ലക്ഷ്മീഭായി ഗ്രന്ഥാവലി

ഐതിഹ്യമാല

അഞ്ചാം ഭാഗം.

ഗ്രന്ഥകൎത്താ

കവിതിലകൻ കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണി.

പ്രസാധകൻ

വെള്ളാങ്ങല്ലൂർ നാരായണമേനോൻ

തൃശ്ശിവപേരൂർ.

Printed at the
Mangalodayam (Power) Press
belonging to the
Yogakshemam Co., Ltd., Trichur

1103

All Rights Reserved.

കോപ്പി 1000.

വില 1ക.

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

ലക്ഷ്മീഭായി ഗ്രന്ഥാവലി

ഐതിഹ്യമാല

അഞ്ചാം ഭാഗം.

ഗ്രന്ഥകത്താ

കവിതിലകൻ കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണി.

പ്രസാധകൻ

വെള്ളാസ്സൽ നാരായണമേനോൻ

തൃശ്ശിവപേരൂർ.

Printed at the
Mangalodayam (Power) Press
belonging to the
Yogakshemam Co., Ltd., Trichur.

1103

All Rights Reserved.

കോപ്പി 1000.

വില 1ക.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സമൎപ്പണം

എന്റെ സകല അഭ്യുദയങ്ങൾക്കും കാരണഭൂതനും

വെള്ളാസ്സൽ ശങ്കുണ്ണിമേനോൻ

എന്നു പ്രസിദ്ധനും ആയിരുന്ന പരേ

തനായ വന്ദ്യമാതുലന്റെ പാദാ

രവിന്ദങ്ങളെ ധ്യാനിച്ചുകൊ

ണ്ടു തൽസ്മാരകമായി ഈ

പുസ്തകത്തെ ഭക്തിബ

ഹുമാനാദരപൂൎവ്വം

സമൎപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു

പ്രസാധകൻ.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സംഗതിവിവരം

പ്രസ്താവന

ആമുഖോപന്യാസം

കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണി

൧. പള്ളിപ്പുറത്തു കാവു് ൧

൨. എളേടത്തു തയ്ക്കാട്ടു മൂസ്സന്മാർ ൩൫

൩. കൈപ്പുഴത്തമ്പാൻ ൪൯

൪. കൊല്ലം വിഷാരിക്കാവു് ൬൦

൫. വയസ്കരെ ആര്യൻ നാരായണൻ മൂസ്സവർകളുടെ ചികിത്സാനൈപുണ്യം ൭൪

൬. ചംക്രോത്തമ്മ ൧൨൨

൭. അവണങ്ങാട്ടു പണിക്കരും ചാത്തന്മാരും ൧൩൦

൮. കുട്ടഞ്ചേരി മൂസ്സ് ൧൪൯

൯. പള്ളിവാണപ്പെരുമാളും കിളിരൂർ ദേശവും ൧൫൬

൧൦. കടാങ്കോട്ടു മാക്കം ഭഗവതി ൧൬൪

൧൧. ഒരു യൂറോപ്യന്റെ സ്വാമിഭക്തി ൧൮൧

൧൨. സംഘക്കളി ൧൮൪

൧൩. കൊട്ടാരക്കര ചന്ദ്രശേഖരൻ ൧൯൨

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പ്ര സ്താ വ ന

എൻെറ അറുപതാമത്തേ വയസ്സിൽ ഐതിഹ്യമാലയുടെ രണ്ടാം ഭാഗം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയതിൻെറ ശേഷം പത്തു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞിട്ടാണ് മൂന്നാം ഭാഗം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയതെന്നും അതിൽപ്പിന്നെ നാലാം ഭാഗം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നതിന് ഒരു കൊല്ലമേ താമസം വേണ്ടിവന്നുള്ളു എന്നും തദനന്തരം ഈ അഞ്ചാം ഭാഗം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുവാൻ ഒരു കൊല്ലംതന്നെ താമസം വേണ്ടിവന്നില്ലെന്നുമറിയുമ്പോൾ വയസ്സു കൂടുംതോറും ഐതിഹ്യമയങ്ങളായ ഉപന്യാസങ്ങൾ എഴുതുന്നതിന് എനിക്ക് എളുപ്പം കൂടിയും പ്രയാസം കുറഞ്ഞുമാണു വരുന്നതെന്നു ചിലക്കു തോന്നിയേക്കാം. ഒരു വിധം വിചാരിച്ചാൽ അതു് ഏകദേശം വാസ്തവവുമാണ്. ഐതിഹ്യമാലയിലേക്കു വേണ്ടുന്ന ഉപന്യാസങ്ങൾ എഴുതിക്കൊടുക്കുന്നതിന് എനിക്കിപ്പോൾ വലിയ പ്രയാസവും താമസവും നേരിടുന്നില്ല. വേണ്ടുന്നിടത്തോളം അരിയും കറിക്കോപ്പുകളും ശേഖരിച്ചു കൊടുക്കുന്നതിനും വേണ്ടതുപോലെ വെച്ചുവിളമ്പുന്നതിനും സന്നദ്ധരായ സഹായികളുള്ളവക്കു സദ്യ നടത്തുന്നതിനു വല്ല പ്രയാസവുമുണ്ടോ? കൈവശം കിട്ടുന്ന സാധനങ്ങളെടുത്തു കറിക്കു നുറുക്കുകകഴിച്ചു വിഭജിച്ചു വിഭവനിർണ്ണയംചെയ്തുകൊടുക്കുക മാത്രം ചെയ്താൽ മതിയല്ലോ. സദ്യ കഴിച്ചു എന്നുള്ള അവസ്ഥ കിട്ടുകയും ചെയ്യും. ഐതിഹ്യമാലയുടെ സ്ഥിതിയും ഏകദേശം ഇപ്രകാരമൊക്കെയാണിരിക്കുന്നതു്. ഇതിന് ഒരു വിശേഷംകൂടിയുണ്ടു്. എന്തെന്നാൽ, ഇവിടെ അരികോപ്പുകൾ ശേഖരിക്കുന്നതിനു പ്രധാനമായി ഉത്സാഹിക്കുകയും വെച്ചുവിളമ്പുകയും ചെയ്യുന്നതു് ഒരാൾതന്നെയാണ്. ഇങ്ങിനെയൊക്കെയിരുന്നാലും കൈവശം കിട്ടുന്ന സാധനങ്ങളെടുത്തു വേണ്ടതുപോലെ നുറുക്കിപ്പെറുക്കിക്കൊടുക്കുന്നതിനു സദ്യയുടെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഭാരവാഹിക്കു ശേഷിയില്ലാതെയായിപ്പോയാൽ സത്ര്യസ്ഥ സ്വല്പം ചില ന്യൂനതകൾ വന്നുപോയേക്കാമല്ലൊ. അതുകൊണ്ട് ഈ ഐതിഹ്യമാലസ്സത്ര്യ ആസ്വദിക്കുന്നവർ ഒരു കാര്യം മനസ്സിലാക്കേണ്ടതുണ്ട് അതെന്തെന്നാൽ, ഈ സത്ര്യ രുചികരമായിയെങ്കിൽ അതു വെച്ചു വിളമ്പുന്ന ആളുടെ കൈപ്പുണ്യംകൊണ്ടാണെന്നും അതിനുള്ള പ്രശംസയ്ക്ക് അർഹൻ അദ്ദേഹമാണെന്നും വല്ല ന്യൂനതയുമുള്ളതായിത്തോന്നിയാൽ അതു ഉടമസ്ഥനെന്നു സങ്കല്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നയാൾ, സാധനങ്ങളെടുത്തു നറുക്കിപ്പെറുക്കിക്കൂട്ടിച്ചേർത്തു വിഭവനിർണ്ണയം ചെയ്തുകൊടുത്തതിലുള്ള ദോഷംകൊണ്ടാണെന്നും അതിനുള്ള ഭത്സനത്തിനർഹൻ ഉടമസ്ഥനാണെന്നും മാത്രമാണ്

ഇത്രയും പറഞ്ഞതുകൊണ്ട് ഈ അഞ്ചാം ഭാഗം ഇത്ര വേഗത്തിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്താൻ സാധിച്ചത് എൻെറ മാന്യസുഹൃത്തുക്കളുടെ സഹായംകൊണ്ടാണെന്നു സ്പഷ്ടമാകുന്നുണ്ടല്ലൊ. നാലാം ഭാഗത്തിലേയ്ക്കു വേണ്ടിയിരുന്ന ഐതിഹ്യങ്ങൾ ശേഖരിച്ചതിൽ എന്നെസ്സഹായിച്ച മാന്യന്മാർ തന്നെയാണ് ഈ അഞ്ചാം ഭാഗത്തിലേ ഐതിഹ്യോപന്യാസങ്ങളിൽ മിക്കവയുടേയും ചുരുക്കം എഴുതിയയച്ചുതന്ന് എന്നെസ്സഹായിച്ചിട്ടുള്ളത് അവരിൽ പ്രഥമഗണനീയന്മാർ എവൂർ പനവേലിൽ കൃഷ്ണശർമ്മാവവർകളും 'ലക്ഷ്മീഭായി' മാസികയുടെ അധിപരും ഉടമസ്ഥനും ഒരു ഭാഷാപോഷണാഭിലാഷിയുമായിരിക്കുന്ന വെള്ളായ്ക്കൽ നാരായണമേനവനവർകളുമാണെന്നു കൃതജ്ഞതാപൂർവ്വം ഇപ്പോഴം പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. എന്നു മാത്രമല്ല, നാലാം ഭാഗത്തിൻെറ പ്രസ്താവനയിൽ ഞാൻ പറഞ്ഞിരുന്നതുപോലെ—ഐതിഹ്യങ്ങൾ ശേഖരിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ ഈ മാന്യസ്നേഹിതന്മാരുടെ സഹായം ഇനിയും ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന പക്ഷം ആറാം ഭാഗവും അചിരേണ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുവാൻ സാധിച്ചേയ്ക്കുമെന്നാണ് എനിക്കിപ്പോൾത്തോന്നുന്നത് ഒരു സത്ര്യസ്ഥ വട്ടംകൂട്ടിയാൽ ആ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സദ്യ കഴിഞ്ഞിട്ട് ഏതാനും സാമാനങ്ങൾ മിച്ചം വന്നാൽ പോരാത്തതുകൂടിശ്ശേഖരിച്ച് ഒരു സദ്യകൂടി കഴിക്കാൻ എളുപ്പമുണ്ടല്ലോ. അതുപോലെയാണിപ്പോൾ ഇരിക്കുന്നത് അഞ്ചാം ഭാഗത്തിലേയ്ക്കു തികഞ്ഞിട്ട് ഏതാനും ഉപന്യാസങ്ങൾ ഇപ്പോൾ മിച്ചം വന്നിട്ടുണ്ട് അതുകൊണ്ട് അവയോട്കൂടി ചില ഉപന്യാസങ്ങൾകൂടി എഴുതിച്ചേർത്താൽ ആറാം ഭാഗവും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്താമല്ലോ. അതിന് അത്രയധികം താമസം വേണ്ടിവരുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. എങ്കിലും അതു സഹായിക്കേണ്ടുന്നവരുടെ സഹായത്തിനും ഈശ്വരാനുകൂല്യത്തിനും ആയത്തമായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്

ഐതിഹ്യമാലയുടെ ഓരോ ഭാഗങ്ങളും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിക്കഴിയുമ്പോൾ എന്റെ പ്രായസ്ഥിതിയും ദേഹസ്ഥിതിയും വിചാരിച്ച് "അടുത്ത ഭാഗത്തിലേയ്ക്കു വേണ്ടതു എഴുതിക്കൊടുക്കാൻ എനിക്കു സാധിക്കുമോ?" എന്നു ഞാൻ ആദ്യമാത്രം സംശയിച്ചിരുന്നു. അതു പോയിട്ട് ഇപ്പോൾ എനിക്കു കുറേശ്ശ ധൈര്യമുണ്ടായിത്തുടങ്ങിട്ടുണ്ട് ഇഴഞ്ഞുവലിഞ്ഞാണെങ്കിലും ഞാൻ ഇത്രത്തോളം എത്തീട്ടുള്ളതു് ഐതിഹ്യമാലയുടെ പ്രസാധകൻ തന്റെ മുഖവുരമൂലം ചെയ്യുന്ന പ്രാൎത്ഥനയുടെ ഫലമാണെന്നാണ് എനിക്കു തോന്നുന്നത് അദ്ദേഹം ഇനിയും മുഖവുരയെഴുതുകയും അതുമൂലം എന്റെ സുഖത്തിനും ദീൎഘായുസ്സിനും വേണ്ടി പ്രാൎത്ഥിക്കുകയും ചെയ്യുമല്ലോ. പിന്നെയെനിക്കു സുഖമായിട്ടിരുന്നു ധാരാളമായി ഇനിയും എഴുതിക്കൂട്ടാൻ സാധിക്കാതെയിരിക്കുമോ? അതുകൊണ്ട് എന്റെ പ്രാൎത്ഥന, അദ്ദേഹം ഇനിയും വളരെക്കാലം സസുഖം ജീവിച്ചിരുന്ന് ഐതിഹ്യമാലയ്ക്ക് ആണ്ടുതോറും ഓരോ മുഖവുര വീതമെഴുതി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുവാൻ സൎവ്വേശ്വരൻ സദയം സഹായിക്കുമാറാകട്ടെ എന്നു മാത്രമാണ് അതുകൊണ്ട് എന്റെ കാൎയ്യവും വേണ്ടതുപോലെ ആയിക്കൊള്ളുമല്ലോ. എന്നാൽ വയോവൃദ്ധനായിരിക്കുന്ന എന്റെ കാൎയ്യത്തിലല്ല, മ

2 *

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ദ്ധ്യപ്രായം കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്ത ആ മാന്യൻെറ കാൎയ്യത്തിലാണ് അധികം മനസ്സുവെയ്ക്കേണ്ടതെന്നുകൂടി ഞാൻ സൎവ്വേശ്വരനെ സാദരം അറിയിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

ഐതിഹ്യമാലാമാനിനിയുടെ ജനകസ്ഥാനം മാത്രമേ എനിക്കുള്ളൂ. മുതലവകാശം മുഴുവനും 'ലക്ഷ്മീഭായി' ക്കുള്ളതാകയാൽ ഭർത്തൃസ്ഥാനം ആ മാന്യമാസികയുടെ ഉടമസ്ഥനാണ് അതിനാൽ—

"പരസ്വമത്രേ കുലകന്യകാജനം
പരിഗ്രഹീത്രേ തമയച്ചു സാമ്പ്രതം
പരം പ്രമോദം കലരുന്നു മേ മനം
തിരിച്ചു നൽകിപ്പണയത്തെയെന്നപോൽ"

എന്നു കണ്വമഹൎഷി പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതുപോലെ അഞ്ചാംഭാഗത്തേസ്സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഞാനിപ്പോൾ കൃതാൎത്ഥനായിരിക്കുന്നു. ഇനിയും—"ഉന്നതിക്കായിക്കൊണ്ടു പ്രയത്നം ചെയ്തീടണം വന്നതു വന്നു പിന്നെദൈവവും തുണച്ചീടും"—എന്നു വിചാരിച്ചുകൊണ്ടു് ഈ പ്രസ്താവനയേ ഇവിടെ സമാപിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

എന്നു്,

പുസ്തകകൎത്താ

കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ആമുഖോപന്യാസം

കവിതിലകൻ ശ്രീമാൻ കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണിയുടെ ഒരു കൃതിക്കു ഞാൻ ഒരു ആമുഖോപന്യാസമെഴുതുകയെന്നതു് അനാവശ്യവും അവിവേകവുമാണെന്നു മററുള്ളവൎക്കു തോന്നാവുന്നതുപോലെ എനിക്കും തോന്നുന്നുണ്ടു്. പക്ഷേ എന്തു ചെയ്യാം? വേണ്ടപ്പെട്ടവർ നിർബ്ബന്ധിച്ചാൽ എങ്ങിനെ വയ്യെന്നു പറയും? ഒന്നേ സമാധാനമുള്ളൂ. "വലിയ ആനയ്ക്കു മണി കെട്ടേണ്ട" എന്നുണ്ടെങ്കിലും കെട്ടിക്കാറുണ്ടല്ലൊ. പോരെങ്കിൽ "ചന്ദ്രാൎക്കാഗ്നിവിലോചനനായ" ചന്ദ്രക്കലാധരനെ ഉപാസിക്കുമ്പോഴും ഒരു ചെറിയ വിളക്കെങ്കിലും മുമ്പിൽ കൊളുത്തിവെക്കണമെന്നല്ലേ ശാസ്ത്രം? ഇതാണു് ഈ ഉദ്യമത്തിനു് എന്നെ ധൈൎയ്യപ്പെടുത്തുന്നതു്. ഈ വിശ്രുതനായ കവിതിലകന്റെ യശസ്യമായ ഒരു കൃതിയോടുകൂടെ എന്റെ തൂലികയ്ക്കും എന്തെങ്കിലും ഒരു ബന്ധമുണ്ടായാൽ "പുഷ്പമാലാനുഷംഗേണ സൂത്രം ശിരസി ധാൎയ്യതേ" എന്ന മോഹവും എന്നെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നില്ലെന്നില്ല. എല്ലാററിനും പുറമെ ഈ മഹാൻ തന്റെ മനഃക്ലേശങ്ങളും വാൎദ്ധക്യവും ലേശം കൂസാതെ നാട്ടിനും ഭാഷയ്ക്കും വേണ്ടി ഇത്ര സരസമായിട്ടും സാരവത്തായിട്ടും യത്നിക്കുന്നതിലുള്ള സന്തോഷവും കൃതജ്ഞതയും നാട്ടുകാൎക്കൊക്കെയിരിക്കേ അവയെ പ്രസിദ്ധമായി പ്രദൎശിപ്പിക്കാൻ തരം കിട്ടിയാൽ ആ അഭിമാനത്തെ വിട്ടുകളയാൻ ആൎക്കെങ്കിലും തോന്നുമോ?

ശങ്കുണ്ണിയുടെ ഐതിഹ്യമാല നാലു ഭാഗങ്ങളും ഞാൻ അത്യാൎത്തിയോടും അത്യാനന്ദത്തോടുംകൂടെ വായിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഈ അഞ്ചാംഭാഗവും അതുപോലെ തന്നെ ഞാൻ വായിച്ചു. വേണ്ടതു വേണ്ട മട്ടിൽ പറഞ്ഞു ഫലിപ്പിക്കാൻ ഇതു തന്നെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

യാണ വേണ്ടതെന്നു തോന്നുന്നുണ്ട് ലോകം മുഴുക്കെ ഒരു കലക്കമാണ് ഇപ്പോൾ കാണുന്നത് അതു പ്രത്യേകിച്ചും ഭാരതവഷത്തിൽ കടന്നുകൂടീട്ടുണ്ട് മഹഷി ടാഗോർ, മഹാത്മാഗാന്ധി എന്നിയല്ലും ചിലർ കലക്കം തെളിയിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നതിന്റെ ഫലമൊന്നും കണ്ടുതുടങ്ങിയെന്നു പറയാറായിട്ടില്ല. ഈ കലക്കം നിമിത്തം പല വിധത്തിലും പല വിഷയങ്ങളിലും സ്പഷ്ടമായിട്ടും ശോചനീയമായിട്ടും അധഃപതനവും വന്നിരിക്കുന്നു. അന്ധമായ അനുകരണഭ്രമം, ആ ഭ്രമത്തിൽ തന്നെ അതിഭ്രമി, പണ്ടത്തേതിനൊക്കെ ദ്വേഷമില്ലെങ്കിൽ തന്നെ കലശലായ പുച്ഛം, നാസ്തികൃം, മാത്സൎയ്യം, സ്വാത്മ്യം എന്നിത്യാദി കാലുഷ്യങ്ങൾ ക്രമേണ അധികരിച്ചാണ വരുന്നത്. ശ്രീശങ്കരാചാൎയ്യസ്വാമി അന്നത്തെ കാലത്തെ പൊതുജനങ്ങളുടെ നടവടിയെപ്പററി പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്,

> "ബാലസ്താവൽ ക്രീഡാസക്തഃ-
> സ്തരുണസ്താവൽ തരുണീസക്തഃ
> വൃദ്ധസ്താവൽ ചിന്താസക്തഃ
> പരേ ബ്രഹ്മണി കോപി ന സക്തഃ"

എന്നിങ്ങിനെയാണ് ഇപ്പോൾ ഒരു പാദവുംകൂടി ചേത്താൽ അധികം വാസ്തവമാകും. അതായതു "സൎവ്വസ്താവൽ കാഞ്ചനാസക്തഃ."

ലോകത്തിന്നു് ഈ വിധം അധോഗതിയായാൽ സമുദായോന്നതിക്കു ശ്രമിക്കാഞ്ഞാലത്തെ ആപത്തും അവസാനവും ആക്കറിയാം? ലോകപരിചയവും ബുദ്ധിശക്തിയും സമുദായസ്നേഹവുമുള്ള മഹാന്മാർ അതു കണ്ടു മിണ്ടാതെയിരിക്കുമൊ? ഇരുന്നാൽ അതൊരു മഹാപാതകമാവില്ലെ? അതിന്നുള്ള ശ്രമമാണ ശങ്കുണ്ണി ഈ ഐതിഹ്യമാലാവലിയിൽ ചെയ്യുന്നതെന്നാണ് എനിക്കു വായിച്ചപ്പോൾ തോന്നിയത് അതു ശരിയായ വിധത്തിലും ശ്ലാഘനീയമായ മട്ടിലുമായിട്ടുണ്ടെന്നു ഞാൻ നിസ്സംശയം പറയുന്നതിൽ ഭിന്നാഭിപ്രായമുണ്ടാവാൻ വഴിയി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ല്ല. ഉദാഹരണം ഉപദേശത്തേക്കാളും ഉത്തമമാണെന്നു സർവ്വ സമ്മതമല്ലേ? അയ്യായിരം വാക്കുവെച്ചു ഗുണദോഷമായിപ്പറഞ്ഞാലും അതൊക്കെ തലയിൽ കയറാനും അഭിനന്ദിക്കപ്പെടാനും ഞെരുക്കം. ഒരു മഹാൻെറ ജീവചരിത്രമോ ദേശകഥയോ മറ്റോ ലളിതമായിട്ടും സരസമായിട്ടും 'ചെറുകഥാ' രീതിയിൽ പറഞ്ഞ് ഉദാഹരിച്ചാൽ അതിലെ തത്വം ശ്രോതാക്കളുടെ മനസ്സിൽ ഉറയ്ക്കാനും അതനുസരിച്ച് അവർ പ്രവർത്തിക്കാനും വളരെ വളരെ എളുപ്പമാണല്ലോ. പ്രത്യേകിച്ചും ചിത്തത്തിനും ബുദ്ധിക്കും വളർച്ചയും സ്ഥിരതയും എത്താത്ത ബാലന്മാക്കും യുവാക്കൾക്കും അവരുടെ മനോബുദ്ധിസംസ്കാരത്തിന് ഏവംവിധമായ പരിശ്രമം തന്നെയാണല്ലോ വേണ്ടതും. ഇപ്പോഴത്തെ ഈ കലക്കം തീരാനും ഭാവിയിൽ ശ്രേയസ്സുയരുവാനും ഇവരെത്തന്നെയാണല്ലോ പിടിക്കേണ്ടതും.

പ്രസ്തുതപുസ്തകത്തിൽ (ഐതിഹ്യമാല അഞ്ചാംഭാഗം) ആദ്യവസാനം പ്രധാനമായിക്കാണുന്നത് ആസ്തിക്യത്തിൻേറയും ധർമ്മത്തിൻേറയും ശക്തിയും ശ്ലാഘ്യതയുമാണ് രണ്ടിൻേറയും പയ്യായമാണു ഭഗവൽഭജനം. പറയുന്ന സമ്പ്രദായംകൊണ്ടു, പണ്ടുള്ളവക്ക് ഈശ്വരസേവകൊണ്ട് ഇത്രയൊക്കെ ഭാഗ്യം കിട്ടാമെങ്കിൽ നമ്മൾക്കും കിട്ടുമല്ലോ" എന്ന് ആക്കും ബോദ്ധ്യമാകും. എളേടത്തു തൈക്കാട്ടും, കുട്ടഞ്ചേരിയും അച്ഛൻമൂസ്സന്മാരെപ്പോലെ ഭക്തിയോടുകൂടെ ദേവനെസ്സേവിച്ചാൽ ഇപ്പോഴും അവരേപ്പോലെയുള്ള ഭിഷക്ശിരോമണികൾ എത്ര വേണമെങ്കിലുമുണ്ടാകും. പിലാന്തോൾ വെച്ച വയസ്കരമൂസ്സ കുട്ടഞ്ചേരി അപ്ഫനോടു പാല്പ കൊടുക്കാമോ എന്ന ചോദ്യത്തിനുത്തരമായി "അച്ഛൻ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടേ"ന്ന മറുപടിയിൽ ഗുരുഭക്തിയും വിശ്വാസവും മുറ്റത്തു വൃത്തിയായിക്കാണുന്നില്ലേ? അത്ഭുതമാണൊ ജനങ്ങൾ വയസ്കരയെ ധന്വന്തരിയുടെ അവതാരമെന്നു പറയുന്നതു! ദേവന്മാരുടെ കരുണാപരിപൂർണ്ണതയും ആശ്രിതവാത്സല്യവും ഓരോ ദിക്കിലും എത്ര

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നല്ലപോലെ വിശദമാക്കിയിരിക്കുന്നു! 'പെള്ളിപ്പുറത്തു കാവു്', 'വിഷാരിക്കാവു്' എന്നീ ഉപന്യാസങ്ങൾ വായിച്ചാൽ ദേവിയിൽ ഭയഭക്തിവിശ്വാസം ജനിക്കാതെ ഒരു ജനവും ഉണ്ടാവില്ല. എന്നു തന്നെയല്ല ദേവപ്രീതിക്കുള്ള വഴിയും വളരെ അനായാസമെന്നും തോന്നിപ്പോകുന്നു. എന്തു സാധിക്കാനും എളുപ്പമായ ഒരു വഴി സുലഭമാണെങ്കിൽ അതിൽക്കൂടി ആരും നടക്കുവാൻ നോക്കുമല്ലോ. ഒരു മനുഷ്യന് എല്ലാ ശ്രേയസ്സിനും ഭഗവൽഭക്തിയാണ് ഒന്നാമതായി വേണ്ടതു് എന്ന് ഈ പുസ്തകം വായിച്ചാൽ ആരും സമ്മതിക്കുമെന്നു വന്നാൽ അതിന്റെ ഗുണത്തെ വേറെ പറയണോ?

ഈശ്വരവിശ്വാസംപോലെ തന്നെ ഒട്ടും കുറയാതെ സ്വരാജ്യസ്നേഹവും സ്വദേശാഭിമാനവും ഉള്ളിൽ ഉദിക്കാതെ ഒരു മലയാളിക്കും ഈ പുസ്തകം വായിച്ചവസാനിപ്പിക്കാൻ സാധിക്കുമോ എന്നു ഗാഢമായ സംശയമാണ്. വൈദ്യം മന്ത്രവാദം ഇന്ദ്രജാലം കലാവിദ്യ എന്നിവകളിൽ നിപുണന്മാരായിട്ടു്, എന്നല്ല മറ്റുള്ളവക്കു മാതൃകാപുരുഷന്മാരായിട്ടു, കേരളത്തിൽ, പണ്ടെന്നല്ല അടുത്ത കാലത്തു തന്നെ, എത്ര പേരുണ്ടായിരുന്നതായി നാം ഈ പുസ്തകത്തിൽ വായിക്കുന്നു! 'ചെങ്ക്രോത്തമ്മ'യുടെ ധർമ്മനിഷ്ഠ 'കുറൂരമ്മ'യെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നില്ലേ? ആ അന്തർജ്ജനം ആണായിരുന്നുവെങ്കിൽ അംബരീഷന്റെ അവതാരമെന്നു പറയുവാൻ എന്താ വിരോധം? വേണമെങ്കിൽ കുബേരനാവാൻ ലേശം കഷ്ടമില്ലാത്ത വയസ്കരമൂസ്സിന്റെ ധനനിസ്പൃഹ, ത്യാഗശീലം എന്നിവയിൽ ആക്കാണു ബഹുമാനം തോന്നാത്തതു്! 'മഹാജനോ യേന ഗതഃ സ പന്ഥാഃ'' എന്നാണെങ്കിൽ ഈ ഐതിഹ്യമാല മനസ്സിരുത്തി വായിച്ചാൽ കേരളത്തിന്റെ ഭാവിയശസ്സിനെപ്പററി അല്പംപോലും സംശയിക്കാനില്ല. 'മാക്കം ഭഗവതി' എന്ന ഐതിഹ്യം വായിച്ചാൽ ആക്കാണു രോമാഞ്ചവും ദുഷ്പ്രവൃത്തിയിൽ ഭയവുമില്ലാതിരിക്കുക! മലയാളമരുമക്കത്തായക്കാർ ഈ കഥാസാരം നല്ലപോ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ല ഗ്രഹിച്ചാൽ എല്ലാ തറവാടുകളിലും സുഖവും ശാന്തതയു മുണ്ടാകുന്നതാണ് ചന്ദ്രശേഖരനാനസ്സുംകൂടി കൃതജ്ഞത, സ്വാമിഭക്തി എന്നിവ കാണുമ്പോൾ അവയില്ലാത്ത മനുഷ്യർ മൃഗങ്ങളെക്കാളും നീചന്മാരും അപഹാസ്യന്മാരുമല്ലേ? കർമ്മമാ ണു സകലസുഖദുഃഖങ്ങൾക്കും ഹേതുവെന്നും കർമ്മഫലം മനു ഷ്യൻ അനുഭവിക്കാതെ പോകില്ലെന്നും ഓരോ കഥയിലും ആ ദ്യന്തം സ്ഫുരിച്ചുകാണുന്നതു ഗ്രഹിച്ചാൽതന്നെ അനർഘമായ ഒരറിവായില്ലേ? ഈ വിഷയത്തിൽ നമുക്കു മാതൃകയായിട്ട് എ ത്ര യോഗ്യർ കേരളത്തിലുണ്ടായതായി നാം ഈ പുസ്തകത്തിൽ കാണുന്നു. ഈ പുസ്തകത്തിൽ ഇതുപോലെ അസംഖ്യം ത ത്വങ്ങൾ ഗ്രഹിക്കുവാനുള്ളവ ഓരോന്നോരോന്നായിപ്പറയുവാൻ അസാദ്ധ്യം തന്നെയാണ് ഇതൊരു കേരളമഹിമാപ്രദർശ നം തന്നെയാണ്

തത്വഗ്രഹണത്തിനെന്നപോലെ ചരിത്രഗ്രഹണത്തിനും ഇതിൽനിന്നു ധാരാളം തരമുണ്ടാകുന്നതാണ് ബുദ്ധമതപ്ര ചാരവും മുഹമ്മദീയമതപ്രചാരവും കേരളത്തിലുണ്ടായിരുന്നു വെന്നും അവയുടെ രീതി ഇന്നവിധമായിരുന്നുവെന്നും ഏകദേ ശം ഒന്നു മനസ്സിലാകും. തിരുവിതാംകൂർ ദേവസ്വചട്ടങ്ങൾ എങ്ങിനെ വന്നു, വിഷാരിക്കാവിൽ ബ്രിട്ടീഷുകമ്പനിക്കാർ എ ങ്ങിനെ വഴിവാടു വകയ്ക്കായി വസ്തു എഴുതിവെച്ചു എന്നിതെ ല്ലാം ഈ പുസ്തകത്തിൽ പ്രതിപാദിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടല്ലോ. കേര ളീയരുടെ ആചാരങ്ങൾ, വിനോദങ്ങൾ, വിശ്വാസങ്ങൾ എ ന്നിവയേയും അറിയാവുന്നതാകുന്നു. ചില ചരിത്രപുരുഷന്മാ രെപ്പററിയും നാം ചിലതറിയുവാനും, അതുകൊണ്ടും അവരെ പ്പററി ഇനിയും അറിയേണമെന്ന് ആശ ജനിക്കാനും ഇതിൽ നിന്നു കഴിവുവരുന്നുണ്ട്. കുഞ്ചിക്കുട്ടി സർവ്വാധികാര്യക്കാർ, രാ മവർമ്മമഹാരാജാവു, രാജാ കേശവദാസ്, മൺറൊ സായ്പ് എ ന്നീ മഹാന്മാരുടെ പേർ വായിക്കുവാനും അവർ മഹാന്മാരായി രിക്കണമെന്നെങ്കിലും തോന്നുവാനും ഈ പുസ്തകം വളരെ സ ഹായിക്കുന്നുണ്ട്

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഇത്രയൊക്കെ ഇതിൽനിന്നറിവുണ്ടാകാവുന്ന ഈ പുസ്തകത്തിൻെറ ശ്ലാഘ്യതയെപ്പററി സംശയമുണ്ടാകുമോ? എന്നാൽ ഐതിഹ്യരീതിയിൽ കഥകളായിട്ടും അതുകൾ തന്നെ സരളവും സരസവുമായ രീതിയിലും രചനയിലും എഴുതിയിരിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടു സാധാരണചരിത്രപുസ്തകങ്ങളെപ്പോലെയോ തത്വശാസ്ത്രങ്ങളെപ്പോലെയോ ഈ പുസ്തകം വായിക്കാൻ ഒരു അദ്ധ്വാനമോ മുഷിച്ചിലോ ഇല്ലെന്നു തന്നെയല്ല, ഈ പുസ്തകം കയ്യിലെടുത്താൽ താഴെ വെക്കുവാൻ തന്നെ തോന്നാത്തവിധത്തിൽ അത്ര വിനോദകരമായിട്ടുണ്ടെന്നാണ് എനിക്കു തോന്നുന്നത് "കാദംബരീരസജ്ഞാനാം ആഹാരോപി ന രോചതേ" എന്നു ബാണനെപ്പററി പറഞ്ഞിരിക്കുന്നപോലെ "ഐതിഹ്യമാലാലോലാനാം ആഹാരോപി ന രോചതേ" എന്നു ശങ്കുണ്ണിയെപ്പററി ഞാൻ പറഞ്ഞാൽ ഇതു വായിച്ചവരൊക്കെ സമ്മതിക്കുമെന്നാണ് എൻെറ ബോദ്ധ്യം. ഈ അഞ്ചാംഭാഗംകൊണ്ടു വിരമിക്കാതെ ഇനിയും ഇതുപോലെ അനേകം ഭാഗങ്ങൾ എഴുതി നാടിൻെറ മഹിമകളെ പുകഴ്ത്തിയും സ്ഥിരീകരിച്ചും നാട്ടുകാരെ തന്മൂലം അനുഗ്രഹിച്ചും കൈരളീഭാഷാഭഗവതിയെ പൂജിച്ചുംകൊണ്ടു കവിതിലകൻ കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണി ആയുരാരോഗ്യ ഐശ്വര്യങ്ങളോടുകൂടി വളരെ വളരെക്കാലം വാഴുവാൻ സാക്ഷാൽ ജഗന്നായകനായി കരുണാകരനായ പൂർണ്ണത്രയീശൻ കടാക്ഷിക്കുമാറാകട്ടെ.

എറണാകുളം ൟകോവിലകം 113 കന്നി 21-ാംനു.	കേരളവർമ്മ അമ്മാമൻ തമ്പുരാൻ (ബി. ഏ., ബി. എൽ.)

—— :o: ——

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണി

പുരാതനകാലങ്ങളിൽ ജീവചരിത്രമെഴുതുക എന്നതു വളരെ ചുരുക്കമായിരുന്നുവല്ലോ. അതിന്റെ കാരണം ഓരോ കാലങ്ങളിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന മഹാന്മാർ എല്ലാവരും എല്ലാംകൊണ്ടും ഏകദേശം തുല്യകക്ഷ്യന്മാരായിരുന്നതിനാൽ അന്യോന്യം അധികബഹുമാനത്തിന് ഇടയില്ലാതെയിരുന്നതോ, അഥവാ പരസ്പരമുണ്ടായിരുന്ന മത്സരമോ അസൂയയോ ആയിരിക്കാം. തങ്ങളുടെ ജീവചരിത്രം തങ്ങൾതന്നെ എഴുതുകയെന്നുള്ളതു് അവർക്കു ലജ്ജാവഹമായിരുന്നതിനാലായിരിക്കാം അവർ അങ്ങിനേയും ചെയ്യാതെയിരുന്നിട്ടുള്ളതെന്നു തോന്നുന്നു.

എല്ലാം അവസ്ഥയിലും കുറഞ്ഞവരായ അർവ്വാചീനന്മാർക്കാണു പൂർവ്വമഹാന്മാരുടെ ജീവചരിത്രം അറിയണമെന്നുള്ള ആഗ്രഹമുണ്ടാകുന്നതു്. അപ്പോൾ അതിനു തക്കതായ യാതൊരു ലക്ഷ്യവും ഇല്ലാതിരുന്നാൽ അവർക്കുണ്ടാകുന്ന ഇച്ഛാഭംഗം എത്രമാത്രമായിരിക്കുമെന്നുള്ളതു് ഇപ്പോഴുള്ള ചരിത്രവായനക്കാർക്കു് എല്ലാവർക്കും അറിയാവുന്നതാണല്ലോ.

ചെറുപ്പകാലംമുതൽ ഒരുമിച്ചു കളിക്കുകയും പഠിക്കുകയും മററും ചെയ്തു വളർന്നുവന്ന എനിക്കു പൂർവ്വകവികളെക്കുറിച്ചുള്ളതുപോലെ ഒരു ബഹുമാനം ശങ്കുണ്ണി അവർകളെക്കുറിച്ചു തോന്നുന്നില്ലെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ നല്ലനല്ല പ്രബന്ധങ്ങൾ കാണുമ്പോൾ അവയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു ജീവചരിത്രംകൂടി ചേർത്തിരുന്നുവെങ്കിൽ ഭാവികാലങ്ങളിലുണ്ടാവുന്നവർക്കു് അതു തൃപ്തികരവും സന്തോഷാവഹവുമായിരിക്കും എന്നും ശങ്കുണ്ണി അവർകളുടെ ജീവചരിത്രം എഴുതുന്നതിനു് എല്ലാംകൊണ്ടും ഇക്കാലത്തുള്ളവരിൽ യോഗ്യൻ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഞാൻതന്നെയാണെന്നും തോന്നാറുണ്ടായിരുന്നു. മറ്റൊരുടേയും വിഷയത്തിൽ എനിക്കിങ്ങിനെ തോന്നീട്ടില്ലാത്തതിനാൽ എന്റെ ഈ വിചാരം ശങ്കുണ്ണിഅവർകളുമായി ബാല്യം മുതൽ ഇതുവരെയുള്ള സഹവാസം നിമിത്തം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള ദൃഢപരിചയംകൊണ്ടുണ്ടായിട്ടുള്ളതല്ലാതെ ചരിത്രമെഴുതുന്നതിന് എനിക്കുള്ള വൈദഗ്ദ്ധ്യാഭിമാനംകൊണ്ടാണെന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ല.

ശങ്കുണ്ണി അവർകളുടെ ജീവചരിത്രം ഒന്നെഴുതേണ്ടതാണെന്നും അതു ഞാൻതന്നെ വേണ്ടതാണെന്നുമുള്ള വിചാരം എന്റെ മനസ്സിൽ അങ്കുരിച്ചു വളർന്നുതുടങ്ങീട്ടു വളരെക്കാലമായെങ്കിലും ഇതുവരെ ഈ സംഗതിയെപ്പറ്റി ഞാൻ ആരോടും പറഞ്ഞിട്ടില്ല. ഇപ്പോൾ ഇതൊന്നും അറിയാതെ 'ലക്ഷ്മീഭായി' എന്ന മാസികയുടെ മാനേജരും പത്രാധിപരുമായ വെള്ളാസ്സൂൽ നാരായണമേനോനവർകൾ ചെയ്ത പ്രേരണ എന്റെ മനോരഥത്തെ സഫലീകരിക്കാൻ കാരണമായിത്തീർന്നതിനാൽ എനിക്ക് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരിലുണ്ടായിരിക്കുന്ന കൃതജ്ഞത സീമാതീതയായിരിക്കുന്നു എന്നുള്ള വാസ്തവംകൂടി പ്രസ്താവിച്ചുകൊണ്ടു പ്രകൃതത്തിലേക്കു പ്രവേശിക്കുന്നു.

ശങ്കുണ്ണി അവർകളുടെ കുടുംബം വളരെ പുരാതനവും, കരയിൽ ഗുരുസ്ഥാനവും മന്ത്രവാദവുംകൊണ്ട് അത്യന്തം പ്രസിദ്ധവുമായിട്ടുള്ളതാകുന്നു. അഖിലശാസ്ത്രപാരാവാരപാരംഗതനും അതിമാനുഷനും 'പൂരാടം തിരുനാൾ' എന്നു പ്രസിദ്ധനുമായിരുന്ന അമ്പലപ്പുഴ രാജാവിന്റെ കാലത്ത് ഈ കുടുംബക്കാർ മന്ത്രവാദവിഷയത്തിലും മറ്റും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രീതിബഹുമാനങ്ങൾക്കു പാത്രീഭവിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ള ഐതിഹ്യംതന്നെ ഈ കുടുംബത്തിന്റെ പുരാതനതാദികളെ സൂചിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്.

ശങ്കുണ്ണി അവർകളുടെ പിതാവായ വാസുദേവൻ ഉ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ണ്ണി അവർകൾ കലക്രമാഗതമായ മന്ത്രവാദത്തിലെന്നപോലെതന്നെ സംഗീതം, കരകൌശലം മുതലായ കലാവിദ്യകളിലും അതിസമത്ഥനും നല്ല കാൎയ്യസ്ഥനുമായിരുന്നതിനാൽ ഏതദ്ദേശ്യരായ ഒട്ടെല്ലാവരുംതന്നെ അവരവരുടെ കുടുംബ സംബന്ധങ്ങളായും സൎക്കാർ സംബന്ധങ്ങളായുമുള്ള സകല കാൎയ്യങ്ങളിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉപദേശങ്ങളേയും സഹായങ്ങളേയും എല്ലായ്പോഴും അപേക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദ്വിതീയപുത്രനാണ് ഈ ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ.

ശങ്കുണ്ണി അവർകളുടെ സാക്ഷാൽ നാമധേയം 'വാസുദേവൻ' എന്നാണ്. അച്ഛന്റെ പേരും അതുതന്നെ ആയിരുന്നതിനാൽ അമ്മ ശൈശവത്തിൽ ഇദ്ദേഹത്തെ 'തങ്കം' എന്നു വിളിച്ചുവന്നു. കാലക്രമേണ ആ ഓമനപ്പേരു 'തങ്കു' എന്നായിത്തീൎന്നു. ഈ പേരിന് അൎത്ഥമൊന്നുമില്ലല്ലോ എന്നു വിചാരിച്ചു പിന്നീടു 'ശങ്കു' എന്നു വിളിച്ചുവരികയും അതോടുകൂടി ജാതിപ്പേരായ 'ഉണ്ണി' എന്നുകൂടി ചേൎത്ത് എല്ലാവരുംകൂടി 'ശങ്കുണ്ണി' എന്നു പറഞ്ഞുതുടങ്ങുകയും ആ പേരു നടപ്പായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. ശങ്കുണ്ണി അവർകൾക്ക ഒരു ജ്യേഷ്ഠനും ഒരനുജനും എല്ലാവരിലും ഇളയവരായി രണ്ടു സഹോദരിമാരും ഉണ്ടായിരുന്നു.

ശങ്കുണ്ണി അവർകളുടെ ജനനം കൊല്ലവഷം 1080-ാമാണ്ടു മീനമാസം 23-ാംനു- വിശാഖം നക്ഷത്രത്തിൽ കോട്ടയത്തു സ്വഭവനമായ കൊട്ടാരത്തിൽതന്നെ ആയിരുന്നു. ഇദ്ദേഹം ചെറുപ്പത്തിൽ നല്ല സാമൎത്ഥ്യവും ചുണയുമുള്ള ആളായിരുന്നുവെങ്കിലും വിദ്യാഭ്യാസവിഷയത്തിൽ വലിയ മടിയനായിരുന്നു. അച്ഛന്റെ നിർബ്ബന്ധം നിമിത്തം ഇദ്ദേഹം 7 വയസ്സു മുതൽ 10 വയസ്സുവരെ ചില ആശാന്മാരുടെ (എഴുത്തച്ഛന്മാരുടെ) അടുക്കൽ പഠിക്കാൻ പോയിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അതുതന്നെ മനസ്സോടും സന്തോഷത്തോടുകൂടി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അല്ലാതിരുന്നതിനാൽ അത്രയും കാലംകൊണ്ടു മലയാളം കഷ്ടിച്ചു വായിക്കാനും എഴുതാനും വശമായതല്ലാതെ ഗ്രന്ഥങ്ങളിലൊന്നും പഠിക്കാൻ ഇദ്ദേഹത്തിനിടയായില്ല. പാഠശാലകളിൽ ചേൎന്നു പഠിക്കയെന്നുള്ളതു് ഇദ്ദേഹം ഉണ്ടായിട്ടില്ലെന്നു മാത്രമല്ല, പത്തു വയസ്സു തികഞ്ഞതിനോടടുക്കുടി ആശാന്മാരുടെ അടുക്കൽ പോയിട്ടുള്ള പഠിത്തം മതിയാക്കുകയും ചെയ്തു. അതിന്റെ ശേഷം 16 വയസ്സു കഴിയുന്നതുവരെ ഇദ്ദേഹം കേവലം മൃഗപ്രായമായി കാലക്ഷേപം ചെയ്തതേയുള്ളു. ഏകദേശം 17 വയസ്സായപ്പോൾ തന്റെ സമപ്രായന്മാരായ ചിലർ പഠിക്കാൻപോകുന്നതു കാണുകയും പഠിത്തത്തിന്റെ ഫലത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ബഹുമാനം തോന്നുകയും അപ്പോൾ തന്റെ അനഭിജ്ഞതയെപ്പററി ഇദ്ദേഹത്തിനു പശ്ചാത്താപം ഉണ്ടാവുകയും തനിക്കും വല്ലതും പഠിച്ചാൽ കൊള്ളാമെന്നുള്ള ആഗ്രഹം സ്വയമേവ ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സിൽ അങ്കുരിക്കുകയും ചെയ്തു.

അതിന്റെ ശേഷം മഹാവിദ്വാനായിരുന്ന 'മണർകാട്ടു ശങ്കുവാര്യർ' (എന്റെ മച്ഛൻ) അവർകളുടെ അടുക്കൽ സിദ്ധരൂപവും രഘുവംശകാവ്യം ഒന്നാംസൎഗ്ഗത്തിൽ ഏതാനും ശ്ലോകങ്ങളും പഠിച്ചു. അപ്പോഴയ്ക്കും ആ ഗുരുനാഥൻ കുറച്ചുകാലത്തേയ്ക്കു തന്റെ സ്ഥിരതാമസം പന്തളത്തു കോയിക്കലാക്കിയതിനാൽ പിന്നെയും ഏതാനും കാലത്തേയ്ക്കു ശങ്കുണ്ണി അവർകൾക്കു് ഒന്നും പഠിക്കാൻ തരമായില്ല. 17 വയസ്സു കഴിഞ്ഞതിന്റെ ശേഷം 1047_ാമാണ്ടു മിഥുനമാസത്തിൽ, വിശ്വവിശ്രുതനും വൈദ്യാഗ്രേസരനും പ്രൌഢകവിയും ഗംഭീരാശയനുമായിരുന്ന 1077_ാമാണ്ടു മീനമാസം 7_ാംനു- പരലോകപ്രാപ്തനായ വയസ്കരെ ആര്യൻ നാരായണൻമൂസ്സ് അവർകളുടെ അടുക്കൽ ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ പിന്നെയും പഠിച്ചുതുടങ്ങി. അതു് 1067_ാമാണ്ടുവരെ നിൎവ്വിഘ്നമായി നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നതിനാൽ അത്രയും കാലം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൊണ്ടു ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ രഘുവംശം, മാഘം, നൈഷധം മുതലായ കാവ്യങ്ങളിൽ ഏതാനും സർഗ്ഗങ്ങളും സഹസ്രയോഗം, ഗ്രന്ഥപാഠം, ചികിത്സാക്രമം, അഷ്ടാംഗഹൃദയം മുതലായ വൈദ്യശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങളും പഠിക്കുകയും ഒരു വിധം വ്യുൽപത്തി സമ്പാദിക്കുകയും ചെയ്തു. ആശ്ശൻ നാരായണൻമൂസ്സ് അവർകൾക്കു പഠിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള വാസനയും സാമൎത്ഥ്യവും അനന്യസാധാരണങ്ങളായിരുന്നു. അപ്രകാരം തന്നെ പഠിക്കുന്നതിനു ശങ്കുണ്ണി അവർകൾക്കുള്ള മനസ്സും ബുദ്ധിയും ഉത്സാഹവും അന്യാദൃശങ്ങളുമായിരുന്നു. അതിനാൽ ഒരു വിധം ശ്ലോകാൎത്ഥം മനസ്സിലാക്കാനുള്ള നൈപുണ്യം സമ്പാദിക്കുന്നതിനു ശങ്കുണ്ണി അവർകൾക്ക് അധികമായ കാലതാമസവും പ്രയാസവും വേണ്ടിവന്നില്ല. ശങ്കുണ്ണി അവർകളെക്കാൾ അധികം കാലവും അധികം ഗ്രന്ഥങ്ങളും പഠിച്ചിട്ടുള്ള ചില സഹപാഠികൾ ചില ശ്ലോകങ്ങളുടെ പദം, വിഭക്തി, അന്വയം അന്വയാൎത്ഥം, പരിഭാഷ, ഭാവം (താൽപൎയ്യാൎത്ഥം) മുതലായവ അറിയാൻ പാടില്ലാതെ ഇരുന്നു വിഷമിക്കുന്ന അവസരങ്ങളിൽ ഗുരുനാഥന്റെ നിയോഗപ്രകാരം ഇദ്ദേഹം അവയെല്ലാം നിഷ്പ്രയാസം പറഞ്ഞുകൊടുക്കുന്നതു കണ്ടും കേട്ടും ഞാൻ മുതലായ സഹപാഠികൾ പലപ്പോഴും സന്തോഷിക്കുകയും അത്ഭുതപ്പെടുകയും ചെയ്യാറുണ്ട്. ശങ്കുണ്ണി അവർകളുടെ ബുദ്ധിശക്തിയുടെ സ്ഥിതിക്കു കുറച്ചു കാലംകൂടി അദ്ദേഹം മുറയ്ക്കു പഠിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ ഒരു വൈദ്യനെന്നോ വൈയാകരണനെന്നോ താൎക്കികനെന്നോ ജ്യോത്സ്യനെന്നോ, അഥവാ ചതുശ്ശാസ്ത്രപണ്ഡിതൻ എന്നുതന്നെയോ ഉള്ള പേർ സമ്പാദിക്കുന്നതിന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്ന് ഒരു പ്രയാസവും ഉണ്ടാകുമായിരുന്നില്ല. പക്ഷേ അദ്ദേഹത്തിന്ന് അതിനൊന്നിനും ആഗ്രഹവും സംഗതിയും ഉണ്ടായില്ലെന്നേ ഉള്ളൂ. എങ്കിലും ആ വക സകല ശാസ്ത്രങ്ങളിലും അല്പാല്പമായ ജ്ഞാനം ഇദ്ദേഹം സ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മ്പാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. 1056-ാമാണ്ടായപ്പോഴേയ്ക്കും വാൎദ്ധക്യംകൊണ്ടു് അച്ഛനും ഇതരകൃത്യങ്ങളുടെ ബാഹുല്യവും ഗൃഹഭരണക്ലേശത്തിലുള്ള വൈമുഖ്യവുംകൊണ്ടു ജ്യേഷ്ഠനും ഗൃഹകാൎയ്യങ്ങൾ അന്വേഷിക്കുന്നതിന്നു സൌകൎയ്യമില്ലാതെ വരികയാൽ ആ ഭാരമേറിയ കൃത്യംകൂടി കയ്യേല്ക്കേണ്ടതായി വന്നതുനിമിത്തം ശങ്കുണ്ണി അവൎകൾക്കു ഗുരുമുഖേനയുള്ള വിദ്യാഭ്യാസം അക്കാലംമുതൽ നിശ്ശേഷം നിറുത്തേണ്ടതായി വന്നു. അതിനാൽ അഷ്ടാംഗഹൃദയംപോലും മുഴുവൻ പഠിക്കുന്നതിന്നു് അദ്ദേഹത്തിന്നു സാധിച്ചില്ല. എങ്കിലും അദ്ദേഹം യഥാവസരം പിന്നെയും സംസ്കൃതങ്ങളായ ചമ്പൂപ്രബന്ധങ്ങളും നാടകങ്ങളും അലങ്കാരശാസ്ത്രങ്ങളും മററും സ്വയമേവ നോക്കി തന്റെ വ്യുൽപത്തിയെ വൎദ്ധിപ്പിച്ചുംകൊണ്ടിരുന്നു. ഇപ്പോഴും അദ്ദേഹം ആ വക പരിശ്രമങ്ങൾ കേവലം മതിയാക്കീട്ടില്ല.

ശങ്കുണ്ണി അവൎകൾ കാവ്യങ്ങൾ പഠിച്ചുതുടങ്ങുന്നതിന്നുമുമ്പുതന്നെ കേവലം വിനോദത്തിന്നായി ചില മണിപ്രവാളപദ്യങ്ങളും പാട്ടുകളും ഉണ്ടാക്കിത്തുടങ്ങുകയും അവയിൽ തന്റെ വാസനാബലത്തെ പ്രകടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നതിനാൽ ഇദ്ദേഹം മേലാൽ ഒരു കവിയായിത്തീരണമെന്നായിരുന്നു ഈശ്വരേച്ഛ എന്നു് ഊഹിക്കാൻ വഴിയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ഇദ്ദേഹം പ്രബന്ധരൂപമായി ഒന്നാമതുണ്ടാക്കീട്ടുള്ള 'കൃതി ശതകത്രയരൂപമായ സുഭദ്രാഹരണമണിപ്രവാളമാണ്. അതു് ഇദ്ദേഹം 1066-ാമാണ്ടു് 86-ാമത്തെ വയസ്സിൽ കൊടുങ്ങല്ലൂർ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻ തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ നിൎബ്ബന്ധംകൊണ്ടുണ്ടാക്കിട്ടുള്ളതുമാണ്. കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻ തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ കല്പനപ്രകാരമാണ് ഈ കൃതി ഇദ്ദേഹം ഉണ്ടാക്കീട്ടുള്ളതെന്നു് ആ തിരുമനസ്സിലെ അനുമോദനശ്ലോകംകൊണ്ടും കവിയുടെ ഒരു പ്രാൎത്ഥനാശ്ലോകംകൊണ്ടും സ്പഷ്ടമാകുന്നുണ്ട്. ആ ശ്ലോകങ്ങളെ താഴെ പകൎത്തുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"കൊട്ടാരത്തിലെഴും കവിഗ്രാമണിയാം ശങ്കുണ്ണിയോറാം പ്രിയ-
പ്പെട്ടോരെൻമൊഴികേട്ടു തീൎത്ത കൃതിയാമിപ്പുസ്തകം സാദരം
മട്ടേറെസ്സരസപ്രമോദകരമായ്ത്തീരാതിരിക്കില്ലിതിൻ
മട്ടോരുന്നവരാൾ മുഖത്താം സാരസാര! വാങ്ങിച്ചു വായിക്കുവിൻ."

"മട്ടക്കീ ലോകമെല്ലാം പുകൾപെരിയപുമാൻ കോടിലിംഗേശ കുഞ്ഞി-
ക്കുട്ടാഖ്യക്ഷോണിപാലൻ കനിവിനൊടരുളിച്ചെയ്കയാൽ വൈകിടാതെ
തുഷ്ടിക്കായ്ത്തീൎത്തിട്ടൊന്നൊരു കൃതിയധുനാ മന്ദനാകുന്ന ഞാനി-
ന്നൊട്ടൊക്കെത്തെറ്റുപറ്റീടിലുമതു സകലം സജ്ജനം തീൎത്തിടേണം."

ഇതുകൂടാതെ ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ ഉണ്ടാക്കിട്ടുള്ള പ്രധാനകൃതികളുടെ പേരുകൾ താഴെ പറയുന്നു.

മണിപ്രവാളകൃതികൾ

2. കേശവദാസചരിത്രം. 3. ആസന്നമരണചിന്താശതകം. 4. കേരളവൎമ്മശതകം. 5. ലക്ഷ്മീഭായിശതകം. 6. മാടമഹീശശതകം. 7. യാത്രാചരിതം. 8. അത്തച്ചമയസപ്തതി. 9. മുറജപചരിതം. 10. കപോതസന്ദേശകാവ്യം. 11. ഗൌളിശാസ്ത്രം (തൎജ്ജമ)

ഭാഷാനാടകങ്ങൾ (തൎജ്ജമ)

12. മാലതീമാധവം 13 വിക്രമോൎവ്വശീയം. 14. രവിവൎമ്മം.

ടി. പുരാണകഥകൾ

15. കചേലഗോപാലം. 16. സീമന്തിനീചരിതം. 17. പാഞ്ചാലധനഞ്ജയം. 18. ഗംഗാവതരണം.

ടി. കല്പിതകഥകൾ.

19. ദേവീവിലാസം. 20. ജാനകീപരിണയം.

ആട്ടക്കഥകൾ

21. ശ്രീരാമപട്ടാഭിഷേകം. 22. ശ്രീരാമാവതാരം. 23. സീതാവിവാഹം. 24. ഭൂസുരഗോഗ്രഹണം. 25. കിരാതസൂനുചരിതം.

കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടുകൾ

26. നിവാതകവചകാലകേയവധം. (24 വൃത്തം) 27.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശ്രീമൂലരാജവിലാസം (10 വൃത്തം) 28. വിക്ടോറിയാചരിതം (12 വൃത്തം) 29. ധ്രുവചരിതം (16 വൃത്തം) 30. ദശാണംശ്രീശപാരിമാഹാത്മ്യം (7 വൃത്തം) 31. ആർദ്രാചരിത്രം (18 വൃത്തം) 32. ഭദ്രാൽപത്തിപാന. 33. കാണപ്പാന.

കിളിപ്പാട്ട്

34. വിനായകമാഹാത്മ്യം.

ശീതങ്കൻ തുള്ളൽപ്പാട്ടുകൾ

35. ശ്രീഭൂതനാഥോത്ഭവം. 36. ശ്രീമൂലമഹാരാജഷഷ്ഠിപൂർത്തിമഹോത്സവം. 37. കല്യാണമഹോത്സവം. 38. ശ്രീശങ്കരവിലാസം. 39. തിരുമാടമ്പുമഹോത്സവം.

വഞ്ചിപ്പാട്ടുകൾ

40. കല്യാണോത്സവം. 41. സീതാസ്വയംവരം

ഗദ്യപ്രബന്ധങ്ങൾ

42. നൈഷധം. 43. വിശ്വാമിത്രചരിത്രം. 44. വിക്രമോർവ്വശീയനാടകകഥാസംഗ്രഹം. 45. അർജ്ജുനൻ. 46. ശ്രീകൃഷ്ണൻ. 47. ഐതിഹ്യമാല 1-ാംഭാഗം. 48. ടി രണ്ടാംഭാഗം. 49. ടി മൂന്നാംഭാഗം. 50. ടി നാലാംഭാഗം.

ഇവ കൂടാതെ ഇദ്ദേഹം അനേകം ഒറ്റശ്ലോകങ്ങളും ഖണ്ഡകൃതികളും ഉണ്ടാക്കിട്ടുണ്ട്. മേൽപറഞ്ഞവയിൽ 7-ം 8-ം നമ്പർ കൃതികൾ മലയാളമനോരമാപത്രത്തിലും, 8-ം 8-ം നമ്പർ കൃതികൾ കവനകൌമുദി മാസികയിലും മാത്രം ചേർത്ത് അച്ചടിച്ച് പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിട്ടുള്ളവയും 18-ം 3-ം 32-ം നമ്പർ കൃതികൾ അച്ചടിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ലാത്തവയുമാണ്. 2-ാംനമ്പർ 'രാജകേശവദാസചരിത്ര'വും ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ 1069-ാമാണ്ടിടയ്ക്കു കഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ കല്പനപ്രകാരമുണ്ടാക്കീട്ടുള്ളതാണ് ഇതിനെസ്സംബന്ധിച്ചു കഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു ശങ്കുണ്ണി അവർകളുടെ പേർക്കയച്ചിട്ടുള്ള ഒരു തിരുവെഴുത്തിലെ ചില ശ്ലോകങ്ങൾ താഴെ ചേർക്കുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മുൻപേ നമ്മുടെ കേരളത്തിലധികം കീർത്തികൊണ്ടു മാലോകരിൽ
തൻപേർ കൊണ്ടുനടന്ന യോഗ്യർ ചിലരിങ്ങുണ്ടായിരുന്നില്ലയോ?
അൻപേറുന്നവരിൽ കൃതജ്ഞതയോടൊത്തീ നമ്മളാ മാന്യരെ
വൻപേറുന്ന ചരിത്രചിത്രമെഴുതിക്കാണിക്കുവാൻ നോക്കണം.

ചിലരുടെ ചരിത്രം ഞാൻ തീർത്തിടാം പിന്നെ വേറെ-
ച്ചിലരുടെ കഥ നന്നായ് താങ്കളുണ്ടാക്കി നോക്കൂ
പലരുമൊരുമയോടൊത്തിപ്രകാരം തുനിഞ്ഞാൽ
നൃപരുടെയ ചരിത്രഗ്രന്ഥവും തീരുമല്ലോ.

ഭൂജാനിക്കനുരൂപമന്ത്രിമണിയായ് നാട്ടാരിലിഷ്ടപ്പെടും
രാജാകേശവദാസനെന്നൊരു മഹാനുണ്ടായിരുന്നില്ലയോ?
വ്യാജാപേതമവന്റെ ജീവചരിതം ശ്ലോകപ്പടിക്കിങ്ങു താൻ
ഹേ! ജാത്യത്തൊട്ടു വിസ്തരിച്ചെഴുതെടോ! സാരസ്യസാരാംബുധേ!

12-ാംനമ്പർ 'മാലതീമാധവം' ടി. കെ. കൃഷ്ണമേനോൻ ബി. എ., എം. ആർ. ഏ. എസ്., എഫ്. ആർ. എച്ച്. എസ്. അവർകൾ 'വിദ്യാവിനോദിനി'യുടെ പത്രാധിപരായിരുന്ന കാലത്തു് ആ മാസികയിൽ ഖണ്ഡശഃ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്താനായി തർജ്ജമചെയ്തുകൊടുക്കണമെന്നു് അദ്ദേഹം നിർബ്ബന്ധപൂർവ്വം ആവശ്യപ്പെടുകയാൽ തർജ്ജമചെയ്തിട്ടുള്ളതും അതോടുകൂടി പുസ്തകമായിട്ടുകൂടി അച്ചടിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതുമാണു്. 14-ാംനമ്പർ ടി. ലക്ഷ്മണൻപിള്ള ബി. എ. അവർകൾ തമിഴിൽ എഴുതീട്ടുള്ള നാടകത്തിന്റെ തർജ്ജമയാണു്. 18-ാം നമ്പർ നാടകം ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ 1067 വൃശ്ചികത്തിൽ കോട്ടയത്തുവെച്ചു നടത്തപ്പെട്ട 'ഭാഷാപോഷിണി' സഭയിൽവെച്ചുണ്ടായ കവിതാപരീക്ഷയിൽ 5 മണിക്കൂർ കൊണ്ടു് ഉണ്ടാക്കീട്ടുള്ളതാണു്. 16-ം 17-ം നമ്പർ നാടകങ്ങൾ 'കവനോദയ'ത്തിൽ ചേർത്തു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്താനായി കടത്തനാട്ടു തീപ്പെട്ടുപോയ ഉദയവർമ്മ ഇളയ തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ കല്പനപ്രകാരവും 19-ം 20-ം നമ്പർ നാടകങ്ങളും 8-ാം നമ്പർ ശതകവും 'ഭാഷാപോഷിണി'സഭയുടെ നോട്ടീസിൻപ്രകാരവും 21-ം 22-ം 23-ം 24-ം നമ്പർ ആട്ടക്കഥകൾ സ്വർഗ്ഗാരോഹണം വെച്ചു കിഴിഞ്ഞിപ്പുറത്തു സ്വാ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മിയാർ തിരുമനസ്സിലെ കല്പനപ്രകാരവും 22-ാം നമ്പർ ആട്ടക്കഥ കൊച്ചി നാലാംകൂറായിരുന്ന തീപ്പെട്ടുപോയ കുഞ്ഞിക്കിടാവുതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ കല്പനപ്രകാരവും 29-ാം നമ്പർ ധ്രുവചരിതം ചെങ്ങന്നൂർ വഞ്ഞിപ്പുഴത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ താല്പര്യപ്രകാരവും 10-ാം നമ്പർ സന്ദേശകാവ്യവും 34-ാം നമ്പർ കിളിപ്പാട്ടും 'ലക്ഷ്മീഭായി' മാസികയുടെ ഉടമസ്ഥനായ വെള്ളാംശ്ശേരി നാരായണമേനോനവർകളുടെ താല്പര്യപ്രകാരവും ഉണ്ടാക്കിട്ടുള്ളവയാണ്. ഇവയിൽ 12-ം 18-ം നമ്പർ പുസ്തകങ്ങൾ ഓരോ കൊല്ലം ബി. എ., എഫ്. എ. ക്ലാസ്സിലേയ്ക്കു മദ്രാസ് സർവകലാശാലക്കാരാലും 1-ം 2-ം 34-ം 42-ം 45-ം നമ്പറുകൾ ഒന്നിലധികം കൊല്ലങ്ങളിൽ സർക്കാർ പാഠശാലകളിലേയ്ക്കു തിരുവിതാംകൂർ ഗവര്‍മ്മെണ്ടു വക ബുക്കുകമ്മിട്ടിക്കാരാലും പാഠപുസ്തകങ്ങളായി സ്വീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.

കവിതാവിഷയത്തിൽ ശങ്കുണ്ണി അവർകൾക്കുണ്ടായിട്ടുള്ള പ്രസിദ്ധിയും ബഹുമതിയും ജനസമ്മതവും ഒട്ടും ചില്ലറയായിട്ടുള്ളവയല്ല. 1067 വൃശ്ചികത്തിൽ ആദ്യമായി കോട്ടയത്തു കൂടിയ 'ഭാഷാപോഷിണി' സഭയിൽവെച്ചു നടത്തപ്പെട്ട മൂന്നു കവിതാപരീക്ഷകളിലും ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ ചേരുകയും ജയിക്കുകയും അവയിൽ ഒന്നിന്നു സമ്മാനവും രണ്ടിന്നു പ്രശംസാപത്രങ്ങളും ലഭിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അപ്രകാരംതന്നെ തൃശ്ശിവപേരൂർ കൂടിയ 'ഭാഷാപോഷിണി' സഭയിൽവെച്ചു നടത്തപ്പെട്ട പദ്യപരീക്ഷയിലും ഗദ്യപരീക്ഷയിലും ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ ചേരുകയും രണ്ടിലും ജയിക്കുകയും സമ്മാനങ്ങൾ ലഭിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. 19-ാം നമ്പർ നാടകത്തിന് ഒന്നാമതായും 3-ാം നമ്പർ ശതകത്തിന്നു രണ്ടാമതായും ഭാഷാപോഷിണി സഭയിൽനിന്നു ശങ്കുണ്ണി അവർകൾക്കു സമ്മാനങ്ങൾ ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. 1099 ൽ നാടുനീങ്ങിപ്പോയ ശ്രീമൂലം തിരുനാൾ തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും 1076_ൽ നാടുനീങ്ങിയ ആറാമത്തെ മൂത്ത തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും വള, രത്നഖചിതങ്ങളായും മററുമുള്ള മോതിരങ്ങൾ, കസവുതുപ്പട്ടാവുകൾ, കവണികൾ മുതലായവ പലപ്പോഴും കല്പിച്ചുകൊടുത്തിട്ടുള്ളവ കൂടാതെ ശങ്കുണ്ണി അവർകൾക്ക്, ആണ്ടുതോറും ഒരു സമ്മാനം കല്പനപ്രകാരം നിത്യച്ചെലവു പതിവുകണക്കിൽ ചേർക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. കൊച്ചിയിൽ രാജ്യഭാരമൊഴിഞ്ഞ വലിയതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു മുതലായി മിക്ക തമ്പുരാക്കന്മാരും കോഴിക്കോട്ടു വിദ്വാൻ മാനവിക്രമഏട്ടൻതമ്പുരാൻ എന്നു പ്രസിദ്ധനായിരുന്ന തീപ്പെട്ടുപോയ സാമൂതിരിപ്പാടുതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും മററും മുണ്ടുകളും കടത്തനാട്ടു തീപ്പെട്ടുപോയ ഉദയവർമ്മ ഇളയതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു പയ്യന്നൂർ പവിത്രമോതിരം മുണ്ടുകൾ മുതലായി പലപ്പോഴായിട്ടു പല സമ്മാനങ്ങളും കേരളകാളിദാസനെന്നു പ്രസിദ്ധനായിരുന്ന കേരളവർമ്മ വലിയ കോയിത്തമ്പുരാൻ സി. എസ് ഐ. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും അവിടുത്തെ ജ്യേഷ്ഠനായ മൂത്ത കോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും വള, രത്നഖചിതങ്ങളായ മോതിരങ്ങൾ, കസവുതുപ്പട്ടാവുകൾ, മുണ്ടുകൾ മുതലായി അനേക സമ്മാനങ്ങളും ശങ്കുണ്ണി അവർകൾക്കു കല്പിച്ചുകൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. ഇവ കൂടാതെ വഞ്ഞിപ്പുഴത്തമ്പുരാൻ മുതലായ പ്രഭുക്കന്മാരും മററനേകം മാന്യന്മാരും ശങ്കുണ്ണി അവർകൾക്കു പലവിധ സമ്മാനങ്ങൾ കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. ഇവയെല്ലാം പുറമെ കൊച്ചിയിൽ ഇപ്പോൾ നാടുവാഴുന്ന മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ ഷഷ്ടിപൂർത്തി തിരുനാൾ സംബന്ധിച്ചു 1094_ാമാണ്ടു കന്നിമാസം 22_ാംനു എറണാകുളത്തുവെച്ചു നടത്തിയ ഡർബാറിൽ (മഹാസഭയിൽ) വെച്ചു തിരുമനസ്സിൽനിന്നു 'കവിതിലകൻ' എന്നുള്ള സ്ഥാനവും അതിലേയ്ക്കുള്ള സന്നതും മെഡലും ശങ്കുണ്ണി അവർകൾക്കു ലഭിക്കയും ചെയ്തു. തിരുവിതാംകൂർ, കൊ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ച്ചി, ബ്രിട്ടീഷുമലബാർ എന്നീ മൂന്നു സംസ്ഥാനങ്ങളിൽനിന്നുമായി ഇത്ര വളരെ രാജസമ്മാനങ്ങളും മററും ലഭിച്ചിട്ടുള്ള വേറെ ഒരു കവി നമ്മുടെ കേരളത്തിൽ ഇതപ്പോൾ ഉണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

ശങ്കുണ്ണി അവർകളുടെ കീർത്തി എത്താത്തതായി കേരളഭൂമിയിൽ ഒരു ഭാഗവും അദ്ദേഹത്തെക്കുറിച്ചു കേട്ടിട്ടില്ലാതെ ഭാഷാഭിമാനികളായ കേരളീയരിൽ ഒരാളും ഉണ്ടായിരിക്കയില്ലെന്നു നിശ്ചയമായി പറയാവുന്നതാണ്.

ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ പ്രവേശിച്ചിട്ടുള്ള സകലകാര്യങ്ങളിലും അദ്ദേഹം നല്ല പേരുതന്നെ സമ്പാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. 1056_ാമാണ്ടു വിദ്യാഭ്യാസം മതിയാക്കി അദ്ദേഹം ഗൃഹഭരണം ആരംഭിച്ചപ്പോൾ തറവാട്ടിൽ ധനദൗർല്ലഭ്യം സാമാന്യത്തിലധികമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ അതു നിവൃത്തിക്ക വേണ്ടുന്നതിനെ അന്വേഷിച്ചു സമ്പാദിച്ചുകൊണ്ടുവരേണ്ടതായിക്കൂടി വന്നു. അതിനാൽ ഇദ്ദേഹം ഉടനെ ഒരു പാദ്രിസായ്പിനെ മലയാളഭാഷ പഠിപ്പിക്കാനായി ഏല്പിച്ചു. അക്കാലംമുതൽ 1068_ാമാണ്ടു മകരമാസംവരെ 12 കൊല്ലം ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ മാറിമാറി അഞ്ചാറു സായ്പന്മാരുടെ മലയാളമുൻഷിയായിട്ടാണിരുന്നിട്ടുള്ളതു്. ആ സായ്പന്മാരെല്ലാം സന്തോഷിച്ചു സബഹുമാനം ശങ്കുണ്ണി അവർകൾക്കു സർട്ടിഫിക്കറ്റുകൾ കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. 1068_ാമാണ്ടു മകരമാസത്തിൽ കോട്ടയത്തു 'മാർ ദിവന്നാസ്യോസു സിമ്മനാരി' ഹൈസ്കൂൾ ആരംഭിക്കയും ആരംഭത്തിൽത്തന്നെ ശങ്കുണ്ണി അവർകളെ അതിൽ മലയാളമുൻഷിയായി നിയമിക്കുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹം അവിടേയും നല്ല പേരോടുകൂടിത്തന്നെയാണ് ആ ജോലി നടത്തിപ്പോന്നതു്. ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ ക്ലാസ്സിൽ പഠിപ്പിക്കുന്നതു കണ്ടാൽ അദ്ദേഹം പാഠശാലകളിൽ ചേർന്നു വളരെക്കാലം പഠിക്കുകയും പഠിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു പരിചയിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നല്ലാതെ പാഠശാലകളിൽ ചേർന്നു പഠിച്ചിട്ടില്ലാ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ത്ത ഒരാളാണെന്നു് ആക്കും തോന്നുകയില്ല. സംഗതികൾ പറഞ്ഞു വിദ്യാൎത്ഥികളെ ധരിപ്പിക്കുകയും ക്ലാസ്സു ഭരിച്ചുകൊണ്ടുപോവുകയും ചെയ്യുന്നതിന്നു ശങ്കുണ്ണി അവർകൾക്കുള്ള വാസനയും സാമൎത്ഥ്യവും ഒന്നു വേറെത്തന്നെയാണു് ഇംഗ്ലീഷു സ്കൂളുകളിൽ കുട്ടികൾ മലയാളമുൻഷികളെ കുരങ്ങാട്ടം കളിപ്പിക്കുകയാണല്ലൊ പ്രായേണ എല്ലാ ദിക്കുകളിലേയും പതിവു്. കുട്ടികളുടെ ആവക വിദ്യകളൊന്നും ശങ്കുണ്ണി അവർകളുടെ അടുക്കൽ പററുകയില്ലെന്നു മാത്രമല്ല; അതൊന്നും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുക്കൽ ആരും പരിക്ഷിച്ചുനോക്കാറുമില്ല. ശങ്കുണ്ണി അവർകളുടെ അടുക്കൽ ഒരു മണിക്കൂറെങ്കിലും പഠിക്കാനിടയാകുന്ന ഏതൊരുത്തനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരിൽ എന്തെന്നില്ലാത്ത ഒരു ഭയവും ഭക്തിയുമുണ്ടാകുമെന്നുള്ളതു തീൎച്ചയാണു്. അതു ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ തന്റെ അന്തേവാസികളുമായി പെരുമാറുന്ന ഒരു രീതിവിശേഷം കൊണ്ടെന്നല്ലാതെ മറെറാന്നും പറയാൻ കാണുന്നില്ല. ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ തന്റെ അടുക്കൽ പഠിക്കുന്ന വിദ്യാൎത്ഥികൾക്കു താൻ പഠിപ്പിക്കുന്ന ഭാഷയിൽ തന്നാൽ കഴിയുന്ന അറിവുണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കണമെന്നുള്ള വിചാരത്തോടുകൂടിയല്ലാതെ ശമ്പളത്തെ മാത്രം വിചാരിച്ചു പഠിപ്പിക്കാറില്ല. പുതിയ പുതിയ അറിവുകൾ ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുന്ന ഗുരുനാഥന്മാരിൽ വിദ്യാൎത്ഥികൾക്കു ഭയഭക്തിബഹുമാനങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നതു് ഒരത്ഭുതമല്ലല്ലൊ. ശങ്കുണ്ണി അവർകളുടെ ശിക്ഷാസാമൎത്ഥ്യത്തിന്നു മർ ദിവന്നാസ്യോസു സിമ്മനാരിയിൽ നിന്നു മട്രിക്കുലേഷൻ പരീക്ഷയ്ക്കു പോകുന്ന വിദ്യാൎത്ഥികളാരും ഒരിക്കലും മലയാളത്തിൽ തോൽക്കാറില്ലെന്നുള്ളതുതന്നെ ഒരുത്തമദൃഷ്ടാന്തമാണു്.

ശങ്കുണ്ണി അവർകളുടെ ഭാഷാകവിതയുടെ മാധുൎയ്യത്തെ ആസ്വദിക്കാത്തവരായി കേരളീയ പ[illegible]ികളിൽ അധികംപേരുണ്ടായിരിക്കാനിടയില്ലാത്തതിനാൽ അതിനെക്കുറി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ല്ല ഞാൻ ഒന്നുംതന്നെ പറയേണമെന്നു വിചാരിക്കുന്നില്ല. ഇദ്ദേഹം ആട്ടക്കഥകൾ ഉണ്ടാക്കിത്തുടങ്ങിയതുവരെ ഇദ്ദേഹത്തിന്നു സംസ്കൃതശ്ലോകവും ഉണ്ടാക്കാമെന്നുള്ളതുതന്നെ അധികമാരും അറിഞ്ഞിരിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ഇദ്ദേഹത്തിന്നു ഭാഷയിലെന്നപോലെ തന്നെ ശബ്ദാർത്ഥാലങ്കാരങ്ങൾക്കു യാതൊരു കുറവും കൂടാതെ സംസ്കൃതത്തിലും പദ്യങ്ങൾ രചിക്കുന്നതിന്നു യാതൊരു പ്രയാസവുമില്ല. അഥവാ സംസ്കൃതത്തിലായാലല്ലയോ ഇദ്ദേഹത്തിന്നു കുറച്ചധികം എളുപ്പമെന്നുകൂടി വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ദൃഷ്ടാന്തത്തിനായി ചില ശ്ലോകങ്ങൾ താഴെ പകർത്തുന്നു.

ശ്രീമദ്വിഷ്ണുപദോദിതം ശരധരം ശക്രായുധാലംകൃതം
ദൂർവ്വാശ്യാമളമാരമവിഗ്രഹജിതപ്രാവൃഡമവ്യാഹതം
നിത്യാനന്ദിതനീലകണ്ഠമമലം വാതോത്ഭവോജ്ജൃംഭിതം
ഭൂജാതാർത്തിഹരം നമാമി സതതം ശ്രീരാമധാരാധരം. 1

ശംഭോരാദ്യം തനൂജം ഗജവരവദനം പത്മജാതാത്മജായാ-
മംഭോജാക്ഷഞ്ച ഭദ്രാം ഭവനയനഭവാം മൽഗുരൂൻ സൽഗുണാഢ്യാൻ
ഡംഭാപേതാൻ ബുധേന്ദ്രാനഖിലമുനിവരാൻ ഭൂസുരേന്ദ്രാൻ സുരേന്ദ്രാൻ
രംഭാകാന്താരസംസ്ഥം കപികലവൃഷഭം മാരുതിം ധീരമീഡേ. 2

അർത്ഥശബ്ദാലങ്കാരപ്രധാനങ്ങളായ ഈ വന്ദനശ്ലോകങ്ങൾ 'ശ്രീരാമപട്ടാഭിഷേക'ത്തിലും 'ഭൂസുരഗോഗ്രഹണ'ത്തിലുമുള്ളവയാണ്. 'ശ്രീരാമപട്ടാഭിഷേക'ത്തിലെ രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ കൂടി താഴെ പകർത്തുന്നു.

ഇത്ഥം ശ്രുത്വാ ജനകതനയാഭാഷണം ഭീഷണാത്മാ
ക്രുദ്ധഃ സ്മൃത്വാ സപദി ഹൃദയേ സ്പർദ്ധയാ മദ്ധ്യമാംബാം
നത്വാ പാദേ രഘുകുലവരം ലക്ഷ്മണസ്തൽക്ഷണോദ്യൽ-
ബാഷ്പാംഭോപജ്വലിതനയനോ രൂക്ഷമിത്യാചചക്ഷേ. 1

വ്യഗ്രൈസ്സുഗ്രീവവാക്യപ്രചലിതഹൃദയൈർവ്വാനരേന്ദ്രൈരതന്ദ്രൈ-
രാനീതാഭിശ്ച താഭിഃ കപിവരവനിതാഭിസ്സമം സൽസഭാവാം
താരാം താരാധിപാസ്യാം ബഹുതരമുപചാരാഭിരാമോദയിത്വാ
പ്രീതഃ സീതാമവാദീൽ പ്രിയതരമിതി താം ഭൂമിജാം രാമജായാം. 2

ഇനി ശബ്ദാലങ്കാരപ്രധാനമായും അർത്ഥാലങ്കാരപ്രധാനമാ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

യും ഭ്രമരസന്ദേശഗ്രഹണത്തിലുള്ള ചില ശ്ലോകങ്ങൾകൂടി ഇവിടെ കാണിക്കാം.

വിഹായസാ വിഹായസാ സമന്തു ഗന്ധമാദനം
വിഹായ സംഘചാരസാരഭൂഷം! വിരോധിസംഘചാരസാരവാഹം
മഹാശുകാശുകം മുദാഗതം തദാശുകാത്മജം
സഹാസമാഹ സാഞ്ജലീശ്ചഞ്ജനം വചോഞ്ജനഃ. 1

കാലാന്തകുലമനുഭ്രയ സുഖം വസന്തം
ലീലാലയായ ഹരിസുതഃ പ്രിയയാ വസന്തം
കാലാത്മജം പദനതഃ കലയൻ മുദന്തം
ഫോലാശയാ നൃഗദിതാദത്യ ഗവാമുദന്തം. 2

ഇത്ഥം പാത്ഥരണോ ധൃതിമതികൃദ്ധാന്തപുത്രാനുജാ-
ശ്രുതചാരുവേദാദിദരാധമുഗ്ധതമതിസ്സദ്ധാലുരേത്യാന്തികം
സന്ധ്യം തസ്കരസാത്ഥമിത്രനികരൈരൈശ്ര്യധാത്ഥമത്യൽക്കട-
പ്രധാനോദ്ധതകല്പവാദ്ധിനിവഹഃ പ്രത്യാഹ വൃത്രാരിജം.

ഇനി ഭ്രമരസന്ദേശഗ്രഹണത്തിലെ രണ്ടു ശ്ലോകംകൂടി ഇവിടെ ചേക്കാം.

കസുമമഞ്ജുശിലീമുഖപ്രവേശം-
ദസമാനം നിജപത്മിനീം വിഹീനം
പ്രസമീക്ഷ്യ കദാപി ധാത്തരാഷ്ട്ര-
സ്സുമാം ഹന്ത! ജഗാമ പുഷ്പവാടീം. 1

ബാലാം മാധവലാളിതാം കസുമിതാം പത്രാങ്കരാലംകൃതാം
പാൾചസ്ഥാം പരമാജ്ഞനസ്യ കലിതാരാമാദാം തദാ മാധവീം
വീക്ഷ്യാനല്പതരേഷ്യയേവ കലുഷോ ഗതചാ നികുഞ്ജാന്തരം
ദാക്ഷ്യാദത്ര വസന്നഭാഷത നിജാം ഭായ്യാം സ ദുര്യോധനഃ. 2

അത്ഥാലങ്കാരസമ്പൂൎണ്ണങ്ങളായിരിക്കുന്ന ശ്ലോകങ്ങളിൽകൂടിയും ശബ്ദാലങ്കാരങ്ങളെ ധാരാളം പ്രയോഗിക്കുന്നതിന്നു ശങ്കുണ്ണി അവർകൾക്ക് യാതൊരു പ്രയാസവുമില്ലെന്നും കൈരളിയെപ്പോലെതന്നെ ഗൈവ്വാണിയും അദ്ദേഹത്തിന്നു സ്വാധീനയായിട്ടാണിരിക്കുന്നതെന്നും മേൽകാണിച്ച ശ്ലോകങ്ങൾകൊണ്ടു സ്പഷ്ടമാകുന്നുണ്ടല്ലോ.

ഗൃഹഭരണവും അതോടുകൂടി സ്വന്തമായ ഒരു ദേവസ്വകായ്യവിചാരവും മൎഷിപ്പണിയും പല വത്തമാനപത്ര

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ങ്ങളേയും മാസികകളേയും പദ്യങ്ങൾകൊണ്ടും ഗദ്യങ്ങൾകൊണ്ടും സഹായിക്കുകയും വിശേഷിച്ചും മ. മനോരമയ്ക്കും ഭാഷാപോഷിണി മാസികയ്ക്കും വേണ്ടുന്ന വിധത്തിലെല്ലാം സഹായിച്ചുകൊടുക്കുകയും മററും നിരന്തരമായി ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ 1066 ാമാണ്ടു മുതൽ ഏകദേശം 24 സംവത്സരകാലംകൊണ്ട് ഇത്ര വളരെ കൃതികൾ ഉണ്ടാക്കിത്തീർത്തതിൽ അത്ഭുതപ്പെടാനല്ലാതെ ഈ കൃതികൾക്കു വല്ല ന്യൂനതയുമുണ്ടെങ്കിൽ അതൊരു കുററമായി പറയുവാൻ ന്യായം കാണുന്നില്ല. ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ എന്തെങ്കിലും ഒരു കൃതി എഴുതിത്തീർത്താൽ അതു വീണ്ടും നോക്കി തിരുത്തി നന്നാക്കുകയും ആലോചിച്ചിരുന്നു കവിതയുണ്ടാക്കുകയും പതിവില്ല. നന്നായാലും ചീത്തയായാലും അപ്പൊഴപ്പോൾ തോന്നുന്നതു എഴുതിയിടുക മാത്രമേ അദ്ദേഹം പതിവുള്ളൂ. ഇതു കവിതാവിഷയത്തിൽ ശങ്കുണ്ണി അവർകൾക്കു പ്രധാനമായിട്ടുള്ള ഒരു ദോഷമാണെന്നു പറയാതെയിരിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല. ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ തന്റെ കൃതികളെ കുറച്ചുകൂടി മനസ്സിരുത്തി ആലോചിച്ചുണ്ടാക്കുകയും ഒന്നു രണ്ടു പ്രാവശ്യം നോക്കി തിരുത്തി നന്നാക്കി മാററിയെഴുതുകയും ചെയ്തിരുന്നുവെങ്കിൽ അവയ്ക്ക് ഇപ്പോഴത്തേതിൽ വളരെ കൂടുതലായ ഗുണങ്ങൾ ഉണ്ടാകുമായിരുന്നു. എന്നാൽ എന്തെങ്കിലും ഒരു പ്രബന്ധം എഴുതിത്തുടങ്ങിയാൽ അതു വല്ലവിധവും മുഴുവനാക്കാതെ അതിൽനിന്നു വിരമിക്കുകയില്ലെന്നുള്ളതു ശങ്കുണ്ണി അവർകൾക്കു കവിതാവിഷയത്തിലുള്ള ഒരു പ്രധാനഗുണമാണെന്നുള്ളതും നിസ്സംശയം പറയാവുന്നതാണ്. അനേകം കൃതികൾ ആരംഭിക്കുകയും ഒന്നും മുഴുവനാക്കാതെയിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന യോഗ്യന്മാരായ പല കവികൾ നമ്മുടെ കേരളത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നും ഇപ്പോഴം ഉണ്ടെന്നും എല്ലാവൎക്കും അറിയാവുന്നതാണല്ലൊ. അപ്രകാരം ശങ്കുണ്ണി അവർകളുടെ കൃതികളിൽ അധികമൊന്നും മുഴുവനാകാതെ കിടപ്പുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശങ്കുണ്ണി അവർകൾക്ക് അൎത്ഥാലങ്കാരത്തിലുള്ളതിലധികം ശ്രദ്ധയും പ്രതിപത്തിയും ശബ്ദാലങ്കാരത്തിലാണെന്നു ചിലർ വിചാരിക്കുകയും പറയുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ വാസ്തവത്തിൽ അദ്ദേഹം അവ രണ്ടിനായിട്ടും അധികം ക്ലേശിക്കാറില്ലെന്നും അനായാസേന ലഭിക്കുന്നവയെ ഉപേക്ഷിക്കാറില്ലെന്നു മാത്രമേ ഉള്ളു എന്നും പരിചിതന്മാക്കറിയാവുന്നതാണ്.

ഇനി ശങ്കുണ്ണി അവർകളുടെ മനോഗുണത്തെപ്പററി വിചാരിക്കുകയാണെങ്കിൽ അത് ഒട്ടും ചില്ലറയല്ല. ഈശ്വരഭക്തി, ഗുരുജനഭക്തി, ഭൂതദയ, പരോപകാരതല്പരത, മതാചാരനിഷ്ഠ, ഹൃദയനിഷ്കളങ്കത മുതലായ അനേകഗുണങ്ങൾ ശങ്കുണ്ണി അവർകൾക്ക പൂൎണ്ണമായിട്ടുണ്ട്. ഈശ്വരവിചാരം കൂടാതെ യാതൊന്നും പ്രവൃത്തിക്കുകയില്ലെന്നുള്ളതു ശങ്കുണ്ണി അവർകൾക്ക പ്രത്യേകമുള്ള ഒരു ഗുണമാണ്. തനിക്കുണ്ടാകുന്ന ഏതുവിധാപത്തുകളേയും ധൈൎയ്യത്തോടും ക്ഷമയോടും കൂടി സഹിക്കുന്നതിന്നു ശങ്കുണ്ണി അവർകൾക്ക ധാരാളം ശക്തിയുണ്ടെങ്കിലും അന്യന്മാരുടെ സങ്കടങ്ങൾ കണ്ടോ കേട്ടോ അറിഞ്ഞോ സഹിക്കുന്നതിന്ന് അദ്ദേഹം കേവലം അശക്തനാണ്. ആകപ്പാടെ നോക്കിയാൽ ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ ഒരു സൽഗുണനും നിഷ്കളങ്കഹൃദയനും വിശ്വാസപൂൎവ്വം സ്നേഹിക്കാൻ കൊള്ളാവുന്ന ഒരാളുമാണെന്നു നിസ്സംശയം പറയാവുന്നതാണ്

വക്രോക്തികളും ഫലിതങ്ങളും പറയുന്നതിന്നു ശങ്കുണ്ണി അവർകൾക്ക പ്രത്യേകമൊരു വാസനയുണ്ട്. ഇദ്ദേഹം വെടിപറയുന്നതു കേട്ടാൽ രസിക്കാതെ സഹൃദയന്മാരിൽ ആരുമുണ്ടായിരിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ആകപ്പാടെ ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ സരസ്വതീപ്രസാദം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു രസികനും സരസനുമാണെന്നുതന്നെ പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ ഒരു വലിയ കാൎയ്യസ്ഥനും മററുമ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ല്ലെങ്കിലും തന്റെ കാൎയ്യങ്ങൾക്കു ദോഷങ്ങൾ നേരിടാതെ നോക്കി നടത്തിക്കൊണ്ടുപോകുന്നതിന്നു വേണ്ടതക്ക കാൎയ്യ വിവരം അദ്ദേഹത്തിന്നുണ്ട്.

മിതവ്യയം ശങ്കുണ്ണി അവർകൾക്കുള്ള ഒരു പ്രധാനഗുണമാണ്. 'ആയം ദൃഷ്ട്വാ വ്യയം കുൎയ്യാദായാദൽപതരോ വ്യയഃ' എന്നുള്ള പ്രമാണപ്രകാരമല്ലാതെ കയ്യിൽ കിട്ടുന്നതു മുഴുവനും പോരെങ്കിൽ കടം മേടിച്ചും ചെലവുചെയ്യുന്ന സ്വഭാവം അദ്ദേഹത്തെ ലേശംപോലും ബാധിച്ചിട്ടില്ല. വരവിന്നു തക്കവണ്ണമല്ലാതെ അദ്ദേഹം ഒരിക്കലും ഒരുവകയും ചെലവുചെയ്യുകയില്ല. 'ദിപാളി' എന്നു കേൾക്കുന്നതിനേക്കാൾ നല്ലതു 'ലുബ്ധൻ' എന്നു കേൾക്കുന്നതാണെന്ന് അദ്ദേഹം പ്രസംഗവശാൽ പലപ്പോഴും എന്നോടുതന്നെ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഇത്രയും പറഞ്ഞതുകൊണ്ടു ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ ലൌകികവും ഔദാൎയ്യവുമില്ലാത്ത ഒരു പിശുക്കനാണെന്നു ആരും തെററിദ്ധരിച്ചുപോകരുത്. തന്റെ സ്ഥിതിക്കു തക്കവണ്ണം വേണ്ടുന്ന ദിക്കിൽ വേണ്ടതുപോലെ ചെലവു ചെയ്യുന്നതിന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്ന് ഒരു മടിയുമില്ല. അനാവശ്യകമായും അതിരു കവിഞ്ഞും അദ്ദേഹം യാതൊന്നും ചെലവു ചെയ്യുകയില്ലെന്നു മാത്രമേ ഉള്ളൂ. ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ ഗൃഹഭരണം ആരംഭിച്ച കാലത്തു കുടുംബത്തിൽ നിത്യവൃത്തിക്കുതന്നെയും വളരെ ഞെരുക്കമായിരുന്നു എന്നു മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. കുറച്ചുകാലംകൊണ്ട് ആ സ്ഥിതി വിട്ട് അവിടെ അഹോവൃത്തിക്കു വലിയ ബുദ്ധിമുട്ടൊന്നുമില്ലെന്നുള്ള നിലയിലായിട്ടുള്ളതു പരിശ്രമശീലനും സകലകലാകുശലനും ഭാഗ്യവാനുമായിരുന്ന ജ്യേഷ്ഠന്റെ നിരന്തരപരിശ്രമവും സഹായവും ഈശ്വരന്റെ കാരുണ്യസംയുക്തമായ ആനുകൂല്യവും കൊണ്ടാണെന്നാണു ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ വിചാരിക്കുകയും പറയുകയും ചെയ്യുന്നതെങ്കിലും അതിന്റെ പ്രധാനകാരണങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗൃഹഭരണനിപുണതയും മിതവ്യയ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശീലവും കൂടിയാണെന്നുള്ള വാസ്തവം പറയാതെയിരിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല.

സമയനിശ്ചയം എന്നുള്ളതു ശങ്കുണ്ണി അവർകൾക്കുള്ള ഗുണങ്ങളിൽ ഒട്ടും അപ്രധാനമല്ലാത്ത വേറൊന്നാണു്. ഇന്നിന്ന സമയങ്ങളിൽ ഇന്നിന്ന പ്രവൃത്തികൾ ചെയ്യുകയെന്നു ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ ഒരു നിശ്ചയം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. ആ നിശ്ചയത്തെ മിക്കവാറും തെറ്റിക്കാതെതന്നെ അദ്ദേഹം കഴിച്ചുകൂട്ടി പോരുന്നുണ്ടു്. 'പ്രതിദിനം അനേകകൃത്യങ്ങൾ നിൎവ്വഹിക്കേണ്ടുന്നവൎക്കു സമയനിശ്ചയമില്ലെങ്കിൽ ഒരു കാൎയ്യവും ശരിയായിട്ടും വേണ്ടുന്ന സമയത്തും വേണ്ടതുപോലെയും നടക്കുകയില്ലെന്നു മാത്രമല്ല; ഒരിക്കലും മനസ്സിന്നു സുഖവും സ്വൈരവും ഉണ്ടായിരിക്കുകയുമില്ല. നേരെ മറിച്ചു് അനേക കൃത്യങ്ങൾ പ്രതിദിനം നിൎവ്വഹിക്കേണ്ടതായി ഉണ്ടായിരുന്നാലും സമയനിശ്ചയംചെയ്തു് അതിൻപ്രകാരം പ്രവൎത്തിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്നവൎക്കു് ഒന്നും ഒരു ഭാരമായിരിക്കയില്ലെന്നു മാത്രമല്ല; അവരുടെ കൃത്യങ്ങൾ കുടിശിക കൂടാതെ നടന്നു കൊണ്ടിരിക്കുകയും തന്നിമിത്തം അവൎക്കു മനഃസ്സുഖവും സ്വൈരവും ഉണ്ടായിരിക്കുകയും ചെയ്യും' എന്നൊരു മഹാൻ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു് എത്രയും വാസ്തവമാണെന്നതിന്നു ശങ്കുണ്ണി അവർകളുടെ സ്ഥിതി ഒരുത്തമദൃഷ്ടാന്തമായിട്ടാണിരിക്കുന്നതു്. ദുൎന്നിവാരങ്ങളായ അനേകകൃത്യങ്ങൾ ദിനംപ്രതി നിൎവ്വഹിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്ന ശങ്കുണ്ണി അവർകൾക്കു് ഈപ്രകാരം ഒരു സമയനിശ്ചയമില്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ സാഹിത്യവിഷയത്തിലും മററും യാതൊന്നും പ്രവൎത്തിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിന്നു് ഒരിക്കലും സാധിക്കുകയില്ലായിരുന്നു.

മനുഷ്യരുടെ ഇഹലോകജീവിതം സുഖദുഃഖസമ്മിശ്രമായിട്ടല്ലാതെ ഇരിക്കുകയില്ലെന്നുള്ളതു ശങ്കുണ്ണി അവർകളുടെ വിഷയത്തിലും എത്രയും വാസ്തവമായിട്ടാണിരിക്കുന്നതു്. ഗൃഹഭരണത്തിന്നു് അത്യന്തം നിപുണയും ഐശ്വൎയ്യവതി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

യും ഗേഹലക്ഷ്മിയുമായിരുന്ന പ്രിയമാതാവു് 1048-ാമാണ്ടു തുലാമാസത്തിൽ പരലോകപ്രാപ്തയായതിനോടു കൂടിത്തന്നെ ശംകുണ്ണി അവർകളുടെ മനസ്സുഖം മിക്കവാറും അസ്തപ്രായമായി. തങ്ങളുടെ മാതാവിനെപ്പോലെ നിരുപാധികമായ വാത്സല്യം പ്രപഞ്ചത്തിൽ മററാക്കുമുണ്ടാകയില്ലെന്നുള്ളതു് എല്ലാവൎക്കും അനുഭവസിദ്ധമായിട്ടുള്ളതാണല്ലൊ.

ജ്യേഷ്ഠൻ വിവാഹം ചെയ്തിട്ടുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും അതിൽ സന്താനമുണ്ടാകുന്ന കാൎയ്യം സംശയസ്ഥിതിയിലാകയാൽ പിതൃനിയോഗപ്രകാരം 1056-ാമാണ്ടു് മകരമാസത്തിൽ ശംകുണ്ണി അവർകളും വിവാഹം ചെയ്യുകയും ആ ആണ്ടു മേടമാസത്തിൽത്തന്നെ ആ യുവതിയെ സ്വഗൃഹത്തിൽ കുടിവെക്കുകയും ചെയ്തു. ആ സ്ത്രീ പഠിപ്പു, ബുദ്ധി, കാൎയ്യശേഷി, ഗൃഹഭരണസാമൎത്ഥ്യം, ഭൎത്തൃഹിതാനുവൎത്തനം, ഭൎത്തൃശുശ്രൂഷാനൈപുണ്യം മുതലായ ഗുണപൌഷ്കല്യംകൊണ്ടു ശംകുണ്ണി അവർകളുടെ മാതൃവിയോഗദുഃഖത്തെ കുറച്ചുകാലത്തിനിടയിൽ വിസ്മൃതപ്രായമാക്കിത്തീൎത്തു. അക്കാലത്തു ശംകുണ്ണി അവർകളുടെ മാതൃവിയോഗാഗ്നിദഗ്ദ്ധമായ ഹൃദയവൃക്ഷം വീണ്ടുമൊന്നു തളിൎത്തു. എങ്കിലും ആ സ്ഥിതി അധികകാലം നീണ്ടുനില്ക്കുന്നതിനു ദുഷ്ടനായ ദൈവ്വിധി അനുവദിച്ചില്ല. 1057-ാമാണ്ടു ചിങ്ങമാസം 10-ാംനു- ശംകുണ്ണി അവർകളുടെ ആ പ്രിയതമ സന്നിപാതജ്വരത്താൽ ബാധിതയാവുകയും 17-ാംനു- പരലോകം പ്രാപിക്കുകയുംചെയ്തു.

പ്രഥമപുത്രന്റെ ഭാൎയ്യ വന്ധ്യയായിത്തിരുകയും ദ്വിതീയപുത്രന്റെ പ്രിയപത്നിയായ ഗുണവതി അകാലകാലഗതിയെ പ്രാപിച്ചുപോവുകയും ചെയ്യുകയാൽ ദുഃഖിതനും വിഗതഭാൎയ്യനും വയോവൃദ്ധനുമായ പിതാവിന്റെ ശുശ്രൂഷകനുമാത്രമായിരുന്നു ശംകുണ്ണി അവർകൾക്കു മനഃസ്സമാധാനത്തിന്നു ചിന്നിട്ടുണ്ടായിരുന്ന ഒരുപായം. ആ പിതാവും 1061-ാമാണ്ടു മകരമാസത്തിൽ പരലോകത്തെ പ്രാപിച്ചു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

തദനന്തരം ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ സന്താനാർത്ഥം 1062-ാമാണ്ടു മിഥുനമാസത്തിൽ ഒന്നുകൂടി വിവാഹം ചെയ്യുകയും 63 വൃശ്ചികത്തിൽ സ്വഭവനത്തിൽ കുടിവെക്കുകയും ചെയ്തു. ആ യുവതിയും ഗൃഹഭരണനൈപുണ്യം, ഭർത്തൃസ്നേഹം, ക്ഷമ, ക്ലേശസഹനശക്തി മുതലായ സൽഗുണങ്ങളാൽ പ്രശോഭിതയായിരുന്നു. തന്റെ സകലസുഖങ്ങൾക്കും നിദാനമായിട്ടുള്ളതു ഭർത്താവാണെന്നുള്ള ദൃഢവിശ്വാസത്തോടു കൂടിയിരുന്ന ആ ഗുണവതിക്കു ഭർത്താവിന്റെ മനഃശരീരസുഖങ്ങൾക്കായി കൃത്യങ്ങളെ നടത്തുന്ന സംഗതിയിൽ തന്റെ ഊണും ഉറക്കവുംകൂടി അഗണ്യങ്ങളായിരുന്നു. ഈ പ്രകാരമുള്ള ധർമ്മപത്നിയുടെ സഹവാസം നിമിത്തം ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ പൂർവ്വകഷ്ടദശകളെ അധികം സ്മരിക്കാതെ ഒരു വിധം സുഖമായിട്ടുതന്നെ കുറച്ചുകാലത്തേക്കു കാലക്ഷേപം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു.

അതിനിടയ്ക്കു ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ തന്റെ സഹോദരിമാരെ രണ്ടുപേരേയും വിവാഹം ചെയ്തുകൊടുക്കുകയും മൂത്ത സഹോദരി പ്രസവിച്ചു പുരുഷന്മാരും സ്ത്രീകളുമായി പത്തും ഇളയ സഹോദരി പ്രസവിച്ച് അഞ്ചും കുട്ടികൾ ഉണ്ടാവുകയും ചെയ്തു. ആ ഭാഗിനേയന്മാരേയും ഭാഗിനേയികളേയും അവരുടെ മാതാക്കന്മാരോടുകൂടി ഇങ്ങോട്ടു വരുത്തിയും അങ്ങോട്ടു ചെന്നും കൂടക്കൂടെ കണ്ടു ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ ആനന്ദിക്കുകയും തന്റെ അനപത്യതാദുഃഖത്തെ ഒരു വിധം ശാന്തപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു.

ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ ഈ സ്ഥിതിയിൽ ഇരിക്കുന്നതിന്നു ദൈവഗതി അധികകാലത്തേക്ക് അനുവദിച്ചില്ല. 1068-ാമാണ്ടു കർക്കടകമാസത്തിൽ മസൂരികാബാധിതനായി അദ്ദേഹം അത്യന്തം കഷ്ടപ്പെട്ടു. എങ്കിലും രാത്രിയും പകലും ഒരുപോലെ ഊണും ഉറക്കവുമുപേക്ഷിച്ചു ജ്യേഷ്ഠൻ കൂടെ അടുക്കലിരുന്നു രക്ഷിച്ചതുകൊണ്ടും ഈശ്വരകാരുണ്യം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൊണ്ടും ആയുസ്സിന്റെ ബലംകൊണ്ടും അദ്ദേഹം അതിൽ നിന്നു് ഒരുവിധം രക്ഷപ്പെട്ടു കേറി. എങ്കിലും തന്റെ സകലഭാഗ്യങ്ങൾക്കും കാരണഭൂതനും താൻ തന്റെ അച്ഛനെന്നപോലെ ഭയഭക്തിബഹുമാനങ്ങളോടുകൂടി ആചരിച്ചും പ്രാണനേക്കാളധികം സ്നേഹിച്ചും വെച്ചിരുന്ന ആളും ഗുരുവാനുമായിരുന്ന പ്രിയജ്യേഷ്ഠൻ ആ മഹാവ്യാധിയാൽത്തന്നെ ബാധിതനായി ആ കർക്കടകത്തിൽത്തന്നെ പരലോകപ്രാപ്തനായിപ്പോയതിനാൽ ശങ്കുണ്ണിഅവർകൾക്കുണ്ടായ ദുഃഖം അത്യന്തം ദുസ്സഹമായിരുന്നു. ഇതിനും പുറമേ രണ്ടു സഹോദരിമാരും മൂത്ത സഹോദരിയിലുണ്ടായ പത്തു കുട്ടികളും ഇളയ സഹോദരിയിലുണ്ടായ ഒരു പുത്രിയേയൊഴിച്ചു ശേഷം നാലു കുട്ടികളുംകൂടി കാലക്രമത്തിനിടയ്ക്കു തുടരെത്തുടരെ അകാലനിര്യാണത്തെ പ്രാപിച്ചുപോകുകയാൽ ശങ്കുണ്ണി അവർകൾക്കുണ്ടായ മനസ്താപം അവാംഗ്മനോഗോചരമെന്നല്ലാതെ ഒന്നും പറയാൻ കാണുന്നില്ല.

മുമ്പേതന്നെ വന്ധ്യയെന്നു് ഏകദേശം നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന പൂർവ്വഭാര്യ വിധവയുംകൂടി ആയിരിക്കുകയും തന്റെ ഭാര്യ യഥാകാലം പ്രസവിക്കാതെയിരിക്കുകയും ചെയ്കയാൽ ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ സന്തത്യർത്ഥം 1074-ാമാണ്ടു അനുജനെക്കൊണ്ടുകൂടി വിവാഹം ചെയ്യിക്കുകയും ആ സ്ത്രീയേയും സ്വഗൃഹത്തിൽ കുടിവെപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. അവരിലും സന്താനമുണ്ടാകാതെയിരിക്കെ 1077-ാമാണ്ടു മകരമാസത്തിൽ ആ സഹോദരനും 1080-ാമാണ്ടു് ഇടവമാസത്തിൽ ആ സഹോദരപത്നിയും പരലോകത്തെ പ്രാപിച്ചു. മനുഷ്യപ്രയത്നംകൊണ്ടുമാത്രം ഒരു കാര്യവും സാധിക്കുകയില്ലെന്നും ഈശ്വരേച്ഛപോലെയല്ലാതെ ഒന്നും സംഭവിക്കുകയില്ലെന്നും ശങ്കുണ്ണി അവർകൾക്കു മുമ്പേതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്ന വിശ്വാസം അപ്പോൾ ഒന്നുകൂടി ദൃഢീഭവിക്കുകയും അതോടുകൂടി അദ്ദേഹം മിക്കവാറും ഒരു വിരക്തന്റെ നിലയി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ലായിത്തീരുകയും സന്തത്യാർത്ഥമായി ഇനി ഒന്നും പരിശ്രമി ക്കാൻ കഴികയില്ലെന്നും 'യൽ ഭാവി തൽ ഭവിത്തു' എന്നും ഏ കദേശം തീച്ചപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു, എങ്കിലും അങ്ങിനെ വിചാരിച്ചാൽപ്പോരെന്നും തങ്ങളാൽ കഴിയുന്നതെല്ലാം ഇ നിയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കേണ്ടതാണെന്നും മറ്റും ഞാൻ മു തലായ സ്നേഹിതന്മാരുടേയും മററു പല മാന്യസുഹൃത്തുക്കളു ടേയും നിർബ്ബന്ധവും ഉപദേശവും നിമിത്തം ശംകുണ്ണി അ വർകൾ 1081-ാമാണ്ടു മിഥുനമാസത്തിൽ മൂന്നാമതായി ക ന്നുകൂടി വിവാഹം ചെയ്തു.

തദനന്തരം ശംകുണ്ണി അവർകൾ അനിർവ്വചനീയമായ ഒരു കഷ്ടതകൂടി അനുഭവിക്കേണ്ടതായി വന്നു അദ്ദേഹം ര ണ്ടാമതു വിവാഹം ചെയ്ത സകലസൽഗുണസമ്പൂർണ്ണയായ ആ ദ്വിതീയഭായ്യ 1083-ാമാണ്ടു മേടമാസത്തിൽ മസൂരി കാദീനത്താൽ പരലോകപ്രാപ്തയായി. ഇതു ശംകുണ്ണി അ വർകൾക്കുണ്ടായിട്ടുള്ള കഷ്ടാനുഭവസൌധങ്ങളുടെ എല്ലാം കൂടിയുള്ള ഒരു താഴികക്കുടമായിട്ടാണു പരിണമിച്ചതു്. സൽഗുണനിധിയായിരുന്ന ആ പ്രിയതമയെക്കുറിച്ചോത്തു ദിവസത്തിൽ ഒരിക്കലെങ്കിലും കുറെ കണ്ണീർ പൊഴിക്കാതെ യിരിക്കാൻ ശംകുണ്ണി അവർകൾക്കു് ഇപ്പോഴും കഴിയുന്നു ണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

1084-ാമാണ്ടു കർക്കടകത്തിൽ ജ്യേഷ്ഠത്തിയും പരലോ കപ്രാപ്തയായിപ്പോയി. അനന്തരം ശംകുണ്ണി അവർകൾ 1090-ാമാണ്ടു മിഥുനമാസത്തിൽ എവൂർ പനവേലി കൃഷ്ണശ ർമ്മാ അവർകളുടെ ദ്വിതീയപുത്രനെ ദശഹസ്തമാനവിധിപ്ര കാരം ദത്തെടുത്തു് ഉപനയനം മുതലായവ കഴിച്ചു സ്വപു ത്രനാക്കുകയും ആ ദത്തുപുത്രനേകൊണ്ടു 1101 മേടത്തിൽ ഒരു കന്യകയേ വിവാഹം ചെയ്യിച്ചു സ്വഗൃഹത്തിൽ കുടിവെയ്പി ക്കുകയും ചെയ്തു. അതിനാൽ ഇപ്പോൾ ശംകുണ്ണി അവർക ളുടെ കുടുംബത്തിൽ അദ്ദേഹം, അദ്ദേഹം മൂന്നാമതു വിവാ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഹം ചെയ്ത ആ ധൎമ്മപത്നിയും ദത്തുപുത്രനും തൽഭാൎയ്യയുമല്ലാതെ വേറെ ആരുമില്ല. എങ്കിലും അദ്ദേഹം സന്തത്യൎത്ഥം വളരെ നാളായിട്ടു ശക്തിക്കു തക്കവണ്ണവും അതിലധികവും സൽകൎമ്മങ്ങൾ അവിച്ഛിന്നമായി ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതു് അതിനാൽ അനേകമഹജ്ജനങ്ങളുടെ അനുഗ്രഹവും ആഗ്രഹവും അചിരേണ സഫലീഭവിച്ചു് ആ ദത്തുപുത്രനോടും തൽപത്നിയോടും അവൎക്കുണ്ടാകുന്ന അനേകം ശുഭസന്താനങ്ങളോടും ആയുരാരോഗ്യസമ്പൽസമൃദ്ധിയോടുംകൂടി ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ ഇനിയും വളരെക്കാലം സുഖമായി ജീവിച്ചിരിക്കുന്നതിന്നു സൎവ്വേശ്വരൻ സദയം കടാക്ഷിക്കുമാറാകട്ടെ!

പന്തളം കൃഷ്ണവാരിയർ.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഐതിഹ്യമാല.

അഞ്ചാംഭാഗം.

൧. പള്ളിപ്പുറത്തുകാവ്.

ഈ ഭഗവതീക്ഷേത്രം തിരുവിതാംകൂർസംസ്ഥാനത്തു കോട്ടയം താലൂക്കിൽ കോടിമതദേശത്തും ഇവിടെ പ്രതിഷ്ഠിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന മൂർത്തി സാക്ഷാൽ ഭദ്രകാളിയുമാണ്.

ഇപ്പോൾ കോട്ടയത്തു 'കൊട്ടാരത്തിൽ ഉണ്ണി' എന്നു പറഞ്ഞുവരുന്നവരുടെ ഗൃഹം പണ്ടു കോട്ടയത്തുനിന്ന് ഏകദേശം എട്ടുനാഴികയ്ക്കു കിഴക്ക് 'അമയന്നൂർ' എന്നു പറയുന്ന ദേശത്തായിരുന്നു. ആ ഭവനത്തിൽനിന്ന് ഒരാൾ കൊല്ലവർഷം നാലാം ശതകത്തിൽ ശ്രീപോർക്കലിയിൽ പോയി ഭക്തിപൂർവ്വം ഭഗവതിയെസ്സേവിച്ചു. അങ്ങനെ രണ്ടുമൂന്നു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞതിന്റെ ശേഷം ഒരു ദിവസം രാത്രിയിൽ അദ്ദേഹം കണ്ണടച്ചു ദേവിയെ ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നസമയം ആരോ അടുക്കൽച്ചെന്നു "നിന്റെ ഭക്തിവിശ്വാസാദികൾകൊണ്ടും സേവകൊണ്ടും ഞാൻ ഏറ്റവും സന്തുഷ്ടയായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. നീയിനി ഇവിടെത്താമസിക്കണമെന്നില്ല. നിന്റെ മുമ്പിലിരിക്കുന്ന നാന്ദകംവാൾ എടുത്തുകൊണ്ടു പൊയ്ക്കൊൾക. ഈ വാൾ വെച്ച് എന്നെ ധ്യാനിച്ചു പതിവായി പൂജിച്ചുകൊണ്ടാൽ നിന്റെ സകലാഭീഷ്ടങ്ങളും സിദ്ധിക്കും." എന്നു പറഞ്ഞതായി അദ്ദേഹത്തിനു തോന്നി. ഉടനെ കണ്ണു തുറന്നു നോക്കീട്ട് അവിടെയെങ്ങും ആരെയും കണ്ടില്ല. എങ്കിലും ഒരു നാന്ദകംവാൾ തന്റെ മു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മ്പിൽ ഇരിക്കുന്നതായി അദ്ദേഹം കണ്ടു. അതിനാൽ താൻ കേട്ടതു ഭഗവതിയുടെ കല്പനയാണെന്നും ഈ വാൾ തന്റെ മുമ്പിൽ കൊണ്ടുവന്നുവെച്ചതു ഭഗവതിതന്നെയാണെന്നും വിശ്വസിച്ച് അദ്ദേഹം ആ വാളുമെടുത്തുകൊണ്ട് അവിടെ നിന്നു മടങ്ങി സ്വദേശത്തേക്കു പുറപ്പെട്ടു.

ആ ദേവീഭക്തൻ ഏതാനും ദിവസങ്ങൾകൊണ്ടു സ്വദേശത്തിനു സമീപം കുമാരനല്ലൂർക്ഷേത്രസന്നിധിയിലെത്തുകയും തനിക്കു ശ്രീപോർക്കലിയിൽനിന്നു കിട്ടിയ വാൾ വെച്ചു പൂജിക്കുന്നതിനു സൗകര്യമുള്ളതായ ഒരു സ്ഥലം തന്നാൽ കൊള്ളാമെന്ന് അവിടെയുള്ള ദേവസ്വാധികാരികളും ഊരാണ്മയോഗക്കാരുമായ മഹാബ്രാഹ്മണരോട് അപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു.

അക്കാലത്തു കുമാരനല്ലൂർ കാർത്ത്യായനീക്ഷേത്രത്തിൽ കൊല്ലംതോറും ഇരുപത്തെട്ടു ദിവസത്തെ ഉത്സവമുണ്ടായിരുന്നു. തുലാമാസത്തിൽ രോഹിണിനാൾ കൊടിയേറ്റവും വൃശ്ചികമാസത്തിൽ രോഹിണിനാൾ ആറാട്ടുമായിരുന്നു പതിവ്. കൊടിയേറിയാൽ ഉത്സവാവസാനംവരെ എല്ലാ ദിവസവും കാലത്തു കാലത്ത് ആറാട്ടു പതിവുണ്ടായിരുന്നു. ആ ആറാട്ട് ഓരോ ദിവസം ഓരോ ദേശത്തായിരുന്നു പതിവ്. ആ കൂട്ടത്തിൽ ഒരു ദിവസത്തെ ആറാട്ടു കോടിമതെയാണു നടത്തിയിരുന്നത്. ആ ദേശത്തു കുമാരനല്ലൂർ ദേവസ്വം വകയായി ഒരു ചെറിയ കൊട്ടാരവുമുണ്ടായിരുന്നു. ഭഗവതിയെ ആറാട്ടിനായി കോടിമതെ എഴുന്നള്ളിച്ചാൽ 'കൊടൂരാറ്' എന്നു പറഞ്ഞുവരുന്ന നദിയിൽ ആറാട്ടു കഴിച്ചു തിരിച്ചെഴുന്നള്ളിക്കുന്ന സമയം മേൽപ്പറഞ്ഞ കൊട്ടാരത്തിൽ ഇറക്കിയെഴുന്നള്ളിച്ച് ഒരു പൂജ നടത്താറുണ്ടെന്നല്ലാതെ ആ കൊട്ടാരംകൊണ്ടു ദേവസ്വത്തിലേക്കു വലിയ ഉപയോഗമൊന്നുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതിനാൽ നന്ദകം വാൾ ആ കൊട്ടാരത്തിൽ കൊണ്ടുചെന്നു വെച്ചു പൂജിച്ചുകൊള്ളുന്നതിന് ഊരാണ്മയോഗക്കാർ അനുവദിക്കുകയും ആ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഭക്തൻ അപ്രകാരം ചെയ്തുതുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിൻെറ താമസവും ആ കൊട്ടാരത്തിൽത്തന്നെ ആയിരുന്നുയെന്നുള്ളതു വിശേഷിച്ചു പറയേണമെന്നില്ലല്ലൊ.

ദേവീഭക്തനായ അദ്ദേഹം വലിയ മാന്ത്രികനുമായിരുന്നു. അതിനാൽ അദ്ദേഹം കോടിമതക്കൊട്ടാരത്തിൽ താമസമായതിൻെറശേഷം ചില ബാധോപദ്രവക്കാരും മററും അദ്ദേഹത്തിൻെറ അടുക്കൽ ചെല്ലുകയും അദ്ദേഹം ഭസ്മം ജപിച്ചുകൊടുത്തു് ഉപദ്രവങ്ങളെല്ലാം മാററുകയും ചെയ്തുതുടങ്ങി. ഉന്മാദം, അപസ്മാരം മുതലായവപോലും മാററുന്നതിനു് അദ്ദേഹത്തിനു് ഒരു പ്രയാസവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹം ഭസ്മം ജപിച്ചിടുകയോ അദ്ദേഹം ജപിച്ചുകൊടുക്കുന്ന ഭസ്മം തൊടുകയോ ചെയ്താൽ സകല ദുഷ്ടബാധകളും തൽക്ഷണം ഒഴിയുമായിരുന്നു. അതിനാൽ ബാധോപദ്രവക്കാരും ദുഃഖക്കാരും മററുമായ അസംഖ്യമാളുകൾ ദിവസംതോറും അദ്ദേഹത്തിൻെറ അടുക്കൽ വന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. അങ്ങിനെ വരുന്നവരെല്ലാം യഥാശക്തി പണവും മററും അദ്ദേഹത്തിൻെറ മുമ്പിൽ വെച്ചു വന്ദിക്കുകയും പതിവായിരുന്നു. എന്നാൽ അദ്ദേഹം അതൊന്നും എടുക്കാറില്ല. ഭക്തികൊണ്ടു വിരക്തനായിത്തീർന്നിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിനു ധനമെന്തിനാണു്? അദ്ദേഹത്തിനു ഭക്ഷണംതന്നെ ഒരു നേരമെ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. കാലത്തെ കുളിയും നിത്യകർമ്മാനുഷ്ഠാനാദികളും കഴിഞ്ഞാൽ നാഴിയരി വെച്ചു ഭഗവതിപൂജയ്ക്കു നിവേദ്യം കഴിക്കും. പൂജ കഴിഞ്ഞാൽ ആ നാഴിയരിയുടെ ചോറു ഭക്ഷിക്കും. പിന്നെ ജലപാനംപോലും കഴിക്കുകയുമില്ല. അങ്ങിനെയാണു് അദ്ദേഹം ദിവസവൃത്തി കഴിച്ചിരുന്നതു്. അദ്ദേഹത്തിനു പൂജയ്ക്കു് ആവശ്യമുള്ള നാഴിയരിയും കറപ്പൂവും കൊണ്ടുചെന്നു കൊടുക്കുന്നവൎക്കു് അദ്ദേഹത്തിൻെറ മുമ്പിൽ കാഴ്ചയായും ദക്ഷിണയായും വരുന്ന പണമെല്ലാം എടുത്തുകൊണ്ടുപോകാം. അതിനാൽ ദിവസംപ്രതി അദ്ദേഹത്തിനു വേണ്ടുന്ന അരിയും പൂവും കൊണ്ടുചെന്നു കൊടുക്കുവാ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

തിനു പലരും സന്നദ്ധരായിരുന്നു. നാഴിയരിയും കുറേപ്പൂവും കൊണ്ടുചെന്നു കൊടുത്താൽ പത്തും നൂറും ചില ദിവസങ്ങളിൽ ആയിരവും പണം വീതം കിട്ടുമെന്നു വന്നാൽ അതിലേക്കു് ആളുകൾ സന്നദ്ധരാകുന്നതു് ഒരത്ഭുതമല്ലല്ലൊ.

ഇങ്ങിനെ ഏതാനും ദിവസങ്ങൾ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഈ വൎത്തമാനം അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുടുംബക്കാർ അറിയുകയും അവിടെനിന്നു (അമയന്നൂരുണ്ടായിരുന്ന ഗൃഹത്തിൽനിന്നു) ചില പുരുഷന്മാർ കോട്ടയത്തെത്തി അദ്ദേഹത്തോടുകൂടി താമസിക്കുകയും അദ്ദേഹത്തിനു പൂജയ്ക്കു വേണ്ടുന്ന അരിയും പൂവും ശേഖരിച്ചുകൊടുക്കുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുമ്പിൽ ദിവസംപ്രതി വന്നുകൊണ്ടിരുന്ന പണമെടുത്തു കുടുംബത്തിലേക്കു് അയച്ചുകൊടുക്കുകയും ചെയ്തുതുടങ്ങി. ആ കുടുംബക്കാൎക്കു് അന്നു നിത്യവൃത്തിക്കു വളരെ ഞെരുക്കമായിരുന്നു. സ്വകുലവിദ്യയാകുന്ന 'തീയാട്ടു്' (ഭദ്രകാളീപ്രസാദത്തിനായി നടത്തുന്ന ഒരു വഴിപാടു) എന്ന [illegible] വല്ലവരും ആവശ്യപ്പെട്ടാൽ പോയി കഴിച്ചു് അതിനു കിട്ടുന്ന ആദായം കൊണ്ടാണു് ആ കുടുംബക്കാർ ഉപജീവനം കഴിച്ചുവന്നിരുന്നതു്. അവൎക്കു് ഈ ആദായംകൂടി ഉണ്ടായപ്പോൾ ദിവസവൃത്തിക്കു് ഒട്ടും ഞെരുക്കമില്ലാതെയായിത്തീൎന്നു.

ഇങ്ങിനെ ഏതാനും കൊല്ലങ്ങൾ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ആ ഭഗവതീഭക്തൻ പ്രായാധിക്യം നിമിത്തം ഏറ്റവും പരവശനായിത്തീരുകയാൽ തന്റെ ജ്യേഷ്ഠഭ്രാതൃപുത്രന്മാരിൽ മൂത്തയാളെ അടുക്കൽ വിളിച്ചിരുത്തി, ചില മന്ത്രങ്ങളും ഭഗവതിയെ സേവിക്കേണ്ടുന്ന മുറകളും പൂജാക്രമങ്ങളും ഉപദേശിക്കുകയും തന്റെ കൈവശമുണ്ടായിരുന്ന മന്ത്രവാദഗ്രന്ഥങ്ങൾ കൈയിൽ കൊടുക്കുകയും ചെയ്തിട്ടു്, "മന്ത്രവാദികൾ പഠിച്ചും അറിഞ്ഞുമിരിക്കേണ്ടുന്നവയെല്ലാം ഈ ഗ്രന്ഥങ്ങളിലുണ്ടു്. ഭഗവതിയെ ഭക്തിപൂൎവ്വം സേവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നാൽ ഈ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളവയെല്ലാം ചെയ്താൽ ശരിയായി ഫലിക്കും. ദേവിയെക്കുറിച്ചുള്ള ഭക്തിയും സേവയും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കുറഞ്ഞാൽ ഫലവും അതിനനുസരണമായിരിക്കും. അതിനാൽ ഭഗവതിയെ ഞാനിപ്പോൾ സേവിച്ചുവരുന്നതുപോലെ നീയും സേവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയും അവസാനകാലത്തു നീയും ഞാനിപ്പോൾ ചെയ്യുന്നതുപോലെ നമ്മുടെ കുടുംബത്തിൽ മൂത്തവർക്കു വേണ്ടതെല്ലാം ഉപദേശിച്ചുകൊടുക്കുകയും ചെയ്യണം. അങ്ങിനെ പാരമ്പര്യമുറയ്ക്കു് എല്ലാവരും ചെയ്തുകൊള്ളട്ടെ. ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ചില കഠിനപ്രവൃത്തികൾ ചെയ്യുന്നതിനും പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു് അവയൊന്നും ചെയ്യാതിരിക്കുകയാണു നല്ലതു്. പെട്ടെന്നു ഫലസിദ്ധിയും ധനലബ്ധിയുമുണ്ടാകുന്നതിനു ദുഷ്കർമ്മങ്ങളാണു് അധികം ഉപയോഗപ്പെടുന്നതെന്നു് ഒരു പക്ഷമുണ്ടു്. എങ്കിലും അതു നല്ലതല്ല. ദേവിയെ വേണ്ടതുപോലെ സേവിച്ചുകൊണ്ടാൽ ഏതു കർമ്മത്തിനും ഫലസിദ്ധിയും ധനലാഭവുമുണ്ടാകും. എങ്കിലും ധനമധികം സമ്പാദിക്കുന്നതും നല്ലതല്ല. ധനം ക്രമത്തിലധികം വർദ്ധിച്ചാൽ ദേവിയെക്കുറിച്ചുള്ള ഭക്തിയും സേവയിങ്കലുള്ള പ്രതിപത്തിയും കുറഞ്ഞുപോകും. അതിനാൽ ധനകാംക്ഷ കൂടാതെ ഭഗവതിയെ ഭക്തിപൂർവ്വം സേവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നാൽ മതി. എന്നാൽ വേണ്ടതെല്ലാം ഭക്തവത്സലയായ ദേവി ഉണ്ടാക്കിത്തരും. തന്റെ ഭക്തന്മാർ കഷ്ടപ്പെടരുതെന്നുള്ള വിചാരം കരുണാനിധിയായ ദേവിക്കു് ഉണ്ടാകാതെയിരിക്കയില്ല. എന്റെ അവസാനകാലം അടുത്തിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടാണു ഞാൻ പറയാനുള്ളതെല്ലാം പറഞ്ഞുതീർക്കുന്നതു്. നിനക്കു ദേവിപ്രസാദംമൂലം സർവ്വവിധ മംഗളങ്ങളും ഭവിക്കട്ടെ" എന്നു പറഞ്ഞു് അദ്ദേഹം തന്റെ കൈകൾ ആ സഹോദരപുത്രന്റെ ശിരസ്സിൽ വെച്ചു് അനുഗ്രഹിക്കുകയും അനന്തരം അധികം താമസം കഴിയുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ അദ്ദേഹം അനായാസേന പരമഗതിയെ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ ദേവിഭക്തൻ ഒരു വിരക്തനും നിത്യബ്രഹ്മചാരിയുമായിരുന്നുവെന്നും അദ്ദേഹം മരിച്ചപ്പോൾ പ്രായം നൂറേഴു വയസ്സായിരുന്നുവെന്നുമാണു കേട്ടിട്ടുള്ളതു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശ്രീപോർക്കലിയിൽപ്പോയി ഭഗവതിയെസ്സേവിച്ചുകൊണ്ടു വന്ന ആളോളംതന്നെ ഭക്തിയും വിശ്വാസവും ദേവിസേവയിലുള്ള പ്രതിപത്തിയും ആ സ്ഥാനത്തു പിന്നെ വന്നയാൾക്കു ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നു മാത്രമല്ല, അദ്ദേഹം മുൻപിരുന്ന ആളെപ്പോലെ ബ്രഹ്മചാരിയുമല്ലായിരുന്നു. അദ്ദേഹം വിവാഹം കഴിച്ചു ഭാര്യാപുത്രാദികളോടുകൂടി താമസിച്ചിരുന്ന ആളായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ദേവിയെ പൂജിക്കുകയും സേവിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടു കോട്ടയത്തുതന്നെ സ്ഥിരതാമസമായപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യാപുത്രാദികളും അവിടെച്ചെന്നുചേർന്നു. പിന്നെ അവരെല്ലാവരും ആ കൊട്ടാരത്തിൽത്തന്നെ താമസമായി. ഇതു ഭഗവതിക്കു ഒട്ടും ഹിതമായില്ല. അതിനാൽ ആ കുടുംബക്കാർക്കു ചില ഉപദ്രവങ്ങൾ നേരിട്ടുതുടങ്ങി. എന്നു മാത്രമല്ല, ദേവിയുടെ സേവകനായിരുന്ന ഗൃഹനായകൻ രാത്രികാലങ്ങളിൽ കിടന്നുറങ്ങുന്ന സമയം ആരോ ഒരാൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുക്കൽ ചെന്നു "ഞാനിരിക്കുന്ന സ്ഥലത്തു കുടുംബസഹിതം താമസിച്ചുകൂടാ. അതിനാൽ നിന്റെ ഭാര്യയേയും മററും ഇവിടെനിന്നു മാററിത്താമസിപ്പിക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ എന്നെ ഇവിടെനിന്നു മാററി കുടിയിരുത്തണം" എന്നു പറയുകയും ഭയപ്പെടുത്തുകയും പതിവായിത്തീർന്നു. ഇങ്ങിനെ തന്റെ അടുക്കൽ വന്നു പതിവായിപ്പറയുന്നതു ഭഗവതിതന്നെയാണെന്നും കുടുംബത്തിൽ ഉപദ്രവങ്ങളുണ്ടാകുന്നതു ഭഗവതിയുടെ വിരോധംകൊണ്ടാണെന്നും അദ്ദേഹത്തിനു തോന്നി. എങ്കിലും തീർച്ചപ്പെടുത്താനായി അദ്ദേഹം ഒരു നല്ല പ്രശ്നക്കാരനെക്കൊണ്ടു പ്രശ്നം വെപ്പിച്ചു നോക്കിക്കുകകൂടി ചെയ്തു. അപ്പോൾ അദ്ദേഹം വിചാരിച്ചതുപോലെതന്നെ പ്രശ്നക്കാരനും വിധിച്ചു. അതിനാൽ ഒരു ക്ഷേത്രം പണിയിച്ചു ഭഗവതിയെ മാററി കുടിയിരുത്തണമെന്നു അദ്ദേഹം തീർച്ചപ്പെടുത്തുകയും അതിനായി ശ്രമിച്ചുതുടങ്ങുകയും ചെയ്തു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഇപ്പോൾ പള്ളിപ്പുറത്തുകാവു ക്ഷേത്രമിരിക്കുന്ന സ്ഥലവും അന്നു കുമാരനല്ലൂർ ദേവസ്വം വകയായിരുന്നു. ആ സ്ഥലം അദ്ദേഹം ക്ഷേത്രം പണിയിക്കുന്നതിനായി ഊരാണ്മയോഗക്കാരോടു് എഴുതി വാങ്ങി. പിന്നെ അദ്ദേഹം തന്റെ ആഗ്രഹവും ആവശ്യവും വയസ്കരപ്പോററിയുടെ അടുക്കൽ അറിയിച്ചു. ഇപ്പോൾ വയസ്കരമൂസ്സു് എന്നു പറഞ്ഞുവരുന്നവരുടെ ഇല്ലത്തുള്ളവരെ അക്കാലത്തു വയസ്കരപ്പോററി എന്നാണു പറഞ്ഞുവന്നിരുന്നതു്. വയസ്കരപ്പോററി അന്നു നാടുവാഴുയുണ്ടായിരുന്ന തെക്കുംകൂർ രാജാവിന്റെ വൈദ്യനായിരുന്നു. കോടിമത, തിരുനക്കര എന്നീ ദേശങ്ങളിന്മേലുള്ള ആധിപത്യവും തെക്കുംകൂർ രാജാവു വയസ്കരപ്പോററിക്കു വിട്ടുകൊടുത്തിരുന്നു. മേൽപ്പറഞ്ഞ ദേശങ്ങളിലെ ജനങ്ങളെ രാജാവു വയസ്കരപ്പോററിക്കു മരുന്നുകൾ പറിച്ചുകൊണ്ടുചെന്നു കൊടുക്കുന്നതിനും മററുമായി ആജ്ഞാകരന്മാരാക്കി നിശ്ചയിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഈ ദേശങ്ങളിന്മേൽ അന്നു സർക്കാരിലേയ്ക്കു സിവിൽ, ക്രിമിനൽ അധികാരങ്ങൾ മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. നികുതി പിരിച്ചെടുക്കുന്നതിനും മററുമുള്ള അധികാരങ്ങളെല്ലാം വയസ്കരപ്പോററിക്കായിരുന്നു. അതിനാൽ ഈ ദേശത്തു് ഏതു കാര്യം നടത്തുന്നതിനും വയസ്കരപ്പോററിക്കു യാതൊരു പ്രയാസവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. പ്രത്യുത അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുവാദവും സമ്മതവും കൂടാതെ ഈ ദേശത്തു യാതൊരു കാര്യവും നടക്കുകയുമില്ലായിരുന്നു. ഇതെല്ലാംകൊണ്ടുമാണു ദേവീഭക്തനായ ആ ഉണ്ണി തന്റെ ആഗ്രഹം വയസ്കരപ്പോററിയുടെ അടുക്കൽ അറിയിച്ചതു്. അദ്ദേഹം വയസ്കരപ്പോററിയുടെ അനുവാദവും ആനുകൂല്യവും സകലവിധ സഹായങ്ങളും ദേശക്കാരുടെ സഹകരണവും നിമിത്തം നിഷ്പ്രയാസം അചിരേണ ക്ഷേത്രം പണി കഴിപ്പിക്കുകയും പ്രസിദ്ധതന്ത്രിയായ ഭദ്രകാളി മററപ്പള്ളി നമ്പൂരിപ്പാടിനെ വരുത്തി അദ്ദേഹത്തെക്കൊണ്ടു് ഒരു സുമുഹൂർത്തത്തിൽ ഭഗവതിയെ അവിടെക്കുടിയിരു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ത്തിച്ച് കലശം മുതലായവ നടത്തിക്കുകയും വയസ്കരപ്പോററി മുതലായവരുടെ സമ്മതപ്രകാരം ഭദ്രകാളി മററപ്പള്ളി നമ്പൂരിപ്പാട്ട് ആ ക്ഷേത്രത്തിനു 'പള്ളിപ്പുറത്തുകാവ്' എന്നു പേരിടുകയും ചെയ്തു. ഇപ്രകാരമാണ് പള്ളിപ്പുറത്തുകാവിൻെറ ഉത്ഭവം.

ക്ഷേത്രം പണിയിച്ച ഭഗവതിയെ അവിടെക്കുടിയിരുത്തിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അക്കാലംവരെ ദേവിയെ പൂജിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നാൾക്കു മേലാൽ ഈ ദേവിയെ പൂജിക്കുന്നതിനു താനായാൽ മതിയാവുകയില്ലെന്നു തോന്നുകയാൽ അന്നുമുതൽ ക്ഷേത്രത്തിൽ ശാന്തിക്കു ബ്രാഹ്മണരെ നിയമിച്ചു നടത്തിത്തുടങ്ങുകയും അദ്ദേഹം ഭക്തിപൂർവ്വം ഭഗവതിയെ സേവിച്ചുകൊണ്ടു കുടുംബസഹിതം കൊട്ടാരത്തിൽത്തന്നെ സ്ഥിരതാമസമാക്കുകയും അമയന്നൂരുണ്ടായിരുന്ന പൂർവ്വഗൃഹം ഉപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്കയാൽ അദ്ദേഹത്തിനും അദ്ദേഹത്തിൻെറ വംശ്യന്മാർക്കും 'കൊട്ടാരത്തിലുണ്ണി' എന്നുള്ള പേരുതന്നെ സ്ഥിരപ്പെട്ടു. (ഇത്രയും പറഞ്ഞതുകൊണ്ടും എൻെറ പേരുകൊണ്ടും ഇതെഴുതുന്ന ഞാനും അദ്ദേഹത്തിൻെറ വംശപരമ്പരയിലുൾപ്പെട്ട ആളാണെന്നുള്ള പരമാർത്ഥം വായനക്കാർ ഊഹിച്ചുകൊള്ളുമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു. പക്ഷേ ഞാനിതു പറഞ്ഞാൽ, "തെക്കേസ്സമുദ്രത്തിൽ സേതു ബന്ധിച്ചതു നമ്മുടെ ശ്രീരാമനമ്മാവനാണ്" എന്നൊരു ക്ഷത്രിയരാജാവും "ഏഴു സമുദ്രങ്ങളും കുടിച്ചു വററിച്ചതു നമ്മുടെ അഗസ്ത്യൻ മുത്തച്ഛനാണ്" എന്നൊരു നമ്പൂരിയും പറഞ്ഞതുപോലെ വായനക്കാർക്കു തോന്നുമായിരിക്കാം. അതിനാൽ അതിനേക്കുറിച്ചു ഞാനൊന്നും പറയുന്നില്ല.) കുമാരനല്ലൂർ ക്ഷേത്രത്തിലെ ഉത്സവം കാലക്രമേണ വൃശ്ചികമാസത്തിൽ രോഹിണി ആറാട്ടാകുവാൻ തക്കവണ്ണം പത്തു ദിവസം മാത്രമായിത്തീരുകയും കോടിമതയ്ക്കുള്ള എഴുന്നള്ളിപ്പും കൊട്ടാരത്തിലുള്ള ഇറക്കിപ്പൂജയും വേണ്ടെന്നുവെയ്ക്കുകയും ചെയ്കു

യാൽ കൊട്ടാരത്തിലെ ഉള്ളവരുടെ താമസം ക്ഷേത്രകാൎയ്യത്തിന്നു പ്രതിബന്ധമായിത്തീൎന്നുമില്ല. ഇനി പള്ളിപ്പുറത്തുകാവിൽ ഭഗവതിയുടെ മാഹാത്മ്യത്തെക്കുറിച്ചുകൂടി സ്വല്പം പറയാം.

ഒരിക്കൽ ചെങ്ങന്നൂർക്കാരൻ ഒരു കരിങ്കൽപ്പണിക്കാരനു ഭ്രാന്തു തുടങ്ങി. അതിന്നു പലരെക്കൊണ്ടും പല മന്ത്രവാദങ്ങളും ചികിത്സകളും ചെയ്യിച്ചിട്ടും പല ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ കൊണ്ടുപോയി ഭജനമിരുത്തിട്ടും യാതൊരു ഭേദവുമുണ്ടായില്ല. ഒടുക്കം അവനെ അവന്റെ സഹോദരന്മാർ ഏറ്റുമാനൂർ ക്ഷേത്രസന്നിധിയിൽ കൊണ്ടുപോയി ഭജനമിരുത്തി. അവിടെ നാല്പത്തൊന്നുദിവസം ഭജനമിരുന്നപ്പോഴേയ്ക്കും ക്ഷേത്രത്തിന്റെ മതിൽക്കകത്തു കടന്നാൽ അവനു ഭ്രാന്തില്ല; മതിൽക്കു പുറത്തിറങ്ങിയാൽ ഭ്രാന്തു തുടങ്ങും എന്നുള്ള സ്ഥിതിയായി. അതിനാൽ വീണ്ടും അവിടെ ഒരു കൊല്ലംകൂടി അവനെ ഭജനമിരുത്തി. അതുകൊണ്ടും വിശേഷമൊന്നുമുണ്ടായില്ല. അതിനാൽ അവന്റെ സഹോദരന്മാർ നൈരാശ്യത്തോടുകൂടി അവനെ സ്വദേശത്തേയ്ക്കുതന്നെ കൊണ്ടുപോകാനായി പുറപ്പെട്ടു. ഏറ്റുമാനൂർ മതിൽക്കു പുറത്തിറങ്ങിയപ്പോഴേ ആ ഭ്രാന്തൻ ഉടുത്തിരുന്ന മുണ്ടഴിച്ചു തലയിൽ കെട്ടിക്കൊണ്ടു ചാടുകയും തുള്ളുകയും മറ്റും തുടങ്ങി. ആരു പറഞ്ഞാലും അവൻ ഒന്നും അനുസരിക്കുകയില്ല. തെക്കോട്ടു നടക്കാൻ പറഞ്ഞാലവൻ വടക്കോട്ടു നടക്കും. ആരെങ്കിലും ദേഷ്യപ്പെട്ടു പറഞ്ഞാൽ അവരെ അവനടിക്കും. അതുകൊണ്ടു് അവനെ അവന്റെ സഹോദരന്മാരും മറ്റും കൂടി പിടിച്ചുകെട്ടി വടിയും തടിയുമായി അടുത്തുകൂടി ഉന്തിയും തള്ളിയുമാണു തെക്കോട്ടു കൊണ്ടുപുറപ്പെട്ടതു്. അങ്ങിനെ അവർ ഒരുവിധം കോട്ടയത്തെത്തി. അക്കാലത്തും കോട്ടയത്തുനിന്നു തെക്കോട്ടുള്ള നാട്ടുവഴി പള്ളിപ്പുറത്തുകാവിന്റെ കിഴക്കേ നടയിൽക്കൂടിയായിരുന്നു. അവർ നടന്നു നേരെയായപ്പോഴേ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ആ ഭ്രാന്തൻ "ഞാൻ നിങ്ങളുടെ കൂടെ വരുന്നില്ല. ഇവിടെ ഞാനെന്റെ ഭഗവതിയമ്മയുടെ അടുക്കലിരിക്കാനാണു നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഇവിടെയിരുന്നാൽ എന്റെയമ്മ എന്നെ സുഖപ്പെടുത്തി വിടും. ഞാനിവിടെ ഇരുന്നുകൊള്ളാം. എന്റെ കൂടെ നിങ്ങളാരും വേണമെന്നില്ല. നിങ്ങളെന്നെ തല്ലിയാലും കൊന്നാലും എന്റെ സുഖക്കേടു മാറിയല്ലാതെ ഞാൻ ഇവിടെനിന്നു വരികയില്ല" എന്നു പറഞ്ഞ് അവൻ നടയ്ക്കു നേരെ ഇരിപ്പായി. അപ്പോൾ അവിടെ ദേശക്കാരും വഴിയാത്രക്കാരുമായി അനേകം ജനങ്ങളും വന്നുകൂടി. അവരിൽ ചിലർ "എന്നാൽ ഇവൻ ഇവിടെ കുറച്ചു ദിവസം താമസിക്കട്ടെ. ഭഗവതിയുടെ കൃപകൊണ്ട് ഇവന്റെ സുഖക്കേടു ഭേദമായി എന്നും വരാമല്ലോ" എന്നും, മറ്റു ചിലർ "ഏറെക്കാലം ജപമിരുന്നിട്ടു മാറാത്ത ഭ്രാന്താണോ ഇവിടെയിരുന്നാൽ മാറുന്നത്? ഇനി വെറുതെ ഇവനെ താമസിപ്പിക്കേണ്ട. കഴിയുന്നതും വേഗത്തിൽ ഇവനെ സ്വദേശത്തേക്കു കൊണ്ടുപോവുകയാണു വേണ്ടത്" എന്നും, അപ്പോൾ വേറെ ചിലർ "അങ്ങിനെ തീർച്ചയാക്കേണ്ട. ഭഗവതിയുടെ മാഹാത്മ്യം അചിന്ത്യമാണ്. അതിനാൽ കുറച്ചു ദിവസം ഇവനിവിടെ താമസിക്കട്ടെ. ഇവന്റെ ഹിതവുമങ്ങിനെയാണല്ലോ" എന്നും പറഞ്ഞ് അവർ തമ്മിൽ വാദമായി. ആ സമയം കാവിൽ വെളിച്ചപ്പാടു തുള്ളി "അവനെ കെട്ടഴിച്ചു വിടണം. അവൻ എങ്ങും പോകയുമില്ല, ആരെയും ഉപദ്രവിക്കുകയും ചെയ്കയില്ല. അവനെ ഞാൻ രക്ഷിക്കുകയും സുഖപ്പെടുത്തി അയയ്ക്കുകയും ചെയ്തുകൊള്ളാം. അവൻ എന്റെ അടുക്കൽ നാല്പത്തൊന്നു ദിവസമിരിക്കട്ടെ" എന്നു കല്പിച്ചു. അതു കേട്ട് അവന്റെ സഹോദരന്മാർ അവനെ അഴിച്ചുവിട്ടു. ഉടനെ ആ ഭ്രാന്തൻ "ഞാനൊന്നു കുളിച്ചുവരട്ടെ" എന്നു പറഞ്ഞു തെക്കോട്ടു നടന്നുതുടങ്ങി. വെളിച്ചപ്പാടിന്റെ കല്പനയിൽ എല്ലാവർക്കും വിശ്വാസമുണ്ടായി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ന്നുവെങ്കിലും ഭ്രാന്തന്റെ കാൎയ്യത്തിൽ ആൎക്കും വിശ്വാസമില്ലായിരുന്നതിനാൽ ചിലർ അവന്റെ പിന്നാലെ പോയി. അവൻ നേരെ കൊട്ടാരത്തിൽച്ചെന്നു കുളിച്ചു തിരിയെ കാവിലെത്തി നടയ്ക്കുനേരെ ചെന്നുനിന്നു ഭഗവതിയെത്തൊഴുതിട്ടു ക്ഷേത്രത്തിനു പ്രദക്ഷിണംവെച്ചുതുടങ്ങി. അപ്പോഴും തുള്ളിക്കൊണ്ടുതന്നെ നിന്നിരുന്ന വെളിച്ചപ്പാട് അവിടെക്കൂടിയിരുന്ന ജനങ്ങളോടായി "ഇവൻ കരിങ്കൽപ്പന്നിയിൽ ശുതിവിഭ്രംശനം ബിംബപ്രമാണം മുതലായവ അറിയാവുന്നവനമാണ്. ഇവൻ സുഖമായി ജീവിച്ചിരുന്നാൽ ഇവന്റെ കൂട്ടുപണിക്കാൎക്കു യശസ്സും ധനലാഭവും കുറഞ്ഞുപോകുമെന്നു വിചാരിച്ച് അസൂയാലുക്കളായ കൂട്ടുകാർ ഇവനു കൈവിഷം കൊടുത്തു ഭ്രാന്തു പിടിപ്പിച്ചതാണ്. നെയ്യപ്പത്തിലാണ് ഇവനു കൈവിഷം കൊടുത്തിട്ടുള്ളത്. അത് എന്റെ ലോകൎക്ക് ഇപ്പോൾ ഞാൻ ബോധംവരുത്തിത്തരാം. ബിംബത്തിനഭിഷേകം കഴിച്ച തീൎത്ഥത്തിൽ മഞ്ഞൾപ്രസാദം കലക്കി ഇവനു കൊടുക്കട്ടെ" എന്നു കല്പിച്ചു. ഉടനെ ചിലർ ഒരു പാത്രത്തിൽ ശാന്തിക്കാരനോടു തീൎത്ഥവും പ്രസാദവും മേടിച്ചു കലക്കി ഭ്രാന്തനു കൊടുക്കുകയും അവൻ അതെടുത്ത് ഒട്ടും മടിക്കാതെ സന്തോഷത്തോടുകൂടി സേവിക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നെ ഏകദേശം ഒരു നാഴിക കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അവൻ "മനം മറിയുന്നു" എന്നു പറഞ്ഞു മതിൽക്കു പുറത്തേക്കു പോവുകയും ഉടനെ ഒന്നു ഛൎദ്ദിക്കുകയും ആ ഛൎദ്ദിച്ചതിൽ നെയ്യപ്പത്തിന്റെ കഷണങ്ങൾ കണ്ട് എല്ലാവരും ഏറ്റവും വിസ്മയിക്കുകയും ആ കള്ളൻ "അയ്യോ! ഇപ്പോൾ എന്റെ തലയ്ക്കു വെളിവു വീണു" എന്നു പറയുകയും ചെയ്തു. ഭഗവതിയുടെ നടയിൽ വന്നപ്പോൾത്തന്നെ അവന്റെ ഭ്രാന്തു മിക്കവാറും മാറി. കൈവിഷം ഛൎദ്ദിച്ചുപോവുകകൂടി ചെയ്തപ്പോൾ അവനു പൂൎണ്ണസ്വാസ്ഥ്യം സിദ്ധിച്ചു. എങ്കിലും അവൻ നാല്പത്തൊന്നു ദിവസം ധികച്ചു ഭക്തിപൂൎവ്വം ഭജിക്ക

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കയും ഭജനം കാലംകൂടിയതിന്റെ ശേഷം സ്വാസ്ഥചിത്തനായി അവൻ സസന്തോഷം സ്വദേശത്തേയ്ക്കു മടങ്ങിപ്പോവുകയും ചെയ്തു.

അവൻ സ്വദേശത്തെത്തിയതിന്റെ ശേഷം മൂപ്പത്താറേകാലംഗുലം നീളത്തിലും അതിനുചേർന്ന വീതിയിലും ഘനത്തിലും ഒരു വിഗ്രഹം പണിയുവാൻ മതിയാകത്തക്കവണ്ണം ഒരു കൃഷ്ണശില കീറിയെടുത്തു വഞ്ചിയിൽ കയറ്റിക്കൊണ്ടു വീണ്ടും കോട്ടയത്തെത്തി, ആ ശിലയെടുപ്പിച്ചു പള്ളിപ്പുറത്തു കാവു നടയിൽക്കൊണ്ടുപോയി ഇടുവിച്ചിട്ട് അതുകൊണ്ടു ഭദ്രകാളിയുടെ ഒരു ബിംബം പണിതു കഴിഞ്ഞു. ആ ബിംബം അവൻ വഴിപാടായി നടയ്ക്കുവെച്ചു ദേവിയെ വന്ദിച്ചിട്ടു വീണ്ടും സ്വദേശത്തേയ്ക്കു പോവുകയും ചെയ്തു. ആ വിഗ്രഹം കാഴ്ചയിൽ ഏറ്റവും ഭയങ്കരവും അതിന്റെ പണികളെല്ലാം അത്യന്തം മനോഹരങ്ങളും വിചിത്രതരങ്ങളുമാണ്. ആ കല്ലൻ ഒരു കൊല്ലംകൊണ്ടാണ് അതു പണിതുതീർത്തത്. അത് അവന്റെ വഴിപാടായിട്ടായിരുന്നതിനാൽ അതിലേയ്ക്കു യാതൊരു പ്രതിഫലവും അവൻ ആഗ്രഹിക്കുകയും അവന് ആരും യാതൊന്നും കൊടുക്കുകയുമുണ്ടായിട്ടില്ല. ആ ബിംബം കണ്ടിട്ടുള്ളവരെല്ലാം ഭദ്രകാളിയുടെ ഇപ്രകാരമുള്ള ഒരു ശിലാവിഗ്രഹം മറ്റൊരു സ്ഥലത്തുമില്ലെന്നാണ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്.

"ശൂലാഗ്രപ്രോതദൈത്യപ്രവരപരിലസ-
ച്ഛത്രുദോർദ്ദണ്ഡയുഗ്മാം
ഖഡ്ഗം, ഖേടം, കപാലം, ഫണസൃണിഭുജഗാൻ
ദോർഭിരന്യൈർദ്ദധാനാം
രക്താലിപ്തപ്രഗാത്രീം ഖലജനഭയദാം
ഘോരദംഷ്ട്രാം ത്രിണേത്രാം
വേതാളീകണ്ഠസംസ്ഥാം പുരമഥനസുതാം
ഭാവയേ ഭദ്രകാളീം."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

എന്നുള്ള ധ്യാനശ്ലോകപ്രകാരം എട്ടു തൃക്കൈകളോടുകൂടിയും അവയിൽ രണ്ടു തൃക്കൈകൾകൊണ്ടു ദാരുകാസുരനെ ശൂല ത്തിന്മേൽ കുത്തിക്കോർത്തു് ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടും വേതാ ളത്തിന്റെ കഴുത്തിൽ ഇരിക്കുന്നതായിട്ടുമാണു് ആ ദേവീവി ഗ്രഹം അവൻ പണിതുതീർത്തതു്

ആ കല്ലൻ ഈ ബിംബമുണ്ടാക്കി നടയ്ക്കുവെച്ച കാല ത്തു് അവിടെയുണ്ടായിരുന്നതു് ഓടുകൊണ്ടു വാർത്ത ഒരു ക ണ്ണാടിബിംബമായിരുന്നു. ശ്രീപോർക്കലിയിൽനിന്നു കൊ ണ്ടുവന്നുവെച്ചു പൂജിച്ചിരുന്ന നാന്ദകംവാൾ കാലപ്പഴക്കം കൊണ്ടു തുരുമ്പുപിടിച്ചു മിക്കവാറും ദ്രവിച്ചുപോയിരുന്നതി നാൽ ഭദ്രകാളിമററപ്പിള്ളി നമ്പൂതിരിപ്പാടു ഭഗവതിയെ ആ വാളിന്മേൽനിന്നു് ആവാഹിച്ചു് ഈ കണ്ണാടിബിംബത്തിങ്ക ലാക്കിയാണു കുടിയിരുത്തിയിരുന്നതു്.

ആ കല്ലൻ ബിംബം പണിക്കുറ തീർത്തു നടയ്ക്കു വെച്ചി ട്ടു പോയതിന്റെ ശേഷം അന്നു കുടുംബത്തിൽ മൂപ്പായിരു ന്ന കൊട്ടാരത്തിലുണ്ണി ഈ വിവരം വയസ്കരപ്പോററിയുടെ അടുക്കൽ അറിയിക്കുകയും പോററി ദേശക്കാരെക്കൂടി വരു ത്തിയാലോചിച്ചു്, നവീകരണക്രിയകളോടുകൂടി ബിംബ പ്രതിഷ്ഠയും അഷ്ടബന്ധത്തോടുകൂടി ദ്രവ്യകലശവും ക്ഷേത്ര മര്യാദപ്രകാരം പരിവാരപ്രതിഷ്ഠകളും നടത്തണമെന്നു നിശ്ചയിക്കുകയും അവയ്ക്കെല്ലാം വേണ്ടുന്ന പണം ദേശക്കാ രിൽനിന്നും മററുമായി പിരിച്ചു ശേഖരിക്കുകയും പ്രതിഷ്ഠക്കു നല്ലതായ ഒരു മുഹൂർത്തം ജ്യോത്സ്യന്മാർ മുഖാന്തരം നിശ്ച യിക്കുകയും ചെയ്തു. തന്ത്രിയായ ഭദ്രകാളി മററപ്പള്ളി നമ്പൂ രിപ്പാടു മുതലായവരേയും ബിംബം പണിത കല്ലനേയും എ ഴുത്തുകളോടുകൂടി ആളുകളെ അയച്ചു മുൻകൂട്ടി വരുത്തി, ബിംബപരിഗ്രഹം, ജലാധിവാസം മുതലായവയോടുകൂടി ക്രിയകളും ആരംഭിച്ചു. നിശ്ചിതമുഹൂർത്തത്തിൽത്തന്നെ ബിം ബപ്രതിഷ്ഠയും മററു ക്രിയകളുമെല്ലാം യഥാവിധി നിർവ്വിഘ്നം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നടന്നു. തെക്കുംകൂർ രാജാവിന്റെ ആനുകൂല്യവും വയസ്ക്കരപ്പോററിയുടെ സഹായവും ദേശക്കാരുടെ സഹകരണവും വേണ്ടതുപോലെ ഉണ്ടായിരുന്നതിനാൽ ആ ക്രിയകൾ നടത്തിക്കുന്നതിനു കൊട്ടാരത്തിലുണ്ണിക്കു വലിയ പ്രയാസമൊന്നുമുണ്ടായില്ല. ഈ പ്രതിഷ്ഠയും കലശവും നടന്നത് ഒരു മേടമാസം പത്താം തീയതിയായിരുന്നു. അതിനാൽ ആ ദിവസത്തെ ആണ്ടുതോറും ആ ക്ഷേത്രത്തിൽ ഒരു വിശേഷദിവസമായിക്കൊണ്ടാടണമെന്ന് അന്നുതന്നെ എല്ലാവരും കൂടി നിശ്ചയിക്കുകയും ചെയ്തു. അതിനാൽ അപ്രകാരം ഇപ്പോഴും ആചരിച്ചുവരുന്നുമുണ്ട്. അന്നു പ്രതിഷ്ഠിച്ച ബിംബംതന്നെയാണ് ഇപ്പോഴും അവിടെയുള്ളത്.

ഏററുമാനൂർ ദേവന്റെ സന്നിധിയിൽ ഭജനമിരുന്നിട്ടുപോലും ഭേദമാകാത്ത ഭ്രാന്തു നിഷ്പ്രയാസം ഭേദപ്പെടുത്തിയ പള്ളിപ്പുറത്തുകാവിൽ ഭഗവതിയുടെ ശക്തിയും മാഹാത്മ്യവും ഒട്ടും ചില്ലറയല്ലെന്നുള്ളതു വിശേഷിച്ചു പറയണമെന്നില്ലല്ലോ. അവിടെ ബിംബപ്രതിഷ്ഠയും കലശവും കൂടികഴിഞ്ഞപ്പോൾ ദേവിയുടെ ചൈതന്യം ശതഗുണീഭവിച്ചു. ഈ ദേവീപ്രതിഷ്ഠ കഴിയുന്നതിനുമുമ്പു കോടിമതക്കാരുടെ ദേശപരദേവത ഒരു ശാസ്താവായിരുന്നു. ആ ശാസ്താവിനെ കോടിമതശ്ശാസ്താവെന്നാണു പറഞ്ഞുവന്നിരുന്നത്. ഈ ഭഗവതിയുടെ ചൈതന്യം വർദ്ധിച്ചതിനോടുകൂടി ആ ശാസ്താവിന്റെ കാര്യം എല്ലാവരുടേയും മനസ്സിൽ വിസ്മൃതപ്രായമായിത്തീർന്നു. ഇപ്പോൾ ആ ശാസ്താവിനെ ആരും ഓർമ്മിക്കുകയും ആചരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നില്ല.

പള്ളിപ്പുറത്തുകാവിൽ ഭഗവതിയുടെ മാഹാത്മ്യത്തെക്കുറിച്ച് ഇനിയും വളരെപ്പറയാനുണ്ട്. അവയെല്ലാം ഈ ഒരു ലേഖനംകൊണ്ടു പറഞ്ഞുതീരുന്ന കാര്യം അസാദ്ധ്യമാണ്. അതിനാൽ സ്വല്പം ചിലതുകൂടിപ്പറഞ്ഞിട്ട് ഈ ഉപന്യാസം സമാപിപ്പിക്കാമെന്നു വിചാരിക്കുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മുൻകാലങ്ങളിൽ കോടിമതയോടു ചേൎന്ന അടുത്ത ദേശമായ തിരുനക്കരെ കോളപ്പുരത്തു ബ്രഹ്മസ്വം മഠത്തിൽ തിരുനാവായ വാദ്ധ്യാൻ നമ്പൂരിമാർ വന്നു താമസിച്ചു് കുന്നത്തുരത്തു, കുമരനല്ലൂർ, കിടങ്ങൂർ, കാടമുറി മുതലായ ഗ്രാമങ്ങളിലെ ബ്രാഹ്മണകുമാരന്മാരെ വേദാദ്ധ്യയനം ചെയ്യിച്ചിരുന്നു. അങ്ങിനെ ഒരിക്കൽ വന്നു താമസിച്ചിരുന്ന ജ്യേഷ്ഠാനുജന്മാരായിരുന്ന വാദ്ധ്യാൻ നമ്പൂരിമാരിൽ അനുജനു വസൂരിദീനമുണ്ടായി. ദീനമിന്നതാണെന്നു തീൎച്ചയായപ്പോൾത്തന്നെ ദീനക്കാരനെ രക്ഷിക്കുന്നതിനു രണ്ടു പട്ടന്മാരെ ബ്രഹ്മസ്വം മഠത്തിലാക്കീട്ടു ജ്യേഷ്ഠനായ വാദ്ധ്യാൻനമ്പൂരിയും ശിഷ്യരായ ബ്രാഹ്മണകുമാരന്മാരും അടുത്തുള്ള ശ്രീകൃഷ്ണസ്വാമിക്ഷേത്രത്തിലേയ്ക്കു മാറിത്താമസിച്ചു. ദീനക്കാരനെ രക്ഷിക്കുന്നതിനു നിയമിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന പട്ടന്മാർ ദീനവൎത്തമാനം ദിവസംതോറും കാലത്തും വൈകുന്നേരവും അമ്പലത്തിൽച്ചെന്നു പറയണമെന്നു വലിയ വാദ്ധ്യാൻനമ്പൂരി പ്രത്യേകം ചട്ടംകെട്ടിയിരുന്നതിനാൽ ആ പട്ടന്മാർ അപ്രകാരംതന്നെ പതിവായിച്ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ദീനം എറ്റവും കടുത്ത വകയായിരുന്നതിനാൽ കുളിപ്പിക്കുന്ന കാൎയ്യം അസാദ്ധ്യമെന്നായിരുന്നു പട്ടന്മാരുടെ അഭിപ്രായം. അവർ അതു സ്പഷ്ടമായിട്ടില്ലെങ്കിലും ചില വാക്കുകൾകൊണ്ടും ഭാവംകൊണ്ടും മറ്റും വലിയ വാദ്ധ്യാൻനമ്പൂരിയുടെ അടുക്കൽ സൂചിപ്പിയ്ക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. മേൽക്കണ്ടതിന്റെ എട്ടാം ദിവസം അഞ്ചുനാഴികപ്പുലൎച്ചെ അനുജൻ വാദ്ധ്യാൻ നമ്പൂരി മരിച്ചു. ഉടനെ പട്ടന്മാർ പുറത്തിറങ്ങി ദീനക്കാരൻ കിടന്നിരുന്ന മുറിയുടെ (അകത്തിന്റെ) വാതിൽ അടച്ചുകെട്ടീട്ടു് അമ്പലത്തിന്റെ മതിൽക്കു വെളിയിൽച്ചെന്നു നിന്നുകൊണ്ടു വലിയ വാദ്ധ്യാൻനമ്പൂരിയെ വിളിച്ചു മതിൽക്കു പുറത്തു വരുത്തി വിവരം പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹം അതു കേട്ടിട്ടു് ഒന്നും മിണ്ടാതെ നേരെ തെക്കോട്ടു നടന്നു പള്ളിപ്പുറത്തു കാവിലെത്തി. അദ്ദേഹം മതിൽക്കകത്തേയ്ക്കു കട

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ക്കാൻ ഭാവിച്ചപ്പോൾ അവിടെ നിന്നിരുന്നവരിൽ ചിലർ “അവിടേയ്ക്ക് അനുജൻ മരിച്ച അശുദ്ധിയില്ലേ? മതിൽക്കകത്തു കടക്കാമോ?” എന്നു ചോദിച്ചു. അതിനു മറുപടിയായി അദ്ദേഹം “ഭഗവതിയുടെ സാന്നിദ്ധ്യം ഇവിടെയുണ്ടെങ്കിൽ എന്റെ അനുജൻ വസൂരിദീനമായിട്ടു മരിക്കയില്ല. അതിവിടെയില്ലെങ്കിൽ അശുദ്ധിയിൽ ഇവിടെ കയറിയാലുമൊന്നുമില്ല” എന്നു പറഞ്ഞിട്ടു കുളത്തിലിറങ്ങി കാലും മുഖവും കഴുകിക്കൊണ്ട് അമ്പലത്തിൽ കടന്നു മണ്ഡപത്തിൽക്കയറി ജപിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

പള്ളിപ്പുറത്തുകാവിൽ ബ് ഭഗവതിയുടെ സങ്കേതത്തിനകത്ത് എവിടെയെങ്കിലും വസൂരിദീനമുണ്ടായി മരിച്ചാൽ ശവമടക്കുക രാത്രിയിലല്ലാതെ പാടില്ല. അതിനു വിളക്ക്, പന്തം മുതലായവയുടെ വെളിച്ചം ഉപയോഗിക്കാനും പാടില്ല. തെങ്ങോലച്ചൂട്ടിന്റെ വെളിച്ചം മാത്രമേ ഉപയോഗിക്കാൻ പാടുള്ളു. മരിക്കുന്ന സമയം വിളക്കിരിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നാൽത്തന്നെയും മരിച്ചാലുടനെ അതു കെടുത്തിക്കൊള്ളുണം. ചൂട്ടു കെട്ടി പള്ളിപ്പുറത്തുകാവിൽ നടയിൽക്കൊണ്ടുചെന്നു ശ്രീകോവിലകത്തുനിന്ന് ഒരു തിരി കൊളുത്തി വാങ്ങി, ചൂട്ടു കത്തിച്ചുകൊണ്ടുപോയി അതിന്റെ വെളിച്ചംകൊണ്ടു വേണം ശവമടക്കാൻ. ചൂട്ട് എത്ര വേണമെങ്കിലും മാറിമാറിക്കൊളുത്തുന്നതിന്നു വിരോധമില്ല. ഇപ്രകാരമൊക്കെയാണു ദേവിയുടെ കല്പന. അതിനാൽ വാദ്ധ്യാൻ നമ്പൂരിയുടെ ശവമടക്കുന്നതിനു ചൂട്ടു കൊളുത്തിക്കൊണ്ടുപോകുന്നതിനായി പട്ടന്മാർ വലിയ ചൂട്ടുകളുമായി സന്ധ്യക്കുമുമ്പു നടയിലെത്തി. അതിനു മുൻപുതന്നെ ശാന്തിക്കാരൻ കുളിച്ചുവന്നു നട തുറന്നു വിളക്കു വെച്ചിരുന്നു. എങ്കിലും അത്താഴപ്പൂജ കഴിയാതെ ചൂട്ടു കൊളുത്തുന്നതിനു തിരി കൊളുത്തിക്കൊടുക്കാറില്ലാത്തതിനാൽ പട്ടന്മാർ അവിടെത്തന്നെ നിന്നിരുന്നു. ആ സമയം വെളിച്ചപ്പാട് തുള്ളി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അമ്പലത്തിനകത്തു ചെന്നു പട്ടുംചിലമ്പുമരമണിയുമെടുത്തു ധരിച്ചു വാളും ശൂലവും കൈയിലെടുത്തുകൊണ്ടു പുറത്തേയ്ക്കു പോന്നു. അപ്പോഴും വലിയ വാദ്ധ്യാൻനമ്പൂരി ജപിച്ചുകൊണ്ടു മണ്ഡപത്തിൽത്തന്നെ ഇരിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. വെളിച്ചപ്പാടു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ നേരെ നോക്കുകയോ മിണ്ടുകയോ യാതൊന്നും ചെയ്തില്ല. പുറത്തു വന്നു് ഒരു പിടി ഭസ്മം വാരിയെടുത്തു് അവിടെ നിന്നിരുന്ന പട്ടന്മാരിൽ ഒരാളുടെ കൈയിൽക്കൊടുത്തിട്ടു് "ഇതു കൊണ്ടുപോയി രോഗിയുടെ ദേഹത്തിലിട്ടു വിവരം ഉടനെ വന്നു പറയണം" എന്നു കല്പിച്ചു. പട്ടർ ഭസ്മം വാങ്ങിക്കൊണ്ടു ഓടി ബ്രഹ്മസ്വം മഠത്തിലെത്തി ഭസ്മം രോഗിയുടെ ദേഹത്തിലിട്ടു. മരിച്ചു കിടന്നിരുന്നയാൾ അപ്പോൾ കണ്ണു തുറന്നു. പട്ടർ ക്ഷണത്തിൽ തിരിയേ നടയിലെത്തി ആ വിവരം പറഞ്ഞു. വെളിച്ചപ്പാടു പിന്നെയും ഭസ്മം കൊടുത്തിട്ടു് "ഇതും കൊണ്ടുപോയി ഇടുക" എന്നു കല്പിച്ചു. പട്ടർ പിന്നെയും ഭസ്മം കൊണ്ടുചെന്നിട്ടപ്പോൾ രോഗി കൈയും കാലുമൊക്കെ കുറേശ്ശ ഇളക്കിത്തുടങ്ങി. പട്ടർ പെട്ടെന്നു് ആ വിവരവും നടയിലെത്തിപ്പറഞ്ഞു. വെളിച്ചപ്പാടു മൂന്നാമതും ഭസ്മം കൊടുത്തിട്ടു് "ഇതും കൊണ്ടുപോയി രോഗിയുടെ മേലാസകലമിടുക. ഒരാൾ കൂടെപ്പോകണം. കഞ്ഞി വേണമെന്നു പറഞ്ഞാൽ കൊടുക്കണം. വിവരം ഉടനെ ഇവിടെ വന്നു പറയുകയും വേണം" എന്നു കല്പിച്ചു. ആ പ്രാവശ്യം ഭസ്മം കൊണ്ടുപോയ പട്ടരുടെ കൂടെ വേറൊരു പട്ടരും പോയി. ആ പ്രാവശ്യം ഭസ്മമിട്ടപ്പോൾ ദിനക്കാരൻ എണീറ്റിരിക്കുകയും കഞ്ഞി വേണമെന്നു പറയുകയും ചെയ്തു. കാലത്തു വെച്ച കഞ്ഞി അടുപ്പത്തുതന്നെ കിടപ്പുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ ഒരു പട്ടർ ക്ഷണത്തിൽ കഞ്ഞി കൊണ്ടുചെന്നു കൊടുത്തു. രണ്ടുമൂന്നു ദിവസമായിട്ടു വെള്ളം കുടിക്കുകപോലും ചെയ്യാതെ കിടന്നിരുന്ന വാദ്ധ്യാൻനമ്പൂരി അപ്പോൾ ഇരുനാഴിയരിയുടെ കഞ്ഞി കുടിച്ചു. ആ വിവരം ഒരു പട്ടർ ഓടിച്ചെന്നു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വെളിച്ചപ്പാടിന്റെ അടുക്കൽ അറിയിച്ചു. അതു കേട്ട മണ്ഡപത്തിൽ ജപിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന വലിയ വാദ്ധ്യാൻനമ്പൂരിയും കിഴക്കേ നടയിൽച്ചെന്നു. അദ്ദേഹവും അവിടെക്കൂടിയിരുന്ന സകലജനങ്ങളും ഈ വർത്തമാനം കേട്ട് ഏററവും സന്തോഷിക്കുകയും വിസ്മയിക്കുകയും ചെയ്തു. ഉടനെ വെളിച്ചപ്പാട് വലിയ വാദ്ധ്യാൻനമ്പൂരിയുടെ നേരെ തിരിഞ്ഞുനിന്നിട്ട്, "എന്നെ പരീക്ഷിക്കുന്നുവോ? ഇതു വലിയ സാഹസമായിപ്പോയി. എങ്കിലും ഇതു ഞാൻ ക്ഷമിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇനി മേലാൽ എന്റെ നടയിൽ ആരും ഇപ്രകാരം പ്രവൎത്തിച്ചുപോകരുതു്" എന്നു കല്പിച്ചു. അപ്പോൾ വാദ്ധ്യാൻനമ്പൂരി വന്ദിച്ചുകൊണ്ട്, "എന്റെ സങ്കടംകൊണ്ട് ഇങ്ങിനെ ചെയ്തതാണ്. അവിടുന്ന് എന്റെ സാഹസത്തെ ക്ഷമിച്ചു രക്ഷിക്കണം" എന്നു പറഞ്ഞു. ഉടനെ വെളിച്ചപ്പാട് "ഒട്ടെ ഞാൻ ക്ഷമിച്ചിരിക്കുന്നു. രോഗിയെ അടുത്ത വെള്ളിയാഴ്ച കുളിപ്പിച്ചു ഞായറാഴ്ച എന്റെ നടയിൽക്കൊണ്ടുവരാം" എന്നു കല്പിക്കുകയും അപ്പോൾത്തന്നെ കലിയടങ്ങുകയും കല്പന കേട്ടു സന്തോഷിച്ച് എല്ലാവരും ദേവിയെ വന്ദിച്ചുകൊണ്ടു പിരിഞ്ഞുപോവുകയും ചെയ്തു.

പിറെറ ദിവസമായപ്പോഴേക്കും ചെറിയ വാദ്ധ്യാൻനമ്പൂരിയുടെ ദേഹത്തിലെങ്ങും കുരുക്കളെന്നല്ല; കുരുക്കൾ വന്ന പാടുപോലും കാണ്മാനുണ്ടായിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹം കഞ്ഞിയും ചോറും ധാരാളമായി കഴിച്ചുതുടങ്ങുകയും ക്രമേണ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ക്ഷീണം മാറിത്തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. വെളിച്ചപ്പാടു കല്പിച്ചതുപോലെതന്നെ അദ്ദേഹത്തെ വെള്ളിയാഴ്ച കുളിപ്പിച്ചു, ഞായറാഴ്ച കാവിൽക്കൊണ്ടുപോയിത്തൊഴീച്ചു. വലിയ വാദ്ധ്യാൻനമ്പൂരി അന്നു പള്ളിപ്പുറത്തുകാവിൽബ്ഭഗവതിക്കു ചുതുശ്ശതം മുതലായി അനേകം വഴിപാടുകൾ കഴിക്കുകയും പട്ടു, പണം, താലി മുതലായവ അനേകം നടയ്ക്കു വെയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. ഉടനെ വെളിച്ചപ്പാടു തുള്ളി, വലിയ വാദ്ധ്യാൻനമ്പൂരിയോടു്, "എന്താ,

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സന്തോഷമായില്ലേ? ഇത്രയുമൊക്കെയല്ലാതെ ഞാൻ വിചാരിച്ചാൽ സാധിക്കുകയില്ല. ഇനി എന്റെ അടുക്കൽ സങ്കടമൊന്നും പറയേണ്ട. പറഞ്ഞാലും ഫലമൊന്നും ഉണ്ടാവുകയുമില്ല" എന്നു കല്പിക്കുകയും പെട്ടെന്നു കലിയടങ്ങുകയും ചെയ്തു. ഈ കല്പന കേട്ടപ്പോൾ "ഇതെന്താണ് ഇങ്ങിനെ കല്പിച്ചത്?" എന്നൊരു സംശയം എല്ലാവൎക്കുമുണ്ടായി. എന്നു മാത്രമല്ല, ആരെങ്കിലും കുളിച്ചു തൊഴാൻ വരുന്ന സമയം വെളിച്ചപ്പാട് തുള്ളിയാൽ തൊഴാൻ വരുന്നവൎക്കു ഭസ്മം കൊടുക്കുക പതിവുണ്ട്. ആ പതിവുപോലെ വാദ്ധ്യാൻനമ്പൂരിക്കു ഭസ്മം കൊടുത്തുമില്ല. ആകപ്പാടെ നല്ല ശുഭമല്ലെന്ന് അവിടെ കൂടിയിരുന്നവൎക്കെല്ലാവൎക്കും തോന്നി. എങ്കിലും ആരും ആരോടുമൊന്നും പറഞ്ഞില്ല.

ചെറിയ വാദ്ധ്യാൻനമ്പൂരിക്കു വലിയ ക്ഷീണമില്ലായിരുന്നതിനാൽ തൊഴാൻ വന്നതു നടന്നാണ്. തിരിയെപ്പോയതും അതിനെത്തന്നെയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ബ്രഹ്മസ്വം മഠത്തിൽ ചെന്നു കയറിയ ഉടനെ "എനിക്ക് എന്തോ വല്ലാതെ ഒരു ക്ഷീണം വരുന്നു" എന്നു പറഞ്ഞു പെട്ടെന്ന് അവിടെക്കിടന്നു. ഉടനെ മരിക്കുകയും ചെയ്തു.

പള്ളിപ്പുറത്തുകാവിൽ താലപ്പൊലിയും തീയാട്ടം എന്ന വഴിപാട് വളരെ പ്രധാനമാണ്. ഓരോ കാൎയ്യങ്ങൾ സാധിക്കുന്നതിനായി ആ വഴിപാട് പലരും പ്രാൎത്ഥിക്കുകയും നടത്തുകയും ചെയ്യാറുണ്ട്. ഇത് അവരവരുടെ ശക്തിക്കു തക്കവണ്ണം ചിലർ വളരെ കേമമായും മറ്റു ചിലർ ചുരുക്കമായും നടത്തും. ചുരുക്കമായിട്ടുള്ളതിനു താലപ്പൊലിക്കു പള്ളിപ്പുറത്തുകാവിൽനിന്നെഴുന്നെള്ളിച്ചാൽ അവിടെത്തന്നെ മതില്ക്കുപുറത്തു താലം നിരത്തി അവിടെനിന്ന് മതിൽക്കകത്തെഴുന്നള്ളിച്ചു മൂന്നു പ്രദക്ഷിണം കഴിഞ്ഞ് അകത്തെഴുന്നള്ളിക്കും. കേമമായിട്ടുള്ളതിനു പള്ളിപ്പുറത്തുകാവിൽനിന്ന് എഴുന്നള്ളിച്ചു തിരുനക്കര ക്ഷേത്രത്തിൽകൊണ്ടുപോയി അവിടെ ആനക്കൊട്ടിലിൽ താലം നിരത്തിക്കൊള്ളു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ത്തിനെടുത്ത് അവിടത്തെ അത്താഴശ്ശീവേലിയോടുകൂടി മൂന്നു പ്രദക്ഷിണം കഴിഞ്ഞു തിരിയെ എഴുന്നള്ളിച്ചു പള്ളിപ്പുറത്തുകാവിൽ വന്നിട്ട് അവിടെയും മൂന്നു പ്രദക്ഷിണം കഴിഞ്ഞിട്ടാണ് ശകതത്തെഴുന്നള്ളിക്കുന്നത്. തിരുനക്കരയ്ക്ക് എഴുന്നള്ളിച്ചുപോകുന്ന സമയങ്ങളിൽ വെളിച്ചപ്പാടു തുള്ളി എഴുന്നള്ളത്തോടുകൂടിപ്പോവുക പതിവാണ്. വെളിച്ചപ്പാടു തുള്ളിപ്പോകുമ്പോൾ അരമണിയും ചിലമ്പും വാളും ശൂലവും ധരിച്ചിരിക്കും.

ഒരിക്കൽ ഒരു താലപ്പൊലിക്കു തിരുനക്കരയ്ക്ക് എഴുന്നള്ളിച്ചു പോയപ്പോൾ പതിവുപോലെ തുള്ളിക്കൊണ്ടു വെളിച്ചപ്പാടും പോയിരുന്നു. ആ സമയം വഴിയിൽ നിന്നിരുന്ന ഒരു മഹമ്മദീയൻ വെളിച്ചപ്പാടിന്റെ കൈയിൽ വളഞ്ഞ (നാന്ദകം) വാൾ ഇരിക്കുന്നതു കണ്ടിട്ടു പരിഹാസമായി "ഈ അരിവാളുംകൊണ്ട് എവിടെപ്പോകുന്നു? കൊയ്യാൻ പോകുകയാണോ?" എന്നു ചോദിച്ചു. അതു കേട്ടു വെളിച്ചപ്പാടു തിരിഞ്ഞുനിന്ന് "ഇപ്പോൾ കൊയ്യാനല്ല. എങ്കിലും എന്റെ വിത്തു ഞാൻ നാളെ വിതച്ചുതുടങ്ങും. ക്രമേണ കൊയ്ത്തും ചെയ്യും. ഞാൻ കൊയ്താൽ കററിപോലും കാണുകില്ല" എന്നു പറഞ്ഞിട്ടു പോയി. അന്നു രാത്രിയിൽത്തന്നെ ആ മഹമ്മദീയനു പനി തുടങ്ങി. പിറേറ ദിവസമായപ്പോഴേയ്ക്കും അവന്റെ ദേഹമാസകലം വസൂരിക്കുരു പുറപ്പെട്ടു. എട്ടാം ദിവസം അവൻ മരിച്ചു. അപ്പോഴേയ്ക്കും അവന്റെ ഭാര്യയ്ക്കും ആ പക്ഷക്കാരായിരുന്ന അഞ്ചു മക്കൾക്കും ദീനം തുടങ്ങി. മേൽക്കാണിച്ചതിന്റെ എട്ടാം ദിവസം അവരും എല്ലാവരും മരിച്ചു. അങ്ങിനെ ആ കുടുംബം മുഴുവനും നശിച്ചു. അക്കാലം മുതൽ പള്ളിപ്പുറത്തുകാവിൽ ഭഗവതിയെക്കുറിച്ചു ഹിന്ദുക്കളല്ലാത്തവർക്കും ഭയവും ഭക്തിയും വിശ്വാസവുമുണ്ടായിത്തുടങ്ങി. അതിന് ഇക്കാലത്തും കുറവു വന്നിട്ടില്ല. ഇവിടെ മഹമ്മദീയരും ക്രിസ്ത്യാനികളും ഓരോ കാര്യങ്ങൾ സാധിക്കുന്നതിനായി ഇപ്പോഴും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പല വഴിപാടുകൾ പ്രാൎത്ഥിക്കുകയും കഴിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ടു്. അവർ നേരിട്ടല്ലെന്നേ ഉള്ളൂ. അന്യന്മാരുടെ പക്കൽ ശുദ്ധമായി പണം കൊടുത്തു ചട്ടംകെട്ടിയാണു് അവർ വഴിപാടുകൾ നടത്തുന്നതു്

പള്ളിപ്പുറത്തുകാവിൽ മുൻകാലങ്ങളിൽ മുമ്മൂന്നു കൊല്ലം കൂടുമ്പോൾ ദേശകുരുതി എന്നൊരടിയന്തരം നടത്തുക പതിവായിരുന്നു. ദേശകുരുതി എന്നാൽ ദേശത്തിന്റെ നാലതൃത്തിയിലും നടത്തുന്ന കുരുതിയാണു്. എന്നാൽ ഇതിനു ക്ഷേത്രത്തിന്റെ വടക്കെ നടയിലും കുരുതി വേണം. അവിടെയും അതൃത്തിസ്ഥലങ്ങളിലും കുരുതിക്കു് ഒട്ടുവളരെ ആടുകളെയും കോഴികളെയും വെട്ടുകയും പതിവുണ്ടു്. അവയെയെല്ലാം വെട്ടുന്നതു വെളിച്ചപ്പാടാണു് പതിവു്. ഈ അടിയന്തരം മുടങ്ങാതെ നടത്തിയില്ലെങ്കിൽ ദേശത്തു വസൂരി, വിഷൂചിക മുതലായ സാംക്രമികരോഗങ്ങളുണ്ടാകുമെന്നാണു വിശ്വാസം.

ഒരിക്കൽ നാലഞ്ചു കൊല്ലക്കാലം പള്ളിപ്പുറത്തുകാവിൽ വെളിച്ചപ്പാടില്ലാതെയിരുന്നു. ആടും കോഴിയും വെട്ടുന്നതിനു വെളിച്ചപ്പാടില്ലാതെ എങ്ങിനെയാണു ദേശകുരുതി നടത്തുന്നതു്? അതിനാൽ കുറച്ചുകാലത്തേയ്ക്കു ദേശകുരുതി ഉണ്ടായില്ല. "ദേശകുരുതി നടത്തണമെങ്കിൽ വെളിച്ചപ്പാടുണ്ടാകണം. ഭഗവതിയുടെ തിരുവുള്ളമുണ്ടായാൽ വെളിച്ചപ്പാടുണ്ടാകുമല്ലൊ" എന്നായിരുന്നു ദേശക്കാരുടേയും മററും അഭിപ്രായം. അങ്ങിനെയിരുന്നപ്പോൾ ഈ ദേശത്തു് അങ്ങുമിങ്ങുമായി കുറേശ്ശ വസൂരിയുടെ ആരംഭം കണ്ടുതുടങ്ങി. അപ്പോൾ ജനങ്ങൾക്കു് ആകപ്പാടെ ഭീതി മുഴുത്തു. എല്ലാവരും പള്ളിപ്പുറത്തുകാവിൽ മുട്ടപാടായിക്കൂടി. രണ്ടുമൂന്നുദിവസം മുട്ടപാടിരുന്നിട്ടും വെളിച്ചപ്പാടുണ്ടായില്ല. പിന്നെ ജനങ്ങൾ ഒരു പ്രശ്നക്കാരനെ വരുത്തി നടയിൽവെച്ചു പ്രശ്നം വെപ്പിച്ചു നോക്കിച്ചു. അപ്പോൾ പ്രശ്നക്കാരൻ ദേശകുരുതി കഴിക്കാഞ്ഞിട്ടു ഭഗവതി കോപിച്ചാണ് ഇരി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കണ്ടതെന്നും എങ്കിലും ഉടനെ വെളിച്ചപ്പാടുണ്ടാകുമെന്നും വിധിച്ചു. ഇതു് ഒരു ദിവസം ഉച്ചതിരിഞ്ഞ സമയത്തായിരുന്നു. പകലേ ഏകദേശം അഞ്ചുമണിയായപ്പോൾ ഒരു നായർ കളിച്ചു നടയിൽ വന്നു തുള്ളിത്തുടങ്ങി. അപ്പോൾ അവിടെ വയസ്കരപ്പോററി, കൊട്ടാരത്തിലുണ്ണി മുതലായവരും ദേശക്കാരുമൊക്കെക്കൂടിയിരുന്നു. തുള്ളിയ നായരും ദേശക്കാരിലൊരാൾതന്നെ ആയിരുന്നു. എങ്കിലും അയാളുടെ സ്ഥിരതാമസം മിക്കവാറും കൊടുങ്ങല്ലൂരായിരുന്നു. ഇയാൾ കോട്ടയത്തു് ഇല്ലവും കൊടുങ്ങല്ലൂർ ശാന്തിയുമായിരുന്ന പെരിങ്ങരനമ്പൂരിയുടെ ഒരു ഭൃത്യനായിരുന്നതിനാലാണു കൊടുങ്ങല്ലൂർ പോയിത്താമസിച്ചിരുന്നതു്. അയാൾ നമ്പൂരിയുടെ ആജ്ഞാകരനായിട്ടാണു കൊടുങ്ങല്ലൂർ താമസിച്ചിരുന്നതെങ്കിലും ഭക്തിപൂർവ്വം അവിടെ ഭഗവതിയെ ഭജിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അയാൾ അതിനടുത്ത കാലത്തെങ്ങും കോട്ടയത്തു വരാറില്ലായിരുന്നതുകൊണ്ടു അയാൾക്കു കോട്ടയത്തെ, വിശേഷിച്ചു് ഈ ദേശത്തെ, വർത്തമാനമൊന്നും അറിഞ്ഞുകൂടായിരുന്നു. അയാൾ കൊടുങ്ങല്ലൂർനിന്നു വന്നവഴി തന്നെയാണു കളിച്ചു കാവിൽ വന്നു തുള്ളിത്തുടങ്ങിയതു് ഉടനേ വെളിച്ചപ്പാടുണ്ടാകുമെന്നു പ്രശ്നക്കാരൻ പറയുകയും ചെയ്തിരുന്നുവല്ലോ. വയസ്കരപ്പോററി അയാൾക്കു് ആയുധം (വാളും ചിലമ്പും മററും) കൊടുത്തില്ല. വെളിച്ചപ്പാടിനുള്ള ആയുധങ്ങളും മററും വെച്ചു സൂക്ഷിക്കുന്നതു കൊട്ടാരത്തിൽ ഉണ്ണിയും പുതിയ വെളിച്ചപ്പാടുണ്ടാകുന്ന കാലങ്ങളിൽ ആദ്യമായി ആയുധം കൊടുക്കേണ്ടതു വയസ്കരപ്പോററിയുമാണു്. ഇയ്യാൾ തുള്ളുന്നതു ഭഗവതിയുടെ അധിവാസമുണ്ടായിട്ടാണെങ്കിൽ അതിനു് എന്തെങ്കിലും ഒരു ദൃഷ്ടാന്തം കാണിക്കണമെന്നായിരുന്നു അവരുടെ രണ്ടുപേരുടേയും നിർബ്ബന്ധം. തുള്ളിക്കൊണ്ടുനിന്ന ആൾക്കു് അതു മനസ്സിലാവുകയാൽ അയാൾ അമ്പലത്തിൽക്കിടന്നിരുന്ന ഒരു പട്ടെടുത്തു പുതച്ചുകൊണ്ടു കിഴക്കേ നടയിൽച്ചെന്നു ജനങ്ങ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ള്ളോടായിട്ട് "എന്താണ് എന്റെ ലോകർ വന്നിരിക്കുന്നത്? എന്താണു സങ്കടം?" എന്നു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ കരനാഥനായിട്ടുള്ള കററിക്കാട്ടുകറപ്പു "സങ്കടമെന്താണെന്നു കല്പിച്ചു ചോദിക്കാനൊന്നുമില്ലല്ലോ. എല്ലാം ദേവിക്കറിയാമല്ലോ" എന്നു മറുപടി പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ തുള്ളിക്കൊണ്ടു നിന്നയാൾ "എനിക്കറിയാം. ഇവിടെ പതിവുള്ള അടിയന്തിരം മുട്ടിച്ചതിനാലാണ് ഈ അനത്ഥമുണ്ടായിരിക്കുന്നത്. എല്ലാം ഞാൻ ക്ഷമിക്കും. എന്റെ പരിവാരങ്ങൾ അങ്ങിനെ ക്ഷമിക്കുകയില്ല. അവക്കു പതിവുള്ളതു കൊടുക്കാതെയിരുന്നാൽ അവർ ഉപദ്രവിക്കും. ഞാൻ വിലക്കീട്ടാണ് ഇതുവരെ അവർ അടങ്ങിപ്പാത്തത്. ഇനിയെങ്കിലും പതിവുള്ളതു കൊടുക്കാതെയിരുന്നാൽ അവർ ഇതിലധികം അനത്ഥമുണ്ടാക്കിത്തീക്കും. പിന്നെ ഞാൻ പിടിച്ചാൽ നില്ക്കാതെയും വന്നേക്കും. ഇപ്പോൾ എനിക്കും നല്ല സുഖമില്ലാതെയാണിരിക്കുന്നത്. ഇതാ നോക്കുവിൻ" എന്നു പറഞ്ഞ് അയാൾ പുതച്ചിരുന്ന പട്ടെടുത്തു മാററി. അപ്പോൾ അയാളുടെ ദേഹത്തിലാസകലം മഞ്ചാടിക്കുരുവിന്റെ മുഴുപ്പിലുള്ള വസൂരിക്കുരു മുളച്ചിരിക്കുന്നതായിക്കണ്ടു. അതു കണ്ട് എല്ലാവരും ഭയപ്പെട്ട് "അയ്യോ! ദേവി! ഇതൊന്നും അടിയങ്ങൾക്കു കാണണമെന്നില്ല. അടിയങ്ങൾക്കു ഭയമാകുന്നു" എന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ തുള്ളിക്കൊണ്ടു നിന്നയാൾ "എന്റെ ലോകർ ഒട്ടും ഭയപ്പെടേണ്ട. എന്റെ ഉടയതിനും (വെളിച്ചപ്പാടു തുള്ളുമ്പോൾ വയസ്കരപ്പോററിയെ ഉടയതു് എന്നാണു പറയുക പതിവു്) ഉണ്ണിക്കും വിശ്വാസം വരാനായിട്ടുമാത്രം ഞാനിതു കാണിച്ചതാണ്" എന്നു പറഞ്ഞു. അതു കേട്ടു വയസ്കരപ്പോററി "ഞങ്ങൾക്ക് ഒട്ടും വിശ്വാസമില്ലാതായില്ല. ജനസമ്മതത്തിനുവേണ്ടി വല്ലതും ദൃഷ്ടാന്തം കണ്ടാൽ കൊള്ളാമെന്നു വിചാരിച്ചുവെന്നേ ഉള്ളൂ. അതിന് ഇത്ര കഠിനമായിട്ടൊന്നും വേണമെന്നുണ്ടായിരുന്നില്ല" എന്നു പറഞ്ഞു. ഉടനെ ആ തുള്ളിക്കൊണ്ടുനിന്നയാൾ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വീണ്ടും പട്ടെടുത്തു പുതച്ചുകൊണ്ടു സോപാനത്തിങ്കൽച്ചെന്നു സ്വല്പനേരം നിന്നിട്ടു പട്ടു മാററിക്കൊണ്ടു പിന്നേയും കിഴക്കേ നടയിൽ ഇറങ്ങിച്ചെന്നു. അപ്പോൾ അയാളുടെ ദേഹത്തെങ്ങും ഒരു കുരുപോലും കാണ്മാനുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതിനാൽ എല്ലാവരും വിസ്മയിക്കുകയും അയാളുടെ തുള്ളലിനെ പൂർണ്ണമായി വിശ്വസിക്കുകയും വയസ്സൂരപ്പേററി ആയുധങ്ങളെടുത്ത് അയാളുടെ കൈയിൽ കൊടുക്കുകയും അതിനെ അയാൾ പള്ളിപ്പുറത്തുകാവിലെ വെളിച്ചപ്പാടായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. അഞ്ചു മണിക്കു പള്ളിപ്പുറത്തുകാവിലെ തുള്ളിത്തുടങ്ങിയ അയാളെ അന്നു നാലുമണിവരെ കൊടുങ്ങല്ലൂർ കണ്ടിരുന്നു എന്നു പലരും, വിശേഷിച്ചു പെരിങ്ങരനമ്പൂരിയും പറഞ്ഞു പിന്നീട് അറിയാനിടയായപ്പോൾ ജനങ്ങളുടെ വിശ്വാസവും വിസ്മയവും ശതഗുണീഭവിച്ചു. ആ വെളിച്ചപ്പാടിൻെറ കല്പനപ്രകാരം ജനങ്ങൾ പണം വീതിച്ചെടുത്ത് ഉടനെ ദേശകുരുതി നടത്തുകയും ആരംഭിച്ചിരുന്ന വസൂരിദീനം കലശലാകാതെ ക്രമേണ ശമിച്ച് എല്ലാം വക്കം സുഖമാവുകയും ചെയ്തു. ആ വെളിച്ചപ്പാടിൻെറ കല്പനയെ ദേവിയുടെ കല്പനയായിട്ടുതന്നെ എല്ലാവരും വിശ്വസിക്കുകയും ആദരിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അതിനെ വക വെയ്ക്കാതെയിരുന്നിട്ടുള്ളവക്ക് ഉടനടൻ അതിൻെറ ഫലം സിദ്ധിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ഒരിക്കൽ ഒരു കോർട്ടുവിധിപ്രകാരം സത്യം ചെയ്യുന്നതിനായി ഒരിടിയൻ (കടിയൻ=കുടമ്മിക്കാരൻ) പള്ളിപ്പുറത്തുകാവിൻെറ നടയിൽ ഹാജരായി. സത്യം കേൾക്കാനുള്ള എതൃകക്ഷിയും കോടതിയിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥനും മററനേകം ജനങ്ങളും വന്നുകൂടി. പൂജ കഴിഞ്ഞു സത്യം ചെയ്യാനുള്ള സമയമായപ്പോൾ വെളിച്ചപ്പാടു തുള്ളി ഇടിയൻെറ നേരെ നോക്കി. "നീയെൻെറ നടയിൽ കള്ളസ്സത്യം ചെയ്യാൻ വന്നിരിക്കുകയാണോ? സത്യം ചെയ്യരുത്. കള്ളസ്സത്യം ചെയ്താൽ നിനക്ക് അതിൻെറ ഫലം ഉടനെ ഉണ്ടാകും" എ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ന്നു കല്പിച്ചു. ആ ഇടിയൻ അതു വകവെയ്ക്കാതെ സത്യം ചെയ്തു. ഇതൊരു മീനമാസത്തിലായിരുന്നു. അക്കാലത്തു് ഈ ദിക്കിൽ മഴ പെയ്യാറില്ലെന്നല്ല, മഴയുടെ ലക്ഷണംപോലുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതിനാൽ അടുത്ത ദിവസം ആ ഇടിയന്റെ ഭാര്യ പുഴുങ്ങിയ നെല്ലു് ഉണക്കാനായി അവരുടെ മുററത്തു് ഒരു പായയിൽ ചിക്കിയിരുന്നു. ഉച്ചയായപ്പോൾ പെട്ടെന്നു് ഒരു മഴക്കാറുണ്ടാവുകയും ഉടനേ മഴ ചാറിത്തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. നെല്ലു നനഞ്ഞുപോകുമല്ലോ എന്നു വിചാരിച്ചു് ഇടിയന്റെ ഭാര്യ നെല്ലു വാരാനായി ഒരു വട്ടിയുമെടുത്തുകൊണ്ടു മുററത്തേയ്ക്കിറങ്ങി. ആ സ്ത്രീയ്ക്കു് അപ്പോൾ ഗർഭം പൂർണ്ണമായിരുന്നതിനാൽ പെട്ടെന്നു് ഒന്നും ചെയ്യാൻ ശേഷിയില്ലായിരുന്നു. അതിനാൽ ഭാര്യയെ സ്സഹായിക്കാനായി ഭർത്താവും പിന്നാലെ ചെന്നു. ആ സമയം പെട്ടെന്നു് ഒരിടി വെട്ടുകയും അതേററു രണ്ടുപേരും തൽക്ഷണം മരിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതു കഴിഞ്ഞതിൽപ്പിന്നെ വളരെക്കാലത്തേയ്ക്കു പാമാത്ഥമായിട്ടുള്ള സംഗതികൾപോലും പള്ളിപ്പുറത്തുകാവിൽ സത്യം ചെയ്യാമെന്നു് ആരും സമ്മതിച്ചിരുന്നില്ല. ഇയ്യിടെ സത്യംചെയ്യുനായി കാറെറു ആളുകൾ ഇവിടെയിൽ വന്നുതുടങ്ങീട്ടുണ്ടു്. എങ്കിലും സത്യം ചെയ്യാതെ പോകുന്നവരാണു് അധികം. കള്ളസ്സത്യം ചെയ്യുന്നവക്കു് അതിന്റെ ഫലം ഇപ്പോഴും പെട്ടെന്നു കാണുന്നുമുണ്ടു്.

പള്ളിപ്പുറത്തുകാവിൽ ഭജനമിരുന്നാൽ ഒഴിയാത്ത ബാധയില്ലെന്നാണു ജനങ്ങളുടെ വിശ്വാസം. അതിനാൽ ഇപ്പോഴും അനേകം ബാധോപദ്രവക്കാർ ഇവിടെ ഭജനമിരുന്നു ബാധ തുള്ളി സത്യംചെയ്തു് ഒഴിഞ്ഞു സുഖപ്പെട്ടു പോകുന്നുണ്ടു്.

കോട്ടയത്തു സി. എം. എസ്സ്. ഹൈസ്കൂളും കോളേജും മററുമുണ്ടാകുന്നതിനു മുൻപു സുറിയാനി സിമ്മനാരിയിൽ (പഴയ സിമ്മനാരിയിൽ) ഒരു പാഠശാല സ്ഥാപിച്ചു വിദ്യാ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഭ്യാസം നടത്തി വന്നിരുന്നു. അവിടെ കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമംഗലത്തുകാരൻ ഒരു നമ്പ്യാർ കുറച്ചുകാലം മലയാളമുൻഷിയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഒരിക്കൽ പള്ളിക്കൂടമടച്ചിരുന്നപ്പോൾ സ്വദേശത്തു പോയിട്ടു മടങ്ങി വരുംവഴി ഒരു സ്ഥലത്തു നല്ല മരത്തണലും ചതുരാകാരമായിട്ടുള്ള ഒരു കരിങ്കല്ലും കണ്ട് ആ കല്ലിന്മേൽക്കയറിയിരുന്ന് ഒന്നു മയങ്ങി. വഴി നടന്നുള്ള ക്ഷീണംകൊണ്ടു കുറച്ചുനേരം അവിടെയിരുന്നു. അപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിനു മൂത്രമൊഴിക്കണമെന്നു തോന്നുകയാൽ ആ കല്ലിന്മേൽത്തന്നെ തിരിഞ്ഞിരുന്നു മൂത്രമൊഴിച്ചു. അപ്പോൾ ആ വഴിയേ വന്ന ഒരു വഴിപോക്കൻ ഇതു കണ്ടിട്ട് "ക! ആ കല്ലിന്മേലിരുന്നു മൂത്രമൊഴിച്ചുവോ? ഇത് ഇച്ചക്കനെ തൂക്കിക്കൊന്ന സ്ഥലമാണ്. അതിന്റെ ഓർമ്മയ്ക്കായിട്ടാണ് ഈ കല്ലിവിടെ ഇട്ടിരിക്കുന്നത്" എന്നു പറഞ്ഞു. ഇതു കേട്ടപ്പോൾ നമ്പ്യാരു വല്ലാതെയൊന്നു പേടിച്ചു. മലബാറിൽ 'ഇച്ചക്കൻ' എന്നു പ്രസിദ്ധനും വലിയ അക്രമിയുമായിട്ട് ഒരു ഈഴവനുണ്ടായിരുന്നുവെന്നും അവൻ അനേകം കവർച്ചകളും കൊലപാതകങ്ങളും ചെയ്തിട്ടുള്ളവനായിരുന്നുവെന്നും ഒടുക്കം ഒരു കൊലപാതകക്കാരത്തിന് അവനെ ബ്രിട്ടീഷുഗവർമ്മെണ്ടിന്റെ വിധിപ്രകാരം തൂക്കിക്കൊല്ലുകയാണു ചെയ്തതെന്നും മറ്റുമുള്ള കഥകളെല്ലാം നമ്പ്യാർ മുൻപേതന്നെ കേട്ടിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് ഇച്ചക്കൻ എന്നു കേട്ടപ്പോൾ നമ്പ്യാർ വല്ലാതെ പേടിച്ചത്. എന്നാൽ അവനെ തൂക്കിക്കൊന്ന സ്ഥലം ഇതാണെന്നു നമ്പ്യാർ അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല. അതറിഞ്ഞിരുന്നുവെങ്കിൽ അദ്ദേഹം ആ കല്ലിന്മേൽക്കയറി ഇരിക്കുകയെന്നല്ല, ആ വഴിയെ നടക്കുകപോലും ചെയ്യുമായിരുന്നില്ല. ആ നമ്പ്യാർക്ക് ഇച്ചക്കനെക്കുറിച്ച് അത്രമാത്രം ഭയമുണ്ടായിരുന്നു. എന്തെങ്കിലും പേടിച്ചതിനോടുകൂടി ഇച്ചക്കൻ നമ്പ്യാരെ ബാധിക്കുക കഴിഞ്ഞു. അതിനാലദ്ദേഹം അ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വിടെനിന്നു നല്ല തൻേറടമില്ലാത്ത വിധത്തിലാണു കോട്ടയത്തേയ്ക്കു പോന്നതു് എങ്കിലും അദ്ദേഹം കോട്ടയത്തുതന്നെ വന്നെത്തി.

കോട്ടയത്തു് ആ നമ്പ്യാർ താമസിച്ചിരുന്നതു പള്ളിപ്പുറത്തുകാവിനടുത്തുള്ള വിലപട്ടത്തുനമ്പ്യാരുടെ ഭവനത്തിലായിരുന്നു. അവിടെച്ചെന്നെത്തിയപ്പോൾ മുതൽ നമ്പ്യാർ തുള്ളാനും ചാടാനും തുടങ്ങി. നമ്പ്യാരുടെ തുള്ളൽ ഏററവും ഭയങ്കരമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം തുള്ളിത്തുടങ്ങിയാൽ അടുക്കലെങ്ങും മനുഷ്യരാരും നില്ക്കുകയില്ല. രണ്ടുപേരു പിടിച്ചാൽ ഇളകാത്ത വലിയ കരിങ്കല്ലും മററും നിഷ്പ്രയാസം കററക്കൈയിലെടുത്തു തലയ്ക്കു മുകളിൽ പൊക്കിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടാണു് അദ്ദേഹം തുള്ളുക പതിവു് നമ്പ്യാക്ക് തുള്ളൽ വരുന്നതു് ഇന്നസമയത്താണെന്നു് ഒരു നിശ്ചയവുമില്ല. ചില ദിവസങ്ങളിൽ പള്ളിക്കൂടത്തിൽ ചെന്നു പഠിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സമയത്തായിരിക്കും തുള്ളൽ വരുന്നതു്. എങ്കിലും തുള്ളൽ വരുന്നതിനു സ്വല്പം മുൻകൂട്ടി അതു വരാറായിരിക്കുന്നുവെന്നു നമ്പ്യാക്ക് അറിയാമായിരുന്നു. അതിനാൽ അദ്ദേഹം എവിടെയിരിക്കുമ്പോളായാലും തുള്ളൽ വരാറായിയെന്നു തോന്നിയാൽ ഉടനെ എണീററു വാസസ്ഥലത്തേയ്ക്കു പോവുക പതിവായിരുന്നു. ഇതു നിമിത്തം അദ്ദേഹത്തിനു പള്ളിക്കൂടത്തിലെ ജോലി ശരിയായി നടത്താൻ നിവൃത്തിയില്ലാതെയും ക്രമേണ അദ്ദേഹത്തിനു വളരെ ക്ഷീണമായും തീൻ. ഇങ്ങിനെ കുറച്ചുദിവസം കഴിഞ്ഞതിനെറ ശേഷം അദ്ദേഹം പള്ളിപ്പുറത്തുകാവിൽ ഭജനം തുടങ്ങി. ഭജനം പന്ത്രണ്ടുദിവസമായപ്പോൾ വെളിച്ചപ്പാടു തുള്ളി. ഉടനെ നമ്പ്യാരും തുള്ളി. അപ്പോൾ വെളിച്ചപ്പാടു് ഒരു പിടി ഭസ്മം വാരി നമ്പ്യാരുടെ ദേഹത്തിന്മേലിട്ടിട്ടു, "നീയീ ദേഹവും ദേശവും വിട്ടു് എവിടെയെങ്കിലും പൊയ്ക്കൊള്ളണം. പോയില്ലെങ്കിൽ നിന്നെ ഞാൻ ഇവിടെനിന്നു് അയ

ഷ്ടം സ്വയമേവ പൊയ്ക്കൊൾകയാണു നല്ലതു്" എന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ നമ്പ്യാർ (ഇച്ചക്കൻ) "ഞാനീ ദേഹത്തിൽനിന്നു മാറിക്കൊള്ളാം. എങ്കിലും ഈ ദേശം വിട്ടുപോകുന്ന കാര്യം സങ്കടമാണ്. ഞാൻ ആരേയും ഉപദ്രവിക്കാതെ ഇവിടെ എൻ്റെ അമ്മയുടെ അടുക്കൽ ഇരുന്നുകൊള്ളാം. അങ്ങിനെ അനുവദിക്കണമെന്നു ഞാൻ അപേക്ഷിക്കുന്നു" എന്നു പറഞ്ഞു. വെളിച്ചപ്പാട് അതു സമ്മതിക്കുകയും കാവിൻ്റെ കിഴക്കേ നടയിൽ മതിൽക്കു പുറത്തായി ഒരു തറയും ചിത്രകൂടവും പണിയിച്ച് ഇച്ചക്കനെ കുടിയിരുത്തിക്കണമെന്നും അതിനു വേണ്ടിവരുന്ന ചെലവു നമ്പ്യാർ തന്നെ വഹിക്കണമെന്നും കല്പിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടു കലിയടങ്ങി. ഉടനെ നമ്പ്യാരുടെ തുള്ളലും മാറി. പിന്നെ നമ്പ്യാർതന്നെ വേണ്ടുന്ന പണം ചെലവുചെയ്തു വെളിച്ചപ്പാട് നിശ്ചയിച്ചു കല്പിച്ചിരുന്ന സ്ഥലത്തു ചിത്രകൂടം പണിയിച്ച് ഇച്ചക്കനെ കുടിയിരുത്തിക്കുകയും നമ്പ്യാർക്കുണ്ടായിരുന്ന ഉപദ്രവം മാറി ദേഹം സ്വസ്ഥതയെ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു.

അങ്ങിനെ ഏതാനും ദിവസങ്ങൾ കഴിഞ്ഞതിൻ്റെ ശേഷം ഒരു ദിവസം അമ്പലത്തിൻ്റെ തിരുമുറ്റം അടിച്ചുവാരിയ സ്ത്രീ കണ്ണിൻ്റെ കാഴ്ചക്കുറവുനിമിത്തം ആ ചപ്പും ചവറുമെല്ലാം വാരി ഇച്ചക്കനെ കുടിയിരുത്തിയിരുന്ന ചിത്രകൂടത്തിൻ്റെ മുകളിൽ കൊണ്ടുചെന്നിട്ടു. കുറച്ചു സമയം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ നമ്പ്യാർ തുള്ളി കാവിൽച്ചെന്നു നടയ്ക്കു നേരെ നിന്നുകൊണ്ടു ഭഗവതിയെ ശകാരിച്ചുതുടങ്ങി. "എൻ്റെ തലയിൽ അടിച്ചുവാരിക്കൊണ്ടുവന്നിട്ടില്ലേ? മുൻപൊരിക്കലും എന്നെ ഇങ്ങിനെ ആരും അവമാനിച്ചിട്ടില്ല. ഇനി ഞാനിവിടെ ഇരിക്കുകയില്ല. ഞാൻ കൂടിയിരിക്കുന്ന മനുഷ്യൻ്റെ ദേഹവും ഞാൻ കൊണ്ടുപോകും" എന്നും മറ്റും പറഞ്ഞുകൊണ്ടു ഭഗവതിയെ ശകാരിച്ചു. ശകാരവാക്കുക

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ളെല്ലാം കേവലം അസഭ്യങ്ങളായിരുന്നതിനാൽ അവ ഇവിടെ പറയുന്നില്ല. അങ്ങിനെ കുറച്ചുനേരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ വെളിച്ചപ്പാടും തുള്ളി. പിന്നെ അവർ രണ്ടുപേരും കൂടി കുറച്ചുനേരം വാദപ്രതിവാദങ്ങളുണ്ടായി. ഒടുക്കം ഒരു കുരുതി കൊടുത്തു ബഹുമാനിച്ചു പറഞ്ഞയയ്ക്കാമെങ്കിൽ നമ്പ്യാരുടെ ദേഹത്തിൽ നിന്നും ഈ ദേശത്തിൽ നിന്നും മാറിപ്പൊയ്ക്കൊള്ളാമെന്നു് ഇച്ചക്കനും അങ്ങിനെ ചെയ്യാമെന്നു വെളിച്ചപ്പാടും സമ്മതിക്കുകയും അങ്ങിനെ രണ്ടുപേരുടേയും അന്നത്തെത്തുള്ളൽ അവസാനിക്കുകയും ചെയ്തു.

പിന്നെ കുരുതിക്കുള്ള ദിവസവും സ്ഥലവും നിശ്ചയിച്ചു് അതിനു വേണ്ടുന്ന ഉപകരണങ്ങളെല്ലാം ശേഖരിച്ചു. അതിനും വേണ്ടുന്ന ചെലവെല്ലാം നമ്പ്യാർതന്നെ ചെയ്തു. കുരുതിക്കു നിശ്ചയിച്ച ദിവസം ഒരു വെള്ളിയാഴ്ചയും സ്ഥലം കാവിന്റെ വടക്കേ നടയിൽ മതിൽക്കകത്തുള്ള കുരുതിക്കളത്തിനു നേരെ വടക്കു വിലചട്ടത്തു നമ്പ്യാരുടെ വക പുരയിടവുമായിരുന്നു. പള്ളിപ്പുറത്തു കാവിൽ ഭഗവതിയുടെ അധീനതയിലുള്ള കുരുതികളെല്ലാം പൂജിക്കുകയും തർപ്പിക്കുകയും ചെയ്യാനുള്ള അധികാരം കൊട്ടാരത്തിലുണ്ണിക്കുള്ളതാകയാൽ ഈ കുരുതിയും കഴിച്ചതു് അന്നു കൊട്ടാരത്തിൽക്കുടുംബത്തിൽ മൂപ്പായിരുന്ന ആളായിരുന്നു. കുരുതി പൂജ കഴിഞ്ഞു തർപ്പിക്കാറായപ്പോഴേയ്ക്കും നമ്പ്യാരും വെളിച്ചപ്പാടും തുള്ളി. കുരുതി പന്ത്രണ്ടു പാത്രമായിരുന്നു. അതിൽ പതിനൊന്നു പാത്രം തർപ്പിച്ചു് ഒരു പാത്രം തർപ്പിക്കാതെ വെച്ചിരുന്നു. പൂജ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ തുള്ളിക്കൊണ്ടു നിന്നിരുന്ന നമ്പ്യാർ തർപ്പിക്കാതെ വെച്ചിരുന്ന ആ ഒരു പാത്രം കുരുതി മുഴുവനും പാത്രത്തോടെയെടുത്തു കുടിച്ചു. അതു് ഏകദേശം പതിനഞ്ചു് ഇടങ്ങഴിയോളമുണ്ടായിരുന്നു. അതു മുഴുവനും കുടിച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ നമ്പ്യാർ (ഇച്ചക്കൻ) "സന്തോഷമായി. ഇനി ഞാൻ പോകുന്നു" എന്നു പറഞ്ഞു. ഉടനെ വെളി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ച്ചപ്പാടിന്റെ കല്പനപ്രകാരം പൊന്നുംവിളക്കും പിടിച്ച സത്യംചെയ്തു് ഇച്ചക്കൻ ഒഴിഞ്ഞുപോവുകയും നമ്പ്യാർ നിന്ന നിലയിൽ അവിടെ വീഴുകയും ഒരു നാഴിക കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ബോധം വീഴുകയാൽ നമ്പ്യാരെണീറ്റു കരുതിവെച്ചിരുന്ന കഴിക്കുകയും അപ്പോഴേയ്ക്കും വെളിച്ചപ്പാടു കാവിൽച്ചെന്നു കലിയടങ്ങുകയും അവിടെ കൂടിയിരുന്നവരെല്ലാം പിരിഞ്ഞുപോവുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ നേരം രാത്രി പന്ത്രണ്ടുമണി കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ആ സമയം കുരുതി കഴിച്ച സ്ഥലത്തിന്റെ മേൽഭാഗത്തുനിന്നു നേരേ വടക്കോട്ടു വാണം കൊളുത്തിവിട്ടാലെന്നപോലെ വലിയ ഇരപ്പോടുകൂടി ഒരു വെളിച്ചം ആകാശമാർഗ്ഗേണ പോകുന്നതു പലരും കാണുകയും കണ്ടവരെല്ലാം അതു് ഇച്ചക്കന്റെ പോക്കാണെന്നു പറയുകയും ചെയ്തുവത്രേ. ഇതുകൂടാതെ ഇച്ചക്കന്റെ പോക്കിൽ ഒരു വിശേഷംകൂടിയുണ്ടായി.

ഇച്ചക്കനെ നമ്പ്യാരുടെ ദേഹത്തിൽനിന്നു മാററി ഒഴിച്ചുവിട്ടയന്നു രാത്രിയിൽ ഏകദേശം പന്ത്രണ്ടുമണി കഴിഞ്ഞസമയം കോട്ടയത്തുനിന്നു് ഏകദേശം രണ്ടു നാഴിക വടക്കു 'നെട്ടാശ്ശേരി' ദേശത്തുകാരനായ ഒരന്ത്യജാതി എവിടെയോ പോയി ശരീരശുദ്ധം മാറിക്കൊണ്ടു സ്വഗൃഹത്തിലേയ്ക്കു മടങ്ങിപ്പോയി. അപ്പോൾ നാട്ടുവഴിയിൽക്കൂടി വലിയ കരിമ്പനയുടെ വലിപ്പത്തിൽ ഒരു സ്വരൂപം തെക്കുനിന്നു വടക്കോട്ടു വരുന്നതായി അയാൾ കണ്ടു. അതു കണ്ടു് അയാൾ ഭയപ്പെട്ടു നാട്ടുവഴി വിട്ടു് ഓടിത്തുടങ്ങി. അപ്പോൾ അയാൾ കണ്ടതായ ആ സ്വരൂപം അതിവേഗത്തിൽ അയാളുടെ പിന്നാലെ അടുത്തുചെന്നു പുറത്തു് ഒന്നടിച്ചതായി അയാൾക്കു തോന്നി. ഉടനെ ബോധംകെട്ടു് അയാൾ അവിടെത്തന്നെ വീണു. നേരം വെളുത്തപ്പോൾ അയാൾ ബോധരഹിതനായി വഴിയിൽക്കിടക്കുന്നുവെന്നു കേട്ടു് അയാളുടെ ശേഷക്കാരിൽച്ചിലർ വന്നു് അയാളെ ഒരു കട്ടിലിലാക്കി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

യെടുത്തു സ്വഗൃഹത്തിൽകൊണ്ടുപോയി. ഉടനെ അയാൾ മരിക്കുകയും ചെയ്തു. അയാളെ ഇച്ചക്കൻ അടിച്ചു കൊന്നതാണെന്നാണു ജനങ്ങൾ തീച്ചപ്പെടുത്തുകയും വിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്തതു്. ഇച്ചക്കനെസ്സംബന്ധിച്ചുള്ള ഈ കഥ കോട്ടയത്തും അടുത്ത പ്രദേശങ്ങളിലുമുള്ള ജനങ്ങൾ പ്രസംഗവശാൽ ഇപ്പോഴും ചിലപ്പോൾ പറഞ്ഞുകേൾക്കുന്നുണ്ട്. ഇതു വളരെക്കാലം മുൻപുണ്ടായ സംഗതിയാണെങ്കിലും ഇച്ചക്കനെക്കുറിച്ചുള്ള ഭയം ഈ ദിക്കുകാരുടെ മനസ്സിൽനിന്ന് ഇപ്പോഴും നിശ്ശേഷം വിട്ടുപോയിട്ടില്ല. എന്നുമാത്രമല്ല, ചില ദുഷ്ടാത്മാക്കളെക്കുറിച്ചു പറയുമ്പോൾ "അവൻ വലിയ ഇച്ചക്കനാണ്" എന്നു ജനങ്ങൾ ഇപ്പോഴും പറഞ്ഞുപോരുന്നുമുണ്ട്. എങ്കിലും ഇച്ചക്കനെ ഇവിടെനിന്നു ഒഴിച്ചു വിട്ടതിൽപ്പിന്നെ അവന്റെ ഉപദ്രവം ഈ ദേശത്തും അടുത്ത പ്രദേശങ്ങളിലും ഉണ്ടായിട്ടില്ല.

ഇങ്ങിനെ അരുംകൊല, അപസ്മാരം മുതലായ വലിയ ബാധകൾ ഇവിടെ ജനമിരുന്നിട്ടു തുള്ളി സത്യംചെയ്തു ഒഴിഞ്ഞുപോയിട്ടുണ്ട്; ഇപ്പോഴും പോകുന്നുമുണ്ട്.

പണ്ടൊരിക്കൽ വയസ്കരപ്പോററിയുടെ കുടുംബത്തെ നശിപ്പിക്കാനായി ശത്രുക്കളുടെ അപേക്ഷപ്രകാരം കടമററത്തു കത്തനാർ ഏഴു മാരണമൂത്തികളെ അയച്ചിരുന്നു. വയസ്കരയില്ലത്തു് ആ മൂത്തികളുടെ ഉപദ്രവങ്ങൾ ദുസ്സഹങ്ങളായിത്തീരുകയാൽ ആ ബാധകളെ ഒഴിച്ചു കുടുംബരക്ഷ ചെയ്യണമെന്നു പോററി പള്ളിപ്പുറത്തുകാവിൽ ഭഗവതിയുടെ അടുക്കൽ പ്രാത്ഥിച്ചു. അതിനാൽ വെളിച്ചപ്പാടു തുള്ളിക്കല്പിച്ചതനുസരിച്ചു കൊട്ടാരത്തിലുണ്ണി ആ ഏഴു മൂത്തികൾക്കും ഓരോ പാത്രം കരുതി കൊടുത്തു ഒഴിച്ചുവിട്ടു. അപ്പോൾ ഇല്ലത്തുണ്ടായിരുന്ന ഉപദ്രവങ്ങൾ നീങ്ങി അവിടെസ്സുഖമാവുകയും ഇതിലേയ്ക്കു വയസ്കരപ്പോററി ഒരു പുരയിടം ഭഗവതിദേവസ്വത്തിലേയ്ക്കു വെച്ചൊഴിഞ്ഞുകൊടുക്കുകയും ചെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ണ്ടു. ഇതിനെസ്സംബന്ധിച്ച് ഇവിടെ (കൊട്ടാരത്തിൽ) ഒരു ഗ്രന്ഥവരി കാണുന്നുണ്ട്. അതു താഴെ പ്രകരിക്കുന്നു.

"വയസ്കരപ്പോററിയുടെ ഇല്ലത്തെ സംഹരിപ്പാനായി കൊണ്ട പോററിയുടെ ശത്രുക്കളുടെ ആവശ്യപ്രകാരം കടമററത്തു കത്തനാര് ഏഴ കാപ്പിരികളെ അയച്ചിരുന്നു. ആ കാപ്പിരികളെ ഭഗവതിയുടെ വെളിച്ചപ്പാട തുള്ളിനിന്നുകൊണ്ടു പുത്തുക്കളത്തിന്റെ വടക്കേക്കരയിൽ വെച്ച കൊട്ടാരത്തിലുണ്ണിയേക്കൊണ്ട് ഏഴ പാത്രം കരുതി കൊടുപ്പിച്ച് കഴിച്ചവിട്ടു. ഇതിലേയ്ക്കു മേപ്പടി പോററി ഭഗവതിയ്ക്കു വെച്ചൊഴിഞ്ഞതാകെ പാറക്കളത്തിൽ പുരയിടം മുറി ഒന്നു."

ഇതു മാതിരി അനേകം സംഗതികൾ പറയുന്ന ഗ്രന്ഥവരിയിൽ ഇടയ്ക്കൊരു ഭാഗത്തു കാണുന്നതാണ്. പള്ളിപ്പാത്തുകം വ ദേവസ്വംവക വസ്തുക്കളിൽ മിക്കവയും ഇങ്ങിനെ ഓരോ കാരണവശാൽ ഓരോരുത്തർ ഓരോ കാലങ്ങളിൽ വെച്ചൊഴിഞ്ഞു കൊടുത്തിട്ടുള്ളവയാണെന്നാണു കാണുന്നത്.

ഇപ്രകാരം ശക്തിയും ചൈതന്യവും മാഹാത്മ്യവുമുള്ള ഭഗവതിയുടെ ബിംബത്തിന്മേൽ ചാർത്തിയിരുന്ന തിരുവാഭരണങ്ങൾ ഒരിക്കൽ ഒരു തസ്കരൻ തട്ടിക്കൊണ്ടുപോവുകയുണ്ടായിയെന്നു പറഞ്ഞാൽ ആരും വിശ്വസിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. എങ്കിലും സംഗതി വാസ്തവത്തിൽ ഉണ്ടായതുതന്നെയാണ്. ഒരിക്കൽ (ഏകദേശം ഒരു നൂറുകൊല്ലം മുൻപ്) ഒരു ദിവസം അത്താഴപ്പൂജ കഴിഞ്ഞു ശ്രീകോവിലും അമ്പലവും പൂട്ടിയിരുന്നിട്ടു പിറേറദിവസം നേരം വെളുത്തപ്പോൾ എല്ലാം തുറന്നുകിടക്കുന്നതായി കാണപ്പെട്ടു. ശാന്തിക്കാരൻ കുളിച്ചുവന്നു ശ്രീകോവിലകത്തു കടന്നു നോക്കിയപ്പോൾ ബിംബത്തിന്മേൽ തലേദ്ദിവസം ചാർത്തിയിരുന്ന തിരുവാഭരണങ്ങളിൽ ഒന്നുപോലും കാണ്മാനില്ലായിരുന്നു. ഉടനെ പശ്ശുദ്ദാനവും പുണ്യാഹവും കഴിച്ചു പൂജ നടത്തുകയും വിവരം വയസ്കരേയും സ്ഥലം തഹശീൽമജിസ്ട്രേട്ടിനേയുമറിയിക്കുകയും ചെയ്തു. സർക്കാരാളുകളും ക്ഷേത്രാധികാരികളും ജനങ്ങളും പ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ലവിധത്തിലുള്ള അന്വേഷണങ്ങൾ നടത്തിട്ടും ഒരു തുമ്പുമുണ്ടായില്ല. പിന്നെ ഇതിനെക്കുറിച്ചു കല്പന കേൾക്കണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു വയസ്കരമൂസ്സ്, കൊട്ടാരത്തിലുണ്ണി, കരക്കാരു മുതലായവരെല്ലാം നടയിൽക്കൂടി. കുറച്ചുസമയം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ വെളിച്ചപ്പാടു തുള്ളി. എങ്കിലും വെളിച്ചപ്പാടിനു തുള്ളുന്ന സമയം പതിവായിക്കാണാറുള്ള ഉന്മേഷവും ശക്തിയും ഒരന്നുണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നു മാത്രമല്ല, അയാൾക്ക് ഒന്നും സംസാരിക്കാനും വയ്യായിരുന്നു. ഊമന്മാരേപ്പോലെ വല്ലാതെ ഒരുമാതിരി ശബ്ദം പുറപ്പെടുവിക്കുക മാത്രം ചെയ്തു. എന്തോ എതാണ്ടൊക്കെ കൈകൊണ്ടു് ആംഗ്യം കാണിച്ചിട്ടു് ഉടനേ കലിയടങ്ങുകയും ചെയ്തു.

ഒന്നുരണ്ടു ദിവസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ദേവിയുടെ ബിംബം സദാ വിയർത്തൊലിച്ചുതുടങ്ങി. പിന്നെ ഒരു പ്രശ്നക്കാരനെ വരുത്തി നടയിൽവെച്ചു പ്രശ്നം വെയ്പിച്ചുനോക്കിച്ചു. അപ്പോൾ പ്രശ്നക്കാരൻ, "മോഷണം നടത്തിയ ആൾ ഒരു വലിയ ആഭിചാരക്കാരനാണു്. ആയാൾ ആദ്യംതന്നെ ബിംബം ശുദ്ധംമാറുകയും ആഭിചാരപ്രവൃത്തികൾകൊണ്ടു ദേവിയുടെ ശക്തിയും ചൈതന്യവും കുറയ്ക്കുകയും ചെയ്തിട്ടാണു മോഷണം നടത്തിയതു്. ദേവിയുടെ നാവു് അയാൾ ബന്ധിച്ചിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടാണു വെളിച്ചപ്പാടു തുള്ളീട്ടു സംസാരിക്കാൻ വയ്യാതെയിരുന്നതു്. ബിംബം വിയർക്കുന്നതു് ആഭിചാരശക്തികൊണ്ടാണു്. ഇതിലേയ്ക്കു ശുദ്ധികലശവും പള്ളിപ്പേച്ചു്, പള്ളിപ്പാന മുതലായ പ്രതിവിധികളും ചെയ്താൽ ദോഷങ്ങളൊക്കെ നീങ്ങി ഭഗവതിയുടെ ശക്തി പൂർവ്വസ്ഥിതിയിലാവും. പിന്നെ മോഷണം ദേവിതന്നെ തെളിയിച്ചുതരും" എന്നു വിധിച്ചു. അധികം താമസിയാതെതന്നെ പ്രശ്നവിധിപ്രകാരം വേണ്ടതെല്ലാം നടത്തുകയും അവയെല്ലാം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ വെളിച്ചപ്പാടു തുള്ളുകയും ചെയ്തു. അന്നത്തെത്തുള്ളൽ അതിഭയങ്കരമായിരുന്നു. ദേവിക്കു ശക്തിയും ഉഗ്രചാപലതയും പണ്ടത്തേതിലധികം വർദ്ധിച്ചിട്ടു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ണ്ടെന്നു് ആ തുള്ളൽ കണ്ടാൽത്തന്നെ അറിയാമായിരുന്നു. വെളിച്ചപ്പാടു തുള്ളീട്ടു കല്പിച്ചതു് — എന്റെ ഉടയതും ഉണ്ണിയും പോകുന്നതു ഒട്ടും വ്യസനിക്കേണ്ട. എന്റെ മാലിന്യമെല്ലാം തീൎന്നിരിക്കുന്നു. എന്റെ മുതൽ കൊണ്ടുപോയവനെ ഞാനെന്റെ നടയിൽ വരുത്തിത്തന്നുകൊള്ളാം. ഏഴു ദിവസത്തിനകം അവൻ ഇവിടെ വരും. അവന്റെ ഇടത്തുകൈക്കു് ആറു വിരലും മാറത്തു മറുവുമുണ്ടായിരിക്കും. അതു സൂക്ഷിച്ചു നോക്കിക്കണ്ടു് അവനെപ്പിടികൂടിയാൽ പോയതെല്ലാം കിട്ടും — എന്നായിരുന്നു. അന്നുമുതൽ അപ്രകാരമുള്ള ആൾ വരുന്നുണ്ടോ എന്നു സൂക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു് അഞ്ചുമാറും ആളുകൾവീതം സദാ നടയിൽ കാത്തുനിന്നു. കല്പനയുണ്ടായതിന്റെ അഞ്ചാംദിവസം കാലത്തു് ഏഴുമണിസമയത്തു മേൽപ്പറഞ്ഞ ലക്ഷണങ്ങളോടുകൂടിയ ഒരാൾ നാട്ടുവഴിയിൽക്കൂടി വടക്കുനിന്നു തെക്കോട്ടു പോകുന്നതിനായി കിഴക്കേ നടയിലെത്തി. അഞ്ചുട്ടാളുകൾ കൂടി അവനെപ്പിടിച്ചു നല്ലപോലെ മർദ്ദിച്ചപ്പോൾ സംഗതികളെല്ലാം അവൻ ഏറ്റുപറഞ്ഞു: തിരുവാഭരണങ്ങൾ എടുത്തുകൊണ്ടു് അമ്പലത്തിൽനിന്നു പുറത്തിറങ്ങിയപ്പോൾ അവിടെയൊക്കെ ആരോ ചിലർ നില്ക്കുന്നതായിത്തോന്നുകയാൽ അവയെല്ലാം ഒരു പട്ടിൽപ്പൊതിഞ്ഞു കിഴക്കേ നടയിലുള്ള കുളത്തിലിട്ടിട്ടാണു താൻ പോയതെന്നുകൂടി അവൻ പറയുകയാൽ അവനെക്കൊണ്ടുതന്നെ അതും എടുപ്പിച്ചുകൊണ്ടു് അവനെ ഉടനെ മജിസ്ട്രേട്ടുകച്ചേരിയിൽ ഹാജരാക്കിക്കൊണ്ടു ഹർജി കൊടുത്തു. മജിസ്ട്രേട്ടു് അവനു് ആറുമാസത്തെ കഠിനതടവു ശിക്ഷ വിധിച്ചു തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു റാണാപ്പാറാവുവഴി അയച്ചു. എങ്കിലും ഭഗവതിയുടെ കൃപകൊണ്ടു് അവനു് അധികദിവസം ശിക്ഷ അനുഭവിക്കേണ്ടതായിവന്നില്ല. അവൻ തിരുവനന്തപുരത്തു ചെന്നിട്ടു് ഒരുമാസം തികയുന്നതിനുമുൻപുതന്നെ വസൂരിദീനം പിടിപെട്ടു ജയിലിൽക്കിടന്നു മരിച്ചു. ഭഗവതി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

യുടെ തിരുവാഭരണങ്ങൾ കള്ളനു ശിക്ഷ വിധിച്ച ദിവസംതന്നെ മടക്കിക്കിട്ടുകയും ചെയ്തു.

പള്ളിപ്പുറത്തു കാവിൽ ഭഗവതിയെക്കുറിച്ചു് ഇനിയും ഇങ്ങിനെ പല സംഗതികൾ പറയാനുണ്ടു് എങ്കിലും ലേഖനദൈർഘ്യം അതിക്രമിച്ചുപോകുമെന്നു വിചാരിച്ചു് ഇപ്പോൾ വിരമിക്കുന്നു.

൨. എളേടത്തു തൈക്കാട്ടു മൂസ്സന്മാർ

അഷ്ടവൈദ്യന്മാരിൽ ഒട്ടും അപ്രധാനന്മാരല്ലാത്ത എളേടത്തു തൈക്കാട്ടു മൂസ്സന്മാരുടെ ഇല്ലം കൊച്ചിസംസ്ഥാനത്തു തൃശ്ശിവപേരൂർ താലൂക്കിൽ ഒല്ലൂർ തീവണ്ടിസ്റ്റേഷനിൽനിന്നു് ഒരു നാഴിക തെക്കു 'തൈക്കാട്ടുശ്ശേരി' എന്ന ദേശത്താണു് ഈ ഇല്ലക്കാർ മലയാളബ്രാഹ്മണരെന്നൊരു വകക്കാരുണ്ടായ കാലത്തു തന്നെ പെരുമനം ഗ്രാമത്തിലെ വൈദ്യന്മാരായി ശ്രീപരശുരാമനാൽ നിയമിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളവരാണെന്നുള്ള കേട്ടുകേൾവിയല്ലാതെ ഇവരുടെ പൂർവ്വചരിത്രമറിയുന്നതിനു ശരിയായ ലക്ഷ്യമൊന്നും ഇപ്പോൾ കാണുന്നില്ല. അതിനാൽ ഇപ്പോൾ ആ ഇല്ലത്തുള്ള വലിയ മൂസ്സന്മാരുടെ പ്രപിതാമഹൻ മുതൽക്കുണ്ടായിരുന്ന ചില മഹാന്മാരെക്കുറിച്ചു മാത്രം പറയാനേ ഇപ്പോൾ നിവൃത്തിയുള്ളു.

ഇപ്പോൾ എളേടത്തു തൈക്കാട്ടില്ലത്തുള്ള വലിയ മൂസ്സന്മാരുടെ പ്രപിതാമഹനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുജനുമായി രണ്ടു മൂസ്സന്മാരുണ്ടായിരുന്നു. അവർ രണ്ടുപേരും ഒരുപോലെ വിദ്വാന്മാരും വൈദ്യശാസ്ത്രനിപുണന്മാരുമായിരുന്നു. എങ്കിലും അവരിൽ ജ്യേഷ്ഠനായ പരമേശ്വരൻ മൂസ്സിനു ചില സമയങ്ങളിൽ സ്വല്പമൊരു ഉന്മാദത്തിന്റെ ഛായ ഉണ്ടാകാറുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുക്കൽ രോഗികൾ ചെല്ലുകയോ രോഗികളെക്കാണിക്കു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നായി അദ്ദേഹത്തെ ആരെങ്കിലും കൊണ്ടുപോവുകയോ ചെയ്യാറില്ല. അതെല്ലാം അനുജൻ മൂസ്സിനെക്കൊണ്ടാണ് എല്ലാംവരും നിർവ്വഹിച്ചിരുന്നത്.

ഇപ്പോൾ ബ്രിട്ടീഷുമലബാറിലായിരിക്കുന്ന പൂമുള്ളിമന മേല്പറഞ്ഞ മൂസ്സന്മാരുടെ കാലത്ത് ഊരകത്തു ക്ഷേത്രത്തിന്റെ സമീപത്തൊരു സ്ഥലത്തായിരുന്നു. അവിടെ ഒരു നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലേയ്ക്ക് എന്തോ സുഖക്കേടാവുകയാൽ അനുജൻ മൂസ്സിനെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുചെല്ലാനായി എളേടത്തു തൈക്കാട്ടുക്ക് ആളെ അയച്ചിരുന്നു. ആ ആൾ അവിടെ ചെന്നപ്പോൾ അനുജൻമൂസ്സ് അവിടെയുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതിനാൽ ആ ചെന്നയാളോടു ജ്യേഷ്ഠൻമൂസ്സ് "അനുജൻ ഇപ്പോൾ ഇവിടെയില്ല. വരുമ്പോൾ വിവരം പറയാം. ഇപ്പോൾതന്നെ വരണമെങ്കിൽ ഞാൻ വരാം" എന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ആ ചെന്നയാൾ "അതു വേണ്ട; അനുജൻ മൂസ്സിനെ കൊണ്ടുചെല്ലണമെന്നാണു പറഞ്ഞയച്ചിരിക്കുന്നത്. അതിനാൽ അദ്ദേഹം വരുമ്പോൾ വിവരം പറഞ്ഞാൽ മതി" എന്നു പറയുകയും ഉടനെ അയാൾ പോവുകയും ചെയ്തു.

ഇതു കേട്ടപ്പോൾ പരമേശ്വരൻമൂസ്സിനു ദുസ്സഹമായ മനസ്താപമുണ്ടായി. "കഷ്ടം! ഈശ്വരാ! എന്റെ സ്ഥിതി ഇങ്ങനെയായിപ്പോയല്ലോ. ശാസ്ത്രങ്ങൾ അനുജൻ പഠിച്ചിട്ടുള്ളതിൽ ഒട്ടും കുറയാതെ ഞാനും പഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. എങ്കിലും എന്റെ അടുക്കൽ ദീനക്കാരാരും വരുന്നില്ല. എന്നെ ആരും എങ്ങും കൊണ്ടുപോകുന്നുമില്ല. ഇപ്പോൾ വന്നയാൾ തന്നെ ഞാൻ ചെല്ലേണ്ടെന്നും അനുജൻ ചെന്നാൽ മതിയെന്നുമാണല്ലോ പറഞ്ഞത്. ഈ കുടുംബത്തിൽ ജനിച്ച ഞാൻ ഈ സ്ഥിതിയിൽ എന്തിനാണു ജീവിച്ചിരിക്കുന്നത്? ഇങ്ങിനെ വന്നത് ഈശ്വരാനുകൂല്യമില്ലാഞ്ഞിട്ടു തന്നെയായിരിക്കണമല്ലോ. അതിനാൽ യഥാശക്തി ഈശ്വരനെസ്സേവി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ക്കാം" എന്നിങ്ങനെ വിചാരിച്ചു തീച്ച്യയാക്കുകയും അടുത്ത ദിവസം തന്നെ അദ്ദേഹം പെരുമനത്തു ക്ഷേത്രത്തിൽ ഭജനം തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. ആ ഭജനം വലിയ നിഷ്ഠയോടുകൂടിയായിരുന്നു എന്നു മാത്രമല്ല, അതു് അദ്ദേഹം ഒരു വ്യാഴവട്ടം (പന്ത്രണ്ടു സംവത്സരം) മുഴുവനും നിർവ്വിഘ്നമായി നിർവ്വഹിക്കുകയും ചെയ്തു. പന്ത്രണ്ടാമത്തെക്കൊല്ലത്തിൽ ശാല്യന്നക്ഷണം കൂടാതെ തന്നെയായിരുന്നു ഭജനം.

ഭജനം കഴിഞ്ഞപ്പോഴേയ്ക്കും അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന ചിത്തഭ്രമം നിശ്ശേഷം ഭേദപ്പെടുകയും ബുദ്ധി ചാണയിൽ തേച്ചു മിനുക്കിയ രത്നംപോലെ പൂർവ്വാധികം തെളിയുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുക്കൽ പ്രതിദിനം രോഗികൾ സംഖ്യയില്ലാതെ വന്നുതുടങ്ങുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചികിത്സകൾ ഒന്നും തെറ്റാതെ എല്ലാം ശരിയായി ഫലിച്ചുതുടങ്ങുകയും തന്നിമിത്തം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഖ്യാതി ലോകത്തിൽ സർവ്വത്ര വ്യാപിക്കുകയും ചെയ്തു.

അക്കാലത്തു് എളേടത്തു തൈക്കാട്ടില്ലത്തിനു സമീപം തന്നെയുള്ള ആലക്കാട്ടു ചെമ്പ്രമനയ്ക്കലേ ഒരു നമ്പൂരിക്കു തുടയിൽ ഒരു വക ചൊറി തുടങ്ങി. നമ്പൂരി ആറു പരമേശ്വരൻ മൂസ്സിനേക്കാണിച്ചിട്ടു, മൂസ്സ് "ഇതു കേവലം നിസ്സാരമായ ചൊറിയല്ല. ക്രമേണ ഇതു ദേഹം മുഴുവനും വ്യാപിക്കും. ഒടുക്കം അപായകരമായിത്തീരുകയും ചെയ്യും" എന്നു മാത്രം പറഞ്ഞു. ചികിത്സ ഒന്നും പറഞ്ഞുമില്ല. അതിനാൽ നമ്പൂരിക്കു ദുസ്സഹമായ മനസ്താപമുണ്ടായി. നമ്പൂരി ഏറ്റവും സുന്ദരനും യൌവനയുക്തനുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം വ്യസനം സഹിക്കവയ്യാതെയായിട്ടു, മൂസ്സ് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞുവെന്നും ചികിത്സയൊന്നും പറഞ്ഞില്ലെന്നുമുള്ള വിവരം പലരോടും പറഞ്ഞു. അതു കേട്ടവരെല്ലാം പറഞ്ഞതു് "എന്നാലിനി അതിനേക്കുറിച്ചൊന്നും വിചാരിക്കാനില്ല. പരമേശ്വരൻമൂസ്സു പറഞ്ഞാൽ അതൊരിക്കലും തെറ്റുകയി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ല്ല" എന്നായിരുന്നു. എങ്കിലും ആ നമ്പൂരിയുടെ സ്നേഹിതനായ മറെറാരു നമ്പൂരി "അങ്ങിനെ തീച്ചയാക്കേണ്ട. ഈശ്വരൻ വിചാരിച്ചാൽ അസാദ്ധ്യമായിട്ട ലോകത്തിൽ യാതൊന്നുമില്ല. അങ്ങ് ആദിത്യനമസ്കാരം തുടങ്ങണം; സുഖം കിട്ടും" എന്നു പറഞ്ഞു. ആ സ്നേഹിതൻ പറഞ്ഞതിനെ നമ്പൂരി പൂൎണ്ണമായി വിശ്വസിക്കുകയും അടുത്ത ദിവസം തന്നെ ആദിത്യനമസ്കാരം തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. കഠിനനിഷ്ഠയോടുകൂടിയാണു നമ്പൂരി ആദിത്യനമസ്കാരം നടത്തിയതു്. ഉദയം മുതൽ കിഴക്കോട്ട് ആയിരത്തെട്ടും ഉച്ചതിരിഞ്ഞാൽ പടിഞ്ഞാട്ട് ആയിരത്തെട്ടും ഇങ്ങനെ പ്രതിദിനം രണ്ടായിരത്തിപ്പതിനാറു നമസ്കാരം വീതമായിരുന്നു പതിവു്. ഉച്ചയാകുമ്പോൾ മുഴക്കരി വെച്ചു് ആദിത്യനു നിവേദിച്ചിട്ട് ആ ചോറു് ഉപ്പുകൂടാതെ ഭക്ഷിക്കും. പിന്നെ വെള്ളം കുടിക്കുക പോലും ചെയ്കയുമില്ല. അങ്ങിനെയായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിൻെറ പതിവു്. ഇങ്ങിനെ നാല്പത്തൊന്നു ദിവസം കഴിഞ്ഞപ്പോഴേയ്ക്കും നമ്പൂരിയുടെ ദേഹം കരിക്കട്ടപോലെ കറുക്കുകയും കറുത്തതായ ഒരു കട്ടക്കതൊലി ദേഹത്തിൽനിന്നു പൊളിഞ്ഞുപോവുകയും അതോടുകൂടി അദ്ദേഹത്തിൻെറ ചൊറിയും നിശ്ശേഷം പോവുകയും അപ്പോൾ ദേഹത്തിൻെറ നിറം സ്വൎണ്ണസദൃശമായിത്തീരുകയും അദ്ദേഹം പൂൎവ്വാധികം സുന്ദരനായിബ്ഭവിക്കുകയും ചെയ്തു. നമ്പൂരി സ്വസ്ഥശരീരനായിത്തീൎന്നതിൻെറ ശേഷം അദ്ദേഹം ആ വിവരം മൂസ്സിനോടു പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ മൂസ്സ്, "ഞാൻ ഈശ്വരനല്ല. മരുന്നു സേവിച്ചാൽ സാദ്ധ്യങ്ങളായിട്ടുള്ള രോഗങ്ങൾ മാത്രമേ ഭേദപ്പെടുകയുള്ളൂ. ഈശ്വരനെസ്സേവിച്ചാൽ അസാദ്ധ്യരോഗങ്ങളും ഭേദപ്പെടും. ഈശ്വരൻ സൎവ്വശക്തനാണ്. അവിടെയ്ക്കു് അസാദ്ധ്യമായിട്ട് ഒന്നുമില്ല. ഇതൊക്കെ വിചാരിച്ചാണു ഞാനന്നു് അങ്ങിനെ പറയുകയും ചികിത്സയൊന്നും പറയാതെയിരിക്കുകയും ചെയ്തതു്. ഞാനന്നു ചികിത്സ വ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ല്ലയ്യും പറഞ്ഞിരുന്നുവെങ്കിൽ അങ്ങ് അതു ചെയ്യുകയല്ലാതെ ആദിത്യനമസ്കാരം തുടങ്ങുകയില്ലായിരുന്നു എന്നുള്ളതു രീച്ചയാണല്ലൊ. ചികിത്സ വല്ലതും ചെയ്തിരുന്നുവെങ്കിൽ ദീനം ഭേദമാകാതെ അങ്ങ് ഇതിനു മുൻപു മരിക്കുമായിരുന്നു. അതിനിടയാകാതെ ഇപ്പോൾ സുഖമായല്ലൊ. സന്തോഷമായി" എന്നാണു മറുപടി പറഞ്ഞത്. ആ നമ്പൂരി പിന്നെയും വളരെക്കാലം സസുഖം ജീവിച്ചിരുന്നിരുന്നു.

പരമേശ്വരൻമൂസ്സ പെരുമനത്തു ക്ഷേത്രത്തിലെ ഭജനം കാലംകൂടിയ കാലത്തു തന്നെ ഗുരുവായൂർ ക്ഷേത്രത്തിൽ തിങ്കൾ ഭജനം തുടങ്ങി. ഒരിക്കൽ അദ്ദേഹം ഗുരുവായൂർക്ക് പോയപ്പോൾ മദ്ധ്യമാർഗ്ഗം മൂന്നാളുകളെ മാലകളണിയിച്ച വാദ്യഘോഷത്തോടുകൂടി കൊണ്ടുപോകുന്നതു കണ്ടു. അവരിൽ ഒരുവൻ ഈഴവനും രണ്ടുപേർ മഹമ്മദീയരുമായിരുന്നു. അവരെ പുന്നത്തൂർ രാജാവിന്റെ വിധിപ്രകാരം തൂക്കിക്കൊല്ലാൻ കൊണ്ടുപോവുകയാണെന്ന് അവരുടെ കൂടെയുണ്ടായിരുന്ന ചില ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ പറഞ്ഞറിയുകയാൽ മൂസ്സ് "ആ ഈഴവനെക്കൊണ്ടുപോകുന്നമെന്നില്ല" എന്നു പറഞ്ഞു. രാജകല്പന നടത്താതെയിരിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ലായ്കയാൽ ആ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ മൂസ്സിന്റെ വാക്കിനെ വകവെയ്ക്കാതെ അവരെ മൂന്നു പേരേയും കൊലസ്ഥലത്തേയ്ക്കു തന്നെ കൊണ്ടുപോയി. കഴുമരങ്ങൾ നാട്ടിയിരുന്നത് ഒരു പുഴയുടെ വക്കത്തായിരുന്നു. കഴുവേററാനുള്ള കുററക്കാരെ കഴുവിലിടുന്നതിനു മുൻപായി അവൎക്കെന്തെങ്കിലും ആഗ്രഹമുണ്ടോ എന്നു ചോദിക്കുകയും നിവൃത്തിയുള്ളതെല്ലാം സാധിപ്പിക്കുകയും പതിവായിരുന്നതിനാൽ അപ്രകാരം ആ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ ഈ കുററക്കാരോടും ചോദിച്ചു. അവരിൽ രണ്ടുപേർ ആഗ്രഹമൊന്നുമില്ലെന്നു പറഞ്ഞു. ആ ഈഴവൻ "ഈ പുഴവക്കത്തു നിൽക്കുന്ന തെങ്ങിന്മേൽക്കയറി ഒരു കരിക്കു പറിച്ച് അവിടെയിരുന്നു തന്നെ അതു കുടിച്ചാൽക്കൊ

ള്ളാമെന്നു മാത്രം ഒരാഗ്രഹമുണ്ട്" എന്നു പറയുകയും ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ അതു സമ്മതിക്കുകയും ചെയ്തു. അവൻ തെങ്ങിന്മേൽക്കയറിയാൽ താഴെയിറങ്ങാതെ ഓടിക്കളയാനും മറ്റും സാധിക്കുകയില്ലല്ലോ എന്നു വിചാരിച്ചാണ് ആ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ അതനുവദിച്ചത്. അനുവാദം കിട്ടിയ ക്ഷണത്തിൽ ഈഴവൻ ഒരായുധവുംകൊണ്ടു തെങ്ങിന്മേൽക്കയറി ഒരു കരിക്കു പറിച്ചെടുത്ത് അവിടെ ഇരുന്നുകൊണ്ടു തന്നെ അതു ചെത്തിത്തുളച്ചു കുടിച്ചു. പിന്നെ മന്ദം മന്ദം കീഴ്പട്ട് ഇറങ്ങിത്തുടങ്ങി. തെങ്ങിൻെറ മദ്ധ്യത്തിങ്കലായപ്പോൾ അവൻ പുഴയിലേയ്ക്കു ചാടുകയും നീന്തി മറുകരയിൽ കയറി ക്ഷണത്തിലോടി രക്ഷ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു. ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ ശേഷമുണ്ടായിരുന്ന രണ്ടുപേരെയും തൂക്കിക്കൊന്ന വിവരം രാജാവിൻെറ അടുക്കൽ അറിയിച്ചകൂട്ടത്തിൽ ഈഴവൻ ഓടിപ്പോയ്ക്കളഞ്ഞുവെന്നും അവനെക്കൊണ്ടു പോകണമെന്നില്ലെന്നു വഴിക്കുവെച്ചു തന്നെ പരമേശ്വരൻമൂസ്സ പറഞ്ഞുവെന്നുംകൂടി അറിയിച്ചു. ഉടനെ കല്പനപ്രകാരം അന്വേഷണം നടത്തുകയും മൂസ്സ ഗുരുവായൂരുണ്ടെന്ന് അറിയുകയും അദ്ദേഹത്തെ വിളിച്ചുകൊണ്ടുവന്നു രാജസന്നിധിയിൽ ഹാജരാക്കുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ രാജാവ്, "ആ ഈഴവനെ കൊല്ലാൻ കൊണ്ടുപോയപ്പോൾ "കൊണ്ടുപോകണമെന്നില്ല" എന്നു പറഞ്ഞതെന്താണ്?" എന്നു ചോദിച്ചു.

മൂസ്സ്—അവനെ മരണലക്ഷണം ബാധിച്ചിരുന്നില്ല. അതിനാൽ കൊണ്ടുപോയാലും കൊല്ലാൻ സാധിക്കയില്ലല്ലൊ എന്നു വിചാരിച്ചാണ്

രാജാവ്—ആട്ടെ, എന്നാൽ ഞാനെന്നു മരിക്കുമെന്നു പറയാമോ?

മൂസ്സ—പറയാം. എങ്കിലും അതറിയുന്നതെന്തിനാണ്?

രാജാവ്—വിശേഷിച്ചു കാര്യമൊന്നും ഉണ്ടായിട്ടല്ല.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മുൻകൂട്ടി അറിഞ്ഞിരുന്നാൽ യഥാവസരം വല്ല സൽകർമ്മങ്ങളും ചെയ്യാമല്ലൊ എന്നു മാത്രം വിചാരിച്ചാണു്.

മൂസ്സ് — മരണം എന്നെങ്കിലുമുണ്ടാകുമെന്നുള്ളതു തീച്ചയാണല്ലൊ. അതുകൊണ്ടു സൽകർമ്മങ്ങൾ എപ്പോഴും ചെയ്യാം. അതു മരണദിവസമറിഞ്ഞിട്ടേ ആകാവു എന്നില്ലല്ലൊ. അതുകൊണ്ടു് അതു പറയുന്നില്ല. എങ്കിലും ഒരു കാര്യം പറയാം. ആവിടുന്നു മരിക്കുന്നതിന്റെ തലേദിവസം ഞാനിവിടെ വരും. ഞാൻ വന്നാൽ പിറേറദിവസം അവിടുന്നു മരിക്കുകയും ചെയ്യും.

ഇത്രയും പറഞ്ഞിട്ടു് ഉടനെ തന്നെ മൂസ്സ പോയി. പിന്നെ അഞ്ചെട്ടുകൊല്ലം കഴിഞ്ഞതിന്റെ ശേഷം ഒരു ദിവസം വൈകുന്നേരം മൂസ്സ പൂന്നത്തൂർ കോട്ടയിലെത്തി. പിറേറദിവസം രാജാവിന്റെ തിരുനാളായിരുന്നു. അതിന്റെ ബഹളംകൊണ്ടും മററും മൂസ്സ് അന്നു രാജാവിനെ കണ്ടില്ല. അത്താഴം കഴിച്ചു മൂസ്സ് അവിടെ ഒരു സ്ഥലത്തു കിടന്നുറങ്ങി. പിറേറദിവസം രാവിലെ കുളിയും നിത്യകർമ്മാനുഷ്ഠാനാദികളും കഴിച്ചു നമ്പൂരിമാരുടെ കൂട്ടത്തിൽപ്പോയിരുന്നു് ഊണു കഴിച്ചു. മൂസ്സ് എല്ലാവരെയുംകാൾ മുമ്പു് ഊണു കഴിച്ചു ക്ഷണത്തിൽ കൈകഴുകി രാജസന്നിധിയിലേയ്ക്കു പോയി. അവിടെച്ചെന്നപ്പോൾ രാജാവു് ഉണ്ണാനിരിക്കുകയായിരുന്നു. രാജാവിനു് ഉറതൈര് വിളമ്പിയ സമയത്താണു മൂസ്സ് അവിടെയെത്തിയതു് ഉറതൈരു കൂട്ടി ഒരുരുള ഉണ്ടപ്പോൾ രാജാവു് "എന്താ തലതിരിയുന്നുവെന്നു തോന്നുന്നുവല്ലൊ" എന്നു പറയുകയും രണ്ടു കവിൾ ഛർദ്ദിക്കുകയും ചെയ്തു. ഉടനെ മൂസ്സ് അടുക്കലുണ്ടായിരുന്ന ഇളയ രാജാക്കന്മാരോടു, "ക്ഷണത്തിൽ കൈകഴുകിച്ചു പിടിച്ചെടുത്തു മാററിക്കിടത്തണം. പുല്ലും മണലും വിരിച്ചു നിലത്തു കിടത്തിയാൽ മതി" എന്നു പറഞ്ഞു. അവർ അപ്രകാരം ചെയ്കയും അപ്പോഴേയ്ക്കും മൂസ്സ പുറത്തിറങ്ങിപ്പോവുകയും ഉടനേ രാജാവു മരിക്കുകയും ചെയ്തു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മുൻകാലങ്ങളിൽ പെരുമനത്തടുത്തുള്ള 'പനണ്ണ്യത്ത്' ക്ഷേത്രത്തിൽ ആണ്ടുതോറും ഓത്തൂട്ട (മുറജപംപോലെ ഒരടിയന്തിരം) പതിവുണ്ടായിരുന്നു. അത് ഓരോ ദിവസം ഓരോരുത്തരുടെ വകയായിട്ടാണ് നടത്തുക പതിവ്. ഓരോരുത്തരും "എന്റെ പേക്കുള്ളത് അധികം കേമമാകണം," "എന്റെ പേക്കുള്ളത് അധികം കേമമാകണം" എന്നുള്ള വിചാരത്തോടുകൂടി മത്സരിച്ചാണ് അതു നടത്തിയിരുന്നത്. ഓത്തൂട്ടിനു പകൽ നല്ല ഭംഗിയായിട്ടുള്ള ഒരു ഊണിന്റെ വട്ടം മാത്രമേ പതിവുള്ളു. സദ്യയുടെ കേമത്തമെല്ലാം രാത്രിയിലാണ്. പഞ്ചസാരപ്പായസം എടുത്തു വിലക്കിയാൽപ്പോരാ, രണ്ടും മൂന്നും വാർപ്പു നിറച്ചു ശേഷിച്ചുകിടക്കണം എന്നാണ് ഓരോരുത്തരുടേയും വിചാരം. പഞ്ചസാരപ്പായസം ആർക്കും വേണ്ടാതെയായിട്ട് അധികം കിടക്കുന്നതിന്റെ കണക്കു നോക്കിയാണ് ആരുടെ പേക്കുള്ള ഓത്തൂട്ടാണ് അധികം കേമമായതെന്നു നിശ്ചയിക്കുക. ഇപ്രകാരമുള്ള ഓത്തൂട്ട് ഒരുകൊല്ലം നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ ഒരുദിവസം ഉച്ചയ്ക്ക് ഊണുകഴിഞ്ഞു 'പഴേടം' എന്ന് ഇല്ലപ്പേരായ ഒരു നമ്പൂരി കുളപ്പുരയിൽ പോയിക്കിടന്നു ഉറങ്ങി. ആ സമയത്തു പരമേശ്വരൻ മൂസ്സും അവിടെ ഏകസ്മാൽ ചെന്നുചേർന്നു. മൂസ്സ കാലും മുഖവും കഴുകുന്നതിനോ മറ്റോ ആയിട്ടു കുളത്തിൽ ചെന്നിറങ്ങിയപ്പോൾ ഒരു കൂർക്കംവലി കേട്ട് "ആ കൂർക്കം വലിക്കുന്നതാരാണ്?" എന്നു കരയ്ക്കു നിന്നിരുന്ന ചില നമ്പൂരിമാരോടു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ അവർ 'പഴേടമാണ്' എന്നു മറുപടി പറഞ്ഞു. ഉടനെ മൂസ്സ് "അദ്ദേഹത്തെ ക്ഷണത്തിൽ വിളിച്ചുണർത്തി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇല്ലത്തേയ്ക്കു പറഞ്ഞയയ്ക്കണം" എന്നു പറയുകയും ആ നമ്പൂരിമാർ അപ്രകാരം ചെയ്യുകയും അദ്ദേഹം ഇല്ലത്തെത്തീട്ടു രണ്ടുനാഴിക കഴിയുന്നതിനു മുമ്പു മരിക്കുകയും ചെയ്തു. പനണ്ണ്യത്തു ക്ഷേത്രത്തിനിന്നു പഴേടത്തില്ലത്തേയ്ക്ക് ഏകദേശം നാലുനാഴികയേ ദൂരമുള്ളു.

ഇങ്ങിനെ പരമേശ്വരൻ മൂസ്സിന്റെ ദിവ്യത്വങ്ങൾ ഇനിയും വളരെപ്പറയാനുണ്ട്. ഇത്രയും പറഞ്ഞതുകൊണ്ടുതന്നെ അദ്ദേഹം ഒരസാമാന്യനായിരുന്നുവെന്നു സ്പഷ്ടമാകുന്നുണ്ടല്ലോ. അതിനാൽ ഇനി അധികം വിസ്തരിക്കുന്നമെന്നു വിചാരിക്കുന്നില്ല.

ഈ പരമേശ്വരൻ മൂസ്സിനു നാരായണൻ എന്നു പേരായി ഒരു പുത്രൻ മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. ആ നാരായണൻമൂസ്സും ഒരു നല്ല വൈദ്യനായിരുന്നു. എങ്കിലും അദ്ദേഹത്തെക്കുറിച്ച് അധികമൊന്നും കേട്ടിട്ടില്ല. കേട്ടിട്ടുള്ള രണ്ടു സംഗതികൾ മാത്രം താഴെപ്പറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു.

കൊച്ചി ദിവാനായിരുന്ന ശങ്കരവാര്യരുടെ പുത്രനും പ്രസിദ്ധനുമായിരുന്ന തോട്ടയ്ക്കാട്ടു ശങ്കുണ്ണിമേനവനു ബാല്യത്തിൽ സഹിക്കവയ്യാത്ത വിധത്തിൽ വയററിൽ ഒരു വേദനയുണ്ടായി. അനേകം വൈദ്യന്മാർ പഠിച്ച വിദ്യകളെല്ലാം പ്രയോഗിച്ചുനോക്കീട്ടും ആ വേദന ഭേദമാക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ഒടുക്കം ശങ്കരവാര്യർ ദിവാൻജി ആളയച്ചു നാരായണൻമൂസ്സിനെ വരുത്തി വിവരമെല്ലാം പറഞ്ഞു. ഉടനെ മൂസ്സ് ഒരു പൊടിക്കു കുറിച്ചുകൊടുത്തു. ആ പൊടിയുണ്ടാക്കി മൂന്നുനേരം സേവിച്ചപ്പോൾ കുട്ടിക്കു നല്ല സുഖമായി. വയററിൽ ആ വേദന ശങ്കുണ്ണിമേനവനു പിന്നെ ഒരിക്കലുമുണ്ടായിട്ടുമില്ല. ഈ ചികിത്സ കഴിഞ്ഞതിനോടുകൂടി ശങ്കരവാര്യർ ദിവാൻജിക്കു നാരായണൻ മൂസ്സിനെക്കുറിച്ചു വളരെ ബഹുമാനവും സ്നേഹവുമുണ്ടായിത്തീർന്നു.

ഇങ്ങിനെയിരുന്ന കാലത്ത് ൧൦൨൨-ാമാണ്ടു നാടുനീങ്ങിയ തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലേയ്ക്ക് ഒരു ശീലായ്മ ഉണ്ടാവുകയും ചില വൈദ്യന്മാർ ചികിത്സിച്ചിട്ട് അതു ഭേദമാകാതെയിരിക്കുകയും ചെയ്ത വിവരമറിഞ്ഞു ശങ്കരവാര്യർ ദിവാൻജി എഴുതിയയച്ച് അനുവാദം വരുത്തി നാരായണൻ മൂസ്സിനെ തിരുവനന്തപുരത്തേയ്ക്കയച്ചു. വൈ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ദ്യന്മാർ ചെന്നാൽ രോഗവിവരം ചോദിക്കുകയോ തൊട്ടുനോക്കിഅറിയുകയോ ചെയ്യുക്കൂടാതെയെന്നും നോക്കിക്കണ്ടു രോഗമറിഞ്ഞു ചികിത്സിക്കണമെന്നുമായിരുന്നു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു നിശ്ചയിച്ചിരുന്നത്. ആ വിവരം ശങ്കരവാര്യര് ദിവാൻജി പറഞ്ഞിരുന്നതുകൊണ്ടു മൂസ്സ തിരുമുൻപിൽ ചെന്നിട്ട് ഏകദേശം ഒരു മണിക്കൂറുനേരം ഒന്നും സംസാരിക്കാതെ നോക്കിക്കൊണ്ടുനിന്നു. അനന്തരം ചികിത്സ നിശ്ചയിക്കുകയും ആ ചികിത്സകൊണ്ടു ശീലായ്മ മിക്കവാറും ഭേദമാവുകയും ചെയ്തു. അപ്പോഴേയ്ക്കും മൂസ്സിന്റെ സീമന്തപുത്രന്റെ വിവാഹം നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നതായി ഇല്ലത്തുനിന്ന് എഴുത്തു ചെല്ലുകയാൽ അദ്ദേഹത്തിന് ഉടനെ മടങ്ങിപ്പോരേണ്ടതായി വന്നു. ആ വിവരം തിരുമനസ്സറിയിച്ചപ്പോൾ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു മൂസ്സിന് അനേകം സമ്മാനങ്ങൾ കല്പിച്ചുകൊടുത്തു സന്തോഷിപ്പിച്ചയച്ചു. ഗംഭീരാശയനായിരുന്ന ആ തിരുമനസ്സിലെ തൃക്കൈയിൽനിന്നു സമ്മാനങ്ങൾ ലഭിക്കുകയെന്നുള്ളതു സാമാന്യക്കാർക്കു സാദ്ധ്യമല്ലായിരുന്നു.

ഈ നാരായണൻ മൂസ്സിനു നാലുപുത്രന്മാരുണ്ടായിരുന്നു. അവരിൽ ഒന്നാമനും രണ്ടാമനും വിവാഹം കഴിച്ചിട്ടു സന്തതിയുണ്ടാകുന്നതിനു മുൻപുതന്നെ മരിച്ചുപോയി. പിന്നെ മൂന്നാമനായ നീലകണ്ഠൻ മൂസ്സ് വേളികഴിച്ചതിലുണ്ടായ സന്താനങ്ങളാണ് ഇപ്പോൾ പ്രസിദ്ധന്മാരായിരിക്കുന്ന നാരായണൻ മൂസ്സും ദിവാകരൻ മൂസ്സും. നീലകണ്ഠൻ മൂസ്സും വൈദ്യശാസ്ത്രം വേണ്ടതുപോലെ പഠിച്ചിരുന്നു. എങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരിശ്രമം മുഴുവനും കുടുംബകാര്യങ്ങൾ സംബന്ധിച്ചായിരുന്നു. രോഗികൾ വന്നാൽ ചികിത്സ നിശ്ചയിച്ചു പറഞ്ഞയയ്ക്കുകയും ആരെങ്കിലും ആവശ്യപ്പെട്ടാൽ രോഗികളെ ചെന്നുകാണുകയും മറ്റും ചെയ്തിരുന്നത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുജനായ ഇട്ടീരിമൂസ്സായിരുന്നു.

ഇട്ടീരിമൂസ്സ് കുട്ടഞ്ചേരി അപ്പൻ (വാസുദേവൻ) മൂസ്സിന്റെ അടുക്കലാണ് വൈദ്യശാസ്ത്രം അഭ്യസിച്ചത്. ശാസ്ത്രം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ര്യസനാനന്തരം അദ്ദേഹം കുറച്ചുകാലം സ്വഗൃഹത്തിൽത്തന്നെ താമസിച്ചു ചികിത്സകൾ നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അതിനിടയ്ക്ക് അദ്ദേഹം മൂകാംബികാക്ഷേത്രത്തിൽപ്പോയി പന്ത്രണ്ടു ദിവസത്തെ ഭജനം അതിനിഷ്ഠയോടുകൂടി നിർവിഘ്നം നിർവഹിച്ചുവരികയും അക്കാലം മുതൽക്ക് ഇട്ടിരിമൂസ്സിന്റെ ചികിത്സയ്ക്കു ഫലസിദ്ധിയും പ്രസിദ്ധിയും പ്രചാരവും പൂർവ്വാധികം വർദ്ധിക്കുകയും ചെയ്തു.

അക്കാലത്തു കുറുവണ്ണാമനയ്ക്കൽ മകൻ രാമൻ നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലേയ്ക്കു വാതസംബന്ധമായ ഒരു ദീനമാരംഭിച്ചു. പല വൈദ്യന്മാർ പഠിച്ച പണിയെല്ലാം പ്രയോഗിച്ചുനോക്കീട്ടും ആ ദീനം ഭേദമാകാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ഒടുക്കം ഇട്ടിരിമൂസ്സിനെ കൊണ്ടുപോയി രോഗിയെ കാണിക്കുകയും, അദ്ദേഹം ഏതാനും ദിവസത്തെ ചികിത്സകൊണ്ട് ആ ദീനം നിഷ്പ്രയാസം ഭേദപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. വാതസംബന്ധങ്ങളായ രോഗങ്ങൾ സാധാരണ വൈദ്യന്മാർ ഭേദപ്പെടുത്തുന്നതു തൈലപ്രയോഗങ്ങൾ കൊണ്ടാണല്ലോ. എന്നാൽ ഇട്ടിരിമൂസ്സ് ഈ ദീനം ഭേദപ്പെടുത്തിയതു യാതൊരുവിധത്തിലും എണ്ണ ഉപയോഗിക്കാതെയാണ്. ഇതൊരത്ഭുതമാണല്ലോ.

ഒരിക്കൽ ഇട്ടിരിമൂസ്സ് കരുവന്നൂർ റോഡിൽക്കൂടിപ്പോയപ്പോൾ നാസാർശസ്സു (മൂക്കിൽ ദശവന്നു പുറത്തേയ്ക്കു തള്ളീട്ടുള്ള ഒരു രോഗിയെ യാദൃച്ഛികമായി കാണ്മാനിടയായി. ആരും ആവശ്യപ്പെടാതെ തന്നെ മൂസ്സ് സ്വയമേവ അവനെ വിളിച്ചു രോഗസ്ഥിതിയെല്ലാം ചോദിക്കുകയും അവന്റെ വാക്കിൽനിന്ന് അവൻ ഒരു ഗതിയില്ലാത്തവനാണെന്നും പല വൈദ്യന്മാർ ചികിത്സിച്ചിട്ടും ആ രോഗം ഭേദമാക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ലെന്നും മനസ്സിലാക്കുകയും ചെയ്തു. ഉടനെ മൂസ്സ് അവനെ വിളിച്ച് അവിടെയുള്ള പാറയുടെ ചുവട്ടിൽക്കൊണ്ടുപോയി അവന്റെ നാസാർശസ്സു പറിച്ചുകളഞ്ഞു, പുഴയിൽ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കമിപ്പിച്ചു സുഖപ്പെടുത്തിപ്പറഞ്ഞയച്ചു. ഇതിൽനിന്നു മൂസ്സിനുണ്ടായിരുന്ന ധീരതയാലുതാം, പരോപകാരതൽപരത, പ്രതിഫലേച്ഛയില്ലായ്ക, ചികിത്സാനൈപുണ്യം മുതലായ ഗുണങ്ങൾ സ്പഷ്ടമാകുന്നുണ്ടല്ലോ. ഈ അത്ഭുതകർമ്മത്തോടുകൂടി ഇട്ടീരിമൂസ്സിന്റെ പ്രസിദ്ധി ശതഗുണീഭവിച്ചു.

അക്കാലത്തു കൊല്ലം ൧൦൩൨-ൽ തീപ്പെട്ട കൊച്ചി വലിയ തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ ഭാഗിനേയിയായ ഒരു കൊച്ചുതമ്പുരാട്ടിക്കു ഒരു ശീലായ്മ തുടങ്ങുകയും പല വൈദ്യന്മാർ ചികിത്സിച്ചിട്ടും ഭേദമാകാതെയിരിക്കുകയും ചെയ്കയാൽ തിരുമനസ്സിലെ സേവനും ഇട്ടീരിമൂസ്സിന്റെ സ്നേഹിതനുമായിരുന്ന ചെറുവള്ളൂരുനമ്പൂരി "ഇട്ടീരിമൂസ്സിനെ വരുത്തി ചികിത്സിപ്പിച്ചാൽ ഈ ദീനം ഭേദമാകും" എന്നു തിരുമനസ്സറിയിച്ചു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് അതു പൂർണ്ണമായി സമ്മതിച്ചു. ഉടനെ ആളയച്ചു മൂസ്സിനെ വരുത്തി രോഗിണിയെക്കാണിക്കുകയും അദ്ദേഹം ചികിത്സിച്ചു കൊച്ചുതമ്പുരാട്ടിയുടെ ശീലായ്മ അചിരേണ ഭേദപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു സന്തോഷിച്ചു മൂസ്സിനു പ്രതിമാസം പത്തുറുപ്പിക ശമ്പളം പതിച്ചുകൊടുത്തു. എന്നു മാത്രമല്ല, മൂസ്സ തൃപ്പൂണിത്തുറെത്തന്നെ സ്ഥിരമായി താമസിക്കണമെന്നു കല്പിക്കുകയും അതിലേക്കു കോട്ടയ്ക്കകത്തുതന്നെ പ്രത്യേകമൊരു മഠം പണിയിച്ചുകൊടുക്കുകയും മൂസ്സിനു ശമ്പളത്തിനു പുറമെ ഭക്ഷണാദികളായ സകലചെലവുകളും കോവിലകം വകയിൽനിന്നു നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്തു. അക്കാലം മുതൽ ഇട്ടീരിമൂസ്സ് കോവിലകം വൈദ്യനായി വളരെക്കാലം തൃപ്പൂണിത്തുറെത്തന്നെ താമസിച്ചു.

ഒരു ദിവസം കോവിലകത്തു മുററമടിച്ചു വാരിക്കൊണ്ടു നിന്ന ഒരു സ്ത്രീയെക്കണ്ടിട്ടു മൂസ്സ് അവരെ വിളിച്ച് അവർ ക്ഷണത്തിൽ അവരുടെ വീട്ടിലേക്കു പോകണമെന്നു പറഞ്ഞു. ആ സ്ത്രീ അത് അനുസരിക്കായ്കയാൽ മൂസ്സ വിവരം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഉടനെ തിരുമനസ്സറിയിക്കുകയും കല്പനപ്രകാരം ചില ശേവുകക്കാർ ചെന്നു് അവരെ അവരുടെ വീട്ടിലേയ്ക്കു പറഞ്ഞയയ്ക്കുകയും വീട്ടിലെത്തീട്ടു രണ്ടു നാഴിക കഴിയുന്നതിനു മുമ്പു് ആ സ്ത്രീ മരിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഒരിയ്ക്കൽ പാലിയത്തു് ഒരമ്മയ്ക്കു് ഒരു ദീനമുണ്ടായി. ആദ്യം തൊണ്ടയിൽ സ്വല്പമായ ഒരു വേദനയുണ്ടാവുകയാണു ചെയ്തതു്. അതു ക്രമേണ വർദ്ധിച്ചു വെള്ളംപോലുമിറക്കാൻ പാടില്ലാത്തവിധത്തിൽ ദുസ്സഹമായിത്തീർന്നു. ഭക്ഷണമില്ലാതെയായപ്പോൾ ആ അമ്മ ഏററവും ക്ഷീണിക്കുകയും പട്ടിണികിടന്നുതന്നെ മരിക്കുമെന്നുള്ള സ്ഥിതിയിലാവുകയും ചെയ്തു. പല നാട്ടുവൈദ്യന്മാരും ചില ഇംഗ്ലീഷുവൈദ്യന്മാരും പലതും ചെയ്തുനോക്കീട്ടും യാതൊരു ഫലവുമുണ്ടായില്ല. ഇംഗ്ലീഷുവൈദ്യന്മാർ പിച്ചാംകുഴൽ വെച്ചു മലദ്വാരത്തിൽക്കൂടി പാൽ അകത്തു കടത്തി ഏകദേശം ഒരു മാസംവരെ പ്രാണരക്ഷ ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ഒടുക്കം അതും അസാദ്ധ്യമെന്നു തോന്നുകയാൽ അവരും ഉപേക്ഷിച്ചു പിൻമാറി. ഇത്രയുമായതിന്റെ ശേഷം പാലിയത്തച്ചൻ ഇട്ടിരിമൂസ്സിനെ കൊണ്ടുവരാനായി തൃപ്പൂണിത്തുറയ്ക്കു് ആളയച്ചു. അച്ഛന്റെ ആൾ ചെല്ലുകയാൽ മൂസ്സു വിവരം തിരുമനസ്സറിയിച്ചു് അനുവാദം വാങ്ങിക്കൊണ്ടുപോയി പാലിയത്തെത്തി. ഉടനെ അച്ഛൻ രോഗിണിയെ കാണിച്ചു വിവരമെല്ലാം പറഞ്ഞു. മൂസ്സു രണ്ടുദിവസത്തെ ചികിത്സകൊണ്ടു് ആ ദീനം ഭേദമാക്കുകയും ആ അമ്മ യഥാപൂർവ്വം ഭക്ഷണം കഴിച്ചുതുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. ആ ദീനം ആ അമ്മയ്ക്കു പിന്നെ ഒരിയ്ക്കലും ഉണ്ടായിട്ടുമില്ല.

ഒരിക്കൽ ഒരു തലവേദനക്കാരൻ മൂസ്സിന്റെ അടുക്കൽ ചെന്നു തനിക്കു സഹിക്കവയ്യാതെയുള്ള ഒരു തലവേദന തുടങ്ങീട്ടു വളരെക്കാലമായിയെന്നും പല വൈദ്യന്മാർ ചികിത്സിച്ചിട്ടും ഒരു ഭേദവുമുണ്ടായിട്ടില്ലെന്നും എണ്ണ കാച്ചിത്തേ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ച്ചിട്ട് ഒരെണ്ണവും പിടിക്കുന്നില്ലെന്നും പറഞ്ഞു. മൂസ്സ് അല്പം ആലോചിച്ചിട്ട് ആഴ്ചമുറയ്ക്കു പതിവായി ആവണക്കെണ്ണ തേച്ചുകുളിക്കാൻ പറയുകയും അങ്ങിനെ ചെയ്തിട്ട് ആ മനുഷ്യന്റെ തലവേദന മാറിപ്പോവുകയും ചെയ്തു.

ഇങ്ങിനെ ഇട്ടീരിമൂസ്സിന്റെ ചികിത്സാസാമർത്ഥ്യത്തെയും അത്ഭുതകർമ്മങ്ങളേയും പററി പറയുകയാണെങ്കിൽ ഇനിയും വളരെയുണ്ട്. വിസ്തരഭയത്താൽ അതിനായിത്തുനിയുന്നില്ല. മൂസ്സിന്റെ ചികിത്സാനൈപുണ്യത്തെക്കുറിച്ചു സന്തോഷിച്ചു വലിയതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശമ്പളം രണ്ടു പ്രാവശ്യം അഞ്ചുവീതം കൂട്ടി ഇരുപതു രൂപയാക്കി.

ആ വലിയതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് ൧൦൩൯-ാമാണ്ടു തീപ്പെട്ടുപോയിയെങ്കിലും പിന്നീടു നാടുവാണിരുന്ന (൧൦൫൦-ൽ തീപ്പെട്ട) വലിയതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും മൂസ്സിനെ വിട്ടയക്കാതെ യഥാപൂർവ്വം തൃപ്പൂണിത്തുറത്തന്നെ താമസിപ്പിച്ചിരുന്നു. അങ്ങിനെ ഇട്ടീരിമൂസ്സ് ഏകദേശം മുപ്പത്തിരണ്ടു കൊല്ലത്തോളം അവിടെത്താമസിച്ചു. അപ്പോഴേക്കും നീലകണ്ഠൻമൂസ്സു കാലധർമ്മത്തെ പ്രാപിക്കുകയും ഇട്ടീരിമൂസ്സിന്റെ തറവാട്ടിൽ മൂപ്പു സിദ്ധിക്കുകയും വലിയതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു തീപ്പെട്ടുപോവുകയും ചെയ്യുകയാൽ അദ്ദേഹം സ്ഥിരതാമസം തൃപ്പൂണിത്തുറെനിന്നു മററി സ്വദേശത്തുതന്നെയാക്കി. എങ്കിലും അദ്ദേഹം അവിടെ അധികകാലം താമസിച്ചില്ല.

അദ്ദേഹം വളരെക്കാലമായി ആഗ്രഹിച്ചിരുന്ന സേതുസ്നാനം ഉടനെ നടത്തണമെന്നു നിശ്ചയിച്ച് ൧൦൫൦-ാമാണ്ടു ധനുമാസമാദ്യം സ്വദേശത്തുനിന്നു പുറപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹം സ്വശിഷ്യനായ ഒരു നമ്പൂരിയേയും രണ്ടു പരദേശബ്രാഹ്മണരേയും കൂടെ കൊണ്ടുപോയിരുന്നു. അന്യദേശങ്ങളിലെ ഭക്ഷണം പിടിക്കുകയില്ലയാലോ എന്തോ തൃശ്ശിനാപ്പള്ളിയി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ലെത്തിയപ്പോഴേയ്ക്കും മൂസ്സിന്നു സ്വല്പമായി രക്താതിസാരം ആരംഭിക്കുകയും മധുരയിലെത്തിയപ്പോഴേക്കും അതു വർദ്ധിച്ചു യാത്ര തുടരാൻ നിവൃത്തിയില്ലാതെയായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. പിന്നെ കുറച്ചുദിവസം അവിടെ താമസിച്ചു. കൈവശമുണ്ടായിരുന്ന ചില ഗുളികകളും മററും സേവിച്ചുവെങ്കിലും ക്രമേണ ദീനം വർദ്ധിക്കുകയാണു ചെയ്തതു്. "ജീവനാശമടുത്തൊരു രോഗിക്കു ദിവ്യമെന്നാലുമൌഷധം പററുമോ?" ആ ധനുമാസം ൧൨-ാംനു കാലത്തു ഒമ്പതു മണിക്കു് ആ മഹാവൈദ്യൻ പരലോകത്തെ പ്രാപിച്ചു. മരിക്കുന്നതിനു സ്വല്പം മുമ്പു മൂസ്സ് അടുക്കൽ ശുശ്രൂഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സ്വശിഷ്യനായ നമ്പൂതിരിയോടു് "പുണ്യാഹത്തിനു് ഈ ദിക്കിൽ നമ്പൂതിരിമാരേക്കിട്ടുന്ന കാര്യം അസാദ്ധ്യമാണു്. അതിനാൽ ശവശുദ്ധമാകാതെയിരിക്കാൻ കരുതിക്കൊള്ളണം" എന്നു പറകയും മരിക്കാറായപ്പോൾ സ്വയമേവ മെത്തയിൽനിന്നു മാറി തെക്കോട്ടു തലയായിട്ടു നിലത്തു കിടക്കുകയും ചെയ്തുവത്രെ.

എളേടത്തു തൈക്കാട്ടില്ലത്തു് ഇപ്പോൾ ഉള്ള മൂസ്സന്മാരും നല്ല വൈദ്യന്മാരെന്നുള്ള പേരു സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ളവരാണു്. ആ കുടുംബക്കാരുടെ പ്രസിദ്ധി മേലും വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുവാൻ സർവ്വേശ്വരൻ സദയം സഹായിക്കട്ടെ.

൧൨. കൈപ്പുഴത്തമ്പാൻ.

വൈദ്യം, മന്ത്രവാദം, ജ്യോതിഷം, ഇന്ദ്രജാലം മുതലായ വിദ്യകളിൽ അദ്വിതീയനായിരുന്ന കൈപ്പുഴത്തമ്പാനെക്കുറിച്ചു കേട്ടിട്ടില്ലാത്തവരായി മലയാളത്തിൽ അധികം പേരുണ്ടായിരിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. എങ്കിലും നമ്മുടെ മലയാളരാജ്യത്തു മുമ്പുണ്ടായിരുന്ന അനേകം മഹാന്മാരുടെ ക

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഥകൾ ഇപ്പോൾ വിസ്മൃതിപഥത്തിലകപ്പെട്ടുപോയിരിക്കുന്നതുപോലെ ഈ മഹാന്റെ ചരിത്രവും കാലാന്തരത്തിൽ വിസ്മൃതിപഥത്തിലകപ്പെട്ടു പൊയ്പ്പോയേക്കാവുന്നതുകൊണ്ട് അങ്ങിനെ വരാതിരിക്കാനായി അദ്ദേഹത്തെക്കുറിച്ചു കേട്ടിട്ടുള്ള ചില സംഗതികൾ ചുവടെ പ്രസ്താവിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

കൈപ്പുഴത്തമ്പാന്റെ ഓമനപ്പേരു "കുഞ്ചു" എന്നായിരുന്നതിനാൽ അദ്ദേഹത്തെ ചിലർ "കുഞ്ചുത്തമ്പാനെ"ന്നും പറഞ്ഞിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന് അനേകം വിദ്യകളിൽ വൈദഗ്ദ്ധ്യമുണ്ടായിരുന്നു എന്നു മുമ്പു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ. അവയിൽ ഇദ്ദേഹം ഇന്ദ്രജാലം, മഹേന്ദ്രജാലം മുതലായവ ഗ്രഹിച്ചതു വലിയ ഐന്ദ്രജാലികനെന്നു സുപ്രസിദ്ധനായിരുന്ന വട്ടപ്പറമ്പിൽ വലിയത്താന്റെ അടുക്കൽനിന്നാണ്. കോട്ടയത്തുരാജാവിന്റെ ശിഷ്യനും തിരുവിതാംകൂർ അശ്വതി തിരുനാൾ തിരുമനസ്സിലെ ഗുരുവും വലിയ ഐന്ദ്രജാലികനുമായിരുന്ന "പീതാംബരയ്യൻ" എന്ന പാരദേശികബ്രാഹ്മണനേയും പത്മതീർത്ഥത്തിൽ വെള്ളത്തിനുമീതെ കച്ചവടസ്സാമാനങ്ങൾ നിരത്തി കച്ചവടം നടത്തിയ മഹേന്ദ്രജാലക്കാരായ പട്ടാണികളേയും, വെള്ളത്തിൽ മുക്കിയും മറ്റും തോല്പിച്ചു തിരുവനന്തപുരത്തുനിന്നോടിച്ച മഹാനായിരുന്ന വലിയത്താന്റെ ശിഷ്യനായിരുന്നുവെങ്കിലും തമ്പാൻ തിരിയിൽനിന്നും കൊളുത്തിയ പന്തംപോലെ മോടിവിദ്യയിൽ ഗുരുവിനേക്കാളധികം ശോഭിച്ചിരുന്നു. എങ്കിലും വലിയത്താന്റെ കാലം കഴിഞ്ഞതിന്റെശേഷമേ തമ്പാൻ തന്റെ വിദ്യകൾ അധികം പ്രകടിപ്പിച്ചു തുടങ്ങിയുള്ളു. വലിയത്താൻ കൊല്ലം 978-ാമാണ്ടു നാടുനീങ്ങിയ കാർത്തിക തിരുനാൾ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെക്കാലത്തും, തമ്പാൻ 1022-ാമാണ്ടു നാടുനീങ്ങിയ സ്വാതി തിരുനാൾ തിരുമനസ്സിലെക്കാലത്തുമാണു ജീവിച്ചിരുന്നത്. തമ്പാന്റെ അത്ഭുതകർമ്മങ്ങളിൽ ചിലതു മാത്രമേ ഇവിടെ പറയുന്നുള്ളു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

1022-ാമാണ്ടു നാടുനീങ്ങിയ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലേക്കാലത്ത് ഒരിക്കൽ തമ്പാൻ തിരുവനന്തപുരത്തു ചെന്നിരുന്നു. തമ്പാൻ മുഖംകാണിക്കാനായി ചെന്നപ്പോൾ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു കരുവേലപ്പുരമാളികയിലാണ് എഴുന്നള്ളിയിരുന്നതു്. തമ്പാൻ തിരുമുമ്പാകെ ചെന്നതു വലിയ വേനൽക്കാലത്ത് ഒരുദിവസം ഉച്ചതിരിഞ്ഞ സമയത്തായിരുന്നു. തമ്പാനെ കണ്ടപ്പോൾ കുശലപ്രശ്നാനന്തരം "തമ്പാനെ കണ്ടിട്ടു വളരെ നാളായി. തമ്പാൻ കഴിഞ്ഞപ്രാവശ്യം ഇവിടെ വന്നിട്ടു വിദ്യയൊന്നും കാണിക്കാതെയാണല്ലോ പോയതു് ഈ പ്രാവശ്യം അങ്ങിനെയായാൽ പോരാ. ഇന്നുതന്നെ എന്തെങ്കിലും ഒന്നു കാണിക്കണം" എന്നു കല്പിച്ചു.

തമ്പാൻ—തിരുമുമ്പാകെ കാണിക്കാൻ തക്ക വിദ്യയൊന്നും അടിയൻ ഗ്രഹിച്ചിട്ടില്ല. പഠിച്ചിട്ടുള്ളതെല്ലാം പലപ്പോഴായി ഇവിടെ കാണിക്കുകയും കല്പിച്ചു തൃക്കണ്ണാക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു് ഇനി കാണിക്കാനൊന്നുമില്ല.

തിരുമനസ്സുകൊണ്ട്—ഉപായമൊന്നും പറയണ്ട. പുതിയതായിട്ട് എന്തെങ്കിലുമൊരു വിദ്യ ഇന്നു കാണിക്കണം.
തമ്പാൻ—നിർബ്ബന്ധമാണെങ്കിൽ കൂടാതെ കഴികയില്ലല്ലോ. വല്ലതും നോക്കാം. വെയിലിന്റെ ചൂടല്പം കുറയട്ടെ. ഉഷ്ണം കലശലായിരിക്കുന്നു.

തിരു—ഉഷ്ണത്തിന്റെ കാര്യമൊന്നും പറയാനില്ല. എത്രനാളും ദിവസമായിട്ടു ഞാൻ വളരെ വിഷമിക്കുന്നുണ്ടു്. ഇയ്യിടെയെങ്ങാനും മഴക്കു യോഗമുണ്ടോ? തമ്പാൻ ജ്യോത്സ്യനുമാകകൊണ്ടു് അതും അറിയാമല്ലോ. ബുധശുക്രന്മാരിപ്പോൾ എവിടെയാണു്?

തമ്പാൻ—ബുധശുക്രന്മാർ എവിടെയെങ്കിലുമാവട്ടെ; ഇന്നൊരു മഴയ്ക്കു യോഗമുണ്ടു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

തിരു— ഇന്നോ? അതബദ്ധംതന്നെ. ഇന്നു മഴയുണ്ടാവാനുള്ള ലക്ഷണമൊന്നും കാണുന്നില്ലല്ലോ.

തമ്പാൻ— മഴയ്ക്കു ലക്ഷണമൊന്നും വേണമെന്നില്ല. അതിനു വരാൻ തോന്നിയാൽ ഇങ്ങോട്ടു വന്നേയ്ക്കും; അത്രേ ഉള്ളൂ. "അവർഷണം ചാതിവർഷഞ്ച ദേവോ ന ജാനാതി കുതോ മനുഷ്യഃ?" എന്നുണ്ടല്ലോ.

തിരു— എന്നാൽ തമ്പാനെങ്ങനെ തീർച്ചയാക്കി? തമ്പാൻ ദേവന്മാരേക്കാൾ ദിവ്യജ്ഞാനമുള്ള ആളാണോ?

തമ്പാൻ— തിരുമനസ്സിലെ അടുക്കൽ തർക്കിക്കാൻ അടിയൻ ശക്തനല്ല. ഇന്നു മഴയുണ്ടാവുമെന്നുള്ള കാര്യം തീർച്ചയാണ്.

തിരു— ഇന്നു മഴയുണ്ടാകുന്നപക്ഷം തമ്പാനു തക്കതായ ഒരു സമ്മാനം തരാൻ ഞാൻ നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഇത്രയും സംഭാഷണം കഴിഞ്ഞപ്പോഴേക്കും അതികലശലായി മഴക്കാറു കണ്ടുതുടങ്ങി. ഇടിയും മിന്നലും അതിനെ തുടർന്നു. ഉടനെ "തമ്പാൻ പറഞ്ഞതുപോലെ മഴ ഉണ്ടാകയക്കുമെന്നുതന്നെയാണു തോന്നുന്നതു്. നല്ല തണുത്ത കാററു വന്നുതുടങ്ങിയതുകൊണ്ടു് ഇപ്പോഴേ തന്നെ ഉഷ്ണത്തിനു വളരെ കുറവുണ്ടു്. വരാന്തയിൽ ഇരുന്നാൽ നല്ലപോലെ കാററു കൊള്ളാമല്ലോ" എന്നു കല്പിച്ചുകൊണ്ടു വടക്കേ വരാന്തയിലെഴുന്നള്ളിയിരുന്നു. അപ്പോഴേക്കു് അതിഭയങ്കരമായ ഇടിയും മഴയും തുടങ്ങിക്കഴിഞ്ഞു. ഒരു മാത്ര കഴിഞ്ഞപ്പോഴേക്കും വെള്ളം പൊങ്ങിത്തുടങ്ങി. പത്മതീർത്ഥം നിറഞ്ഞുകവിഞ്ഞു വെള്ളം നാലുപുറത്തേയ്ക്കും ഒഴുകിത്തുടങ്ങുകയും പത്മനാഭസ്വാമിക്ഷേത്രത്തിന്റെ മതിൽക്കകവും അടുത്തുള്ള ഗൃഹങ്ങളും കരുവേലപ്പുരമാളികയുടെ താഴെയുമെല്ലാം വെള്ളംകൊണ്ടു നിറയുകയും ചെയ്തു. ഗാംഭീര്യാശയനായ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് അകപ്പാടെ പരിഭ്രമിച്ചുവശായി.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അടുക്കൽ നിന്നിരുന്ന തമ്പാനോട്, "ഇനി എന്താ നിവൃത്തി? വെള്ളം ഈ മാളികവരെ പൊങ്ങുകയാണെങ്കിൽ പിന്നെ എന്താ ചെയ്യു?" എന്നു കല്പിച്ചു ചോദിച്ചു. "എന്താന്നും അറിഞ്ഞുകൂടാ. എല്ലാം പത്മനാഭനുതന്നെ അറിയാം" എന്നായിരുന്നു തമ്പാന്റെ മറുവടി. ഇത്രയും പറഞ്ഞുതീന്നപ്പോഴേയ്ക്കും വെള്ളം പൊങ്ങിപ്പൊങ്ങി കരുവേലപ്പുരമാളികയുടെ വരാന്തയിലേയ്ക്കു കയറിത്തുടങ്ങി. മാത്രക്കമുമ്പെ അവിടെ വെള്ളം മുട്ടോളമായി. തിരുമനസ്സിലേയ്ക്കു പരിഭ്രമം കലശലായി. ഉടനെ കഥ കഴിയുമെന്നുതന്നെ കല്പിച്ചു തീച്ചയാക്കി. ഭക്തിപൂവ്വം പത്മനാഭനെ സ്മരിച്ചുകൊണ്ട് അവിടുന്ന് എഴുന്നീറ്റുനിന്നു. അപ്പോൾ പതിനെട്ടു തണ്ടുവെച്ച ഒരു ബോട്ടു വടക്കുനിന്ന് അതിവേഗത്തിൽ വരുന്നതായി കല്പിച്ചു കണ്ടു. ആ ബോട്ടു നേരെ വന്നു കരുവേലപ്പുരമാളികയുടെ വരാന്തയോടു ചേന്നടുക്കുകയും ബോട്ടിലുണ്ടായിരുന്നവർ "വേഗത്തിൽ ബോട്ടിലേയ്ക്കെഴുന്നള്ളണം. താമസിച്ചാലാപത്തുണ്ടാകും" എന്നു വിളിച്ചുപറികയും ചെയ്തു. ഉടനെ "എന്നാൽ വരു തമ്പാനേ! നമുക്ക് എവിടെയെങ്കിലും പോയി ജീവനെ രക്ഷിക്കാം" എന്നു കല്പിച്ചുകൊണ്ടു വരാന്തയിൽനിന്നു "ബോട്ടിലേയ്ക്കു തൃക്കാൽവെടുത്തുവെയ്ക്കാൻ ഭാവിച്ചപ്പോൾ തമ്പാൻ തൃക്കൈക്കു പിടിച്ചു പുറകോട്ടു വലിച്ചുകൊണ്ട് "എന്താണു കല്പിച്ചു ചെയ്യാൻ ഭാവിക്കുന്നത്?" എന്നു ചോദിച്ചു. ബോട്ടിൽ കയറാഞ്ഞാലോ?" എന്നു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും "ബോട്ടെവിടെ?" എന്നു തമ്പാനും പരസ്പരം ചോദ്യമായി. ഉടനെ കല്പിച്ചുനോക്കിയപ്പോൾ അവിടെ ബോട്ടും വെള്ളവും മഴയും മഴക്കാറും ഇടിയും മിന്നലും കന്നുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. യഥാപൂവ്വം നല്ല വെയിലുമാത്രമുണ്ടായിരുന്നു. അപ്പോഴാണ് ഇതെല്ലാം തമ്പാന്റെ ഇന്ദ്രജാലവിദ്യയായിരുന്നു എന്നു തിരുമനസ്സിലേക്കു ബോദ്ധ്യമായത്. ഉടനെ കന്നാംതരത്തിൽ രണ്ടു വീരശൃംഖല വരുത്തി തമ്പാന്റെ രണ്ടു കൈ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ക്കം കല്പിച്ചിട്ടവിച്ചിട്ട "തമ്പാന്റെ വിദ്യ കാൺമാനധികാരമായി പ്പോന്നി. ഇത്രയും വേണ്ടായിരുന്നു. ഞാൻ വല്ലാതെ പരിഭ്രമിച്ചുപോയി. എങ്കിലും സന്തോഷമായി. എന്നാൽ ഇതുകൊണ്ടു മതിയായില്ല. ഇതു ഞാൻ മാത്രമല്ലേ കണ്ടുള്ളൂ. നാമെല്ലാവർക്കും ഉച്ചയ്ക്ക് എല്ലാവർക്കും കാണ്മാൻ സൌകര്യമുള്ള സ്ഥലത്തുവെച്ചു പരസ്യമായിട്ടുകൂടി ചില വിദ്യകൾ കാണിക്കണം" എന്നു കല്പിക്കുകയും തമ്പാൻ അങ്ങിനെയാവാമെന്നു സമ്മതിക്കുകയും ചെയ്തു.

പിറേറദിവസം തമ്പാന്റെ ജാലവിദ്യാപ്രദർശനമുണ്ടെന്നു കേട്ട് അവിടെ അസംഖ്യമാളുകൾ കൂടി. മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സുകൊണ്ടു കരുവേലപ്പുരമാളികയിലെഴുന്നള്ളിയിരിക്കുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ തമ്പാൻ എല്ലാവരും കാൺകെ മെതിയടിയിൽ കയറി വെള്ളത്തിന്റെ മീതെ നടന്നു പത്മതീർത്ഥക്കുളത്തിന്റെ മദ്ധ്യഭാഗത്തു ചെന്ന് അവിടെ ഒരു കരിമ്പടം വിരിച്ച് അതിൽ അനേകം കപ്പവടസ്സാമാനങ്ങൾ നിരത്തി വെച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അവിടെയിരുന്നുകൊണ്ടു തമ്പാൻ പല വിദ്യകൾ കാണിച്ചു. അവയെല്ലാം കണ്ടു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും കാഴ്ചക്കാരായ ഇതരജനങ്ങളും ഏററവും വിസ്മയിച്ചു. തമ്പാൻ കുറച്ചുദിവസം തിരുവനന്തപുരത്തു താമസിച്ചിട്ടു മടങ്ങിപ്പോവുകയും ചെയ്തു. തമ്പാൻ യാത്രയറിയിച്ചപ്പോൾ പതിവുള്ള സമ്മാനവും യാത്രച്ചിലവു വകക്ക് ആയിരം പണവും കല്പിച്ചുകൊടുത്തു. "തമ്പാൻ താമസിയാതെ ഇനിയും വരണം" എന്നു കല്പിക്കുകയും ചെയ്തു.

തമ്പാൻ പിന്നെയൊരിക്കൽ തിരുവനന്തപുരത്തു ചെന്നപ്പോഴും വിദ്യ വല്ലതും കാണിക്കണമെന്നു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു നിർബ്ബന്ധപൂർവ്വം കല്പിക്കയാൽ അങ്ങിനെയാകാമെന്നു സമ്മതിച്ചു, വലിയ കൊട്ടാരത്തിന്റെ മുററത്ത് ഒരു കരിമ്പടം വിരിച്ച് അവിടെയിരുന്നുകൊണ്ടു ചില വിദ്യകൾ കാണിക്കാനായി ആരംഭിച്ചു. അപ്പോൾ മേൽഭാഗത്തു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നിന്നു് ഒരു നൂലിറങ്ങിവന്നു. അതിൻെറ അറ്റത്തു് ഒരെഴുത്തുമുണ്ടായിരുന്നു. അതു വന്നു തമ്പാൻെറ തലയ്ക്കു മീതെ ആയപ്പോൾ അവിടെ നിന്നു. ഉടനെ തമ്പാൻ ആ എഴുത്തെടുത്തു വായിച്ചുനോക്കീട്ടു് അടുക്കൽത്തന്നെ എഴുന്നള്ളിയിരുന്നിരുന്ന തിരുമനസ്സിലെ അടുക്കൽ "എനിക്കു് ഇനി യിപ്പോൾ ഇവിടെ താമസിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല. ദേവേന്ദ്രൻെറ ഒരെഴുത്തു വന്നിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ ഞാൻ ദേവലോകത്തു പോയിത്തിരിച്ചുവന്നിട്ടു വല്ലതും വിദ്യ കാണിക്കാം" എന്നറിയിക്കുകയും ആ എഴുത്തു തൃക്കൈയിൽ കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. ആ എഴുത്തു ദേവനാഗരാക്ഷരത്തിൽ ഗീർവ്വാണഭാഷയിൽ എഴുതപ്പെട്ടതായിരുന്നു. അതിലെ സംഗതിയുടെ ചുരുക്കം, ദേവലോകത്തു് അതിഭയങ്കരമായ ദേവാസുരയുദ്ധമാരംഭിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്നും അതിനാൽ ദേവേന്ദ്രനെ സഹായിക്കാനായി തമ്പാൻ ക്ഷണത്തിൽ ചെല്ലണമെന്നുമായിരുന്നു. അതിൽ തമ്പാൻെറ പേർക്കുള്ള മേൽവിലാസവും ദേവേന്ദ്രൻെറ പേരും ഒപ്പും മുദ്രയുമുണ്ടായിരുന്നു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ആ എഴുത്തു തൃക്കണ്പാർത്തുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ തമ്പാൻ ആ നൂലിന്മേൽ പിടിച്ചുകൊണ്ടു മേല്പട്ടു പൊങ്ങിപ്പോവുകയും ക്ഷണനേരംകൊണ്ടു് അദ്ദേഹം അദൃശ്യനായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും അവിടെ കൂടിയിരുന്നവരെല്ലാം അത്ഭുതപരവശന്മാരായിത്തീർന്നു. ഏകദേശം ഒരു നാഴിക കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ആ സ്ഥലത്തു മഴപെയ്യുന്നതുപോലെ മേൽബ്ഭാഗത്തുനിന്നു രക്തം വന്നു വീണുതുടങ്ങി. കുറച്ചുകൂടി കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ദേഹത്തിൽനിന്നു മുറിഞ്ഞു വേർപ്പെട്ട ചില ശിരസ്സുകളും കൈകളും കാലുകളും തലയില്ലാത്ത ചില മൃതശരീരങ്ങളും മീതെയ്ക്കുമീതെ വന്നു വീണു് അവിടം നിറഞ്ഞു. ആ കൂട്ടത്തിൽ അനേകം ആനകളുടേയും കുതിരകളുടേയും ശവങ്ങളുമുണ്ടായിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ ചിലതൊക്കെക്കൂടി കണ്ടുതുടങ്ങിയപ്പോൾ എല്ലാവർക്കും ആശ്ചര്യത്തോടുകൂടി വല്ലാതെ ഒരു ഭയംകൂടി ഉണ്ടായി

ത്തിന്റെ. ഒടുക്കം രക്തപ്രവാഹത്തോടുകൂടി തമ്പാന്റെ തലയും അവിടെ വന്നുവീണു. അതു കണ്ടപ്പോൾ, ഇതെല്ലാം തമ്പാന്റെ വിദ്യയാണെന്നു നല്ല നിശ്ചയമുണ്ടായിരുന്ന തിരുമനസ്സിലെ തിരുവുള്ളത്തിലും സ്വല്പമൊരു വികാരഭേദം ഉണ്ടായിപ്പോയി. ഇതെല്ലാം കണ്ടുകൊണ്ടു് ഒരു മറയുടെ ഉള്ളിൽ നിന്നിരുന്ന അമ്മച്ചി തമ്പാന്റെ തലകൂടികണ്ടപ്പോൾ മൂർച്ഛിച്ചു വീണുപോയി. ഉടനെ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് അതറിഞ്ഞു് എന്തിനു് അങ്ങോട്ടെഴുന്നള്ളാനായി തിരിഞ്ഞപ്പോൾ തമ്പാൻ തിരുമനസ്സിലെ പുറകിൽ നിന്നുകൊണ്ടു് "ഇനി പരിഭ്രമിക്കാനും പേടിക്കാനുമൊന്നുമില്ല. ഇന്നത്തേക്കളി കഴിഞ്ഞു" എന്നു പറഞ്ഞു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു തിരിഞ്ഞുനോക്കിയപ്പോൾ ആ മുററത്തു തമ്പാനെയല്ലാതെ മറെറാന്നും കാണ്മാനുണ്ടായിരുന്നില്ല. ആ പ്രാവശ്യവും തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു സന്തോഷിച്ചു തമ്പാനു് അനേകം സമ്മാനങ്ങൾ കല്പിച്ചുകൊടുക്കുകയുണ്ടായി. ഈ വിദ്യ തമ്പാനൊരിക്കൽ തന്റെ അമ്മയെ കാണിക്കാനായി സ്വഗൃഹത്തിൽ വെച്ചും കാണിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

കൈപ്പുഴത്തമ്പാൻ ഒരിക്കൽ പന്തളത്തു ചെന്നിരുന്നു. തമ്പാനെക്കണ്ടപ്പോൾ അവിടുത്തെ വലിയതമ്പുരാൻ, "തമ്പാനേയും തമ്പാന്റെ വിദ്യകളും കണ്ടിട്ടു വളരെക്കാലമായി. ഇന്നു നേരം വൈകിയല്ലോ. അതുകൊണ്ടു നാളെ മതി. എന്തെങ്കിലും ഒരു വിദ്യ കാണിക്കണം" എന്നു കല്പിച്ചു. "പ്രായാധിക്യംകൊണ്ടു വിദ്യകളൊക്കെ ഇയ്യിടെ നിറുത്തിവെച്ചിരിക്കയാണു്. ഇനി അതിനൊക്കെപ്പുറപ്പെട്ടാൽ ഒന്നും ശരിയാവുകയില്ല" എന്നു തമ്പാൻ മറുപടി പറഞ്ഞപ്പോൾ "ഉപായമൊന്നും പറയേണ്ട. എന്തെങ്കിലും ഒന്നു കാണിക്കാതെ തമ്പാനെ ഞാനിവിടെനിന്നു വിട്ടയയ്ക്കുകയില്ല" എന്നു വലിയതമ്പുരാൻ വീണ്ടും കല്പിച്ചു. അതിനുശേഷമായി തമ്പാൻ ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. തമ്പാൻ അന്നു് അവിടെ താമസിച്ചു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പിറേറദിവസം രാവിലെ വലിയ തമ്പുരാനും തമ്പാനുംകൂടി കുളിക്കാനായി പുഴക്കടവിലേയ്ക്കു പോയി. കടവിൽച്ചെന്നു രണ്ടുപേരും പല്ലു തേച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ തമ്പാൻ "ഈ ആററിൽ മുതലയുണ്ടോ?" എന്നു ചോദിച്ചു. "വെള്ളം പൊങ്ങിക്കിടക്കുമ്പോൾ ചില കാലം മുതല വരാറുണ്ട്. കുളിക്കാൻപോലും വെള്ളം കഷ്ടിയായിരിക്കുന്ന ഈ വേനൽക്കാലത്ത് ഇവിടെയെങ്ങും മുതല വരികയില്ല. ആററിൽ പല സ്ഥലങ്ങളിൽ ഇടമുറിഞ്ഞിട്ടുള്ളതിനാൽ ഇപ്പോൾ മുതലയ്ക്കു കയറിവരാൻ നിവൃത്തിയുമില്ല" എന്നു വലിയതമ്പുരാൻ കല്പിച്ചു. അപ്പോഴേയ്ക്കും ഒരു മുതല അവരുടെ മുമ്പിലായി വന്നു പൊങ്ങി. അപ്പോൾ തമ്പാൻ "ഇവിടെ മുതലയില്ലെന്നു കല്പിച്ചിട്ട് ഇതാ മുതല വന്നല്ലോ" എന്നു പറഞ്ഞു. മുതല നേരേ ഇവരുടെ അടുക്കലേയ്ക്കുതന്നെ വന്നു. മുതലയേക്കണ്ടു പേടിച്ചു വലിയതമ്പുരാൻ എണീററു. തമ്പാൻ അവിടെത്തന്നെയിരുന്നു. മുതല തമ്പാനെ തട്ടി വെള്ളത്തിലിട്ടു കടിച്ചെടുത്തുംകൊണ്ടുപോയി. അപ്പോൾ തമ്പാൻ വലിയതമ്പുരാന്റെ നേരെ നോക്കിക്കൊണ്ടു "മുതലയുണ്ടോ" എന്നു ചോദിച്ചിട്ടു ഇല്ലെന്നല്ലേ അവിടുന്നു പറഞ്ഞതു്? ഇങ്ങനെ ദോഷം പറഞ്ഞു എന്നെ മുതലയ്ക്കു ഇരയാക്കിത്തീർത്തതു കഷ്ടമായിപ്പോയി. ഇതു് അവിടേയ്ക്കു ചേന്ന പ്രവൃത്തിയല്ല" എന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോഴേയ്ക്കും മുതല തമ്പാനേയുംകൊണ്ടു കരെ അകലെപ്പോയി താണു. വലിയതമ്പുരാൻ ആകപ്പാടെ ഏററവും വിഷണ്ണനായിത്തീന്നു. ഉടനെ കരയ്ക്കു കയറി നിന്നുകൊണ്ടു ഭൃത്യന്മാരേയും മററും വിളിച്ചു വരുത്തി വിവരം കല്പിച്ചു. അപ്പോഴേയ്ക്കും കണ്ണാകണ്ണികയാ ഈ വത്തമാനമറിഞ്ഞു വലക്കാരും മററുമായി അവിടെ അസംഖ്യമാളുകൾ കൂടിക്കഴിഞ്ഞു. വല വീശിയും ആളുകളിറങ്ങിത്തപ്പിയും മററും ആററിലെല്ലാം പലവിധത്തിൽ പരിശോധനകൾ നടത്തി. ഒരു ഫലവുമുണ്ടായില്ല. തമ്പാനേ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

എന്നല്ല, മുതലയേപ്പോലും അവിടെയെങ്ങും കണ്ടില്ല. നേരം മൂച്ചയായപ്പോൾ ഇച്ഛാഭംഗത്തോടുകൂടി എല്ലാവരും പിരിഞ്ഞു. വലിയ വിഷാദത്തോടുകൂടി വലിയതമ്പുരാൻ നീരാട്ടുകുളി കഴിച്ച അമ്പലത്തിലേയ്ക്കെഴുന്നള്ളി. വലിയതമ്പുരാൻ എഴുന്നള്ളി ദർശനം കഴിക്കാതെ നടയടച്ചു പോകുന്നതു ശരിയല്ലല്ലോ എന്നു വിചാരിച്ച ശാന്തിക്കാരൻ അവിടെ കാത്തിരിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അപ്പോൾ വലിയമ്പലത്തിൽ ജപിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കൈപ്പുഴത്തമ്പാൻ "ഇന്നു നീരാട്ടുകുളിക്ക് ഇത്ര അമാന്തം പററിയതെന്താണ്? എന്നു ചോദിച്ചു. തമ്പാനെക്കണ്ടപ്പോൾ അത്ഭുതപരവശനായിത്തീൎന്ന വലിയതമ്പുരാൻ "തമ്പാനിവിടെ എത്തിയിരിക്കുന്നുവൊ? ഇതറിഞ്ഞെങ്കിൽ കുളിക്കാൻ ഞാനിത്രയും അമാന്തിക്കുകയില്ലായിരുന്നു. തമ്പാനെന്തോ ചതിക്കുകയാണല്ലൊ ചെയ്തതു്" എന്നു കല്പിച്ച "വിദ്യ വല്ലതും കാണിക്കണമെന്നു് അവിടുന്നു നിർബ്ബന്ധിച്ചിട്ടല്ലേ ഇത്രയും കാണിച്ചതു്? ഇതു ശരിയാണൊ?" എന്നു തമ്പാനും ചോദിച്ചു.

അനന്തരം രണ്ടുപേരും സ്വാമിദർശനം കഴിച്ച കോയിക്കലേക്കു പോയി ഊണും കഴിച്ചു. അപ്പോൾത്തന്നെ തമ്പാൻ യാത്രയാവുകയാൽ അവിടെനിന്നും തമ്പാനു് അനേകസമ്മാനങ്ങൾ കൊടുത്തയച്ചു.

ഇത്രയും പറഞ്ഞതുകൊണ്ടുതന്നെ കൈപ്പുഴത്തമ്പാനു് ഇന്ദ്രജാലവിദ്യയിൽ അനിതരസാധാരണമായ നൈപുണ്യമുണ്ടായിരുന്നുവെന്നു സ്പഷ്ടമായിട്ടുണ്ടല്ലൊ. അതിനാൽ ഇനി ഈ ഭാഗം അധികം വിസ്തരിക്കുന്നില്ല. തമ്പാൻ ജ്യോതിഷത്തിലും അതിസമൎത്ഥനായിരുന്നു എന്നുള്ളതിലേക്കു ദൃഷ്ടാന്തമായി ഒരു സംഗതികൂടി പറഞ്ഞിട്ടു് ഈ ഉപന്യാസമവസാനിപ്പിക്കാമെന്നു വിചാരിക്കുന്നു.

ഒരിക്കൽ തമ്പാൻ തിരുവനന്തപുരത്തു ചെന്നു മുഖം കാണിച്ച സമയം "തമ്പാൻ വലിയ ജ്യോത്സ്യനാണെന്നും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ണല്ലൊ ജനങ്ങൾ പറയുന്നതു്. അതിനാൽ ഞാൻ എന്നു് ഏതു സമയത്തു മരിക്കുമെന്നു് എനിക്കെഴുതിത്തരണം'' എന്നു കല്പിച്ചു. ''ഇതു് അനാവശ്യമാണു്. മരണദിവസം മുൻകൂട്ടി അറിഞ്ഞാൽ ആക്കും വ്യസനവും പരിഭ്രമവും ഉണ്ടാകും. അതിനാൽ അതു് അറിയാതിരിക്കുകയാണു നല്ലതു്'' എന്നു തമ്പാൻ തിരുമനസ്സറിയിച്ചു. ''അതൊന്നും സാരമില്ല. ഇതൊന്നു നിശ്ചയമായിട്ടു് എഴുതിത്തരണം'' എന്നു വീണ്ടും നിർബ്ബന്ധപൂർവ്വം കല്പിക്കുകയാൽ ഇന്നയാണ്ടു്, ഇന്ന മാസം, ഇത്രാം തീയതി, ഇന്ന സമയത്തു നാടുനീങ്ങും എന്നു തമ്പാൻ എഴുതിക്കൊടുത്തു. ഉടനെ ''തമ്പാനെന്നാണു മരിക്കുന്നതു്?'' എന്നു കല്പിച്ചു ചോദിച്ചു. ''അതു് ഇതിനു രണ്ടുകൊല്ലം മുമ്പാണു്'' എന്നറിയിച്ചപ്പോൾ ''എന്നാൽ അതുകൂടി വിവരമായി എനിക്കെഴുതിത്തരണം'' എന്നു കല്പിക്കുകയും തമ്പാൻ എഴുതിക്കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതു കഴിഞ്ഞിട്ടു് ഏതാനും കൊല്ലങ്ങൾക്കു ശേഷമായിരുന്നു തമ്പാന്റെ മരണം.

തമ്പാൻ മരിക്കുന്ന ദിവസമടുത്തപ്പോൾ സംസ്കാരത്തിനു വേണ്ടുന്ന ചന്ദനമുട്ടി, പട്ടു മുതലായവയും പിണ്ഡമടിയന്തരത്തിനു വേണ്ടുന്ന പണവും കൊടുത്തു കല്പിച്ചു് ആളുകളെ അയച്ചു. ഇവയെല്ലാംകൊണ്ടു തമ്പാന്റെ കോവിലകത്തിനു സമീപമെവിടെയെങ്കിലും പോയി ഗൂഢമായി താമസിക്കുകയും ആ സമയത്തു തമ്പാൻ മരിച്ചുവെങ്കിൽ ഇതെല്ലാം തമ്പാന്റെ അനന്തരവനെ ഏല്പിച്ചു തിരിയെ വന്നു വിവരമറിയിക്കുകയും, തമ്പാൻ മരിച്ചില്ലെങ്കിൽ എല്ലാം തിരികെക്കൊണ്ടുപോരികയും ചെയ്യണമെന്നു കല്പിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. കല്പിച്ചയച്ചതുപോലെ ആ ആളുകൾ പോയി തമ്പാന്റെ കോവിലകത്തിനു സമീപമൊരു സ്ഥലത്തു താമസിച്ചു. മരിക്കാനുള്ള സമയമായപ്പോൾ തമ്പാൻ മുണ്ടും മററും മാറിയുടുത്തു കാലും മുഖവും കഴുകി. ഭസ്മം, ച

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ന്ദനം, ഗോപി മുതലായവ ധരിച്ചു, സുഗന്ധപുഷ്പങ്ങൾ ചൂടി തയ്യാറായതിന്റെ ശേഷം അനന്തരവനെ വിളിച്ചു പുല്ലും മണലും വിരിക്കാൻ പറഞ്ഞു വിരിപ്പിച്ച് അതിന്മേൽകിടന്നു, നാരായണനാമം ജപിച്ചുകൊണ്ടു മരിച്ചു. അതുവരെ തമ്പാനു യാതൊരു സുഖക്കേടുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. തമ്പാൻ മരിച്ചപ്പോഴേയ്ക്കും കല്പിച്ചയച്ച ആളുകൾ അവിടെയെത്തി, കല്പിച്ചുകൊടുത്തയച്ചിരുന്നതെല്ലാം തമ്പാന്റെ അനന്തരവനെ ഏല്പിച്ചിട്ടു തിരിച്ചുവന്നു വിവരം തിരുമനസ്സറിയിച്ചു. നിശ്ചിതസമയത്തുതന്നെ തമ്പാൻ മരിച്ചു എന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ തിരുമനസ്സിലേയ്ക്കു വല്ലാത്ത മനോധിയുണ്ടായി. പിന്നെ നാടുനീങ്ങുന്നതുവരെ അവിടേയ്ക്കു ബുദ്ധിക്കു നല്ല തന്റേടമില്ലായിരുന്നുവെന്നാണു കേൾവി. തമ്പാൻ കുറിച്ചുകൊടുത്തിരുന്ന സമയത്തുതന്നെ നാടുനീങ്ങുകയും ചെയ്തു.

ഈ ഒരു സംഗതികൊണ്ടുതന്നെ തമ്പാൻ വലിയ ജ്യോത്സ്യനായിരുന്നുവെന്നും സ്പഷ്ടമാകുന്നുണ്ടല്ലോ. ഇങ്ങനെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വൈദ്യം, മന്ത്രവാദം മുതലായവയെക്കുറിച്ചും അനേകം കഥകൾ പറയാനുണ്ട്. അതെല്ലാം ഇനി വേറൊരു അവസരത്തിലാവാമെന്നു വിചാരിച്ച് ഇപ്പോൾ വിരമിക്കുന്നു.

—— ൪൦൪ ——

൪. കൊല്ലംവിഷാരിക്കാവ്

ഈ ഭദ്രകാളിക്ഷേത്രം ഇപ്പോൾ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നതു ബ്രിട്ടീഷു മലബാറിൽ കുറുമ്പ്രനാടു താലൂക്കിൽ ചേർന്ന വിയ്യൂരംശം മണ്ണമംഗലം ദേശത്തു, പന്തലായിനി തീവണ്ടിസ്റ്റേഷന് ഒന്നരനാഴിക വടക്കുപടിഞ്ഞാറാണ്. ഇതു പണ്ടു തിരുവിതാംകൂറിൽ കൊല്ലത്തായിരുന്നു. അവിടെയിരുന്ന ഈ ക്ഷേത്രം ഇവിടെയായിത്തീർന്നതെങ്ങിനെയെന്നും മറ്റും താഴെപ്പറയുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പണ്ടു വൈശ്യജാതിക്കാരായ ഏതാനും കുടുംബക്കാർ പരദേശത്തുനിന്നു കൊല്ലത്തുവന്നു താമസിച്ചിരുന്നു. അവരുടെ പ്രധാനതൊഴിലുകൾ പട്ടുനെയിത്തും സ്വർണ്ണവ്യാപാരവുമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് അവർ കാലക്രമേണ വലിയ ധനവാന്മാരായിത്തീർന്നു.

അങ്ങിനെയിരുന്ന കാലത്ത് അവരിൽ ഒരാൾ ശ്രീപോർക്കലിയിൽപ്പോയി ഭഗവതിയെസ്സേവിച്ചു താമസിച്ചു. അതിനിഷ്ഠയോടു കൂടിയുള്ള സേവകൊണ്ടു ഭഗവതി അയാളെക്കുറിച്ച് ഏററവും സന്തുഷ്ടയായിബ്ഭവിക്കകയാൽ ഒരു ദിവസം രാത്രിയിൽ അയാൾ ഉറങ്ങിക്കിടന്നിരുന്ന സമയം ആരോ അയാളുടെ അടുക്കൽച്ചെന്നു, "നിൻെറ ഭക്തിവിശ്വാസാദികൾകൊണ്ടു ഞാനേററവും പ്രസാദിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇനി ഇപ്രകാരം കഠിനമായ തപസ്സുചെയ്തു നീ കഷ്ടപ്പെടണമെന്നില്ല. നിൻെറ തലയ്ക്കലിരിക്കുന്ന നാന്ദകം വാളെടുത്തുകൊണ്ടു നിനക്കു സ്വദേശത്തേയ്ക്കു പോകാം. എൻെറ ഈ ആയുധംവെച്ചു പതിവായി എന്നെ പൂജിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നാൽ നീ വിചാരിക്കുന്ന കാര്യങ്ങളെല്ലാം ഞാൻ സാധിപ്പിച്ചുതന്നുകൊള്ളാം. നീ വിചാരിക്കുന്ന സ്ഥലത്തു ഞാനുണ്ടെന്നു ദൃഢമായി വിശ്വസിച്ചുകൊള്ളുക" എന്നു പറഞ്ഞതായി അയാൾക്കു തോന്നി. അയാൾ പെട്ടന്നു കണ്ണുതുറന്നു നോക്കിയസമയം ദുർന്നിരീക്ഷമായ ഒരുതേജസ്സു മാത്രം കാണുകയും ക്ഷണേന തന്നെ അതു മറഞ്ഞുപൊവുകയും ചെയ്തു. അതു ദേവി തൻെറ അടുക്കൽ എഴുന്നള്ളി അരുളിച്ചെയ്തതു തന്നെയാണെന്ന് അയാൾ ദൃഢമായി വിശ്വസിക്കുകയും തലയ്ക്കൽ നോക്കിയപ്പോൾ ഒരു നാന്ദകംവാൾ അവിടെ ഇരിക്കുന്നതായി കാണുകയും ചെയ്തു.

അയാൾ കൊല്ലത്തു മടങ്ങിയെത്തിയതിൻെറ ശേഷം അവിടെ ഒരു ക്ഷേത്രം പണിയിച്ചു ഭഗവതിയെ പ്രതിഷ്ഠിക്കുകയും ഭഗവതിയുടെപീഠത്തിന്മേൽ നാന്ദകംവാൾ കൂടിവെച്ചു പതിവായി പൂജിച്ചു ഭഗവതിയെ ഭക്തിപൂർവ്വം സേവിച്ചുകൊ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ വൈശ്യൻ ഒരു വിഷഹാരിയുമായിരുന്നു. അതിനാൽ അയാളുണ്ടാക്കിയ ക്ഷേത്രത്തിനും "വിഷഹാരിക്കാവു്" എന്നു നാമം സിദ്ധിച്ചു. അതു ലോപിച്ചു കാലക്രമേണ "വിഷാരിക്കാവു്" എന്നായിത്തീൎന്നു. മുൻപേ തന്നെ വലിയ ധനവാന്മാരായിരുന്ന വൈശ്യന്മാൎക്കു ഭഗവതിയുടെ സാന്നിധ്യം കൂടിയുണ്ടായപ്പോൾ ധനം സംഖ്യയില്ലാതെ വൎദ്ധിച്ചു. അവർ കപ്പലുകളും പത്തേമാരികളും പണിയിച്ചു് അവരുടെ കച്ചവടം യൂറോപ്പുരാജ്യങ്ങൾ വരെ പ്രചരിപ്പിച്ചു തുടങ്ങി. അപ്പോഴേക്കും വിഷഹാരിയും ദേവിയെ സ്സേവിച്ചുകൊണ്ടു വന്ന ആളുമായ ആ വൈശ്യനു ധനമെന്നപോലെ തന്നെ അഹങ്കാരവും സീമാതീതമായി വൎദ്ധിച്ചു. അതിനാലവർ ക്രമേണ രാജാവിനെപ്പോലും കൂട്ടാക്കാതെയും രാജാവിനു ക്രമപ്രകാരം കൊടുക്കേണ്ടുന്ന നികുതിയും മറ്റും കൊടുക്കാതെയുമായി. മുഷ്കന്മാരായ വൈശ്യന്മാരുടെ ധിക്കാരം ക്രമേണ രാജാവിനു ദുസ്സഹമായിത്തീൎന്നു. അതിനാൽ, "കൊല്ലത്തു താമസിക്കുന്ന സകലവൈശ്യന്മാരും മൂന്നു ദിവസത്തിനകം നാടുവിട്ടു പൊയ്ക്കൊള്ളണം" എന്നൊരു രാജകല്പന പുറപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ വൈശ്യന്മാരാകപ്പാടെ പരിഭ്രാന്തഹൃദയന്മാരും വിഹ്വലന്മാരുമായിത്തീൎന്നു. ഭഗവതിയെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചു സേവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നവരുൾപ്പടെ എട്ടു കുടുംബക്കാർ കല്പന കേട്ട ക്ഷണത്തിൽ അവരുടെ സകലജംഗമസ്വത്തുക്കളും പത്തേമാരികളിലാക്കിക്കൊണ്ടു സമുദ്രമാൎഗ്ഗേണ വടക്കോട്ടു പുറപ്പെട്ടു. ഭഗവതിയെസ്സേവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന വൈശ്യൻ യാത്രയായ സമയം ആ ഭഗവതിയെ അയാൾ നാന്ദകംവാളിന്മേൽ ആവാഹിച്ചെടുത്തുകൊണ്ടാണു പോയതു്. ശേഷമുണ്ടായിരുന്ന കുടുംബക്കാർ അവരുടെ പൂൎവ്വസ്ഥലമായ പാണ്ഡ്യരാജ്യത്തേക്കും പോയി.

വടക്കോട്ടു പോയവർ കരയോടു ചേൎന്നു പത്തേമാരി ഓടിച്ചുപോയ സമയം ഒരു സ്ഥലത്തു പശുക്കളും പുലികളും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ജാതിവൈരം കൂടാതെ ഒന്നിച്ചുമേഞ്ഞുകൊണ്ടു നില്ക്കുന്നതായിക്കണ്ടു് ഈ സ്ഥലം സമാധാനത്തോടു കൂടിത്താമസിക്കാൻ കൊള്ളാവുന്നതാണെന്നു നിശ്ചയിച്ചു് അവർ പത്തേമാരികൾ അവിടെ അടുപ്പിച്ചു കരയ്ക്കിറങ്ങി. കടലോടടുത്തുള്ള ആ സ്ഥലം അക്കാലത്തു വലിയ വനപ്രദേശമായിരുന്നു.

അവർ കരയ്ക്കിറങ്ങിയതിൻെറ ശേഷം അവിടേയെല്ലാം ചുററി നടന്നു ഭഗവതിക്കു ക്ഷേത്രവും അവക്കു ഗൃഹങ്ങളും പണിയിക്കുന്നതിനു യോഗ്യങ്ങളായ സ്ഥലങ്ങൾ നോക്കിക്കണ്ടു നിശ്ചയിക്കുകയും ആ സ്ഥലങ്ങൾ കുറുമ്പ്രനാട്ടു രാജാവിൻെറ വകയായിരുന്നതിനാൽ രാജാവിനു പിടിപ്പതു വില കൊടുത്തു് അവ വാങ്ങുകയും ക്ഷേത്രവും ഗൃഹങ്ങളും പണിയിക്കുകയും ചെയ്തു. അമ്പലം ശ്രീകോവിൽ, നാലമ്പലം, തിടപ്പള്ളി മുതലായവയോടു കൂടിയാണു പണി കഴിപ്പിച്ചതു്. അവിടെ കൊടുങ്ങല്ലൂർ, തിരുമാന്ധാംകുന്നു മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിലെപ്പോലെ കിഴക്കോട്ടു ദർശനമായി ശിവനേയും വടക്കോട്ടു ദർശനമായി ഭഗവതിയേയും മതിൽക്കകത്തു് ഉപദേവനായി ശാസ്താവിനേയും പ്രതിഷ്ഠിപ്പിച്ചു. പ്രതിഷ്ഠ നടത്തിയതു പ്രസിദ്ധമാന്ത്രികനും തന്ത്രിയുമായ കാട്ടുമാടസ്സു നമ്പൂതിരിയാണു്. എങ്കിലും പിന്നേയും ശാന്തി നടത്തിയിരുന്നതു ഭഗവതിയേസ്സേവിച്ചുകൊണ്ടുവന്ന ആ വൈശ്യനും അദ്ദേഹത്തിൻെറ കാലശേഷം തദുപദേശപ്രകാരം അദ്ദേഹത്തിൻെറ കുടുംബക്കാരുമായിരുന്നു. വൈശ്യന്മാർ എട്ടു കുടുംബക്കാരും ക്ഷേത്രത്തിനു സമീപം തന്നെ എട്ടു ഗൃഹങ്ങളിലായി താമസമുറപ്പിച്ചു. ഈ ക്ഷേത്രത്തിൽ അവർ ഊരാളന്മാരായിത്തീരുകയും ചെയ്തു.

ഈ വൈശ്യന്മാർ അവിടെ വന്നതു് അവക്കും ആ ദേശത്തിനും മംഗലമായിപ്പരിണമിച്ചു. അതിനാൽ ആ ദേശത്തിനു "വന്നമംഗലം" എന്നു നാമം സിദ്ധിച്ചു. അതു ക്രമേ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ണ "മണ്ണമംഗലം" എന്നായിത്തീൎന്നു. ക്ഷേത്രത്തിനു പൂൎവ്വസ്മരണ വിടാതെ അവർ കൊല്ലം "വിഷാരിക്കാവു്" എന്നുതന്നെ പേരിട്ടു. അതിനു് ഇപ്പോഴും ഭേദഗതി ഒന്നും വന്നിട്ടുമില്ല. ഈ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ കാരണഭൂതന്മാരായ വൈശ്യന്മാർ ശ്രീപോക്കലിയിൽനിന്നു കിട്ടിയതും കൊല്ലത്തുനിന്നു ഭഗവതിയെ ആവാഹിച്ചുകൊണ്ടുപോന്നതുമായ നാന്ദകം വാൾ ഇവിടെ ഭഗവതിയെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചപ്പോൾത്തന്നെ ആ ശ്രീകോവിലകത്തു വെച്ചു. അതു് ഇപ്പോഴും അവിടെത്തന്നെ ഇരിക്കുന്നുണ്ടു്. അതിനു് ഇതുവരെ യാതൊരു കേടും സംഭവിച്ചിട്ടില്ല.

ക്ഷേത്രത്തിൽ ഊരാളന്മാരായ എട്ടു കുടുംബക്കാരുടെ വീട്ടുപേരുകൾ താഴെപ്പറയുന്നു.

1. കീഴേഴൽവീടു്. 2. പാഴേഴൽ. 3 എളേടത്തു്. 4. ഈച്ചരാട്ടിൽ. 5. പൊനത്തിൽ. 6. നാണോത്തു്. 7. എരോത്തു്. 8. ഉമ്മച്ചിവീടു്. ക്ഷേത്രത്തിൽ കൈകാൎയ്യകൎത്തൃത്വം ഒന്നു മുതൽ നാലുവരെ വീട്ടുകാൎക്കാണു്. അവൎക്കു കാരണവസ്ഥാനവുമുണ്ടു്. ശേഷമുള്ള നാലു വീട്ടുകാരും ഇവരുടെ അനന്തരവരുടെ നിലയിലാണു വർത്തിച്ചുപോരുന്നതു്

ഈ വൈശ്യന്മാർ പത്തേമാരികളിൽനിന്നു കരയ്ക്കിറങ്ങിയതിന്റെ ശേഷം ക്ഷേത്രത്തിനും വീടുകൾക്കും യോഗ്യമായ സ്ഥലം നോക്കി നിശ്ചയിക്കാൻ പോയവർ വെയിലത്തു നടന്നു ക്ഷീണിച്ചപ്പോൾ ഒരു അയനിമരത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽച്ചെന്നിരുന്നു. ആ വൃക്ഷം ശാഖോപശാഖകൾകൊണ്ടു പന്തൽപോലെ പരന്നതായിരുന്നതിനാൽ അവർ അതിനു "പന്തലായിനി" എന്നു പേരിട്ടു. അതിനാൽ ആ ദേശത്തിനും ആ പേരുതന്നെ സിദ്ധിച്ചു.

ഈ വൈശ്യന്മാർ എട്ടു കുടുംബക്കാർ മാത്രമായിരുന്നതിനാൽ അവൎക്കു യഥാപൂൎവ്വം പെൺകിടാങ്ങളെ വിവാഹം കഴിച്ചു കൊടുക്കുന്നതിനും മക്കത്തായം ആചരിക്കുന്നതിനും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നിവൃത്തിയില്ലാതെയായിത്തീൎന്നു. അതിനാൽ അവർ ചില നായർ വീട്ടുകാരെ എന്നങ്ങാക്കിച്ചേൎക്കുകയും മക്കത്തായമുപേക്ഷിച്ചു മരുമക്കത്തായം സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്തു.

വൈശ്യന്മാർ നായന്മാരായിത്തീൎന്നപ്പോൾ ക്ഷേത്രത്തിൽ ശാന്തിക്കു് അവരായാൽപ്പോരെന്നു് അവൎക്കു തന്നെ തോന്നുകയാൽ ശാന്തിക്കു് അവർ ചാലോറ എന്നു് ഇല്ലപ്പേരായ ഒരു നമ്പൂരിയെ നിയമിച്ചു. നമ്പൂരി ശാന്തിയായപ്പോൾ അവിടെ സ്വല്പം ചില ഭേദഗതികൾ വരുത്തേണ്ടതായി വന്നു. ക്ഷേത്രത്തിൽ ഉഷ ഉൾപ്പെടെ അഞ്ചു പൂജ പതിവുള്ളതിൽ ഭഗവതിക്കുമാത്രം ഉച്ചപ്പൂജസ്സുള്ള നിവേദ്യം മദ്യവും മാംസവുമായിരുന്നു പതിവു് നമ്പൂരി ശാന്തിയായപ്പോൾ അതു വേണ്ടെന്നു വെച്ചു. മദ്യമാംസങ്ങൾ നിവേദ്യമില്ലാതെയാവുകയും പൂജ നമ്പൂരിയാവുകയും ചെയ്തപ്പോൾ ഭഗവതിയുടെ ശക്തിയും ചൈതന്യവും വളരെ വൎദ്ധിച്ചു. മുൻപേ തന്നെ ഉഗ്രമൂൎത്തിയായ ഭഗവതി നമ്പൂരിയുടെ പൂജനിമിത്തം അത്യുഗ്രമൂൎത്തിയായിത്തീൎന്നു. ദേവിക്കു 'ഭയങ്കരി' എന്നുള്ള നാമം അപ്പോഴാണു യഥാൎത്ഥമായിത്തീൎന്നതു്. ദേശത്തിനായിട്ടുള്ളവൎക്കു പകൽസമയത്തു പോലും ഭഗവതിയുടെ നടയിൽപ്പോകാനെന്നല്ല, ക്ഷേത്രത്തിനകത്തു കടക്കാൻ തന്നേയും എന്തോ വല്ലാതെ ഒരു ഭയം ഉണ്ടായിത്തീൎന്നു. അപ്പോൾ ഈ ഉഗ്രത സ്വല്പം കുറയ്ക്കണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു് ഊരാളന്മാർ നമ്പൂരിയുടെ ശാന്തി വേണ്ടെന്നുവെയ്ക്കുകയും ശാക്തേയന്മാരായ 'വട്ടോളി' മൂസ്സതിന്മാരെക്കൊണ്ടു ശാന്തി തുടങ്ങിക്കുകയും ചെയ്തു. മൂസ്സതിന്മാർ ശാന്തി തുടങ്ങിയതോടുകൂടി മദ്യമാംസങ്ങളും നിവേദിച്ചു തുടങ്ങുകയും അപ്പോൾ ദേവിയുടെ ഉഗ്രതയ്ക്കു സ്വല്പം ശമനം സംഭവിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇപ്പോഴും ഈ ക്ഷേത്രത്തിൽ ശാന്തി നടത്തിവരുന്നതു വട്ടോളി മൂസ്സതിന്മാർ തന്നെയാണു് എങ്കിലും ആണ്ടുതോറും മീനമാസത്തിൽ തന്ത്രിയെ അവിടെ വരുത്തി, ഒ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

രു ശുദ്ധികലശവും ബ്രാഹ്മണരെക്കൊണ്ടു മൂന്നു ദിവസത്തെ പൂജയും ഇപ്പോഴും നടത്തിവരുന്നുണ്ട്.

ഈ ക്ഷേത്രത്തിൽ ആണ്ടുതോറും മീനമാസത്തിൽ എട്ടഹസ്സായിട്ട് ഒരുത്സവം നടന്നുവരുന്നുണ്ട്. അതിനു 'കോളിയാട്ടം' എന്നാണു പേരു പറഞ്ഞുവരുന്നത്. ഈ ഉത്സവം മററു ക്ഷേത്രങ്ങളിലേപ്പോലെയൊന്നുമല്ല. ഇവിടെ ധ്വജമായി ഉപയോഗിക്കുന്നതു നല്ലതഞ്ചുകോൽ നീളമുള്ള ഒരു മുളയാണ്. മുളനാട്ടി അതിന്മേലാണു കൊടിയേററു കഴിക്കുന്നതു്. കൊടിയേറിയാൽ എഴുന്നള്ളിക്കുന്നതു് ആറു ദിവസം ലോഹനിർമ്മിതമായ ശിവേലിത്തിടമ്പും ഏഴാം ദിവസവും എട്ടാംദിവസവും നാന്ദകംവാളുമാണ്. നാന്ദകം വാളെഴുന്നള്ളിക്കുന്നതിനുള്ള ആന പിടി തന്നെയായിരിക്കണമെന്നു നിർബ്ബന്ധമുണ്ട്. ഉത്സവകാലത്തു പ്രതിദിനം മൂന്നു ശിവേലിയും ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ഊട്ടുപുരയിൽവെച്ചു ബ്രാഹ്മണർക്കും സാധുക്കൾക്കും സദ്യയും പതിവുണ്ട്. ഏഴാം ദിവസം വലിയ വിളക്കിനും എട്ടാംദിവസം കാളിയാട്ടത്തിനും മാത്രമേ നാന്ദകം വാൾ ആനപ്പുറത്തു് എഴുന്നള്ളിക്കാറുള്ളു. നാന്ദകം വാളെടുത്തു് എഴുന്നള്ളിക്കുന്ന ആളിൽ ഭഗവതിയുടെ ആവാസമുണ്ടാകുമെന്നാണു വിശ്വാസം. ആ ആൾ വാൾ പിടിച്ചുകൊണ്ടു് ആനപ്പുറത്തിരുന്നു കലശലായി വിറയ്ക്കുകയും എഴുന്നള്ളിപ്പു കഴിഞ്ഞു താഴെയിറങ്ങി വാൾ ശ്രീകോവിലകത്തു കൊണ്ടുചെന്നു വെച്ചാലുടനെ ബോധം കെട്ടു വീഴുകയും ചെയ്യാറുണ്ട്. പിന്നെ വളരെനേരം കഴിഞ്ഞേ ആ ആൾക്കു ബോധം വീഴുകയുള്ളു.

ഇവിടെ ഉത്സവം മീനമാസത്തിലായിരിക്കണമെന്നല്ലാതെ കൊടിയേററ് ഇന്ന നാൾ, അല്ലെങ്കിൽ ഇന്ന തീയതി വേണമെന്നു നിർബ്ബന്ധമില്ല. അതു് ആണ്ടുതോറും നിശ്ചയിച്ചു നടത്തുകയാണു പതിവു്. അതു നിശ്ചയിക്കാനുള്ള അവകാശവും അധികാരവും "പൊററമൻ നമ്പീശൻ" എന്ന

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ആറാക്കാണ് അവരുടെ കുടുംബത്തിൽ അതാതുകാലത്തു മൂപ്പായിട്ടുള്ള ആളാണ് അതു നിശ്ചയിക്കുന്നത്. എന്നാൽ അതു നന്ദകംവാൾ കരക്കുട്ടിക്കുവാനുള്ള മുഹൂർത്തമനുസരിച്ചായിരിക്കണം. വാൾ കരക്കുട്ടുവാനുള്ള മുഹൂർത്തം ജോത്സ്യനെ വരുത്തി നോക്കിച്ചാണു നിശ്ചയിക്കുന്നതു് ഞായർ, ചൊവ്വ, വെള്ളി ഈ ആഴ്ചകളിൽ ഏതെങ്കിലും ഒരു ദിവസമേ വാൾ കരക്കുട്ടുവാൻ പാടുള്ളൂ. വാൾ കരക്കുട്ടുക എന്നു പറഞ്ഞാൽ തേച്ചുമിനുക്കി തുരുമ്പുകളഞ്ഞു് എണ്ണ പുരട്ടി വെയ്ക്കുക എന്നാണർത്ഥം.

കാളിയാട്ടത്തിന്റെ പ്രധാനക്രിയ നാന്ദകംവാൾ ആനപ്പുറത്ത് എഴുന്നള്ളിക്കുകയാണ്. ആ എഴുന്നള്ളത്തു പകൽ ഏകദേശം നാലുമണിക്ക് ആരംഭിക്കും. അതിനു കുട, ആലവട്ടം, വെൺചാമരം, തലയിൽക്കെട്ടു മുതലായ അലങ്കാരങ്ങളോടു കൂടിയ പതിനഞ്ചാനകളും പലവിധ വാദ്യങ്ങളോടു കൂടിയ താലമേളങ്ങളുമുണ്ടായിരിക്കും. ആയെഴുന്നള്ളത്തു നടയിൽ സ്വല്പമകലെയായി നില്ക്കുന്ന പാലയുടെ ചുവട്ടിലെത്തുമ്പോൾ മേളം കലാശിക്കും. പിന്നെ അവിടെ കുറുപ്പിന്റെ നൃത്തമുണ്ട്. അതു കഴിഞ്ഞാൽ അവിടെനിന്നു് ഉരു ചുററലായി എഴുന്നള്ളിച്ചു പോകും. ഉരു ചുററൽ കഴിഞ്ഞു മടങ്ങിയെത്തിയാൽ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ പടിഞ്ഞാറേ നടയ്ക്കലും തെയ്യമ്പാടിക്കുറുപ്പിന്റെ നൃത്തമുണ്ട്. ഭഗവതി ഉരു ചുററുവാൻ എഴുന്നള്ളുന്ന സമയം ക്ഷേത്രത്തിന്റെ തെക്കുഭാഗത്തു മന്നൂറാൻ (മന്നൂാന്മാർ) എന്ന ജാതിക്കാരും കിഴക്കുഭാഗത്തു വ(മ)ണ്ണാന്മാരും അണിനിരന്നു കാവൽ നില്ക്കുക പതിവാണ്. നന്ദകംവാൾ ഇറക്കിയെഴുന്നള്ളിക്കുന്നതുവരെ അവർ കാവൽ നില്ക്കും. ഇറക്കിയെഴുന്നള്ളിക്കുന്ന സമയത്തു വെളിച്ചപ്പാടു തുള്ളും. അനന്തരം അനവധി ആടുകളെ വെട്ടി ബലികഴിക്കും. അതു കഴിഞ്ഞാൽ അരിയും പയറും മാംസവും കൂടി പാകം ചെയ്തു കൊണ്ടുപോയി വടക്കുവ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശത്തുള്ള കോട്ടയിൽവെച്ചു ഭൂതങ്ങൾക്കു ബലികൊടുക്കും. ഇതിനു "അരിങ്ങാട്ട്" എന്നാണു പേരു പറഞ്ഞുവരുന്നതു്. അതു് അന്യന്മാൎക്കു കാണ്മാൻ പാടില്ല. കോട്ടയെന്നു പറയപ്പെടുന്നതു് ഏതാനും ഉന്നതവൃക്ഷങ്ങൾ നില്ക്കുന്ന ഒരു പറമ്പാണു്.

വിഷാരിക്കാവിൽ ഭഗവതിയുടെ അത്ഭുതമാഹാത്മ്യങ്ങളെല്ലാം പറഞ്ഞവസാനിപ്പിക്കുന്ന കാൎയ്യം അസാദ്ധ്യമാണു് അതിനാൽ അവയിൽ ചിലതു മാത്രം താഴെ പറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു.

പണ്ടു "മൈസൂർ കടുവാ" എന്നു പ്രസിദ്ധനായിരുന്ന ടിപ്പുസുൽത്താൻ മലബാറിനെ ആക്രമിച്ച കാലത്തു് അനേകം ഹിന്ദുക്ഷേത്രങ്ങൾ അഗ്നിക്കിരയാക്കി നശിപ്പിച്ചുവെങ്കിലും വിഷാരിക്കാവിൽ ഭഗവതിയെക്കുറിച്ചു് അയാൾക്കു വളരെ ഭക്തിയും വിശ്വാസവുമുണ്ടായിരുന്നു. അതിനാൽ അയാൾ ചില കാലങ്ങളിൽ ദേവീദൎശനാൎത്ഥം അവിടെ ച്ചെല്ലുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഒരിക്കൽ സുൽത്താൻ ദൎശനത്തിനായിച്ചെന്നസമയം ശാന്തിക്കാരൻ പ്രസാദം കൊടുക്കാനായി കൊണ്ടുചെല്ലുകയും അപ്പോൾ സുൽത്താൻ "എനിക്കു ശാന്തിക്കാരന്റെ പ്രസാദം വേണ്ട; ദേവിതന്നെ എനിക്കു പ്രസാദം തരണം" എന്നു പറഞ്ഞു ശാന്തിക്കാരനോടു പ്രസാദം വാങ്ങാതെ തടുത്തു നില്ക്കുകയും ചെയ്തു. ആ സമയം ഭഗവതി തന്നെ പ്രസാദമെടുത്തുകൊണ്ടു പ്രത്യക്ഷമായി അവിടെയെഴുന്നള്ളി, പ്രസാദം സുൽത്താന്റെ കൈയിലിട്ടുകൊടുത്തു. പ്രസാദം വാങ്ങിയതിനോടു കൂടി സുൽത്താൻ ബോധം കെട്ടു വീഴുകയും ദേവി അന്തൎദ്ധാനം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. പിന്നെ മുന്നേമുക്കാൽ നാഴിക കഴിഞ്ഞപ്പോൾ സുൽത്താനു ബോധം വീണു. അപ്പോൾ അയാൾക്കു താൻ വിചാരിക്കുകയും പറയുകയും ചെയ്തതു് അവിവേകമായിപ്പോയി എന്നു തോന്നുകയും ദേവിയെക്കുറിച്ചുള്ള ഭക്തിവിശ്വാസങ്ങൾ പൂൎവ്വാധികം വൎദ്ധിക്കുകയും ചെയ്തു. അതിനാൽ സുൽ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ത്താൻ പ്രതിവത്സരം 842 രൂപ വീതം സർവ്വമാന്യമായി ദേവസ്വത്തിലേയ്ക്കു കൊടുത്തു വന്നിരുന്നു. പിന്നീടു ടിപ്പുവിന്റെ രാജ്യം ബ്രിട്ടീഷു ഗവൎമ്മെണ്ടിന്റെ അധീനതയിലായപ്പോൾ ആ സംഖ്യ ആ ഗവൎമ്മെണ്ടും സർവ്വമാന്യമായി ഇനികതി വകയിൽ വിട്ടുകൊടുത്തു. ആ സ്ഥിതിയിൽ ഇന്നും നടന്നുവരുന്നു.

ഒരിക്കൽ ചില ക്ഷേത്രകാൎയ്യങ്ങൾ പെട്ടെന്നു നടത്തേണ്ടതായും തല്ക്കാലം ദേവസ്വത്തിൽ പണം ചുരുക്കമായും വരികയാൽ ഊരാളന്മാർ ചിറ്റപുരത്തു കൃഷ്ണപട്ടർ എന്നൊരാളോടു് ഏതാനും രൂപ കടം വാങ്ങി. ആ സംഖ്യ അവധിക്കു കൊടുത്തുതീൎക്കാത്തതിനാൽ പട്ടർ അന്യായം കൊടുത്തു് ഊരാളന്മാരുടെ മേലും ദേവസ്വം വക സ്വത്തുക്കളിന്മേലും സ്ഥാപിച്ചു വിധി സമ്പാദിച്ചു. ഊരാളന്മാരെ വാറണ്ടിൽപ്പിടിക്കാൻ പല പ്രാവശ്യം ശ്രമിച്ചിട്ടും സാധിച്ചില്ല. ഒടുക്കം പട്ടർ കാളിയാട്ടദിവസം നാന്ദകം വാളെഴുന്നള്ളിക്കുന്ന ആനയ്ക്കു കെട്ടിക്കുന്നതും ദേവസ്വംവകയുമായ സ്വൎണ്ണത്തലയിൽക്കെട്ടു ജപ്തിചെയ്യിക്കാമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു് ആമീനോടുകൂടി എട്ടാമുത്സവദിവസം ക്ഷേത്രസന്നിധിയിലെത്തി. എഴുന്നള്ളിച്ചു പുറത്തു വന്നപ്പോഴേയ്ക്കും പട്ടൎക്കു അവിടെ നില്ക്കാൻ വയ്യാതെയായി. അദ്ദേഹം ഒരു ഭ്രാന്തനെപ്പോലെ അവിടെനിന്നു് ഓടി. അപ്പോൾ ആരോ പിന്നാലെ ഓടിച്ചെന്നു് ഉലക്കോടുകൂടി പുറത്തു് ഒന്നടിച്ചതായി അദ്ദേഹത്തിനു തോന്നി. അദ്ദേഹം പിന്നെയും ഓടുകയും പടിഞ്ഞാറുവശത്തുള്ള ചിറയുടെ വക്കത്തു ചെന്നപ്പോൾ ബോധംകെട്ടു് അവിടെ വീഴുകയും ഉടനെ ചോര ഛർദ്ദിച്ചു തുടങ്ങുകയും മാത്രയ്ക്കിടയിൽ പട്ടർ പരലോകപ്രാപ്തനാവുകയും ചെയ്തു.

വിഷാരിക്കാവു ക്ഷേത്രത്തിൽ രണ്ടു തവണ കള്ളന്മാർ കയറുകയുണ്ടായി. ഒരിക്കലും അവൎക്കൊന്നും കൊണ്ടുപോകുവാൻ സാധിച്ചില്ല. ഒരിക്കൽ കള്ളന്മാർ അമ്പലത്തിനകത്തു കടന്നപ്പോൾ അവിടെ അകത്തും പുറത്തും വലിയ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പുഴയിലെന്നപോലെ വെള്ളം പെരുകിയിരിക്കുന്നതായി അവക്കു തോന്നി. അതിനാൽ നേരം വെളുക്കുന്നതുവരെ അവർ അവിടെക്കിടന്നു കഷ്ടപ്പെട്ടു. നേരം വെളുത്തു നട തുറന്നപ്പോൾ അവിടെയെങ്ങും വെള്ളം കയറിയിട്ടില്ലെന്നുള്ള വാസ്തവം അവക്കു മനസ്സിലാവുകയും അവരിറങ്ങിപ്പോവുകയും ചെയ്തു.

പിന്നെയൊരിക്കൽ കള്ളന്മാരമ്പലത്തിൽക്കയറി ചില ഓട്ടുപാത്രങ്ങളും മറ്റും എടുത്തുകൊണ്ടു പുറത്തിറങ്ങി. സാമാനങ്ങളെല്ലാം തലയിലേറ്റിക്കൊണ്ടു യാത്രയായപ്പോൾ അവക്ക് എതിലേയാണു പോകേണ്ടതെന്നു നിശ്ചയമില്ലാതെയായി. അവർ ആ പാത്രങ്ങളും തലയിൽ വെച്ചുകൊണ്ടു നേരം വെളുക്കുന്നതുവരെ ക്ഷേത്രത്തിനു പ്രദക്ഷിണംവെച്ചു. നേരം വെളുത്തപ്പോൾ ഊരാളന്മാരിൽ ചിലർ അവിടെയെത്തി കള്ളന്മാരെ പിടികൂട്ടുകയും പോലീസ്സിൽ ഏല്പിക്കാനായി പുറപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ആ സമയം വെളിച്ചപ്പാടു തുള്ളിവരികയും "നമ്മുടെ മുതൽ മോഷ്ടിച്ചു കൊണ്ടുപോയാൽ അതുകൊണ്ടുണ്ടാവുന്ന നഷ്ടം നമുക്കാണ്. അതിനാൽ അതിനേക്കുറിച്ചു നാം തന്നെ ചോദിച്ചുകൊള്ളാം. അതിനു കമ്പഞ്ഞിനേ=കമ്പനിയേ (അക്കാലത്ത് ഇന്ത്യ ഭരിച്ചിരുന്നത് ഈസ്റ്റിന്ത്യാക്കമ്പനിക്കാരായിരുന്നു.) ഏല്പിക്കണമെന്നില്ല" എന്നു പറയുകയും കള്ളന്മാരെക്കൊണ്ടു മോഷ്ടിച്ച മുതലെല്ലാം അവിടെ വെയ്പിക്കുകയും പ്രായശ്ചിത്തവും മേലാൽ അവിടെക്കയറി മോഷ്ടിക്കുകയില്ലെന്നു സത്യവും ചെയ്യിച്ച് അവരെ വിട്ടയയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. അതിൽപ്പിന്നെ ഒരിക്കലും ആ ക്ഷേത്രത്തിൽ കള്ളന്മാർ കയറിട്ടില്ല.

മുമ്പൊരുകാലത്തു ദേവസ്വം വകയായി ഇവിടെ ഒരു പിടിയാന ഉണ്ടായിരുന്നു. ആ ആനയെ ഒരിക്കൽ ഏറനാടു താലൂക്കിൽ മമ്പാട്ടു ദേശക്കാരനായ ഒരു മഹമ്മദിയനു പാട്ടത്തിനു കൊടുത്തിരുന്നു. ഉത്സവത്തിനെഴുന്നള്ളിക്കാൻ ആനയെ മുൻകൂട്ടി മടക്കിയയച്ചുകൊള്ളാമെന്നുള്ള കരാറോടു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൂടിയാണു മഹമ്മദീയൻ ആനയെക്കൊണ്ടുപോയതു്. എങ്കിലും ഉത്സവമടുത്തപ്പോൾ ഊരാളന്മാർ മഹമ്മദീയൻെറ പേക്കു് ഒരെഴുത്തു കൊടുത്തു് ആളെ അയച്ചു. ആ എഴുത്തിനു മഹമ്മദീയൻെറ മറുപടി "ഇപ്പോൾ പണിത്തിരക്കു വളരെ അധികമാകയാൽ ഉത്സവത്തിനു തക്കവണ്ണം ആനയെ മടക്കിയയയ്ക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല" എന്നായിരുന്നു. പേരെ ആനയേ അന്വേഷിച്ചിട്ടു കിട്ടിയുമില്ല. ഊരാളന്മാർ ആകപ്പാടെ വിഷണ്ണന്മാരായിത്തീൎന്നു. എങ്കിലും ഉത്സവാരംഭദിവസം രാത്രിയിൽ എഴുന്നള്ളിക്കാനുള്ള സമയമായപ്പോൾ പടിഞ്ഞാറേപ്പുറത്തു് ഓരായുടെ ശബ്ദം കേട്ടു് ഊരാളന്മാരും മററും ഓടിച്ചെന്നു നോക്കിയപ്പോൾ അതു ദേവസ്വം വക പിടിയാനതന്നെയായിരുന്നു. അന്നു പകൽ മുഴുവനും ആ ആന മഹമ്മദീയൻെറ പണിസ്ഥലത്തുണ്ടായിരുന്നു. മമ്പാട്ടുനിന്നു് ഈ ക്ഷേത്രത്തിലേക്കു് എൺപതു നാഴിക ദൂരമുണ്ടു്. ഇത്രയും ദൂരം പത്തു നാഴികകൊണ്ടു് ഈ ആന എത്തിയതെങ്ങിനെയെന്നു ഭഗവതിക്കുമാത്രമറിയാം. ആനയുടെ മേൽ ചങ്ങലയും ഒരുമിച്ചു ആനക്കാരനുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ആന ആരും പറയാതെ സ്വയമേവ ചിറയിലിറങ്ങി കുളിച്ചു ക്ഷേത്രനടയിൽച്ചെന്നു നിന്നു. തലയിൽക്കെട്ടു് എടുത്തു കൊണ്ടുചെന്നപ്പോഴും ആരും പറയാതെ തന്നെ ആന മടക്കി. ഒരാൾ കയറിത്തലയിൽക്കെട്ടു കെട്ടിച്ചു. ശാന്തിക്കാരൻ പതിവുപോലെ എഴുന്നള്ളിക്കുകയും ചെയ്തു. അങ്ങിനെ രണ്ടു ദിവസം കഴിഞ്ഞപ്പോഴെയ്ക്കും ആനയേ അന്വേഷിച്ചു മഹമ്മദീയനും ആനക്കാരും ഇവിടെ വന്നുചേൎന്നു. ഉത്സവത്തിനെഴുന്നള്ളിക്കാൻ ആനയേ അയയ്ക്കാതെയിരുന്നതിനു മഹമ്മദീയൻ പ്രായശ്ചിത്തം ചെയ്യുകയും ദേവിയുടെ കോപം ഉണ്ടാകാതെയിരിക്കേണ്ടതിലേയ്ക്കായി അനേകം വഴിവാടുകൾ നടത്തുകയും ചെയ്തു.

ഈ ക്ഷേത്രത്തിലെ കോമരം (വെളിച്ചപ്പാടു്) പട്ടഎന്നസ്ഥലത്തു് തെയ്യമ്പാടിക്കുറുപ്പിൻെറ കുടുംബത്തിൽ ഒന്നാമനു മൂ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ന്നു ആളായിരിക്കുകയാണു പതിവ്. ഒരു കാലത്ത് അവിടെ പ്രായം തികഞ്ഞ പുരുഷന്മാരാരും ഇല്ലാതെയായിത്തീരുകയാൽ കരോപ്പണിക്കന്മാരുടെ കുടുംബത്തിൽനിന്ന് ഒരാളെ കോമരമാക്കിയെടുക്കുന്നതിന് ഊരാളന്മാരും മറ്റും കൂടി നിശ്ചയിച്ചു. ആ സമയം തെയ്യമ്പാടിക്കുറുപ്പിന്റെ ഗൃഹത്തിൽനിന്നു പതിനൊന്നു വയസ്സു മാത്രം പ്രായമായ ഒരാൺകുട്ടി വെളിച്ചപ്പെട്ടുകൊണ്ടു ക്ഷേത്രത്തിലെത്തി. കുറുപ്പിന്റെ ഗൃഹത്തിൽനിന്നു ക്ഷേത്രത്തിലേക്കു നൂററിപ്പതിനഞ്ചു നാഴിക ദൂരമുണ്ട്. ചെറുപ്രായക്കാരനായ ഈ ബാലൻ ഇത്രയും ദൂരം പരസഹായംകൂടാതെ വഴിയറിഞ്ഞ് ഇവിടെ വന്നെത്തിയതിനെക്കുറിച്ചുതന്നെ എല്ലാവരും ഏററവും അത്ഭുതപ്പെട്ടു. പിന്നീടുണ്ടായ അന്വേഷണത്തിൽ അയാൾ ഗൃഹത്തിൽനിന്ന് ഏകദേശം പതിനഞ്ചു നാഴികകൊണ്ടാണ് ഇവിടെ വന്നെത്തിയതെന്ന് അറിയുകയും ചെയ്തു. അയാളുടെ പ്രവൃത്തികളും വാക്കുകളുമെല്ലാം അത്ഭുതപ്പെടുവാൻ തക്കവയായിരുന്നതിനാൽ വിശ്വാസപൂർവ്വം അയാളെത്തന്നെ അവിടെ കോമരമായി സ്വീകരിച്ചു. ഏകദേശം എഴുപത്തഞ്ചു വയസ്സോളം പ്രായമായ ആ മനുഷ്യൻ ഇപ്പോഴും ജീവിച്ചിരിക്കുന്നുണ്ട്.

ഏകദേശം പന്ത്രണ്ടുകൊല്ലം മുൻപ് ഊരാളന്മാരുടെ ബന്ധുവർഗ്ഗത്തിൽപ്പെട്ട ഒരാൾ ഈ ഭഗവതിയുടെ നടയിൽനിന്നു കള്ളസ്സത്യം ചെയ്തു. അയാൾ ക്ഷേത്രത്തിൽനിന്നു പുറത്തിറങ്ങിയ ക്ഷണത്തിൽ ബോധം കെട്ടു മറിഞ്ഞു വീണു മരിച്ചു. അതിൽപ്പിന്നെ സത്യംചെയ്യാനായി അവിടെ ആരും ചെല്ലാറില്ല.

കൊല്ലം ൧൦൮൨-ൽ കടത്തനാട്ടു തെക്കിക്കുന്നമ്പത്തു നമ്പ്യാരുടെ ഗൃഹത്തിൽ ഒരു വലിയ കവർച്ചയുണ്ടായി. പല ജാതിക്കാരായ ഇരുപത്തൊന്നു മഹാതസ്കരന്മാർ കൂടിയാണു കളവു നടത്തിയത്. പണമായിട്ടും പണ്ടങ്ങളായിട്ടും അനേകായിരം രൂപയുടെ വക അവർ തട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പോലീസ്സുകാർ പഠിച്ച വിദ്യകളെല്ലാം പ്രയോഗിച്ച് അന്വേഷണം നടത്തീട്ടും യാതൊരു തുമ്പുമുണ്ടായില്ല. അതിനാൽ നമ്പ്യാർ ഈ ഭഗവതിക്കു ചില വഴിപാടുകൾ നേന്നു. അതിൻെറ ശേഷം അധികം താമസിയാതെ തന്നെ ആ കള്ളന്മാർ മോഷ്ടിച്ചെടുത്ത മുതലുകളെല്ലാം തലയിൽവെച്ചു തുള്ളിക്കൊണ്ടു ഭഗവതിയുടെ നടയ്ക്കൽ കൊണ്ടുചെന്നുവെച്ചു ക്ഷമായാചനംചെയ്തു മടങ്ങിപ്പോയി. ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ നമ്പ്യാരെ വരുത്തി ആ മുതലുകളെല്ലാം ഏല്പിച്ചുകൊടുത്തു. നമ്പ്യാർ മുൻപു നിശ്ചയിച്ചതിലധികം വഴിപാടുകൾ കഴിച്ചു ഭഗവതിയെ വന്ദിച്ചുകൊണ്ടു പോരുകയും ചെയ്തു.

പണ്ടൊരിക്കൽ ഗർഭിണിയായ ഒരു സ്ത്രീ ഉച്ചപ്പൂജ സമയത്തു് ഈ ക്ഷേത്രത്തിൽച്ചെന്നു ദർശനം കഴിച്ചുപോയി. അന്നു് അസ്തമിക്കുന്നതിനു മുൻപു് ആ സ്ത്രീ മരിച്ചു. ഇതിൻെറ കാരണമെന്തെന്നറിയുന്നതിനായി ആ സ്ത്രീയുടെ വീട്ടുകാർ ഒരു പ്രശ്നക്കാരനെക്കൊണ്ടു പ്രശ്നം വെപ്പിച്ചു നോക്കിച്ചു. സ്ത്രീയുടെ മരണത്തിനുള്ള കാരണം ഭഗവതിയുടെ കോപമാണെന്നു പ്രശ്നക്കാരൻ വിധിച്ചു. ഭഗവതിക്കു് ഉച്ചപ്പൂജയ്ക്കുള്ള നിവേദ്യം മദ്യവും മാംസവുമാണല്ലോ പതിവു്. മദ്യം സേവിച്ചു മദിച്ചിരിക്കുന്ന സമയത്തു് ആരായാലും അന്യന്മാർ ചെന്നു കാണുന്നതു സന്തോഷാവഹമായിരിക്കുകയില്ലല്ലോ. വിശേഷിച്ച് ഒരു സ്ത്രീയായ ഭഗവതി മദ്യപാനം ചെയ്തു് ആഹ്ലാദിച്ചിരിക്കുന്ന സമയത്തു മറ്റൊരു സ്ത്രീ ചെന്നു കണ്ടാൽ കോപമുണ്ടാകാതെയിരിക്കുമോ? ഇതാണു പ്രശ്നക്കാരൻെറ യുക്തി. അതൊക്കെ എങ്ങിനെയായാലും അക്കാലം മുതൽ ഈ ക്ഷേത്രത്തിൽ ഉച്ചപ്പൂജയ്ക്കു ശേഷം സ്ത്രീകൾ അകത്തു കടന്നു ദർശനം കഴിക്കാതെയായി. അതു് ഇപ്പോഴും അങ്ങിനെതന്നെയിരിക്കുന്നു.

ഇങ്ങിനെ വിഷാരിക്കാവിൽ ഭഗവതിയുടെ അത്ഭുതമാഹാത്മ്യങ്ങൾ പറയുകയാണെങ്കിൽ ഇനിയും വളരെയുണ്ടു്.

10 *

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അവിടെ പാരമ്പര്യപ്രകാരം ഉപദേശം സിദ്ധിച്ച വൈശ്യന്മാരുടെ പൂജയും മററുമില്ലാതെയായിട്ടു വളരെക്കാലമായിയെങ്കിലും ഭഗവതിയുടെ ശക്തി ഒട്ടും കുറഞ്ഞിട്ടില്ല. അതു് ഇപ്പോഴും വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെയിരിക്കുന്നു.

---

൭. വയസ്കരെ
ആര്യൻ നാരായണൻമൂസ്സ് അവർകളുടെ
ചികിത്സാനൈപുണ്യം.

ആര്യൻ നാരായണൻമൂസ്സ് അവർകൾ ഏകദേശം പതിനാറുവയസ്സായപ്പോഴേയ്ക്കും ഉപനയനം, സമാവർത്തനം, വൈദ്യശാസ്ത്രാഭ്യസനം, സ്വന്തം ക്ഷേത്രത്തിൽ പൂർവ്വാചാരപ്രകാരമുള്ള സംവത്സരഭജനം മുതലായവയെല്ലാം കഴിഞ്ഞു ചികിത്സ ആരംഭിച്ചു. അക്കാലംമുതൽ വയസ്കരയില്ലത്തു വരുന്ന രോഗികളെ നോക്കി ചികിത്സകൾ നിശ്ചയിച്ചു പറഞ്ഞും കുറിച്ചുകൊടുത്തും അയയ്ക്കുകയും അത്യാവശ്യപ്പെട്ടാൽ ചില സ്ഥലങ്ങളിൽപ്പോയി രോഗികളേക്കണ്ടു ചികിത്സകൾ നിശ്ചയിക്കുകയുമെല്ലാം സ്വപിതാവിൻെറ ആജ്ഞാപ്രകാരം ആര്യൻ നാരായണൻമൂസ്സ് അവർകൾതന്നെയാണു ചെയ്തിരുന്നതു്. അങ്ങിനെ ഒന്നു രണ്ടു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞപ്പോഴേയ്ക്കും—

"മന്ദോൽകണ്ഠാഃ കൃതാസ്തേന ഗുണാധികതയാ ഗുരൌ
ഫലേന സഹകാരസ്യ പുഷ്പോൽഗമ ഇവ പ്രജാഃ."

എന്നു പറഞ്ഞതുപോലെ രോഗികൾക്കു് അച്ഛൻമൂസ്സ് അവർകളെക്കാണുന്നതിനുള്ള ആഗ്രഹവും ആവശ്യവും കുറയുകയും ആര്യൻ നാരായണൻമൂസ്സവർകളെ കണ്ടാൽ മതിയെന്നു തോന്നിത്തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. എങ്കിലും വൈദ്യവിഷയമായി സ്വപുത്രനെ താൻ ഗ്രഹിപ്പിക്കേണ്ടതെല്ലാം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഗ്രഹിപ്പിച്ചുകഴിഞ്ഞു എന്നുള്ള വിചാരം ആ അച്ഛനും താൻ ഗ്രഹിക്കേണ്ടതെല്ലാം ഗ്രഹിച്ചുകഴിഞ്ഞു എന്നുള്ള വിചാരം ആ പുത്രനുമുണ്ടായില്ല. അതിനാൽ അച്ഛൻമൂസ്സവർകൾ പിന്നേയും സൌകൎയ്യമുള്ള സമയങ്ങളിലെല്ലാം പുത്രനെ അടുക്കൽ വിളിച്ചിരുത്തി, ചികിത്സകൾ സംബന്ധിച്ചുള്ള ഓരോ കാൎയ്യങ്ങളെക്കുറിച്ചും ഓരോ ഔഷധങ്ങളുടെ ഗുണങ്ങളെപ്പററിയും മററും പലതും ഉപദേശിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇപ്രകാരമുള്ള അഭിമുഖോപദേശം ആ വൃദ്ധവൈദ്യൻ തനിക്കു തീരെ വയ്യാതെയാകുന്നതുവരെത്തന്നെ ചെയ്തിരുന്നു. ആൎയ്യൻ നാരായണൻ മൂസ്സവർകൾക്കു ചികിത്സാവിഷയത്തിൽ അനന്യസാധാരണമായ ഒരു വിശേഷവും മാഹാത്മ്യവുമുണ്ടായിത്തീൎന്നതിനുള്ള പ്രധാനകാരണങ്ങളിൽ ഒന്നു വളരെക്കാലം അനുസ്യൂതമായി ഉണ്ടായ ഈ ഉപദേശംകൂടിയാണ്. ആൎയ്യൻ നാരായണൻമൂസ്സവർകൾ ചികിത്സാസംബന്ധമായി ചെയ്തിട്ടുള്ള ചില വിശേഷസംഗതികൾ താഴെ പറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു.

൫. ഒരിക്കൽ ആലപ്പുഴെ കച്ചവടംവക സൂപ്രണ്ടായിരുന്ന കോലഫ്സായ്പവർകൾക്കു സഹിക്കവയ്യാതെ കണ്ടുള്ള ഒരു തലവേദനയുണ്ടാവുകയും അനേകം വൈദ്യന്മാരെക്കൊണ്ടു പല ചികിത്സകൾ ചെയ്യിച്ചുനോക്കീട്ടും ഒരു ഗുണവും കാണായ്കയാൽ ഒടുക്കം വയസ്കരെ അറിയിക്കുന്നതിനായി സായ്പവർകൾ കോട്ടയത്തു വന്നുചേരുകയും ചെയ്തു. കോലഫ്സായ്പവർകളുടെ ഒരു സഹോദരി കോട്ടയത്തു താമസിച്ചിരുന്നു. സായ്പവർകൾ ആ (വലിയ)മദാമ്മയുടെ ബംഗ്ലാവിൽ താമസിച്ചുകൊണ്ടു വയസ്കരെ ആളയച്ചു ദീനവിവരമെല്ലാം അറിയിക്കുകയും മൂസ്സവർകൾ അവിടെയൊട്ടു ചെന്നാൽകൊള്ളാമെന്ന് അപേക്ഷിക്കുകയും മഞ്ചൽ അയച്ചുകൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. ആൎയ്യൻ നാരായണൻമൂസ്സവർകൾ അച്ഛൻമൂസ്സവർകളുടെ ആജ്ഞാപ്രകാരം ഉടനെ യാത്രയായി. അവിടുന്ന് ഒരു പെട്ടി തുറന്ന് ഒരു ഗുളികയെടുത്ത് ക

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ു പിലാവിലയിൽപ്പൊതിഞ്ഞു കൈയിൽ വെച്ചുകൊണ്ടാ
ണു മഞ്ചലിൽക്കയറിപ്പോയതു്. മൂസ്സവർകൾ ബംഗ്ലാവി
ലെത്തി സായ്പവർകളെക്കണ്ടതിന്റെ ശേഷം ഒരു തുടം മുല
പ്പാൽ വേണമെന്നു പറഞ്ഞു. ഉടനെ സായ്പവർകളുടെ ഭൃ
ത്യന്മാരോടിപ്പോയി മുലപ്പാൽ കൊണ്ടുവന്നു. മൂസ്സവർകൾ
തന്റെ കൈയിലുണ്ടായിരുന്ന ഗുളിക ആ ഭൃത്യന്മാരെക്കൊ
ണ്ടുതന്നെ മുലപ്പാലിൽ അരച്ചുകലക്കിച്ചു. ആ സമയം സാ
യ്പവർകൾ തലവേദനയുടെ കാഠിന്യംകൊണ്ടു കണ്ണു തുറ
ക്കാനും മിണ്ടാനും വയ്യാതെ കട്ടിലിൽക്കിടക്കുകയായിരുന്നു.
മൂസ്സ് അവർകൾ സായ്പവർകളുടെ തല നേരേ വെയ്പിച്ചിട്ടു
മുലപ്പാലൊട്ടൊത്തു നസ്യംചെയ്തു. അപ്പോൾ വേദന പൂർവ്വാധി
കം കലശലാവുകയാൽ സായ്പവർകൾ പെട്ടെന്നു പിടച്ചെ
ണീററിരിക്കുകയും ഒന്നു തുമ്മുകയും അതോടുകൂടി രണ്ടു നാ
സാദ്വാരങ്ങളിൽനിന്നും ഓരോ പുഴുക്കൾ താഴെ വീഴുകയും
ചെയ്തു. ആ പുഴുക്കൾ ഒന്നാം അംഗുലം വീതം നീളമുള്ളവ
യും തല കറുത്തവയുമായിരുന്നു. പുഴുക്കൾ പോയതിനോടു
കൂടി സായ്പവർകൾക്കു തലവേദന മാറി നല്ല സുഖമായി.
അദ്ദേഹം മടങ്ങിവന്നു വിവരമെല്ലാം അച്ഛൻ മൂസ്സ് അവർ
കളുടെ അടുക്കൽ പറഞ്ഞപ്പോൾ "ഇതു സ്വല്പം സാഹസ
മായിപ്പോയി. ഗ്രന്ഥത്തിൽക്കാണുന്നവയെല്ലാം ചെയ്യരു
തു്. അങ്ങിനെ ചെയ്താൽ ചിലപ്പോൾ ചിലതു് അബദ്ധ
മായിട്ടും തീർന്നേക്കും. ഇങ്ങിനെയുള്ളതൊക്കെ വളരെ ആ
ലോചിച്ചും വേറെ നിവൃത്തിയില്ലാതെ വരുന്ന സമയത്തും
മാത്രമേ ചെയ്യാവൂ. ആട്ടെ, ഈശ്വരകാരുണ്യംകൊണ്ടു് ഇ
പ്പോൾ വേണ്ടതുപോലെയായല്ലോ. സന്തോഷമായി" എ
ന്നു് അവിടുന്നു പറഞ്ഞു. സായ്പവർകൾ സന്തോഷിച്ചു്
ആയിരം രൂപയും ഒരു കൊമ്പനാനയേയും സംഭാവനയാ
യി എഴുത്തോടുകൂടി വയസ്കരെ അയച്ചുകൊടുത്തു. ആ സം
ഭാവന എന്തോ അവിടെ സ്വീകരിച്ചില്ല. സായ്പവർകളു
ടെ എഴുത്തിനു് അച്ഛൻമൂസ്സ് അവർകൾ ഞങ്ങൾ ചെയ്യു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ന്നതു ധർമ്മചികിത്സയാണ് അതിനു പ്രതിഫലം വാങ്ങുക പതിവില്ല. സായ്പവർകളുടെ ഔദാര്യത്തിനായി നന്ദിപറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു" എന്നു മറുപടി അയച്ചുകൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. കോലഫ് സായ്പവർകളുടെ തപാലുവഴി ഭേദമാക്കിയ കാലത്ത് ആര്യൻ നാരായണൻമൂസ്സ് അവർകൾക്ക പതിനെട്ടു വയസ്സേ പ്രായമായിരുന്നുള്ളു.

൨. പ്രസിദ്ധവൈദ്യനും ആര്യൻ നാരായണൻമൂസ്സ് അവർകളുടെ പിതൃവ്യപുത്രനും ജ്യേഷ്ഠഭ്രാതാവുമായിരുന്ന പിലാമന്തോൾ ശങ്കുണ്ണിമൂസ്സ് അവർകൾക്ക കഴുത്തിൻെറ പിൻഭാഗത്ത് ഒരിക്കൽ ഒരരിമുറിപോലെ ഏറാവും ചെറുതായ ഒരു കുരുവുണ്ടാവുകയും ക്ഷൌരം ചെയ്യിച്ചപ്പോൾ അതു മുറിഞ്ഞുപോവുകയും ചെയ്തു. ആ സമയം വലിയ വേദനയും മററുമുണ്ടായില്ലെങ്കിലും അന്നു വൈകുന്നേരമായപ്പോഴെയ്ക്കും ആ കുരു വീർത്ത് ഒരു ചുണ്ടങ്ങായോളമാവുകയും വേദന കലശലായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. രണ്ടുമൂന്നുദിവസംകൊണ്ട് ആ കുരു വിർത്തുവീർത്ത് ഒരു തേങ്ങായോളമായിത്തീർന്നതിൻെറ നീരു കഴുത്തിനു ചുററും മാത്രമല്ല, കുറേശ്ശ മുഖത്തേയ്ക്കുംകൂടി വ്യാപിച്ചു തുടങ്ങി. വേദനയുടെ കാഠിന്യംകൊണ്ടു ശങ്കുണ്ണിമൂസ്സവർകൾ കുളിക്കാനും ഉണ്ണാനും ഉറങ്ങാനുമൊന്നും വയ്യാതെ ഏററവും അവശതയോടുകൂടി കിടപ്പിലായി. ഇത്രയുമായതിൻെറ ശേഷമാണ് ഈ വിവരത്തിനു വയസ്കരയ്ക്ക് എഴുതിയയച്ചതു്. പിലാമന്തോളില്ലാത്ത വർത്തമാനങ്ങൾ വയസ്കരയ്ക്ക് എഴുതിയയയ്ക്കുന്നതു ശങ്കുണ്ണിമൂസ്സ് അവർകൾതന്നെയല്ലാതെ അന്യന്മാരെക്കൊണ്ട് എഴുതിയയപ്പിക്കാറില്ല. ഈ എഴുത്തു പിലാമന്തോളില്ലത്ത് അക്കാലത്തു കാര്യസ്ഥനായിരുന്ന പിഷാരടിയാണ് എഴുതിയയച്ചതു്. ആ എഴുത്തു കണ്ടപ്പോൾതന്നെ ദീനം സാമാന്യത്തിലധികം കലശലായിട്ടുണ്ടെന്ന് അദ്ദേഹം മനസ്സിലാക്കിക്കഴിഞ്ഞു. എഴുത്തു കണ്ടിട്ട് ഒരു മണിക്കൂറു കഴിയുന്നതിനുമുൻപു അദ്ദേഹം പിലാമന്തോൾക്കു യാത്രയായി. അക്കാലത്ത് ഇപ്പോഴത്തെപ്പോലെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വാഹനസൌകര്യങ്ങളൊന്നുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതിനാൽ അദ്ദേഹം കോട്ടയത്തുനിന്നു ചാവക്കാടുവരെ തോണിക്കും അവിടെനിന്നു കൂലിക്കു കുതിരവണ്ടി പിടിച്ചും മറ്റുമാണു യാത്ര ചെയ്തതു്. എങ്കിലും അദ്ദേഹം കോട്ടയത്തുനിന്നു പുറപ്പെട്ടിട്ടു മൂന്നാം ദിവസം പിലാമന്തോളിലെത്തി. അപ്പോഴേയ്ക്കും അവിടെ കുട്ടഞ്ചേരിമൂസ്സ്, ആലത്തൂർ നമ്പി മുതലായ വൈദ്യശ്രേഷ്ഠന്മാരെല്ലാവരുമെത്തുകയും മറ്റു ചികിത്സകളാരംഭിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ആര്യൻനാരായണൻമൂസ്സ് അവർകൾ അവിടെയെത്തി, ക്ഷണത്തിൽ കുളികഴിച്ച് അകത്തു ചെന്നപ്പോൾ ശങ്കുണ്ണിമൂസ്സവർകൾ തെറുത്തുവെച്ച ഒരു മെത്തയിന്മേൽച്ചാരി കുഴഞ്ഞു കിടക്കുകയായിരുന്നു. ആര്യൻനാരായണൻമൂസ്സ് അവർകളെക്കണ്ടിട്ടു രോഗി ആളറിഞ്ഞു എങ്കിലും ഒന്നും സംസാരിക്കാൻ ശക്തനല്ലാത്തവണ്ണം അവശനായിപ്പോയിരുന്നതിനാൽ മുഖത്തു നോക്കി കണ്ണീരൊലിപ്പിക്കുക മാത്രം ചെയ്തു. അപ്പോൾ ആര്യൻനാരായണൻമൂസ്സ് അവർകൾ "ക്ഷീണം ഇത്രമാത്രം വർദ്ധിപ്പിച്ചുവല്ലോ" എന്നു പറഞ്ഞു. അതുകേട്ട് അവിടെയുണ്ടായിരുന്ന വൈദ്യശ്രേഷ്ഠന്മാർ "ക്ഷീണം വർദ്ധിക്കാതെയിരിക്കുന്നതെങ്ങിനെയാണ്? അഞ്ചാറുദിവസമായിട്ടു യാതൊരാഹാരവും കഴിക്കുന്നില്ല. യാതൊന്നിനും രുചിയില്ലെന്നാണു പറയുന്നതു് പാലാണെങ്കിൽ കുറച്ചു കുടിക്കാമെന്നു തോന്നുന്നുണ്ടെന്നു പറയുന്നുണ്ട്. അതു കൊടുക്കാനും പാടില്ലല്ലോ. പാൽ ഈ രോഗത്തിനു വിരോധമാണെന്നല്ലേ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതു്?" എന്നാണു സമാധാനം പറഞ്ഞതു്. അപ്പോൾ ആര്യൻ നാരായണൻമൂസ്സ് അവർകൾ "പാൽ കൊടുക്കുന്നതിനു വിരോധമില്ല. ക്ഷണത്തിൽ ആളയച്ച് എവിടെനിന്നെങ്കിലും കുറച്ചു പാൽ വരുത്തണം" എന്നു പിഷാരടിയോടു പറഞ്ഞു. ഉടനെ പിഷാരടി "കുറച്ചു പാൽ ഇവിടെത്തന്നെ കാണും. പോരാത്തതു് ഇപ്പോൾ ആളയച്ചു വരുത്തുകയും ചെയ്യാം" എന്നു പറയുകയും അ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പ്പോൾ തന്നെ ആളയയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. ആയ്യൻ നാരായണൻമൂസ്സ് അവർകൾ ഇല്ലത്തു ഇരുന്നിരുന്ന പാൽ ക്ഷണത്തിൽ കാച്ചിപ്പ സ്വല്പം പഞ്ചസാരയും ചേർത്തു പിലാവിലകൊണ്ടു കോരി രോഗിക്കു കുറേശ്ശക്കുറേശ്ശ കൊടുത്തു. തൊണ്ട ഉണങ്ങിപ്പോയതുകൊണ്ട് ഒരു തുടം പാൽ കുടിക്കുന്നതിന് ഏകദേശം ഒരു നാഴിക വേണ്ടിവന്നു. പിന്നെ വലിയ പ്രയാസം കൂടാതെ ഒരു തുടം പാൽ കൂടെ കുടിച്ചു. ഉടനെ രണ്ടു തുടം പാൽകൂടി കഴിക്കുന്നതിനു പ്രയാസമുണ്ടായില്ല. അങ്ങിനെ നാഴിപ്പാൽ കുടിച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ രോഗി "ആവു! എനിക്കിപ്പോൾ ക്ഷീണത്തിനു കുറച്ചു കുറവുണ്ട്. കുറേശ്ശ സംസാരിക്കാമെന്നു തോന്നുന്നുമുണ്ട്. നാവും തൊണ്ടയും ഉണങ്ങി വരണ്ടുപോയതുകൊണ്ട് ഇതുവരെ മിണ്ടാൻ വയ്യാ യിരുന്നു. ഇനി വേണ്ടതൊക്കെ പിന്നെ നിശ്ചയിക്കാം. അനുജൻ ഉണ്ടില്ലല്ലൊ. പോയി ഊണു കഴിച്ചു വരു" എന്നു പറഞ്ഞു. അതു കേട്ട് അദ്ദേഹം ഒരുവിധം സമാധാനത്തോടു കൂടി ഉണ്ണാൻ പോയി. അവിടെക്ക് ഊണു കഴിക്കാൻ വൈകിയാണ് ഇരുന്നിരുന്നതു്. കോട്ടയത്തുനിന്നു പുറപ്പെട്ടിട്ടു വഴിക്കു ഒരു നേരം മാത്രമേ ഉണ്ടിരുന്നുള്ളു. എങ്കിലും തന്റെ ജ്യേഷ്ഠന്റെ അവശത കണ്ടപ്പോൾ വിശപ്പും ദാഹവും ക്ഷീണവുമെല്ലാം അവിടുന്നു വിസ്മരിച്ചുപോയി. ഇവർ രണ്ടുപേരും ഭിന്നോദരസഹോദരന്മാരായിരുന്നുവെങ്കിലും അവരുടെ പരസ്പരസ്നേഹം ഏകോദരസഹോദരനിർവിശേഷമായിരുന്നു.

ആയ്യൻനാരായണൻമൂസ്സ് അവർകൾ ഊണുകഴിച്ചു വന്നതിന്റെശേഷം ചികിത്സകളെല്ലാം ആലോചിച്ചു നിശ്ചയിച്ചു. അവയിൽ പ്രധാനമായി നിശ്ചയിച്ചതു് ഒരു പാൽക്കഷായവും ഒരു പാൽക്കഞ്ഞിയുമായിരുന്നു. രണ്ടിനും മരുന്നുകൾ രണ്ടുമൂന്നുകൂട്ടം വീതമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. ആ മരുന്നുകൾ ചതച്ചു കിഴി കെട്ടിയിട്ടു പാൽക്കഞ്ഞിയും പാൽക്കഷായവുമുണ്ടാക്കി പ്രതിദിനം രണ്ടോ മൂന്നോ പ്രാവ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശ്യം വീതം ദേഹത്തിനു തക്കവണ്ണവും ഒരു ത്ര്യംശംപോലെയും കൊടുക്കാനാണു നിശ്ചയിച്ചത്. അങ്ങിനെ നാലഞ്ചുദിവസം കഴിഞ്ഞപ്പോഴേയ്ക്കും ശങ്കുണ്ണിമൂസ്സ് അവർകൾക്കു ക്ഷീണം മിക്കവാറും മാറി. പിന്നെ കുരുവിന്റെ വേദന മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. അതിനു പിന്നെ ഒരു കുരുവുണ്ടാക്കിയിട്ടു. ആ കുരു രണ്ടുനാലുദിവസമിട്ടപ്പോൾ കുരു പഴുത്തു പൊട്ടി. അപ്പോൾ വേദനയും മാറി; ക്രമേണ നീരും പോയി. പിന്നെ വ്രണമുണങ്ങാനുള്ള മരുന്നും ഉണ്ടാക്കിയിടുകയും ക്രമേണ വ്രണമുണങ്ങുകയും ശങ്കുണ്ണിമൂസ്സ് അവർകൾ സ്വസ്ഥശരീരനായി പൂർവ്വസ്ഥിതിയെ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതിനെല്ലാറ്റിനുംകൂടി ഏകദേശം മൂന്നുമാസം വേണ്ടിവന്നു. അത്രയുംകാലം ആര്യൻനാരായണൻമൂസ്സ് അവർകളുടെ സ്ഥിരവാസം പിലാമന്തോളില്ലത്തു തന്നെയായിരുന്നു.

ശങ്കുണ്ണിമൂസ്സ് അവർകൾ സ്വസ്ഥതയെ പ്രാപിച്ചതിന്റെ ശേഷം ഒരു ദിവസം ആര്യൻനാരായണൻ മൂസ്സ് അവർകളോട് അവിടുത്തെ മാതുലനും മഹാവൈദ്യനും വലിയ വിദ്വാനുമായിരുന്ന കുട്ടഞ്ചേരി അപ്ഫൻ മൂസ്സ് അവർകൾ "ഏതു ദീനം വന്നാലും ഭേദമാകും ഇല്ലേ? കുഞ്ഞാ!" എന്നു ചോദിച്ചു (കുട്ടഞ്ചേരി അപ്ഫൻ മൂസ്സ് അവർകൾ തന്റെ ഭാഗിനേയനായ ആര്യൻനാരായണൻമൂസ്സ് അവർകളെ 'കുഞ്ഞാ' എന്നാണു വിളിച്ചിരുന്നത്.) അതിനുത്തരമായി ആര്യൻനാരായണൻ മൂസ്സ് അവർകൾ "ബുദ്ധിയും യുക്തിയും ശാസ്ത്രജ്ഞാനവും ധൈര്യവും കൈപ്പുണ്യവുമുള്ള വൈദ്യൻ ചികിത്സിക്കുകയും രോഗിക്ക് ആയുർബ്ബലവും ഈശ്വരസഹായവുമുണ്ടായിരിക്കുകയും ചെയ്താൽ ഭേദമായിവന്നും വരാം എന്ന് അച്ഛൻ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്" എന്നു പറഞ്ഞു. അപ്ഫൻമൂസ്സ് അവർകൾ വീണ്ടും "ആട്ടെ, കുഞ്ഞാ! ഈ ദീനത്തിനു പാൽ കൊടുക്കാമെന്നു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത് എവിടെയാണ്? ഞാൻ നോക്കീട്ടുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങളിലെങ്ങും അങ്ങിനെ കണ്ടിട്ടില്ല. കുഞ്ഞൻ വല്ല ഗ്രന്ഥത്തിലും കണ്ടിട്ടുണ്ടോ?"

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

എന്നു ചോദിച്ചു. അതിനു മറുപടിയായി ആര്യൻനാരായണൻമൂസ്സ് അവർകൾ പറഞ്ഞതു് "അത്യാവശ്യപ്പെട്ടാൽ പാലും കൊടുക്കാം. സർവ്വപ്രധാനമായി നോക്കേണ്ടതു പ്രാണനെ രക്ഷിക്കാനാണ് മരിച്ചവർക്ക് ചികിത്സയില്ലല്ലൊ" എന്നു് അച്ഛൻ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട് അതുകൊണ്ടു പാൽ കൊടുത്തു എന്നേ ഉള്ളൂ" എന്നാണ്. ഇതു കേട്ടപ്പോൾ അവിടെ കൂടിയിരുന്ന വൈദ്യന്മാരെല്ലാവരും "ഇങ്ങിനെ ഒരച്ഛനും ഒരു മകനും നമ്മുടെ കൂട്ടത്തിൽ വേറെ ഒന്നും ഇതുവരെ ഉണ്ടായിട്ടില്ല; ഇനി ഉണ്ടാകുന്ന കാര്യം എന്തോ, ഈശ്വരനറിയാം". എന്നും മററും പറഞ്ഞു വയസ്കരെ അച്ഛൻമൂസ്സ് അവർകളേയും അവിടത്തെ പുത്രനായ ആര്യൻ നാരായണൻ മൂസ്സ് അവർകളേയും വളരെ പ്രശംസിച്ചു.

ാ. ശങ്കുണ്ണിമൂസ്സ് അവർകളെ ചികിത്സിക്കുന്നതിനായി ആര്യൻനാരായണൻമൂസ്സ് അവർകൾ ഏകദേശം മൂന്നു മാസത്തോളം കാലം പിലാമന്തോളില്ലത്തു താമസിച്ചിരുന്നു എന്നു മുൻപു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ. ആ കാലത്തിനിടയ്ക്കു സാമൂതിരിപ്പാട്ട തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലേക്കും പുറത്തു് ഒരു വലിയ കുരുവുണ്ടായി. അതു ക്ഷണത്തിൽ വളൎന്നു നാലഞ്ചുദിവസംകൊണ്ടു് ഒരു പൊതിയാത്തതുമായി. വേദനകൊണ്ടു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു സ്നാനാശനനിദ്രാദികളൊന്നുമില്ലാതെ ഏററവും പാരവശ്യത്തോടുകൂടി കിടപ്പിലായിത്തീൎന്നു. അതിനാൽ ശങ്കുണ്ണിമൂസ്സ് അവർകളെ കൊണ്ടുപോകാനായി കോഴിക്കോട്ടുനിന്നു പിലാമന്തോളില്ലത്തു് ആളുകൾ വന്നു. ശങ്കുണ്ണിമൂസ്സ് അവർകൾക്കു ദീനമാണെന്നുള്ള വൎത്തമാനം കോഴിക്കോട്ട് അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല. ശങ്കുണ്ണിമൂസ്സ് അവർകൾ കോഴിക്കോടു മുതലായ പ്രദേശങ്ങളിലും പ്രസിദ്ധനും സർവ്വസമ്മതനുമായിരുന്നു. എന്നു മാത്രമല്ല, അക്കാലത്തു സാമൂതിരികോവിലകത്തും മററും ശങ്കുണ്ണിമൂസ്സ് അവർകളെക്കൊണ്ടല്ലാതെ ചികിത്സിപ്പിക്കാറുമില്ലായിരുന്നു. ഇതെല്ലാംകൊണ്ടുമാണു തിരുമനസ്സിലെ ആളുകൾ പിലാമന്തോ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മില്ലത്തു വന്നതു്. സാമൂതിരിപ്പാട്ടു തിരുമനസ്സിലെ ആളുകൾ വന്നിരിക്കുന്നു എന്നും മറ്റുമറിഞ്ഞപ്പോൾ ശങ്കുണ്ണിമൂസ്സ് അവർകൾ ആര്യൻനാരായണൻമൂസ്സ് അവർകളോടു്, "സാമൂതിരിക്കു സുഖക്കേടായിട്ടു് ആളയയ്ക്കുകയും അനുജൻ ഇവിടെ ഉണ്ടായിരിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്ന സ്ഥിതിക്കു് ഒന്നു പോകാതെയിരിക്കുന്നതു ഭംഗിയല്ല. എന്നെ അവിടെ ഒരു സ്നേഹിതന്റെ നിലയിലാണു വെച്ചിരിക്കുന്നതു്. അതുകൊണ്ടു് അനുജൻ പോയി നോക്കി വേണ്ടുന്ന ചികിത്സകൾ നിശ്ചയിച്ചു് എഴുതിക്കൊടുക്കുകയും എന്റെ ദീനസ്ഥിതി അവിടെ അറിയിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടു് ഉടനെതന്നെ മടങ്ങിപ്പോരണം. അധികം താമസിക്കരുതു്. എനിക്കിപ്പോൾ കുറച്ചു് ആശ്വാസമുണ്ടല്ലോ. അനുജൻ മടങ്ങി വരുന്നതുവരെ ഇപ്പോൾ ചെയ്തുവരുന്നതുപോലെയൊക്കെ ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കാം" എന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ആര്യൻനാരായണൻമൂസ്സ് അവർകൾ, "ഞാനറിയുന്നവരായിട്ടും എന്നെ അറിയുന്നവരായിട്ടും അവിടെ ആരുമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. എങ്കിലും ജ്യേഷ്ഠനു് അങ്ങിനെ താല്പര്യമുണ്ടെങ്കിൽ ഞാൻ പോവുകയും അവിടെച്ചെന്നു കണ്ടിട്ടു യുക്തംപോലെ എന്തെങ്കിലും ചെയ്യുകയോ നിശ്ചയിച്ചു് എഴുതിക്കൊടുക്കുകയോ ചെയ്തിട്ടു പോരികയും ചെയ്യാം" എന്നു പറഞ്ഞിട്ടു് ആ വന്നിരുന്ന ആളുകളോടുകൂടിത്തന്നെ പോയി. പിറ്റേദിവസം രാവിലെ മൂസ്സ് അവർകൾ സാമൂതിരിക്കോവിലകത്തെത്തുകയും ഉടനെ കുളിക്കാൻ പോവുകയും ചെയ്തു. ആ സമയം അദ്ദേഹത്തെക്കണ്ടിട്ടു സാമൂതിരിപ്പാട്ടിലെ സേവനം കോവിലകത്തു താമസക്കാരനുമായ ഒരു നമ്പൂരി "അല്ലാ! ഈ വിദ്വാനാരാണാവോ ചാടിവന്നിരിക്കുന്നതു്? ഇയ്യാൾക്കു വല്ലതുമറിയാമോ ആവോ?" എന്നു മറ്റൊരു നമ്പൂരിയോടു പറഞ്ഞു. സ്വകാര്യമായിട്ടാണു് ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞതു്. എങ്കിലും പുച്ഛരസത്തോടുകൂടിയ ആ വാക്കു കുറശ്ശ മൂസ്സ് അവർകളും കേട്ടു. എന്നാൽ അവിടുന്നു്

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അത്ര കേട്ടതായി ഭാവിക്കപോലും ചെയ്തില്ല. ആഢ്യൻനാരായണൻമൂസ്സ് അവർകളുടെ യോഗ്യതകളേക്കുറിച്ച് ആ നമ്പൂരിക്കെന്നല്ല, ആ ദിക്കകാർക്കാർക്കുംതന്നെ അക്കാലത്തു ലേശം പോലും അറിവില്ലായിരുന്നു. സ്വല്പമെങ്കിലും അറിഞ്ഞിരുന്നുവെങ്കിൽ ആ നമ്പൂരി ഇങ്ങിനെ പറയുമായിരുന്നില്ലല്ലൊ.

മൂസ്സ് അവർകൾ കുളിയും നിത്യകർമ്മാനുഷ്ഠാനാദികളും കഴിച്ച കോവിലകത്തു ചെന്നു സാമൂതിരിപ്പാട തമ്പുരാനേക്കണ്ടു. അപ്പോൾ തമ്പുരാൻ കരുവിന്റെ വേദനകൊണ്ടും ക്ഷീണംകൊണ്ടും ഏററവും അവശനായി ഒരു ചാവട്ടയിന്മേൽച്ചാരി കുഴഞ്ഞു കിടക്കുകയായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടപ്പോൾ തമ്പുരാൻ "എന്റെ മൂസ്സേ! എനിക്കു വേദന സഹിക്കവയ്യാതെയായിരിക്കുന്നു. ഈ വേദന കുറയുന്നതിന് എന്തെങ്കിലും ക്ഷണത്തിൽ ചെയ്യണേ" എന്നു പറഞ്ഞു. ആ സമയം മുമ്പു മൂസ്സ് അവർകളെക്കുറിച്ച പുച്ഛിച്ചുപറഞ്ഞ ആ നമ്പൂരി അവിടെച്ചെന്ന് അദ്ദേഹത്തോട് "ഊണു കാലമായി; ഇങ്ങോട്ടു വരാം" എന്നു പറഞ്ഞു. അതിനു മറുപടിയായി മൂസ്സ് അവർകൾ "ഞാൻ ഉണ്ണാനായിട്ടല്ല, സാമൂതിരിപ്പാട്ടിലേയ്ക്കു സുഖക്കേടാകയാൽ ഇവിടെ വന്നു നോക്കി ഇതിനു വല്ലതും ചെയ്യണമെന്നു ശ്രേഷ്ഠൻ പറഞ്ഞയച്ചിട്ടാണ് ഇവിടെ വന്നിരിക്കുന്നത്. അതിനാൽ ഇതിനു തൽക്കാലം വേണ്ടതു ചെയ്തുകഴിഞ്ഞിട്ടു പിന്നെ ഊണിന്റെ കാര്യം ആലോചിക്കാം" എന്നു പറഞ്ഞിട്ട് അവിടെ നിന്ന് ഇറങ്ങിപ്പോയി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മറുപടി കേട്ടപ്പോൾ നമ്പൂരി സാമാന്യത്തിലധികം ഇളിഭ്യനായി. താൻ മുൻപു പറഞ്ഞതു മൂസ്സു കേട്ടായിരിക്കുമോ? കേട്ടുവെങ്കിൽ കാര്യം ചിന്തയായി വഷളത്വം പറയേണ്ടായിരുന്നു എന്നും മററും വിചാരിച്ചുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം അവിടെത്തന്നെ നിന്നു. അദ്ദേഹം കോവിലകത്തോടടുത്തുള്ള വളപ്പിൽ (പറമ്പിൽ) ച്ചെന്നു ചുററിനടന്നു നോക്കി എന്തോ ഒരു പച്ചില പറിച്ചു കയ്യിലിട്ടു കശക്കിക്കൊണ്ടു മടങ്ങിവന്ന് അവിടെ നിന്നിരുന്ന കുട്ടിപ്പട്ടരുടെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കയ്യിൽ കൊടുത്തു് അതു പച്ച വെള്ളത്തിലരച്ചു കുഴമ്പുപോലെയാക്കിക്കൊണ്ടു വരുവാൻ പറഞ്ഞു. കുട്ടിപ്പട്ടരു് ഉടനെ അതു കുഴമ്പുപോലെയാക്കിക്കൊണ്ടുവന്നു. മൂസ്സവർകൾ കുരുവിൻെറ ഒരു സ്ഥാനം പറഞ്ഞുകൊടുത്തു കുട്ടിപ്പട്ടരെക്കൊണ്ടു് ആ മരുന്നു് അവിടെ ഇടുവിച്ചു ഒരു നാഴിക കഴിഞ്ഞപ്പോൾ കുരു പൊട്ടി, ചോരയും ചലവുമായി ഒരു രണ്ടുമൂന്നിടങ്ങഴിക്കു മാത്രം കഴിഞ്ഞുപോയി. ഉടനെ തമ്പുരാൻ എണീററിരുന്നു് "ഇപ്പോൾ വേദന ഒട്ടുമില്ല. ഇനി ക്ഷീണം മാത്രമാണു ദുസ്സഹമായിട്ടുള്ളതു്" എന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ മൂസ്സവർകൾ "കറച്ചു കഞ്ഞി കുടിച്ചാൽ ക്ഷീണവും കുറയും" എന്നു പറഞ്ഞു. ഉടനെ തമ്പുരാൻ "എന്നാൽ കഞ്ഞി കൊണ്ടുവരട്ടെ" എന്നു പറകയും കുട്ടിപ്പട്ടർ കഞ്ഞി കൊണ്ടുചെന്നു കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾത്തന്നെ തമ്പുരാൻ ഒരു നാഴിയരിയുടെ കഞ്ഞി കുടിച്ചു. കഞ്ഞികുടിച്ചു കൈകഴുകിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മൂസ്സവർകൾ "ഇനി ആ കട്ടിലിൽ കുറച്ചുനേരം ഇടത്തുവശം ചരിഞ്ഞു കിടക്കുക" എന്നു പറഞ്ഞു. ഉടനെ തമ്പുരാൻ അങ്ങിനെ കിടക്കുകയും ഒരു മാത്രനേരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഉറങ്ങിത്തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. പിന്നെ മൂസ്സവർകൾ "ഉറക്കത്തിനു വിഘ്നംവരത്തക്കവണ്ണം ഇവിടെ ആരും ശബ്ദമൊന്നും ഉണ്ടാക്കരുതെ"ന്നു പറഞ്ഞിട്ടു് ഊണു കഴിക്കാൻ പോയി. ഊണു കഴിഞ്ഞു മൂസ്സവർകൾ കോവിലകത്തുതന്നെ മറെറാരു സ്ഥലത്തു പോയിരുന്നു വിശ്രമിച്ചു.

തമ്പുരാൻ ഉറങ്ങിത്തുടങ്ങീട്ടു ഏകദേശം നാലുമണിക്കൂറു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഉണന്നു. പിന്നെയും കുറച്ചു കഞ്ഞി കുടിച്ചു. തമ്പുരാൻെറ കഞ്ഞികുടി കഴിഞ്ഞപ്പോഴേക്കും മൂസ്സവർകൾ വീണ്ടും അവിടെയെത്തി. അപ്പോൾ തമ്പുരാൻ മൂസ്സിൻെറ ചികിത്സ എനിക്കു നല്ലപോലെ ഫലിച്ചു. ഞാൻ അഞ്ചാറുദിവസം കൂടീട്ടാണു് ഇന്നു കുറച്ചു കഞ്ഞി കുടിക്കുകയും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഉറങ്ങുകയും ചെയ്തു. എനിക്കിപ്പോൾ വളരെ സുഖം തോന്നുന്നു. വേദ ഒട്ടുമില്ല. ഇനി കുരുവിന്റെ വ്രണമുണങ്ങുകയും ദേഹത്തിന്റെ ക്ഷീണം മാറുകയും മാത്രം മതി. അതിനെന്തെല്ലാമാണ വേണ്ടതെന്നു നിശ്ചയിക്കണം. എന്നല്ല, എനിക്കു നല്ല സുഖമായിട്ടു മൂസ്സ് ഇവിടെനിന്നു പോകാവൂ. അതുവരെ ഇവിടെത്താമസിക്കണം" എന്നു പറഞ്ഞു. അതിനു മറുപടിയായി മൂസ്സവർകൾ; "ഇനിയും ഇവിടെത്താമസിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല. എനിക്ക് ഇപ്പോൾത്തന്നെ മടങ്ങിപ്പോരുകന്നതിയിരിക്കുന്നു. ജ്യേഷ്ഠനിപ്പോൾ സുഖക്കേടായിട്ടു കിടപ്പാണ്. ജ്യേഷ്ഠനെ ചികിത്സിക്കാനായിട്ടാണു ഞാൻ പിലാമന്തോളിൽനിന്നു വന്നിരിക്കുന്നതു്. ഇവിടെ ദീനമായിട്ടാണന്നറികയും ആളയക്കുകയും ജ്യേഷ്ഠൻ നിർബ്ബന്ധപൂർവ്വം പറയുകയും ചെയ്തതുകൊണ്ടാണു ഞാൻ ഇങ്ങോട്ടു പോന്നതു്. ഇനി ഇവിടെ ഭയപ്പെടാനൊന്നുമില്ല. ഏതാനും ദിവസംകൊണ്ടു ദീനങ്ങളെല്ലാം മാറി സുഖമാവും. ഇനി ചെയ്യേണ്ടുന്ന ചികിത്സകളൊക്കെ ഇവിടെ എഴുതിക്കൊടുത്തേക്കാം. അതുപോലെയൊക്കെ ചെയ്താൽ മതി" എന്നറിയിച്ചു. ഉടനെ തമ്പുരാൻ അനുവദിക്കുകയും ചികിത്സകൾ വേണ്ടതെല്ലാമെഴുതിക്കൊടുത്തിട്ടു മൂസ്സവർകൾ അപ്പോൾത്തന്നെ യാത്രയാവുകയും ചെയ്തു. ആ സമയം തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു മൂസ്സവർകൾക്കു ചില സമ്മാനങ്ങൾ കല്പിച്ചുകൊടുക്കാൻ ഭാവിച്ചു. മൂസ്സവർകൾ അതൊന്നും സ്വീകരിച്ചില്ല. "അതൊക്കെ ജ്യേഷ്ഠൻ വരുമ്പോൾ മതി. ഞാൻ ജ്യേഷ്ഠന്റെ ഒരു പ്രതിപുരുഷൻ മാത്രമായിട്ടാണ് ഇവിടെ വന്നിരിക്കുന്നതു്. ജ്യേഷ്ഠൻ പറഞ്ഞയച്ചിട്ടുള്ളതുപോലെ വല്ലതും ചെയ്യാനല്ലാതെ ഇവിടെനിന്ന് എന്തെങ്കിലും വാങ്ങാൻ എനിക്കധികാരമില്ല" എന്നു പറഞ്ഞു മടങ്ങിപ്പോന്നു: അഷ്ടൻ നാരായണൻ മൂസ്സവർകൾ നിശ്ചയിച്ച് എഴുതിക്കൊടുത്ത ചികിത്സകൾകൊണ്ടുതന്നെ സാമൂതിരിപ്പാട

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

തിരുമനസ്സിലേക്കു് അചിരേണ പൂൎണ്ണസുഖം സിദ്ധിച്ചു. അതിനാൽ ആഴ്വാൻനാരായണൻമൂസ്സവർകളുടെ കീൎത്തി മലബാറിലും സൎവ്വത്ര വ്യാപിച്ചു.

ശങ്കുണ്ണിമൂസ്സ് അവർകളുടെ ദീനം ഭേദമായി അവിടേക്കു പൂൎണ്ണസുഖം സിദ്ധിച്ചതിന്റെ ശേഷം "ഇനി പാൽക്കഷായം മതിയാക്കി, യഥാപൂൎവ്വം ഭക്ഷണം കഴിച്ചുതുടങ്ങാം. എന്നാൽ ആ പാൽക്കഷായം ഒരിക്കലും വേണ്ടെന്നുവെയ്ക്കേണ്ട. അത്താഴം കഴിഞ്ഞു് അതു് പതിവായി സേവിച്ചേയ്ക്കണം. ഈ ദീനം ഇനിയും വരാതിരിക്കുന്നതല്ലോ" എന്നു പറഞ്ഞിട്ടാണ് ആഴ്വാൻനാരായണൻ മൂസ്സ് അവർകൾ കോട്ടയത്തേക്കു മടങ്ങിപ്പോന്നതു്. ശങ്കുണ്ണിമൂസ്സവർകൾ ആ പാൽക്കഷായം ആജീവനാന്തം സേവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്തു.

൪. ഒരിക്കൽ ചെങ്ങന്നൂർകാരൻ ഒരു മാപ്പിള ദീനമായിട്ടു വയസ്കരെ വന്നിരുന്നു. ആ സമയം ആഴ്വാൻ നാരായണൻമൂസ്സ് അവർകൾ ഇല്ലത്തിന്റെ തെക്കുവശത്തെ വരാന്തയിൽത്തന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നു. മാപ്പിള മൂസ്സവർകളെ കണ്ടു തൊഴുതുകൊണ്ടു "പൊന്നുതിരുമേനി! അടിയനു നില്ക്കാൻ വയ്യാ" എന്നു പറഞ്ഞു് ആ മുറ്റത്തു തന്നെ ഇരുന്നു. ഉടനെ മൂസ്സവർകൾ "സുഖക്കേടുകൾ എന്തെല്ലാമാണ്?" എന്നു ചോദിച്ചു. അതിനു മറുപടിയായി മാപ്പിള "അടിയനു നടക്കുമ്പോൾ നെഞ്ചിടിപ്പും ശ്വാസംമുട്ടലും തലതിരിച്ചിലും മനംമറിച്ചിലും കണ്ണിരുട്ടിക്കലും കാലുകൾ മുറിഞ്ഞുപോകാൻ പോണതുപോലെ തോന്നുകയും ദേഹത്തിനു വെളുപ്പും വയററിൽ ഒരെരിച്ചിലും മററുമുണ്ടു്. ചിലപ്പോൾ മഞ്ഞവെള്ളം ഛർദ്ദിക്കും. തീരെ നടക്കാൻ വയ്യ. ഇവിടെ വിടകൊണ്ടിരിക്കുന്ന മററു ചിലരുടെ വള്ളത്തിൽക്കൂടിയാണ് അടിയൻ വിടകൊണ്ടതു്. അടിയനൊരു പാവപ്പെട്ടവനാണ് അടിയനു് ഒരു പെൺപിള്ളയും രണ്ടുമൂന്നു ചെറിയ കുട്ടികളുമല്ലാതെ വേറെ ആരുമില്ല. അടിയൻ അന്നന്നു കൂലിവേല

ചെയ്യാറാണ് ആ കുടുംബം പുലത്തിപ്പോരുന്നതു്. അടിയനു വേലയൊന്നും ചെയ്യാൻ വയ്യാതെ ആയതിൽപ്പിന്നെ അടിയങ്ങൾ ഒരുവിധം തെണ്ടിത്തിന്നുതന്നെയാണു ദിവസവൃത്തി കഴിച്ചുപോരുന്നതു്. മരുന്നു വല്ലതുമുണ്ടാക്കി സേവിക്കണമെന്നു കല്പിച്ചാൽ അടിയനു യാതൊരു നിവൃത്തിയുമില്ല. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു കൃപയുണ്ടായിട്ടു ദൈവത്തെ ഓത്തു വല്ലതും മരുന്നു കല്പിച്ചുതന്നു് അടിയനെ രക്ഷിക്കണം" എന്നും മറ്റും ഏറ്റവും സങ്കടത്തോടുകൂടി പറഞ്ഞു. മാപ്പിളയുടെ ദീനവചനങ്ങളെല്ലാം കേട്ടതിന്റെ ശേഷം മൂസ്സവർകൾ തന്റെ ഒരു ഭൃത്യനെ വിളിച്ചു് "ആ കൊന്നമരത്തിന്മേൽ പടന്നുകിടക്കുന്ന ഇത്തിക്കണ്ണി (ഇത്തിൾ) കുറേ ഒടിച്ചെടുത്തു കെട്ടി ആ ചെങ്ങന്നൂർക്കാർ മാപ്പിളമാരുടെ തോണിയിൽ കൊണ്ടുചെന്നു് ഇട്ടുകൊടുക്കണം" എന്നു പറഞ്ഞു. (അന്നു വയസ്കരയില്ലത്തിന്റെ തെക്കുപുറത്തു മുറ്റത്തു് ഒരു കൊന്നമരവും അതിന്മേൽ നിറച്ചു് ഇത്തിക്കണ്ണിയുമുണ്ടായിരുന്നു) അതു കേട്ടു ഭൃത്യൻ ഉടനെ അപ്രകാരം ചെയ്തു. പിന്നെ മൂസ്സ് അവർകൾ ആ മാപ്പിളയോടു് "ആ മരുന്നു ഉണക്കിപ്പൊടിച്ചു ദിവസംതോറും കാലത്തുകാലത്തു് ഒന്നരക്കഴഞ്ചു പൊടി കാന്തവെള്ളത്തിൽ സേവിക്കണം. ഒരു മുപ്പതുദിവസത്തിൽക്കുറയാതെ സേവിച്ചാൽ നല്ല സുഖമാകും" എന്നും പറഞ്ഞു. അതുകേട്ടു മാപ്പിള "കല്പനപോലെ ചെയ്യാം. തിരുമേനിയെ ദൈവം അനുഗ്രഹിക്കട്ടെ" എന്നു പറഞ്ഞു വീണ്ടും തൊഴുതുകൊണ്ടുപോയി.

ഇതിനുശേഷം ഏകദേശം ഒരൊന്നരമാസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ കറുത്തു തടിച്ചു കൂറ്റനായ ഒരു മാപ്പിള ഒരു ദിവസം വയസ്കരെ വന്നു് ഒരു പുകയിലയും നാലഞ്ചു വെറ്റിലയും രണ്ടുമൂന്നു പഴക്കയടയ്ക്കയുംകൂടി മൂസ്സ് അവർകളുടെ മുൻപിൽ വെച്ചു വന്ദിച്ചു. അപ്പോൾ മൂസ്സ് അവർകൾ ആ മാപ്പിളയോടു് "എന്താ വന്നതു്?" എന്നു ചോദിച്ചു.

മാപ്പിള — തൃപ്പാദം കണ്ടു വന്ദിക്കാനായിട്ടാണു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മൂസ്സവർകൾ—ദീനവർത്തമാനം വല്ലതും പറയാനുണ്ടോ?

മാപ്പിള—ഇപ്പോൾ അടിയനു വിശേഷിച്ച് പടുകാലമൊന്നുമില്ല. അടിയൻ ഒരൊന്നരമാസം മുമ്പ് ഇവിടെ വിടകൊണ്ടിരുന്നു. അന്ന് അടിയന്റെ ദേഹം വിളറി പച്ചക്കുമ്പളപോലെ യാണിരുന്നിരുന്നത്. അതുകൊണ്ട് ഇപ്പോൾ അടിയനെക്കണ്ടിട്ട് തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് ആളറിഞ്ഞില്ലായിരിക്കും. അന്ന് അടിയനു രണ്ടു ചുവടു തികച്ചു നടക്കാൻ വയ്യായിരുന്നു. ഇപ്പോൾ അതൊക്കെ തിരുമനസ്സിലെ കൃപകൊണ്ടു ഭേദമായി. അടിയനിപ്പോൾ ചെങ്ങന്നൂരുനിന്നു കരയ്ക്കു നടന്നാണ വിടകൊണ്ടത്. അടിയനു സേവിക്കാൻ (തൃക്കൈകൊണ്ടു കല്പിച്ചുകൊണ്ട്) ഈ കൊന്നമരത്തിന്മേലേ ഇത്തിക്കണ്ണിയാണല്ലോ കല്പിച്ചുതന്നയച്ചത് കല്പിച്ചതുപോലെ ആ മരുന്ന് ഉണക്കിപ്പൊടിച്ച് ഒരുമാസം കാഞ്ഞവെള്ളത്തിൽ സേവിച്ചപ്പോൾ അടിയന്റെ പടുകാലമൊക്കെ മാറി സുഖമായി. എങ്കിലും അടിയൻ അതു പത്തു ദിവസംകൂടി, നാല്പതുദിവസം തികച്ചു സേവിച്ചു. ആ മരുന്നു കുറച്ചുകൂടി ഇരിക്കുന്നുണ്ട്. ഇനിയും വേണമെങ്കിൽ സേവിക്കാം. ഇപ്പോൾ അടിയനു പടുകാലമൊന്നുമില്ല. പണ്ടത്തെപ്പോലെ വേലകളെടുക്കുകയും നടക്കുകയുമൊക്കെച്ചെയ്യാറായി. ഈ വർത്തമാനം ഇവിടെ വിടകൊണ്ട് അറിയിക്കാതെയിരിക്കുന്നതു നന്ദികേടാണല്ലോ എന്നു വിചാരിച്ചു മാത്രമാണ് അടിയനിപ്പോൾ വിടകൊണ്ടത്

മൂസ്സവർകൾ—ദീനം ഭേദമായാൽ ആ വിവരം പിന്നെയിവിടെ അറിയിക്കുന്നവർ ചുരുക്കമാണ്. നിനക്ക് ഇങ്ങിനെ വേണമെന്നു തോന്നിയല്ലോ. സന്തോഷമായി. ഇപ്പോൾ ദീനമൊന്നുമില്ലാത്ത സ്ഥിതിക്ക് ആ മരുന്നിനി സേവിക്കണമെന്നില്ല" എന്നു പറഞ്ഞു.

മാപ്പിള—എന്നാൽ അടിയൻ വിടകൊള്ളട്ടെ.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മൂസ്സവർകൾ—(ഒരു ഉറുപ്പികയെടുത്ത് അവിടെ വെച്ചിട്ട്) വഴിച്ചെലവിന് ഇതുകൂടിയിരിക്കട്ടെ.

മാപ്പിള അയ്യോ! അടിയന് ഇതൊന്നും വേണ്ട. തിരുമനസ്സിലെ കൃപകൊണ്ട് അടിയനിപ്പോൾ വേലയെടുക്കാറായല്ലൊ.

മൂസ്സവർകൾ—ഇരിക്കട്ടെ, കൊണ്ടുപൊയ്ക്കോ. സംശയിക്കേണ്ട. നീയൊരു പാവമല്ലേ?

എന്നും മറ്റും പറഞ്ഞു വീണ്ടും നിർബ്ബന്ധിക്കുകയാൽ മാപ്പിള ഉറുപ്പികയെടുത്തു വീണ്ടും തൊഴുതു യാത്രപറഞ്ഞു പോയി.

൭. കാടമുറിഗ്രാമത്തിലുൾപ്പെട്ട നാരായണമംഗലത്തില്ലത്തു കഴിഞ്ഞുപോയ അച്ഛൻനമ്പൂരിയവർകൾ ഒരുവിധം പ്രസിദ്ധിയോടും പ്രതാപത്തോടും കൂടിയിരുന്നിരുന്ന കാലത്ത് ഒരു ദിവസം അദ്ദേഹത്തിന്റെ മക്കളിൽ ഒരുണ്ണിയോടും ഒരു പെൺകിടാവിനോടുംകൂടി വയസ്കരെ വന്നിരുന്നു. നമ്പൂരിയെക്കണ്ടപ്പോൾ മൂസ്സവർകൾ "എന്താ നാരാണമംഗലം വിശേഷിച്ചോ?" എന്നു ചോദിച്ചു.

അച്ഛൻനമ്പൂരി—വലിയ വിശേഷമൊന്നുമില്ല. ഈ ഉണ്ണിക്ക് ഒരു ചുമ തുടങ്ങീട്ട് ഏകദേശം ഒരു മാസമായി. പൊയ്ക്കോളും, പൊയ്ക്കോളും എന്നു വിചാരിച്ചിരുന്നിട്ട് അതു പോകുന്നില്ല. അതിനെന്താണിനി ചെയ്യേണ്ടതു്?

മൂസ്സവർകൾ—ഹേ! ഉണ്ണിക്കാണോ സുഖക്കേട്? പെണ്ണിനായിരിക്കുമെന്നു ഞാൻ വിചാരിച്ചു.

അച്ഛൻനമ്പൂരി—പെണ്ണിനിപ്പോൾ സുഖക്കേടൊന്നുമില്ല. ഞാൻ തോണിക്കാണു പോന്നതു് തോണിയിൽക്കേറാനുള്ള ഉത്സാഹംകൊണ്ട് അവളും പോന്നു എന്നേ ഉള്ളു.

മൂസ്സവർകൾ—ഉണ്ണിയുടെ സുഖക്കേട സാരമുള്ളതല്ല. അതിനു കടുക്കയും ജീരകവും കൂടി പൊടിച്ചു പഞ്ചസാര ചേർത്തു കൂടെക്കൂടെ കുറേശ്ശെ കൊടുത്താൽ മതി. നാലഞ്ചുദിവ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സം കഴിയുമ്പോഴേയ്ക്കും ഭേദമാകും. പെണ്ണിനെന്താ ചെയ്യേണ്ടതെന്നു ചോദിച്ചുവെങ്കിൽ എന്താ പറയേണ്ടതെന്നു ഞാൻ സംശയിച്ചു.

അച്ഛൻനമ്പൂരി—അവൾക്കിപ്പോൾ ഒന്നും ചെയ്യണമെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

മൂസ്സവർകൾ—വേണ്ട, വല്ലതും ചെയ്യണമെന്ന് എനിക്കും അഭിപ്രായമില്ല. അങ്ങിനെ സംശയിച്ചു എന്നു പറഞ്ഞു എന്നേ ഉള്ളൂ.

അച്ഛൻനമ്പൂരി—ഞാൻ ഇപ്പോൾത്തന്നെ പോകുന്നു. സന്ധ്യയ്ക്കുമുൻപ് അങ്ങെത്തണം.

മൂസ്സവർകൾ—ഇപ്പോൾത്തന്നെ പോകുന്നുവെങ്കിൽ ഒട്ടും താമസിക്കേണ്ട. രാത്രിയായാൽ ഉപദ്രവമാണ്.

അച്ഛൻനമ്പൂരി—അതെയതെ, രാത്രിയായാൽ വലിയ ഉപദ്രവമാണ്.

എന്നു പറഞ്ഞ് അദ്ദേഹം അപ്പോൾത്തന്നെ തോണികേറിപ്പോവുകയും സന്ധ്യയ്ക്കുമുൻപായി ഇല്ലത്തെത്തുകയും, അന്യന്മാർക്ക് അറിയാവുന്നവിധത്തിൽ യാതൊരു സുഖക്കേടുമില്ലാതെയിരുന്ന ആ പെൺകിടാവ് അന്നു രാത്രിയിൽത്തന്നെ മരിക്കുകയും ആ പൊടിയുണ്ടാക്കി നാലഞ്ചുദിവസം കൊടുത്തപ്പോൾ ഉണ്ണിയുടെ ചൊറ മാറി സുഖമാവുകയും ചെയ്തു.

൩. കായംകുളത്തിനു സമീപം 'എരുവ' എന്ന സ്ഥലത്തു ഒരു സ്ത്രീ (ആളെ സ്പഷ്ടമായി പറഞ്ഞാൽ അവർക്കു രസിക്കാതെവന്നെങ്കിലോ എന്നു വിചാരിച്ച് അങ്ങിനെ ചെയ്യാത്തതാണ്) പ്രസവിച്ചതോടുകൂടി പൊട്ടിക്കീറി രണ്ടു ദ്വാരങ്ങൾ ഒന്നായിത്തീർന്നു. മലവും മൂത്രവും ഒരു മാർഗ്ഗമായിത്തന്നെ പുറത്തേയ്ക്കു പോയിത്തുടങ്ങി. ആ സ്ത്രീയുടെ ഭർത്താവും മററും പല നാട്ടുവൈദ്യന്മാരോടു പറഞ്ഞിട്ടും ഇതിലേയ്ക്ക് ഒരു സമാധാനവുമുണ്ടായില്ല. ശസ്ത്രക്രിയയിൽക്കൊണ്ടുപോ

യി തുന്നിക്കെട്ടിക്കാതെ ഇതു ശരിയാകുന്നകാൎയ്യം അസാദ്ധ്യമാണു" എന്നാണ് എല്ലാവരും പറഞ്ഞത്. അതിന് ആ സ്ത്രീക്കും സ്ത്രീയുടെ ഭൎത്താവുമുതലായവൎക്കും നല്ല സമ്മതമില്ലായിരുന്നു. "വയസ്കർ തിരുമനസ്സിലേ അടുക്കൽക്കൂടി അറിയിച്ചിട്ട് അവിടുന്നും ഇങ്ങിനെതന്നെ അഭിപ്രായപ്പെടുകയാണെങ്കിൽ പിന്നെ എന്തു വേണം എന്നാലോചിക്കാം" എന്നു പറഞ്ഞു നിശ്ചയിച്ച് ആ സ്ത്രീയുടെ ഭൎത്താവും മറ്റുംകൂടി വയസ്കരെ വന്നു. ഇത് ഒരു ദിവസം കാലത്തായിരുന്നു. ആ സമയം ആൎയ്യൻനാരായണൻമൂസ്സ് അവർകൾ കുളപ്പുരയുടെ മുറ്റത്താണ് ഇരുന്നിരുന്നത്. കുളിക്കാൻ ചെന്നപ്പോൾ കടവിൽ അവിടത്തെ അമ്മ കുളിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നതിനാലാണ് അവിടെയിരുന്നത്. ആ മുറ്റത്തു കുറേശ്ശ മുത്തങ്ങാപ്പുല്ലു നില്ക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ആ പുല്ലു പറിച്ചുകൊണ്ടാണ് അവിടുന്ന് അവിടെ ഇരുന്നിരുന്നത്. അപ്പോൾ ഇവർ അടുത്തു ചെന്നു വന്ദിച്ചു സ്ത്രീയുടെ സുഖക്കേടിന്റെ വിവരമെല്ലാം മറിയിച്ചു. അതെല്ലാം കേട്ടു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മൂസ്സവർകൾ നാലഞ്ചുകൂട്ടം മരുന്നുകളുടെ പേരു പറഞ്ഞിട്ട് "ഇവയെല്ലാം കൂടിയിട്ടു കഷായം വെച്ചു പഞ്ചസാരമേമ്പടിയായിട്ടു കൊടുക്കുക. കഷായമൊരു മുപ്പതു ദിവസം കൊടുത്തേക്കണം" എന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോഴേക്കും കടവൊഴിയുകയാൽ അവിടുന്നു കുളിക്കാൻ പോവുകയും ചെയ്തു. മരുന്നുകൾ കേട്ടു ധരിക്കാൻ മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. അതുകൊണ്ടു കുറിച്ചെടുത്തില്ല. അവിടുന്നു പറഞ്ഞ മരുന്നുകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ മുത്തങ്ങാക്കിഴങ്ങുമുണ്ടായിരുന്നു. അവിടുന്ന് അവിടെ പറിച്ചുകൂട്ടിയ മുത്തങ്ങാപ്പുല്ലു കിഴങ്ങോടുകൂടിയുമായിരുന്നു. അതിനാലിവർ "നമുക്ക മുത്തങ്ങാക്കിഴങ്ങും വേണമല്ലോ. ഇതു തിരുമനസ്സിലേ തൃക്കൈകൊണ്ടു പറിച്ചതും ഈ മുറ്റത്തു മുളച്ചതുമാകയാൽ ഇതിനു പ്രത്യേകമൊരു മാഹാത്മ്യമുണ്ടായിരിക്കും" എന്നു പറഞ്ഞ് അതെല്ലാം വാരിയെടുത്തു പൊതിഞ്ഞുകെട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ആ കഷായം പത്തുപതിനഞ്ചുദിവസം സേവിച്ചപ്പോഴേയ്ക്കും സ്ത്രീക്കു പൊട്ടിക്കീറിയിരുന്ന സ്ഥലം കൂട്ടിപ്പിടിച്ച് ഉണങ്ങിത്തുടങ്ങുകയും മലമൂത്രങ്ങൾ യഥാകാലം രണ്ടുവഴിയായിത്തന്നെ വേണ്ടതുപോലെ പോയിത്തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. ഒരു മാസം കഷായം സേവിച്ചപ്പോഴേയ്ക്കും എല്ലാം യഥാപൂർവ്വം ശരിയായി. സ്ത്രീ പൂർണ്ണസുഖത്തെ പ്രാപിച്ചു. ആ സ്ത്രീ പിന്നെയും നാലഞ്ചു പ്രസവിച്ചു. യാതൊരപകടവുമുണ്ടായില്ല. അവർ ഇപ്പോഴും സുഖമായി ജീവിച്ചിരിക്കുന്നുമുണ്ട്.

'ആസ്പത്രിയിൽ കൊണ്ടുപോയി തുന്നിക്കെട്ടാതെ ഇതു ശരിയാവുകയില്ല' എന്നു പറഞ്ഞ ചില വൈദ്യന്മാരോട് ഈ സ്ത്രീയുടെ ഭർത്താവ് ഈ വിവരം പറഞ്ഞപ്പോൾ അവർ പറഞ്ഞത് "ആസ്പത്രിയിൽ കൊണ്ടുപോയി തുന്നിക്കെട്ടിക്കാതെ മനുഷ്യർ വിചാരിച്ചാൽ ഇതു ശരിയാക്കാൻ സാധിക്കയില്ല" എന്നല്ലേ പറഞ്ഞത്? വയസ്കരത്തിരുമേനി കേവലം മനുഷ്യനല്ല. അവിടുന്നു സാക്ഷാൽ ധന്വന്തരിയുടെ അവതാരമാണ്. അവിടുന്നു വിചാരിച്ചാൽ അസാദ്ധ്യമായിട്ടൊന്നുമില്ല" എന്നാണ്.

൭. കാർത്തികപ്പള്ളിത്താലൂക്കിൽ പള്ളിപ്പാട്ടുമുറിയിൽ കോയിക്കലേത്തായ ഈഴരിക്കൽവീട്ടിൽ കേശവപ്പിള്ള എന്നു പ്രസിദ്ധനായ ഒരു മഹാനുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന് ഒരിക്കൽ ഒരു സുഖക്കേടുണ്ടായി. അതു മൂത്രമൊഴിവായിരുന്നുവെങ്കിലും സാധാരണ മട്ടിലല്ലായിരുന്നു. നേരം വെളുക്കുമ്പോൾ അടിവയററിൽനിന്ന് ഒരെരിച്ചിൽ മേല്പോട്ടു കേറിവരും. അതു തൊണ്ടവരെയാകുമ്പോൾ തൊണ്ടയും നാവും ഉണങ്ങിവരണ്ടു ദാഹം തുടങ്ങും. ഉടനെ വെള്ളം കുടിക്കണം. വെള്ളം കുടിച്ചുതുടങ്ങിയാൽ മൂത്രം പോയിത്തുടങ്ങും. പകൽ പലപ്രാവശ്യമായിട്ടു മൂന്നു, നാലു പറയോളം വെള്ളം കുടിക്കും. പലതവണയായിട്ട് അത്രയുംതന്നെ മൂത്രം പോവുകയും ചെയ്യും. രാത്രിയാകുമ്പോൾ ദാഹവും വെള്ളംകുടിയും മൂത്രംപോക്കും കുറഞ്ഞു സാമാന്യംപോലെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

യാകം. ഇങ്ങിനെയായിരുന്നു ദീനത്തിന്റെ സ്വഭാവം. ഇതിന്നു കേശവപിള്ളയവർകൾ അനേകം വൈദ്യന്മാരെ വരുത്തുകയും അവരുടെ വിധിപ്രകാരം പല പല ചികിത്സകൾ ചെയ്യിക്കുകയും ചെയ്തു. നാട്ടുവൈദ്യന്മാരും ഇംഗ്ലീഷുവൈദ്യന്മാരും മാറി മാറി പഠിച്ച വിദ്യകളൊക്കെ പ്രയോഗിച്ചുനോക്കീട്ടും ദീനത്തിന്നു യാതൊരു കുറവുമുണ്ടായില്ല. ഇങ്ങിനെ അഞ്ചാറുമാസം കഴിഞ്ഞപ്പോഴേയ്ക്കും പരസഹായം കൂടാതെ എണീക്കാൻപോലും വയ്യാത്തവിധത്തിൽ കേശവപിള്ള അവർകൾ ഏറ്റവും വിവശനായിത്തീൎന്നു. ഇത്രയുമായതിന്റെ ശേഷം കേശവപിള്ള അവർകൾ വള്ളംവഴി ഒരു വിധത്തിൽ വൈക്കത്തു വന്നെത്തി, ദീനത്തിന്റെ സ്വഭാവവും അതുവരെ ചെയ്ത ചികിത്സകളുടെ വിവരവുമെല്ലാം ആര്യൻ നാരായണൻമൂസ്സവർകളുടെ അടുക്കൽ അറിയിച്ചു. അവിടുന്ന് അതെല്ലാം കേട്ടുകഴിഞ്ഞതിന്റെ ശേഷം ഒരു നെയ്യ് ചാൎത്തിക്കൊടുക്കുകയും ആ നെയ്യ് കാച്ചി പതിവായി കാലത്തു കാലത്ത് അരയ്ക്കാൽത്തുടം വീതം ചൂടുള്ള കഞ്ഞിയിലൊഴിച്ചു കുടിക്കാൻ പറയുകയും ചെയ്തു. കേശവപിള്ള അവർകൾ ചാൎത്തു വാങ്ങി ഒരാളെക്കൊണ്ടു വായിപ്പിച്ചു കേട്ടതിന്റെ ശേഷം "ഈ നെയ്യ് മുന്നാഴിവീതം മൂന്നുപ്രാവശ്യം കാച്ചിസ്സേവിച്ചിട്ട് ഒരു ഗുണവുമുണ്ടായില്ല" എന്നറിയിച്ചു.

മൂസ്സ് അവർകൾ — ആട്ടെ, ഒരു മുന്നാഴികൂടെ കാച്ചുക; ഗുണമുണ്ടാകും.

കേശവപിള്ള — ഇവിടെ കാച്ചിയ മുന്നാഴിനെയ്യ് ഇരിക്കുന്നുണ്ട്. അതുപയോഗിച്ചാൽ മതിയാകുമോ?

മൂസ്സവർകൾ — അതു പോരാ. ഈ കുറിപ്പടിയനുസരിച്ചു വേറെ തന്നെ മുന്നാഴി കാച്ചുകയാണു വേണ്ടത്.

കേശവപിള്ള — കല്പനപോലെ ചെയ്യാം.

എന്നു പറഞ്ഞു വീണ്ടും വന്ദിച്ചുകൊണ്ടു തോണി കേറി അപ്പോൾ തന്നെ പോരുകയും ചെയ്തു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വയസ്കരെനിന്നു കൊടുത്ത ചാർത്തനുസരിച്ചു കേശവപിള്ള അവർകൾ പിന്നെയും മുന്നാഴിനെയ്യു യഥാക്രമം കാച്ചിയരിപ്പിക്കുകയും അതു കാൎയ്യമായിച്ചതിന്റെ പിറ്റേദിവസം രാവിലെ കഞ്ഞി വെയ്പിച്ചു് അരത്തുടം നെയ്യുമൊഴിച്ചു ചെറുചൂടോടുകൂടി കഞ്ഞി കുടിക്കുകയും ചെയ്തു. അടിവയററിൽനിന്നുള്ള എരിച്ചിൽ മേല്പട്ടു കേറിവന്നുതുടങ്ങിയപ്പോഴാണു കഞ്ഞി കുടിച്ചതു്. ആദ്യം കുടിച്ച ആ ഒരു പിലാവിലക്കഞ്ഞി കീഴ്പ്പട്ടു് ഇറങ്ങിയതിനോടുകൂടി ആ എരിച്ചിലും കീഴ്പ്പട്ടിറങ്ങി. പിന്നെ ആ എരിച്ചിൽ ഒരിക്കലും മേല്പട്ടു കയറിവന്നില്ല. അതിനാൽ ക്രമത്തിലധികമായിട്ടുണ്ടായിരുന്ന ദാഹവും വെള്ളംകുടിയും മൂത്രംപോക്കുമെല്ലാം അതോടുകൂടി നിന്നു. പിന്നെ അതൊന്നും അദ്ദേഹത്തിനു് ഒരിക്കലുമുണ്ടായില്ല. വാസ്തവം വിചാരിച്ചാൽ ആ ഒരു പിലാവിലക്കഞ്ഞി കുടിച്ചതോടുകൂടിത്തന്നെ കേശവപിള്ള അവർകളുടെ സുഖക്കേടുകളെല്ലാം ഭേദമായിയെന്നുതന്നെ പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. എങ്കിലും അദ്ദേഹം ആ മുന്നാഴിനെയ്യു തീരുന്നതുവരെ അരത്തുടംവീതം പതിവായി കഞ്ഞിയിലൊഴിച്ചു കുടിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അപ്പോഴേയ്ക്കും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ക്ഷീണമെല്ലാം മാറി യഥാപൂർവ്വം ബലവത്തരമായിത്തീരുകയും പിന്നെയദ്ദേഹം ഏതാനും കൊല്ലം സുഖമായി ജീവിച്ചിരിക്കുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹം ആജീവനാന്തം ഈ സംഗതിയെക്കുറിച്ചു കൃതജ്ഞതാപൂർവ്വം പലരോടും പറയാറുണ്ടായിരുന്നു. ജനങ്ങളുടെ ആരോഗ്യത്തിനുവേണ്ടി നമ്മുടെ ഗവൎമ്മെന്റു പ്രതിവത്സരം വളരെപ്പണം വ്യയം ചെയ്യുന്നുണ്ടല്ലോ. എന്നാൽ ഏറിയോരു ജനങ്ങളുടെ ജീവനെ രക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന വയസ്കരത്തിരുമേനിക്കു ഗവൎമ്മെന്റിൽനിന്നു പറയത്തക്ക വണ്ണമുള്ള ധനസഹായമൊന്നും ചെയ്യാത്തതു കഷ്ടംതന്നെ. ധർമ്മാർത്ഥിസിഷ്യൻ ഗവൎമ്മെന്റു പ്രതിമാസം ആയിരം രൂപവീതമാണു കൊ

ടക്കുന്നതെങ്കിൽ വയസ്കരത്തിങ്ങുമേനിക്കു പതിനായിരം രൂപവീതം കൊടുക്കണം. അത്രയ്ക്കുമാത്രം രക്ഷ അവിടുന്നു ജനങ്ങൾക്കു ചെയ്യുന്നുണ്ട്" എന്നും മററുമായിരുന്നു കേശവപിള്ള അവർകൾ പറഞ്ഞിരുന്നതു്.

വ്യ. കുമാരനല്ലൂർ ഗ്രാമവാസിയും കുമാരനല്ലൂർ, അമ്പലപ്പുഴ മുതലായ മഹാക്ഷേത്രങ്ങളിലെ തന്ത്രിയും പ്രസിദ്ധകർമ്മിയുമായ 'കുടിയക്കോൽ' അച്ഛൻ നമ്പൂരി അവർകൾ ഒരിക്കൽ അരോചകരോഗബാധിതനായിത്തീർന്നു. കഞ്ഞി, ചോറു, കാപ്പി, ചായ പലഹാരങ്ങൾ, പഴങ്ങൾ മുതലായി യാതൊന്നിനും രുചിയില്ലാതെവരികയാൽ ഭക്ഷണമൊന്നും കഴിക്കാതെയാവുകയും തന്നിമിത്തം ക്ഷീണം വർദ്ധിക്കുകയും അച്ഛൻനമ്പൂരിയവർകൾക്കു പരസഹായം കൂടാതെ എണീററിരിക്കാൻപോലും വയ്യാതായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. അനേകം വൈദ്യന്മാർ മാറി മാറി പല ചികിത്സകൾ ചെയ്തുനോക്കീട്ടും ഒരു ഫലവും കാണാഞ്ഞപ്പോൾ ഒടുക്കം അച്ഛൻനമ്പൂരിയവർകൾ വയസ്കരെ വന്നു് ആര്യൻ നാരായണൻമൂസ്സവർകളെ കൊണ്ടുപോയി. മൂസ്സവർകൾ കുടിയക്കോലില്ലത്തെത്തി അച്ഛൻനമ്പൂരി അവർകളെ കണ്ടപ്പോൾ "കുടിയക്കോലിനു യാതൊന്നിനും രുചിയില്ലേ? എന്തെങ്കിലും ഭക്ഷിക്കാമെന്നോ കുടിക്കാമെന്നോ തോന്നുന്നുണ്ടോ?" എന്നു ചോദിച്ചു.

അച്ഛൻനമ്പൂരി അവർകൾ എനിക്കു് അങ്ങിനെയൊന്നും തോന്നുന്നില്ല.

മൂസ്സ് അവർകൾ—കുമാരനല്ലൂരമ്പലത്തിലെ ഇടിച്ചുപിഴിഞ്ഞ പായസമായാലോ?

അ-ന-അവർകൾ—എന്തോ പരിക്ഷിച്ചുനോക്കണം.

മൂസ്സവർകൾ—(അച്ഛൻനമ്പൂരി അവർകളോടു്) അതിനു രുചിയില്ലാതെ വരികയില്ല. അവിടെ ഇടിച്ചുപിഴിഞ്ഞുപായസം പതിവായിട്ടുണ്ടായിരിക്കുമല്ലോ. കുടിയ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ക്കോൽ അവിടെ തന്ത്രിയായതുകൊണ്ട് അതു കിട്ടാനും പ്രയാസം വരികില്ല. അതു വരുത്തി, ദിവസംതോറും രണ്ടു പ്രാവശ്യംവീതം കുറേശ്ശ കൊടുക്കണം. അങ്ങിനെ രണ്ടുമൂന്നുദിവസം കഴിയുമ്പോൾ കഞ്ഞിയും ചോറുമൊക്കെ കഴിച്ചുതുടങ്ങും. ഭക്ഷണം കഴിച്ചുതുടങ്ങിയാൽ ക്രമേണ ക്ഷീണവും മാറും. അത്രയും മതിയല്ലൊ.

അച്ഛൻനമ്പൂരി അവർകൾ—ദീനവും ക്ഷീണവും മാറിയാൽ മതി. പായസം ഇന്നു മുതൽക്കുതന്നെ വരുത്തിക്കൊടുക്കാം. വേറെ മരുന്നൊന്നും വേണ്ടന്നോ?

മൂസ്സവർകൾ—മരുന്നോ? ഇതുതന്നെ ഒരു മരുന്നാണ്. പിന്നെ (അപ്പോൾ അവിടെ മുററത്തുനില്ക്കുന്ന മാവിന്റെ ചുവട്ടിൽ തളിരു ധാരാളം വീണുകിടക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അതു ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊണ്ട്) ഈ മാന്തളിര്, ഇഞ്ചി കൂവളത്തിൻവേരു തൊലികളഞ്ഞ്, ഒലക് ഇവയിട്ടു കഷായംവെച്ച് അരക്കഷായംവീതം രണ്ടുനേരവും പഞ്ചസാര മേമ്പൊടി ചേർത്തു കൊടുക്കുകകൂടി ചെയ്യേണ്ടുണം. അതു മതി.

എന്നു പറഞ്ഞു മൂസ്സവർകൾ അപ്പോൾത്തന്നെ മടങ്ങിപ്പോരികയും ചെയ്തു.

അന്നുതന്നെ കുമരനെല്ലൂർനിന്ന് ഇടിച്ചുപിഴിഞ്ഞു പായസം വരുത്തിക്കൊടുത്തു. അച്ഛൻ നമ്പൂരിയവർകൾ അപ്പോഴും വൈകുന്നേരവും കുറേശ്ശ ഉണ്ടു്. അന്നുതന്നെ കഷായവുമുണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തുതുടങ്ങി. അങ്ങിനെ രണ്ടുമൂന്നു ദിവസം രണ്ടുനേരവും കഷായം സേവിക്കുകയും പായസമുണ്ണുകയും ചെയ്തപ്പോൾ അച്ഛൻനമ്പൂരിയവർകൾക്കു രുചിയുണ്ടായിത്തുടങ്ങുകയും കുറേശ്ശ കഞ്ഞിയും ചോറും കഴിക്കാമെന്നു തോന്നിത്തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. അഞ്ചാറുദിവസം കഴിഞ്ഞപ്പോഴെക്കും അദ്ദേഹം സാമാന്യംപോലെ ഊണുകഴിച്ചുതുടങ്ങി. കിം ബഹുനാ?, പത്തുപതിനഞ്ചുദിവസം കൊ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ണ്ടു് അച്ഛൻ നമ്പൂരി അവർകൾ ദിനം മാറി സ്വസ്ഥശരീരനായിത്തീൎന്നു. ഈ സംഗതി അദ്ദേഹവും അച്ഛൻനമ്പൂരി അവർകൾ മുതലായവരും ഇപ്പോഴും ചിലപ്പോൾ പ്രസംഗവശാൽ കൃതജ്ഞതാപൂർവ്വം പറയാറുണ്ടു്.

൯. ഒരു കഥകളിയോഗത്തിലെ പ്രധാനനും പ്രസിദ്ധനും നല്ല വേഷക്കാരനും ആട്ടക്കാരനുമായിരുന്ന തകഴിയിൽ വേലുപ്പിള്ള ഒരിക്കൽ വയസ്കരയില്ലത്തു വന്നപ്പോൾ ആര്യൻനാരായണൻമൂസ്സ് അവർകൾ "വേലുപ്പിള്ള തനിച്ചോ? യോഗത്തോടുകൂടിയോ?" എന്നു ചോദിച്ചു.

വേലുപ്പിള്ള—യോഗത്തോടുകൂടിത്തന്നെയാണ്.

മൂസ്സ് അവർകൾ—ഇന്നു കളിയെവിടെയാണ്?

വേലുപ്പിള്ള—കാരാപ്പുഴെ അമ്പലക്കടവിലമ്പലത്തിങ്കൽ

മൂസ്സവർകൾ—നാളെയോ?

വേലുപ്പിള്ള—നാളെ ഇവിടെ തിരുമുമ്പിലെന്നാണ് അടിയൻ വിചാരിച്ചിരിക്കുന്നതു്.

മൂസ്സവർകൾ—ഓഹോ, വിരോധമില്ല. നേരത്തേ പെട്ടിയും കോപ്പും ഇങ്ങോട്ടെടുപ്പിച്ചോളൂ.

ഇതു കേട്ടു വേലുപ്പിള്ള സന്തോഷത്തോടുകൂടി വീണ്ടും വന്ദിച്ചു കൊണ്ടുപോയി.

വേലുപ്പിള്ള പറഞ്ഞതുപോലെ അന്നു കാരാപ്പുഴെ കളിയുണ്ടായിരുന്നു. കഥ നളചരിതം രണ്ടാംദിവസത്തേതായിരുന്നു. നളൻ വേലുപ്പിള്ള തന്നെയായിരുന്നു. വേലുപ്പിള്ള നളന്റെ വേഷംകെട്ടി ആടിക്കൊണ്ടുനിന്ന സമയം ഒരു ചെവിപ്പൂവു താഴെ വീണു. അതു കോൽ മേല്പട്ടായിട്ടു കമഴ്ന്നാണു വീണതു്. അതറിയാതെ വേലുപ്പിള്ള അതിന്റെ മീതെ ചവിട്ടി. ചവിട്ടു നല്ല ഊക്കോടുകൂടിയായിരുന്നു. ചെവിപ്പൂവിന്റെ കോൽ വേലുപ്പിള്ളയുടെ ഉള്ളങ്കാലിൽ കുത്തിക്കേറി, അതിന്റെ അഗ്രം മറുവശത്തു വന്നു. അതോടുകൂടി വേലുപ്പിള്ള ബോധംകെട്ടു പുറകോട്ടു മലൎന്നു. ഉടൻ പാട്ടുകാ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

രംമേളക്കാരുംകൂടി താങ്ങിപ്പിടിച്ചതുകൊണ്ടു നിലത്തുവീണില്ല. അവർ വേലുപ്പിള്ളയെ താങ്ങിയെടുത്തു് അണിയറയിൽ കൊണ്ടുചെന്നു കിടത്തി, കോപ്പുകളെല്ലാംമൊരുവിധത്തിൽ അഴിച്ചെടുക്കുകയും ഉള്ളങ്കാലിൽ തറച്ചിരുന്ന ചെവിപ്പൂവുരിയെടുക്കുകയും ചെയ്തു. വേലുപ്പിള്ളയുടെ മുറിവു പററിയ ആ കാലിരുന്ന സ്ഥലമെല്ലാം രക്തമയമായി. ഉടുത്തുകെട്ടു മുതലായവയും മിക്കവാറും രക്തംകൊണ്ടു നനഞ്ഞു. വേലുപ്പിള്ളക്കു് ഈ ആപത്തു പററിയതിനോടുകൂടി അന്നത്തെ കളി അവസാനിക്കുകയും കാഴ്ചക്കാരെല്ലാം പിരിയുകയും ചെയ്തു. സ്ഥലത്തെ ചില പ്രധാനന്മാരും വേലുപ്പിള്ളയുടെ ശിഷ്യന്മാരുംമററുംമാത്രമേ പിന്നെയവിടെയുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. അവർ ചില ശുശ്രൂഷകൾ ചെയ്തു കൊണ്ടു വേലുപ്പിള്ളയുടെ ചുററും കൂടി. അവർ വേലുപ്പിള്ളക്കു ജലധാരയോ ഏതാണ്ടൊക്കെ ചെയ്തതിനാൽ കുറച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ബോധം വീണു. അപ്പോൾ വേദനയുടെ കാഠിന്യംകൊണ്ടു വേലുപ്പിള്ള നിലവിളിച്ചുതുടങ്ങി. അങ്ങിനെ "രവിഗളിതഗതയാമാ രാത്രിരേവ വ്യരംസീൽ" എന്നുള്ളതുപോലെതന്നെ നേരം വെളുത്തു. അപ്പോഴയ്ക്കും വേലുപ്പിള്ളയുടെ ആ ഒരു കാലിന്മേൽ മുഴവനും നീരു വന്നു വീർത്തിരുന്നു. മുട്ടിനു താഴെ വലിയ മത്തുപോലെയല്ല, അതിലധികം നീരുണ്ടായിരുന്നു. വേദനകൊണ്ടു കാലു മാററിവെയ്ക്കാനെന്നല്ല, കാലിന്മേൽ തൊടാൻപോലും വയ്യായിരുന്നു. പിന്നെ എല്ലാവരുംകൂടി എന്താ വേണ്ടതെന്നു ആലോചനയായി. വേലുപ്പിള്ള ഈ സ്ഥിതിയിലായിപ്പോയതുകൊണ്ടു് അന്നു വയസ്കരെ കളിയുണ്ടാവുകയില്ലെന്നുതന്നെ തീച്ചപ്പെടുത്തി. എങ്കിലും ഈ വിവരം അവിടെ അറിയിക്കുകയും ഇതിനെന്താണു ചെയ്യേണ്ടതെന്നു ചോദിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതു് അത്യാവശ്യമാണല്ലോ എന്നു വിചാരിച്ചു വേലുപ്പിള്ളയുടെ ശിഷ്യന്മാരിൽ ചിലർ ഓടി വയസ്കരയെത്തി വിവരമെല്ലാമറിയി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ച്ച. അപ്പോൾ മൂസ്സ് അവർകൾ, "വേലപ്പിള്ളയ്ക്കു വേഷം കെട്ടാൻ വയ്യെങ്കിലും കളി വേണ്ടെന്നു വിചാരിക്കുന്നില്ല. അതു വേണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചതല്ലേ? വേഷം കെട്ടാവുന്നവർ കെട്ടിയാൽ മതി. പെട്ടിയും കോപ്പും ഇങ്ങോട്ടു കൊണ്ടുപോരട്ടെ. വേലപ്പിള്ളയേയും ഇങ്ങോട്ടു കൊണ്ടുവരിക. എന്താ ചെയ്യേണ്ടതെന്നു കണ്ടിട്ടു നിശ്ചയിക്കാം" എന്നാണു പറഞ്ഞത്. അതു കേട്ടു വേലപ്പിള്ളയുടെ ശിഷ്യന്മാർ ഓടിപ്പോയി വേലപ്പിള്ളയെ ഒരു മഞ്ചലിലാക്കിയെടുത്തു വയസ്കരെ കൊണ്ടുവന്നു. പെട്ടിയും കോപ്പുമായി ശേഷമുണ്ടായിരുന്നവരും പിന്നാലെ അവിടെ വന്നുചേർന്നു.

അന്നു വയസ്കരയില്ലത്തിന്റെ തെക്കുവശത്തു പടിഞ്ഞാട്ടു മാറി (ഇപ്പോഴത്തെ പുത്തൻമാളികയുടെ സ്ഥാനത്തുതന്നെ) രണ്ടുമൂന്നു മുറികളും ഒരു പൂമുഖവും പടിഞ്ഞാട്ട് ഒരു മുഖപ്പും മറ്റുമായി ഒരു കെട്ടിടമുണ്ടായിരുന്നു. പകൽസ്സമയങ്ങളിൽ മൂസ്സവർകൾ ആ പൂമുഖത്താണു സാധാരണമായി ഇരിക്കുക പതിവ്. വേലപ്പിള്ളയെ എടുത്തുകൊണ്ടു വന്ന സമയത്തും മൂസ്സവർകൾ അവിടെയുണ്ടായിരുന്നു. വേലപ്പിള്ളയുടെ. കാലിന്മേലുണ്ടായിരുന്ന നീരും മുറിവുമെല്ലാം നോക്കിക്കണ്ടതിന്റെ ശേഷം അവിടുന്ന് അകത്തുപോയി എന്തോ ഒരു തൈലം ഏകദേശം ഒരു തുടത്തോളം ഒരു ഇരിമ്പുകരണ്ടിയിലെടുത്തു കൊണ്ടുവന്നു കൊടുത്തിട്ട്, "വേലപ്പിള്ളയെ ആ മുഖപ്പിൽ കൊണ്ടുപോയി കിടത്തി, നീരും മുറിവുമുള്ള സ്ഥലത്തൊക്കെ ഈ തൈലം പുരട്ടുക. ഒരു നാഴിക കഴിയുമ്പോൾ പിന്നെയും പുരട്ടണം. അങ്ങനെ മൂന്നു പ്രാവശ്യം പുരട്ടിയാൽ കൊള്ളാം. അതിനിടയ്ക്കു വേലപ്പിള്ള ഉറങ്ങിയെങ്കിൽ പിന്നെ പുരട്ടണമെന്നില്ല. ഉണരുമ്പോൾ കഞ്ഞി കൊടുക്കണം. ഉറക്കം മതിയായിട്ട് ഉണരുകയല്ലാതെ ഇടയ്ക്ക് ഉണർത്തരുത്" എന്നു വേലപ്പിള്ളയുടെ ശിഷ്യന്മാരോടു പറയുകയും ആളുകൾക്ക് അരിയും കോപ്പു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കളും കൊടുക്കുന്നതിനു കാര്യസ്ഥനെ വിളിച്ചു ചട്ടംകെട്ടുകയും ചെയ്തിട്ടു കളിക്കാൻ പോയി.

ആ തൈലം രണ്ടുപ്രാവശ്യം പുരട്ടിയപ്പോഴേക്കും വേലുപ്പിള്ള ഉറങ്ങിത്തുടങ്ങി. ആ ഉറക്കം ഏകദേശം മൂന്നു മൂന്നര മണിക്കൂറുനേരമുണ്ടായി. വേലുപ്പിള്ള ഉണർന്നപ്പോഴേക്കും കാലിന്മേലുണ്ടായിരുന്ന നീരും വേദനയുമെല്ലാം പോയിരുന്നു. മുറിവിന്റെ പാടുപോലും കാണ്മാനുണ്ടായിരുന്നില്ല. നിലത്തു ചവിട്ടിയാലും നടന്നാലും എന്നല്ല, വിരൽകൊണ്ടു കുത്തിയാൽപ്പോലും ആ മുറിഞ്ഞ സ്ഥലത്തു ലേശംപോലും വേദനയില്ലായിരുന്നു. പിന്നെ വേലുപ്പിള്ളയ്ക്കു സ്വല്പം ക്ഷീണം മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. കഞ്ഞികുടി കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അതും മാറി.

വേലുപ്പിള്ള പകലേ പോയിക്കുളിക്കുകയും പതിവുപോലെ ഊണു കഴിക്കുകയും രാത്രിയിൽ വേഷംകെട്ടി വെടിപ്പായിട്ടാടുകയും ചെയ്തു. അന്നും കഥ നളചരിതം രണ്ടാംദിവസത്തേതും നളന്റെ വേഷം കെട്ടിയതു വേലുപ്പിള്ളയുമായിരുന്നു. കളി കഴിഞ്ഞപ്പോൾ നേരം വെളുത്തു. വേലുപ്പിള്ള വേഷമഴിച്ചു മുഖവും തുടച്ചു മുണ്ടും മാറിയുടുത്തു മൂസ്സ് അവർകളുടെ മുമ്പിൽച്ചെന്നു നിന്നു. അപ്പോൾ മൂസ്സ് അവർകൾ, "വേലുപ്പിള്ളയുടെ ആട്ടം ഇന്നലെ പതിവിലധികം നന്നായി. കുറച്ചധികം ദേഹസ്സിദ്ധിയിരിക്കും" എന്നു പറഞ്ഞു പതിവുള്ള പണവും വിശേഷാൽ സമ്മാനമായി രണ്ടു മുണ്ടും കൊടുത്തു. വേലുപ്പിള്ള അവ തൊഴുതു വാങ്ങിയിട്ട്, "അടിയന് ഇന്നലെ വേഷം കെട്ടുന്നതിനും തൃക്കൈയിൽനിന്ന് ഇന്നിതു വാങ്ങുന്നതിനും സംഗതിയാകുമെന്ന് അടിയൻ ഒട്ടുംതന്നെ വിചാരിച്ചിരുന്നില്ല. അടിയനുണ്ടായ ആ ആപത്ത് ഇത്ര ക്ഷണത്തിൽ ഭേദപ്പെട്ടു സുഖമായതു തിരുമനസ്സിലെ കൃപകൊണ്ടുതന്നെയാണ്" എന്നു പറഞ്ഞു.

മൂസ്സവർകൾ—വേലുപ്പിള്ളയുടെ സുഖക്കേടൊക്കെ ഭേ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ദമായിയെന്നാണോ വിചാരിക്കുന്നതു്? അതു ഭേദമായിട്ടില്ല. ആ മുറിവു പററിയതു് ഒരു വല്ലാത്ത സ്ഥലത്താണ്. അതു ഭേദമാകുന്നതിന് ഒരു മൂന്നു മാസത്തിൽ കുറയാതെ വേണ്ടിവരും. കഷായം വല്ലതും സേവിക്കുകയും വേണം. ഇപ്പോഴത്തെ ഈ ഭേദം വാകവെച്ചേണ്ട. ഇന്നോ നാളെയോ ആ മുറിവു കാണാറാവുകയും പഴുത്തുതുടങ്ങുകയും ചെയ്യും.

വേലുപ്പിള്ള—(ഇതു കേട്ട വ്യസനത്തോടുകൂടി) "എന്നാൽ അടിയൻ ഇവിടെയെങ്ങാനം തന്നെ താമസിച്ച് വല്ലതും ചെയ്ത് ഇതു നല്ലപോലെ ഭേദമാക്കീട്ടേ വിടകൊള്ളുന്നുള്ളൂ. ഇനി എന്താണു ചെയ്യേണ്ടതെന്നു കല്പിക്കണം."

അതു കേട്ട മൂസ്സവർകൾ ഒരു കഷായത്തിനു കുറിച്ചു കൊടുത്തു. വേലുപ്പിള്ള അതു വാങ്ങി വന്ദിച്ചുകൊണ്ടു് അവിടെനിന്നു പിരിയുകയും കഥകളിയോഗക്കാരെ സഞ്ചാരത്തിനായിട്ടു് അവിടെനിന്നു പറഞ്ഞയച്ചിട്ടു് ഒരു ശിഷ്യനോടുകൂടി കോട്ടയത്തു താമസം തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. അന്നുതന്നെ വൈകുന്നേരം വേലുപ്പിള്ള കുളിക്കാനായി ചെന്നു വെള്ളത്തിലിറങ്ങിയ സമയം ഉള്ളങ്കാലിലേ മുറിവു പൊട്ടിത്തുറന്നു പ്രത്യക്ഷമാവുകയും പിറേറ ദിവസമായപ്പോഴേയ്ക്കും കുറേശ്ശ പഴുപ്പും വേദനയും തുടങ്ങുകയും ചെയ്കയാൽ അടുത്ത ദിവസംതന്നെ കഷായം സേവിച്ചുതുടങ്ങി. ഒരു ശിഷ്യൻ കൂടെത്താമസിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ടു മരുന്നുകൾ ശേഖരിക്കുകയും കഷായവും കഞ്ഞിയും ചോറുമൊക്കെ പാകത്തിനുണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുകയും മററും അയാൾ ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ഏകദേശം മൂന്നുമാസം കഷായം സേവിച്ചപ്പോഴേയ്ക്കും ആ വ്രണം നല്ലപോലെ ഉണങ്ങി സുഖമാവുകയും വേലുപ്പിള്ളയ്ക്കു നടക്കാറാവുകയും ആ മനുഷ്യൻ വീണ്ടും വയസ്കരെച്ചെന്നു മൂസ്സവർകളെക്കണ്ടു വന്ദിച്ചു യാത്രപറഞ്ഞുകൊണ്ടു സ്വദേശത്തേയ്ക്കു പോകയും ചെയ്തു.

ആര്യൻനാരായണൻമൂസ്സവർകൾ ഒരു വിഷയത്തിലും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഭ്രമമുള്ള ആളല്ലായിരുന്നു. ഗംഭീരാശയനായിരുന്ന ആ മഹാനെ ഭ്രമിപ്പിക്കുന്നതിന് ആർക്കും ഒന്നുകൊണ്ടും സാദ്ധ്യവുമല്ലായിരുന്നു. എന്നാൽ അവിടുന്നു കേവലം വിരക്തനായിരുന്നുമില്ല. "നേ പീഡയേദിന്ദ്രിയാണി ന ചൈതാന്യതിലാലയേൽ" എന്നുള്ള പ്രമാണമനുസരിച്ചായിരുന്നു അവിടുത്തെ മനസ്ഥിതി. എങ്കിലും ഒരു കാലത്ത് അവിടേയ്ക്കു കഥകളിയിൽ ഒരുവിധം ഭ്രമമുണ്ടായിരുന്നു എന്നാണു ചിലരുടെ അഭിപ്രായം. അവിടുന്നു വൈശാഖമാഹാത്മ്യം, ദുര്യോധനവധം എന്നീ രണ്ടാട്ടക്കഥകളുണ്ടാക്കി അരങ്ങേറ്റം കഴിപ്പിക്കുകയും ഏതു കഥകളിയോഗക്കാർ വന്നാലും ഒരു ദിവസമെങ്കിലും നിശ്ചയമായി കളിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ളതു കൂടാതെ മേൽപ്പറഞ്ഞപ്രകാരം അന്നു വേലുപ്പിള്ളയെക്കൊണ്ടു വേഷം കെട്ടിച്ച് ആടിക്കുകയും ചെയ്തതു വിചാരിക്കുമ്പോൾ ആ അഭിപ്രായം ഏകദേശം ശരിയാണെന്നു തന്നെ വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

൧൦. ആര്യൻനാരായണൻ മൂസ്സവർകൾ ഒരു കൊല്ലം കന്നിമാസത്തിൽ ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ സംബന്ധിച്ചു മുഖം കാണിക്കുന്നതിനായി തിരുവനന്തപുരത്തു പോയിത്താമസിച്ചിരുന്ന സമയം തിരുവനന്തപുരത്തു സ്ഥിരതാമസക്കാരനും 'തിരുവല്ലാ വേലുപ്പിള്ള' എന്നു പ്രസിദ്ധനുമായിരുന്ന ഒരു ക്രിമിനൽ വക്കീൽ മൂസ്സവർകൾകളെക്കാണാൻ വന്നിരുന്നു. വക്കീലിനെ കണ്ടപ്പോൾ മൂസ്സവർകൾ "വേലുപ്പിള്ളയുടെ ദേഹമിത്ര ക്ഷീണിച്ചിരിക്കുന്നതെന്താണ്? സുഖക്കേടു വല്ലതുമുണ്ടോ?" എന്നു ചോദിച്ചു.

വക്കീൽ — അടിയനു രണ്ടുമൂന്നു മാസമായിട്ടു നല്ല സുഖമില്ലാതെയിരിക്കുകയാണ് സദാ ഒരു ദാഹം. വെള്ളം എത്ര കുടിച്ചാലും മതിയാവുകയില്ല. മൂത്രം വളരെയധികം പോകുന്നുമുണ്ട്. ഇത്രയുമൊക്കെയാണു പ്രധാനമായിട്ടുള്ളത്. ക്ഷീണം സാമാന്യത്തിലധികമുണ്ട്. ഈ ദിക്കിലുള്ള

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നാട്ടുവൈദ്യന്മാരും ഇംഗ്ലീഷുവൈദ്യന്മാരുമെല്ലാം കഴിയുന്ന തൊക്കെ ചെയ്തുനോക്കി. ഒരു ഫലവുമുണ്ടായില്ല ഇപ്പോൾ എല്ലാവരും ഒരുവിധം കഴിഞ്ഞുമാറിയിരിക്കുകയാണ്. അതു നന്നായി എന്നു് അടിയനും നിശ്ചയിച്ചു. പത്തുപന്ത്രണ്ടു ദിവസമായിട്ടൊന്നും ചെയ്യുന്നില്ല. ഒരു ഫലവുമില്ലെന്നു കണ്ടാൽപ്പിന്നെ വെറുതെ ബുദ്ധിമുട്ടുകയും പണം ചെലവാക്കുകയും ചെയ്യുന്നതെന്തിനാണെന്നാണു് അടിയന്റെ വിചാരം. തിരുനാളിനു തക്കവണ്ണം ഇവിടെ എഴുന്നള്ളാതെയിരിക്കുകയില്ലെന്നു് അടിയനറിയാം. അതുകൊണ്ടു തിരുമനസ്സറിയിച്ചു കല്പിക്കുന്നതുപോലെയല്ലാതെ ഇനി യാതൊന്നും ചെയ്യയില്ലെന്നുള്ള നിശ്ചയത്തോടുകൂടിയാണ് അടിയൻ ചികിത്സകളൊക്കെ നിർത്തിവെച്ചതു്. അടിയന്റെ ആയുസ്സു മുഴുവനും തീർന്നുപോയിട്ടില്ലെങ്കിൽ അടിയന്റെ സുഖക്കേടു ഭേദമാകാൻ ഇവിടെ വിചാരിച്ചാൽ കഴിയുമെന്നാണ് അടിയന്റെ വിശ്വാസം. അഥവാ, ഇതു ഭേദമാകാത്തതാണെന്നാണ് ഇവിടേയും അഭിപ്രായമെങ്കിൽ അതു കല്പിക്കണം. അങ്ങിനെയല്ലെങ്കിൽ ഇനിയെന്താണു ചെയ്യേണ്ടതെന്നും കല്പിക്കണം.

മൂസ്സവർകൾ—ചില വലിയയാളുകൾക്കു വരുന്ന ദീനം വന്നാൽക്കൊള്ളാമെന്നു വേലുപ്പിള്ളയ്ക്കു് ആഗ്രഹമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. വെറുതെ ഒന്നും ധ്യാനിച്ചുണ്ടാക്കേണ്ട. ഇതതൊന്നുമല്ല. ഇതു ദേഹം വല്ലാതെ കാഞ്ഞിട്ടു വന്നിട്ടുള്ളതാണ്. ഇതിനേക്കുറിച്ചു പരിഭ്രമിക്കാനൊന്നുമില്ല. ഒരു പന്ത്രണ്ടു ദിവസം പതിവായി രാവിലെ തേച്ചുകുളിക്കുകയും നെയ്യുകൂട്ടി യഥേഷ്ടം ഊണുകഴിക്കുകയും അത്താഴം കഴിഞ്ഞു കുറേശ്ശ പാൽ കുടിക്കുകയും മനസ്സിരുത്തി കേസ്സുകളും മററും നോക്കാതേയും കച്ചേരിക്കു പോകാതേയും സ്വസ്ഥമായിട്ടിരിക്കുകയും ചെയ്താൽ ഇതു ഭേദമാകും. ഇത്രയുമൊക്കെയല്ലാതെ വിശേഷിച്ചു ചികിത്സയൊന്നും ആവശ്യമില്ല. വേലുപ്പിള്ളയ്ക്കിപ്പോൾ ദീനമൊന്നുമില്ലല്ലൊ.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വക്കീൽ—എന്നാൽ കല്പിച്ചതുപോലെ ചെയ്യാം. എന്നുപറഞ്ഞു വന്ദിച്ചുകൊണ്ടു വക്കീൽ മടങ്ങിപ്പോയി. മൂസ്സവർകൾ പറഞ്ഞതുപോലെ പന്ത്രണ്ടു ദിവസം ചെയ്തപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദാഹവും വെള്ളം കുടിയും മൂത്രംപോക്കുമെല്ലാം മാറി സുഖമായി. ക്രമേണ ക്ഷീണവും മാറി അദ്ദേഹം സ്വസ്ഥശരീരനായിത്തീൎന്നു. പിന്നെ വേലുപ്പിള്ള അവർകൾ പ്രസംഗവശാൽ പലരോടും ഈ സംഗതി പറഞ്ഞു മൂസ്സവർകളെ വളരെ പ്രശംസിക്കാറുണ്ട്. "വയസ്കരത്തിരുമേനി കേവലം മനുഷ്യനല്ല. അവിടുന്നു സാക്ഷാൽ ധന്വന്തരിയുടെ ഒരവതാരമൂൎത്തിയാണ്. ദീനങ്ങൾ ഭേദമാകാൻ അവിടെയ്ക്കു ചികിത്സയും മറ്റും വേണ്ട. അവിടുന്നു ദീനമുണ്ടെന്നു കല്പിച്ചാലുണ്ട്, ഇല്ലെന്നു കല്പിച്ചാലില്ല. അത്രേ ഉള്ളു. ദീനങ്ങൾക്കൊക്കെ അവിടുത്തെക്കുറിച്ചു ഭയമുണ്ട്" എന്നും മറ്റുമാണ് ആ മനുഷ്യൻ പറയുക പതിവ്.

൧൧. മേൽപ്പറഞ്ഞ സംഗതികൾ ഞാൻ കണ്ടും കേട്ടും അറിഞ്ഞിട്ടുള്ളവയാണ്. ഇനി ഞാൻ അനുഭവിച്ചറിഞ്ഞിട്ടുള്ള ഒരു സംഗതികൂടി പറയാം. എനിക്ക് ഒരിക്കൽ ഒരു പനിയും അതോടുകൂടി നെഞ്ചിനകത്ത് ഒരു വേദനയും ശ്വാസംമുട്ടലുമുണ്ടായി. ഈ ദീനവിവരം വയസ്കരെ ആര്യൻ നാരായണൻമൂസ്സ് അവർകളുടെ അടുക്കൽ അറിയിക്കുകയും അവിടുന്ന് ഒരു കഷായത്തിനു പറയുകയും ആ കഷായം പതിനാലു ദിവസം സേവിച്ചപ്പോൾ എന്റെ സുഖക്കേടുകളെല്ലാം ഭേദമാവുകയും ചെയ്തു. എങ്കിലും അവിടുത്തെ ആജ്ഞപ്രകാരം പിന്നെയും പതിന്നാലു ദിവസംകൂടി കഷായം സേവിച്ചു. അതിനുശേഷം നന്നാലുദിവസം കൂടുമ്പോൾ വെള്ളം വെന്തു കുഴമ്പു വെച്ചു തേച്ചുകുളിക്കുന്നതിന് അവിടുന്നനുവദിച്ചു. അങ്ങിനെ ആറേഴു തേച്ചുകുളി കഴിഞ്ഞതിന്റെശേഷം ഒന്നരാടൻ തേച്ചുകുളിയും ഒന്നരാടൻ വെറുംകുളിയുമായിട്ടും കുറെ ദിവസം കഴിഞ്ഞു. പിന്നെ മൂ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ങ്ങിക്കുളിയും തുടങ്ങി. ഈ കുളിയൊക്കെക്കഴിഞ്ഞിട്ടും വിശേഷമൊന്നുമുണ്ടായില്ല. അതുകൊണ്ടും ക്ഷൌരം ചെയ്യിക്കാൻ വളരെ വൈകിയിരുന്നതുകൊണ്ടും അവിടത്തെ അടുക്കൽ അറിയിച്ച് അനുവാദം വാങ്ങാതെ ഞാൻ ക്ഷൌരം ചെയ്യിക്കുകയും ഉടനെ ചെന്നു മുങ്ങിക്കുളിക്കുകയും ചെയ്തു. മുങ്ങിക്കയറിയപ്പോഴേയ്ക്കു പനിയും വേദനയും ശ്വാസംമുട്ടലുമെല്ലാം പൂർവ്വാധികം ശക്തിയോടുകൂടി വന്നുചേർന്നു. കിടകിടത്തിട്ട് എനിക്കു നിന്നുകൊണ്ടു തുവർത്താൻതന്നെ പ്രയാസമായിരുന്നു. ഒരുവിധത്തിൽ തുവർത്തിക്കൊണ്ടു ഗൃഹത്തിലെത്തി പുതച്ചു മൂടിക്കിടന്നു. ഉടനെ ഒരാൾ വയസ്കരെച്ചെന്നു മൂസ്സവർകളെക്കണ്ടു് ഈ വിവരമറിയിച്ചു. അവിടന്നു് അല്പനേരം ചിന്താഗ്രസ്തനെന്നപോലെ ഇരുന്നതിന്റെ ശേഷം "കുളിച്ചപ്പോഴാണല്ലോ പനിയും മററും വന്നതു് അവ കുളികൊണ്ടുതന്നെ പോകണം. വെള്ളം വെന്തു കരസ്സുവെച്ചു പതിവായി ഒരു പന്ത്രണ്ടുദിവസം തേച്ചുകുളിക്കട്ടെ. നേരത്തെ കുറെ കഞ്ഞി കുടിച്ചിട്ടു് ഉച്ചയാകുമ്പോൾ കുളിച്ചാൽ മതി. കുളി കഴിഞ്ഞാൽ ഇഷ്ടംപോലെ എന്തെങ്കിലും കൂട്ടാനും കോരംകൂട്ടി ഊണുകഴിക്കട്ടെ. പഥ്യമൊന്നും ആചരിക്കണമെന്നില്ല" എന്നു പറഞ്ഞയച്ചു. ഞാൻ അപ്രകാരംതന്നെ പിറേറദിവസം മുതൽ തേച്ചുകുളി തുടങ്ങി. അഞ്ചാറുദിവസം തേച്ചുകുളിച്ചപ്പോഴേയ്ക്കും എന്റെ സുഖക്കേടുകളെല്ലാം ഭേദമായി. എങ്കിലും ഞാൻ പന്ത്രണ്ടു ദിവസം തന്നെ മുടങ്ങാതെ തേച്ചുകുളിച്ചു. അപ്പോഴേയ്ക്കും എനിക്കു മുൻപുണ്ടായിരുന്ന ക്ഷീണവും കൂടി മാറി. അടുത്ത ദിവസം ഞാൻ നിഷ്പ്രയാസം നടന്നു വയസ്കരെച്ചെന്നു മൂസ്സവർകളെക്കണ്ടു. അപ്പോൾ അവിടുന്നു്, "എന്താ സുഖക്കേടൊക്കെ ഭേദമായോ?" എന്നു ചോദിച്ചു.

ഞാൻ—ഒക്കെ ഭേദമായിയെന്നാണു തോന്നുന്നതു്: ഇപ്പോൾ പനിയും ശ്വാസംമുട്ടലുമില്ല. നെഞ്ചിലുണ്ടായിരു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ന്നു വേദനയും മാറി. ഇന്നലെവരെ തേച്ചുകുളിച്ചു. മുങ്ങിക്കുളി തുടങ്ങിയില്ല.

മൂസ്സവർകൾ — ഇനി പതിവായി മുങ്ങിക്കുളിക്കാം. എങ്കിലും നെഞ്ചിനകത്തെ ആ വേദന നിശ്ശേഷം വിട്ടുമാറിയതായി വിചാരിക്കേണ്ട. ഉറക്കമിളയ്ക്കുക, ഉറക്കെ സ്സംസാരിക്കുക, അധികമായി വഴിനടക്കുക മുതലായ സകല പ്രവൃത്തികൾ ചെയ്യുമ്പോഴും ഇങ്ങനെ ഒരു ദീനം തനിക്കുണ്ടെന്നുള്ള ഓർമ്മയുണ്ടായിരിക്കണം. ഒരു നെയ്യു കാച്ചി പതിവായി കൂട്ടിയുണ്ണുകയും അത്താഴം കഴിഞ്ഞു പതിവായി ഒരു പാൽക്കഷായം സേവിക്കുകയും ചെയ്താൽ വലിയ ഉപദ്രവം കൂടാതെയിരിക്കും. എന്നു പറഞ്ഞു നെയ്യും പാൽക്കഷായത്തിനുമുള്ള മരുന്നുകൾ പറഞ്ഞുതരികയും ചെയ്തു. ആ നെയ്യും പാൽക്കഷായവും ഞാനിപ്പോഴും പതിവായി ശീലിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നുണ്ട്. അന്യദിക്കുകളിൽപ്പോയിത്താമസിക്കേണ്ടതായി വരുമ്പോൾ മാത്രമേ അതു മുടക്കാറുള്ളു. അഞ്ചെട്ടു ദിവസമടുപ്പിച്ചു നെയ്യില്ലാതെയിരുന്നാൽ കുറേശ്ശെ വേദന ആരംഭിക്കും. പിന്നെ നാലഞ്ചുദിവസം നെയ്യുകൂട്ടിയുണ്ണുമ്പോൾ ആ വേദന പോവുകയും ചെയ്യും. അങ്ങനെ ഇപ്പോഴും കണ്ടുവരുന്നുണ്ട്.

൫. ആയ്യർ നാരായണൻമൂസ്സവർകൾ തേച്ചുകുളികൊണ്ട് എന്റെ പനി മാത്രമല്ല ഭേദമാക്കീട്ടുള്ളത്. കോട്ടയത്തുനിന്നു നാലുനാഴിക വടക്കുപടിഞ്ഞാറ് ഒളശ്ശ എന്ന സ്ഥലത്ത് ഒരിക്കൽ ഒരു നായർക്ക് ഒരു പനിയുണ്ടായി. അതു തുള്ളൽപ്പനിയായിരുന്നു. അതിന് അനേകം വൈദ്യന്മാർ മാറിമാറി ഒരു സംവത്സരത്തോളം കാലം ചികിത്സിച്ചിട്ടും പനി മാറിയില്ല. അങ്ങനെയിരുന്നപ്പോൾ ആയ്യർനാരായണൻമൂസ്സവർകൾ ഒരടിയന്തരത്തിനായി ഒളശ്ശയിൽ ചീരട്ടമണ്ണുമൂസ്സിന്റെ ഇല്ലത്തു പോയിരുന്നു. മൂസ്സിന്റെ ഇല്ലത്തേയ്ക്കു പോകാനുള്ള വഴി ആ നായരുടെ വീട്ടിന്റെ പടിക്കൽക്കൂടിയാണ്. ആയ്യർനാരായണൻമൂസ്സവർകൾ അ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

തിരുമേ വരുമെന്നറിഞ്ഞു നായർ പരസഹായത്തോടുകൂടി ഒരുവിധത്തിൽ പടിക്കലെത്തി മുറ്റുകൂട്ടി കാത്തിരുന്നു. മൂസ്സവർകൾ പടിക്കലെത്തിയപ്പോൾ നായർ തൊഴുതുകൊണ്ടു "പൊന്നുതിരുമേനി! അടിയനെ രക്ഷിക്കണം" എന്നു പറഞ്ഞു. അതു കേട്ടു മൂസ്സവർകൾ അവിടെ നില്ക്കുകയും നായർ ദീനത്തിന്റെ സ്വഭാവവും അതുവരെ ചെയ്ത ചികിത്സകളുടെ വിവരവുമെല്ലാം പറഞ്ഞു കേൾപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. നായർ പറഞ്ഞതെല്ലാം കേട്ടതിന്റെ ശേഷം മൂസ്സ് അവർകൾ "പനി തുടങ്ങീട്ട് ഒരുമാസമായെങ്കിൽ ഇനി കുളിക്കണം. വെള്ളം വെന്തു കാച്ചു വെച്ചു തേച്ചു കുളിക്കുക. ഒരു പതിനാലുദിവസം കുളിക്കുമ്പോൾ പനി മാറും. പിന്നെ മുങ്ങിക്കുളിയും വെറും കുളിയും തുടങ്ങാം. കുളിച്ചാൽ തല രണ്ടുമൂന്നുപ്രാവശ്യം നല്ലപോലെ തുവർത്തിട്ടു രാസ്നാദിപൊടി തിരുമ്മണം. ഇതല്ലാതെയൊന്നും ഇനി ചെയ്യണമെന്നില്ല" എന്നു പറഞ്ഞിട്ടു മൂസ്സിന്റെ ഇല്ലത്തേക്കു പോയി. ആ നായർ മൂസ്സവർകൾ പറഞ്ഞതുപോലെ പതിനാലുദിവസം തേച്ചുകുളിച്ചപ്പോഴേക്കും പനി മാറി. പിന്നെ അയാൾ മുങ്ങിക്കുളിയും വെറുംകുളിയും തുടങ്ങി. ക്രമേണ അയാളുടെ ക്ഷീണവും മാറി അയാൾ പൂർവ്വസ്ഥിതിയെ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു.

൬൩. ഒരു ദേശത്തുതന്നെ മറ്റൊരു വീട്ടിൽ ഒരിക്കൽ ഒരു വിശേഷമുണ്ടായി. ഒരു ദിവസം അവിടെയെല്ലാവരും അത്താഴം കഴിഞ്ഞു് അവരവരുടെ പതിവുസ്ഥലങ്ങളിൽ പോയിക്കിടന്നുറങ്ങി. ഒരു സ്ത്രീയും അവരുടെ രണ്ടുമൂന്നു കുട്ടികളുംകൂടി ഒരു മച്ചിട്ട മുറിക്കകത്തു വാതിലുകളെല്ലാമടച്ചു തഴുതു് (സാക്ഷ) ഇട്ടിട്ടാണു കിടന്നുറങ്ങിയതു്. ഒരു റൊഠിപ്പോട്ടിൽ ഉമിയും തീയുമിട്ടു് ആ മുറിക്കകത്തു വെച്ചിട്ടുമുണ്ടായിരുന്നു. നേരം വെളുത്തപ്പോൾ ശേഷമെല്ലാവരുമുണർന്നെണീറ്റിട്ടും ആ സ്ത്രീയും കുട്ടികളും ഉണരുകയും മുറിയുടെ വാ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

തിൽ തുറക്കുകയും ചെയ്തില്ല. അതിനാൽ ചിലർ ചെന്നു വാതിലിൽ മുട്ടി വിളിച്ചു. എന്നിട്ടും ആരും മിണ്ടിയില്ല. അപ്പോൾ എല്ലാവർക്കും പരിഭ്രമമായി. ഒടുക്കം വാതിൽ വെട്ടിപ്പൊളിച്ച് അകത്തു കടന്നുനോക്കിയപ്പോൾ ആ സ്ത്രീയും കുട്ടികളും ബോധരഹിതരായി കിടക്കുന്നതു കണ്ടു. ശ്വാസം നിന്നിട്ടില്ലായിരുന്നു. അതിനാൽ മരിച്ചിട്ടില്ലെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തി. എങ്കിലും ഇങ്ങനെ വരാനുള്ളതിന്റെ കാരണമെന്തെന്നറിയാതെ ആദ്യം എല്ലാവരും ചിന്താപരവശരായി. അപ്പോൾ മുറിക്കകത്തു നെരിപ്പോടും തീയുമിരിക്കുന്നതു കണ്ട് ഉമിത്തീയുടെ പുക മൂക്കിലും മറ്റും കൂടി ശിരസ്സിൽ കയറിയതിനാലാണ് ഇങ്ങനെ വന്നതെന്നു തീർച്ചയാക്കി. ഉടനെ ചിലരോടി വയസ്കരയെത്തി ആര്യൻ നാരായണൻമൂസ്സവർകളെക്കണ്ടു വിവരമറിയിച്ചു. അപ്പോൾ മൂസ്സവർകൾ, "മുറ്റത്തു നല്ലപോലെ വെയിൽ വരുന്ന സ്ഥലത്തു വല്ലതും വിരിച്ച് ആ സ്ത്രീയേയും കുട്ടികളേയുമെടുത്തു കിടത്തണം; കുറേ കഴിയുമ്പോൾ അവരെണീറ്റു പൊയ്ക്കൊള്ളും" എന്നു പറഞ്ഞയച്ചു. വയസ്കരെ വന്നിരുന്നവർ മടങ്ങിച്ചെന്ന് അപ്രകാരം ചെയ്തു. വെയിൽ മൂത്തുതുടങ്ങിയപ്പോൾ സ്ത്രീയും കുട്ടികളും കുറേശ്ശ പിടച്ചുതുടങ്ങി. ഏകദേശം മദ്ധ്യാഹ്നമായപ്പോൾ അവർ ഓരോരുത്തരായി എണീറ്റുതുടങ്ങി. പിന്നെ അവർക്കു കുറേശ്ശ ക്ഷീണമുണ്ടായിരുന്നു. കുളിയും കഞ്ഞികുടിയും കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അതും മാറി അവർക്കു സുഖമാവുകയും ചെയ്തു.

ഹെഡ്. മുൻസിപ്പുകോടതി വക്കീലായി വളരെക്കാലം കോട്ടയത്തു താമസിച്ചിരുന്ന കഴിഞ്ഞുപോയ കുമാരമേനോൻ (ഇപ്പോൾ മധുരയിൽ പ്രാക്ടീസ് ചെയ്യുന്ന മിസ്റ്റർ ഗോപാലമേനോൻ അവർകളുടെ അച്ഛൻ) അവർകൾക്ക് ഒരിക്കൽ പൊക്കിളിൽ ഒരു നീരുണ്ടായി. അന്നു വയസ്കരെ മൂസ്സവർകളും കുമാരമേനോനവർകളും തമ്മിൽ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ചില കാരണവശാൽ നല്ല രസമില്ലാതെയിരിക്കുകയായിരുന്നതിനാൽ മേനോനവർകൾ മററു ചില വൈദ്യന്മാരെക്കൊണ്ടും ചികിത്സിപ്പിച്ചതു് ആ നീരു പൊട്ടിയാൽ അപകടമാണെന്നും പൊട്ടിക്കാതെ കഴിക്കണമെന്നുമായിരുന്നു ഒക്ക വൈദ്യന്മാരുടെ അഭിപ്രായം. അതിനാലവർ നീരു പൊട്ടാതെ വററിപ്പോകുന്നതിനുള്ള ചികിത്സകളാണു ചെയ്തതു്. എങ്കിലും അതു ക്രമേണ പഴുത്തു് ഉരുണ്ടുകൂടി പൊട്ടുമെന്നുള്ള സ്ഥിതിയിലായി. അപ്പോഴേക്കും വേദന വളരെ കലശലാവുകയാൽ മിസ്റററർ മേനോൻ ഊണുറക്കവുമില്ലാതെ ഏററവും പരവശനായിത്തീന്നു. ഈ സ്ഥിതി ആകപ്പാടെ കണ്ടപ്പോൾ വന്നതുപോലെത്തന്നെ വൈദ്യന്മാരെല്ലാം ഓരോരുത്തരായി പിന്മാറിത്തുടങ്ങുകയും വിളിച്ചാലും വരാതാവുകയും ചെയ്തു. ആ കൂട്ടത്തിൽ ഒടുക്കം ചികിത്സ മതിയാക്കിപ്പോയ വൈദ്യൻ ഒരുദിവസം ആ രോഗിയുടെ സ്നേഹിതന്മാരോടു്, "ഇനി ഒട്ടും ആശ്രയിക്കുവാനില്ല. രോഗസ്ഥിതി കണ്ടറിഞ്ഞവരും ഒരുവിധം വിവരമുള്ളവരുമായ വൈദ്യന്മാരാരും ഇനി ഈ രോഗത്തിനു ചികിത്സിക്കാനായി വരികയില്ല. ഞാനും ഇതാ യാത്രയായിക്കഴിഞ്ഞു. നീരു രണ്ടുദിവസത്തിനകം പൊട്ടും. അതോടുകൂടി കാര്യവും കഴിയും. മിസ്റററർ മേനോൻ സമർത്ഥനും നല്ലയാളുമായിരുന്നു. എന്തു ചെയ്യാം? ഈശ്വരവിധിയെത്തടുക്കാൻ വൈദ്യന്മാരെന്നല്ല, ആരു വിചാരിച്ചാലും സാധിക്കയില്ലല്ലൊ. നാം തമ്മിലുള്ള സ്നേഹംകൊണ്ടു ഞാൻ പരമാർത്ഥം പറഞ്ഞു എന്നേ ഉള്ളു. സംഗതി പരസ്യമാക്കണമെന്നില്ല" എന്നു പറഞ്ഞിട്ടു് ഉടനെ ഇറങ്ങിപ്പോയി.

വൈദ്യന്മാരെല്ലാവരും ഉപേക്ഷിച്ചു പോയതിന്റെ ശേഷം മിസ്റററർ മേനോന്റെ സ്നേഹിതന്മാരിൽ ചിലർ വയസ്സരെ വന്ന വിവരമെല്ലാം അയ്യൻ നാരായണൻമൂസ്സ് അവർകളുടെ അടുക്കൽ അറിയിക്കുകയും അവിടുന്നു ചെന്നു രോ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഗിയെക്കണ്ടു വേണ്ടുന്ന ചികിത്സകൾ നിശ്ചയിക്കണമെന്ന് അപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ മൂസ്സവർകൾ "ഞാനൊരു ശത്രുവാണെന്നല്ലേ കുമാരമേനോൻ വിചാരിക്കുകയും പലരോടും പറയുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ളത്? ആ സ്ഥിതിക്കു ഞാൻ വന്നു കണ്ടു വല്ലതും ചെയ്താൽ അയാൾ ഒരുസമയം മരിച്ചുപോവുകയാണെങ്കിൽ ഞാൻ കൊന്നു എന്നു ജനങ്ങൾ പറയുമല്ലോ. ആ അപവാദം വരുത്തിവെക്കാതെയിരിക്കുകയല്ലേ നല്ലത്?" എന്നു ചോദിച്ചു.

വന്നവർ—മിസ്റ്റർ മേനോൻ മരിച്ചുപോവുകയാണെങ്കിലും ഇവിടേയ്ക്ക് അപവാദമൊന്നും ഉണ്ടാകാൻ മാർഗ്ഗമില്ല. ഈ ദീനം ഭേദമായി അദ്ദേഹം ജീവിച്ചിരിക്കുകയില്ലെന്ന് ഇതുവരെ ചികിത്സിച്ച വൈദ്യന്മാരെല്ലാവരും അഭിപ്രായപ്പെട്ടുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. രണ്ടുമൂന്നു ദിവസത്തിനകം ആ നീരു പൊട്ടുമെന്നും അതോടുകൂടി മിസ്റ്റർ മേനോന്റെ കഥ കഴിയുമെന്നുമാണ് അവരുടെ എല്ലാവരുടേയും അഭിപ്രായം. പിന്നെ ഇവിടേയ്ക്ക് അപവാദത്തിനു വഴിയില്ലല്ലോ. ഇവിടുത്തെ കൂടി ഒന്നു കാണിക്കാതെയിരുന്നാൽ അത് അടിയങ്ങൾക്ക് ഒരപവാദത്തിനു കാരണമാകുമല്ലോ എന്നു വിചാരിച്ചു മാത്രമാണ് അടിയങ്ങൾ വിടകൊണ്ടിരിക്കുന്നത്. അതിനാൽ സദയം എഴുന്നള്ളണം. വണ്ടി കൊണ്ടു വിടകൊണ്ടിട്ടുണ്ട്.

മൂസ്സവർകൾ—നീരു പൊട്ടിയാൽ മേനോൻ മരിക്കും എന്നാണല്ലേ അവരുടെയൊക്കെ അഭിപ്രായം?

വന്നവർ—ഇറാൻ, അങ്ങിനെയാണ്

മൂസ്സവർകൾ—എന്നാൽ എന്റെ അഭിപ്രായമങ്ങിനെയല്ല. ആ നീരു പുറത്തേയ്ക്കു പൊട്ടുകയാണെങ്കിൽ വൈഷമ്യമില്ല. പുറത്തേയ്ക്കു പൊട്ടാതെ അകത്തേയ്ക്കു പൊട്ടുകയാണെങ്കിൽ ദുർഘടമാകും എന്നാണ് എനിക്കു തോന്നുന്നത്. ഏതെങ്കിലും നിങ്ങൾക്കൊക്കെ നിർബ്ബന്ധമാണെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ങ്കിൽ ഞാൻ വരാം. എനിക്ക കുമാരമേനോനോട വിരോധ മൊന്നുമില്ല.

എന്നു പറഞ്ഞ് മൂസ്സുവർകൾ അപ്പോൾത്തന്നെ വണ്ടിയിൽക്കയറി അവരോടുകൂടിപ്പോയി. രോഗിയുടെ അടുക്കലെത്തി നീരു കണ്ടയുടനെ മൂസ്സുവർകൾ ഒരു പച്ചമരുന്നു പച്ചവെള്ളത്തിലരച്ച് നീരിനിടാൻ പറഞ്ഞു. ആ മരുന്നിട്ട് ഒരു നാഴിക കഴിഞ്ഞപ്പോൾ നീരു പൊട്ടുകയും ചോരയും ചലവുംകൂടി ഏകദേശം ഒരിടങ്ങഴിയോളം ഒലിച്ചുപോവുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾത്തന്നെ വേദന മാറുകയാൽ മിസ്റ്റർ മേനോൻ കുറേശ്ശ കഞ്ഞി കുടിച്ചുതുടങ്ങി. പിന്നെ മൂസ്സുവർകൾ മടങ്ങി ഇല്ലത്തു വന്നതിന്റെ ശേഷം ഒരു കഷായത്തിനു കുറിച്ചുകൊടുത്തു. ആ കഷായം മൂന്നുമാസം സേവിച്ചപ്പോൾ മി: മേനോന്റെ ദീനവും ക്ഷീണവുമെല്ലാം മാറി ദേഹപുഷ്ടിവും അദ്ദേഹം കോടതിയിൽപ്പോയിത്തുടങ്ങുകയും പിന്നെയും വളരെക്കാലം സസുഖം ജീവിച്ചിരിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതു കോട്ടയത്തും അടുത്ത പ്രദേശങ്ങളിലുമുള്ള ജനങ്ങൾക്കും മേനോന്റെ ബന്ധുമിത്രാദികളായ ദൂരസ്ഥന്മാർക്കും ഏററവും അത്ഭുതകരവും സന്തോഷപ്രദവുമായ ഒരു കാര്യമായിരുന്നു.

൧൭. വള്ളത്തുകാരൻ മിസ്റ്റർ പി. എം. ചാക്കോ ബി. എ. കോട്ടയത്തു സി. എം. എസ്. കോളേജിൽ ഹെഡ് മാസ്റ്റരായിരുന്ന കാലത്ത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു കാലിന്റെ പെരുവിരലിൽ ചെറുതായിട്ട് ഒരു കുരുവുണ്ടായി. അതിന്റെ വേദന കലശലായിത്തീരുകയാൽ മി: ചാക്കോ ഒരിംഗ്ലീഷുവൈദ്യനെക്കൊണ്ട് ആ കുരു കീറിച്ചു. അപ്പോൾത്തിക്കീറി മരുന്നു വെച്ചു കെട്ടിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ വേദന പൂർവ്വാധികം കലശലായി. നീരും വന്നുതുടങ്ങി. കുരു വീണ്ടും കുത്തിമൂടി വീർത്തുതുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. മി: ചാക്കോയിക്ക് ഇരിക്കാനും കിടക്കാനും ഉണ്ണാനുമുറങ്ങാനുമൊന്നും വയ്യാതെയായി. രണ്ടുമൂന്നുദിവസം കഴിഞ്ഞപ്പോഴേയ്ക്കും കാലിന്മേൽ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വലിയ മന്തുപോലെ നീരു വന്നു വിങ്ങി. അപ്പോത്തിക്കിരി പഠിച്ച വിദ്യകളെല്ലാം പ്രയോഗിച്ചിട്ടും വേദനയും നീരും കുറഞ്ഞില്ല. ഒടുക്കം ആ വൈദ്യൻ ഇതു് അസാദ്ധ്യമെന്നു തീർച്ചയാക്കി പിൻമാറി. അതിന്റെ ശേഷം ചിലർ കൂടി മി: ചാക്കോയെ ഒരു മഞ്ചലിലാക്കിയെടുപ്പിച്ചു വയസ്കരെ കൊണ്ടുവന്നു വിവരങ്ങളെല്ലാം ആര്യൻനാരായണൻമൂസ്സവർകളുടെ അടുക്കലറിയിച്ചു. മൂസ്സവർകൾ വിവരമെല്ലാം കേൾക്കുകയും നീരും മററും നോക്കിക്കാണുകയും ചെയ്തതിന്റെ ശേഷം "ഒരു കോഴിമുട്ടയും ഒരു പാത്രത്തിൽ കുറച്ചു പച്ചവെള്ളവും കൊണ്ടുവരണം" എന്നു പറഞ്ഞിട്ടു തെക്കേ പറമ്പിലേയ്ക്കു പോയി. മി ചാക്കോ "പൊന്നുതിരുമേനീ! അടിയനേ രക്ഷിക്കണേ! അല്ലെങ്കിൽ അടിയന്റെ പ്രാണനിപ്പോൾ പോകുമേ" എന്നു പറഞ്ഞു കരഞ്ഞുകൊണ്ടു മഞ്ചലിൽ കിടന്നു. മൂസ്സവർകൾ പറഞ്ഞതു കേട്ട ക്ഷണത്തിൽ ഒരാൾ ഓടിപ്പോയി ഒരു കോഴിമുട്ടയും ഒരു പാത്രത്തിൽ വെള്ളവും കൊണ്ടുവന്നു. അപ്പോഴേയ്ക്കും ഒരു പച്ചമരുന്നു പറിച്ചു കൈയ്ക്കകത്തു വെച്ചു തിരുമ്മിക്കൊണ്ടു മൂസ്സവർകളും മടങ്ങിവന്നു. അവിടുന്നു് ആ കോഴിമുട്ട പൊട്ടിച്ചു് ആ വെള്ളത്തിലൊഴിക്കാൻ പറഞ്ഞു. അതൊഴിച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ അവിടുന്നു കയ്യിലുണ്ടായിരുന്ന പച്ചമരുന്നു കശക്കിപ്പിഴിഞ്ഞു രണ്ടുതുള്ളി നീരു ആ വെള്ളത്തിലൊഴിച്ചിട്ടു് ആ വെള്ളമെടുത്തുവെച്ചു കാലിന്റെ പെരുവിരലിന്മേൽ പിലാവിലകൊണ്ടു ധാരകോരുവാൻ പറഞ്ഞു. ഉടനേ ഒരാൾ ഒരു പിലാവില കുത്തിയെടുത്തു ധാരകോരിത്തുടങ്ങി. ഒരു കാൽനാഴിക നേരം ധാരകോരിയപ്പോഴേയ്ക്കും മി. ചാക്കോ ഉറക്കമായി. അപ്പോൾ മൂസ്സവർകൾ "ഇനി മഞ്ചലിൽ ഇളക്കം തട്ടാതെ എടുത്തു വീട്ടിൽക്കൊണ്ടുപോയി, ഉറക്കത്തിനു വിഘ്നം വരാതെ മഞ്ചൽ ഒരു സ്ഥലത്തു വെയ്ക്കണം. ഉണരുമ്പോൾ കഞ്ഞി കൊടുക്കണം. അപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതി അറിഞ്ഞുകൊണ്ടു് ഒരാൾ ഇങ്ങോട്ടു വന്നാൽ പിന്നെ വേണ്ടതു പറ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ത്തയസ്കാം" എന്നു പറഞ്ഞു. മി. ചാക്കോയേ കൊണ്ടുവന്നിരുന്നവർ അപ്രകാരം തന്നെ ചെയ്തു. അഞ്ചാറു മണിക്കൂർ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അവർ വീണ്ടും വയസ്കരെ വന്നു, മി. ചാക്കോ ഏകദേശം പത്തുനാഴികനേരം ഉറങ്ങിയെന്നും ഉണർന്നപ്പോഴേയ്ക്കും വേദന നിശ്ശേഷം മാറിയിരുന്നതിനാൽ കഞ്ഞി ധാരാളമായി കുടിച്ചുവെന്നും അറിയിച്ചു. ഉടനെ മൂസ്സവർകൾ ഒരു മരുന്നു കാലിന്മേൽ അരച്ചിടുന്നതിനും ഒരു കഷായത്തിനും കുറിച്ചുകൊടുത്തു. ആ മരുന്നു മൂന്നുദിവസം അരച്ചിട്ടപ്പോൾ കാലിന്മേലുണ്ടായിരുന്ന നീര് അശേഷം പോയി. പതിനാലുദിവസം കഷായം സേവിച്ചപ്പോൾ വ്രണവുമുണങ്ങി മിസ്റ്റർ ചാക്കോ സ്വസ്ഥതയെ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു.

൫൩. കോട്ടയം ഡിവിഷൻ അസിസ്റ്റൻറും ഒന്നാം ക്ലാസ്സ മജിസ്ട്രേട്ടുമായിരുന്ന മിസ്റ്റർ കുഞ്ഞികൃഷ്ണപ്പണിക്കർ ബി. എ; ബി. എൽ. ഒരു വായുക്ഷോഭക്കാരനായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഉദ്യോഗമായി ആലപ്പുഴ മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ താമസിച്ചിരുന്ന കാലത്ത് പല വൈദ്യന്മാരുടെ വിധിപ്രകാരമുള്ള ചികിത്സകൾക്കായി പ്രതിവത്സരം മുന്നൂറു, നാനൂറുരൂപവീതം ചെലവുചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. എങ്കിലും ഒരു ദിവസമെങ്കിലും സുഖമായിരിക്കുന്നതിനും കച്ചേരിയിൽ പ്പോയി ജോലി നോക്കുന്നതിനും അദ്ദേഹത്തിനു സാധിച്ചിരുന്നില്ല. കോട്ടയത്തു സ്ഥലം മാറിവന്നയുടനെ അദ്ദേഹം വയസ്കരെ വന്ന് ആര്യൻനാരായണൻമൂസ്സവർകളെക്കണ്ടു ദീനസ്ഥിതിയെല്ലാമറിയിച്ചു. ഉടനെ മൂസ്സവർകൾ ഒരു പൊടിക്കു കുറിച്ചുകൊടുത്തു. ആ പൊടിയുണ്ടാക്കി പതിവായി സേവിക്കുന്നതിനു മി. പണിക്കർക്കു പ്രതിമാസം രണ്ടണവീതം മാത്രമേ ചെലവായിരുന്നുള്ളു. ഒരു ദിവസംപോലും സുഖക്കേടായിട്ടു കച്ചേരിക്കു പോകുവാൻ നിവൃത്തിയില്ലാതെ വന്നിരുന്നില്ല. മി. പണിക്കർ നല്ല ഉത്സാഹസാമർത്ഥ്യങ്ങളോടും ഔജ്ജ്വല്യ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ത്തോടുകൂടി അരോഗദൃഢഗാത്രനെന്നപോലെ തന്നെയാണു കോട്ടയത്തു താമസിച്ചിരുന്നതു്.

൧. കണ്ണന്തോട്ടത്തു (കെ. പി.) ശങ്കരമേനോൻ ബി. എ; ബി. എൽ. അവർകൾ ഹൈക്കോടതിവക്കീലായി മദ്രാസിൽ താമസിച്ചിരുന്ന കാലത്തു് അദ്ദേഹത്തിനു് ഒരു ശ്വാസംമുട്ടലുണ്ടായി. ശ്വാസംമുട്ടലെന്നുവെച്ചാൽ അതു സാധാരണമായിട്ടുള്ള വിധത്തിലൊന്നുമല്ലായിരുന്നു. സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനിടയ്ക്കു ശ്വാസം നിന്നുപോവുകയും സംസാരിക്കാൻ വയ്യാതെയാവുകയുമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദീനം. ഇതു നിമിത്തം വക്കീൽപ്പണി നടത്താൻ നിവൃത്തിയില്ലാതെയാവുകയാൽ അദ്ദേഹം ആ ജോലി ഉപേക്ഷിച്ചു കോട്ടയത്തു വന്നു് ആര്യൻനാരായണൻമൂസ്സവർകളെക്കണ്ടു ദീനസ്ഥിതികളെല്ലാമറിയിക്കുകയും മൂസ്സവർകളുടെ ചികിത്സയിൽ ഏതാനും മാസം കോട്ടയത്തു താമസിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ ചികിത്സനിമിത്തം സ്വസ്ഥശരീരനായിത്തീർന്നതുകൊണ്ടാണു ശങ്കരമേനോനവർകൾക്കു നാഗർകോവിലും കൊല്ലത്തും ഡിസ്ത്രിക്ട് ജഡ്ജിയായും കോട്ടയത്തു ദിവാൻപേഷ്കാരായും ഒടുക്കം ഹൈക്കോർട്ടു ജഡ്ജിയായുമിരിക്കുന്നതിനു സാധിച്ചതു്. ഇങ്ങിനെ ആര്യൻനാരായണൻമൂസ്സവർകളുടെ ചികിത്സാനൈപുണ്യത്തെയും കൈപ്പുണ്യത്തെയും മറ്റും കുറിച്ചു് ഇനിയും വളരെപ്പറയാനുണ്ടു്. അവ ഇനിയൊരവസരത്തിലായിക്കൊള്ളാമെന്നു വിചാരിച്ചു് ഇപ്പോൾ ചുരുക്കുന്നു.

ആര്യൻനാരായണൻമൂസ്സവർകൾ ആസന്നമരണന്മാരായ രോഗികളെക്കാണാൻ പോവുക പതിവില്ല. പോകാതെയിരിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ലാതെവന്നാൽ പോയിക്കണ്ടു തൽക്കാലം വല്ലതുമൊന്നു ചെയ്യുകയോ പറയുകയോ ചെയ്തിട്ടു ഉടനെ മടങ്ങിപ്പോരും. അങ്ങിനെയാണു പതിവു്.

൨. കൊല്ലം മുപ്പത്താറാമാണ്ടു നാടുനീങ്ങിയ മാർത്താണ്ഡവർമ്മ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലേക്കു ശീലായ്മയായ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പ്പോൾ അച്ഛൻമൂസ്സവർകളെ കൊണ്ടുപോകുന്നതിനായി കല്പനപ്രകാരം തിരുവനന്തപുരത്തുനിന്നു ചില ഫരിക്കാരന്മാരും മററും വയസ്സരെ വന്നിരുന്നു. ശീലായ്മയുടെ വിവരങ്ങൾ കേട്ടപ്പോൾതന്നെ സുഖമാകുന്ന കാര്യം അസാദ്ധ്യമാണെന്ന് അച്ഛൻമൂസ്സവർകളും മകൻ (ആര്യൻനാരായണൻ) മൂസ്സവർകളും നിശ്ചയിച്ചു. എങ്കിലും കല്പനപ്രകാരം ആളുകൾ വന്നിരിക്കുന്ന സ്ഥിതിക്ക് ആരും പോകാതെയിരിക്കുന്നതു ശരിയല്ല വിചാരിച്ച് അച്ഛൻമൂസ്സവർകൾ ആര്യൻനാരായണൻമൂസ്സവർകളെ പറഞ്ഞയച്ചു. മൂസ്സവർകൾ തിരുവനന്തപുരത്തെത്തി തിരുമനസ്സിലെ കണ്ടയുടനെ ഒരു ഗുളികകൊടുത്തു് അതു ജീരകവെള്ളത്തിൽ കലക്കിച്ചു തിരുമനസ്സിലെയ്ക്കു കൊടുപ്പിച്ചു. ആ ഗുളിക സേവിച്ചു കുറച്ചുസമയം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് എണീററിരിക്കുകയും കുറച്ചു കഞ്ഞി അമൃതേത്തുകഴിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടു മൂസ്സവർകളോടു, "എനിക്കിപ്പോൾ വളരെ സുഖം തോന്നുന്നുണ്ടു് എന്റെ സുഖക്കേടു നല്ലപോലെ ഭേദമാക്കീട്ടു മൂസ്സു പോകാവൂ" എന്നു കല്പിച്ചു. അപ്പോൾ മൂസ്സവർകൾ "ഒരു ശ്രാദ്ധമൂട്ടാനുണ്ടു് അതു ഞാനും അമ്മയുംകൂടി ഉൗട്ടേണ്ടതാണ് ഇന്നുതന്നെ പോകയെങ്കിലേ അതിനവിടെ എത്താൻ സാധിക്കു. ശ്രാദ്ധം കഴിഞ്ഞാലന്നുതന്നെ പുറപ്പെട്ടു വന്നുകൊള്ളാം. പിന്നെ ശീലായ്മ ഭേദമാകുന്നതുവരെ ഇവിടെ താമസിക്കുകയും ചെയ്യാം. അതിനാൽ ഒന്നു പോയിവരുന്നതിനു കല്പനയുണ്ടാകണം" എന്നറിയിച്ചു. തിരുമനസ്സിലേയ്ക്കു ഇതത്ര സമ്മതമായില്ല. എങ്കിലും ശ്രാദ്ധം മുട്ടിക്കാൻ പാടില്ലല്ലോ എന്നു വിചാരിച്ച് അങ്ങിനെ കല്പിച്ചനുവദിച്ചു. പിന്നെ മൂസ്സവർകൾ അടുത്ത രാജ്യാവകാശിയായിരുന്ന ആയില്യംതിരുനാൾ മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സിലെ മുഖം കാണിച്ചു യാത്രയറിയിച്ച സമയം "അമ്മാവന്റെ ശീലായ്മ എങ്ങിനെയിരിക്കുന്നു?" എ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ന്നു കല്പിച്ചു ചോദിച്ചു. അതിനു മറുപടിയായിട്ടു മൂസ്സവർകൾ "ശീലായ്മ ഒരുവിധം നല്ലപോലെയുണ്ട്. കല്പിച്ച് എപ്പോഴും അവിടത്തെ അടുക്കൽത്തന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നാൽ കൊള്ളാം" എന്നറിയിച്ചിട്ട് അന്നുതന്നെ മടങ്ങിപ്പോന്നു. മൂസ്സവർകൾ കോട്ടയത്തെത്തുന്നതിനുമുമ്പുതന്നെ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു നാടുനീങ്ങിയിരിക്കുന്നു എന്നുള്ള അടിയന്തിരം (ഉത്തരാവ്) അഞ്ചൽമാർഗ്ഗം കോട്ടയത്തെത്തി.

൨. മൂസ്സവർകൾ ൧൦൬൯-ാമാണ്ടു കന്നിമാസത്തിൽ ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ സംബന്ധിച്ചു തിരുവനന്തപുരത്തു പോയിരുന്നപ്പോൾ തിരുനാൾദ്ദിവസം അശ്വതിതിരുനാൾ ബി. എ. തിരുമനസ്സിലെ മുഖം കാണിക്കാൻ പോയിരുന്നു. മൂസ്സവർകളെക്കണ്ടപ്പോൾ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട്, "എനിക്കു നാലഞ്ചുദിവസമായിട്ടു നല്ല സുഖമില്ലാതെയിരിക്കുകയാണ് ഇന്ന് അമ്മയുടെ ശ്രാദ്ധവും ഇന്നലെ ഒരിക്കലൂണുമായിരുന്നതിനാൽ രണ്ടുദിവസവും മുങ്ങിക്കുളിച്ചു അതുകൊണ്ടായിരിക്കാം ഇന്നു തലവേദനയുമുണ്ട്. സംസാരിക്കാൻ പ്രയാസം. ഞാൻ കുറച്ചു കിടക്കട്ടെ" എന്നു കല്പിച്ചു. "തലവേദനയുണ്ടെങ്കിൽ സംസാരിക്കാതെയിരിക്കുകയാണു വേണ്ടതു" എന്നറിയിച്ചിട്ടു മൂസ്സവർകൾ അപ്പോൾത്തന്നെ മടങ്ങിപ്പോന്നു.

തിരുനാളിനുപോയാൽ തിരുനാൾ കഴിഞ്ഞു് നാലഞ്ചുദിവസം കൂടി താമസിച്ചിട്ടേ മൂസ്സവർകൾ മടങ്ങിപ്പോരുക പതിവുള്ളൂ. ആ പ്രാവശ്യം തിരുനാൾ കഴിഞ്ഞു പിറേറദിവസം രാവിലെ മൂസ്സവർകൾ "നമുക്ക് ഇന്നുതന്നെ പോകണം" എന്നു കൂടെയുണ്ടായിരുന്നവരിൽ ചിലരോടു പറയുകയും അനന്തരം വലിയ കൊട്ടാരത്തിൽപ്പോയി യാത്രയറിയിക്കുകയും അത്താഴം കഴിഞ്ഞു വെള്ളം കയറി പോരികയും ചെയ്തു. പതിവിനു വിരോധമായി ഇത്ര ബദ്ധപ്പെട്ടു പോന്നതിന്റെ കാരണമെന്തെന്നു കൂടെയുണ്ടായിരുന്നവ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ക്കാക്കും തൽക്കാലം മനസ്സിലായില്ല. തിരുവനന്തപുരത്തു നിന്നു വള്ളംനീക്കി ഒന്നുരണ്ടു നാഴിക പോന്നപ്പോൾ മൂസ്സവർകൾ എന്തെങ്കിലും പോന്നുവല്ലോ അശ്വതി തിരുനാൾ തിരുമനസ്സിലേക്കു നല്ല സുഖമില്ലാതെയാണിരിക്കുന്നതു്.. ഈ അവസരത്തിൽ അവിടെ താമസിക്കാതെ കഴിക്കുന്നമെന്നു വിചാരിച്ചാണു് ഇന്നുതന്നെ പോന്നതു്" എന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ കൂടെയുണ്ടായിരുന്ന ഒരു നമ്പൂതിരി "ശീലായ്മ കലശലാണോ" എന്നു ചോദിച്ചു. അതിനുത്തരമായി മൂസ്സവർകൾ അതൊന്നുമില്ല. സാരമില്ലെന്നാണു് അവിടുന്നു കല്പിച്ചതു് എങ്കിലും നല്ല പന്തിയല്ലെന്നാണു് എനിക്കു തോന്നിയതു്" എന്നു പറഞ്ഞു. സംഗതി അങ്ങിനെതന്നെ സംഭവിക്കുകയും ചെയ്തു. മൂസ്സവർകളുടെ വള്ളം കോട്ടയത്തെത്തിയതിന്റെ തലേദിവസംതന്നെ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു നാടുനീങ്ങിയിരിക്കുന്നു എന്നുള്ള അടിയന്തരക്കമ്പി കോട്ടയത്തെത്തി.

൯. ഒരിക്കൽ മാവേലിക്കരക്കൊട്ടാരത്തിൽ ഒരു തമ്പുരാട്ടിക്കു ശീലായ്മയായിട്ടു് ആയ്യൻ നാരായണൻ മൂസ്സവർകളെക്കൊണ്ടുപോകാനായി എഴുത്തും വള്ളവുംകൊണ്ടു് ആളുകൾ വന്നിരുന്നു. എഴുത്തു് അനന്തപുരത്തു കൊട്ടാരത്തിൽ മൂത്ത കോയിത്തമ്പുരാനവർകളുടെ (കേരളവർമ്മ വലിയ കോയിത്തമ്പുരാൻ സി. എസ് ഐ. തിരുമനസ്സിലെ ജ്യേഷ്ഠന്റെ)തായിരുന്നു. അതിൽ പറഞ്ഞിരുന്നതു്, "ഇവിടെ ഒരു തമ്പുരാട്ടിക്കു നല്ല സുഖമില്ലാതെയിരിക്കുന്നു. ഞാൻ ഇപ്പോൾ ഇവിടെയുണ്ടു്. എങ്കിലും ചികിത്സയൊന്നും നിശ്ചയിച്ചില്ല. മൂസ്സുകൂടി വന്നിട്ടു് ആലോചിച്ചു നിശ്ചയിക്കാമെന്നു വിചാരിക്കുന്നു. അതിനാൽ ഇവിടെ നിന്നയയ്ക്കുന്ന ഈ വള്ളത്തിൽത്തന്നെ മൂസ്സ് ഉടനേ പുറപ്പെട്ടു വന്നുചേരാറായിരിക്കുന്നു ഒട്ടും അമാന്തിക്കയില്ലല്ലോ"? എന്നായിരുന്നു. മൂത്ത കോയിത്തമ്പുരാനവർകൾ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഒരു വൈദ്യനും വിദ്വാനും മാന്യനുമായിരുന്നുവെന്നു മാത്രമല്ല, മൂസ്സവർകളുടെ ഒരാപ്തമിത്രവുമായിരുന്നു. സുഖക്കേട് മാവേലിക്കര കൊട്ടാരത്തിലെ തമ്പുരാട്ടിക്കുമായിരുന്നുവല്ലോ. ഇങ്ങിനെ പല കാരണങ്ങൾകൊണ്ടും മൂസ്സവർകൾ ആ എഴുത്തിൻപ്രകാരം ഉടനെ പോകേണ്ടതായിരുന്നു. എങ്കിലും എന്തോ അവിടുന്നു പോയില്ല. "രാമനൊന്നു പോയി നോക്കിവരു. വേണമെങ്കിൽ ഞാൻ പിന്നെപ്പോകാം" എന്നു പറഞ്ഞു് അവിടത്തെക്കൂടെത്താമസിച്ചിരുന്ന വൈദ്യൻ രാമവാര്യരവർകളെ പറഞ്ഞയയ്ക്കുകയാണു ചെയ്തതു്. രാമവാര്യരവർകൾ മാവേലിക്കരെനിന്നു് അയച്ചിരുന്ന വള്ളത്തിൽത്തന്നെ കയറിപ്പോവുകയും പിറ്റേദിവസം തന്നെ മടങ്ങിവരികയും ചെയ്തു. രാമവാര്യരവർകളെക്കണ്ടയുടനെ മൂസ്സവർകൾ "രാമൻ അവിടെ എത്തിയതിൽപ്പിന്നെയോ, അതിനു മുമ്പുതന്നെ കഴിഞ്ഞുവോ?" എന്നു ചോദിച്ചു. അതിനു രാമവാര്യരവർകളുടെ മറുപടി "അടിയൻ അവിടെയെത്തി ഒരു നാഴിക കഴിഞ്ഞപ്പോൾ നിലത്തിറക്കി" എന്നായിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ മൂസ്സവർകളുടെ ദിവ്യത്വങ്ങളും പറഞ്ഞാലവസാനിക്കാത്തവണ്ണമുണ്ടു്. രോഗിയെക്കാണാതെയും ദീനസ്ഥിതി ആരും പറയാതെയും മരണം നിശ്ചയിക്കുവാൻ മറ്റാർക്കും കഴിയുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

൪. തിരുവിതാംകൂർ ഇളയതമ്പുരാനായിരുന്ന ചതയംതിരുനാൾ തിരുമനസ്സിലേയ്ക്കു ശീലായ്മയായപ്പോൾ ആര്യൻ നാരായണൻമൂസ്സവർകളെ കൊണ്ടുചെല്ലുന്നതിന്നു് അന്നു കോട്ടയത്തു ഡിവിഷൻ അസിസ്റ്റൻറും ഒന്നാംക്ലാസ്സ മജിസ്ട്രേട്ടുമായിരുന്ന കുഞ്ഞികൃഷ്ണപ്പണിക്കരവർകളുടെ പേർക്കു വടക്കേക്കൊട്ടാരം (ഇളയതമ്പുരാന്റെ കൊട്ടാരം) കാര്യക്കാർ എഴുതിയയയ്ക്കുകയാൽ മിസ്റ്റർ പണിക്കർ വയസ്കരെ വന്നു വിവരമറിയിച്ചു. അപ്പോൾ മൂസ്സവർകൾ "ഇന്നു വലിയ മഴയായിരിക്കുന്നുവല്ലോ. നാളെയോ മറ്റോ ആവട്ടെ" എ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ന്നു പറഞ്ഞു. പിറേറദിവസത്തേയ്ക്കു പണിക്കരവർകൾ ഒരു ബോട്ടു വയസ്കരക്കടവിൽ ഹാജരാക്കി. മിസ്റ്റർ പണിക്കർ നിർബ്ബന്ധപൂർവ്വം അപേക്ഷിച്ചുകൊണ്ടും മൂസ്സവർകൾ "നാളെയാവട്ടെ" "മററന്നാളാവട്ടെ" എന്നിങ്ങിനെ അവധി പറഞ്ഞുകൊണ്ടുമിരുന്നു. അങ്ങിനെ നാലുദിവസം കഴിഞ്ഞപ്പോഴേയ്ക്കും മിസ്റ്റർ പണിക്കർക്കു സാമാന്യത്തിലധികം മുഷിഞ്ഞു. പരിഭവത്തോടുകൂടി മൂസ്സവർകളുടെ അടുക്കൽ ചിലതൊക്കെപ്പറഞ്ഞിട്ടു വയസ്കരെനിന്ന് ഇറങ്ങിപ്പോവുകയും ബോട്ട് അതിൻെറ ഉടമസ്ഥനെ തിരികെ ഏല്പിക്കുകയും ചെയ്തു. അഞ്ചാംദിവസം ഉച്ചതിരിഞ്ഞപ്പോൾ ഇളയതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു നാടുനീങ്ങിയിരിക്കുന്നു എന്നു കമ്പി മിസ്റ്റർ പണിക്കർക്കു കിട്ടി. ആ കമ്പിവർത്തമാനമെഴുതിയിരുന്ന കടലാസുംകൊണ്ടു പണിക്കരവർകൾ ഉടനെ വയസ്കരെയെത്തി നാടുനീങ്ങിയ വർത്തമാനമറിയിച്ചതിൻെറ ശേഷം "എഴുന്നള്ളത്തു പുറപ്പെടാതെയിരുന്നതു വളരെ നന്നായി. ഇങ്ങിനെ വരുമെന്നറിഞ്ഞിരുന്നുവെങ്കിൽ അടിയൻ തിരുമനസ്സിലെ അടുക്കൽ അത്ര നിർബ്ബന്ധിക്കയില്ലായിരുന്നു. ഇവിടുത്തെ അമാന്തം കണ്ടിട്ട് അടിയനു വല്ലാത്ത സങ്കടമോ കുറച്ചു ദേഷ്യമോ ഏതാണ്ടൊക്കെ ഉണ്ടായി. അടിയൻ സങ്കടം സഹിക്കാൻവയ്യാതെയായിട്ട് ഏതാണ്ടൊക്കെ അക്രമമായി അറിയിക്കയും ചെയ്തുപോയി. അതൊക്കെ ഇവിടെ ക്ഷമിക്കണം. അടിയൻെറ കഥയില്ലായ്മകൊണ്ടു വന്നുപോയ തെററിന് അടിയൻ മാപ്പു ചോദിച്ചുകൊള്ളുന്നു. ഇങ്ങിനെ സംഭവിക്കുമെന്നു വിചാരിച്ചിട്ടായിരിക്കുമല്ലോ അടിയൻ വളരെ നിർബ്ബന്ധിച്ചിട്ടും തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു യാത്ര പുറപ്പെടാതെയിരുന്നതു്. ഇവിടെ ഇതൊക്കെ ഇത്ര മുൻകൂട്ടി നിശ്ചയിക്കുന്നതെങ്ങിനെയാണാവോ?" എന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ മൂസ്സവർകൾ, "നാലഞ്ചുദിവസമായിട്ടു സദാ മഴതന്നെയായിരുന്നുവല്ലോ. ഇങ്ങി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നെ ഇടവിടാതെകണ്ടുള്ള മഴ കണ്ടാൽ എത്രയോട്ടം യാത്ര പുറപ്പെടരുതെന്ന് അച്ഛൻ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അതുകൊണ്ടാണ ഞാൻ പുറപ്പെടാതെയിരുന്നത് അല്ലാതെയൊന്നുകൊണ്ടുമല്ല" എന്നു മറുപടിയും പറഞ്ഞു.

പരസ്പരം സ്പർദ്ധയുള്ളവരായ മററുള്ള അഷ്ടവൈദ്യന്മാർക്കും ആയ്യർ നാരായണൻമൂസ്സവർകളെക്കുറിച്ചു വളരെ ബഹുമാനമുണ്ടായിരുന്നു. ഇതിലേയ്ക്കു താഴെപ്പറയുന്ന സംഗതി ഒരു ദൃഷ്ടാന്തമാണ്

ഒരിക്കൽ ഒരമ്മതമ്പുരാൻതിരുമനസ്സിലേയ്ക്കു ശീലായ്മയാവുകയാൽ ചികിത്സയ്ക്കായി അന്നത്തെ വലിയതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് അഷ്ടവൈദ്യന്മാരിൽ മിക്കവരേയും തൃപ്പൂണിത്തുറ വരുത്തിയിരുന്നു. അവരെല്ലാവരും കൂടിയാലോചിച്ചാണ ചികിത്സ നടത്തിയിരുന്നത്. അങ്ങിനെ അവരവിടെ താമസിച്ചിരുന്നപ്പോൾ ഒരു ദിവസം വലിയ തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് അവരോടെല്ലാവരോടുംകൂടി "അഷ്ടവൈദ്യന്മാരിൽ ചികിത്സാവിഷയത്തിൽ അധികം യോഗ്യതയുള്ളതാർക്കാണ്?" എന്നു കല്പിച്ചുചോദിച്ചു. കുറച്ചുനേരത്തേയ്ക്ക് ഇതിന് ആരും മറുപടിയൊന്നും പറഞ്ഞില്ല. പിന്നെ തൃശ്ശിവപേരൂർ തൈക്കാട്ട് അച്ഛൻമൂസ്സവർകൾ (ഇപ്പോഴത്തെ മൂസ്സവർകളുടെ മുത്തച്ഛൻ) "ഇത് ഏററവും അപകടമായിട്ടുള്ള ഒരു ചോദ്യമാണ്. ഇതിന്നു ഇതിലാരും ഉത്തരം പറയുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. എല്ലാവരേയുംകാൾ സമർത്ഥൻ താനാണെന്നുള്ള വിചാരം എല്ലാവർക്കുമുണ്ടായിരിക്കും. എന്നാൽ അതു സ്പഷ്ടമായിപ്പറയാൻ ആർക്കും ധൈര്യമുണ്ടായിരിക്കുയുമില്ല. പിന്നെയെങ്ങിനെയാണ് ഇതിന്നുത്തരം പറയുന്നത് കല്പിച്ചുചോദിച്ചതിന് ആരും ഉത്തരം പറയാതെയിരിക്കുന്നതു ന്യായവുമല്ല. അതിനാൽ എന്റെ അഭിപ്രായം ഞാനിവിടെ ഉണർത്തിക്കാം. എല്ലാവർക്കും എല്ലാ വിഷയങ്ങളിലും ഒരുപോലെ യോഗ്യത

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

യുണ്ടായിരിക്കയില്ല. ഓരോരുത്തക്ക് ഓരോ വിഷയത്തിലാ യിരിക്കും യോഗ്യത. അഷ്ടാംഗഹൃദയത്തിന്റെ അത്ഥം പ റയുന്നതിനു സമത്ഥൻ കുട്ടഞ്ചേരി അഷ്ഫൻതന്നെയാണ്. ആ വിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹത്തോളം യോഗ്യതയുള്ളവർ ഞ ങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ വേറെ ആരുമില്ല. രോഗം നിശ്ചയിക്കുന്ന തിന് ആലത്തൂർ നമ്പിടിയോളം യോഗ്യത മററാക്കുമില്ല. ചി കിത്സചെയ്യുന്നതിന് അധികം യോഗ്യൻ പിലാമന്തോൾമൂ സ്സാണ്. അദ്ദേഹം ചികിത്സിച്ചാൽ ഭേദമാകുന്ന രോഗങ്ങ ളെല്ലാം ഭേദമാകും. ഇനി എന്റെ യോഗ്യതകൂടി പറഞ്ഞേ ക്കാം. മരണലക്ഷണം കണ്ടു നിശ്ചയിക്കുന്നതിന് എന്നോ ളം സാമത്ഥ്യം മററാക്കുമില്ലെന്നാണ് എന്റെ അഭിമാനം. ഒരാറുമാസത്തിനകം മരിക്കുന്ന ഒരാളെക്കണ്ടാൽ അയാൾ ഇന്നദിവസം മരിക്കുമെന്നു ഞാൻ തീച്ചയായിപ്പറയാം. അ തു തെററുകയുമില്ല. എന്നാൽ ഈവക യോഗ്യതകളെല്ലാം പൂണ്ണമായിത്തികഞ്ഞിട്ടുള്ള ഒരാൾ ഞങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിലുണ്ട്. അദ്ദേഹം ഇപ്പോൾ ഇവിടെ വന്നിട്ടില്ല. ആ മഹാൻ വയ സ്കരെ ആര്യൻ നാരായണൻമൂസ്സാണ്. അദ്ദേഹം വിചാ രിച്ചാൽ ഭേദമാകാത്ത രോഗവും ഭേദമാക്കാൻ കഴിയും. അ ങ്ങിനെയൊരാൾ ഞങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അദ്ദേഹമല്ലാതെ വേറെ ആരുമില്ല" എന്നു പറയുകയും അതു ശരിയാണെ ന്ന് അവിടെയുണ്ടായിരുന്നവരെല്ലാം സമ്മതിക്കുകയും ചെയ്തു.

ആര്യൻ നാരായണൻമൂസ്സവർകൾക്കു ചികിത്സാവി ഷയത്തിലും മററുമുണ്ടായിരുന്ന യോഗ്യതകൾ എനിക്കുള്ള ധികം കണ്ടും കേട്ടും അനുഭവിച്ചുമറിഞ്ഞിട്ടുള്ളവരിൽ പല രും ഇപ്പോഴും ജീവിച്ചിരിപ്പുള്ളതിനാൽ ഞാനീപറഞ്ഞിട്ടു ള്ളതിൽ ലേശംപോലും അതിശയോക്തിയില്ലെന്നും മൂസ്സ വർകൾ എന്റെ ഗുരുനാഥനായിരുന്നതുകൊണ്ടു ഞാൻ വെറുതേ പ്രശംസിച്ചിരിക്കുകയല്ലെന്നുമുള്ള വാസ്തവം അവ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ക്കറിയാവുന്നതാണ്. മൂസ്സവർകളെസ്സംബന്ധിച്ചു ഞാൻ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളവകൂടാതെ വേറെയും പല സംഗതികളറിയാവുന്നവർ ഇപ്പോഴും പലരുണ്ടായിരിക്കാനിടയുള്ളതുകൊണ്ട് അവർക്കറിയാവുന്നവയെല്ലാം അവരും എഴുതി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയാൽക്കൊള്ളാമെന്നുള്ള അപേക്ഷയോടുകൂടി ഇപ്പോൾ ഞാൻ വിരമിക്കുന്നു.

൩. ചങ്ക്റോത്തമ്മ.

മദ്ധ്യതിരുവിതാംകൂറിൽ ഇപ്പോൾ ശ്രീവല്ലഭ (തിരുവല്ലാ) ഗ്രാമമെന്നുള്ള സുപ്രസിദ്ധനാമത്തോടുകൂടി പ്രശോഭിക്കുന്ന പ്രദേശത്തിനു പുരാതനകാലത്തു പറഞ്ഞുവന്നിരുന്ന നാമധേയം 'മല്ലികാവന'മെന്നായിരുന്നു. അക്കാലത്ത് അവിടെ ജനപുഷ്ടിയും ധനപുഷ്ടിയും ഇപ്പോഴത്തേതിൽ വളരെ വളരെ അധികമുണ്ടായിരുന്നു. അന്നവിടെ ബ്രാഹ്മണാലയങ്ങൾതന്നെ മൂവായിരത്തിലധികമുണ്ടായിരുന്നുവെന്നാണു കേൾവി. അവയിൽ ഒരു ബ്രാഹ്മണഗൃഹത്തിന്റെ പേരു 'ശങ്കരമംഗലത്ത്' എന്നായിരുന്നു. അതു ലോപിച്ചു കാലക്രമേണ 'ചംക്രോത്ത്' എന്നായിത്തീർന്നു. അവിടെയും ധനപുഷ്ടി ധാരാളമായിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. എങ്കിലും ജനപുഷ്ടി വളരെക്കുറവായിരുന്നു. ഒടുക്കം അവിടെ 'നാരായണഭട്ടതിരി' എന്നൊരു ബ്രാഹ്മണനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹധർമ്മചാരിണിയായ 'ശ്രീദേവി' എന്ന അന്തർജ്ജനവും മാത്രമായിത്തീർന്നു. ആ അന്തർജ്ജനത്തിനു തുണയായി 'ശ്രീദേവി' എന്നുതന്നെ പേരായ ഒരു ദാസിയും അവരുടെ മകനായ 'മുകുന്ദൻ' എന്നൊരു ബാലനും ആ ഗൃഹത്തിൽത്തന്നെ താമസിച്ചിരുന്നു. പുരാതനകാലത്തു മലയാളബ്രാഹ്മണർ ദാസിദാസന്മാരുടെ പേരുകൾ ശരിയായിപ്പറയുക പതിവില്ലായിരുന്നുവല്ലോ. അതിനാൽ ദാസിയായ ശ്രീദേവിയെ 'ചിരുതേ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ച്ചി' എന്നും അവരുടെ പുത്രനായ മുകുന്ദനെ 'കുഞ്ഞൻ' എന്നുമാണ് ആ ബ്രാഹ്മണമിഥുനവും അത്ര കേട്ട ശേഷമുള്ളവരും വിളിച്ചു വന്നിരുന്നത്.

നാരായണഭട്ടതിരി ഒരു വിഷ്ണുഭക്തനും സുശീലനും ധാമ്മികനും സദ്വൃത്തനുമായിരുന്നു. ശ്രീദേവിയന്തർജ്ജനം അദ്ദേഹത്തിന് അനുരൂപയുമായിരുന്നു. ആ ദമ്പതിമാക്ക് അനപത്യത എന്നൊന്നു മാത്രമല്ലാതെ മറ്റൊരു ദുഃഖകാരണവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവർ രണ്ടു പേരും ഭഗവൽഭക്തിയോടും ഏറ്റവും നിഷ്ഠയോടുംകൂടി യഥാവിധി പതിവായി ഏകാദശീവ്രതം അനുഷ്ഠിക്കുകയും ചിരുതേച്ചിയേയും കുഞ്ഞനേയുംകൊണ്ട് അനുഷ്ഠിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അവരുടെ വ്രതനിഷ്ഠ ഒട്ടും ചില്ലറയല്ലായിരുന്നു. ദശമിനാൾ ഒരു നേരം മാത്രം ഭക്ഷണം കഴിക്കുകയും ഏകാദശിനാൾ ഊണും ഉറക്കവുമപേക്ഷിച്ചു ഭഗവൽധ്യാനത്തോടുകൂടിത്തന്നെ ഇരിക്കുകയും ദ്വാദശിനാൾ കിട്ടുന്നിടത്തോളം ബ്രഹ്മചാരികളായിട്ടുള്ള ബ്രാഹ്മണകുമാരന്മാരെ കാൽ കഴുകിച്ച് ഊട്ടിയതിന്റെ ശേഷം പാരണ കഴിക്കുകയുമായിരുന്നു അവരുടെ പതിവ്. ദ്വാദശിനാളും അവർ ഒരു നേരം മാത്രമേ ഭക്ഷണം കഴിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. ഇപ്രകാരമെല്ലാമിരുന്നിട്ടും ആ ബ്രാഹ്മണോത്തമൻ അനപത്യതാദുഃഖത്തോടുകൂടിത്തന്നെ കാലധമ്മത്തെ പ്രാപിച്ചു. അതിനു ശേഷവും ആ അന്തർജ്ജനവും ചിരുതേച്ചിയും അവരുടെ മകനും യഥാപൂർവ്വം ഏകാദശീവ്രതം അനുഷ്ഠിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെയിരുന്നു.

ആ അന്തർജ്ജനത്തിന് എഴുത്തറിഞ്ഞുകൂടായിരുന്നു. അതിനാൽ ഏകാദശീവ്രതം എന്നാണെന്നു മറ്റു വല്ലവരോടും ചോദിച്ചറിയേണ്ടിയിരുന്നു. അതിനുള്ള പ്രയാസംകൊണ്ട് ആ സാധ്വി ഒരു കൌശലം ചെയ്തു. ഒരു പാത്രത്തിൽ ഒരേകാദശിനാൾ മുതൽ ഓരോ കല്ലു പെറുക്കിയിട്ടുതുടങ്ങി. ദിവസംതോറും ആ കല്ല് എണ്ണിനോക്കും. പതിനഞ്ചു ക

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ല്ല തികയുന്ന ദിവസം ഏകാദശീവ്രതമനുഷ്ഠിക്കും. അങ്ങി' നെ പതിവാക്കി. ചിലപ്പോൾ ഈ കണക്കു തെറ്റി വ്രതമനുഷ്ഠിക്കേണ്ടതു തലേദിവസമോ പിറേറദിവസമോ ആയിപ്പോയി എന്നു വരും. എന്നാലും അതെല്ലാം പറഞ്ഞാലും ആ അന്തർജ്ജനം ഈ പതിവു മാററാറില്ല. അതുകൊണ്ടു ചിലർ ചില മക്കടമുഷ്ടികൾക്കു ദൃഷ്ടാന്തത്തിനു് ഉദാഹരണമായും മററും 'ചംക്രോത്തമ്മയുടെ (ആ ദേശക്കാരും മററും ആ അന്തർജ്ജനത്തെ അങ്ങിനെയാണു പറഞ്ഞുവന്നിരുന്നതു്) ഏകാദശിപോലെ എന്നും മററും പറഞ്ഞു പരിഹസിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നു. അതും ആ അന്തർജ്ജനം വകവെച്ചില്ല.

അങ്ങിനെയിരുന്ന കാലത്തു വഴിപോക്കരായ രണ്ടു ബ്രാഹ്മണർ ചംക്രോത്തുമഠത്തിൽ ചെന്നുചേർന്നു. അവർ രണ്ടുപേരും വലിയ ജ്യോത്സ്യന്മാരായിരുന്നു. ചംക്രോത്തുമഠത്തിൽ ആരു ചെന്നാലും ഭക്ഷണം കൊടുക്കുമെന്നും ചംക്രോത്തമ്മ അതിഥിസൽക്കാരത്തിൽ ബദ്ധശ്രദ്ധയാണെന്നും ചിലർ പറഞ്ഞറിയുകയാൽ ഊണു കഴിച്ചുപോകണമെന്നു വിചാരിച്ചാണു് ആ ബ്രാഹ്മണർ അവിടെച്ചെന്നതു്. അവർ അവിടെച്ചെന്നയുടനെ തങ്ങൾ വഴിപോക്കരായ രണ്ടു ബ്രാഹ്മണരാണെന്നും ഭക്ഷണം കഴിച്ചുപോയാൽ കൊള്ളാമെന്നു വിചാരിച്ചാണു് അവിടെ ചെന്നിരിക്കുന്നതെന്നും ചിലരെച്ചൊല്ലി മുഖാന്തരം അകത്തറിയിച്ചു. അപ്പോൾ അന്തർജ്ജനം വാതിൽപ്പുറകിൽ വന്നു നിന്നുകൊണ്ടു' 'ഇവിടെ അതിഥികൾക്കു ഭക്ഷണം കൊടുക്കുന്നതിനു് ഒട്ടും മടിയില്ലെന്നു മാത്രമല്ല, വളരെ സന്തോഷമുണ്ടുതാനും. ഇവിടെ ഉണ്ണാനായിട്ടു വന്നാൽ ചോറു കൊടുക്കാതെ ആരേയും പറഞ്ഞയയ്ക്കാറില്ല. എങ്കിലും ഇന്നു് ഏകാദശിയാകകൊണ്ടു നിങ്ങളെ ഭക്ഷണം കഴിപ്പിച്ചയയ്ക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല. ഇന്നു് ഇവിടെ ഞങ്ങൾക്കെല്ലാവക്കും ശുദ്ധോപവാസമാണു്. ഏകാദശിനാൾ അതിഥികൾക്കും ശാസ്ത്യന്നം കൊടുക്കുക ഇവിടെ പ

തിവില്ല' എന്നു പറഞ്ഞു. ഉടനെ ആ ബ്രാഹ്മണർ—ഏകാദശി ഇന്നല്ല; നാളെയാണ് ഞങ്ങൾ ഗണിച്ചുനോക്കീട്ടുണ്ട്. ഞങ്ങൾ കുറച്ചു ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രം പഠിച്ചിട്ടുള്ളവരാണ് ഞങ്ങളുടെ കയ്യിൽ പഞ്ചാംഗവുമുണ്ട്—എന്നു പറഞ്ഞു.

അന്തർജ്ജനം എന്നാൽ നിങ്ങളുടെ ഗണിതം തെററിപ്പോയി. ഏകാദശി ഇന്നുതന്നെയാണ് സംശയമില്ല.

ഇതു കേട്ട ബ്രാഹ്മണർ ഉടനെ കവടിസ്സഞ്ചിയഴിച്ചു പരൽ നിരത്തിഗ്ഗണിച്ചു നോക്കി. അപ്പോൾ ഏകാദശി അന്നുതന്നെയാണെന്നു കണ്ടു. ഉടനെ അവർ അവിടെനിന്ന് ഇറങ്ങിപ്പോയി മറെറാരു ബ്രാഹ്മണഗൃഹത്തിൽ കയറി. അവിടെച്ചെന്നു ചോദിച്ചപ്പോൾ ഏകാദശി പിറേറദിവസമാണെന്നും കുളിച്ചുവന്നാൽ ഊണു കഴിക്കാമെന്നും അവിടെയുണ്ടായിരുന്നവർ പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ആ ബ്രാഹ്മണർക്കു പിന്നെയും സംശയമായി. അവരും ഏകാദശീവ്രതം പതിവുള്ളവരായിരുന്നതിനാൽ അവിടെയിരുന്നു വീണ്ടും ഗണിച്ചുനോക്കി. അപ്പോഴും ഏകാദശി പിറേറദിവസമാണെന്നു കണ്ടു. അവർ വീണ്ടും ചങ്ക്രോത്തുമഠത്തിൽപ്പോയി അവിടെയിരുന്നു ഗണിച്ചുനോക്കി അപ്പോഴും യഥാപൂർവ്വം ഏകാദശി അന്നുതന്നെയാണെന്നു കണ്ടു. ഇങ്ങനെ അവർ പലപ്രാവശ്യം പരിക്ഷിച്ചുനോക്കി. അപ്പോഴെല്ലാം യഥാപൂർവ്വംകാണുകയാൽ ആ ബ്രാഹ്മണർ അത്യന്തം വിസ്മയിച്ചു. ഈ വിവരമറിഞ്ഞ് ആ ഗ്രാമത്തിലുള്ളവരെല്ലാം ചങ്ക്രോത്തമ്മയ്ക്ക് ഏകാദശിയായിട്ടുള്ള ദിവസം തന്നെ വ്രതം അനുഷ്ഠിച്ചുതുടങ്ങി.

ഇങ്ങിനെയിരുന്ന കാലത്ത് ആ ദിക്കിൽ ഏകചക്രഗ്രാമത്തിൽ ബകനെന്നപോലെ 'തൊകലൻ' എന്നൊരു ദുഷ്ടൻ ചില അനുചരന്മാരോടുകൂടി വന്നുചേർന്നു. അവൻ രാത്രികാലങ്ങളിൽ ആ ദിക്കിലുള്ള ധനവാന്മാരായ വിപ്രന്മാരുടേയും മററും ഗൃഹങ്ങളിൽ കയറി കൊള്ളയിടുകയും ക

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

യ്യിൽ കിട്ടുന്നവരെയൊക്കെ പ്രഹരിക്കുകയും കൊല്ലുകയും മറ്റും ചെയ്തുതുടങ്ങി. അതിനാൽ ആ ഗ്രാമത്തിൽ സന്ധ്യയായാൽപ്പിന്നെ ആക്കും മനസ്സുറപ്പിച്ചു കിടന്നാൽങ്ങാനും ഗൃഹത്തിൽനിന്നു പുറത്തിറങ്ങി സഞ്ചരിക്കാനും നിവൃത്തിയില്ലാതെയായിത്തീർന്നു. സ്ത്രീകളേയും കുട്ടികളേയും പകലായാലും വെളിയിൽക്കണ്ടാൽ ആ ദുഷ്ടൻ തല്ലിക്കൊല്ലും. അതിനാൽ അക്കാലത്തു് ആ ഗ്രാമത്തിലുണ്ടായിരുന്ന അനേകം ഭൂമിദേവന്മാർ ആ ദിക്കുവിട്ടു കുടുംബസഹിതം വക്കലസ്സുടത്തുള്ള അയിരൂർ, വാമനപുരം, പള്ളിപ്പുറം, നെടുമങ്ങാടു്, നെയ്യാററിങ്കര, മലയിങ്കീഴ്, ഒററശ്ശേഖരമംഗലം മുതലായ ദേശങ്ങളിൽപ്പോയി താമസമുറപ്പിച്ചു. ചിലർ 'സോപദ്രവാപി സുഖദാ ഖലു ജന്മഭൂമിഃ' എന്നു വിചാരിച്ചു സകലവിധോപദ്രവങ്ങളും സഹിച്ചു് അവിടെത്തന്നെ താമസിച്ചു. ചംക്രോത്തമ്മ ധൈര്യസമേതം അവിടെത്തന്നെ താമസിച്ചതല്ലാതെ എങ്ങും പോയില്ല. എങ്കിലും ദ്വാദശിനാൾ ബ്രഹ്മചാരികളെ കാൽകഴുകിച്ചൂട്ടാൻ ആ അന്തർജ്ജനത്തിനു വളരെ പ്രയാസമായിത്തീർന്നു. അക്കാലത്തു തൊകലനേപ്പേടിച്ചു പാന്ഥന്മാർ പോലും ഈ ദിക്കിൽക്കൂടി സഞ്ചരിക്കാതെയായിപ്പോയി. വിശേഷ വഴിപോക്കരായ ബ്രഹ്മചാരികളെ കിട്ടുകയില്ലല്ലോ. അവിടെ ബ്രാഹ്മണഗൃഹങ്ങൾ തന്നെ വളരെ ചുരുക്കമായി. ഉള്ളവർ തങ്ങളുടെ ഉണ്ണികളേ അയയ്ക്കുംതേയും ശിരുക്കളായ ബ്രഹ്മചാരികൾ അവരുടെ ഗേഹം വിട്ടു വെളിയിൽ ഇറങ്ങാതെയുമായിത്തീർന്നു. അതിനാൽ ഒരു ദ്വാദശിനാൾ ചംക്രോത്തമ്മയ്ക്കു കാൽകഴുകിച്ചൂട്ടാൻ ഒരു ബ്രഹ്മചാരിയേയും കിട്ടിയില്ല. ബ്രഹ്മചാരിയെ കാൽകഴുകിച്ചൂട്ടാതെ പാരണ കഴിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല. പാരണ കഴിക്കാതെ വ്രതത്തിനു പൂർണ്ണത സിദ്ധിക്കുകയുമില്ല. അതിനാൽ ചംക്രോത്തമ്മ ഏററവും വിഷണ്ണയായിത്തീർന്നു. ചിരുതേച്ചിയും കന്നനും ആ ഗ്രാമത്തിൽ ബ്രഹ്മചാരികളുള്ള ബ്രാഹ്മ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ണഗ്രഹങ്ങളിലെല്ലാം പോവുകയും വഴിയിൽ കാത്തുനില്ക്കുകയും ചെയ്തിട്ടും ഒരു ബ്രഹ്മചാരിയെപ്പോലും വിളിച്ചുകൊണ്ടു വരുവാൻ സാധിച്ചില്ല. ഒടുക്കം ആ അന്തൎജ്ജനം വ്യസനം സഹിക്കവയ്യാതെയായിട്ടു തന്റെ തേവാരപ്പുരയിലുണ്ടായിരുന്ന വിഷ്ണുവിഗ്രഹത്തിന്റെ മുമ്പിൽച്ചെന്നു, 'ഭഗവാനേ! എനിക്കു വ്രതഭംഗം വരാതെയിരിക്കുന്നതിന്നു എന്തെങ്കിലും മാൎഗ്ഗമുണ്ടാക്കിത്തരണേ' എന്നു ഭക്തിയോടും വ്യസനത്തോടുംകൂടി പ്രാൎത്ഥിച്ചുകൊണ്ടും കണ്ണടച്ചു കരഞ്ഞുകൊണ്ടും തൊഴുതുകൊണ്ടും നിന്നു. അങ്ങിനെ കുറച്ചു നേരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ആരോ തന്റെ പിന്നിൽ വന്നു നിന്നു, 'അമ്മേ! ഇവിടെ ഊണു കാലമായില്ലേ? എനിക്കു വിശപ്പു കലശലായിരിക്കുന്നു' എന്നു പറഞ്ഞതായി തോന്നുകയാൽ അന്തൎജ്ജനം കണ്ണു തുറന്നു തിരിഞ്ഞുനോക്കി. അപ്പോൾ ആ ഭക്ത കണ്ടതു ദണ്ഡും കൃഷ്ണാജിനവും ധരിച്ച ഒരു ബ്രഹ്മചാരിയെത്തന്നെയായിരുന്നു. ആ സമയം ആ അന്തൎജ്ജനത്തിനുണ്ടായ സന്തോഷം എത്രമാത്രമെന്നു പറയാൻ പ്രയാസം തന്നെ. 'ഊണിന്നൊക്കെ കാലമായിട്ടുണ്ട്. ക്ഷണത്തിൽ കുളിച്ചുവരൂ. കൂട്ടും ഇവിടെത്തന്നെയുണ്ടു'' എന്നു അന്തൎജ്ജനം പറഞ്ഞപ്പോൾ ബ്രഹ്മചാരി, 'ഞാൻ നദീജലത്തിലല്ലാതെ കൂപതോയത്തിൽ കുളിക്കാറില്ല' എന്നു പറഞ്ഞു. ഉടനെ അന്തൎജ്ജനം നദിയിലേക്കു പോയാൽ ആപത്തുണ്ടാകുമെന്നും തോകലന്റെ കഥയുമെല്ലാം പറഞ്ഞു കേൾപ്പിച്ചു. 'അതൊന്നും സാരമില്ല' എന്നു പറഞ്ഞു ബ്രഹ്മചാരി പുറത്തിറങ്ങി നേരെ പുഴക്കടവിലേയ്ക്കു നടന്നു. മദ്ധ്യേമാൎഗ്ഗം തോകലൻ ബ്രഹ്മചാരിയെക്കണ്ടെത്തിപ്പിടികൂടുകയും അവർ തമ്മിൽ അതിഘോരമായ ഒരു ദ്വന്ദ്വയുദ്ധം നടക്കുകയും ആ സമയം ബ്രഹ്മചാരിയുടെ കയ്യിലിരുന്ന ദണ്ഡു സുദൎശനചക്രമായിത്തീരുകയും അതുകൊണ്ടു തോകലന്റെ കണ്ഠം മുറിച്ചു അവനെ നിഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്തു. ചക്രംകൊ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ണ്ടു കഴുത്തറുത്ത സമയം ഉറക്കെ നിലവിളിച്ചുകൊണ്ടാണു തേകലൻ നിലംപതിച്ചതു്. ആ നിലവിളി കേട്ടു തേകലന്റെ കൂട്ടുകാർ അവിടെ ഓടിയെത്തി, ബ്രഹ്മചാരിയെ പിടികൂടി. ബ്രഹ്മചാരി അവരേയും ക്ഷണത്തിൽ നിഗ്രഹിച്ചിട്ടു പുഴക്കടവിൽച്ചെന്നു രക്തം പുരണ്ടിരുന്ന ചക്രം തേച്ചുകഴുകി വൃത്തിയാക്കിയതിന്റെ ശേഷം കുളിയും കഴിച്ചു ചംക്രോത്തുമഠത്തിലേക്കു പോയി. തേകലൻ വന്നു താമസിക്കുകയും മരിക്കുകയും ചെയ്ത സ്ഥലത്തിനു 'തുകലശ്ശേരി' എന്നും ബ്രഹ്മചാരി ചക്രം ക്ഷാളനം ചെയ്ത കടവിനു 'ചക്രക്ഷാളനക്കടവ്' എന്നും നാമം സിദ്ധിച്ചു. ചക്രക്ഷാളനക്കടവു ലോപിച്ചു ലോപിച്ചു 'ചക്രശാലക്കടവ്' എന്നായിത്തീരുകയും ചെയ്തു.

ബ്രഹ്മചാരി കുളിക്കാൻ പോയിട്ടു വരാൻ താമസിച്ചപ്പോൾ അന്തർജ്ജനത്തിനു വീണ്ടും വിഷാദം സഹിക്കവയ്യാതെയായിത്തീർന്നു. 'ആ ഉണ്ണി കുളിക്കാൻപോയിട്ടു് ഇത്ര വളരെത്താമസിക്കുന്നതെന്താണാവോ? ആ സാധുവിനെത്തുകലൻ പിടിച്ചുകൊന്നായിരിക്കുമോ? എന്നാൽ എനിക്കിന്നു പാരണ കഴിപ്പാൻ സാധിക്കയില്ല. എന്റെ ഭഗവാനേ! അങ്ങിനെയൊന്നും വരുത്തരുതേ' എന്നും മറ്റും വിചാരിച്ചു് അന്തർജ്ജനം വ്യസനിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ കുളിക്കാൻപോയിരുന്ന ഉണ്ണിയും വേറെ മൂന്നു ബ്രഹ്മചാരികളും കുളികഴിഞ്ഞു വരുന്നതായിക്കണ്ടു. ഉടനെ അന്തർജ്ജനം സന്തോഷിച്ചു് അവരെ ആറുപേരേയും കാൽകഴുകിച്ചൂട്ടുകയും പാരണ കഴിക്കുകയും ചെയ്തു. അപ്പോഴേക്കും ഒരു ബ്രഹ്മചാരി തേകലനേയും അവന്റെ അനുചരന്മാരേയും നിഗ്രഹിച്ചുവെന്നും ആ ഉണ്ണി മഠത്തിലേക്കു പോയിരിക്കുന്നുവെന്നുമുള്ള വർത്തമാനം ആ ദിക്കിൽ സർവ്വത്ര വ്യാപിക്കുകയും ശത്രുഭയം തീർന്നതിനാൽ സകലജനങ്ങളും സന്തുഷ്ടമാനസരായിത്തീരുകയും ഏററവും പരാക്രമശാലിയായിരുന്ന തേകലനെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നിഗ്രഹിച്ച ആ ഉണ്ണി കേവലം മനുഷ്യനായിരിക്കയില്ലെന്നും അദ്ദേഹത്തേയും അദ്ദേഹം ദുഷ്ടനിഗ്രഹത്തിന് ഉപയോഗിച്ച ചക്രായുധത്തേയും കണ്ടു വന്ദിക്കണമെന്നും വിചാരിച്ചു അസംഖ്യം ജനങ്ങൾ ആ മഠത്തിൽ ചെന്നു ചേരുകയും ബ്രഹ്മചാരിയേക്കണ്ടു വന്ദിച്ചതിന്റെ ശേഷം ശ്രീചക്രംകൂടി കണ്ടു വന്ദിച്ചാൽകൊള്ളാമെന്നു തങ്ങൾക്ക് ആഗ്രഹമുണ്ടെന്നുള്ളവിവരം അദ്ദേഹത്തെ ഗ്രഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ഉടനേ ആ ബ്രഹ്മചാരി തന്റെ ആയുധത്തേ ആ മഠത്തിന്റെ മുററത്തു സകലജനങ്ങൾക്കും കണ്ടു വന്ദിക്കുവാൻ സൌകര്യമുള്ളതായ ഒരു യന്ത്രസ്ഥലത്തു പടിഞ്ഞാട്ടു ദർശനമായി പ്രതിഷ്ഠിച്ചു. അപ്പോൾ സൂര്യകോടി പ്രകാശത്തോടുകൂടി പ്രജ്വലിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ആ സുദർശനം കണ്ടു് എല്ലാവരും വന്ദിച്ചു. ഉടനേ അന്തർജ്ജനം ആ സുദർശനചക്രത്തിന്റെ പൂജാനിവേദ്യാദിച്ചെലവുകൾക്കായിട്ടു തന്റെ സ്ഥാവരങ്ങളും ജംഗമങ്ങളുമായ സകല വസ്തുവകകളും തൃപ്പടിദാനമായി സമർപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നൊരാധാരം എഴുതിച്ചു സുദർശനത്തിന്റെ തിരുമുമ്പിൽ വെയ്ക്കുകയും അവിടുത്തെ കാര്യാന്വേഷണങ്ങൾക്കായി തന്റെ ദായാദന്മാരായ മൂന്നില്ലക്കാരേയും കടന്നമണ്ണെഴുത്തിന്നായി കന്നനേയും നിയമിക്കുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം ബ്രഹ്മചാരി അവിടെ കൂടിയിരുന്ന ജനങ്ങളോടു്, 'ഈ സുദർശനത്തെ ഭക്തിപൂർവ്വം വന്ദിച്ചു പ്രാർത്ഥിച്ചാൽ സകലജനങ്ങൾക്കും സകലാഭീഷ്ടങ്ങളും സിദ്ധിക്കും' എന്നു പറഞ്ഞു. ഉടനെ എല്ലാവരും അവരവരുടെ ആഗ്രഹസിദ്ധിക്കായി സുദർശനചക്രത്തെ ഭക്തിപൂർവ്വം വന്ദിച്ചു കണ്ണടച്ചു പ്രാർത്ഥിച്ചു കൊണ്ടു നിന്നു. അവർ കണ്ണു തുറന്നു നോക്കിയപ്പോൾ ബ്രഹ്മചാരികളേയും ചങ്കരോത്തമ്മയേയും ചിരുതേച്ചിയേയും അവിടെ കാണ്മാനില്ലായിരുന്നു. തൊകലനേക്കൊന്ന ബ്രഹ്മചാരി മഹാവിഷ്ണുവിന്റെ അംശാമത്തെ അവതാരമായ സാക്ഷാൽ വാമനമൂർത്തിയും മറ്റൊ ബ്രഹ്മചാരികളിൽ ഒ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

രാൾ ശിവാംശസംഭൂതനായ ദുർവ്വാസസ്സു മഹർഷിയും ശേഷം നാലുപേരും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യരും ആയിരുന്നുവെന്നും അന്തർജ്ജനത്തിന്നും ചിരുതേവിക്കും ഭഗവൽ സായൂജ്യം സിദ്ധിച്ചതിനാലാണ് അവർ അപ്രത്യക്ഷരായതെന്നുമാണു ജനവിശ്വാസം. ചക്രപ്രതിഷ്ഠനിമിത്തം ആ ദേശത്തിനു 'മല്ലികാവനം' എന്നായിരുന്ന പുരാതനനാമധേയം പോയി 'ചക്രപുരം' എന്നായിത്തീർന്നു. പിന്നെ അവിടെ ശ്രീവല്ലഭന്റെ (മഹാവിഷ്ണുവിന്റെ) പ്രതിഷ്ഠയുണ്ടായതിനാലാണ് ആ ദേശത്തിനു 'ശ്രീവല്ലഭപുരം' (തിരുവല്ലാഗ്രാമം) എന്നു നാമം സിദ്ധിച്ചതു്.

---

൭ അവണങ്ങാട്ടുപണിക്കരും ചാത്തന്മാരും

അവണങ്ങാട്ടുപണിക്കരുടെ ഭവനം കൊച്ചിരാജ്യത്തു തൃശ്ശിവപേരൂർ താലൂക്കിൽ കിഴക്കുംമുറിവില്ലേജിൽ പെരിങ്ങോട്ടുകരദേശത്താണ്. ആ ഗൃഹത്തിൽ ഒരു കാലത്തു ഒരു പുരുഷനല്ലാതെ മററാരുമില്ലാതെയായിത്തീരുകയാൽ ഒടുവിൽ ശേഷിച്ച ആ പണിക്കർ ഗുരുവായൂർസമീപം കണ്ണഞ്ചിറ എന്ന ദിക്കിൽനിന്നു ഒരു സ്ത്രീയെ വിവാഹംചെയ്തു സ്വഗൃഹത്തിൽ കൊണ്ടുവന്നു താമസിപ്പിച്ചു. ഇപ്പോൾ ആ ഗൃഹത്തിലുള്ളവരെല്ലാം ആ ദമ്പതിമാരുടെ സന്താനപരമ്പരയിലുൾപ്പെട്ടവരാണ്. ആ ദമ്പതിമാർക്കു "ഉണ്ണിത്താമൻ" എന്നും, "കേളുണ്ണി" എന്നും രണ്ടു പുത്രന്മാരും നാലഞ്ചു സ്ത്രീസന്താനങ്ങളുമുണ്ടായി. ആ ഗൃഹത്തിൽ ഒടുവിൽ ഏകാകിയായിത്തീർന്നിരുന്ന ആ പണിക്കർ തന്റെ സർവ്വസ്വവും തന്റെ ഭാര്യയ്ക്കും മക്കൾക്കുമായി കൊടുക്കുകയും അവരെ തന്റെ കുടുംബാവകാശികളാക്കിത്തീർക്കുകയും ചെയ്തതിന്റെ ശേഷമാണു ചരമഗതിയെ പ്രാപിച്ചതു്. അതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സന്താനങ്ങൾക്കും "അവണങ്ങാട്ടു പണിക്കർ" എന്നുള്ള പേരുതന്നെ സിദ്ധിച്ചു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സ്വപിതാവു കാലധൎമ്മത്തെ പ്രാപിച്ചതിന്റെ ശേഷം ഉണ്ണിത്താമപ്പണിക്കരും, കേളുണ്ണിപ്പണിക്കരും കുറച്ചുകാലം വിദ്യാഭ്യാസാൎത്ഥം മാതുലഗൃഹത്തിൽ പോയി താമസിച്ചിരുന്നു. ആ ഗൃഹക്കാർ പുരാതനകാലം മുതൽക്കുതന്നെ വലിയ വിദ്വാന്മാരും മാന്ത്രികന്മാരുമായിരുന്നു. അതിനാൽ അവരുടെ സഹവാസവും അഭ്യാസവും നിമിത്തം ഇവരും വലിയ വിദ്വാന്മാരും മന്ത്രവാദികളുമായിത്തീൎന്നു. വിദ്യാഭ്യാസം കഴിഞ്ഞതിന്റെശേഷം അവർ മടങ്ങിവന്നു പിതൃഭവനമായ സ്വഗൃഹത്തിൽത്തന്നെ താമസമുറപ്പിച്ചു. മന്ത്രവാദികൾക്ക് അവരുടെ കൎമ്മങ്ങൾ ശരിയായി ഫലിക്കുന്നതിന് ഏതെങ്കിലും ഒരു മൂൎത്തിയെ സേവിച്ചു പ്രത്യക്ഷമാക്കിവയ്ക്കേണ്ടതു് അത്യാവശ്യമാണ്. അതിനാൽ ഉണ്ണിത്താമപ്പണിക്കരും കേളുണ്ണിപ്പണിക്കരും ഗണപതിയെ സേവിച്ചു പ്രത്യക്ഷമാക്കി. അവർ അവൎക്കു രണ്ടുപേൎക്കും ഇരിക്കുവാൻ മതിയാകത്തക്ക വിസ്താരത്തോടുകൂടി ഒരു കിണറു കുഴിപ്പിച്ച് അതിൽ ഇറങ്ങിയിരുന്നു തപസ്സുചെയ്താണു ഗണപതിയെ പ്രത്യക്ഷമാക്കിയതു്. ആ കിണറിനു വളരെ താഴ്ചയുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും അതിൽ വെള്ളമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതിനാൽ അതിന്റെ അടിയിലും മുകളിലും കല്ലുപാകിത്തളം ചെയ്തിരുന്നു. അതിലേയ്ക്കു് ഇറങ്ങുവാൻ ഒരു വശത്തുകൂടിയാണു വഴിവെച്ചിരുന്നതു്

അവർ ഗണപതിയെസ്സേവിച്ചു പ്രത്യക്ഷമാക്കിയതിന്റെ ശേഷം കാലടി ഭട്ടതിരിമാരേപ്പോലെ ആ ദേവൻമുഖാന്തരം ആത്മാൎത്ഥമായും പരാൎത്ഥമായും പല കാൎയ്യങ്ങൾ സാധിക്കുകയും സാധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. എങ്കിലും അവൎക്ക് അതൊന്നുകൊണ്ടും തൃപ്തിയായില്ല.

അക്കാലത്തു "പഞ്ചനല്ലൂർ ഭട്ടതിരി" എന്നു പ്രസിദ്ധനായിട്ട് ഒരു മാന്ത്രികനുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ചാത്തന്മാരെ സേവിച്ചു പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തി, തന്റെ വശംവദന്മാരാക്കി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ത്തീത്തിരുന്നു. ആദ്യം അദ്ദേഹത്തിന്റെ അധീനതയിൽ നാനൂറു ചാത്തന്മാരുണ്ടായിരുന്നു. അവരിൽ പത്തു മൂർത്തികളെ പ്രസിദ്ധമാന്ത്രികനായ കാട്ടുമാടസ്സനമ്പൂരിക്കു വിട്ടുകൊടുത്തതുപോകെ മുന്നൂറ്റിത്തൊണ്ണൂറു ചാത്തന്മാരാണു ഭട്ടതിരിക്കുണ്ടായിരുന്നത്. ആ ചാത്തന്മാർ മുഖാന്തരം ഭട്ടതിരിയും അനേകകാര്യങ്ങൾ സാധിക്കുകയും അന്യന്മാർക്കു സാധിപ്പിച്ചുകൊടുക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ഗണപതി മുഖാന്തരം പണിക്കർ സാധിച്ചിരുന്നതിലധികം കാര്യങ്ങൾ ഭട്ടതിരി ചാത്തന്മാർമൂലം സാധിച്ചിരുന്നു. ഗണപതിയെക്കൊണ്ടു ദാസ്യപ്രവൃത്തിയൊന്നും ചെയ്യിക്കാൻ പാടില്ലാത്തതിനാലും ചാത്തന്മാരെക്കൊണ്ടു സകല പ്രവൃത്തികളും ചെയ്യിക്കാമായിരുന്നതുകൊണ്ടും ഓരോ കാര്യങ്ങൾ സാധിക്കുന്നതിനായി പണിക്കരുടെ അടുക്കൽ ചെല്ലുന്നതിലധികം ആളുകൾ ഭട്ടതിരിയുടെ അടുക്കൽ ചെന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. അതിനാൽ ആദായവും ഭട്ടതിരിക്കാണ് അധികമുണ്ടായിക്കൊണ്ടിരുന്നത്. ഈ വർത്തമാനമറിഞ്ഞതിനാൽ ഏതുവിധവും ചാത്തന്മാരെ സ്വാധീനപ്പെടുത്തണമെന്നു ഒരാഗ്രഹം പണിക്കക്കലശലായിട്ടുണ്ടായി. അതിനാൽ ആ സഹോദരന്മാർ രണ്ടുപേരും പഞ്ചനല്ലൂർ ഭട്ടതിരിയുടെ അടുക്കൽച്ചെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചാത്തന്മാരിൽ ചിലരെ തങ്ങൾക്കു വിട്ടുതരേണമെന്ന് അപേക്ഷിച്ചു. അപ്പോൾ ഭട്ടതിരി, താനൊരുബ്രാഹ്മണനായിരിക്കുന്ന സ്ഥിതിക്കു നീചമൂർത്തികളായ ചാത്തന്മാരെ സേവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതു് അത്ര ഉത്തമമല്ലെന്നും തനിക്ക് ഈശ്വരന്മാരായിട്ടുള്ള മൂർത്തികളിൽ ആരെയെങ്കിലും സ്വാധീനപ്പെടുത്തണമെന്നും അതിന് അവണങ്ങാട്ടു പണിക്കരുടെ ഗണപതിയെത്തന്നെ ആയാൽക്കൊള്ളാമെന്നും വിചാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. ചാത്തന്മാരെ യഥാക്രമം സേവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവരായ ആരെയെങ്കിലും ഏല്പിക്കാതെ വെറുതെ വിട്ടയച്ചാൽ അവർ ഉപദ്രവിച്ചെങ്കി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ലോ എന്നുള്ള ഭയവും ഭട്ടതിരിക്കു സാമാന്യത്തിലധികമു ണ്ടായിരുന്നു. അതിനാൽ ഉണ്ണിത്താമപ്പണിക്കരും സഹോദ രനുംകൂടി ചെന്നു് അപേക്ഷിച്ചു ഉടനെ ഭട്ടതിരി "എന്റെ ചാത്തന്മാരിൽ ചില മൂർത്തികളെ മാത്രമാക്കേണ്ട. ഇവിടെ എനിക്ക് അധീനന്മാരായിട്ടു പണ്ണു കറുപ്പു നാനൂറു ചാത്ത ന്മാരാണുള്ളതു്. അവരെയൊക്കെ പണിക്കർക്കു വിട്ടുതന്നേക്കാം. എന്നാൽ പണിക്കരുടെ ഗണപതിയെ എനിക്കും വിട്ടുതര ണം. ചാത്തന്മാരെക്കൊണ്ടുണ്ടാകുന്നിടത്തോളം ഉപകാരവും ആദായവും ഗണപതിയെക്കൊണ്ടുണ്ടാവുകയില്ല. എങ്കിലും ആ നഷ്ടം ഞാൻ സഹിച്ചുകൊള്ളാം" എന്നു പറഞ്ഞു. ഭട്ടതിരി യുടെ ഈ അഭിപ്രായത്തെ ഉണ്ണിത്താമപ്പണിക്കരും സഹോ ദരനും സസന്തോഷം പൂർണ്ണമായി സമ്മതിക്കുകയും രണ്ടു കൂ ട്ടക്കാരും ദേവന്മാരുടെ സേവാമൂർത്തികളെ പരസ്പരം വിട്ടു കൊടുക്കുകയും ഗണപതിയെ സേവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനു ള്ള മുറകളെ പണിക്കർ ഭട്ടതിരിക്കും ചാത്തന്മാരെ സേവി ക്കാനുള്ള ക്രമങ്ങൾ ഭട്ടതിരി പണിക്കർക്കും ഉപദേശിക്കുകയും അങ്ങനെ അവണങ്ങാട്ടു ഗണപതി പഞ്ചനല്ലൂർ ഗണപതി യും പഞ്ചനല്ലൂർ ചാത്തന്മാർ അവണങ്ങാട്ടു ചാത്തന്മാരുമാ യിത്തീരുകയും ചെയ്തു.

ഉണ്ണിത്താമപ്പണിക്കരും കേളുണ്ണിപ്പണിക്കരും സമാധി യിലിരുന്നിരുന്ന കിണററിന്റെ മേൽഭാഗം കല്ലുപാകി അ ടച്ചിരുന്നു എന്നു മുൻപു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ. അതു് അവർ ക ളമുല്ലത്തറയാക്കുകയും ആ മുല്ലത്തറയിൽ ചാത്തന്മാരെ എ ല്ലാം കുടിയിരുത്തുകയും ചെയ്തു.

ഈ ചാത്തന്മാരെല്ലാം ശ്രീപരമേശ്വരനു വിഷ്ണുമായ യിൽനിന്നു ജനിച്ച പുത്രന്മാരാണെന്നും മായയ്ക്കു് അധീന ന്മാരായിട്ടാണു് അവർ വർത്തിക്കുന്നതെന്നുമാണു വിശ്വസിച്ചു പോരുന്നതു്. അവണങ്ങാട്ടു് ഒരു ശ്രീകോവിൽ പണിയിച്ചു് അതിനുള്ളിൽ വിഷ്ണുമായയേയും പ്രതിഷ്ഠിച്ചിട്ടുണ്ടു്. മായയു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ടെ രൂപം അരമുതൽ കീഴ്പ്പെട്ട സ്ത്രീയും മേൽപ്പെട്ട പുരുഷനുമായിട്ടാണിരിക്കുന്നതു്. ഇവിടെ രണ്ടുനേരവും പൂജയുണ്ട്. കാലത്തു നിവേദ്യം, മലർ, പഴം, ശക്കര, ഇളനീർ മുതലായവയാണ്. വൈകുന്നേരം അത്താഴപ്പൂജയ്ക്കു നിവേദ്യത്തിനു നാഴിയരി പതിവുണ്ട്. അതു തൃശ്ശിവപേരൂർ അയ്യന്തോൾ പടിഞ്ഞാറേടത്തു നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ വക വഴിപാടാണ്. ഈ നമ്പൂരിപ്പാട്ട് ഇവിടെ ഇങ്ങനെ ഒരു വഴിപാടുവക വെച്ചു കൊടുത്തു പതിവായി നടത്തിത്തുടങ്ങിയതിൻെറ കാരണം താഴെപ്പറയുന്നു.

പടിഞ്ഞാറേടത്തെ ദായാദന്മാരായി കിഴക്കിനിയിടം എന്നൊരു ഇല്ലക്കാരുകൂടി അവിടെത്തന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നു. ആ ഇല്ലത്തു പുരുഷന്മാരെല്ലാം മരിച്ചു ചില അന്തർജ്ജനങ്ങൾ മാത്രമായിത്തീർന്ന കാലത്തു പടിഞ്ഞാറേടത്തു നമ്പൂരിപ്പാട്ട് ആ അന്തർജ്ജനങ്ങളെ എല്ലാം ആജീവനാന്തം വേണ്ടതുപോലെ രക്ഷിച്ചുകൊള്ളാമെന്നു പറഞ്ഞ് അവരുടെ വസ്തുവകകളെല്ലാം അവരോട് എഴുതിവാങ്ങി കൈവശപ്പെടുത്തി. കിഴക്കിനിയിടംവകയായി വളരെ സ്വത്തുക്കളുണ്ടായിരുന്നു. എങ്കിലും പടിഞ്ഞാറേടത്തു നമ്പൂരിപ്പാട്ട് ആ അന്തർജ്ജനങ്ങളെ വേണ്ടതുപോലെ രക്ഷിച്ചില്ല. ചെലവിനുപോലും യഥാകാലം വേണ്ടതുപോലെ കൊടുക്കായ്കയാൽ ആ അന്തർജ്ജനങ്ങൾമുറിപ്പട്ടിണി കിടന്നു വിഷമിച്ചു. അതിനാൽ അവർ "ഞങ്ങൾക്കു ബുദ്ധിമുട്ടിന് ഇടയാകാതെ വേണ്ടതെല്ലാം തരുവിച്ചാൽ ഞങ്ങൾ അവന്നങ്ങാട്ടു ചാത്തന്മാർക്കു വഴിപാടായി നൂറു പണം കൊടുത്തേക്കാം" എന്നു നിശ്ചയിച്ചുകൊണ്ടു ചാത്തന്മാരെ മനസ്സുകൊണ്ടു വന്ദിച്ചു പ്രാർത്ഥിച്ചു. ഉടനെ പടിഞ്ഞാറേടത്തു ചാത്തൻെറ ഉപദ്രവങ്ങൾ തുടങ്ങി. ഭക്ഷണസാധനങ്ങളിൽ തലമുടി, കരിക്കട്ട; അമേധ്യം മുതലായവകൊണ്ടുചെന്നു ഇടുക, തേവാരപ്പുരയിലുള്ള വിഗ്രഹങ്ങളും സാളഗ്രാമം, ശിവലിംഗം മുതലായ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വാളും എടുത്തു തുപ്പൽ കുഴിയിലും, എച്ചിൽക്കുഴിയിലും, കക്കൂസിലും മററും കൊണ്ടുചെന്നു് ഇടുക, പുരസ്സുകത്തു കിടന്നുറങ്ങുന്ന കൊച്ചു പെൺകുട്ടികളെ എടുത്തു നാലുകെട്ടിൻെറ മുകളിലത്തെ ഉത്തരത്തിന്മേലും കിണററിൻെറ വക്കത്തും മററും കൊണ്ടുചെന്നു കിടത്തുക, അന്തർജ്ജനങ്ങളും മററും ഉടുത്തിരിക്കുന്ന വസ്ത്രങ്ങൾക്കു് അകസ്മാൽ തീ പിടിക്കുക മുതലായ ഉപദ്രവങ്ങൾ അവിടെ ദുസ്സഹങ്ങളായിത്തീർന്നു. എന്നാൽ ചാത്തന്മാരെ പ്രത്യക്ഷമായി അവിടെയെങ്ങും ആരും കാണുകയുമില്ല. ഉപദ്രവങ്ങൾ സഹിക്കവയ്യാതെയായപ്പോൾ നമ്പൂരിപ്പാടു് ഒരു ദൈവജ്ഞനെ വരുത്തി പ്രശ്നം വയ്പിച്ചു നോക്കിക്കുകയും ഈ ഉപദ്രവങ്ങളെല്ലാം കിഴക്കിനിയിടത്തെ അന്തർജ്ജനങ്ങളുടെ പ്രാർത്ഥനനിമിത്തം അവണങ്ങാട്ടു ചാത്തന്മാർ ചെയ്യുന്നതാണെന്നും അന്തർജ്ജനങ്ങൾ വഴിപാടായി നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള ആറു പണം അവണങ്ങാട്ടു കൊണ്ടുചെന്നു കൊടുക്കുകയും അന്തർജ്ജനങ്ങൾക്കു ബുദ്ധിമുട്ടിനു് ഇടയാകാതെ വേണ്ടതെല്ലാം ധാരാളമായി കൊടുത്തുതുടങ്ങുകയും ചെയ്താൽപ്പിന്നെ ഉപദ്രവമൊന്നും ഉണ്ടാവുകയില്ലെന്നും പ്രശ്നക്കാരൻ വിധിക്കുകയും നമ്പൂരിപ്പാട്ടു അപ്രകാരമെല്ലാം ചെയ്യുകയും ഉപദ്രവം മാറുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലേക്കു ചാത്തന്മാരെക്കുറിച്ചു ഏററവും ഭക്തിയും വിശ്വാസവും ജനിച്ചു. ആ മൂത്ത നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലേക്കു അൻപത്തഞ്ചും അദ്ദേഹത്തിൻെറ അന്തർജ്ജനത്തിനു അൻപതും വയസ്സുവീതം പ്രായമായിരുന്നു. അവർ രണ്ടുപേരും വേളി കഴിച്ചിരുന്നു. എങ്കിലും അവക്കു ചില പെൺകിടാങ്ങളല്ലാതെ പുത്രസന്താനമുണ്ടായിട്ടില്ലായിരുന്നു. അതിനാൽ അതിലേയ്ക്കു ചാത്തന്മാരുടെ കല്പനയൊന്നു കേട്ടാൽക്കൊള്ളാമെന്നു് അവർ വിചാരിക്കുകയും പരസ്പരം പറയുകയുംചെയ്തു. അടുത്ത ദിവസം ചാത്തന്മാരുടെ വെളിച്ചപ്പാടു തുള്ളി പടിഞ്ഞാററിടത്തു ചെല്ലുകയും "മൂസ്സാമ്പൂരി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പ്പാട്ട് ഒന്നുകൂടി വേളി കഴിക്കണം. അതു ഏററവും ദാരിദ്ര്യമുള്ള ഒരു ഇല്ലത്തുനിന്നായിരിക്കണം. സ്ത്രീധനമായി യാതൊന്നും വാങ്ങുകയുമരുത്. എന്നാൽ ഉണ്ണിയുണ്ടാകും" എന്നു കല്പിച്ചിട്ട വെളിച്ചപ്പാട്ട് അപ്പോൾതന്നെ മടങ്ങിപ്പോവുകയും വലിയ നമ്പൂരിപ്പാട്ട് ആ കല്പനപ്രകാരം വീണ്ടും വിവാഹം കഴിക്കുകയും അതിൽനിന്നു അചിരേണ ഉണ്ണിയുണ്ടാവുകയും ചെയ്തു. അതിനാൽ സന്തോഷിച്ചാണ നമ്പൂരിപ്പാട്ട് അവണങ്ങാട്ട അത്താഴപ്പൂജയ്ക്കു നാഴിയരി വീതം നിവേദ്യത്തിനു വകവെച്ചു കൊടുത്തതു. ഇതുകൂടാതെ ആ ഇല്ലത്തുനിന്നു ആണ്ടിൽക്കോള്ളായി (ആണ്ടുതോറുമുള്ള വഴിപാടായി) ഒരു സംഖ്യ ഇപ്പോഴും കൊടുത്തുവരുന്നുമുണ്ട്.

ചാത്തന്മാരെ സേവിക്കുവാനുള്ള മുറകൾ ഉണ്ണിത്താമപ്പണിക്കർക്കും കേളുണ്ണിപ്പണിക്കർക്കും പഞ്ചനല്ലൂർഭട്ടതിരി ഉപദേശിച്ചതുപോലെ ഇവർ ഇവരുടെ ഒരു ഭാഗിനേയനായ കുഞ്ഞുണ്ണിപ്പണിക്കർക്കും ഉപദേശിച്ചിരുന്നു. ഇവർ മൂന്നുപേരും ചാത്തന്മാരെ സേവിച്ചു പ്രത്യക്ഷമാക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അവർ മൂന്നുപേരും ചരമഗതിയെ പ്രാപിച്ചതിന്റെ ശേഷം അവരുടെയും പ്രതിമകളുണ്ടാക്കി മായയുടെ ശ്രീകോവിലിൽത്തന്നെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചു. ഇവർ മന്ത്രവാദത്തിനു പോയി ചില സ്ഥലങ്ങളിൽനിന്നു് ആകർഷിച്ചുകൊണ്ടു പോന്നിട്ടുള്ള ചില ദേവതകളേയും അവിടെത്തന്നെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇവക്കെല്ലാം പതിവായി പൂജ നടത്തിവരുന്നുമുണ്ട്. ഈ വിഗ്രഹങ്ങളിൽ മായയുടേതും കുഞ്ഞുണ്ണിപ്പണിക്കരുടേതും സ്വർണ്ണംകൊണ്ടും ശേഷമുള്ളവ വെള്ളികൊണ്ടും ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളവയാണ്. ഇവിടെ അമാവാസി, പൌർണ്ണമാസി മുതലായ ചില വിശേഷദിവസങ്ങളിൽ ശാക്തേയരീതിയിലുള്ള ചില കർമ്മങ്ങളും പതിവുണ്ട്. മുൻകാലങ്ങളിൽ ഇവിടെ മാസംതോറും "പാട്ട്" എന്നൊരടിയന്തരം നടത്തിവന്നിരുന്നു. ഒരു പാട്ട നടത്തുന്നതിന് ഏകദേശം പന്ത്രണ്ടു ചെലവുവരും. കുറച്ചുകാ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ലമായിട്ട് ആ അടിയന്തരം മാസംതോറും നടത്താറില്ല. മാസംതോറും ഒരു ദിവസം വീതമായി ആണ്ടിൽ പന്ത്രണ്ടുദിവസം നടത്തിവന്നിരുന്ന ഈ അടിയന്തരം ഇപ്പോൾ ആണ്ടിൽ രണ്ടുതവണയായി ഏഴും, അഞ്ചും പന്ത്രണ്ടു ദിവസമായിട്ടാണ് നടത്തിവരുന്നത്. ഇതിനുള്ള ചെലവു അന്നും ഇന്നും ശരിയാണ് ഇപ്പോൾ ഒന്നാമത്തെ തവണ ഏഴുദിവസത്തേക്ക് എഴുപതും രണ്ടാമത്തെ തവണ അഞ്ചുദിവസത്തേക്ക് അമ്പതും രൂപ വീതം ചെലവുചെയ്ത കേമമായിട്ടാണു നടത്തിവരുന്നത്

അവണങ്ങാട്ടു പണിക്കരുടെ കുടുംബത്തിൽ മുമ്പു പഠിച്ചിട്ടുള്ള മൂന്നു പേരു (ഉണ്ണിത്താമപ്പണിക്കരും കേളുണ്ണിപ്പണിക്കരും കുഞ്ചുണ്ണിപ്പണിക്കരും) അല്ലാതെ വേറെ ആരും ചാത്തന്മാരെ സേവിച്ചു പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തീട്ടില്ല. എങ്കിലും അവരുടെ അനന്തരവരും ചാത്തന്മാരെ തങ്ങളുടെ പരദൈവങ്ങളെന്നു വിചാരിച്ചു യഥാശക്തി ഭക്തിപൂർവ്വം സേവിച്ചുകൊണ്ടാണിരുന്നിട്ടുള്ളതു് അതിനു് ഇപ്പോഴും വലിയ ഭേദഗതിയൊന്നും വന്നിട്ടില്ല. അവിടെ പതിവുള്ള കർമ്മാദികളെല്ലാം ഒരുവിധം ശരിയായി ഇപ്പോഴും നടത്തിപ്പോരുന്നുണ്ട്.

ചാത്തന്മാരെ ഉദ്ദേശിച്ച് ഇവിടെ പ്രധാനമായി ചെയ്യുന്നതു "വെള്ളാട്ടുകർമ്മം" എന്നൊന്നാണ്. ഇതു പണിക്കരുടെ വകയായിട്ടും അന്യന്മാരുടെ വഴിപാടായിട്ടും നടത്താറുണ്ട് ഈ കർമ്മം ഏഴുദിവസംകൊണ്ടാണു കഴിഞ്ഞുകൂടുന്നത്. ഇതിന് ഏഴുദിവസത്തേക്കുംകൂടി ആയിരത്തഞ്ഞൂറുറുപ്പയിൽ കുറയാതെ ചെലവുവരും. ഈ കർമ്മത്തിന്റെ ചടങ്ങുകൾ ആകപ്പാടെ നോക്കിയാൽ ഇതു് ഒരു വക ഉത്സവംതന്നെയാണെന്നു പറയാം. ഇതിലേക്കുള്ള ചെലവു കാഴ്ചക്കാരായും മറ്റും വരുന്ന ജനങ്ങൾ കാണിക്കയിട്ടും വഴിപാടായും ആണ്ടിൽക്കോളായും മറ്റും കൊടുത്തും വരുന്ന മുതൽകൊണ്ട് ഏക

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ദേശം എല്ലാം നടക്കാറുണ്ട്. സ്വല്പംവല്ലതും പോരാതെ വന്നാൽ അതു പണിക്കർ കയ്യിനാൽ ചെലവു ചെയ്യുകയുമാണു പതിവ്.

വെള്ളാട്ടുകർമ്മം തുടങ്ങുന്നതിനു തലേദിവസം തന്നെ മായയുടെ ക്ഷേത്രവും ചുററുമുള്ള സ്ഥലങ്ങളും കലവാഴകൾ, മാലകൾ, തോരണങ്ങൾ മുതലായവകൊണ്ടു അലങ്കരിച്ചു മോടിപിടിപ്പിക്കും. ചാത്തന്മാരെ കുടിയിരുത്തിയിരിക്കുന്ന മുല്ലത്തറയുടെ കിഴക്കുവശത്തു് ഒരു പന്തൽ ഇട്ടു് അവിടെയും കെട്ടിവിതാനിച്ചു് അലങ്കരിക്കും. പിറേറദിവസം രാത്രിയിൽ അത്താഴപ്പൂജ കഴിഞ്ഞാലുടനെ മായയുടേയും ഉണ്ണിത്താമപ്പണിക്കർ മുതലായ മൂന്നു ഉപാസകന്മാരുടേയും തിടമ്പുകൾ എഴുന്നള്ളിച്ചു വാദ്യഘോഷങ്ങളോടുകൂടി ക്ഷേത്രപ്രദക്ഷിണം നടത്തും. അതു കഴിഞ്ഞാൽ നാലു തിടമ്പും ചാത്തന്മാരെ കുടിയിരുത്തിയിരിക്കുന്ന മുല്ലത്തറയുടെ മുൻവശത്തു കെട്ടിയലങ്കരിച്ചിട്ടുള്ള പന്തലിൽ എഴുന്നള്ളിച്ചു വെക്കും. അപ്പോഴേക്കും നേരം ഏകദേശം പന്ത്രണ്ടുമണിയാകും. പിന്നെ കർമ്മം തുടങ്ങുകയായി. അതു കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ "മുടിയാട്ടം" എന്നൊരു ക്രിയയുണ്ട്. അതു് ഏതാനും സ്ത്രീകൾ തലമുടി അഴിച്ചിട്ടു് അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും ആടുകയാണ്. അതിനു ശേഷം "തിരപ്പുറപ്പാട്" എന്നൊന്നുണ്ട്. അതു പുരുഷന്മാർ പാർവ്വതീപരമേശ്വരന്മാർ, ബ്രഹ്മരാക്ഷസന്മാർ, വിഷ്ണുമായ, കാളിവാക എന്നിവരുടെ വേഷംകെട്ടി ആടുകയാണ്. എല്ലാം ദിവസവും ആദ്യം കർമ്മം ചെയ്യുന്നതു കേളുണ്ണിപ്പണിക്കരെ ഉദ്ദേശിച്ചാണ്. അതിനു ശേഷമാണു മററുള്ളവർക്കായിട്ടുള്ള കർമ്മം ചെയ്യുന്നതു്. ഈ കർമ്മങ്ങളുടെ അവസാനത്തിങ്കൽ എല്ലാ ദിവസവും വെളിച്ചപ്പാടു തുള്ളി ചിലതൊക്കെ കല്പിക്കും. അതോടുകൂടി കർമ്മം അവസാനിക്കുകയും ചെയ്യും. ഇങ്ങനെ ഏഴുദിവസം കഴിഞ്ഞാൽ എട്ടാംദിവസം "കൊലയനാട്ടം" എന്നൊരു ക്രിയകൂടി പതിവുണ്ട്. അതു് ഒ-

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

രാൾ ഒരു മലനായാടിയുടെ (മലവേടൻെറ) വേഷം ധരിച്ച് നൃത്തം ചെയ്യുകയാണ്. അതുകൂടി കഴിഞ്ഞാൽ വെള്ളാട്ടകർമ്മം സംബന്ധിച്ച പിന്നെയൊന്നുമില്ല.

അവണങ്ങാട്ട പണിക്കരുടെ ഗൃഹത്തിൽനിന്നു ഏകദേശം ഒരു നാഴിക അകലെയായി ഏററവും ധനവാനായ ഒരീഴവൻ താമസിച്ചിരുന്നു. അവനു ചാത്തന്മാരേക്കുറിച്ച നല്ല വിശ്വാസമില്ലായിരുന്നു. എന്നാൽ ആ മൂർത്തികൾക്ക് എന്തോ ഒരു ശക്തിയില്ലയോ എന്നൊരു ശങ്കയുമുണ്ടായിരുന്നു. ഒരു തവണ വെള്ളാട്ടകർമ്മം കാണുന്നതിന് ഈ ഈഴവനും പോയിരുന്നു. എല്ലാവരും കാണിക്കിടുമ്പോൾ താനും വല്ലതും ചെയ്യാതെയിരുന്നാൽ അതു അപൈരകികമായിത്തീരുമല്ലോ എന്നു വിചാരിച്ച് അവൻ ഒരണ മാത്രം കൊണ്ടുപോയിരുന്നു. കർമ്മാവസാനത്തിങ്കൽ വെളിച്ചപ്പാട തുള്ളി ചില പ്രാർത്ഥനക്കാരോടും മററും ഓരോന്നു കല്പിച്ച നടന്നകൂട്ടത്തിൽ ഈ ഈഴവൻെറ അടുക്കൽച്ചെന്ന് "ഇന്നു കൊണ്ടുവന്നിരിക്കുന്ന ഒരണ ഇവിടെ കൊടുക്കേണ്ട; ബാക്കി ഇത്ര സംഖ്യ(ആറുരുപയോ മറേറാ ആണ്) നാളെകൊണ്ടുവന്നു കൊടുക്കേണം. കൊടുത്തില്ലെങ്കിൽ ഉപദ്രവങ്ങളുണ്ടാകും" എന്നു കല്പിച്ചു. അവൻ ഒരണ മാത്രമാണ് കൊണ്ടുചെന്നിരിക്കുന്നതെന്നു മററാരും അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല. അതിനാൽ വെളിച്ചപ്പാടിൻെറ കല്പന കേട്ടപ്പോൾ അവൻ അത്ഭുതപ്പെടുകയും ചാത്തന്മാരേക്കുറിച്ച് അവൻെറ മനസ്സിൽ വിശ്വാസം ജനിക്കുകയും ചെയ്തു. വെളിച്ചപ്പാട കല്പിച്ച സംഖ്യ അവൻ പിറേറദിവസംതന്നെ കൊണ്ടുചെന്നു കൊടുത്തു എന്നു മാത്രമല്ല, ആ സംഖ്യ ആണ്ടുതോറും അവൻെറ കുടുംബത്തിൽനിന്ന് ഇപ്പോഴും കൊടുത്തുവരുന്നുമുണ്ട്.

ഒരു തവണ വെള്ളാട്ടകർമ്മം നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ പിറേറ ദിവസത്തെ ചെലവിനു വകയൊന്നും കാണാഞ്ഞു യാൽ പണിക്കർ ഏററവും വിഷണ്ണനായിത്തീർന്നു. ആ സമ

യം വെളിച്ചപ്പാടു തുള്ളി പണിക്കരെ വിളിച്ച്, "ഒട്ടും വ്യസനിക്കേണ്ട. ഒരു നല്ല സംഖ്യ ഇപ്പോൾ ഇവിടെ വരും" എന്നു കല്പിച്ചു. ഒരു നാഴിക കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഒരാൾ ഒരു വലിയ സംഖ്യ പണിക്കരുടെ അടുക്കൽ കൊണ്ടുചെന്നു കൊടുത്തിട്ട്, "ഇതു ഒരു കാര്യസിദ്ധിക്കായി പ്രാർത്ഥിച്ചിരുന്ന പണമാണ്. ഈ സംഖ്യ ഞാൻ തയ്യാറാക്കിവച്ചിട്ടു വളരെ ദിവസമായി. ജോലിത്തിരക്കുകൾകൊണ്ടു സമയം കിട്ടാഞ്ഞിട്ടാണ് ഇതുവരെ ഇതു് ഇവിടെ കൊണ്ടുവന്നു തരാതെയിരുന്നത് ഇന്നു ഞാൻ അത്താഴം കഴിഞ്ഞു കിടന്നുറങ്ങിയ സമയം ആരോ എന്റെ അടുക്കൽ വന്ന്, "ആ സംഖ്യ ഇപ്പോൾത്തന്നെ പണിക്കരുടെ അടുക്കൽ കൊണ്ടുചെന്നു കൊടുക്കണം" എന്നു പല തവണ പറഞ്ഞതായി തോന്നി. കണ്ണു തുറന്നു നോക്കീട്ട് ആരേയും കണ്ടില്ല. എങ്കിലും ഇതു് ഇനിയും വെച്ചുകൊണ്ടു് ഇരിക്കുന്നില്ല എന്നു നിശ്ചയിച്ചാണു ഞാൻ ഈ രാത്രിയിൽത്തന്നെ ഇതുംകൊണ്ടു പുറപ്പെട്ടതു്" എന്നു പറയുകയും ആ മനുഷ്യൻ അപ്പോൾത്തന്നെ മടങ്ങിപ്പോവുകയും ചെയ്തു.

ഇങ്ങനെ അവണങ്ങാട്ടു ചാത്തന്മാരുടെ ദിവ്യത്വങ്ങളും അത്ഭുതകർമ്മങ്ങളും ഇനിയും വളരെ പറയാനുണ്ട്. അവയെല്ലാം പറഞ്ഞുതീർക്കാൻ ആരാലും സാദ്ധ്യമല്ലാത്തതിനാൽ ചില സംഗതികൾകൂടി പറഞ്ഞിട്ടു ഈ ഉപന്യാസം അവസാനിപ്പിക്കാമെന്നു വിചാരിക്കുന്നു.

കൊച്ചിരാജ്യത്ത് ഒരിക്കൽ ഒരു ഇളയതു പേഷ്കാരായിരുന്നു. ഇതു് അത്ര പഴയകാലത്തല്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരിചയക്കാരിൽ ചിലർ ഇപ്പോഴും ജീവിച്ചിരിക്കുന്നുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇല്ലം ഇരിങ്ങാലക്കുട സമീപമാണ്. അദ്ദേഹം ഉദ്യോഗം ഒഴിച്ചുകൊണ്ട് എറണാകുളത്തു താമസിച്ചിരുന്നപ്പോൾ ഇല്ലത്തു ചാത്തന്മാരുടെ ഉപദ്രവം തുടങ്ങി. ഉടനെ അതറിഞ്ഞ് അദ്ദേഹം ഇല്ലത്തു ചെന്നു. അപ്പോൾ അ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വിടെ പലവിധത്തിലുള്ള ഉപദ്രവങ്ങൾ സംഭവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. പേഷ്ക്കാർ ഇല്ലത്തിന്റെ കോലായിൽ (ഇറയത്ത്) ഒരു കസേരയിൽ ഇരുന്നുകൊണ്ട്, "ഇതെല്ലാം ചാത്തന്മാർ ചെയ്യുന്നതാണെന്ന് എനിക്കു തോന്നുന്നില്ല. ചാത്തന്മാരെന്ന് ഒരു വകക്കാരുണ്ടെന്നുതന്നെ ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നുമില്ല. അങ്ങനെ ചില മൂർത്തികളുണ്ടെങ്കിൽ ഉണ്ടെന്ന് എനിക്കു ബോധ്യപ്പെടുവാൻ തക്കവിധത്തിൽ എന്തെങ്കിലും ഉപദ്രവം കാണിച്ചുതരട്ടെ" എന്നു പറഞ്ഞു. ഉടനേ ആ ഇല്ലത്തിന്മേലിരുന്ന ഓട് ഓരോന്നോരോന്നായി താഴെ വീണുതുടങ്ങി. ചിലതു പേഷ്ക്കാരുടെ അടുക്കലും ചെന്നു വീണു. പേഷ്ക്കാർ ആ ഓടുകൾ എടുത്തു നോക്കിയപ്പോൾ അതിന്മേലെല്ലാം 'ചാത്തൻ, ചാത്തൻ' എന്നെഴുതിയിരിക്കുന്നതായി കാണുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ പേഷ്ക്കാർക്ക് ചാത്തന്മാരെക്കുറിച്ചു വളരെ ഭയവും വിശ്വാസവും തോന്നിത്തുടങ്ങി. ഉടനേ ഒരു പ്രശ്നക്കാരനെ വരുത്തി പ്രശ്നം വയ്പിച്ചു നോക്കിക്കുകയും "ഇതെല്ലാം ഒരു വിരോധിയുടെ പ്രാർത്ഥന നിമിത്തം അവണങ്ങാട്ടു ചാത്തന്മാർ ചെയ്യുന്നതാണ്. ഇതിന് അവിടെച്ചെന്നു കല്പന കേട്ടു കല്പനപ്രകാരമുള്ള പ്രതിവിധികൾ ചെയ്താൽ ശമനമുണ്ടാകും" എന്നു പ്രശ്നക്കാരൻ വിധിക്കുകയും ചെയ്തു. അതിനാൽ പേഷ്ക്കാർ അവണങ്ങാട്ടുപോയി കല്പന കേൾക്കേണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെട്ടു. കുറച്ചുസമയം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ വെളിച്ചപ്പാടു തുള്ളിവരികയും പ്രശ്നക്കാരൻ പറഞ്ഞതുപോലെതന്നെ കല്പിക്കുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ പേഷ്ക്കാർ "ഈ പ്രാർത്ഥനക്കാരൻ ആരാണെന്നുകൂടി അറിഞ്ഞാൽകൊള്ളാമെന്നുണ്ട്" എന്നു പറഞ്ഞു. അതിനു മറുപടിയായി വെളിച്ചപ്പാട് "അതറിഞ്ഞിട്ടു നിങ്ങൾക്കു കാര്യമൊന്നുമില്ലല്ലോ. അതിനാൽ അതു പറയാൻ പാടില്ല. നിങ്ങൾക്ക് ഉപദ്രവങ്ങൾ നീങ്ങിയാൽ മതിയല്ലോ. അതിന് ആ ശത്രു നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്ന സംഖ്യ ഇവിടെ കൊടുത്താൽ മതി" എന്നു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കല്പിച്ചു. പോഷ്ണർ പിന്നെ തക്കമൊന്നും പറഞ്ഞില്ല. വെളിച്ചപ്പാട് കല്പിച്ച സംഖ്യയും വഴിപാടായി വേറെ കുറച്ചു പണവും അവിടെ കൊടുത്തിട്ടു മടങ്ങിപ്പോരികയും ഇല്ലത്ത് ഉപദ്രവങ്ങളെല്ലാം ശമിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇനി ഈ അടുത്ത കാലത്തുണ്ടായ മറെറാരു സംഗതി പറയാം.

തൃശ്ശിവപേരൂർനിന്നു ആറുനാഴിക വടക്കു "മുളകുന്നത്തുകാവു" എന്ന സ്ഥലത്തു താമസക്കാരനും ഒരു വാദ്ധ്യാരുമായ ഒരു പരദേശബ്രാഹ്മണൻ തന്റെ ഒരു മകളെ പാലക്കാട്ടുകാരനായ ഒരു ബ്രാഹ്മണനു വേളികഴിച്ചു കൊടുത്തു. വലിയ ധനവാനായിരുന്ന പാലക്കാട്ടുകാരൻ ബ്രാഹ്മണൻ വിവാഹം കഴിച്ചിട്ടു അധികം താമസിയാതെ ചരമഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. അതിനാൽ മുളകുന്നത്തുകാരൻ ബ്രാഹ്മണൻ പുത്രിയുടെ അടുക്കൽ ചെന്ന് ആ വിധവയെ വേണ്ടതുപോലെ രക്ഷിച്ചുകൊള്ളാമെന്നു പറഞ്ഞു വിശ്വസിപ്പിച്ച് അവൾക്കുണ്ടായിരുന്ന സർവ്വസ്വവും എഴുതിവാങ്ങി കൈവശപ്പെടുത്തി. കുറച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ വാദ്ധ്യാർ വിധവയ്ക്കൊന്നും കൊടുക്കാതെയായതിനാൽ അവൾക്ക് ഉണ്ണാനും ഉടുക്കാനും എന്നു വേണ്ട, സകലത്തിനും വലിയ ബുദ്ധിമുട്ടായിത്തീർന്നു. അവൾക്കു പണവും ശേഷിയും സഹായിക്കാനാളുമില്ലാതിരുന്നതിനാൽ വ്യവഹാരത്തിനു പോകാനും നിവൃത്തിയില്ലായിരുന്നു. ഇങ്ങനെയുള്ള ഘട്ടങ്ങളിൽ അവണങ്ങാട്ടു ചാത്തന്മാരെ പ്രാർത്ഥിച്ചാൽ നിവൃത്തിമാർഗ്ഗമുണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുമെന്ന് അവർ ചെറുപ്പത്തിൽത്തന്നെ കേട്ടു ധരിച്ചിരുന്നതിനാൽ ഒടുക്കം അങ്ങനെ ചെയ്തു. തന്റെ കഷ്ടപ്പാടിനു പരിഹാരമുണ്ടാക്കിക്കൊടുത്താൽ ഒരു സംഖ്യ (ആയിരം രൂപയോ മറേറാ) അവണങ്ങാട്ടു കൊടുത്തേക്കാമെന്നായിരുന്നു വിധവയുടെ പ്രാർത്ഥന. പ്രാർത്ഥിച്ച ദിവസംതന്നെ വാദ്ധ്യാരുടെ മഠത്തിൽ ഉപദ്രവങ്ങൾ തുടങ്ങി. ക്രമേണ ഉപദ്രവങ്ങൾ ദുസ്സഹങ്ങളായിത്തീരുകയാൽ വാദ്ധ്യാർ ഏററവും കുഴങ്ങി വശാ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

യി. വേലിയുടെ പച്ചയായുള്ള പത്തലിനും മററും തീപിടിച്ചു കത്തുന്നതുകണ്ടു് അദ്ദേഹം ഏററവും വിസ്മയിക്കുകയും ഭയപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ഉപദ്രവങ്ങൾ സഹിക്കവയ്യാതെ ആയപ്പോൾ അദ്ദേഹം ഒരാളെക്കൊണ്ടു പ്രശ്നം വയ്പിച്ചുനോക്കിച്ചു. ഒരു വിധവയുടെ പ്രാത്ഥനനിമിത്തം അവണങ്ങാട്ടു ചാത്തന്മാരാണു് ഈ ഉപദ്രവങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതെന്നു വിധിക്കുകയാൽ വാദ്ധ്യാർ അവണങ്ങാട്ടു ചെന്നു മുട്ടുപാടിരുന്നു. അപ്പോൾ വെളിച്ചപ്പാടു തുള്ളിവന്നു വിധവ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള സംഖ്യ അവിടെക്കൊടുക്കുകയും വിശേഷിച്ചു് ഒരു വെള്ളാട്ടുകമ്മം കൂടി നടത്തുകയും വിധവയെ വേണ്ടതുപോലെ സംരക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്താൽ ഉപദ്രവങ്ങളെല്ലാം നീങ്ങിപ്പോകുമെന്നു കല്പിക്കുകയും വാദ്ധ്യാർ അപ്രകാരമെല്ലാം ചെയ്യുകയും ഉപദ്രവങ്ങൾ ശമിക്കയും ചെയ്തു.

പിന്നെ മറെറാരാൾക്കു ചില ആഭരണങ്ങൾക്കു എങ്ങനെയോ കാണാതായി. ആ പണ്ടങ്ങൾ കണ്ടുകിട്ടിയാൽ ഇന്ന സംഖ്യ അവണങ്ങാട്ടു ചാത്തന്മാൎക്കു കൊടുത്തേക്കാമെന്നു് അയാൾ പ്രാത്ഥിച്ചു. പിറേറന്നു ആഭരണങ്ങളെല്ലാം കണ്ടുകിട്ടി. എങ്കിലും അയാൾ പ്രാത്ഥനപ്രകാരം ചെയ്തില്ല. കുറച്ചുദിവസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അയാളുടെ ഗൃഹത്തിൽ ചാത്തന്മാരുടെ ഉപദ്രവം കണ്ടുതുടങ്ങി. അതു് അയാൾ അത്ര വകവച്ചില്ല. ക്രമേണ ഉപദ്രവങ്ങൾ കലശലായി. പാക്കുന്ന പുരയ്ക്കും ഉടുത്തിരിക്കുന്ന വസ്ത്രങ്ങൾക്കും തീപിടിക്കുക, ഭക്ഷണസാധനങ്ങളിലും മററും അട്ട, ഗൌളി, പുഴു മുതലായവ ചത്തു കിടക്കുന്നതായിട്ടും കിണററിൽ ഉമി കലക്കിയിരിക്കുന്നതായിട്ടും കാണുക മുതലായ ഉപദ്രവങ്ങൾകൊണ്ടു് ഉണ്ണാനും ഉറങ്ങാനും വെള്ളം കുടിക്കാൻപോലും നിവൃത്തിയില്ലാതെയായിത്തീൎന്നതിനാൽ അയാൾ ആദ്യം നിശ്ചയിച്ച സംഖ്യയും കൊണ്ടു് അവണങ്ങാട്ടു ചെന്നു. അപ്പോൾ വെളിച്ചപ്പാടു തുള്ളി, "ആദ്യമായിരുന്നുവെങ്കിൽ ഈ സംഖ്യ മ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

തിയായിരുന്നു. ഇനി ഇതുകൊണ്ടു മതിയാവുകയില്ല. ഉപദ്രവങ്ങൾ ശമിക്കണമെങ്കിൽ ആദ്യം നിശ്ചയിച്ച സംഖ്യ ഇവിടെ കൊടുക്കുകയും പ്രായശ്ചിത്തമായി ഒരു വെള്ളാട്ട കർമ്മംകൂടി നടത്തുകയും വേണം" എന്നു കല്പിച്ചു. വെള്ളാട്ട കർമ്മം നടത്തുന്ന കാൎയ്യം പ്രയാസമാണെന്നു പറഞ്ഞു് അയാൾ മടങ്ങിപ്പോന്നു. ഉപദ്രവങ്ങൾ വീണ്ടും വൎദ്ധിച്ചു. പതിവായി ഗൃഹത്തിൽ ഉപയോഗിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന പാത്രങ്ങളും മറ്റും കാണാതെയായിത്തുടങ്ങി. അയാളുടെ താക്കോലുകൾ കൂട്ടത്തോടെ കാണാതെയായി. അപ്പോൾ ആഹാരസാധനങ്ങൾ വച്ചുണ്ടാക്കാനും അറയും പെട്ടികളും മറ്റു തുറക്കാനും നിവൃത്തിയില്ലാതെയായിത്തീൎന്നു. അയാൾ താക്കോലുകൾ വേറെ ഉണ്ടാക്കിച്ചു. അവയും കാണാതെയായി. ഇങ്ങിനെ വിഷമിക്കുകയാൽ അയാൾ പിന്നെയും അവണ്ണാട്ടു ചെന്നു് ആദ്യം നിശ്ചയിച്ച സംഖ്യ കൊടുക്കുകയും വെള്ളാട്ടകർമ്മം നടത്തുകയും ചെയ്യാമെന്നു സമ്മതിച്ചു പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ വെളിച്ചപ്പാടു തുള്ളി, "കഴിഞ്ഞ പ്രാവശ്യം വന്നപ്പോളായിരുന്നുവെങ്കിൽ ഇത്രയും മതിയായിരുന്നു. ഇനി ഇതുകൊണ്ടു മതിയാവുകയില്ല. ഉപദ്രവം മാറണമെങ്കിൽ ആദ്യം നിശ്ചയിച്ച സംഖ്യയിലിരട്ടി ഇവിടെ കൊടുക്കുകയും രണ്ടു വെള്ളാട്ടകർമ്മം നടത്തുകയും വേണം" എന്നു കല്പിച്ചു. അപ്പോൾ ഈ ചെന്നയാൾ, "സംഖ്യ ഇരട്ടി ഇവിടെ കൊടുക്കുകയും രണ്ടു വെള്ളാട്ടകർമ്മം നടത്തുകയും ചെയ്താൽ ഉപദ്രവങ്ങൾ മാറുമെന്നുള്ളതിനു ലക്ഷ്യമെന്താണ്? ഇതു ഞാൻ വിശ്വസിക്കണമെങ്കിൽ എന്തെങ്കിലും ദൃഷ്ടാന്തംകാണിച്ചുതരണം" എന്നു പറഞ്ഞു. ഉടനെ വെളിച്ചപ്പാടു, "ആട്ടെ, അതിനു വിരോധമില്ല; നിങ്ങൾ ഇപ്പോൾ പൊയ്ക്കൊള്ളണം. ഇന്നുമുതൽ പത്തു ദിവസത്തേക്കു നിങ്ങളുടെ ഗൃഹത്തിൽ വലിയ ഉപദ്രവമൊന്നും ഉണ്ടാവുകയില്ല. അത്യാവശ്യപ്പെടുന്ന സാധനങ്ങൾ മാത്രം കാണുകയും ചെയ്യും" എന്നു കല്പി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ച്ചു. ഈ കല്പന കേട്ടയുടനെ അയാൾ മടങ്ങി സ്വഗൃഹത്തിലെത്തി. അന്നുമുതൽ അവിടെ ദുസ്സഹമായ വലിയ ഉപദ്രവമൊന്നും ഉണ്ടായില്ല. ഒരു പെട്ടി തുറക്കേണ്ടതായി വന്നാൽ അപ്പോൾ അതിൻെറ താക്കോൽ മാത്രം കാണും. വേറെ ഒരു താക്കോലിന്ന് ആവശ്യപ്പെട്ടാൽ അപ്പോൾ അതു കാണും. മുൻപേ കണ്ടതപ്പോൾ കാണാതെയാകും. ഇങ്ങനെ പത്തുദിവസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഈ ചാത്തൻമാർ സാമാന്യക്കാരല്ലെന്നും, അവരെജ്ജയിക്കുന്ന കാര്യം അസാദ്ധ്യമാണെന്നും ആ മനുഷ്യനു നല്ലപോലെ ബോധമായി. ഒടുക്കം ആയാൾ ഇരട്ടിസംഖ്യ അവിടെ കൊണ്ടുചെന്നു കൊടുക്കുകയും രണ്ടു വെള്ളാട്ടുകർമ്മം നടത്തുകയും അതോടുകൂടി ഉപദ്രവങ്ങളെല്ലാം നീങ്ങുകയും ചെയ്തു.

ഒരു വീട്ടിൽ ഒരാൾ ചാത്തൻ ബാധിക്കുകയാൽ മരിച്ചു. ആ പ്രേതത്തിൻെറ ഉപദ്രവം ആ വീട്ടിൽ കലശലായിത്തീൎന്നു. പ്രശ്നം വയ്പിച്ചുനോക്കിച്ചപ്പോൾ അവണങ്ങാട്ടു ചെന്നു പ്രേതത്തെ വിട്ടുതരുന്നതിന്നു ചാത്തനോട് അപേക്ഷിച്ചാൽ വിട്ടുതരുമെന്നും പ്രേതത്തെ അവിടെനിന്നു ഏറുവാങ്ങിക്കൊണ്ടുവന്നു തിലഹോമാദി സൽക്കർമ്മങ്ങൾ കൊണ്ടു ശുദ്ധിവരുത്തിയാൽ ഉപദ്രവം ശമിക്കുമെന്നും പ്രശ്നക്കാരൻ വിധിച്ചു. അതിനാൽ ആ വീട്ടിലെ അപ്പോഴത്തെ കാരണവരും ബാധയേററു മരിച്ച മനുഷ്യൻെറ അനന്തരവനുമായ ആൾ അവണങ്ങാട്ടു ചെന്നു പ്രേതത്തെ വിട്ടുകൊടുക്കണമെന്ന് അപേക്ഷിക്കുകയും അതിലേക്ക് ഒരു സംഖ്യ താമസിയാതെ അവിടെക്കൊടുത്തുകൊള്ളാമെന്നു സമ്മതിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ സമയം വെളിച്ചപ്പാടു തുള്ളി "പ്രേതത്തെ വിട്ടുതരുന്നതിന്നു വിരോധമില്ല, എന്നാൽ അധികം താമസിക്കാൻ പാടില്ല. ഏഴു ദിവസത്തിനകം സംഖ്യ ഇവിടെ കൊണ്ടുവന്നു കൊടുത്തു പ്രേതത്തെ ഏറുവാങ്ങി കൊണ്ടുപൊയ്ക്കൊള്ളണം" എന്നു കല്പിച്ചു. അങ്ങനെ ചെയ്തുകൊള്ളാമെന്നു സമ്മതിച്ച് ആ ചെന്നയാൾ മടങ്ങി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പ്പോവുകയും ചെയ്തു. എങ്കിലും അവധി കഴിഞ്ഞിട്ടും അയാൾ അപ്രകാരം ചെയ്തില്ല. പിന്നെയും ഏതാനും ദിവസങ്ങൾകൂടി കഴിഞ്ഞതിന്റെ ശേഷം അയാൾ കിടന്നുറങ്ങിയിരുന്ന സ്ഥലത്ത് ആരോ ചെന്നു "പ്രേതത്തെ ഏററുവാങ്ങിക്കൊണ്ടു പൊയ്ക്കൊള്ളണം" എന്നു പറയുന്നതു കേട്ട് അയാൾ ഉണൎന്നു കണ്ണു തുറന്നു നോക്കിയപ്പോൾ അവിടെയെങ്ങും ആരേയും കണ്ടില്ല. ഇങ്ങനെ മൂന്നു ദിവസമായി. എന്നിട്ടും അയാൾ പോയി പറഞ്ഞിരുന്ന സംഖ്യകൊടുക്കുകയോ പ്രേതത്തെ ഏററുവാങ്ങിക്കൊണ്ടുപോരികയോ ചെയ്തില്ല. നാലാംദിവസം രാത്രിയിൽ അയാൾ കിടന്നുറങ്ങിയപ്പോൾ ആരോ ഒരാൾ അവിടെച്ചെന്ന് അയാളുടെ കാലിന്മേൽ പിടിച്ചുവലിച്ചു മുററത്തിട്ടു. അപ്പോൾ അയാൾ ഉണൎന്നുവെങ്കിലും അയാൾക്കു മിണ്ടാൻ വയ്യായിരുന്നു. പിന്നെയും അയാളുടെ കാലിന്മേൽ പിടിച്ചുവലിച്ചിഴച്ച് ഒരു വേലിയുടെ പത്തലുകൾക്കിടയിൽകൂടി പുറത്തു കൊണ്ടുപോയിട്ടു കിഴക്കോട്ടു നോക്കാൻ പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ അവിടെ ഏററവും വലിയതായ ഒരഗ്നിജ്വാല കാണുകയും അയാൾ ബോധരഹിതനായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ അയാളെ പിടിച്ചുവലിച്ചു കൊണ്ടുപോയ ആൾ അവിടെനിന്നു പൊയ്ക്കളഞ്ഞു. ഉടനെ മറേറയാൾക്കു ബോധം വീണു. നേരം വെളുത്തപ്പോൾ അയാൾ സമ്മതിച്ചിരുന്ന സംഖ്യയുംകൊണ്ട് അവണങ്ങാട്ട് എത്തുകയും സംഖ്യ അവിടെ കൊടുക്കുകയും പ്രേതത്തെ ചാത്തന്മാരുടെ അടുക്കൽനിന്ന് ഏററുവാങ്ങുകയും തലേദിവസം രാത്രിയിലുണ്ടായ സംഗതികൾ അവിടെ പരസ്യമായി പ്രസ്താവിക്കുകയും ചെയ്തു. നിലത്തിട്ടു വലിച്ചതിനാൽ അയാളുടെ ദേഹത്തിൽ വളരെ പരുക്കുകൾ പററിയിരുന്നു. അവ അവിടെ കൂടിയിരുന്നവരെല്ലാം കണ്ടു വിസ്മയിക്കുകയും പ്രേതത്തെ ഏററുവാങ്ങിയ യാൾ അപ്പോൾതന്നെ അവിടെനിന്നു മടങ്ങിപ്പോവുകയും ചെയ്തു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പിന്നെയൊരിക്കൽ ഗുരുവായൂരൊരു വീട്ടിൽ ഒരു സ്ത്രീക്ക് ഉന്മാദവും അതോടുകൂടി ഒരു ഗുഹ്യരോഗവും പിടിപ്പെട്ടു. അനേകം വൈദ്യന്മാരെ വരുത്തി പല ചികിത്സകൾ ചെയ്തിട്ടും യാതൊരു ഭേദവും കാണാഴ്കയാൽ ചില പ്രശ്നക്കാരെ വരുത്തി പ്രശ്നം വെപ്പിച്ചു നോക്കിച്ചു. അപ്പോളവർ "ഇതു കേവലം രോഗമല്ല, ബാധോപദ്രവംകൂടിയുണ്ട്. ബാധകളെ കഴിക്കാതെ ചികിത്സ ചെയ്താൽ ഒരു ഫലവുമുണ്ടാവുകയില്ല. ആദ്യം ബാധകളെ കഴിക്കുകയാണ വേണ്ടതു്. പിന്നെ ചികിത്സയും ചെയ്യണം" എന്നു വിധിച്ചു. അതിനാൽ ചില മന്ത്രവാദികളെ വരുത്തി പലതും ചെയ്യിച്ചു. അതുകൊണ്ടും ഒരു ഫലവും ഉണ്ടായില്ല; പിന്നെ അതിപ്രസിദ്ധനായ ഒരു വലിയ മാന്ത്രികനെ വരുത്തി ചിലതൊക്കെക്കൂടി ചെയ്യിച്ചു. അയാൾ പുരസ്കൃത്തു പൂജ കഴിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ വീട്ടിന്റെ വടക്കേഭാഗത്തു മൂന്നാലാളുകൾ കൂടി നിന്ന് ചിരിക്കുന്നതു കേട്ടു. അതാരാണെന്നറിയുന്നതിനായി ഉടനെ ചിലർ ഓടിച്ചെന്നു നോക്കീട്ട് അവിടെയെങ്ങും ആരേയും കണ്ടില്ല. പിന്നെ മന്ത്രികൻ പൂജയെല്ലാം കഴിഞ്ഞു ബലിയുഴിയുന്നതിനായി അതിനു വേണ്ടതെല്ലാമെടുത്തുംകൊണ്ടു പുറത്തേക്കിറങ്ങിയപ്പോൾ വീട്ടിന്റെ കിഴക്കേഭാഗത്തു പത്തുപന്ത്രണ്ടുപേർ കൂടിനിന്നു കൈകൊട്ടിച്ചിരിക്കുന്നതു കേട്ടു. അപ്പോഴും ചെന്നു നോക്കീട്ട് ആരേയും കണ്ടില്ല. ബലിയുഴിച്ചിൽ കഴിഞ്ഞു് എല്ലാവരും അകത്തു ചെന്നപ്പോൾ അവിടെ വിളക്കുകളെല്ലാം കെട്ട് അന്ധകാരം നിറഞ്ഞിരുന്നു. വീണ്ടും വിളക്കുകൾ കത്തിക്കാൻ നോക്കിയപ്പോൾ വിളക്കൊന്നും അവിടെക്കാണ്മാനില്ലായിരുന്നു. അപ്പോൾ വീട്ടിന്റെ തെക്കുവശത്തു് ഒരു ശബ്ദം കേൾക്കുകയാൽ അവിടെച്ചെന്നു നോക്കി. അപ്പോൾ വിളക്കുകളെല്ലാം അവിടെ കിടക്കുന്നതായി കണ്ടു. ഇതുയുമായപ്പോഴേക്കും മന്ത്രവാദിയും ഭയവിഹ്വലനായിത്തീർന്നു. അ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

യാൾ ആ രാത്രി ഒരുവിധത്തിൽ അവിടെക്കഴിച്ചുകൂട്ടി. നേരം പ്രഭാതമായപ്പോൾ അയാൾ ദക്ഷിണ വാങ്ങാതെയും യാത്ര പറയാതെയും പ്രാണഭീതിയോടുകൂടി അവിടെനിന്നു പോയി. അയാളുടെ മന്ത്രവാദംകൊണ്ടും രോഗിണിക്ക് ഒരു ഭേദവുമുണ്ടായതുമില്ല.

പിന്നെ ആ ദേശത്തുള്ള പല യോഗ്യന്മാർ ആ വീട്ടിൽകൂടി "ഇനി നമുക്ക് ഇങ്ങനെയൊന്നുമായാൽ പോരാ, ഇപ്പോൾപലരെക്കൊണ്ടു മന്ത്രവാദങ്ങളുംചികിത്സകളും ചെയ്യിച്ചു;കുട്ടവമുതൽ പണവുംചെലവായി; ഒരു ഫലവുമുണ്ടായതുമില്ല. ഇനി നമുക്ക് ഒരു നല്ല പ്രശ്നക്കാരനെക്കൊണ്ടു രാശി വയ്പിച്ചു നോക്കിച്ചിട്ടുവേണം എന്തെങ്കിലും ചെയ്യാൻ. നമുക്കു പ്രസിദ്ധന്മാരായി നാലഞ്ചു പ്രശ്നക്കാരുടെ പേരെഴുതി നറുക്കിട്ടെടുക്കാം. അതിൽ ആരുടെ പേരു വരുന്നുവോ ആ ആളെക്കൊണ്ടു പ്രശ്നം വയ്പിക്കണം" എന്ന് ആലോചിച്ചു നിശ്ചയിച്ചു നറുക്കിട്ടുനോക്കി. അപ്പോൾ പാഴൂർ കണിയാരുടെ പേരാണു വന്നത് അതിനാൽ ആ വീട്ടിലുള്ള ചില പുരുഷന്മാർ പാഴൂർ പടിപ്പുരയിൽ ചെന്നു രാശിവയ്പിച്ചു നോക്കിച്ചു. അപ്പോഴാണു സംഗതി വെളിപ്പെട്ടത്. സമീപസ്ഥനായ ഒരു പുരുഷൻ ചില രഹസ്യകാരണങ്ങളാൽ ആ സ്ത്രീയോടു മുഷിഞ്ഞ് അവരെ ഉപദ്രവിക്കാനായി അവണങ്ങാട്ടു ചാത്തന്മാർക്ക് ഒരു സംഖ്യ പഴിപാടു നിശ്ചയിച്ചു പ്രാർത്ഥിക്കുകയാൽ ആ ചാത്തന്മാരുടെ വിരോധം നിമിത്തമാണു ഈ രോഗങ്ങളുണ്ടായിരിക്കുന്നതെന്നും, ഇതിന് അവണങ്ങാട്ടു ചെന്നു കല്പനകേട്ടു കല്പനപ്രകാരം ചെയ്താൽ രോഗങ്ങൾ ശമിക്കുമെന്നും കണിയാർ വിധിച്ചു. പിന്നെ ആ വീട്ടുകാർ അവണങ്ങാട്ടുപോയി കല്പന കേൾക്കാനായി കാത്തുനിന്നു. അപ്പോൾ വെളിച്ചപ്പാടു തുള്ളി. "നിങ്ങളുടെ ശത്രു നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്ന സംഖ്യ ഇന്നതാണ്. ഇതിവിടെ കൊടുത്താൽ സ്ത്രീക്കു രോഗങ്ങളെല്ലാം മാറി സുഖമാകും" എന്നു ക

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ല്പിച്ചു. അവർ കല്പനപ്രകാരമുള്ള സംഖ്യ അവിടെ കൊടുക്കുകയും സ്ത്രീ അചിരേണ സ്വാസ്ഥ്യയായിത്തീരുകയും ചെയ്തു.

ഇങ്ങനെ അവണങ്ങാട്ട ചാത്തന്മാരെക്കുറിച്ച് ഇനിയും പല സംഗതികൾ പറയാനുണ്ട്. ഇത്രയും പറഞ്ഞതുകൊണ്ടുതന്നെ ആ ചാത്തന്മാർ കുട്ടം നിസ്സാരന്മാരല്ലെന്നും വലിയ വിഷമക്കാരാണെന്നും സ്പഷ്ടമാകുന്നുണ്ടല്ലോ. അതിനാൽ ഇനി അധികം വിസ്തരിക്കണമെന്നു വിചാരിക്കുന്നില്ല.

൰൧. കുട്ടഞ്ചേരി മൂസ്സ്.

അഷ്ടവൈദ്യന്മാരുടെ ഇല്ലങ്ങൾ ഇപ്പോൾ എട്ടു മാത്രമേ ഉള്ളുവെങ്കിലും അവ ഒരുകാലത്തു ശാഖോപശാഖകളായി വർദ്ധിച്ചു പതിനെട്ടായിത്തീർന്നിരുന്നു. അക്കാലത്തു കുട്ടഞ്ചേരി മൂസ്സിനുതന്നെ മൂന്നില്ലങ്ങളുണ്ടായിരുന്നുവെന്നും ആ മൂന്നു സ്ഥലങ്ങളിലും പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം ഓരോ ശാഖക്കാർ താമസിച്ചിരുന്നുവെന്നും കേട്ടിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ ഒരില്ലം കൊച്ചിശ്ശീമയിൽ തലപ്പിള്ളിത്താലൂക്കിൽ കണ്ടാണശ്ശേരി വില്ലേജിൽ വട്ടതല ദേശത്തായിരുന്നു. അതുവളരെക്കാലം മുൻപുതന്നെ നാമാവശേഷമായിപ്പോയി. പിന്നെയൊന്നു തലപ്പിള്ളിത്താലൂക്കിൽത്തന്നെ കുമരനെല്ലൂർ (വടക്കാഞ്ചേരി) ദേശത്താണ്. ആ ഇല്ലവും മൂസ്സിന്റെ സ്വന്തമായി ഒരു ക്ഷേത്രവും ഏതാനും വസ്തുക്കളും അവിടെ ഇപ്പോഴുമുണ്ട്. എങ്കിലും ആ ഇല്ലത്തും കുറച്ചുകാലമായിട്ട് ആരും ചെന്നു സ്ഥിരമായി താമസിക്കാറില്ല. ഇപ്പോൾ ഈ ഇല്ലക്കാരുടെ സ്ഥിരവാസം ബ്രിട്ടീഷ് മലബാറിൽ പൊന്നാനിത്താലൂക്കിൽ ചാഴിയാട്ടിരി അംശത്തിൽ അകലാണം (അകലക്കണ്ണു) ദേശത്താണ്. ഏതു ദേശത്തായാലും ഇല്ലപ്പേരു "കുട്ടഞ്ചേരി" എന്നുതന്നെയാണു പറയുക പതിവ്. എങ്കിലും ഈയില്ലത്തിന്

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ആ ദേശത്തുള്ളവരിൽ ചിലർ "നരകലമണ്ണൻ" എന്നും പറയാറുണ്ട്.

മുൻകാലങ്ങളിൽ കേരളീയരാജാക്കന്മാർ ഓരോരുത്തരും അഷ്ടവൈദ്യന്മാരിൽ ആരെയെങ്കിലും ഒരാളെ സ്വന്തം വൈദ്യനായിട്ടുവെച്ചു ചില അനുഭവങ്ങൾ പതിവായി കൊടുത്തുവന്നിരുന്നു. അക്കൂട്ടത്തിൽ കൊച്ചി രാജാവു തന്റെ പ്രധാനവൈദ്യനാക്കിവെച്ചതു കുട്ടഞ്ചേരി മൂസ്സിനെ ആണ്. അതിനാൽ, പണ്ടത്തെ ആ പതിവനുസരിച്ചു കൊച്ചി രാജകുടുംബത്തിൽനിന്നു കുട്ടഞ്ചേരി മൂസ്സിനു കൊല്ലംതോറും വർഷാശനമായി അഞ്ഞൂറും "താനം"വകയായി നൂറെറാന്നും "കലം"വകയായി അൻപത്തൊന്നും പുത്തൻവീതം ഇപ്പോഴും കൊടുത്തുവരുന്നുണ്ട്. (പുത്തൻ എന്നതു് ഏതാനും കൊല്ലങ്ങൾക്കു മുൻപുവരെ കൊച്ചി രാജ്യത്തു നടപ്പുണ്ടായിരുന്നതും പത്തു പൈ വിലയുള്ളതുമായ ഒരു വെള്ളിനാണയമാണ്) ഈ സംഖ്യകളെല്ലാം അതാതുകാലത്തു നാടുവാഴുന്ന വലിയതമ്പുരാന്റെ തിരുനാൾദിവസമാണു കൊടുക്കുക പതിവ്.

ചിലക്കു പുത്തരിച്ചോറുണ്ടാൽ വയറ്റിൽ സുഖക്കേടുണ്ടാകാറുണ്ടല്ലോ. ഇരിങ്ങാലക്കുടെ കൂടൽമാണിക്യദേവനും അങ്ങനെയുള്ള ഒരാളാണത്രെ. അവിടേയ്ക്കും പുത്തരിനിവേദ്യം കഴിഞ്ഞാൽ സുഖക്കേടുണ്ടാകുമെന്നാണു വെച്ചിരിക്കുന്നതു്. കൂടൽമാണിക്യദേവനു് ആണ്ടുതോറും പുത്തരിനിവേദ്യം തുലാമാസത്തിൽ തിരുവോണദിവസം മകരംരാശി സമയത്താണു പതിവ്. അതു കഴിഞ്ഞാൽ പിറ്റേദ്ദിവസം ഒരു മുക്കുടിനിവേദ്യവും പതിവുണ്ട്. മുക്കുടി വയറ്റിൽസ്സുഖക്കേടിനു വിധിച്ചിട്ടുള്ളതാണല്ലോ. കൂടൽമാണിക്യദേവനു മുക്കുടിക്കുള്ള മരുന്നുകൾ അവിടെക്കൊണ്ടുചെന്നു ബ്രാഹ്മണരെക്കൊണ്ട് അരപ്പിച്ചു പാകപ്പെടുത്തിച്ചു കൊടുക്കുന്നതിനുള്ള ചുമതല കുട്ടഞ്ചേരി മൂസ്സിനാണ്. മൂസ്സ മരുന്നുകളുംകൊണ്ടു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പൂത്തരിയുടെ തലേദിവസം ഇരിങ്ങാലക്കുടെ എത്തണം. മരുന്നുകൾ ഇല്ലത്തുനിന്നുതന്നെ കൊണ്ടുപോവുകയാണു പതിവ്. അവ എന്തെല്ലാമാണെന്നു കുട്ടഞ്ചേരി മൂസ്സന്മാർക്കല്ലാതെ മററാക്കും അറിഞ്ഞുകൂട. അവർ ആ യോഗം അന്യന്മാർക്ക് പറഞ്ഞുകൊടുക്കാറില്ല. ഈ മരുന്നുകൾ കൊണ്ടുചെന്നു കൊടുക്കുന്ന വകയ്ക്കു മൂസ്സിനു ദേവസ്വത്തിൽനിന്നു കൊല്ലത്തിൽ നൂറു പറ നെല്ലും കമ്മികളുടെ സഭവക സ്വത്തിൽനിന്നു് ഒരു ഉറുപ്പികയും വീതം അനുഭവം കൊടുത്തുവരുന്നുണ്ട്. ഈ മുക്കുടി സേവിച്ചാൽ സകല രോഗങ്ങളും—വിശേഷിച്ച് എല്ലാ ഉദരരോഗങ്ങളും ശമിക്കുമെന്നാണു വിശ്വാസം. അതിനാൽ മുക്കുടിനിവേദ്യദിവസം കൂടൽമാണിക്യക്ഷേത്രത്തിൽ ദർശനത്തിനായി അസംഖ്യമാളുകൾ ചെല്ലുകയും ചെല്ലുന്നവർക്കൊക്കെ മുക്കുടി കൊടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. എന്നു മാത്രമല്ല, ഈ ദിവ്യൌഷധം ദേവസ്വത്തിൽനിന്നു കൊച്ചി രാജകുടുംബത്തിലേക്കും എത്തിച്ചുകൊടുക്കുക പതിവാണ്.

ഈ മുക്കുടിക്കു മരുന്നുകൾ കൊടുക്കാനുള്ള അവകാശം കുട്ടഞ്ചേരി മൂസ്സിനു സിദ്ധിച്ചതിനെക്കുറിച്ചു കേട്ടിട്ടുള്ള ഐതിഹ്യം താഴെച്ചേർക്കുന്നു.

പണ്ടൊരിക്കൽ ഒരു കുട്ടഞ്ചേരിമൂസ്സു തെക്ക് എവിടെയോ പോകുന്നതിനായി തൃശ്ശിവപേരൂർ വഴി പുറപ്പെട്ട് ഒരു ദിവസം ഏകദേശം പത്തുനാഴിക രാച്ചെന്ന സമയം ഇരിങ്ങാലക്കുടെ വടക്കുവശത്തുള്ള പാടത്തെത്തി. അപ്പോൾ ശരൽക്കാലമായിരുന്നതിനാൽ ചന്ദ്രിക നല്ലപോലെ പ്രകാശിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ട് അവിടെ ഒരാൾ ഇരിക്കുന്നതായിക്കണ്ടു. മൂസ്സ് കടന്നുപോയപ്പോൾ അവിടെ ഇരുന്നിരുന്നയാൾ അദ്ദേഹത്തെ അടുക്കൽ വിളിച്ച് അദ്ദേഹം ആരാണെന്നും എവിടെപ്പോവുകയാണെന്നും മററും ചോദിച്ചറിഞ്ഞതിന്റെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശേഷം, "ഇന്നു പുത്തരിച്ചോറുണ്ടതുകൊണ്ടു് എനിക്കു വയററിൽ നല്ല സുഖമില്ല. കൂടെക്കൂടെ വയറിളകിപ്പോകുന്നു. ഇതാ ഇപ്പോൾത്തന്നെ മലവിസർജ്ജനത്തിനായിട്ടാണു് ഞാനിവിടെ വന്നതു്. അതിനാൽ മൂസ്സു് ഒരു മുക്കുടിക്കു വേണ്ടുന്ന മരുന്നുകൾ നാളെ രാവിലെ ബ്രാഹ്മണരെക്കൊണ്ടു് അരപ്പിച്ചു കൂടൽമാണിക്യസ്വാമിയുടെ നടയിൽ വെപ്പിച്ചു കൊടുക്കണം. ശേഷം വേണ്ടുന്നതെല്ലാം അവിടെയുള്ളവർ ചെയ്തുകൊള്ളും. എന്നെ അവിടെക്കണ്ടില്ലെങ്കിലും ഞാനവിടെ ഉണ്ടെന്നുതന്നെ വിശ്വസിച്ചുകൊള്ളണം" എന്നു പറയുകയും ഉടനെ അദൃശ്യനായിബ്ഭവിക്കുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ മൂസ്സു വിസ്മയപരവശനായിട്ടു്, "ഈ ആൾ കേവലം മനുഷ്യനല്ല. മനുഷ്യാകൃതി കൈക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു ദേവനോ മററോ ആയിരിക്കണം. ഒരു സമയം കൂടൽമാണിക്യസ്വാമിതന്നെയാണെന്നും വരാം. ഏതായാലും ഈ ദിവ്യൻ പറഞ്ഞതുപോലെ ചെയ്യാതെ പോകുന്നതു ശരിയല്ല" എന്നു വിചാരിച്ചു് ഉടനെ കൂടൽമാണിക്യക്ഷേത്രസന്നിധിയിലെത്തി, അന്നു് അവിടെത്താമസിച്ചു. ആ രാത്രിയിൽത്തന്നെ കൂടൽമാണിക്യക്ഷേത്രത്തിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർക്കും മേൽശാന്തി മുതലായവർക്കും ഒരു സ്വപ്നമുണ്ടായി. അവർ ഉറങ്ങിക്കിടന്നിരുന്നപ്പോൾ ആരോ ഒരാൾ അടുക്കൽച്ചെന്നു, "നാളെ രാവിലെ കുട്ടഞ്ചേരിമൂസ്സു് ഇവിടെവന്നു് ഒരു മുക്കുടിക്കുള്ള മരുന്നുകൾ അരപ്പിച്ചു നടയിൽ വെയ്ക്കും. അതെടുത്തു കലക്കിത്തിളപ്പിച്ചു മുക്കുടിയാക്കി നിവേദിക്കുകയും മരുന്നുകൾ കൊണ്ടുവരുന്നതിന്റെ പ്രതിഫലമായി മൂസ്സിനു ദേവസ്വത്തിൽനിന്നു നൂറെറാന്നു പറ നെല്ലു കൊടുക്കുകയും ഇതും പതിവുകണക്കിൽച്ചേർത്തു കൊല്ലംതോറും പുത്തരിയുടെ പിറേറദിവസം മുക്കുടിനിവേദ്യവും പതിവായി നടത്തുകയും ചെയ്യണം" എന്നു പറഞ്ഞതായിത്തോന്നി. അവർക്കെല്ലാവർക്കും ഈ സ്വപ്നമുണ്ടായതു് ഒരേസമയത്തും ഒരേ വിധ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ത്തിലുമായിരുന്നു. പിറേറദിവസം രാവിലെ അവരെല്ലാവരും ഈ സംഗതി പരസ്പരം പറയുകയും ദേവസ്വക്കാർ ഒരു പ്രശ്നക്കാരനെ വരുത്തി കൂടൽമാണിക്യസ്വാമിയുടെ നടയിൽ വെച്ചു പ്രശ്നം വെയ്പിച്ചു നോക്കിക്കുകയും അവരുടെ അടുക്കൽച്ചെന്നു മേൽപ്പറഞ്ഞ പ്രകാരം പറഞ്ഞതു കൂടൽമാണിക്യസ്വാമിതന്നെയാണെന്നു പ്രശ്നക്കാരൻ വിധിക്കുകയും അപ്പോഴേയ്ക്കും കുട്ടഞ്ചേരി മൂസ്സ മരുന്നുകൾ അരപ്പിച്ചു നടയിൽ കൊണ്ടുചെന്നു വെയ്ക്കുകയും അന്നേദിവസം രാത്രിയിൽ കരാൾ പാടത്തുവെച്ചു തന്നോടു പറഞ്ഞ വിധം ദേവസ്വക്കാരേയും മറ്റും ഗ്രഹിപ്പിക്കുകയും ശാന്തിക്കാർ ആ മരുന്നെടുത്തു മുക്കുടിയാക്കി ദേവനു നിവേദിക്കുകയും ദേവസ്വക്കാർ മൂസ്സിനു ആറെറാന്നു പറ നെല്ലു കൊടുക്കുകയും അതു പതിവായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. ഇപ്രകാരം ആ മുക്കുടി നിവേദ്യം ഇപ്പോഴും അവിടെ നടന്നുവരുന്നുണ്ട്.

കുട്ടഞ്ചേരി മൂസ്സന്മാർ വൈദ്യശാസ്ത്രം അഭ്യസിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ "നെല്ലുവായി" ക്ഷേത്രത്തിൽച്ചെന്നു് ഒരു സംവത്സരം ഭജിച്ചതിനു ശേഷമേ ചികിത്സകൾ ചെയ്തുതുടങ്ങാറുള്ളു. ഇതിനെക്കുറിച്ചു കേട്ടിട്ടുള്ള കാരണവും താഴെ ചേർക്കുന്നു.

ഒരു കാലത്തു കുട്ടഞ്ചേരി മൂസ്സിന്റെ ഇല്ലത്തു ജ്യേഷ്ഠാനുജന്മാരായി രണ്ടുപേരുണ്ടായിരുന്നു. ബുദ്ധിയും ശാസ്ത്രജ്ഞാനവും ആ രണ്ടുപേർക്കും ഒരുപോലെതന്നെയായിരുന്നു. എങ്കിലും ജ്യേഷ്ഠൻമൂസ്സിനു ഭാഗ്യവും കൈപ്പുണ്യവും വളരെ കുറവായിരുന്നു. അതിനാൽ ചികിത്സാവിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു പ്രസിദ്ധിയും പ്രചാരവും അനുജൻമൂസ്സിനെപ്പോലെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. രോഗവിവരങ്ങൾ അറിയിക്കുന്നതിനായും രോഗികളെക്കാണിക്കുന്നതിനു മൂസ്സിനെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോകുന്നതിനായും ഇല്ലത്തു വന്നവരാരും ജ്യേഷ്ഠൻ മൂസ്സിനെ അന്വേഷിക്കുകയും കാണുകയും ചെയ്തിരുന്നില്ല. എല്ലാവരും അനുജൻ മൂസ്സിനെത്തന്നെയാണു കാണുകയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോവുകയും മറ്റും ചെയ്തിരുന്നതു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അങ്ങിനെയിരുന്ന കാലത്ത് അക്കാലത്തെ സാമൂതിരിപ്പാട്ടിലേക്കു് എന്തോ രോഗം ബാധിക്കകയാൽ അനുജൻമൂസ്സിനെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു ചെല്ലാനായി ആളെ അയച്ചു. അയക്കപ്പെട്ടയാൾ മൂസ്സിന്റെ ഇല്ലത്തു ചെന്നപ്പോൾ അനുജൻ മൂസ്സ് അവിടെയില്ലായിരുന്നു. അതിനാൽ ആ ആൾ ജ്യേഷ്ഠൻ മൂസ്സിനെക്കണ്ടു വിവരം പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ജ്യേഷ്ഠൻ മൂസ്സ് "അനുജൻ ഇപ്പോൾ ഇവിടെയില്ല. ഒരു ദൂരസ്ഥലത്തു പോയിരിക്കയാണ് മടങ്ങിവരുന്നതിന് ഏതാനും ദിവസത്തെ താമസമുണ്ടായേക്കും. അതിനാൽ ഞാൻ നിങ്ങളോടുകൂടി വന്നേക്കാം" എന്നു പറഞ്ഞു. ഉടനെ ആ വന്നയാൾ "അങ്ങു വേണമെന്നില്ല. അനുജൻ മൂസ്സിനെ കൊണ്ടു ചെല്ലുന്നമെന്നാണു കല്പന" എന്നു പറഞ്ഞു മടങ്ങിപ്പോയി. അപ്പോൾ ജ്യേഷ്ഠൻ മൂസ്സിനു് അപാരമായ മനസ്താപമുണ്ടായി. "കഷ്ടം! ഈശ്വരാ! എന്റെ സ്ഥിതി ഇങ്ങനെയായല്ലോ. ഞാനും അനുജനും പഠിച്ചിട്ടുള്ളതു് ഒരുപോലെയാണ് എങ്കിലും എന്നെ ആർക്കും ആവശ്യമില്ല. എല്ലാവൎക്കും അനുജൻ മതി. ഈ സ്ഥിതിയിൽ ഞാൻ ജീവിച്ചിരിക്കുന്നതെന്തിനാണ്? ഞാൻ ഇങ്ങിനെയായിപ്പോയതു് എനിക്ക് അനുജനുള്ളതുപോലെ ഈശ്വരാധീനമില്ലാഞ്ഞിട്ടായിരിക്കണം. അതിനാൽ ഇവിടെ ഈശ്വരനെ സേവിക്കുക തന്നെയാണു വേണ്ടതു്' എന്നു് ആലോചിച്ചു നിശ്ചയിച്ചുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹം ഇല്ലത്തിനു സമീപത്തുള്ള നെല്ലുവായിൽ ക്ഷേത്രത്തിൽച്ചെന്നു വലിയ നിഷ്ഠയോടുകൂടി ഭജനം തുടങ്ങി. മൂസ്സിനു തലപ്പിള്ളിത്താലൂക്കിൽ വടക്കാഞ്ചേരിയിലുള്ള ഇല്ലത്തുനിന്നു് ഏകദേശം ആറു നാഴിക പടിഞ്ഞാറാണു നെല്ലുവായിൽ ക്ഷേത്രം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു്. അതിനാൽ വിചാരിച്ചു ദിവസംതന്നെ അദ്ദേഹത്തിനു ഭജനം തുടങ്ങാൻ സാധിച്ചു. ഒരു സംവത്സരം ഭക്തിപൂൎവ്വം ധന്വന്തരിയെ സേവിച്ചതിന്റെ ശേഷം ജ്യേഷ്ഠൻ മൂസ്സ് മടങ്ങി ഇല്ലത്തെത്തി. അക്കാലം മുതൽ അദ്ദേഹത്തെക്കാണാൻ രോഗി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കരം ധാരാളമായി വന്നു തുടങ്ങുകയും അദ്ദേഹം ചെയ്ത ചികിത്സകളെല്ലാം ശരിയായി ഫലിച്ചു തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. ക്രമേണ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കീൎത്തി ലോകത്തിൽ സൎവ്വത്ര വ്യാപിച്ചു. ജ്യേഷ്ഠൻ മൂസ്സ ചികിത്സിച്ചാൽ അസാധ്യരോഗങ്ങളും ഭേദമാകുമെന്നൊരു വിശ്വാസം ജനങ്ങൾക്കു വരെക്കു ഉണ്ടായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. ഒരു കൊല്ലത്തിനു മുമ്പു സാമൂതിരിപ്പാട്ടിലേയ്ക്കു ആരംഭിച്ചിരുന്ന ദീനം അനുജൻ മൂസ്സിന്റെ ചികിത്സകൊണ്ടു സ്വല്പം ശമിച്ചിരുന്നുവെന്നല്ലാതെ അപ്പോഴും നല്ലപോലെ ഭേദമായിരുന്നില്ല. അതിനാൽ സാമൂതിരിപ്പാട്ടിന്നു ആളയച്ചു ജ്യേഷ്ഠൻ മൂസ്സിനെ കൊണ്ടുപോയി. ജ്യേഷ്ഠൻ മൂസ്സിന്റെ ചികിത്സകൊണ്ടു സാമൂതിരിപ്പാട്ട് അചിരേണ പൂൎണ്ണസുഖത്തെ പ്രാപിക്കുകയും അവിടനിന്നു മൂസ്സിനു വിലപിടിച്ച പല സമ്മാനങ്ങൾ ലഭിക്കുകയും ചെയ്തു. അക്കാലം മുതൽക്കാണു കട്ടഞ്ചേരിമൂസ്സന്മാർ വൈദ്യശാസ്ത്രം അഭ്യസിച്ചു കഴിഞ്ഞാൽ നെല്ലുവായിൽ ക്ഷേത്രത്തിൽ സംവത്സരഭജനം കൂടികഴിഞ്ഞിട്ടേ ചികിത്സിച്ചു തുടങ്ങാവു എന്നുള്ള ഏൎപ്പാടു വെച്ചതു്

കട്ടഞ്ചേരി മൂസ്സന്മാർ അവരുടെ പൂൎവ്വന്മാരുടെ അടുക്കലല്ലാതെ അന്യന്മാരുടെ അടുക്കൽ വൈദ്യശാസ്ത്രം പഠിക്കുക പതിവില്ല. നേരെ മറിച്ചു് അവിടെച്ചെന്നു പലരും പഠിക്കാറുമുണ്ടു്. അഷ്ടവൈദ്യന്മാരിൽത്തന്നെ പ്രസിദ്ധന്മാരായിരുന്ന എളേടത്തു തൈക്കാട്ടു മൂസ്സ്, ത്രിശ്ശിവപേരൂർ തൈക്കാട്ടു മൂസ്സ്, ആലത്തൂർനമ്പി, ചീരട്ടമൺ മൂസ്സ മുതലായവർ കട്ടഞ്ചേരിമൂസ്സിന്റെ ശിഷ്യന്മാരായിരുന്നുവല്ലോ.

കഴിഞ്ഞുപോയ കട്ടഞ്ചേരി വാസുദേവൻ (അപ്പൻ) മൂസ്സവർകൾ വൈദ്യശാസ്ത്രം പഠിപ്പിക്കുന്നതിന്നു ഏററവും സമൎത്ഥനായിരുന്നു. അഷ്ടാംഗഹൃദയത്തിന്റെ അൎത്ഥം പറയുന്നതിന്നു അവിടത്തെപ്പോലെ ആരുമില്ലായിരുന്നുവെന്നുള്ളതു പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. പണ്ടു അഷ്ടവൈദ്യന്മാരിലാരും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അഷ്ടാംഗഹൃദയത്തിൽ സൂത്രസ്ഥാനം നായന്മാർ മുതലായവരെ പഠിപ്പിക്കാറില്ലായിരുന്നു. ആ സ്ഥാനം നായന്മാർ മുതലായവരേയും ആദ്യമായി പഠിപ്പിച്ചു തുടങ്ങിയതു് ഈ അപ്പൻ മൂസ്സവർകളാണു. ആ സ്ഥാനം പഠിക്കുന്നവർ അതു പഠിച്ചു കഴിയുന്നതുവരെ നാവിടത്തെ ക്ഷേത്രത്തിൽ ഭജിക്കണമെന്നുകൂടി അവിടേക്കു നിർബ്ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നു.

ഈ അപ്പൻ മൂസ്സവർകളുടെ ജ്യേഷ്ഠന്റെ പുത്രനായ ഇപ്പോഴത്തെ അച്ചൻ മൂസ്സവർകൾ ചികിത്സാവിഷയത്തിൽ സ്വല്പം ഔദാസീന്യമുള്ള ആളാണെങ്കിലും ശാസ്ത്രം നല്ലപോലെ പഠിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു നല്ല വൈദ്യനാണ്. ഈ മൂസ്സവർകളെപ്പോലെ ജാമാതൃഭാഗ്യം ഇതിനു മുമ്പു് ആ ഇല്ലത്തു മറ്റാർക്കുമുണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അഷ്ടവൈദ്യന്മാരുടെ മിക്ക കുടുംബങ്ങളിലേക്കും സ്വപുത്രിമാരെ വിവാഹം കഴിച്ചു കൊടുത്തു് അവരുടെയെല്ലാം ബന്ധുത്വം സമ്പാദിക്കാൻ സംഗതിയായതു് ഒരു വലിയ ഭാഗ്യമാണല്ലോ.

൯. പള്ളിവാണപ്പെരുമാളും
കിളിരൂർദേശവും.

പണ്ടു കേരളചക്രവർത്തികളായി വാണിരുന്ന പെരുമാക്കന്മാരിൽ ഒരാളെ 'പള്ളിവാണപ്പെരുമാൾ' എന്നാണു പറഞ്ഞുവന്നിരുന്നതു്. ഇദ്ദേഹം ജന്മനാ ഒരു ഹിന്ദുവായിരുന്നുവെങ്കിലും മനസ്ഥൈര്യം കുറഞ്ഞ ആളായിരുന്നതിനാൽ ചിലരുടെ ഉപദേശം നിമിത്തം പിന്നീടു ബുദ്ധമതക്കാരനായിത്തീർന്നു. ഈ പെരുമാൾ കേരളത്തിൽ പല സ്ഥലങ്ങളിൽ സഞ്ചരിക്കുകയും താമസിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അക്കൂട്ടത്തിൽ തിരുവിതാംകൂറിലും അദ്ദേഹം ചില സ്ഥലങ്ങളിൽ നിവസിച്ചിരുന്നതായി ഐതിഹ്യമുണ്ടു്. എന്നു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മാത്രമല്ല, ഇതിലേക്കു ചില ലക്ഷ്യങ്ങൾ ഇന്നും കാണ്മാനുമുണ്ട്. ഇദ്ദേഹം തിരുവിതാംകൂറിൽ താമസിച്ചിരുന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽ പ്രധാനമായിട്ടുള്ളതു കോട്ടയം താലൂക്കിൽ ചേന്ന 'കിള്ളിരൂർ' എന്ന ദേശമാണു. അവിടെ അദ്ദേഹം വിഹാരാകൃതിയിൽ ഒരു ദേവാലയം പണി കഴിപ്പിക്കുകയും അതിൽ ബുദ്ധദേവനെ പ്രതിഷ്ഠിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ ദേവവിഗ്രഹം ബുദ്ധമുനി ബ്രഹ്മധ്യാനം ചെയ്തുകൊണ്ടു യോഗമുദ്രയോടുകൂടി അശ്വത്ഥമൂലത്തിങ്കൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന വിധത്തിലുള്ളതാണ്. മടിവരെ നീണ്ട താടിമീശയോടുകൂടിയ ആ ബിംബം കണ്ടാൽ ഒത്തു് ഒരു മുനിയുടേതാണെന്നു ആക്കാമനസ്സിലാകും. ത്രിപുരന്മാരെപ്പാഷാണ്ഡന്മാരായിത്തീക്കാനായിട്ടു ബുദ്ധമുനിയായിത്തീർന്നതു സാക്ഷാൽ മഹാവിഷ്ണുതന്നെയാണല്ലോ. അതു വിചാരിച്ചിട്ടല്ലെങ്കിലും അദ്ദേഹം ആ ദേവനെ ഭക്തിപൂർവ്വം സേവിക്കുകയും ബുദ്ധമതപ്രചാരത്തിനായി വളരെ പരിശ്രമിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടാണ് അവിടെത്താമസിച്ചിരുന്നതു്. അതിനാൽ മലയാളബ്രാഹ്മണർക്ക് അദ്ദേഹത്തോട് ഒട്ടും രസമില്ലായിരുന്നു. മലയാളബ്രാഹ്മണരിൽ ചിലരെങ്കിലും കിള്ളിരൂർ ദേശത്തു സ്ഥിരവാസക്കാരാകണമെന്നു വിചാരിച്ചു് പെരുമാൾ വളരെ ശ്രമിച്ചു. അവർക്കു താമസിക്കുന്നതിനു ഗൃഹങ്ങളും നിത്യവൃത്തിക്കു വേണ്ടുന്ന വസ്തുവകകളും ദാനമായി കൊടുക്കാമെന്നുകൂടിപ്പറഞ്ഞുനോക്കി. എങ്കിലും ബ്രാഹ്മണരാരും അതിനു വഴിപ്പെട്ടില്ല. ബുദ്ധദേവാലയത്തിലെ ശാന്തിതന്നെ വളരെ നിർബ്ബന്ധിച്ചിട്ടാണു മലയാളബ്രാഹ്മണർ നടത്തിയിരുന്നതു്. ശാന്തി കഴിഞ്ഞാൽ അവർ പോയി കുളിച്ചിട്ടേ ഭക്ഷണം കഴിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. കിള്ളിരൂർദേശത്തുവെച്ചു വെള്ളം കുടിക്കുകപോലും ചെയ്കയില്ലെന്നായിരുന്നു മലയാളബ്രാഹ്മണരുടെ നിശ്ചയം. എങ്കിലും പെരുമാൾ ചതുരുപായങ്ങളും പ്രയോഗിച്ചു് ആ ദേശവാസികളായ നായ

ന്മാരിലും മററും പലരെയും ബുദ്ധമതാവലംബികളാക്കിത്തീൎത്തു. നാട്ടുവാഴിയായിരുന്ന പെരുമാൾക്കു ശിക്ഷാരക്ഷകൾക്കുള്ള അധികാരമുണ്ടായിരുന്നുവല്ലോ. അതിനാൽ അദ്ദേഹത്തെ ഭയപ്പെട്ടിട്ടുംകൂടിയായിരുന്നു ജനങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മതത്തിൽ ചേൎന്നതു്.

ഇങ്ങിനെ കുറച്ചുകാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മക്കത്തുനിന്നു ചില മഹമ്മദീയർ കച്ചവടത്തിനും മററുമായി കേരളത്തിൽ വന്നുചേൎന്നു. ആ കൂട്ടത്തിൽ അവരുടെ ചില കുലാചാൎയ്യന്മാരും (തങ്ങൾ മുതലായവരും) മററും കൂടിയുണ്ടായിരുന്നു. അവരിൽ ചിലർ കിമ്പിത്രൂർച്ചെന്നു ചില കാഴ്ചകളും മററും വെച്ചു പെരുമാളെക്കാണുകയും ആ ദേശത്തുതന്നെ താമസമുറപ്പിച്ചുകൊണ്ടു പെരുമാളുടെ അനുവാദപ്രകാരം അവിടെയൊരു പള്ളി പണിയിക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നെ ആ മഹമ്മദീയാചാൎയ്യന്മാർ ദിവസംതോറും പതിവായിച്ചെന്നു പെരുമാളെക്കാണുകയും അവരുടെ മതത്തിനുള്ള മാഹാത്മ്യത്തെക്കുറിച്ചു പ്രസംഗിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. അങ്ങിനെ കുറച്ചുദിവസങ്ങൾ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ആ പെരുമാൾക്കു ബുദ്ധമതത്തേക്കാൾ നല്ലതു മഹമ്മദുമതമാണെന്നു തോന്നിത്തുടങ്ങി. കിംബഹുനാ? പിന്നെ അധികം താമസിയാതെതന്നെ അദ്ദേഹം ബുദ്ധമതമുപേക്ഷിച്ചു മഹമ്മദുമതത്തിൽ ചേൎന്നു. എന്നുമാത്രമല്ല, അദ്ദേഹം ആ മതത്തിലുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങളെല്ലാം പഠിച്ചു കാലക്രമേണ അവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഒരു പ്രമാണിയും ആചാൎയ്യനും ഉപദേഷ്ടാവുമായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. തദനന്തരം അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്ഥിരതാമസം കുറച്ചുകാലത്തേക്കു പള്ളിയിൽത്തന്നെയായിരുന്നു. തന്നിമിത്തം അദ്ദേഹത്തെ ജനങ്ങൾ 'പള്ളിയിൽ വാഴുന്ന പെരുമാൾ' എന്നും 'പള്ളിബാണപ്പെരുമാൾ' എന്നും പറഞ്ഞുതുടങ്ങി. അതു ലോപിച്ചു ചിലർ 'വാണപ്പെരുമാൾ' എന്നും 'ബാണപ്പെരുമാൾ' എന്നും പറഞ്ഞിരുന്നു. അദ്ദേഹം മഹമ്മദീയനാ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

യിത്തീൎന്നതിന്റെ ശേഷം ഒരിക്കൽ മക്കത്തുപോയിരുന്നു. അതിനാൽ അദ്ദേഹത്തെച്ചിലർ 'മക്കത്തുപോയ പെരുമാൾ' എന്നും പറയാറുണ്ടായിരുന്നു.

ഈ പെരുമാൾ ബുദ്ധമതക്കാരനായിരുന്ന കാലത്തുതന്നെ കിളിരൂർദേശക്കാരായ രണ്ടു നായന്മാർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സേവകന്മാരായിത്തീൎന്നു. അവൎക്കു പെരുമാൾ അനേകം വസ്തുക്കൾ പേരിൽപ്പതിച്ചുകൊടുത്തതുകൂടാതെ ഒരാൾക്കു 'കയ്മൾ' എന്നും മറേറയാൾക്കു 'മേനോൻ' എന്നും സ്ഥാനപ്പേരുകളും കല്പിച്ചുകൊടുത്തു. പെരുമാൾ പള്ളിയിൽത്താമസമായതിന്റെ ശേഷം മേനവനു പള്ളിയിലെ കണക്കെഴുത്തുദ്യോഗവും കൊടുത്തു. അതിനാൽ ആ മനുഷ്യനെ എല്ലാവരും 'പള്ളിയിൽ മേനോൻ' എന്നു പറഞ്ഞുതുടങ്ങുകയും ആപ്പേരു കാലക്രമേണ സ്ഥിരപ്പെടുകയും ചെയ്തു. പെരുമാളുടെ സേവന്മാരായിരുന്ന നായന്മാരുടെ വംശപരമ്പരയിലുൾപ്പെട്ട രണ്ടു വീട്ടുകാർ ഇപ്പോഴും കിളിരൂർ ദേശത്തുണ്ട്. അവരെയിപ്പോഴും 'വെട്ടിക്കളങ്ങരക്കയ്മൾ' എന്നും 'പള്ളിയിൽ മേനോൻ' എന്നും പറഞ്ഞുവരുന്നു. അവരുടെ വസ്തുക്കൾ വളരെ കാലക്രമേണ അന്യാധീനപ്പെട്ടുപോയിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അവൎക്ക് ഇപ്പോഴും നിത്യവൃത്തിക്കു വലിയ കഷ്ടപ്പാടൊന്നുമില്ല. ആ ദേശത്തേക്ക് ഇപ്പോഴും പ്രധാനന്മാരായിരിക്കുന്നതും അവർതന്നെയാണ്

മഹമ്മദീയമതം സ്വീകരിച്ചുവെങ്കിലും പെരുമാൾക്കു താൻ വളരെക്കാലം സേവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ബുദ്ധദേവനെക്കുറിച്ചുള്ള ഭക്തി മനസ്സിൽനിന്നു നിശ്ശേഷം വിട്ടുപോയില്ല. അതിനാൽ അദ്ദേഹം പള്ളിയിൽത്താമസിച്ചിരുന്ന കാലത്തും മിക്ക ദിവസങ്ങളിലും തന്നാൽ സ്ഥാപിതമായ ബുദ്ധദേവാലയത്തിൽച്ചെന്നു വന്ദിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. അതു മഹമ്മദീയൎക്കു സമ്മതമാകുന്നില്ലെന്നറിയുകയാൽ അദ്ദേഹം അവിടെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിരിക്കുന്നതു മഹമ്മദുനബിയുടെ വിഗ്രഹ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മാണെന്നു പറഞ്ഞ് അവരെ വിശ്വസിപ്പിച്ചു. അതിനാൽ ആ ദേശത്തു താമസിച്ചിരുന്ന മഹമ്മദീയരും അവിടെച്ചെന്നു മുട്ടുകുത്തി നമസ്കരിക്കുകയും പ്രാൎത്ഥിക്കുകയും മറ്റും ചെയ്തുതുടങ്ങി. ആപ്പെരുമാളുടെ കാലം കഴിഞ്ഞിട്ടും ആ ദേശക്കാരായ മഹമ്മദീയർ അപ്രകാരം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. അവർ അവിടെച്ചെന്നു മുട്ടുകുത്തി നമസ്കരിക്കുകയും മറ്റും ചെയ്യാതെയായിട്ട് ഇപ്പോൾ ഒരിരുപത്തഞ്ചു കൊല്ലത്തിലധികം കാലമായിട്ടില്ല.

ഈ പള്ളിയിൽവാണ പെരുമാളുടെ അവസാനം ഏതുപ്രകാരമായിരുന്നുവെന്ന് ഇപ്പോഴും തീർച്ചപ്പെടാതെയാണിരിക്കുന്നത്. എല്ലാവരും മഹമ്മദീയമതത്തിൽ ചേരണമെന്നുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിർബ്ബന്ധം ദുസ്സഹമായിത്തീരുകയാൽ ഇതരമതക്കാരായ ചിലർകൂടി അദ്ദേഹത്തെത്തല്ലിക്കൊന്നു കുഴിച്ചുമൂടുകയോ വെള്ളത്തിൽ കെട്ടിത്താഴ്ത്തുകയോ ചെയ്തതാണെന്നു ചിലർ പറയുന്നു. മറ്റുചിലരുടെ അഭിപ്രായം ഹിന്തുക്കളുടെ ഉപദ്രവം കലശലായിത്തീരുകയാൽ കേരളവാസം അവമാനകരമാണെന്നു തോന്നുകയാൽ അദ്ദേഹം ചില മഹമ്മദീയരുടെ സഹായത്തോടുകൂടി മക്കത്തേക്കു പൊയ്ക്കളഞ്ഞതാണെന്നാണ്. അദ്ദേഹം ഉടലോടുകൂടി സ്വർഗ്ഗാരോഹണം ചെയ്തതാണെന്നും വേറെ ചിലർ പറയുന്നു. ഈ അഭിപ്രായങ്ങളിൽ വാസ്തവമായിട്ടുള്ളത് ഏതെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്താൻ മാർഗ്ഗമൊന്നും കാണുന്നില്ല. തലേദിവസം രാത്രിയാകുന്നതുവരെ പള്ളിയിലുണ്ടായിരുന്ന അദ്ദേഹം പിറ്റേദിവസം നേരംവെളുത്തപ്പോഴേയ്ക്കും എങ്ങിനെയോ അദൃശ്യനായിത്തീരുകയായിരുന്നു എന്നുള്ള സംഗതി എല്ലാവരും സമ്മതിക്കുന്നുണ്ട്.

ആപ്പെരുമാൾ അദൃശ്യനായിത്തീന്നതിന്റെ ശേഷവും കിളിരൂർ ദേശക്കാർ വളരെക്കാലത്തേക്ക് അവരുടെ ദേശപരദേവതയായി ആചരിക്കുകയും ആരാധിക്കുകയും വന്ദിക്കുകയും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ചെയ്തുവന്നതു് ആ ബുദ്ധദേവനെത്തന്നെയാണു്. അവർ
അങ്ങിനെ ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നതു് ആ ദേശത്തു വേറെ ക്ഷേ
ത്രമൊന്നും ഇല്ലാതെയിരുന്നതുകൊണ്ടും ഒരു സമയം പെരു
മാൾ മടങ്ങിവന്നേക്കിലോ എന്നുള്ള വിചാരം നിമിത്തവുമാ
യിരിക്കാം.

ഈ പെരുമാൾ ബുദ്ധമതം സ്വീകരിച്ചതിന്റെ ശേ
ഷം കുറച്ചുകാലം ചങ്ങനാശ്ശേരിത്താലൂക്കിൽ 'നീലമ്പേരൂർ'
എന്ന ദേശത്തും പോയി താമസിക്കുകയും അവിടെയും ഒരു
ബുദ്ധദേവാലയം സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്തു. അന്നു് അദ്ദേഹ
ത്തോടുകൂടി പള്ളിയിൽ മേനവന്മാരിലൊരാളും (സേവനാ
യിരുന്ന ആൾ തന്നെ) അവിടെപ്പോയിത്താമസിച്ചിരുന്നു.
അതിനാൽ മേനവനു് ആ ദേശത്തും ചില പുരയിടങ്ങളും
ഏതാനും പുഞ്ചനിലവും സമ്പാദിക്കാൻ സാധിച്ചു. ആവ
ക വസ്തുക്കൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനന്തരജാതന്മാർ പല
പ്പോഴായി കുറേശ്ശക്കുറേശ്ശ വിററു വില വാങ്ങി. മുഴുവനും
വിററുതീർന്നിട്ടു പത്തുകൊല്ലത്തിലധികം കാലമായിട്ടില്ല.

പെരുമാൾക്കന്മാരുടെ കാലശേഷം കേരളത്തെ പല
ഭാഗങ്ങളായി വിഭജിച്ചു പല രാജാക്കന്മാരാണല്ലോ ഭരിച്ചി
രുന്നതു് അപ്പോൾ കിളിരൂർ ദേശം തെക്കുംകൂർരാജ്യത്തുൾ
പ്പെട്ടതായിത്തീർന്നു. ഇല്ലിക്കൽക്കൊടുമുടിക്കു പടിഞ്ഞാ
റും കുമരകം കായലിനു കിഴക്കും തൈകപ്പട്ടൂരിനു വടക്കും കാ
ണക്കാലിക്കു തെക്കുമുള്ള പ്രദേശങ്ങളെല്ലാം തെക്കുംകൂറിലുൾ
പ്പെട്ടവയായിരുന്നുവല്ലോ.

തെക്കുംകൂർരാജാവു തന്റെ രാജ്യത്തുള്ള ഓരോദേശ
ങ്ങളിലും ഓരോരുത്തരെ ആശാന്മാരായി നിശ്ചയിക്കുകയും
അവക്കു കുറുപ്പെന്നും പണിക്കരെന്നും മററും ചില സ്ഥാന
ങ്ങൾ കല്പിച്ചുകൊടുക്കുകയും അവർ ഓരോ കളരിയുണ്ടാക്കി
പുരുഷന്മാരെയെല്ലാം ആയോധനവിദ്യ അഭ്യസിപ്പിച്ചുകൊ
ള്ളണമെന്നു ചട്ടംകെട്ടുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അങ്ങിനെ യു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ദ്ധമഭ്യസിക്കുന്നവരെ ആണ്ടുതോറും പൂജയെടുപ്പിനുള്ള വിദ്യാരംഭം കഴിഞ്ഞിട്ടു രാജാവു നിശ്ചയിച്ചു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നതായ ഒരു ദിവസം പരീക്ഷിച്ചുനോക്കുകയും പരീക്ഷയിൽ ജയിക്കുന്നവൎക്കു യഥായോഗ്യം സമ്മാനങ്ങളും പട്ടാളത്തിൽ ഉദ്യോഗങ്ങളും കല്പിച്ചുകൊടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണെന്നും രാജാവു നിശ്ചയിക്കുകയും അങ്ങിനെ നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. പാക്കിൽശ്ശാസ്താവിന്റെ ക്ഷേത്രമതിൽക്കു കിഴക്കുവശത്തായിട്ടു ഇതിലേക്കു പ്രത്യേകം തയ്യാർ ചെയ്യിച്ചിരുന്ന സ്ഥലത്തുവെച്ചായിരുന്നു ആണ്ടുതോറും യുദ്ധപരീക്ഷ നടത്തിയിരുന്നതു. ആ സ്ഥലത്തിനു 'പടനിലം' എന്നു പേരും കല്പിച്ചിരുന്നു. ഇപ്പോൾ അവിടെ യുദ്ധപരീക്ഷയും മറ്റുമില്ലെങ്കിലും ആ സ്ഥലത്തിന് ഇങ്ങിനെ തന്നെയാണ് ഇപ്പോഴും ജനങ്ങൾ പേരു പറഞ്ഞുവരുന്നതു. പരീക്ഷാദിവസം രാവിലെ ആശാന്മാരെല്ലാവരും ശിഷ്യന്മാരോടുകൂടി പാക്കിലെത്തിക്കുളികഴിച്ചു ശാസ്താവിനെ വന്ദിക്കുകയും ഭക്ഷണം കഴിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടു പടനിലത്തു ചെന്നുചേൎന്നുകൊള്ളണമെന്നാണു കല്പന. അഭ്യസ്തവിദ്യന്മാരായ ഓരോ ദേശക്കാരെയും തെക്കും വടക്കുമായി പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം തിരിച്ചുനിൎത്തിയാണ് പരീക്ഷ നടത്തുന്നതു് ആ സമയം രാജാവും അവിടെ എഴുന്നള്ളിയിരിക്കും. പരീക്ഷയെന്നാൽ, ഓരോ ദേശക്കാരും എതിരാളികളായി നില്ക്കുന്ന മറ്റോരോ ദേശക്കാരോടു നേരിട്ടു യുദ്ധം ചെയ്യുകയാണ് ഈ യുദ്ധത്തിന് അക്കാലത്തു 'പോൎക്കിൽപ്പട' എന്നാണ് പേരു പറഞ്ഞുവന്നതു്. ഇങ്ങിനെ നടത്തിയ പരീക്ഷയിൽ ഒരു കൊല്ലം കിളിരൂർ ദേശക്കാർ ജയിച്ചു: ഉടനെ രാജാവു വിജയികളായവൎക്കു ചില സമ്മാനങ്ങൾ കല്പിച്ചുകൊടുക്കുകയും അവരെ പട്ടാളത്തിൽച്ചില ഉയൎന്ന ഉദ്യോഗങ്ങൾക്കു കല്പിച്ചു നിയമിക്കുകയും ചെയ്തു. ഉടനെ തോറ്റ ദേശക്കാർ മാറിനിന്നുകൊണ്ടു്, കിളിരൂർക്കാർ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ജയിക്കുകയും അവൎക്കു സമ്മാനങ്ങളും ഉദ്യോഗങ്ങളും കിട്ടുകയും ചെയ്തുവെങ്കിലും അവർ ബൌദ്ധന്മാരാണല്ലോ” എന്നു പറഞ്ഞു. അവർ ഇതു പറഞ്ഞതു രാജാവു കേൾക്കാതെ പതുക്കെയായിരുന്നു. എങ്കിലും കിളിരൂർക്കാരിൽച്ചിലർ ഇതുകേട്ടു താങ്കൾ ബുദ്ധദേവനെ വന്ദിക്കുന്നതുകൊണ്ടാണല്ലോ ഇവർ ബൌദ്ധന്മാരെന്നു പറഞ്ഞു നിന്ദിച്ചതു് എന്നു വിചാരിച്ചു കിളിരൂർദേശക്കാൎക്കു സഹിക്കവയ്യാതെ കണ്ടുള്ള ലജ്ജയും വ്യസനവുമുണ്ടായി. അവർ സ്വദേശത്തു മടങ്ങിയെത്തിയതിന്റെ ശേഷം എല്ലാവരും കൂടിയാലോചിച്ചു് അവമാനപരിഹാരാൎത്ഥം സ്വദേശത്തു വേറെ ഒരു ക്ഷേത്രം പണിയിച്ചു ശാസ്താവിനെ പ്രതിഷ്ഠിപ്പിക്കണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. എങ്കിലും അതിനായി പണിയിച്ച വലിയ ക്ഷേത്രത്തിൽ ഭഗവതിയെ (കാത്ത്യായനിയെ)യും ഒരു ശ്രീകോവിൽ മാത്രം പണിയിച്ചു് അതിൽ ശാസ്താവിനെയും പ്രതിഷ്ഠിപ്പിക്കുകയാണു് ഉണ്ടായതു്. (ഈ ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ പണിയേയും പ്രതിഷ്ഠകളേയും സംബന്ധിച്ചു് ഐതിഹ്യമാലയുടെ മൂന്നാം ഭാഗത്തിൽ സവിസ്തരം പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതിനാൽ ഇവിടെ അധികം വിവരിക്കുന്നില്ല).

ആ ദേശക്കാർ ആ ഭഗവതിയേയും ശാസ്താവിനേയും വന്ദിക്കുകയും സേവിക്കുകയും ചെയ്തുതുടങ്ങിയപ്പോൾ അവൎക്കു മുൻപുണ്ടായിരുന്ന ആക്ഷേപം ജനങ്ങളുടെയിടയിൽ വിസ്മൃതപ്രായമായിത്തീൎന്നു. അക്കാലം മുതൽ ഭഗവതീക്ഷേത്രത്തിലെ ശാന്തിക്കാരൻ തന്നെയാണു് ശാസ്താവിന്റെയും ബുദ്ധദേവന്റെയും പൂജ നടത്തിപ്പോരുന്നതു്. ഇപ്പോൾ ആ ഭഗവതിക്ഷേത്രത്തിൽ മലയാളബ്രാഹ്മണർ സാധാരണമായി ഭക്ഷണം കഴിക്കാറുണ്ടു്. ബുദ്ധദേവനു പൂജകഴിച്ചാൽ കുളിച്ചിട്ടേ ഊണു കഴിക്കാവു എന്നുള്ള നിബ്ബന്ധവും ഇപ്പോൾ ഏകദേശം അസ്തപ്രായമായിരിക്കുന്നു. പരിഷ്കാരം വൎദ്ധിച്ചുകൊണ്ടാണല്ലോ ഇരിക്കുന്നതു്. അതിനാൽ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ആ ദേശത്തു ഗൃഹമുണ്ടാക്കി കുടുംബസഹിതം താമസിക്കുന്നതിനും കാലക്രമേണ മലയാളബ്രാഹ്മണൎക്കു മനസ്സു വന്നേക്കാം. ഇപ്പോൾ അതിന് അവരിലാൎക്കും സമ്മതമില്ലാതെയാണിരിക്കുന്നതു്. സ്വാമിയാന്മാർ ഇപ്പോഴും ആ ദേശത്തു കയറുകപോലും ചെയ്യാറില്ല. നീലമ്പേരൂർ ദേശത്തിന്റെ സ്ഥിതിയും ഇപ്പോഴും ഇപ്രകാരം തന്നെയാണിരിക്കുന്നതു്

൧൦. കടാങ്കോട്ടു മാക്കംഭഗവതി

മാക്കംഭഗവതിയുടെ ചരിത്രം ഉത്തരകേരളത്തിൽ സുപ്രസിദ്ധവും സൎവ്വവിദിതവുമാണെങ്കിലും, ദക്ഷിണകേരളത്തിൽ ഇതു കേട്ടിട്ടുപോലുമില്ലാത്തവർ പലരുമുണ്ടെന്നാണ് അറിയുന്നതു്. അതിനാൽ അങ്ങിനെയുള്ളവരുടെ അറിവിലേയ്ക്കായി ആ കഥ ചുരുക്കത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

ഉത്തരകേരളത്തിൽ സുപ്രസിദ്ധമായ 'കടത്തനാടു' എന്ന ദേശത്തു 'കടാങ്കോട്ട്' എന്നു പ്രസിദ്ധമായ ഒരു നായർഗൃഹം പണ്ടുണ്ടായിരുന്നു. ആ ഗൃഹക്കാർ ധനപുഷ്ടികൊണ്ടും ആഭിജാത്യംകൊണ്ടും സ്ഥാനമാനാദികൾകൊണ്ടും സൎവ്വമാന്യന്മാരായിരുന്നു. ആ തറവാട്ടിൽ ഒരുകാലത്തു് ഒരു സ്ത്രീ മാത്രമായിത്തീൎന്നു. ആ ഗുണവതിക്ക് ഈശ്വരപ്രസാദത്താൽ പന്ത്രണ്ടു പുത്രന്മാരും ഒരു പുത്രിയുമുണ്ടായി. ആ പുത്രിയുടെ നാമധേയം 'മാക്കം' എന്നായിരുന്നു.

മാക്കത്തിന് ഏകദേശം മൂന്നുവയസ്സു പ്രായമായപ്പോഴേയ്ക്കും അവളുടെ മാതാപിതാക്കന്മാർ കാലദോഷത്താൽ കാലധൎമ്മത്തെ പ്രാപിച്ചു! എങ്കിലും അവളുടെ സഹോദരന്മാൎക്കു പന്ത്രണ്ടുപേൎക്കും അവളെക്കുറിച്ചു വളരെ സ്നേഹവും വാത്സല്യവുമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ അവളെ അവർ യഥായോഗ്യം വളൎത്തിക്കൊണ്ടുവന്നു. അവളെ യഥാകാലം വിദ്യാ

ഭ്യാസം ചെയ്യിക്കുകയാൽ അവൾ വലിയ വിദുഷിയും സൽഗ്ഗുണസമ്പന്നയുമായിത്തീൎന്നു. മാക്കത്തിന്റെ താലികെട്ടുകല്യാണം സഹോദരന്മാർ വളരെ കേമമായി ആഘോഷപൂൎവ്വം നടത്തിച്ചു.

മാക്കം കാലക്രമേണ കൌമാരകാലത്തെ വിട്ടു നവയൌവനദശയെ പ്രാപിച്ചു. സൎവ്വാംഗസുന്ദരിയായിരുന്ന അവൾക്കു യൌവനംകൂടി വന്നപ്പോഴേയ്ക്കും ആകൃതികൊണ്ടും പ്രകൃതികൊണ്ടും മാക്കത്തിനു തുല്യമായിട്ട് ഒരു കന്യക ത്രൈലോക്യത്തിങ്കലെങ്ങുംതന്നെ ഇല്ലെന്നു സൎവ്വജനങ്ങളും ഒരുപോലെ പറഞ്ഞുതുടങ്ങി. മാക്കത്തിന്റെ സൌന്ദൎയ്യം, സൌശീല്യം, വൈദുഷ്യം, വൈദഗ്ദ്ധ്യം, ഈശ്വരഭക്തി, നിഷ്കാപട്യം മുതലായ സൽഗ്ഗുണങ്ങളെക്കുറിച്ചു പുകഴ്ത്താത്തവരായി ലോകത്തിൽ ആരുംതന്നെ ഇല്ലെന്നായിത്തീൎന്നു.

ഇതിനിടയ്ക്കു മാക്കത്തിന്റെ സഹോദരന്മാർ പന്ത്രണ്ടുപേരും സുന്ദരിമാരായ ഓരോ സ്ത്രീകളെ ഭാൎയ്യമാരായി സ്വീകരിക്കുകയും തറവാട്ടിൽത്തന്നെ കൊണ്ടുവന്നു താമസിപ്പിച്ചുതുടങ്ങുകയും മാക്കത്തിനു സൎവ്വപ്രകാരേണയും അനുരൂപനായ ഒരു ഭൎത്താവു് ഉണ്ടായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. ആ മനുഷ്യൻ 'ഇളംകുറ്റിൽത്തറവാട്ടിൽ നമ്പർ നമ്പ്യാർ' എന്നു പ്രസിദ്ധനായ പുരുഷശ്രേഷ്ഠനായിരുന്നു. ഇദ്ദേഹത്തെപ്പോലെ സകല യോഗ്യതകളും തികഞ്ഞ ഒരു പുരുഷൻ അക്കാലത്തു വടക്കേമലയാളത്തിലുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഈ പുരുഷരത്നം അവളിൽ വന്നുചേൎന്നതു് അവളുടെ ഭാഗ്യംകൊണ്ടും അവൾ ബാല്യംമുതൽ ഭക്തിപൂൎവ്വം സേവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന 'ലോകമലയാർകാവിൽ' ഭഗവതിയുടെ കാരുണ്യംകൊണ്ടുമായിരുന്നു. ആ കാവു കടത്തനാട്ടു രാജസ്വരൂപംവകയാണെങ്കിലും മാക്കം ആ ഭഗവതിയെ സേവിച്ചു വശംവദയാക്കിത്തീൎത്തിരുന്നു. ദേവി ഭക്തവത്സലയും ഭക്താഭീഷ്ടപ്രദയുമാണല്ലോ.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മാക്കം നല്ല പിടിപ്പും പഠിപ്പും ശേഷിയും ശേമുഷിയും കാര്യവിവരവുമുള്ള കൂട്ടത്തിലായിരുന്നതിനാൽ അവളുടെ സഹോദരന്മാർ തറവാട്ടിലെ സകല വരവുചെലവുകളുടേയും കണക്കുകൾ അവളേയും ബോധപ്പെടുത്തി വന്നിരുന്നു. എന്നുമാത്രമല്ല മാക്കത്തിന്റെ സമ്മതം കൂടാതെ അവർ ഒരു കാശുപോലും ചെലവുചെയ്യാറുമില്ലായിരുന്നു. അതിനാൽ ആ പുരുഷന്മാരുടെ ഭാര്യമാർക്ക് മാക്കത്തോടു വളരെ അസൂയയും വൈരവുമുണ്ടായിത്തീർന്നു. കടാങ്കോട്ടുതറവാടു വളരെ മുതലുള്ളതായിരുന്നതിനാൽ അവിടെനിന്നു ക്രമത്തിലധികമായ സമ്പാദ്യമുണ്ടാക്കാമെന്നായിരുന്നു ആ സ്ത്രീകളുടെ വിചാരം. മാക്കം നിമിത്തം അവരുടെ ആ അത്യാഗ്രഹം പൂർണ്ണമായി സാധിച്ചിരുന്നില്ല. എന്നാൽ അവർക്ക് യാതൊരു ബുദ്ധിമുട്ടും ഉണ്ടാകാതെയിരിക്കത്തക്കവണ്ണം വേണ്ടതൊക്കെ ധാരാളമായി കൊടുക്കുന്നതിനു മാക്കം അനുവദിക്കുകയും അവരുടെ ഭർത്താക്കന്മാർ അവർക്കു കൊടുക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അതിനാൽ ഭർത്താക്കന്മാരുടെ കാലം കഴിഞ്ഞാലും അവർക്കും അവരുടെ സന്താനങ്ങൾക്കും ഒട്ടും ബുദ്ധിമുട്ടു കൂടാതെ നിത്യവൃത്തി കഴിച്ചുകൂട്ടുവാൻ തക്കവണ്ണമുള്ള മുതൽ അവർ സമ്പാദിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. എങ്കിലും ആ സ്ത്രീകൾക്ക് അതൊന്നുംകൊണ്ടു തൃപ്തിയായില്ല. "തനിക്കുതാൻ പോന്ന മഹാത്മാക്കൾക്കും ധനത്തിലുള്ളാഗ്രഹമല്പമല്ല" എന്നുണ്ടല്ലോ. എന്നാൽ തങ്ങൾക്ക് ആഗ്രഹത്തിനു തക്കവണ്ണമുള്ള സമ്പാദ്യമുണ്ടാകാഞ്ഞിട്ടല്ല, അളവില്ലാതെയുള്ള ധനത്തിന്മേൽ മാക്കത്തിന് അവകാശവും അധികാരവും സിദ്ധിച്ചതുകൊണ്ടാണ് ആ സ്ത്രീകൾക്ക സങ്കടമുണ്ടായത്. അതിനാൽ അവർ തങ്ങളുടെ ഭർത്താക്കന്മാർക്ക് മാക്കത്തോട് ഏതുവിധവും വിരോധമുണ്ടാക്കിത്തീർക്കണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചുകൊണ്ട് ആ പുരുഷന്മാരുടെ അടുക്കൽ അടുത്തുകൂടി സദാ 'തലേണമ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ന്ത്രം' ഉതക്കഴിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. മരുമക്കത്തായകുടുംബങ്ങളിലെ നാത്തൂൻപോരും നാത്തൂന്മാരുടെ തലേണമന്ത്രവും 'അമ്മായിപ്പഞ്ചതന്ത്രം'പോലെതന്നെ പ്രസിദ്ധങ്ങളാണല്ലൊ. എന്നാൽ മാക്കത്തിന്റെ പന്ത്രണ്ടാമത്തെ സഹോദരനായ 'രാമർനമ്പ്യാരു'ടെ ഭാര്യയായ 'പുരാണി' എന്ന സ്ത്രീ സുശീലയും മററവരോടെല്ലാം അത്യാഗ്രഹവും ദുഷ്ടതയും അസൂയയുമില്ലാത്തവളും മാക്കത്തെക്കുറിച്ച് വളരെ സ്നേഹവും വാത്സല്യവുമുള്ളവളുമായിരുന്നതിനാൽ അവൾ തലേണമന്ത്രം ജപിക്കാനും മററും കൂടിയില്ല. ഒരു സമയം അവൾ മന്ത്രം ജപിക്കാനും തന്ത്രം പ്രയോഗിക്കാനും മററും മുതിർന്നിരുന്നുവെങ്കിലും ഒന്നുംതന്നെ രാമർനമ്പ്യാരുടെ അടുക്കൽ ഫലിക്കുകയുമില്ലായിരുന്നു. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ രാമർനമ്പ്യാർക്ക് മാക്കത്തെക്കുറിച്ച് മൂത്ത സഹോദരന്മാർ പതിനൊന്നുപേരേക്കാളധികം സ്നേഹവും വാത്സല്യവും വിശ്വാസവുമുണ്ടായിരുന്നു. മാക്കത്തെക്കുറിച്ച് ആരെല്ലാം എന്തെല്ലാമേഷണി പറഞ്ഞാലും ആ മനുഷ്യൻ ഒരിക്കലും വിശ്വസിക്കുകയില്ലായിരുന്നു. എന്നാൽ പുരാണി ഏഷണി പറയാനും മററും പോകാറുണ്ടായിരുന്നു അതുകൊണ്ടൊന്നുമല്ലായിരുന്നു. ആ സ്ത്രീക്ക മാക്കത്തെക്കുറിച്ച് സീമാതീതമായ സ്നേഹമുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ്. പിന്നെ അവൾ പ്രകൃത്യാ സുശീലയുമായിരുന്നുവല്ലൊ. ജ്യേഷ്ഠത്തിമാർ പതിനൊന്നുപേരും സദാ മാക്കത്തെ ദുഷിക്കുകയും പരിഹസിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടാണിരുന്നത് എന്നാൽ പുരാണി അതു കേൾക്കുമ്പോളൊക്കെ ജ്യേഷ്ഠത്തിമാരോട് എതിർത്തു പറഞ്ഞുകൊണ്ടുമിരുന്നു. അതിനാൽ അവർ പതിനൊന്നുപേർക്കും ക്രമേണ പുരാണിയെക്കുറിച്ചും ഒട്ടും രസമില്ലാതെയായിത്തീർന്നു. ഇതെല്ലാം അറിഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നിട്ടും മാക്കം ആ നാത്തൂന്മാർക്ക് വിരോധമായിട്ട യാതൊന്നും പറയുകയും പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നില്ല. "ഉപകാരപ്രധാനസ്സ്യാദപകാരപരേപ്യരൌ" എന്നാണല്ലൊ പ്രമാണം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സൽഗ്ഗുണവതിയായ മാക്കത്തിന്റെ ഭർത്താവുണ്ടായിട്ട് അധികം താമസിയാതെതന്നെ അവൾ ഗർഭം ധരിക്കുകയും യഥാകാലം പ്രസവിച്ച് ഒരു ആൺകുട്ടിയുണ്ടാവുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ നാത്തൂന്മാർക്ക് പതിനൊന്നുപേൎക്കും അവളോടുള്ള അസൂയയും വൈരവും പൂർവ്വാധികം വൎദ്ധിച്ചു. എങ്കിലും സഹോദരന്മാർക്കും ഭർത്താവിന്നും പുരാണിക്കും മാക്കത്തെക്കുറിച്ചുള്ള സ്നേഹവും സന്തോഷവുമാണ് അപ്പോൾ വൎദ്ധിച്ചത്. അതിനാൽ നാത്തൂന്മാർ അവരുടെ തലേണമന്ത്രം അക്ഷരലക്ഷം വീതം ജപിച്ചിട്ടും യാതൊരു ഫലസിദ്ധിയുമുണ്ടായില്ല. പ്രകൃത്യാ നിർദ്ദോഷന്മാരായ ആ പുരുഷന്മാർ തങ്ങളുടെ ഭാഗിനേയനു യഥാകാലം 'ചാത്തു' എന്നു പേരിടുകയും അന്നപ്രാശനമടിയന്തരം സാഘോഷം കേമമായി നടത്തുകയും ആ കുട്ടിയെ യഥായോഗ്യം വളർത്തിപ്പോരികയും ചെയ്തു.

അനന്തരം മാക്കം പ്രസവിച്ച് ഒരു പെൺകുട്ടികൂടിയുണ്ടായാൽ കൊള്ളാമെന്നുള്ള ആഗ്രഹം ക്രമത്തിലധികം വൎദ്ധിക്കുകയാൽ അവളുടെ സഹോദരന്മാർ അതിന്നായി സംഖ്യയില്ലാതെ ധനവ്യയം ചെയ്ത് അനവധി സൽകർമ്മങ്ങൾ നടത്തി. അതൊക്കെക്കണ്ടു നാത്തൂന്മാൎക്ക് അസൂയ പ്രതിദിനം വൎദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. എങ്കിലും അവൎക്ക് ഒന്നും ചെയ്യാനും ചെയ്യിക്കാനും സാധിക്കായ്കയാൽ എല്ലാം സഹിക്കുകതന്നെ ചെയ്തു.

ആരെല്ലാം എന്തെല്ലാം വിചാരിച്ചാലും എത്രമാത്രം അസൂയപ്പെട്ടാലും "സുലഭമഹോ! ഗുണികൾക്കു വാഞ്ഛിതാൎത്ഥം" എന്നുള്ളതിനു വ്യത്യാസം വരുന്നതല്ലല്ലോ. മാക്കം രണ്ടാമതും ഗർഭം ധരിക്കുകയും യഥാകാലം ഒരു പെൺകുട്ടിയെ പ്രസവിക്കുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ നാത്തൂന്മാരുടെ അസൂയ പരമകാഷ്ഠയെ പ്രാപിച്ചു. മാക്കത്തിന്റെ സഹോദരന്മാരുടെ സന്തോഷവും അങ്ങിനെതന്നെ. അവർ തങ്ങ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ളുടെ ഭാഗിനേയിക്കു യഥാകാലം 'ചീരു' എന്നു പേരിടുകയും ചോറൂണിനു കെങ്കേമമായി വട്ടംക്കൂട്ടുകയും ചെയ്തു. അവർ ഭാഗിനേയൻെറ ചോറൂണടിയന്തരത്തിനേക്കാൾ ഇതു കേമമാകണമെന്നു വിചാരിച്ച് അതിനു തക്കവണ്ണമാണ് ഇതിനു വട്ടംക്കൂട്ടിയതു്. ചോറൂണിനു പെൺകുട്ടിയെ അണിയിക്കുന്നതിന് അവർ ഉണ്ടാക്കിച്ച സ്വർണ്ണാഭരണങ്ങളും ആൺകുട്ടിക്കുണ്ടാക്കിച്ചതിൽ വളരെ അധികമായിരുന്നു.

ചോറൂണടിയന്തിരത്തിനു ക്ഷണിക്കപ്പെട്ടവരായിട്ടും അങ്ങിനെയല്ലാതെയും അസംഖ്യമാളുകൾ ആ വീട്ടിൽ വന്നുകൂടുകയും മുഹൂർത്തസമയത്തു ചോറുകൊടുക്കുകയെന്നുള്ള ക്രിയ യഥായോഗ്യം നടത്തുകയും ചെയ്തു. പിന്നെ സദ്യക്കു് ഇലവെയ്ക്കാനുള്ള ആരംഭമായി.

ഇതിനിടയ്ക്കു നാത്തൂന്മാർ പതിനൊന്നുപേരും അസൂയ സഹിക്കവയ്യാതെയായിട്ട് ഒരു വിജനസ്ഥലത്തുക്കൂടിയിരുന്ന് ഒരാലോചന നടത്തി.

ഒന്നാമത്തവൾ—ഇതെല്ലാം കണ്ടും കേട്ടും അറിഞ്ഞും വ്യസനിച്ചുകൊണ്ട് ഇവിടെയിരിക്കുന്നതിനേക്കാൾ നല്ലതു നമുക്കു വല്ല സ്ഥലത്തും പോയി മരിക്കുകതന്നെയാണു

രണ്ടാമത്തവൾ—നമ്മളെന്തിനാണു മരിക്കുന്നതു്? നമുക്ക് ഈ സങ്കടമൊക്കെ ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കുന്നതു് മാക്കമൊരുത്തിയാണ്; അതിനാൽ ഏതുവിധവും അവളെ കൊല്ലാൻ നോക്കുകയാണു വേണ്ടതു്. അവളുടെ കഥ കഴിഞ്ഞാൽപ്പിന്നെ സകല കാര്യങ്ങളും നമ്മൾ വിചാരിക്കുന്നതുപോലെ ഇവിടെ നടക്കും. പിന്നെ നമുക്ക് ഒരിക്കലും ഒന്നുകൊണ്ടും വ്യസനിക്കേണ്ടതായി വരികില്ല.

മൂന്നാമത്തവൾ—അതൊക്കെ ശരിതന്നെ. പക്ഷേ അവളെക്കൊല്ലാൻ കൌശലമൊന്നുമില്ലല്ലോ.

നാലാമത്തവൾ—ദൌർലഭമില്ലാത്തതായൊന്നുമില്ല. എ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നിക്കൊരു നല്ല കൌശലം തോന്നുന്നുണ്ട്. അതു ചെയ്താൽ മതി.

അഞ്ചാമത്തവൻ—എന്നാൽ അതെന്താണെന്നുകൂടി പ്പറയു. കേൾക്കട്ടെ.

നാലാമത്തവൻ—ഞാൻ പറയാം. നമ്മുടെ അടുക്കളക്കാരൻ ചാപ്പനെ വിളിച്ച്, മാക്കത്തിനു ചോറു വിളമ്പി കൊടുക്കുമ്പോൾ അതിൽ വിഷം ചേർത്തു കൊടുക്കണമെന്നു സ്വകാര്യമായി പറഞ്ഞു ചട്ടംകെട്ടണം. എന്തെങ്കിലും വിഷദ്രവ്യം അവന്റെ കയ്യിൽ കൊടുത്തേല്ക്കുകയും വേണം. എന്നാൽ കാര്യം പററും.

ആറാമത്തവൻ—ഇതു കാര്യം കൊള്ളാം. നല്ല കൌശലമാണ്. പക്ഷേ അവനു വല്ലതും കൊടുക്കാതെ അവനങ്ങിനെ ചെയ്യുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

എട്ടാമത്തവൻ—അതു ശരിയാണ് അവനു വല്ലതും കൊടുക്കണം.

ഒൻപതാമത്തവൻ—കൊടുക്കണം. കൊടുത്താലെന്താണ്? നമുക്ക് ഉപദ്രവം തീരുമല്ലോ.

പത്താമത്തവൻ—എന്റെ വീതത്തിനു നൂറുറുപ്പിക കൊടുക്കാൻ ഞാൻ തയ്യാറാണ്. അങ്ങിനെ നമ്മളെല്ലാവരും കൊടുക്കണം. അപ്പോൾ ആയിരത്തിക്കനൂറു ഉറുപ്പികയാകും. അത്രയും കൊടുത്താൽ അവൻ നിശ്ചയമായിട്ട് അങ്ങിനെ ചെയ്യും. ഇനി വിഷം വേണമല്ലോ അതിനെന്താ കൌശലം?

പതിനൊന്നാമത്തവൻ—അതിനേക്കുറിച്ച് നിങ്ങളാരും വിചാരപ്പെടേണ്ട. എന്റെ കൈവശം ഒരു ദ്രവ്യമിരിക്കുന്നുണ്ട് ആയിരംപേരെക്കൊല്ലാൻ അതിൽ ഒരു നുള്ളുതന്നെ തികച്ചുവേണ്ട.

"എന്നാൽ അങ്ങിനെ തന്നെ" എന്ന് അവരെല്ലാവരുംകൂടി പറഞ്ഞുറച്ചു. പിന്നെ അവർ ചാപ്പനെ വിളിച്ചു സ്വകാര്യമായിട്ട് ഇതു പറഞ്ഞു. അതു കേട്ട ചാപ്പൻ ചെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വി പൊത്തിക്കൊണ്ട് "അയ്യോ! ശിവശിവ! മഹാപാപം. ഇതു ഞാൻ ഒരിക്കലും ചെയ്യുകയില്ല. ആയിരത്തിരുനൂറല്ല, പതിനായിരമായാലും ഈ കാര്യം എന്നാൽ സാദ്ധ്യമല്ല" എന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ആ സ്ത്രീകൾ "എന്നാൽ അതു വേണ്ട. ഈ വിഷദ്രവ്യം ചേർത്തു ഞങ്ങൾക്കു ചോറു വിളമ്പിത്തന്നാലും മതി. അതിനു നിനക്കെന്താ വിഷമം? ഇതു ഞങ്ങൾതന്നെ പറഞ്ഞിട്ടാണല്ലോ. എന്നാൽ അതിനെക്കുറിച്ചു ചോദ്യമുണ്ടാകുമ്പോൾ വിഷം മാക്കംതന്നു ഞങ്ങൾക്കു തരുവിച്ചതാണെന്നു പറഞ്ഞേയ്ക്കണം. നീ അതു മാത്രം ചെയ്താൽ മതി. നിനക്കു തരാമെന്നു പറഞ്ഞിട്ടുള്ള സംഖ്യ ഞങ്ങൾ തരികയും ചെയ്യാം"എന്നു പറഞ്ഞു. അതിനും ചാപ്പനു നല്ല സമ്മതമില്ലായിരുന്നു. എങ്കിലും ആ സ്ത്രീകളുടെ നിർബ്ബന്ധം നിമിത്തം ഒടുക്കം അങ്ങിനെ ചെയ്യാമെന്നു സമ്മതിച്ച് അവൻ പോയി.

അപ്പോഴേയ്ക്കും അവിടെ സദ്യയുടെ തിട്ടംമായിക്കഴിഞ്ഞു. ഈ പതിനൊന്നു സ്ത്രീകൾ പ്രത്യേകമൊരു സ്ഥലത്താണ് ഉണ്ണാനിരുന്നത് വിളമ്പുകാർ ഓരോ പദാർത്ഥങ്ങൾ മുറയ്ക്കു വിളമ്പിവന്ന കൂട്ടത്തിൽ ഇവർക്കും വിളമ്പി. ഉടനെ ചാപ്പൻ ഇവക്കു ചോറും കൊണ്ടുവന്നു വിളമ്പി. അപ്പോൾ അവരിൽ ഒരു സ്ത്രീ (കന്നും അറിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്ത ഭാവത്തിൽ) ചോറു തൊട്ടുനോക്കീട്ട് "അയ്യാ ഈ ചോറെന്താണ് ഇങ്ങിനെയിരിക്കുന്നത് ഇതിൽ വിഷം ചേർന്നിട്ടുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നവല്ലോ" എന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ശേഷമുള്ളവരും ചോറു തൊട്ടുനോക്കീട്ടു ശരിയാണ്. ഈ ചോറു വിഷം ചേർന്നതുതന്നെ "സന്ദേഹമില്ല" എന്നു പറഞ്ഞു. പിന്നെ അവർ "ചാപ്പനിതാ ഞങ്ങളെക്കൊല്ലാൻ ചോറു വിഷം ചേർത്തു വിളമ്പിയിരിക്കുന്നു" എന്നു പറഞ്ഞു ബഹളം കൂട്ടി. അതുകേട്ട് അവരുടെ ഭർത്താക്കന്മാർ അവിടെയെത്തി ചില പരിശോധനകൾ കഴിച്ചപ്പോൾ ആ ചോറു വി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഷം ചേൎന്നതുതന്നെയെന്നു ബോധപ്പെടുകയാൽ അവർ ചാപ്പനെ വിളിച്ചു ചോദ്യം തുടങ്ങി. ചാപ്പൻ ഒന്നും മിണ്ടാതെ നില്ക്കുകയാൽ അവർ അവനെപ്പിടിച്ചു പ്രഹരിച്ചുതുടങ്ങി. തല്ലുകൊണ്ടു വേദന സഹിക്കവയ്യാതെയായപ്പോൾ ചാപ്പൻ "ഈ വിഷം ജ്യേഷ്ഠത്തിയമ്മമാൎക്കു ചോററിൽച്ചേൎത്തു കൊടുക്കണമെന്നു പറഞ്ഞു. ചെറിയമ്മ (വടക്കേ മലയാളത്തിലുള്ള മനുഷ്യകുടുംബങ്ങളിലെ സ്ത്രീകളെ ഭൃത്യന്മാർ 'ചെറിയമ്മ' എന്നോ 'കുഞ്ഞിയമ്മ' എന്നോ ആണു പറയുക പതിവു) തന്നതാണ്. അതുകൊണ്ടു ഞാൻ ഇങ്ങിനെ കൊടുത്തതാണ്" എന്ന് ഉച്ചത്തിൽ നിലവിളിച്ചുകൊണ്ടു വിളിച്ചു പറഞ്ഞു. ജനങ്ങൾ ഇതുകേട്ട് അത്ഭുതപ്പെടുകയും വ്യസനിക്കുകയും ചെയ്തു. "മാക്കം ഇങ്ങിനെ ചെയ്യുമോ?" എന്നു ചിലരും 'കാമം അവൾ ഇതും ഇതിലപ്പുറവും ചെയ്യും" എന്നു മററുചിലരും "അംഗനാജനത്തോളം ദുർബ്ബുദ്ധി മററാൎക്കുള്ളൂ?" എന്നു വേറെ ചിലരും ഓരോരുത്തർ ഓരോവിധം പറഞ്ഞുതുടങ്ങി. ഇതൊക്കെ കേട്ടപ്പോൾ മാക്കത്തിൻ വ്യസനം ദുസ്സഹമായിത്തീൎന്നു. "സത്യസ്വരൂപനായ ഈശ്വരനു പരമാൎത്ഥമറിയാമല്ലോ. സൎവ്വസാക്ഷിയായ സകലേശ്വരൻതന്നെ ഇതിനു സമാധാനമുണ്ടാക്കിക്കൊള്ളും". എന്ന് അവൾ ആദ്യം വിചാരിച്ചു. പിന്നെ "ഇവിടെ ഞാനൊന്നും മിണ്ടാതെയിരുന്നാൽ ജനങ്ങൾക്കു തെററിദ്ധാരണയുണ്ടാകും. അതുകൊണ്ടു എന്റെ പരമാൎത്ഥം ഞാൻതന്നെ പറയുകയാണ് ഇവിടെ വേണ്ടത്" എന്നു മനസ്സമത്തു തീർച്ചപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടു മാക്കം തന്റെ രണ്ടു കുട്ടികളോടും കൂടി ഇറങ്ങിച്ചെന്ന് ആ ജനക്കൂട്ടത്തിൽ നിന്നുകൊണ്ടു "ഈ സംഗതിയിൽ ഞാൻ യാതൊന്നും അറിഞ്ഞിട്ടില്ലെന്നുള്ള പരമാൎത്ഥം സത്യസ്വരൂപിണിയായ ലോകമലയാർകാവിലമ്മയ്ക്കറിയാം. ഇതിൽ സ്വല്പമെങ്കിലും വല്ലതും ഞാനറിഞ്ഞിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ഇപ്പോൾ എന്റെയും ഈ ഓമനക്കുട്ടികളുടേയും തല പൊട്ടിത്തെറിക്കട്ടെ. അല്ലെങ്കിൽ ഇതു ചെ-

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശ്ലവക്ക് അതിന്റെ ഫലം ആ സൎവ്വശക്തി കാണിപ്പുകൊടുക്കട്ടെ" എന്ന് ഉച്ചത്തിൽ വിളിച്ചു പറഞ്ഞു. ഈ സമയം ചാപ്പൻ ഒരു ഭ്രാന്തനെപ്പോലെ തുള്ളിച്ചാടി ആ സ്ഥലത്തുചെന്ന് "ഇതു സത്യം, ഇതു സത്യം. ഞാൻ കള്ളം ചെയ്തു, ഞാൻ കള്ളം ചെയ്തു. ഞാൻ വ്യാജം പറഞ്ഞു, ഞാൻ വ്യാജം പറഞ്ഞു. അയ്യോ! എനിക്ക പേടിയാവുന്നേ, പേടിയാവുന്നേ. ഇതാ ദംഷ്ട്രങ്ങളും കടിച്ചു കണ്ണുകളുമുരുട്ടി ഒരു ഭയങ്കരസ്വരൂപം എന്റെ നേരെ വരുന്നു. ഞാനിപ്പോൾ ചാവും, ഇപ്പോൾ ചാവും" എന്ന് ഉച്ചത്തിൽ വിളിച്ചു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു അവിടെ വീണു. ഉടനെ അവൻ രക്തം വമിച്ചു മരിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതെല്ലാം കണ്ടും കേട്ടും ഭയാത്ഭുതപാരവശ്യത്തോടു കൂടി ജനങ്ങളെല്ലാവരും പിരിഞ്ഞുപോയി. അപ്പോൾ ആ മോട്ടകളായ ചേട്ടത്തിയമ്മമാർ ഏററവും ഭയവിഹ്വലകളായിത്തീൎന്നു. എങ്കിലും ചാപ്പൻ തങ്ങൾ ചെയ്തതൊന്നും വിളിച്ചു പറഞ്ഞില്ലല്ലോ. അതു ഭാഗ്യം എന്നു വിചാരിച്ചു അവർ സമാധാനപ്പെട്ടു. പിന്നെയും വിഷണ്ണയായിത്തന്നെ ഇരുന്ന മാക്കത്തെ ഓമൎനമ്പ്യാരും പുരാണികും കൂടി സാന്ത്വനോക്തികൾ കൊണ്ടു സമാധാനപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു.

അനന്തരം ഏതാനും ദിവസങ്ങൾ കഴിഞ്ഞതിന്റെ ശേഷം, ഒരു ദിവസം, മുമ്പ് ആട്ടാൻകൊടുത്തിരുന്ന എള്ളാട്ടിയ എണ്ണയുംകൊണ്ടു ഒരു വാണിയൻ കടാങ്കോട്ട ചെന്നിരുന്നു. ആ സമയം ആ തറവാട്ടിലെ പുരുഷന്മാർ പന്ത്രണ്ടുപേരും നായാട്ടിനും, അവരുടെ ഭാൎയ്യമാരിൽ പുരാണി എന്തോ ഗൃഹജോലിക്കും ശേഷം പതിനൊന്നുപേരും കുളിക്കാനും മാക്കത്തിന്റെ ഒഞ്ചാവു കൃഷിസ്ഥലത്തേക്കും പോയിരിക്കുകയായിരുന്നു. മാക്കം ഏകയായിരിക്കുകയുമായിരുന്നു. അതിനാൽ മാക്കം വാണിയനോട് "എണ്ണ അളന്നെടുക്കുന്നതിനും നിനക്ക് ആട്ടുകൂലി തരുന്നതിനും ഇപ്പോൾ സൌക

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഷ്ടമില്ല. ഞാൻ തീണ്ടാരിയായിരിക്കുകയാണ്. നാളെ ഞാൻ കുളിക്കും. അതുകൊണ്ടു നാളെ വന്നാൽ എണ്ണ അളന്നെടുക്കുകയും നിനക്കു കൂലി തരികയും ചെയ്യാം. എണ്ണ ആ പാത്രത്തിൽത്തന്നെ ഇവിടെയിരിക്കട്ടെ. നീ പുറത്ത് ആ വരാന്തയിൽനിന്നുകൊണ്ട് എണ്ണപ്പാത്രം അകത്തേക്കു വെച്ചിട്ട് ഇപ്പോൾ പോവുക" എന്നു പറഞ്ഞു. അവൻ അപ്രകാരം വരാന്തയിൽനിന്നുകൊണ്ട് എണ്ണപ്പാത്രം അകത്തേക്കു വെച്ചിട്ടു മുററത്തേക്കിറങ്ങി. കുളിക്കാൻപോയിരുന്ന നാത്തൂന്മാർ കുളികഴിഞ്ഞു മടങ്ങിവന്നു വരാന്തയിലേക്കു കയറുകയും വാണിയൻ മുററത്തേക്കിറങ്ങുകയും ചെയ്തതു് ഒരേ സമയത്തായിരുന്നു. വാണിയൻ ഇറങ്ങിപ്പോകുന്നതു കണ്ടിട്ട് ആ സ്ത്രീകൾ മാക്കത്തെ വല്ലാതെ ശകാരിച്ചു. "എടീ കുലടേ! നിന്റെ കള്ളത്തരമൊക്കെ ഞങ്ങളറിഞ്ഞു. നിനക്ക് ഒരു ഭർത്താവുണ്ടല്ലോ. പിന്നെ ഈ വാണിയനുംകൂടി വേണമോ? തീണ്ടലും തീണ്ടാരിയും വർജ്ജിക്കാത്ത നിനക്കു രാവും പകലും ഒന്നുപോലെയായതു് അത്ഭുതമല്ല. നീ ഈ മാന്യതറവാട്ടേക്കു കളങ്കമുണ്ടാക്കാനായി ജനിച്ചവളാണ്. നിന്റെ സഹോദരന്മാർ വരട്ടെ. നിന്റെ ഈ ദുഷ്കൃത്യങ്ങളെ നിന്നാൻ അവർ വിചാരിച്ചാൽ കഴിയുമോ എന്നു ഞങ്ങൾക്കറിയണം. തറവാട്ടുകളിലുള്ള സ്ത്രീകൾ ഇങ്ങിനെ തുടങ്ങിയാൽ കുടുംബം മുടിഞ്ഞുപോകുമല്ലോ. ഈ പുംശ്ചലി സഹോദരന്മാൎക്കു നല്ല മാനമാണുണ്ടാക്കിവെയ്ക്കുന്നതു്. ഇവൾ ഇങ്ങിനെ തുടങ്ങിയാൽ അവർ പുറത്തിറങ്ങി നടക്കുന്നതെങ്ങിനെയാണ്? അവൎക്ക് അന്യന്മാരുടെ മുഖത്തു നോക്കാൻ നാണമാകുമല്ലോ" എന്നും മററും പറഞ്ഞാണ് അവർ മാക്കത്തെശ്ശകാരിച്ചതു്. ഇതു കേട്ടു പൂരാണി അവിടെയെത്തി ചെവികൾ പൊത്തിക്കൊണ്ട്, "അയ്യോ! ശിവശിവ! ഇതു മഹാപാപമാണ്. നിഷ്കളങ്കയായ ഈ പതിവ്രതാരത്നത്തെക്കുറിച്ചു ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞാൽ നിങ്ങളുടെ നാവു പുഴുക്കും. സർവ്വസാക്ഷിയായിട്ട് ഒരീശ്വരനുണ്ടെന്നു നിങ്ങൾ വിചാരി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ക്കറത്തു കഷ്ടമാണ്" എന്നു പറഞ്ഞു. അതുകേട്ട് ആ ചേട്ടത്തിയമ്മമാർ പുരാന്നിയേയും ഒട്ടവളരെ ശകാരിച്ചു. അപ്പോൾ മാക്കം പുരാന്നിയോടായിട്ട പറഞ്ഞു. "ജ്യേഷ്ഠത്തിയമ്മ മിണ്ടാതെയിരിക്കണം. അവർ എന്തെങ്കിലും പറഞ്ഞുകൊള്ളട്ടെ. എനിക്ക് അതുകൊണ്ട് ഒരു ദോഷവുമുണ്ടാവുകയില്ല. ലോകമലയാർകാവിൽ ഭഗവതിതന്നെ ഇതിനൊക്കെ ഉത്തരം പറഞ്ഞുകൊള്ളും." ഇതു കേട്ട പുരാണി അടുക്കളയിലേയ്ക്കും മററവർ അവരുടെ ഇരിപ്പിടങ്ങളിലേയ്ക്കും പോയി.

പിന്നെ ഏതാനും ദിവസങ്ങൾ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മാക്കത്തിന്റെ സഹോദരന്മാർ നായാട്ട കഴിഞ്ഞു മടങ്ങിവന്നു. അന്നു രാത്രിയിൽത്തന്നെ അവരിൽ പതിനൊന്നു പേരേയും അവരുടെ ഭാര്യമാർ തലയിണമന്ത്രം ജപിച്ചു മയക്കി, മാക്കം പുംശ്ചലിയും ദുഷ്കൃത്യം ചെയ്യുന്നവളുമാണെന്നു ദൃഢമായി വിശ്വസിപ്പിച്ചു. മാക്കം സദ്വൃത്തയും പതിവ്രതയുമാണെന്നുള്ള വിശ്വാസവും അവളെക്കുറിച്ചു വളരെ വാത്സല്യവും സ്നേഹവുമുണ്ടായിരുന്ന ആ സഹോദരന്മാരുടെ മനസ്സു മയങ്ങി ഇപ്രകാരമുള്ള തെററിദ്ധാരണയുണ്ടാകണമെങ്കിൽ ആ ഭാര്യമാരുടെ തലയിണമന്ത്രത്തിന്റെ ശക്തി എത്രമാത്രമുണ്ടായിരിക്കണം? ഭാര്യമാരുടെ മന്ത്രജപം കഴിഞ്ഞപ്പോഴേയ്ക്കും ആ പുരുഷന്മാർ പതിനൊന്നുപേരും തങ്ങളുടെ സഹോദരി കേവലം കുലടയും ദുർവൃത്തയുമാണെന്നു വിശ്വസിക്കുകയും ഇവൾ ജീവിച്ചിരിക്കുന്നതു തങ്ങൾക്കും തങ്ങളുടെ തറവാട്ടേയ്ക്കും ദുഷ്കീർത്തികരമാണെന്നും ഏതുവിധവും അവളുടെ കഥകഴിക്കണമെന്നും തീർച്ചയാക്കുകയും അതിനൊരു കൌശലം അവർ പതിനൊന്നുപേരും കൂടി ആലോചിച്ചു നിശ്ചയിക്കുകയും ചെയ്തു.

പിറേറദ്ദിവസം കാലത്തേ ആ പതിനൊന്നു സഹോദരന്മാരുംകൂടി മാക്കത്തെ വിളിച്ച്, "ഇന്നു ലോകമലയാർ കാ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വിൽ 'നിറമാല' എന്ന ആഘോഷമുണ്ടല്ലോ. അതു തമ്പുരാൻ നടത്തുന്നതാകകൊണ്ടു വളരെ കേമമായിരിക്കും. നിനക്കു് അതു കാണാൻ പോകേണ്ടയോ? വീട്ടിൽനിന്നു പുറത്തിറങ്ങാതെ ഇവിടെത്തന്നെയിരുന്നിട്ടാണു നിന്റെ മനസ്സിന്നു് ഉന്മേഷവും ദേഹത്തിനു സുഖവുമില്ലാതെയിരിക്കുന്നതു്. അതിനാൽ നീ കുറേശ്ശെ പുറത്തിറങ്ങി സഞ്ചരിക്കുകയും വേണം. ഈ കുട്ടികളേയുംകൊണ്ടു കാവിൽപ്പോയി ദേവിയെ വന്ദിക്കുന്നതു നമുക്കും നമ്മുടെ സന്താനങ്ങൾക്കും തറവാട്ടേയ്ക്കും ശ്രേയസ്കരമായിട്ടുള്ളതാണല്ലോ. ദേവിയെ വന്ദിക്കുന്നതിന്നു് ഇത്രയും മുഖ്യമായിട്ടു വേറെ ഒരു ദിവസമില്ല. ഈ ആഘോഷം കാണാൻ പോയാൽക്കൊള്ളാമെന്നു നീ മുമ്പു പലപ്പോഴും പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതുമാണല്ലോ. ഈ ആഘോഷം കൊല്ലംതോറുമുള്ളതാണെങ്കിലും ഇക്കൊല്ലം പതിവിൽക്കൂടുതലായി ചില വിശേഷങ്ങൾ കൂടിയുണ്ടെന്നു കേട്ടു. ആട്ടെ, വേഗം തയ്യാറാവുക, ഒട്ടും താമസിക്കേണ്ട. വഴി നാലഞ്ചു നാഴികയുണ്ടല്ലോ. ഈ കുട്ടികളേയുംകൊണ്ടു നടന്നെത്തണമല്ലോ. തൊഴാനായിട്ടു പോകുമ്പോൾ വാഹനങ്ങളുപയോഗിക്കുന്നതു യുക്തമല്ല. ഞങ്ങളും നടന്നാണു പോകുന്നതു്. എല്ലാവരും ഒരുമിച്ചുതന്നെ പോകണം. നിന്റെ ഭർത്താവുകൂടെയില്ലാത്ത സ്ഥിതിക്കു ഞങ്ങൾ കൂടെയില്ലാതെ നീ തനിച്ചുപോവുകയില്ലല്ലോ. അങ്ങിനെ പോകുന്നതു ശരിയുമല്ലല്ലോ" എന്നു പറഞ്ഞു.

ഇതു കേട്ടിട്ടു മാക്കം, "ഇതിനു മുൻപു പലപ്പോഴും നിറമാലാഘോഷം കാണാൻ പോകാനായിട്ടു ഞാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്. അന്നൊരിക്കലും അനുവദിക്കാത്ത ഇവർ ഇപ്പോൾ ഇതിനു നിർബ്ബന്ധിക്കുകയും സ്നേഹഭാവത്തിൽ ഉപദേശിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതു വിചാരിച്ചാൽത്തന്നെ ഇതിലെന്തോ ചതിയുണ്ടെന്നു തീർച്ചയാക്കാം. ഇതിൽ സംശയിക്കാനൊന്നുമില്ല. ഇവർ എന്നെ കൊല്ലാനായിട്ടുതന്നെയാണു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ക്കൊണ്ടുപോകാനുത്സാഹിക്കുന്നത്. അങ്ങിനെയാവട്ടെ. ഈ ദുഷ്ടജനങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ജീവിച്ചിരിക്കുന്നതിനേക്കാൾ നല്ലതു മരിക്കുകതന്നെയാണ്. ഈ അവസാനകാലത്ത് എന്റെ പ്രാണനാഥനെ ഒന്നു കണ്ടിട്ടു പോകാൻ നിവൃത്തിയില്ലാതെ വന്നതും ഭാഗ്യദോഷംതന്നെ. ഞാൻ പോയതായിട്ടു കേൾക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹം എന്നെ അനുഗമിക്കുമെന്നുള്ളതു തീർച്ചയാണ്. അദ്ദേഹത്തെ അപ്പോൾ കണ്ടുകൊള്ളാം. ഇപ്പോൾ അതിനായിട്ടു താമസിക്കുന്നില്ല. ഈ ദുഷ്ടന്മാരുടെ ആഗ്രഹം വേഗത്തിൽ സാധിക്കട്ടെ." എന്നു വിചാരിച്ചുറച്ചിട്ടു ക്ഷണത്തിൽപ്പോയി കുളിച്ചുവന്നു പതിവുപോലെ ഭഗവതിയെ ധ്യാനിച്ചു മനസ്സുകൊണ്ടു പൂജിച്ചു സ്തുതിച്ചിട്ടു ധവളഭസ്മവും നിർമ്മലവസ്ത്രവും ധരിച്ചു. പിന്നെ മാക്കം അവിടെ തന്റെ വകയായിട്ടുണ്ടായിരുന്ന പൊന്നും പണവും പെട്ടികളും പ്രമാണങ്ങളും പണ്ടങ്ങളും വസ്ത്രങ്ങളുമെല്ലാം തീയിലിട്ടു ചുട്ടു ഭസ്മമാക്കി. ഒരു വസ്ത്രവും ഒരു മുലക്കച്ചയും അവൾ ധരിച്ചിരുന്നു. അവ രണ്ടുമല്ലാതെ വേറെ യാതൊന്നും അവൾ എടുത്തില്ല. മാക്കം തന്റെ കുട്ടികളോടുകൂടി യാത്ര പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ നാത്തൂന്മാർ പന്ത്രണ്ടുപേരും ഒരുപോലെ അശ്രുക്കൾ ചൊരിച്ചു. പുരാണി സന്താപംകൊണ്ടും മററവർ സന്തോഷംകൊണ്ടുമായിരുന്നു എന്നു മാത്രമേ ഭേദമുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. മാക്കം തിരിഞ്ഞുനോക്കി ആ നാത്തൂന്മാരുടെ ഭാവപ്പകർച്ച കണ്ടു നെടുവീർപ്പിട്ടുകൊണ്ടു തന്റെ കുട്ടികളോടുകൂടി നടന്നു. പതിനൊന്നു സഹോദരന്മാരും അവളോടുകൂടിത്തന്നെ പോയി.

അങ്ങിനെ രണ്ടുമൂന്നു നാഴിക ദൂരം പോയപ്പോൾ മാക്കം വല്ലാതെ ക്ഷീണിച്ചു. അവൾക്കു കുട്ടികളേയും കൊണ്ടു സഹോദരന്മാരോടൊപ്പം നടന്നെത്തുവാൻ വയ്യാതെയായി. അപ്പോൾ സഹോദരന്മാർ മാക്കത്തോടു സ്നേഹഭാവത്തോടുകൂടി "നീ വല്ലാതെ ക്ഷീണിച്ചുവെന്നു തോന്നുന്നുവല്ലൊ. ഇ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നി ഇവിടെയിരുന്നു സ്വല്പം വിശ്രമിച്ചിട്ടു പോയാൽ മതി"
എന്നു പറഞ്ഞു. അവിടം മനുഷ്യവാസമില്ലാത്ത ഒരു വന
പ്രദേശമായിരുന്നു. ആ ഭയങ്കരവനം കണ്ടപ്പോൾ മാക്കം
"ഇവിടെ വെച്ചായിരിക്കുമോ ഇവർ എന്റെ കഥ കഴി
ക്കാൻ നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നത്? എന്നാലങ്ങിനെയാവട്ടെ"
എന്നു വിചാരിച്ചു ഭക്തിപൂർവ്വം ഭഗവതിയെ ധ്യാനിച്ചുകൊ
ണ്ടു ധൈര്യസമേതം ഒരു മരത്തണലിൽച്ചെന്നു തന്റെ കു
ട്ടികളെ അടുക്കലിരുത്തിക്കൊണ്ട് അവിടെയിരുന്നു. അവ
ളുടെ സഹോദരന്മാർ അവിടെയൊക്കെ ചുററി നടന്നു സ്ഥ
ലപരിശോധന ചെയ്തപ്പോൾ സമീപത്തുതന്നെ ഏററവും
കുണ്ടുള്ളതായിട്ട് ഒരു കിണർ കണ്ടെത്തി. അപ്പോൾ അ
വരിലൊരാൾ ആ കിണററിൽ നോക്കീട്ട് "അഹോ! ഇത്
അത്യത്ഭുതംതന്നെ. ഈ കിണററിലിതാ നക്ഷത്രങ്ങൾ കാ
ണുന്നു" എന്നു പറഞ്ഞു. പിന്നെ മറെറാരാൾ നോക്കീട്ടു
"ശരിതന്നെ. ഈ പകൽസ്സമയത്തു നക്ഷത്രം ഇവിടെയല്ലാ
തെ ഭൂതലത്തിൽ മറെറങ്ങും കാണുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല"
എന്നു പറഞ്ഞു. ഇങ്ങിനെ അവർ പതിനൊന്നുപേരും ആ
കിണററിൽ നക്ഷത്രങ്ങളുള്ളതായി പറയുകയും അതു ചെന്നു
കാണാനായി മാക്കത്തോടു നിർബ്ബന്ധിക്കുകയും ചെയ്തു. മാ
ക്കത്തിന് അതു കാണ്മാനാഗ്രഹമില്ലെന്നു പറഞ്ഞിട്ട് അ
വർ വീണ്ടും നിർബ്ബന്ധിച്ചു. ഒടുക്കം ആ സാധ്വി "വരുന്ന
തൊക്കെ വരട്ടെ" എന്നു ധൈര്യസമേതം നിശ്ചയിച്ചിട്ടു ഭ
ഗവതിയെ മനസ്സിൽ സുദൃഢം ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടു മന്ദംമന്ദം
ചെന്നു കിണററിൽ കുനിഞ്ഞുനോക്കി. ആ സമയം ആ പ
തിനൊന്നു ദുഷ്ടന്മാരിൽ ഒരാൾ മുമ്പേതന്നെ കരുതി അര
യിൽ ഒളിച്ചു സൂക്ഷിച്ചുവെച്ചിരുന്ന ആയുധമെടുത്ത്—ശി
വ ശിവ!, ശേഷം ചിന്ത്യം. ആ കുട്ടികളുടെ കഥയും അങ്ങി
നെതന്നെ...............

തങ്ങളുടെ സഹോദരിയും അവളുടെ കുട്ടികളും നിമി
ത്തം മേലാൽ തങ്ങൾക്കും തങ്ങളുടെ തറവാട്ടെയ്ക്കും യാതൊ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

രു കുറച്ചിലുമുണ്ടാവുകയില്ലെന്നുള്ള കൃതാൎത്ഥതയോടുകൂടി ആ മനുഷ്യാധമന്മാർ അവരുടെ ഗൃഹത്തിലേയ്ക്കു മടങ്ങിപ്പോന്നു. അവർ ഗൃഹത്തിലെത്തിയപ്പോൾ അവിടെക്കണ്ട കാഴ്ച അത്യത്ഭുതകരവും ഭയങ്കരവുമായിരുന്നു. മാക്കം അവിടെ "നാലെട്ടു തൃക്കൈകളിലുജ്വലിക്കും ശൂലാദിനാനായുധഭാസമാന"യായി തീക്കട്ടപോലെ ജ്വലിക്കുന്ന കണ്ണുകളും ചന്ദ്രലേഖകൾപോലെ വളഞ്ഞ ദംഷ്ട്രകളുംകൊണ്ടു ഭയങ്കരമായ മുഖത്തോടുകൂടി രക്താംബരവും മുണ്ഡമാലകളുമണിഞ്ഞു നൃത്തം ചെയ്യുന്നതായിട്ടും അവളുടെ രണ്ടു കുട്ടികളും കളിച്ചുകൊണ്ടും പുരാതനി ഭർത്തൃസമേതയായി വന്ദിച്ചുകൊണ്ടും സമീപത്തു നില്ക്കുന്നതായിട്ടും ആ പുരുഷന്മാരുടെ ഭാൎയ്യമാർ പതിനൊന്നുപേരും രക്തം ഛർദ്ദിച്ചു മരിച്ചുകിടക്കുന്നതായിട്ടുമാണ് അവർ കണ്ടത്. അപ്പോൾ അവൎക്കു തങ്ങളാൽ വധിക്കപ്പെട്ട മാക്കം ദേവിസാരൂപ്യത്തെയും കുട്ടികൾ ദേവീസാമീപ്യത്തെയും പ്രാപിക്കുകയാണു ചെയ്തതെന്നും അവർ മരിച്ചു എന്നു തങ്ങൾക്കു തോന്നിയതു ദേവിയുടെ മായകൊണ്ടു മാത്രമാണെന്നും മനസ്സിലായി. അവർ മാക്കത്തിന്റെ പാദത്തിങ്കൽ വീണു ക്ഷമായാചനം ചെയ്യാമെന്നു വിചാരിച്ചുവോ എന്തോ? എതെങ്കിലും അതിനൊന്നിനും ഇടയാകാതെ ആ പതിനൊന്നു പുരുഷന്മാരും രക്തം വമിച്ചുകൊണ്ടു പെട്ടെന്ന് അവിടെ വീണു മരിച്ചു. മാക്കത്തിന്റെ ഭർത്താവു് ഈ വൎത്തമാനം കേട്ട ക്ഷണത്തിൽ ആത്മഹത്യ ചെയ്തു തന്റെ ഭാൎയ്യയെ അനുഗമിച്ചു. പിന്നെ അവിടെ ദമ്പതിമാൎക്കു പുരാതനിയും മാത്രം ശേഷിച്ചു. അവർ ഭഗവതിയെ ഭക്തിപൂർവ്വം സേവിച്ചുകൊണ്ടും സന്താനസമ്പൽസമൃദ്ധിയോടുകൂടിയും സസുഖം വളരെക്കാലം ജീവിച്ചിരുന്നു. ആ ദമ്പതിമാരുടെ സന്താനപരമ്പരയിലുൾപ്പെട്ട ചില വീട്ടുകാർ ഇപ്പോഴും കടത്തനാട്ടുണ്ടത്രെ.

അതെങ്ങിനെയുമാവട്ടെ. 'കടാങ്കോട്ടമാക്കം' മേൽപ്പറഞ്ഞപ്രകാരം 'മാക്കംഭഗവതി'യായിത്തീൎന്നു എന്നുള്ള സം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഗതി ആ ദിക്കുകാർ ഇപ്പോഴും പൂർണ്ണമായി വിശ്വസിക്കുകയും ആ ദേവിയെ ഭക്തിപൂർവ്വം സേവിക്കുകയും ചെയ്തുപോരുന്നുണ്ട്. മാക്കംഭഗവതിയുടെ കഥ പണ്ടാരോ ഒരുമാതിരി പ്പാട്ടായിട്ടുണ്ടാക്കിയതു് ആ ദിക്കുകളിൽ ഇപ്പോഴും നടപ്പുണ്ട്. ഇതിനു 'മാക്കംതോററം' എന്നാണു പേരുപറഞ്ഞുവരുന്നതു്. ഈ പാട്ടിനു കവിതാഗുണമോ ശബ്ദഭംഗിയോ വൃത്തനിയമമോ ഒന്നുമില്ലെങ്കിലും ആ ദേവിക്കു് ഇതു സന്തോഷകരമാണു്. ദേവീപ്രസാദത്തിനായിട്ടും സന്തത്യർത്ഥമായിട്ടും ഇതു് ആ ദിക്കുകാർ ചില ജാതിക്കാരെക്കൊണ്ടു് ഇപ്പോഴും പാടിക്കാറുണ്ടു്. ഇതുകൂടാതെ 'മാക്കംതിറ' എന്നൊരു കളിയും ആ ദിക്കിൽ നടപ്പുണ്ടു്. അതും സന്തത്യർത്ഥമായിട്ടും ദേവീപ്രസാദത്തിനായിട്ടും പലരും കളിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. ഇതും മാക്കംഭഗവതിക്കു വളരെ സന്തോഷകരമായിട്ടുള്ളതാണു്. സന്തതിയില്ലാതെയിരുന്നിട്ടു മാക്കംതിറ കളിപ്പിക്കുകയും മാക്കംതോററം പാടിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടു സന്തതിയുണ്ടായ തറവാട്ടുകാർ കടത്തനാട്ടു വളരെയുണ്ടു്. ഇപ്പോഴും പലരും അഭീഷ്ടസിദ്ധിക്കായി ഈ വഴിപാടുകൾ നടത്തിക്കുന്നുമുണ്ടു്

മാക്കത്തിന്റെ തല വെട്ടിയിട്ടതായി പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന കിണർ ഇപ്പോഴുമവിടെ കാണ്മാനുണ്ടു്. ആ കിണററിനു് ഇപ്പോഴും 'മാക്കംകിണർ' എന്നാണു പേരു പറഞ്ഞുവരുന്നതു്. ഒരിഴവൻ ആ കിണററിൽ നോക്കീട്ടു ചാമുണ്ഡി അവന്റെ നാവു പിടിച്ചുവലിച്ചറുത്തു ചോര കുടിച്ചതായി ഒരൈതിഹ്യമുണ്ടു്. അതിനാൽ പേടിച്ചിട്ടു് ഇപ്പോഴും ആരും ആ കിണററിൽ നോക്കാറില്ല. മാക്കംഭഗവതിയുടെ കഥ വാസ്തവത്തിലുണ്ടായതാണെന്നതിലേയ്ക്കു് ഇതിലധികം ലക്ഷ്യങ്ങൾ വേണമെന്നില്ലല്ലോ.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

൧൧ ഒരു യൂറോപ്യന്റെ സ്വാമിഭക്തി.

കൊല്ലം ൯൮൫-ാമാണ്ടു ബാലരാമവൎമ്മമഹാരാജാവു നാടുനീങ്ങിയപ്പോൾ തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജവംശത്തിൽ ആൺവഴിത്തമ്പുരാക്കന്മാരാരുമില്ലാതെയിരുന്നതിനാൽ ബ്രിട്ടീഷു ഗവൎമ്മേണ്ടിന്റെ അനുവാദപ്രകാരം അന്നു പെൺവഴിത്തമ്പുരാക്കന്മാരിൽ മൂപ്പായിരുന്ന ലക്ഷ്മീമഹാരാജ്ഞിയായിരുന്നു ചല്ലും അക്കാലം മുതൽ രാജ്യഭരണം ചെയ്തിരുന്നതു്.

അങ്ങിനെയിരുന്ന കാലത്തു ബ്രിട്ടീഷു ഗവൎമ്മേണ്ടു് ഒരു നിശ്ചയംചെയ്തു. എങ്ങിനെയെന്നാൽ, രാജകുടുംബങ്ങളിൽ പുരുഷസന്താനമില്ലാത്ത ഏതദ്ദേശ്യരാജ്യങ്ങളിലെല്ലാം ബ്രിട്ടീഷു ഗവൎമ്മേണ്ടിന്റെ ഓരോ പ്രതിനിധികളെ നിയമിച്ചു രാജ്യഭരണം നടത്തിക്കുകയും പുരുഷന്മാരുണ്ടായി പ്രായപൂൎത്തിയാകുമ്പോൾ ഭരണാധികാരം അവൎക്കു വിട്ടുകൊടുക്കുകയും ചെയ്യണമെന്നായിരുന്നു ആ നിശ്ചയം. ഈ വിവരം ബ്രിട്ടീഷു ഗവൎമ്മേണ്ടു് ഏതദ്ദേശ്യരാജ്യങ്ങളിലെല്ലാം ദിവാൻജിമാരുടെ പേൎക്കു എഴുതിയയച്ചു് അറിയിക്കുകയും രാജകുടുംബത്തിൽ പുരുഷസന്താനമുണ്ടോ ഇല്ലയോ എന്നുള്ള വിവരം അറിയിക്കണമെന്നു് ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തു. അക്കാലത്തു തിരുവിതാംകൂറിൽ ദിവാൻജിയായിരുന്നതു ബ്രിട്ടീഷു റസിഡണ്ടും കൂടിയായിരുന്ന മിസ്റ്റർ മൺറോ സായ്പ് ആയിരുന്നു. അദ്ദേഹം ബ്രിട്ടീഷു ഗവൎമ്മേണ്ടു് എഴുതിച്ചോദിച്ചതിനു തല്ക്കാലം മറുപടിയൊന്നുമയച്ചില്ല. അന്നു ലക്ഷ്മീമഹാരാജ്ഞി തിരുവയർ വാണിരിക്കുക (ഗൎഭം ധരിച്ചിരിക്കുക)യായിരുന്നു. തിരുവയറൊഴിഞ്ഞു (പ്രസവിച്ചു്) ഉണ്ടാകുന്നതു പുരുഷസന്താനമോ സ്ത്രീസന്താനമോ എന്നറിഞ്ഞിട്ടു മറുപടി അയയ്ക്കാമെന്നു വിചാരിച്ചാണു് അദ്ദേഹം സ്വല്പമൊന്നമാന്തിച്ചതു്. ആ അമാന്തം ബ്രിട്ടീഷു ഗവ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ൎമ്മെണ്ടിനു് ഒട്ടും രസിച്ചില്ല. അതിനാൽ ആ ഗവൎമ്മെ ണ്ടിൽനിന്നു തിരുവിതാംകൂർ ദിവാന്റെ പേൎക്കു വീണ്ടും എഴുതിയയച്ചു. ആ എഴുത്തിൽ ഏററവും ഉൎജ്ജിതത്തോടും കണിശമായും എഴുത്തു കിട്ടുന്ന ദിവസം തന്നെ മറുപടി അയക്കണമെന്നു പറഞ്ഞിരുന്നു. ആയെഴുത്തു കിട്ടിയപ്പോൾ സായ്പിനു പരിഭ്രമമായി. അദ്ദേഹം ഒരു ബ്രിട്ടീഷു പ്രജയും ബ്രിട്ടീഷു ഗവൎമ്മെണ്ടിന്റെ ശമ്പളക്കാരനുമായിരുന്നുവല്ലൊ. മഹാരാജ്ഞി അപ്പോൾ ഗൎഭം പത്തു മാസമായിരുന്നു. രണ്ടോ നാലോ ദിവസംകൂടി താമസിച്ചാൽ അവതരിക്കുന്ന പ്രജ പുരുഷനോ സ്ത്രീയോ എന്നറിഞ്ഞിട്ടു മറുപടി അയയ്ക്കാമായിരുന്നു എന്നു സായ്പിനു തോന്നി. എങ്കിലും അതിനു നിവൃത്തിയില്ലാതെ വരികയാൽ അദ്ദേഹം ശ്രീപത്മനാഭസ്വാമിക്ഷേത്രത്തിന്റെ കിഴക്കെഗ്ഗോപുരത്തിനു പുറത്തു ചെന്നു പടിഞ്ഞാട്ടു തിരിഞ്ഞുനിന്നു തൊഴുതുകൊണ്ടു്, "അല്ലയോ പത്മനാഭ!, നീയിവിടെ കിടക്കുന്നുണ്ടെന്നാണല്ലോ എല്ലാവരും പറയുന്നതു്. മഹാരാജവംശത്തെ രക്ഷിക്കാനുള്ള ചുമതല നിനക്കാണല്ലൊ. ഈ രാജ്യം നിന്റെ വകയുമാണല്ലോ. ഇതിന്റെ ഭരണം അന്യന്മാരുടെ കൈവശമായാൽ പിന്നെയതു വീണ്ടെടുക്കാൻ അത്രയെളുപ്പം സാധിക്കില്ല. അതിനാൽ ഇതാ ഞാൻ ഈ മഹാരാജവംശത്തിൽ പുരുഷസന്താനമുണ്ടെന്നു തന്നെ മറുപടി അയയ്ക്കാൻ പോകുന്നു. എന്റെ മറുപടി വ്യാജമാണെന്നു വന്നാൽ ബ്രിട്ടീഷു ഗവൎമ്മെണ്ടു് എന്നെ വെറുതെ വിട്ടേയ്ക്കുകയില്ല. അവർ എന്നെ കഠിനമായി ശിക്ഷിക്കും. ആ അപമാനം സഹിച്ചുകൊണ്ടു പിന്നെ ജീവിച്ചിരിക്കണമെന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ല. അതിനാൽ ഞാനെഴുതിയയയ്ക്കുന്നതു തെററിപ്പോകുന്ന പക്ഷം നിന്റെ ബിംബവും ക്ഷേത്രവും എല്ലാം നശിപ്പിച്ചു നീ കിടക്കുന്ന സ്ഥലത്തു ഒരു കുളം കുത്തിക്കുഴിച്ചിട്ടല്ലാതെ ഞാനിവിടെനിന്നു പോവുകയില്ല. അതുകൊണ്ടു്

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അങ്ങിനെയൊന്നും വരാതെയിരിക്കാൻ തക്കവണ്ണം കരുതി കൊള്ളണം. പത്മനാഭാ! മൺറോ ഒന്നു പറഞ്ഞാൽ അതു് അപ്രകാരംതന്നെ ചെയ്യുമെന്നു നല്ലപോലെ അറിയാമല്ലോ" എന്നു പറഞ്ഞിട്ടു് അവിടെനിന്നു പോരുകയും തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജവംശത്തിൽ പുരുഷസന്താനമുണ്ടെന്നു തന്നെ ഉടനേ എഴുതിയയയ്ക്കുകയും ചെയ്തു.

പിറേറ ദിവസം മഹാരാജ്ഞിയിൽനിന്നു് ഒരു രാജകുമാരൻ തിരുവവതാരംചെയ്തരുളി. ആ രാജകുമാരനാണു ഗർഭശ്രീമാനെന്നും സംഗീതസാഹിത്യസാഗരപാരഗനെന്നും പരാക്രമനിധിയെന്നും രാജ്യതന്ത്രകുശലനെന്നും ധീരോദാത്തനെന്നും മററും വിശ്വവിശ്രുതനായിത്തീൎന്ന സാക്ഷാൽ സ്വാതിതിരുനാൾ രാമവൎമ്മമഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടെന്നുള്ളതു പ്രത്യേകം പറയണമെന്നില്ലല്ലോ.

ഈ സംഗതി കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ശ്രീപത്മനാഭസ്വാമിയെക്കുറിച്ചുള്ള വിശ്വാസവും ഭക്തിയും മൺറോസ്സായ്പവർകൾക്കുള്ളതുപോലെ മുൻപുണ്ടായിരുന്ന ഹിന്ദുദിവാൻജിമാൎക്കുപോലുമുണ്ടായിരുന്നില്ലെ"ന്നു ജനങ്ങൾ പറഞ്ഞുതുടങ്ങുകയും അതു മഹാരാജ്ഞി വിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്തു. അതിനാലാണു ദേവസ്വങ്ങളിലെല്ലാം പതിവുകണക്കുകളുണ്ടാക്കുന്നതിനു മൺറോസ്സായ്പവർകളെ പ്രത്യേകം കല്പിച്ചു ചുമതലപ്പെടുത്തിയതു്. അഞ്ചെട്ടു കൊല്ലം മുൻപു ദേവസ്വം പതിവുകൾ പരിഷ്കരിച്ചതുവരെ തിരുവിതാംകൂറിലേ സൎക്കാർ ദേവസ്വങ്ങളിലെല്ലാം സകലകാൎയ്യങ്ങളും മൺറോസ്സായ്പവർകൾ നിശ്ചയിച്ച പതിവനുസരിച്ചാണു നടന്നുവന്നിരുന്നതു്. പരിഷ്കരിക്കപ്പെടാത്ത ചില ദേവസ്വങ്ങളിൽ ഇപ്പോഴും അങ്ങിനെതന്നെ നടന്നുവരുന്നുമുണ്ടു്.

—o:*:o—

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

൫൦. സംഘക്കളി

ശാസ്ത്രക്കളിയെന്നും യാത്രക്കളിയെന്നും പറഞ്ഞുവരുന്ന സംഘക്കളി അന്നപ്രാശനം, ഉപനയനം, സമാവൎത്തനം, വിവാഹം, പന്ത്രണ്ടാംമാസം മുതലായ അടിയന്തിരങ്ങൾ സംബന്ധിച്ചും മറ്റും കേരളത്തിൽ സൎവ്വത്ര നിവൃത്തിയുള്ള ഹിന്തുക്കളെല്ലാം കളിപ്പിച്ചുവരുന്നുണ്ട്. രാജമന്ദിരങ്ങളിലും പ്രഭുഗൃഹങ്ങളിലും മേൽപറഞ്ഞ അടിയന്തരങ്ങൾക്കെല്ലാം സംഘക്കളി ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതു നിശ്ചയമാണ്. ഇതു മറ്റുള്ള കളികൾപോലെ വിനോദത്തിനായിട്ടു മാത്രം കളിപ്പിക്കുന്നതല്ല. ഇതു് ഈശ്വരപ്രസാദകരമെന്നോ ഒരു പുണ്യകൎമ്മമെന്നോ മറ്റോ കൂടി വിചാരിച്ചാണു ജനങ്ങൾ കളിപ്പിച്ചുവരുന്നതു്. സന്തോഷാൎത്ഥമായും മറ്റും ഈ കളി വഴിവാടെന്നപോലെ പ്രാൎത്ഥിക്കാറുമുണ്ട്. അതിനു 'സ്വസ്തി പ്രാൎത്ഥിക്കുക' എന്നാണു പറഞ്ഞുവരുന്നതു്. ഇതു മറ്റുള്ള വഴിവാടുകൾ പോലെ അവനവൻതന്നെ പ്രാൎത്ഥിക്കുകയല്ല. സ്വസ്തി പ്രാൎത്ഥിക്കുന്നതിനു സംഘക്കാരിൽ വാദ്ധ്യാവൃത്തിയെന്നും പരിഷയെന്നും പറയപ്പെടുന്നവരുൾപ്പെടെ പ്രധാനന്മാരായ അഞ്ചാറു പേരെയെങ്കിലും വരുത്തി, സംഘക്കളിയുടെ പ്രധാനാംഗമായ 'നാലുപാദം' എന്ന ക്രിയ നടത്തിക്കുകയും അവൎക്കു യഥായോഗ്യം ഭക്ഷണവും ദക്ഷിണയും കൊടുക്കുകയും അവർ പറഞ്ഞുതരുന്ന വാചകം പറഞ്ഞു പ്രാൎത്ഥിക്കുകയുമാണു ചെയ്യേണ്ടതു്. അവർ പറഞ്ഞുതരുന്ന വാചകത്തിന്റെ അൎത്ഥം "വിചാരിച്ചിരിക്കുന്ന കാൎയ്യം സാധിച്ചാൽ കേമമായി സംഘക്കളി നടത്തുകയും സംഘക്കാരെ വേണ്ടുവോളം മധുരക്കറി കുടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യേക്കാം" എന്നാണ്. ഇങ്ങിനെ സ്വസ്തി പ്രാൎത്ഥിക്കുകയും കാൎയ്യം സാധിക്കുകയും പിന്നീടു കേമമായി കളി നടത്തുകയും ചെയ്യുന്നതു് ഒട്ടും അസാധാരണമായിട്ടുള്ളതല്ല. സ്വസ്തി പ്രാൎത്ഥി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ച്ചാൽ അഭീഷ്ടസിദ്ധിയുണ്ടാകുമെന്നു സ്വാനുഭവംകൊണ്ടറിഞ്ഞിട്ടുള്ളവർ പലരുണ്ടു്. എന്നാൽ ഇപ്രകാരം വിശിഷ്ടമായിരിക്കുന്ന ഈ കളിയുടെ ഉത്ഭവത്തെക്കുറിച്ചു് അറിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്തവരും കേരളത്തിൽ പലരുണ്ടെന്നാണു തോന്നുന്നതു്. അങ്ങിനെയുള്ളവരുടെ അറിവിനായി അതിനെക്കുറിച്ചു ചുരുക്കത്തിൽ താഴെ പറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു.

പണ്ടു പരദേശത്തുനിന്നു ചില പെരുമാക്കന്മാർ വന്നു പന്ത്രണ്ടുകൊല്ലം വീതം കേരളചക്രവൎത്തികളായി വാണിരുന്നുവല്ലോ. അവരിൽ ഒരു പെരുമാൾ മഹമ്മദീയമതം സ്വീകരിക്കുകയും മക്കത്തു പോവുകയും ചെയ്തുവെന്നുള്ളതു പ്രസിദ്ധവുമാണു്. ആ പെരുമാൾ ചില മഹമ്മദീയപ്രധാനന്മാരുടെ പ്രേരണയാൽ അറുപത്തിനാലു ഗ്രാമങ്ങളിൽനിന്നും മലയാളബ്രാഹ്മണപ്രധാനന്മാരെ തന്റെ മുൻപാകെ വരുത്തി, ഹിന്ദുമതം ഏററവും നികൃഷ്ടമായിട്ടുള്ളതാണെന്നും ഉത്തമമായിട്ടുള്ളതു മഹമ്മദീയമതമാണെന്നും അതിനാൽ മലയാളബ്രാഹ്മണരെല്ലാവരും ഹിന്ദുമതമുപേക്ഷിച്ചു മഹമ്മദമതം സ്വീകരിക്കണമെന്നും പെരുമാൾ നിർബ്ബന്ധപൂർവ്വം പറഞ്ഞു. ഉത്തമമായിട്ടുള്ളതു മഹമ്മദമതമല്ലെന്നും ഹിന്ദുമതമാണെന്നും ബ്രാഹ്മണർ വാദിച്ചു. ആ സദസ്സിൽ മതാദ്ധ്യക്ഷന്മാരായ ചില മഹമ്മദീയരും ചെന്നുകൂടി. ഒടുക്കം വാദം മഹമ്മദീയരും ബ്രാഹ്മണരും തമ്മിലായി. "ഈശ്വരകല്പിതവും സത്യവുമായിട്ടുള്ള മതവും വേദവും ഞങ്ങളുടേതാണെ"ന്നു മഹമ്മദീയരും "അതല്ല, ഞങ്ങളുടേതാണെ"ന്നു ബ്രാഹ്മണരും തമ്മിൽ വളരെ നേരം വാദിച്ചു. ഒടുക്കം പെരുമാൾ നിങ്ങൾ തമ്മിൽ ഇങ്ങിനെ വാദിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നാൽ ഇതിനൊരവസാനവും തീർച്ചയുമുണ്ടാവുകയില്ല. ഞാനൊരു പരീക്ഷ നിശ്ചയിക്കാം. ആ പരീക്ഷയിൽ ബ്രാഹ്മണർ ജയിക്കുകയാണെങ്കിൽ ബ്രാഹ്മണരുടെ മതവും വേദവും തന്നെ സത്യമായിട്ടുള്ളതെന്നു തീർച്ചയാക്കാം. അഥ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വാ തോൽക്കുകയാണെങ്കിൽ ബ്രാഹ്മണർ മഹമ്മദുമതം സ്വീകരിക്കുകയും വേണം. അങ്ങിനെ സമ്മതമാണോ?" എന്നു ബ്രാഹ്മണരോടു ചോദിച്ചു. ഉടനെ ബ്രാഹ്മണർ "ഇതു ഞങ്ങൾക്കു സമ്മതംതന്നെയാണ്. പക്ഷേ പരീക്ഷ ഒരൊന്നരമാസം കഴിഞ്ഞിട്ടേ നടത്താവു" എന്നു പറഞ്ഞു. അതു പെരുമാളും സമ്മതിക്കുകയാൽ ഒന്നര മാസം കഴിയുമ്പോൾ വന്നുകൊള്ളാമെന്നു പറഞ്ഞു ബ്രാഹ്മണർ അവിടെനിന്നു പിരിഞ്ഞുപോവുകയും ചെയ്തു.

ആ ബ്രാഹ്മണർ ഗത്യന്തരമില്ലായ്കകൊണ്ടു പെരുമാളുടെ അടുക്കൽ അപ്പോൾ അപ്രകാരം സമ്മതിച്ചു എന്നേ ഉള്ളു. പിന്നീട് അവർക്ക് അതിനെക്കുറിച്ചു വലിയ വിചാരവും വിഷാദവുമുണ്ടായി. "പെരുമാളുടെ പരീക്ഷ എന്താകുമോ? അതിനാൽ തോൽവി പറ്റിയേക്കുമോ? എന്നുള്ള വിചാരംകൊണ്ട് അവർ ഏററവും വിഷണ്ണന്മാരായിത്തീർന്നു. എങ്കിലും സത്യസ്വരൂപനും സർവ്വസാക്ഷിയുമായിരിക്കുന്ന സകലേശ്വരൻ തങ്ങളെ ഉപേക്ഷിക്കുകയില്ലെന്നുള്ള ധൈര്യവും അവർക്കുണ്ടാകാതെയിരുന്നില്ല.

ഇങ്ങിനെ ആ സാധുബ്രാഹ്മണർ ഇതികർത്തവ്യതാമൂഢന്മാരും വിചാരമഗ്നന്മാരും വിഷാദവിഹ്വലന്മാരുമായിപ്പോയ സമയം മദ്ധ്യേമാർഗ്ഗം ഒരു യോഗീശ്വരനെ ദൈവഗത്യാ കണ്ടെത്തുവാൻ സംഗതിയായി. ആ യോഗീശ്വരൻ അവരോടു, നിങ്ങൾ ഒട്ടും വിഷാദിക്കേണ്ട. ഞാൻ ഒരു ദിവ്യമന്ത്രം ഉപദേശിച്ചുതരാം. നിങ്ങൾ തൃക്കാരിയൂർ ചെന്ന് അമ്പലത്തിൽ ഒരു വിളക്കു കൊളുത്തിവെച്ച്, അതിന്റെ പ്രദക്ഷിണംവെച്ചുകൊണ്ട്, ഈ മന്ത്രം ജപിച്ചു തൃക്കാരിയൂർ ദേവനെ നാല്പത്തൊന്നു ദിവസം സേവിക്കണം. നിങ്ങൾ ഇപ്രകാരം ദീപപ്രദക്ഷിണവും ഈശ്വരസേവയും ഒരു മണ്ഡലം മുഴുവനും മുടങ്ങാതെ ചെയ്തിട്ടു പെരുമാളുടെ അടുക്കൽച്ചെന്നാൽ നിങ്ങൾക്കു ജയം തന്നെ കിട്ടും. പെരുമാ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ളുടെ പരീക്ഷയെക്കുറിച്ചും നിങ്ങൾ ഒട്ടും ഭയപ്പെടേണ്ട. നിങ്ങൾ ചെല്ലുന്ന സമയം മഹമ്മദീയരും അവിടെയെത്തും. അപ്പോൾ പെരുമാളുടെ മുമ്പിൽ ഒരു കുടം അടച്ചുകെട്ടി വെച്ചിരിക്കും. പെരുമാൾ നിങ്ങളോടു രണ്ടു കൂട്ടക്കാരോടും കുടത്തിനകത്ത് എന്താണെന്നു പറയണമെന്നും ശരിയായിപ്പറയുന്നവർ ജയിച്ചതായും തെറ്റായിപ്പറയുന്നവർ തോറ്റതായും തീർച്ചപ്പെടുത്തുന്നതാണെന്നും പറയും. അപ്പോൾ മഹമ്മദീയർ കുടത്തിനകത്തു കൃഷ്ണസർപ്പമാണെന്നു പറയും. ഉടനെ നിങ്ങൾ അതു താമരപ്പൂവാണെന്നു പറയണം. അപ്പോൾ പെരുമാൾ "എന്നാൽ കുടത്തിനകത്തു കൈയിട്ടു താമരപ്പൂവെടുത്തു കാണിക്കണ"മെന്നു പറയും. നിങ്ങൾ എടുത്തു കാണിക്കണം. അപ്പോൾ മഹമ്മദീയർ മടങ്ങുകയും നിങ്ങളെ പെരുമാൾ ബഹുമാനിച്ചു പറഞ്ഞയയ്ക്കുകയും ചെയ്യും. നിങ്ങൾക്കു മഹമ്മദീയമതം സ്വീകരിക്കേണ്ടതായി വരികയുമില്ല. എന്നാൽ വാസ്തവത്തിൽ കുടത്തിനകത്തു കൃഷ്ണസർപ്പം തന്നെയായിരിക്കും. അതു നിങ്ങൾക്കു തോൽവിയും ആപത്തുമുണ്ടാകാനായി പെരുമാളും മഹമ്മദീയരുംകൂടി സ്വകാര്യമായി ആലോചിച്ചു തയ്യാറാക്കി വെക്കുന്നതായിരിക്കും. എങ്കിലും ഈശ്വരകാരുണ്യംകൊണ്ട് ആ കൃഷ്ണസർപ്പം താമരപ്പൂവായിത്തീർന്നുകൊള്ളും" എന്നു പറഞ്ഞ് ഒരു ദിവ്യമന്ത്രം ഉപദേശിച്ചു കൊടുക്കുകയും പെട്ടെന്ന് ആ യോഗീശ്വരൻ അദൃശ്യനായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ ആ ബ്രാഹ്മണർ തങ്ങൾക്കു വേണ്ടതു പറഞ്ഞുതരികയും മന്ത്രമുപദേശിക്കുകയും ചെയ്തതു കേവലം മനുഷ്യനല്ലെന്നും ആരോ ഒരു ദിവ്യനാണെന്നും തോന്നുകയാൽ അവർ ആ യോഗീശ്വരന്റെ വാക്കിനെ വിശ്വസിച്ച് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞുകൊടുത്തതുപോലെയെല്ലാം ചെയ്യുകയും സംഗതിയെല്ലാം ശരിയാവുകയും ചെയ്തു. അവർ ആ ദിവ്യമന്ത്രം ജപിച്ചുകൊണ്ടു നാല്പതുദിവസം ദീപപ്രദക്ഷിണവും ഈശ്വരസേവയും ന

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ടത്തിയതിന്റെ ശേഷം പെരുമാളുടെ അടുക്കൽച്ചെന്നു. അപ്പോൾ അവിടെ ഒരു കുടം അടച്ചുകെട്ടി വെച്ചിരുന്നു. ബ്രാഹ്മണർ അവിടെയെത്തിയപ്പോഴേയ്ക്കും മഹമ്മദീയരും ചെന്നുചേൎന്നു. യോഗീശ്വരൻ പറഞ്ഞിരുന്നതുപോലെതന്നെ പെരുമാൾ കുടത്തിനകത്തെന്താണെന്നു ചോദിക്കയും കൃഷ്ണസൎപ്പമെന്നു മഹമ്മദീയരും താമരപ്പൂവെന്നു ബ്രാഹ്മണരും പറകയും പെരുമാൾ ആവശ്യപ്പെട്ടതനുസരിച്ചു ബ്രാഹ്മണർ താമരപ്പൂവെടുത്തു കാണിക്കുകയും ചെയ്തു. കുടത്തിൽ കൈയിടുന്ന ബ്രാഹ്മണൻ സൎപ്പദഷ്ടനായി മറിഞ്ഞുവീണു മരിക്കുന്നതു കാണാൻ സന്തോഷത്തോടുകൂടി കാത്തിരുന്ന പെരുമാളും മഹമ്മദീയരും താമരപ്പൂ കണ്ടപ്പോൾ അത്യന്തം വിസ്മയിക്കുകയും മഹമ്മദീയർ ലജ്ജാവനതമുഖന്മാരായി ഒന്നും പറയാതെ ഉടൻതന്നെ അവിടെനിന്നു പോവുകയും പെരുമാൾ ബ്രാഹ്മണരെ ബഹുമാനിച്ചു പറഞ്ഞയയ്ക്കുകയും ചെയ്തു.

ജയം സിദ്ധിച്ച ബ്രാഹ്മണർ സന്തോഷത്തോടുകൂടി അവിടെനിന്നു മടങ്ങിപ്പോരുന്നപ്പോൾ വഴിയിൽവെച്ചു മുൻപവൎക്കു മന്ത്രോപദേശം ചെയ്ത യോഗീശ്വരനെ കണ്ടു. ഉടനെ ബ്രാഹ്മണർ ഭക്ത്യാദരങ്ങളോടുകൂടി യോഗീശ്വരന്റെ പാദത്തിങ്കൽ വീണു നമസ്കരിച്ചു. അപ്പോൾ യോഗീശ്വരൻ അവരോടു ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് ഉപദേശിച്ചുതന്നിട്ടുള്ള മന്ത്രം സൎവ്വാഭീഷ്ടസിദ്ധിപ്രദമായിട്ടുള്ളതാണ് ആ മന്ത്രംകൊണ്ടാണല്ലോ നിങ്ങൾ ഈശ്വരപ്രസാദം സമ്പാദിക്കുകയും ജയം നേടുകയും ചെയ്തതു്. ഈ മന്ത്രത്തെ നിങ്ങൾ മേലാൽ ജനോപകാരാൎത്ഥമായിട്ടുകൂടി ഉപയോഗിക്കണം. ജനങ്ങൾ സന്തത്യൎത്ഥമായും മറ്റും നിങ്ങളോടാവശ്യപ്പെട്ടാൽ അവരുടെ അഭീഷ്ടസിദ്ധിക്കായി നിങ്ങൾ വിളക്കുവെച്ച് ഈ മന്ത്രം ചൊല്ലി ദീപപ്രദക്ഷിണംചെയ്ത് ഈശ്വരനെ പ്രാൎത്ഥിച്ചാൽ ജനങ്ങളുടെ ആഗ്രഹം സൎവ്വേശ്വരൻ സാധിപ്പിച്ചുകൊടുക്കും.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കേരളത്തിൽ എന്നും ഇങ്ങിനെ നടക്കേണ്ടതിലേക്കായി നിങ്ങൾ ഈ മന്ത്രം പാരമ്പൎയ്യമായിട്ടു നിങ്ങളുടെ സന്തതികൾക്കും ഉപദേശിച്ചുകൊടുക്കണം'' എന്നു പറഞ്ഞിട്ടു യോഗീശ്വരൻ മറയുകയും ചെയ്തു.

മേൽപ്പറഞ്ഞ സംഗതികളെല്ലാം അചിരേണ ലോകത്തിൽ സർവ്വത്ര പ്രസിദ്ധമായിത്തീരുകയാൽ ജനങ്ങൾ സന്തത്യർത്ഥമായും മറ്റും ദീപപ്രദക്ഷിണവും ഈശ്വരപ്രാർത്ഥനയും നടത്തുന്നതിന് ഈ ബ്രാഹ്മണരോട് അപേക്ഷിക്കുകയും, ഇവർ നടത്തിക്കൊടുക്കുകയും അതുകൊണ്ടു ജനങ്ങൾക്ക് അഭീഷ്ടസിദ്ധിയുണ്ടാവുകയും ചെയ്തുതുടങ്ങി. ഇതാണു സംഘക്കളിയുടെ ആഗമം.

സംഘക്കളിക്ക് ആദ്യമായി നടത്തുന്നതും പ്രധാനമായിട്ടുള്ളതും ദീപപ്രദക്ഷിണമാണല്ലൊ. അത് അത്യുച്ചത്തിൽ വളരെ അകലെയകലെയായി ഓരോ അക്ഷരം വീതം ഒരു പ്രത്യേകസ്വരത്തിൽ ചൊല്ലിക്കൊണ്ടാണല്ലൊ ചെയ്യുന്നത്. ആ ചൊല്ലുന്നതു പണ്ടു യോഗീശ്വരൻ ഉപദേശിച്ചുകൊടുത്ത വേദമന്ത്രമാണെന്നും ആ യോഗീശ്വരൻ സാക്ഷാൽ നാരദമഹർഷിയായിരുന്നുവെന്നും ഈ മന്ത്രം നാലു പാദങ്ങളുള്ളതായതിനാലാണ് ഈ ദീപപ്രദക്ഷിണത്തിനു 'നാലുപാദ'മെന്നു നാമം സിദ്ധിച്ചതെന്നുമാണു പറഞ്ഞുവരുന്നത്.

ഈ ക്രിയ നടത്തുന്നതിനു കേരളത്തിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിലുമായിത്താമസിക്കുന്ന ജനങ്ങളെല്ലാവരും ആവശ്യപ്പെട്ടു തുടങ്ങിയപ്പോൾ ഇതു നടത്തുന്നവരായ ബ്രാഹ്മണർ എല്ലാ സ്ഥലങ്ങളിലും ചെന്നെത്തുന്ന കാര്യം ദുഷ്കരമായിത്തീരുകയാൽ അവർ ഇന്നിന്ന ദേശങ്ങളിൽ ഇന്നയിന്ന ഇല്ലക്കാർ കൂടി ഈ ക്രിയ നടത്തേണ്ടതാണെന്നു വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുകയും അങ്ങിനെ അവർ പതിനെട്ടു സംഘങ്ങളായിപ്പിരിയുകയും ആ ഓരോ സംഘത്തിനും മാട്ടം, വെണ്മണി, പുളു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വാ ഇത്യാദികളായ ഓരോ പേരുകൾ നിശ്ചയിക്കുകയും ചെയ്തു. അതിനാലിപ്പോൾ ഇന്നയിന്ന കുടുംബക്കാർക്ക് ഇന്നയിന്ന സംഘക്കാരെന്ന് ഒരു വ്യവസ്ഥ വരികയും സംഘം മാറുന്നതു ദോഷമാണെന്നു ജനങ്ങളുടെയിടയിൽ ഒരു വിശ്വാസം ജനിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ചില കുടുംബങ്ങളിൽ രണ്ടും മൂന്നും നാലും അതിലധികവും സംഘങ്ങൾ കൂടിയേ കളി നടത്താൻ പാടുള്ളു എന്നു മുൻപേ തന്നെ നിശ്ചയം ചെയ്തിട്ടുമുണ്ട്. രാജമന്ദിരങ്ങളിൽ കളിക്കാൻ പതിനെട്ടു സംഘങ്ങളും കൂടണമെന്നാണു നിശ്ചയം.

പെരുമാൾക്കന്മാരുടെ വാഴ്ചയ്ക്കു മുൻപു കേരളബ്രാഹ്മണരിൽ ചിലർ രാജ്യരക്ഷാർത്ഥം ആയോധനവിദ്യ അഭ്യസിക്കുകയും ആയുധം ധരിക്കുകയും അവർ വേദാർഹതയില്ലെന്നു ശേഷമുള്ള ബ്രാഹ്മണർ വിധിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നുവല്ലോ. ബ്രാഹ്മണർ ഈശ്വരസേവയ്ക്കായി തൃക്കാരിയൂർ പോയിരുന്ന സമയം മഹമ്മദീയർ ഉപദ്രവിക്കാൻ ചെന്നാൽ തടുക്കുന്നതിനായി ഈ അഭ്യാസികളും ആയുധപാണികളുമായ ബ്രാഹ്മണരെക്കൂടെക്കൊണ്ടുപോയിരുന്നു. അവർ അവിടെത്താമസിച്ചിരുന്ന കാലത്തു നേരംപോക്കിനായി ചില പാട്ടുകൾ നിർമ്മിച്ചു പാടുകയും കൊട്ടുകയും ചില വേഷങ്ങൾ ധരിച്ചും അല്ലാതെയും ചില ഗോഷ്ടികൾ കാട്ടുകയും മററും ചെയ്തിരുന്നു. കേരളത്തിൽ നാലുപാദം നടപ്പായതിനോടുകൂടി ആ ബ്രാഹ്മണർ ആ വക വിനോദങ്ങൾകൂടി കാണിച്ചുതുടങ്ങുകയും അതു ജനങ്ങൾക്കു രസിക്കുകയും ചെയ്കയാൽ അതും നടപ്പായി. നാലുപാദവും ആ വിനോദങ്ങളുംകൂടിയുള്ള കളിക്കാണ് ഇപ്പോൾ സംഘക്കളിയെന്നു പറഞ്ഞുവരുന്നത്. എന്നാൽ ആ വിനോദങ്ങൾ ആദ്യംതന്നെ ഇപ്പോൾ കണ്ടുവരുന്ന സ്ഥിതിയിലല്ലായിരുന്നു. അതു് ഓരോ കാലത്തു ഓരോരുത്തർ പരിഷ്കരിച്ചു പരിഷ്കരിച്ച് ക്രമേണ ഈ സ്ഥിതിയിലായിത്തീർന്നതാണ്. ഈ വിനോദങ്ങളിൽ ചിലതിനു ചില അടിസ്ഥാനങ്ങളുമുണ്ട്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ബ്രാഹ്മണർ ഈശ്വരസേവചെയ്തു തൃക്കാരിയൂർ താമസിച്ചിരുന്നപ്പോൾ അവിടെ ദേശാധിപതി (കരനാഥൻ) ആയി ഒരു കയ്മളുണ്ടായിരുന്നു. ബ്രാഹ്മണർ കൊട്ടും പാട്ടും വിനോദങ്ങളും മറ്റും തുടങ്ങിയപ്പോൾ ആ കയ്മൾ വന്നു് അതൊക്കെ വിരോധിച്ചു്, "ഇതു നമ്മുടെ ദേശമാണു്. നമ്മുടെ അനുവാദംകൂടാതെ ഈ ദേശത്തു കൊട്ടാനും പാടാനുമൊന്നും പാടില്ല" എന്നു പറഞ്ഞു കലശൽകൂട്ടി. അതിനെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയാണു സംഘക്കളിയിൽ ഇപ്പോൾ ഒരു കണ്ടപ്പൻെറ 'പുറപ്പാടു'കൂടി വേണമെന്നു വെച്ചിരിക്കുന്നതു്.

സംഘക്കളിക്കു 'പാന' എന്നൊരംഗംകൂടി അവശ്യകത്തവ്യമായിട്ടുള്ളതാണു്. അതിനാൽ ഇതിനേ 'പാനയും കളിയും' എന്നും പറയാറുണ്ടു്.

സംഘക്കളിയിൽ പ്രധാനന്മാർ മേല്പറഞ്ഞ ആയുധധാരികളായ ബ്രാഹ്മണരാണു്. അവർ ഉപനയനം കഴിഞ്ഞാൽ വേദം ഒരു മുറ ഒരു പ്രാവശ്യം ചൊല്ലിത്തിക്കാറുണ്ടെങ്കിലും മാസ്സു വേദാധ്യയനം ചെയ്യാറില്ല. ഇവരെ സാധാരണമായി പറഞ്ഞുവരുന്നതു യാത്രനമ്പൂരിമാരെന്നാണു്. 'യാത്രനമ്പൂരിമാരിൽത്തന്നെ അറങ്ങും അടുക്കളയുമുള്ളവരും അരങ്ങു മാത്രമുള്ളവരും ഇങ്ങിനെ രണ്ടു തരക്കാരുണ്ടു്. ഇവരിൽ ശ്ലാഘ്യതയും ആഭിജാത്യവും കൂടുതലുള്ളതു് അരങ്ങുമടുക്കളയുമുള്ളവക്കാണു്. സംഘക്കളിക്കു് ഈ രണ്ടു തരക്കാരും കൂടുമെങ്കിലും വേദാഢ്യന്മാരായ മലയാളബ്രാഹ്മണരുടെ ഇല്ലങ്ങളിൽ സദ്യയ്ക്കുള്ള ഭോജ്യദണ്ഡത്തിനു് അരങ്ങുമാത്രമായിട്ടുള്ളവരേ ചേക്കാറില്ല. ആഢ്യന്മാരുടെ ഇല്ലങ്ങളിലും സംഘക്കളിയുള്ള അടിയന്തിരങ്ങളിൽ സദ്യയുടെ ഭോജ്യദണ്ഡം സംഘക്കാരാണു പതിവു്. യാത്രനമ്പൂരിമാർ സംഘം തികഞ്ഞു ചെന്നു ഭോജ്യദണ്ഡം കഴിച്ചാൽ ആ ചോറും മറ്റും ആഢ്യന്മാരുടെ അന്തർജ്ജനങ്ങളും ഉണ്ണിക്കാറുണ്ടു്. സംഘം തിക

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

യണമെങ്കിൽ അവരുടെ കൂടെ വേദാംഗന്മാരായ രണ്ടു നമ്പൂരിമാർ കൂടെ ഉണ്ടായിരിക്കണം. അവരുടെ സ്ഥാനങ്ങൾക്കാണു വാദ്ധ്യാംവൃത്തിയെന്നും പരിഷയെന്നും പറയുന്നതു്.

സംഘക്കളി നടത്തുന്നതു ആയുധമെടുത്തവരായ ബ്രാഹ്മണരാണെന്നുള്ളതിന്റെ ഓർമ്മയ്ക്കായിട്ടോ എന്തോ സംഘക്കളിയിൽ 'ആയുധമെടുക്കുക' (വാളും പരിചയുമെടുത്തു ചില അഭ്യാസങ്ങൾ കാണിക്കുക) എന്നൊരു ക്രിയകൂടി പതിവുണ്ടു്. അതു നല്ലപോലെ അഭ്യസിച്ചു പഠിച്ചിട്ടുള്ളവർക്കല്ലാതെ കാണിക്കാൻ സാധിക്കുകയില്ല. നല്ല അഭ്യാസികൾ കാണിച്ചാൽ അതും കാഴ്ചക്കാർക്കു രസാവഹമായിരിക്കും.

ഈ വക കാര്യങ്ങളിൽ ജനങ്ങൾക്കിപ്പോൾ വിശ്വാസവും ഭക്തിയും വളരെ കുറവാകയാൽ സംഘക്കളിയും ഇപ്പോൾ വളരെ കുറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. കാലസ്ഥിതികൊണ്ടു് ഈ വകയെല്ലാം ഇനി ക്രമേണ കുറഞ്ഞുവരാനല്ലാതെ തരമില്ലല്ലോ.

—o:*:o—

൫൩ കൊട്ടാരക്കര ചന്ദ്രശേഖരൻ.

"ധർമ്മരാജാവു്" എന്നുള്ള പ്രസിദ്ധിയോടുകൂടി കൊല്ലം 933-ാമാണ്ടു മുതൽ 973-ാമാണ്ടുവരെ തിരുവിതാംകൂർ രാജ്യം വാണിരുന്ന കാർത്തികതിരുനാൾ രാമവർമ്മമഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ കാലത്തു തിരുവിതാംകൂർ, കൊച്ചി എന്നീ രാജ്യങ്ങൾ കൂടിച്ചേരുന്ന അതൃത്തിസ്ഥലത്തുള്ള ഒരു മലയിൽ കൊച്ചിസർക്കാരിൽനിന്നു് ഒരിക്കൽ തീർപ്പിച്ച (കുഴിപ്പിച്ച) ഒരാനക്കുഴി തിരുവിതാംകൂറിലേക്കു സ്വല്പം കടത്തിയായിരുന്നു. ഈ വിവരം മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഉടനെ അറിഞ്ഞുവെങ്കിലും കല്പിച്ചു് ഒന്നും ചെയ്തില്ല. അക്കാലത്തു് അതൃത്തി തിരിച്ചു് എലുകക്കല്ലുകളിടുകയും മററും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ചെയ്തിരുന്നില്ല. ആദായങ്ങളുടെ ക്കുന്നതു് അപ്പോഴത്തെ ത്തരംപോലെയും അവരവരുടെ സാമൎത്ഥ്യംപോലെയുമായിരുന്നു അക്കാലത്തു നടന്നിരുന്നതു്. അതിനാൽ കുഴിയിൽ ആന വീഴുമ്പോഴും അതിനെക്കുറിച്ചു് ആലോചിച്ചാൽ മതിയല്ലോ എന്നായിരുന്നു തിരുമനസ്സിലെ വിചാരം. എന്നുമാത്രമല്ല, അന്നു കൊച്ചിരാജ്യം വാണിരുന്നതു പ്രസിദ്ധനായ ശക്തൻ തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടായിരുന്നു. ആ തിരുമനസ്സു കൊണ്ടും മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും പരസ്പരം ഏറ്റവും സ്നേഹമായിട്ടാണു് ഇരുന്നിരുന്നതു്. അതിനാൽ തൽക്കാലം വഴക്കുണ്ടാക്കി ശക്തൻതിരുമേനിയെ മുഷിപ്പിക്കേണ്ട എന്നുള്ള വിചാരവും മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലേയ്ക്കുണ്ടായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടുംകൂടിയാണു് ഈ കുഴിയെടുപ്പിച്ചതിനെക്കുറിച്ചു മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഒന്നും മിണ്ടാതെ മൌനത്തെ അവലംബിച്ചതു്.

ഏതെങ്കിലുമാകട്ടെ, ഏതായാലും ആ കുഴി തീൎത്തതു നല്ല സ്ഥലത്തും നല്ല സമയത്തുമായിരുന്നു എന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല. അതു തീൎന്നിട്ടു് അധികം താമസിയാതെതന്നെ അതിൽ ഒരു കുട്ടിക്കൊമ്പൻ വീണു. ആ ആനക്കുട്ടി സൎവ്വശുഭലക്ഷണങ്ങളും തികഞ്ഞതായിരുന്നു. ഉടലിന്റെ വൃദ്ധിയും ഭംഗിയും ഇത്രയുമുള്ള ഒരാനക്കുട്ടിയെ അതിനു മുൻപു് ആരും കണ്ടിട്ടില്ലായിരുന്നു. ഈ വൎത്തമാനം കേട്ടു് ആ കുട്ടിക്കൊമ്പനെ കുഴിയിൽനിന്നു കയറ്റിക്കുന്നതിനു ശക്തൻ തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും കുഴിസ്ഥലത്തെഴുന്നള്ളി. കൊച്ചിരാജ്യത്തുള്ള താപ്പാനകളെക്കൊണ്ടു് ഈ കുട്ടിക്കൊമ്പനെ കുഴിയിൽനിന്നു കയറ്റുവാൻ മതിയാവുകയില്ലെന്നു തിരുമനസ്സിൽ തോന്നുകയാൽ തിരുവിതാംകൂർ സൎക്കാർവകയായി അതുങ്ങിസ്ഥലത്തു നിന്നിരുന്ന ഒരു താപ്പാനയെക്കൂടെ അവിടെ വരുത്തി, യാതൊരു തരക്കേടും കൂടാതെ ആ ആനക്കുട്ടിയെ കരയ്ക്കു കയറ്റി. ആ ആനക്കുട്ടിയെ കുഴിയിൽനി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ന്നു കയറ്റിക്കൊണ്ടു സമയം ശക്തൻതിരുമനസ്സിലേയ്ക്കുണ്ടായ സന്തോഷവും വിസ്മയവും സീമാതീതങ്ങളായിരുന്നു. അത്രത്തിസ്ഥലത്തു കൊച്ചിസ്സർക്കാർവകയായിട്ടുണ്ടായിരുന്ന ആനക്കൂട്ടിൽ ഈ ആനയെ ആക്കിക്കുകയും ആ കുട്ടിക്കൊമ്പനെ ഇടം വലം മുതലായവ പഠിപ്പിച്ചു പഴക്കുകയും പ്രത്യേകം സൂക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിനു വേണ്ടതെല്ലാം കല്പിച്ചു ചട്ടംകെട്ടുകയും ചെയ്തതിന്റെ ശേഷമേ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് അവിടെനിന്നു തൃപ്പൂണിത്തുറയ്ക്കു തിരിയെ എഴുന്നള്ളിയുള്ളൂ. ഈ ആനക്കുട്ടിയെ കൂട്ടിലാക്കിയതിന്റെ ശേഷം ശക്തൻതിരുമനസ്സുകൊണ്ടു തിരുവിതാംകൂറിൽനിന്നു വരുത്തിയ താപ്പാനയുടെ ആനക്കാരനോട് "എന്തെടാ! കുട്ടിയാന കേമനല്ലേ?" എന്നു കല്പിച്ചുചോദിച്ചു. അതിനു മറുപടിയായി ആനക്കാരൻ—"ഠാൻ അടിയന്റെ ആന, തിരുമനസ്സിലെ ആന, കന്നാന്തരമാന, പൊന്നുതമ്പുരാന്റെ ആന"—എന്നു തിരുമനസ്സറിയിച്ചു. അപ്പോൾ ശക്തൻതിരുമനസ്സുകൊണ്ട്, "പോ, മടയാ! നിന്റെ ആനയേയുംകൊണ്ടു പൊയ്ക്കോ" എന്നു കല്പിക്കുകയും ആ ആനക്കാരനു രണ്ടു മുണ്ടു കല്പിച്ചുകൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. ആനക്കാരൻ മുണ്ടു വാങ്ങി തൊഴുതിട്ട് അപ്പോൾത്തന്നെ ആ താപ്പാനയേയുംകൊണ്ടു മടങ്ങിപ്പോരികയും ചെയ്തു.

ഈ താപ്പാന കൊച്ചിരാജ്യത്തുള്ള ഒരാനക്കുഴിയിൽ വീണതും തിരുവിതാംകൂർ സർക്കാരുദ്യോഗസ്ഥന്മാർ ഉപായത്തിൽ അവിടെനിന്നു കയററിക്കൊണ്ടുവന്നു പഴക്കി തിരുവിതാംകൂർ സർക്കാർവക ആക്കിത്തീർത്തതുമായിരുന്നു. ആനക്കാരൻ ശക്തൻതിരുമനസ്സിലെ അടുക്കൽ "അടിയന്റെ ആന തിരുമനസ്സിലെ ആന" എന്നറിയിച്ചതിന്റെ അർത്ഥം ഇതായിരുന്നു. പിന്നെ "കന്നാന്തരമാന പൊന്നുതമ്പുരാന്റെ ആന" എന്നറിയിച്ചതിന്റെ അർത്ഥം ഇപ്പോൾ കുഴിയിൽ വീണു കിട്ടിയ ആന കന്നാംതരമാണെന്നും അതിനെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഏതുവിധവും പൊന്നുതമ്പുരാൻ (തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവു) കൈവശപ്പെടുത്തുമെന്നുമായിരുന്നു.

ഈ സംഗതികളെല്ലാം രണ്ടു ദിവസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സുകൊണ്ടു തന്റെ ചാരന്മാർമുഖാന്തരമറിയുകയും ശക്തൻതിരുമനസ്സിലെ അടുക്കൽ ഉചിതമായ മറുപടി അറിയിച്ച ആനക്കാരനു പ്രതിമാസം പതിനഞ്ചു പണം കൂടി ശമ്പളം കൂട്ടികൊടുക്കുന്നതിനു കല്പിച്ച ചട്ടംകെട്ടുകയും ചില സമ്മാനങ്ങൾ കല്പിച്ച് അയച്ചുകൊടുക്കുകയും ചെയ്തു.

ആ ആനക്കുട്ടിയുടെ യോഗ്യതകളെക്കുറിച്ചു കേട്ടപ്പോൾ അതിനേ ഏതുവിധവും കൈവശപ്പെടുത്തണമെന്നു മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു കല്പിച്ചുനിശ്ചയിച്ചു. അതിനുള്ള കൌശലം ആലോചിച്ചു നിശ്ചയിക്കുന്നതിനായി ദിവാൻജിയെ തിരുമുമ്പാകെ വരുത്തി, "നമ്മുടെ രാജ്യത്തിന്റെ അതൃത്തികടന്നു കൊച്ചിക്കാർ ഒരാനക്കുഴി തീർക്കുകയും അതിൽ ഒരു കൊമ്പൻകുട്ടി വീഴുകയും അതിനെ അവർ കയററിക്കൊണ്ടുപോയി കൊച്ചിസ്സർക്കാർവക ആനക്കൂട്ടിലാക്കി അടയ്ക്കുകയും ചെയ്ത കഥ കേശവൻ അറിഞ്ഞുവോ?" എന്നു കല്പിച്ചുചോദിച്ചു.

ദിവാൻ—റാൻ. അടിയൻ അറിഞ്ഞു. ഇന്നലെ കൊട്ടാരക്കരെ വെച്ചാണ് അടിയൻ ഈ സംഗതി അറിഞ്ഞത്.

മഹാരാജാവ്—ആ കുട്ടിക്കൊമ്പൻ സകലശുഭലക്ഷണങ്ങളും തികഞ്ഞ ഒരൊന്നാംതരം ആനയാണെന്നാണു കേട്ടത്. അതിനെ അവർ കൈവശപ്പെടുത്തിയതിനെക്കുറിച്ചു നമുക്കു സാമാന്യത്തിലധികം കുണ്ഠിതമുണ്ട്. അതിനെ ഏതുവിധവും നമുക്കു കൈവശപ്പെടുത്തണം. അതിനെന്താ കൌശലം?

ദിവാൻ—ഇതിനെക്കുറിച്ചു തിരുമനസ്സിൽ ഒട്ടും കുണ്ഠിതം വേണ്ട. ആ ആന താമസിയാതെ ഇവിടെ വന്നുചേരും.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മഹാ — അതെങ്ങിനെ?

ദിവാൻ — അടിയൻ ഈ വൎത്തമാനം അറിഞ്ഞ ക്ഷണത്തിൽ ആനയെ കൈവശപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടുവരുന്നതിനായി കഞ്ചിക്കുട്ടിയെ അങ്ങോട്ടയച്ചിട്ടുണ്ട്. സഹായത്തിനായി വൈക്കം പത്മനാഭപിള്ളയേയും കതിരപ്പക്കിയേയും കൂടി പിന്നാലെ വിടകൊണ്ടയച്ചിട്ടാണ് അടിയൻ ഇങ്ങോട്ടു വിടകൊണ്ടുപോന്നത്

മഹാ — കഞ്ചിക്കുട്ടിക്ക് ഇപ്പോഴത്തെ പെരുമ്പടപ്പിൽ മൂപ്പിലേക്കുറിച്ച് അറിയാമോ എന്തോ? അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'ശക്തൻ' എന്നുള്ള പേരു യഥാൎത്ഥമായിട്ടുള്ളതാണ്. അദ്ദേഹം നരസിംഹത്തിന്റെ അവതാരമാണെന്നാണു ജനങ്ങൾ പറയുന്നത്

ദിവാൻ — അതൊക്കെ ശരിതന്നെ. എങ്കിലും കഞ്ചിക്കുട്ടി ഒരു കാൎയ്യത്തിനായിപ്പോയാൽ അതു സാധിക്കാതെ മടങ്ങിപ്പോരുന്ന ആളല്ലെന്നാണ് അടിയന്റെ വിശ്വാസം. കഞ്ചിക്കുട്ടി തേവലശ്ശേരിനമ്പിയുടെ ശിഷ്യനായതുകൊണ്ട്, ആനയെ അല്ല, സിംഹത്തെത്തന്നെയും സ്വാധീനപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടുപോരുന്നതിന് അയാൾക്ക് ഒരു പ്രയാസവുമില്ല. എന്നുമാത്രമല്ല, അയാൾ ചെങ്ങന്നൂർച്ചെന്നു നമ്പിയെക്കണ്ടിട്ടല്ലാതെ കൊച്ചിയിലേക്കു വിടകൊള്ളുകയുമില്ല. പിന്നെ സഹായത്തിനു വിടകൊണ്ടിട്ടുള്ളവരും സാമാന്യക്കാരല്ലല്ലോ.

മഹാ — അതൊക്കെ ശരിയാണ്. കഞ്ചിക്കുട്ടി പോയാൽ കാൎയ്യം സാധിക്കാതെയിരിക്കുകയില്ലെന്നുതന്നെയാണ് നമുക്കും തോന്നുന്നത്

ഈ സംഭാഷണം കഴിഞ്ഞതിന്റെ ശേഷം ദിവാൻജി തിരുമുമ്പിൽനിന്നു മടങ്ങിപ്പോയി. അന്നത്തെ തിരുവിതാംകൂർ ദിവാൻജി കേശവപിള്ള (കേശവദാസ്) ആയിരുന്നു എന്നുള്ളതു വിശേഷിച്ചു പറയണമെന്നില്ലല്ലോ.

ദിവാൻജിയുടെ ഉത്തരവു കിട്ടിയ ഉടനെ പുറപ്പെട്ട കഞ്ചിക്കുട്ടിപ്പിള്ള സൎവ്വാധികാൎയ്യക്കാർ ചെങ്ങന്നൂരെത്തി തേവ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ലശ്ശേരിനമ്പിയേക്കണ്ടു വന്ദിച്ച് അദ്ദേഹത്തിൻെറ അനുഗ്രഹവും വാങ്ങിക്കൊണ്ടു് അന്നുതന്നെ അവിടെനിന്നു മടങ്ങിപ്പോരികയും അടുത്തദിവസം വൈകുന്നേരമായപ്പോഴെയ്ക്കും ആലങ്ങാട്ടുള്ള സ്വഗൃഹത്തിലെത്തുകയും ചെയ്തു. അപ്പോഴേയ്ക്കും വൈക്കം പത്മനാഭപിള്ളയും കതിരപ്പക്ഷിയും അവിടെ ചെന്നുചേൎന്നു. പിന്നെ അവർ മൂന്നുപേരുംകൂടി പിന്നീടു വേണ്ടുന്ന കാൎയ്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് ആലോചിച്ചു നിശ്ചയിക്കുകയും കുഞ്ഞിക്കുട്ടിപ്പിള്ള പിന്നാലെ എത്തിക്കൊള്ളാമെന്നു പറഞ്ഞു മററവരെ രണ്ടുപേരെയും ഊണുകഴിപ്പിച്ച് അപ്പോൾ തന്നെ അവിടെനിന്നു പറഞ്ഞയക്കുകയും ചെയ്തു.

പത്മനാഭപിള്ളയും കതിരപ്പക്ഷിയും രണ്ടു വഴിപോക്കരുടെ വേഷത്തിലാണു പുറപ്പെട്ടതു്. അവർ ആലങ്ങാട്ടുനിന്നു പുറപ്പെട്ടതിൻെറ പിറെറദിവസംതന്നെ കൊച്ചിസ്സൎക്കാർ വക ആനക്കൂട്ടിൻെറ സമീപത്തെത്തി. ആനക്കൂട്ടിൻെറ തണലത്തിരുന്ന് ഒന്നു മുറുക്കിയതിൻെറ ശേഷം കൂട്ടിൽ നിന്നിരുന്ന ആനകളെ നോക്കി പത്മനാഭപിള്ള ആനകളുടെ ലക്ഷണങ്ങളെക്കുറിച്ചു ചില ശ്ലോകങ്ങൾ ചൊല്ലുകയും അവയുടെ അൎത്ഥം കതിരപ്പക്ഷിയെ പറഞ്ഞുകേൾപ്പിക്കുകയും ചെയ്തുതുടങ്ങി. പത്മനാഭപിള്ള ആനകളുടെ ലക്ഷണങ്ങളും മററും പറയുന്ന 'മാതംഗലീല' മുതലായ അനേകം ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങൾ പഠിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ ആവക ഗ്രന്ഥങ്ങങ്ങളിലുള്ള ചില ശ്ലോകങ്ങൾ ചൊല്ലിയാണു കതിരപ്പക്ഷിയോട് അൎത്ഥം പറഞ്ഞതു്. ഇതു കേട്ടപ്പോൾ അവിടെയുണ്ടായിരുന്ന ആനക്കാരെല്ലാം ഇവരുടെ അടുക്കൽച്ചെന്നുകൂടി. ആനകളുടെ ലക്ഷണങ്ങളും മററും പറയുന്നതു കേൾക്കാൻ ആനക്കാൎക്ക് അഭിരുചിയുണ്ടാകുന്നതു സ്വാഭാവികമാണല്ലോ. ആ ആനക്കാരിൽച്ചിലർ മാതംഗലീലയും മററും കുറേശ്ശ പഠിച്ചിട്ടുള്ളവരുമായിരുന്നു. അതിൽ ചിലർ പത്മനാഭപിള്ളയോടു ചില സംശയങ്ങൾ ചോദിക്കുകയും അ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വർക്കെല്ലാം പത്മനാഭപിള്ള ശരിയായ സമാധാനങ്ങൾ പറഞ്ഞ് അവരെ സമ്മതിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. അപ്പോഴേയ്ക്കും ആ ആനക്കാർക്ക് പത്മനാഭപിള്ളയെക്കുറിച്ചു വളരെ ബഹുമാനമുണ്ടായിത്തീർന്നു. ഉടനെ ആ ആനക്കാർ വഴിപോക്കരോട് "നിങ്ങൾ എവിടത്തുകാരാണ്? എവിടെപ്പോയി വരുന്നു?" എന്നും മറ്റും ചോദിച്ചു. അതിനു മറുപടിയായി വഴിപോക്കർ "ഞങ്ങളുടെ ദിക്കു കുറച്ചു തെക്കാണ്. ഞങ്ങളുടെ ദിക്കിലുള്ള ഒരു വലിയ പ്രഭുവിന് ഒരാനയെ വാങ്ങിയാൽ കൊള്ളാമെന്നുണ്ട്. അതിനായിട്ടു ഞങ്ങൾ അന്വേഷിച്ചു പുറപ്പെട്ടിരിക്കുകയാണ്" എന്നു പറഞ്ഞു.

ഇവർ ഇങ്ങിനെ സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നസമയം ഏററവും പ്രാകൃതവേഷനായ ഒരു പട്ടാണി അവിടെച്ചെന്ന്, "യശമാനന്മാരേ! ഒന്നു തിന്നാൻ പൊഹല തരാമോ?" എന്നു ചോദിച്ചു. അതു കേട്ടു വഴിപോക്കരിൽ ഒരാൾ (പത്മനാഭപിള്ള) "ഇതു പുകയില കച്ചവടസ്ഥലമല്ല; ഇതു് ആനക്കൂടാണ്. ഇവിടെ പുകയിലയില്ല. ഒരാനയെ വേണമെങ്കിൽത്തരാം" എന്നു നേരമ്പോക്കുരീതിയിൽ പറഞ്ഞു. ഉടനെ പട്ടാണി "എന്നാൽ ആനയായാലും മതി" എന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ വഴിപോക്കൻ ആനക്കാരന്മാരോട്, "നമുക്ക ഇയ്യാളെ ഒരാനപ്പുറത്തൊന്നു കേററണം" എന്നു പറഞ്ഞു. "അങ്ങിനെതന്നെ" എന്ന് ആനക്കാർ സമ്മതിക്കുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ മററ വഴിപോക്കൻ (കുതിരപ്പക്ഷി) "ഞങ്ങൾ ഇവിടെ അടുത്തൊരു സ്ഥലത്തു പോയി ക്ഷണത്തിൽ മടങ്ങിവരാം. എന്നിട്ടാവാം ആനപ്പുറത്തു കേററുകയും മററും. നേരം അസ്തമിക്കാറായി" എന്നു പറഞ്ഞിട്ട് ആനക്കാരെയെല്ലാം വിളിച്ചുകൊണ്ടുപോയി. അടുത്തുണ്ടായിരുന്ന ഒരു മദ്യശാലയിൽക്കയറി മദ്യം വാങ്ങിക്കൊടുത്ത് ആനക്കാരെയെല്ലാം മൂക്കോളം കുടിപ്പിച്ചു. ആ വഴിപോക്കൻ കുടിച്ചുമില്ല. ഉടനെ അവർ മടങ്ങി ആനക്കൂട്ടിൽ വന്നു. ഉ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ടനെ ആനക്കാര് "ഏതാനയുടെ പുറത്താണ കേറേണ്ടതു്?" എന്നു പട്ടാണിയോടു ചോദിച്ചു. പട്ടാണി "ഇതിൻെറ പുറത്തു്" എന്നു പറഞ്ഞു് ആ പുതിയ കട്ടിക്കൊമ്പനെ തൊട്ടുകാണിച്ചു. പട്ടാണി തൊട്ടയുടനെ ആ ആനക്കുട്ടി പട്ടാണിയെക്കുത്താനായിത്തിരിഞ്ഞുനിന്നു. അപ്പോൾ ആനക്കാർ "എടോ! മാറിനില്ക്കൂ. ഇതു് ഉപ്പാപ്പവും മററുമല്ല. ആനക്കുട്ടിയാണ്. അവനെ കുഴിയിൽനിന്നു കേററി കൂട്ടിലാക്കീട്ടു നാലഞ്ചു ദിവസമേ ആയുള്ളൂ. കട്ടം പഴകിട്ടില്ല. അവൻ മഹാവിഷമക്കാരനാണ് മിനിഞ്ഞാന്നു് ഒരാനക്കാരൻെറയും ഇന്നലെ ഈ കൂട്ടിൽ കിടന്നിരുന്ന ഒരാനയുടേയും കഥ ഇവൻ കഴിച്ചു" എന്നു പറഞ്ഞു. അതു കേട്ടു് ഒരു വഴിപോക്കൻ "എങ്കിലും അയാൾക്ക് അതിൻെറ പുറത്തു കയറണമെന്നാണ് ആഗ്രഹമെങ്കിൽ നമുക്കതു സാധിപ്പിക്കണമല്ലൊ. ചാകാതെയിരിക്കാൻ സൂക്ഷിക്കേണ്ടതു് അയാളുടെ ചുമതലയാണ്" എന്നു പറഞ്ഞു. ഉടനേ ആനക്കാർ "എന്നാലങ്ങനെയാവാം" എന്നു പറഞ്ഞു് ആ കട്ടിയാനയെ രണ്ടു വടങ്ങളിട്ടു കെട്ടി, രണ്ടു താപ്പാനകളെ രണ്ടു വശത്തും നിറുത്തിപ്പിടിപ്പിച്ചു കൂട്ടിനു വെളിയിലിറക്കി. ഉടനെ ഒരു വഴിപോക്കൻ (പത്മനാഭപിള്ള) അടുത്തു ചെന്നു് ആ കട്ടിക്കൊമ്പനെത്തൊട്ടു് ഒന്നു തടവുകയും പുറത്തു കയറിക്കൊള്ളുന്നതിനു പട്ടാണിയോടു പറയുകയും ചെയ്തു. "കേറിക്കാൻ മനസ്സും ധൈര്യവുമുണ്ടെങ്കിൽ കേറിക്കൊള്ളൂ" എന്നു് ആനക്കാരും സമ്മതിച്ചു. ഇതു കേട്ട ക്ഷണത്തിൽ പട്ടാണി ഒരു ചാട്ടത്തിനു് ആനപ്പുറത്തു കയറിക്കഴിഞ്ഞു. ഇതു കണ്ടപ്പോൾ ആനക്കാർ "ഇതെന്താരത്ഭുതമാണ്? ആന മടക്കാതെ ഒരു ചാട്ടത്തിന് ആനപ്പുറത്തു കയറിയ ഇവനാരാണ്? ആരായാലും സാമാന്യക്കാരനല്ല, നിശ്ചയംതന്നെ" എന്നും മററും വിചാരിച്ചു് അത്ഭുതപ്പെട്ടു നിന്നുപോയി. പട്ടാണി തൻെറ അരവാളൂരി ആനയുടെ രണ്ടു വശങ്ങളിലുമുണ്ടായിരുന്ന വടങ്ങൾ വെട്ടിമുറിച്ചുകളഞ്ഞു. ആ സമയം പാ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സ്ഥവേഷധാരിയായിരുന്ന പത്മനാഭപിള്ള വടം പിടിച്ചിരുന്ന തമ്പുരാക്കന്മാർക്ക് ഓരോ അടി വെച്ചുകൊടുത്തു. അടി കൊണ്ട മാത്രയിൽ ആ ആനകൾ ഉറക്കെ നിലവിളിച്ചുകൊണ്ട് ഓടി കാടുകേറി. വടങ്ങൾ വെട്ടിമുറിച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ആ കുട്ടിക്കൊമ്പൻ നടന്നുതുടങ്ങി. പിന്നാലെ വല്ലവരും വന്നെങ്കിൽ കാണണമെന്നു വിചാരിച്ചു പട്ടാണി ആനയെ പിൻപോട്ടു നടത്തിയാണു കൊണ്ടുപോയത്. അങ്ങിനെ അതൃത്തി കടന്ന് ഏകദേശം ഒന്നരനാഴിക ദൂരത്തായതിന്റെ ശേഷം പട്ടാണി ആനയെ തിരിച്ചു മുൻപോട്ടുതന്നെ നടത്തിക്കൊണ്ടുപോയി. പട്ടാണിവേഷം ധരിച്ചുവന്ന ഈ മനുഷ്യൻ കഞ്ചിക്കുട്ടിപ്പിള്ള സർവ്വാധികാര്യക്കാരനാണെന്നു പറയാതെതന്നെ വായനക്കാർ ഊഹിച്ചറിഞ്ഞിരിക്കുമല്ലോ.

ഏകദേശം പത്തു നാഴികയിരുട്ടിയപ്പോഴേയ്ക്കും കഞ്ചിക്കുട്ടിപ്പിള്ള ആനയേയുംകൊണ്ട് ആലങ്ങാട്ടു സ്വഗൃഹത്തിലെത്തി. അപ്പോഴേയ്ക്കും പത്മനാഭപിള്ളയും കുതിരപ്പക്ഷിയും അവിടെയെത്തിച്ചേർന്നു. ഉടനെ അവർ അത്താഴം കഴിക്കുകയും ആനയ്ക്കു തീററിയും വെള്ളവും കൊടുക്കുകയും ചെയ്തതിന്റെ ശേഷം മൂന്നുപേരുംകൂടി ആനയേയുംകൊണ്ട് അപ്പോൾത്തന്നെ പുറപ്പെട്ടു. ഈ ആനക്കുട്ടിയെ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ തിരുമുമ്പാകെ കൊണ്ടുചെന്നു കാണിക്കാനുള്ള ധൃതിയും അത്യുത്സാഹവും നിമിത്തം അവർ ആലങ്ങാട്ടുനിന്നു പുറപ്പെട്ടിട്ടു രണ്ടു ദിവസംകൊണ്ടു കൊട്ടാരക്കരെയെത്തി. അനന്തരം ആ മഹാന്മാർ മൂന്നുപേരും പഠിച്ച വിദ്യകളെല്ലാം പ്രയോഗിച്ചുനോക്കീട്ടും ആനയെ അവിടെനിന്ന് ഒരടിപോലും നടത്താൻ സാധിച്ചില്ല. ആനയെ തിരുവനന്തപുരത്തു തിരുമുൻപാകെ കൊണ്ടുചെന്നു കാണിച്ചെങ്കിലല്ലാതെ തങ്ങളുടെ പ്രയത്നം സഫലമാവുകയില്ലല്ലോ എന്നു വിചാരിച്ചാണ് അവർ ശ്രമിച്ചത്. എന്തൊക്കെ ചെയ്തിട്ടും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ആനയെ അവിടെനിന്നു കൊണ്ടുപോകുവാൻ അവർക്കു സാധിച്ചില്ല. ആന ഒന്നുരണ്ടു ദിവസം രാപ്പകൽ ഒരുപോലെ അധികം ദൂരം നടന്നതുകൊണ്ടുള്ള ക്ഷീണം നിമിത്തമായിരിക്കാം നടക്കാത്തതെന്നു വിചാരിച്ചു ധാരാളമായി തീററിയും മററും കൊടുത്ത് ഒന്നുരണ്ടു ദിവസം ആനയെ അവിടെ നിറുത്തി വിശ്രമിപ്പിച്ചിട്ടു പിന്നെയും കൊണ്ടുപോകാനായി ശ്രമിച്ചുനോക്കി. എന്നിട്ടും ഫലമൊന്നുമുണ്ടായില്ല. ആന അവിടെത്തന്നെ നിന്നതേയുള്ളു. അപ്പോൾ ആ ദിക്കുകാരായ ചില വയോവൃദ്ധന്മാർ കഞ്ചിക്കുട്ടിപ്പിള്ളയോട് "ഈ ആനയെ ഇവിടെകൊണ്ടുവന്നിട്ടു മഹാദേവനു നടക്കിരുത്താതെ കൊണ്ടുപൊയ്ക്കളയാമെന്നു നിങ്ങൾ വിചാരിച്ചതു വലിയ സംഘസമായിപ്പോയി. ഈ ആനയെ ഇവിടെ നടക്കിരുത്താതെ കൊണ്ടുപോകുവാൻ ആരു വിചാരിച്ചാലും ഒരിക്കലും സാധിക്കയില്ല. മഹാദേവൻ ആനയെ വിട്ടയയ്ക്കാതെ എങ്ങനെ കൊണ്ടുപോകും? മഹാദേവനു കൊടുത്തതായി സങ്കല്പിച്ചു നടക്കിരുത്തിയാൽപ്പിന്നെ എവിടെ വേണമെങ്കിലും കൊണ്ടുപോകാം" എന്നു പറയുകയും അതു വാസ്തവമായിരിക്കുമെന്നു കഞ്ചിക്കുട്ടിപ്പിള്ളയ്ക്കും തോന്നുകയും ചെയ്കയാൽ അദ്ദേഹം ഈ സംഗതികളെല്ലാം തിരുമനസ്സറിയിക്കുന്നതിനു കേശവപിള്ള ദിവാൻജിയുടെപേർക്ക് വിവരത്തിന് ഒരെഴുത്തെഴുതികൊടുത്തു പത്മനാഭപിള്ളയെ തിരുവനന്തപുരത്തിനയയ്ക്കുകയും ആനയെ സൂക്ഷിക്കുകയും രക്ഷിക്കുകയും പഴക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടു കഞ്ചിക്കുട്ടിപ്പിള്ള കൊട്ടാരക്കരെത്തന്നെ താമസിക്കുകയും ചെയ്തു.

സർവ്വാധികാര്യക്കാരുടെ എഴുത്തു കണ്ടയുടനെ ദിവാൻജി തിരുമുമ്പാകെച്ചെന്നു സകലവിവരങ്ങളും തിരുമനസ്സറിയിച്ചു. അപ്പോൾ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു "കഞ്ചിക്കുട്ടി ആനയെകൊണ്ടുപോന്നതുവരെയുള്ള സംഗതികളെല്ലാം ചാരന്മാർ മുഖാന്തരം നാം മുൻപേതന്നെ അറിഞ്ഞിരിക്കു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നു. അതിൽപ്പിന്നീടുള്ള വിവരങ്ങൾ ഇപ്പോൾ മനസ്സിലായല്ലോ. സന്തോഷമായി. വിചാരിച്ച കാര്യം സാധിച്ചതു് ഈശ്വരാനുകൂല്യംകൊണ്ടാണല്ലോ. അതിനാൽ ആ ആനയെ ഈശ്വരനു സമർപ്പിക്കുന്നതും നമുക്കു സന്തോഷകരം തന്നെ. താമസിയാതെ നാം കൊട്ടാരക്കരെച്ചെന്നു് ആ ആനക്കുട്ടിയെ നടയ്ക്കിരുത്തിയേക്കാം. അതിനു വേണ്ടുന്നതെല്ലാം ഉടനേ ചട്ടംകെട്ടിക്കൊള്ളണം'' എന്നും കൊട്ടാരക്കരയ്ക്കു് എഴുന്നള്ളത്തു പുറപ്പെടുന്നതു് ഇന്ന ദിവസമാണെന്നും കല്പിച്ചു.

കല്പനപ്രകാരം ദിവാൻജി എഴുന്നള്ളത്തിനും ആനയെ നടയ്ക്കിരുത്തുന്നതിനും വേണ്ടുന്നതെല്ലാം ചട്ടംകെട്ടുകയും നിശ്ചിതദിവസം തന്നെ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു കൊട്ടാരക്കരെ എഴുന്നള്ളുകയും ചെയ്തു. അപ്പോഴേക്കും കഞ്ചിക്കുട്ടിപ്പിള്ള ആനപ്പുറവു പരിചയമുള്ള 'രാമയ്യാ'യെന്നു പ്രസിദ്ധനായ ഒരു ആനക്കാരന്റെ സഹായത്തോടുകൂടി ആ കുട്ടിക്കൊമ്പനെ ഇടവും വലവും മററും പഠിപ്പിച്ചു നല്ലപോലെ പഴക്കിയിരുന്നു. സർവ്വലക്ഷണങ്ങളും തികഞ്ഞ ആ ആനക്കുട്ടിയെ കണ്ടപ്പോൾ തിരുമനസ്സിലേക്കുണ്ടായ സന്തോഷം അപരിമിതമായിരുന്നു. ആ കുട്ടിയെ കണ്ടപ്പോൾത്തന്നെ അവൻ മഹാശൂരനും ധീരനുമാണെന്നു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു നിശ്ചയിച്ചു. അക്കാലത്തു് ആ ആനയ്ക്കു് ഏകദേശം ഇരുപതു വയസ്സു പ്രായമായിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഒരു മുഴത്തിൽ കുറയാതെ കൊമ്പുകൾ പുറത്തേക്കു കാണ്മാനുണ്ടായിരുന്നു. ദേഹത്തിന്റെ പുഷ്ടിയും ഉയരവും തലക്കട്ടിയും മസ്തകത്തിന്റെ വിരിവും കൊമ്പിന്റെ ഭംഗിയും മററും ഇത്രത്തോളമുള്ള ഒരാന അക്കാലത്തു വേറെ ഇല്ലായിരുന്നുവെന്നു മാത്രമല്ല, അതിനു മുൻപു് ഉണ്ടായിരുന്നുമില്ല. ആ കുട്ടിയാനയുടെ പുറത്തു് ഒററ പേക്കു ധാരാളമായിട്ടിരിക്കാമായിരുന്നു. നട്ടെല്ലിന്റെ രണ്ടു വശത്തും ഓരോരുത്ത

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ക്ക് നീണ്ടുനിവന്നു കിടക്കുകയും ചെയ്യാമായിരുന്നു. നട്ടെല്ലു ലേശംപോലും എഴുന്നിരുന്നില്ല. അതിനാൽ ആ ആനയുടെ പുറത്തിരുന്നാൽ മെത്തപ്പുറത്തിരുന്നാലുള്ളതുപോലെയുള്ള സുഖം തോന്നുമായിരുന്നു. അവൻെറ മുഖത്തു സദാ പ്രകാശിച്ചിരുന്നതു വീരരസമായിരുന്നു. ആ കൊമ്പൻെറ നെററിയിൽ ചന്ദ്രക്കലപോലെ ഒരു രേഖ ശോഭിച്ചുകാണ്മാനുണ്ടായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടും കൊട്ടാരക്കരദേവൻ ചന്ദ്രശേഖരൻ (ശിവൻ) ആയിരുന്നതിനാലും ആ ആനക്കുട്ടിക്കു മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു ചന്ദ്രശേഖരൻ എന്നുതന്നെ പേരിട്ട് അവിടെ നടയ്ക്കിരുത്തി. പിന്നീടു "കൊട്ടാരക്കരച്ചന്ദ്രശേഖരൻ" എന്നു പ്രസിദ്ധനായിത്തീൎന്ന ഗജശ്രേഷ്ഠൻ ഈ കുട്ടിക്കൊമ്പനാണെന്നു വിശേഷിച്ചു പറയണമെന്നില്ലല്ലോ. ആനയെ നടയ്ക്കിരുത്തിയതു സംബന്ധിച്ചു തിരുമനസ്സിലെ വകയായി അന്ന് അവിടെ ക്ഷേത്രത്തിൽ ഒകേമമായിട്ടു കളഭവും വിളക്കും സദ്യയും മററുമുണ്ടായിരുന്നു. അതെല്ലാം കഴിഞ്ഞിട്ടു നാലു ദിവസംകൂടി അവിടെ എഴുന്നുള്ളിത്താമസിക്കുകയും കുഞ്ചിക്കുട്ടിപ്പിള്ളയ്ക്കു വേണ്ടുന്ന സഹായങ്ങൾ ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന രാമയ്യാരെത്തന്നെ ചന്ദ്രശേഖരൻെറ ആനക്കാരനായി കല്പിച്ചു നിയമിക്കുകയും "ചന്ദ്രശേഖരനു തീററിയും മററും വേണ്ടതുപോലെ കൊടുത്ത് അവനെ ശരിയായി രക്ഷിച്ചുകൊള്ളണം" എന്നു പ്രത്യേകം കല്പിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടാണു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു തിരുവനന്തപുരത്തേയ്ക്കു തിരിച്ചെഴുന്നള്ളിയതു്. ചന്ദ്രശേഖരനെ കൊട്ടാരക്കരെ നടയ്ക്കിരുത്തിയതു കൊല്ലം 918-മാണ്ടാണു്. അതിനുശേഷം അവനെസ്സംബന്ധിച്ചുണ്ടായിട്ടുള്ള ചില വിശേഷസംഗതികൾ താഴെപ്പറയുന്നു.

കാലക്രമേണ ചന്ദ്രശേഖരനെക്കുറിച്ചുള്ള സന്തോഷം തിരുമനസ്സിലേയ്ക്കും ജനങ്ങൾക്കും സീമാതീതമായി വൎദ്ധിച്ചു. അവനു തീററി കൊടുക്കുന്നതിനും അവനെ കുളിപ്പിക്കുന്നതി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നം മററും കൂട്ടം അമാന്തം വന്നുപോകരുതെന്നു കരുതി രാമ ശ്ശാരുടെ അസിസ്റ്റൻറായി "കൊച്ചുകുഞ്ഞു" എന്നൊരാളെ ക്കൂടി ആനക്കാരനായി നിയമിച്ചു. കൊട്ടാരക്കരദേശത്തു ള്ള ജനങ്ങൾ ചന്ദ്രശേഖരനെക്കുറിച്ചുള്ള സന്തോഷംകൊ ണ്ടു് ആനയെ വൈകുന്നേരം കെട്ടുന്നതു് ഓരോ ദിവസം ഓ രോത്തരുടെ പുരയിടങ്ങളിൽ വേണമെന്നും തീററി അവർ ശേഖരിച്ചു കൊടുത്തുകൊള്ളാമെന്നും രാമശ്ശാരോടു പറയുക യും രാമശ്ശാർ അങ്ങനെ സമ്മതിക്കുകയും അപ്രകാരം നട ത്തിവരികയും ചെയ്തു. ആനയെ എവിടെക്കെട്ടിയാലും പി റേദിവസം രാവിലെ കൊച്ചുകുഞ്ഞു് ആ സ്ഥലത്തു ചെന്നു് ആനയെ അഴിച്ചു പൊടിതട്ടിക്കളയുകയും വെള്ളം കൊടുക്ക കയും കൊണ്ടുപോയി കുളിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യണമെന്നാണു രാമശ്ശാരു് ഏർപ്പാടുചെയ്തിരുന്നതു്. അങ്ങനെ പതിവായി നടന്നുവരികയും ചെയ്തു. ചന്ദ്രശേഖരൻെറ ശുശ്രൂഷകളെ ല്ലാം ചെയ്തിരുന്നതു കൊച്ചുകുഞ്ഞായിരുന്നുവെങ്കിലും അവ നു സ്നേഹവും ബഹുമാനവും രാമശ്ശാരെക്കുറിച്ചുള്ളതുപോലെ മററാരെക്കുറിച്ചുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. കൊച്ചുകുഞ്ഞിനെ ചന്ദ്ര ശേഖരൻ ഒരു കൂലിക്കാരനായിട്ടു മാത്രമേ വിചാരിച്ചിരുന്നു ള്ളൂ. രാമശ്ശാർക്കു ചന്ദ്രശേഖരനെക്കുറിച്ചു പുത്രനിർവ്വിശേഷമാ യ സ്നേഹവും വാത്സല്യവുമുണ്ടായിരുന്നു. അയാൾ ചന്ദ്ര ശേഖരനെ സാധാരണമായി വിളിച്ചുവന്നിരുന്നതും "മക നേ!" എന്നായിരുന്നു. ചന്ദ്രശേഖരൻ അതിനെ സമ്മതി ച്ചും രാമശ്ശാരെ തൻെറ പിതാവിനെപ്പോലെ വിചാരിച്ചുമാ ണു വർത്തിച്ചിരുന്നതു്

ഇപ്രകാരമെല്ലാമിരുന്നപ്പോൾ ഒരുദിവസം കാലത്തു് ആനയെ അഴിക്കുന്നതിനും മററും പതിവുപോലെ കൊച്ചു കുഞ്ഞു വന്നില്ല. അയാൾ കള്ളു് കുടിച്ചു ബോധം കെട്ടു് എവിടെയോ കിടന്നുപോയി. കൊച്ചുകുഞ്ഞു പതിവുപോ ലെ വരുമല്ലോ എന്നു വിചാരിച്ചു രാമശ്ശാരും രാവിലെ വ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ന്നില്ല. അയാൾ ഏകദേശം പത്തുമണിയായപ്പോഴാണ് ആനയുടെ അടുക്കൽ വന്നതു്. അപ്പോൾ ആനയെ അതുവരെ അഴിക്കുകയും പൊടിയടിക്കുകയും വെള്ളം കൊടുക്കുകയും ചെയ്തിട്ടില്ലെന്നറിഞ്ഞു രാമയ്യർ വളരെ വ്യസനിച്ചു. ചന്ദ്രശേഖരനും സ്വല്പം സങ്കടം പ്രദർശിപ്പിച്ചു. ഉടനെ രാമയ്യർ "മകനേ! ആ കള്ളത്തംകെട്ടവൻ പതിവുപോലെ വരുമല്ലോ എന്നു വിചാരിച്ചാണു ഞാൻ വരാൻ താമസിച്ചതു്. ഇനി ഇങ്ങനെ ഒരിക്കലും വരാതെ ഞാൻ കരുതിക്കൊള്ളാം" എന്നു പറഞ്ഞു് ആനയെ അഴിച്ചു പൊടിയടിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നസമയം കൊച്ചുകുഞ്ഞും അവിടെച്ചെന്നുചേർന്നു. കൊച്ചുകുഞ്ഞിനെക്കണ്ടപ്പോൾ ദേഷ്യം കലശലായിട്ടു വരികയാൽ രാമയ്യർ അയാളെ സ്വല്പം ശാസിക്കുകയും ശകാരിക്കുകയും ചെയ്തു. അതു കൊച്ചുകുഞ്ഞിനു് ഒട്ടും രസിച്ചില്ല. കൊച്ചുകുഞ്ഞിനു കള്ളിന്റെ ലഹരി നല്ലപോലെ പോയിട്ടില്ലായിരുന്നതുകൊണ്ടും ശകാരം കേട്ടപ്പോൾ ദേഷ്യം വന്നതുകൊണ്ടും അയാൾ രാമയ്യരെത്തല്ലാനായി കൈയോങ്ങിക്കൊണ്ടു പാഞ്ഞുചെന്നു. അതു ചന്ദ്രശേഖരനു് ഒട്ടും രസിച്ചില്ല. അവൻ കൊച്ചുകുഞ്ഞിന്റെ കാലിന്മേൽ പിടികൂടി. അതു കണ്ടു രാമയ്യർ "അയ്യോ! മകനേ! ചതിക്കരുതേ" എന്നു പറഞ്ഞതും ചന്ദ്രശേഖരൻ കൊച്ചുകുഞ്ഞിനെപ്പിടിച്ചു് ഒരു മരത്തിന്മേലടിച്ചതും കൊച്ചുകുഞ്ഞിന്റെ തല പൊട്ടിത്തെറിച്ചതും ചന്ദ്രശേഖരൻ കൊലവിളി വിളിച്ചതുമെല്ലാമൊരുമിച്ചു കഴിഞ്ഞു. കൊച്ചുകുഞ്ഞിനെ മരത്തിന്മേലടിക്കാതിരിക്കുന്നതിനു തടസ്സം പിടിക്കാനായി അടുത്തു ചെന്ന രാമയ്യരുടെമേൽ ചന്ദ്രശേഖരന്റെ തുമ്പിക്കൈ സ്വല്പം ഏശുകയാൽ അയാൾ ബോധം കെട്ടു് രണ്ടു ദണ്ഡ് അകലെപ്പോയി വീണു. ആ സമയം അവിടെത്താമസിച്ചിരുന്ന വീട്ടുകാർക്കുണ്ടായ ഭയവും പരിഭ്രമവും അചിന്ത്യമായിരുന്നു. ചന്ദ്രശേഖരന്റെ കൊലവിളി കേട്ടു് അസംഖ്യമാളുകൾ അവിടെ വന്നുകൂടുകയും ചെയ്തു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

രാമയ്യാർ വീണുകിടക്കുന്നതു കണ്ടു ചന്ദ്രശേഖരൻ വളരെ വ്യസനിച്ചു. ശ്വാസം നേരെ പോകാതെയും ബോധം കെട്ടും കളിച്ചതുപോലെ വിയർത്തുമാണു രാമയ്യാർ കിടന്നിരുന്നതു്. ചന്ദ്രശേഖരൻ ഓടിച്ചെന്നു് അയാളെ തുമ്പിക്കൈയിൽ കോരിയെടുത്തുംകൊണ്ടു് അവിടെനിന്നു പോയി. ഏകദേശം അരനാഴിക ദൂരെച്ചെന്നപ്പോൾ അവിടെ ഒരു മൈതാനവും മൈതാനത്തിന്റെ മദ്ധ്യത്തിങ്കൽ ഒരു പ്ലാവും നല്ല തണലുമുണ്ടായിരുന്നു. ചന്ദ്രശേഖരൻ രാമയ്യാരെ ആ തണലത്തു കിടത്തിട്ടു പ്ലാവിന്റെ തുപ്പു് (ഇലയോടുകൂടിയ ചെറിയ കൊമ്പുകൾ) ഒടിച്ചെടുത്തു വീശിത്തുടങ്ങി. കറച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ രാമയ്യാർ കണ്ണു തുറന്നു. അപ്പോൾ ഒരു മഹമ്മദീയസ്ത്രീ ഒരു കുടവുംകൊണ്ടു് അവിടെ അടുത്തുണ്ടായിരുന്ന കിണററിൻകരെവന്നു വെള്ളം കോരി കുടത്തിലൊഴിച്ചു നിറച്ചു. അതു കണ്ടു ചന്ദ്രശേഖരൻ അങ്ങോട്ടു ചെന്നു. ചന്ദ്രശേഖരൻ ചെല്ലുന്നതു കണ്ടു് ആ സ്ത്രീ കുടമെടുക്കാതെ ഓടിമാറി. ചന്ദ്രശേഖരൻ പതുക്കെ ആ കുടവും വെള്ളവുമെടുത്തുകൊണ്ടു വന്നു രാമയ്യാരുടെ അടുക്കൽ വെച്ചിട്ടു തുമ്പിക്കൈകൊണ്ടു കറച്ചു വെള്ളമെടുത്തു രാമയ്യാരുടെ ദേഹത്തിൽത്തളിച്ചു. പിന്നെയും കറച്ചുകൂടി വീശി. അപ്പോൾ രാമയ്യാരു് എഴന്നേററിരുന്നു. അതു കണ്ടപ്പോൾ ചന്ദ്രശേഖരനു സ്വല്പം മനസ്സമാധാനമുണ്ടായി. അവൻ കുടം യഥാപൂർവ്വം കിണററിൻകരെ കൊണ്ടുചെന്നു വെച്ചിട്ടു മടങ്ങിവന്നു. പിന്നെയും തുപ്പെടുത്തു രാമയ്യാരെ വീശിക്കൊണ്ടുനിന്നു. അപ്പോൾ രാമയ്യാരു് "മകനേ! ചന്ദ്രശേഖരാ! നീയെന്നെ ഇങ്ങനെ ചെയ്യുമെന്നു ഞാൻ വിചാരിച്ചിരുന്നില്ല" എന്നു പറഞ്ഞു. അതു കേട്ടു ചന്ദ്രശേഖരൻ "അറിയാതെ വന്നുപോയ അബദ്ധമാണെ"ന്നു ഭാവംകൊണ്ടു രാമയ്യാരെ മനസ്സിലാക്കുകയും കണ്ണീരൊലിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു വളരെ കരയുകയും ചെയ്തു.

കാലത്തു് അഴിച്ചു പൊടിതട്ടിയാലുടനെ ചന്ദ്രശേഖര

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ന്നു കുടിക്കാൻ കുറച്ചു വെള്ളം കൊടുക്കുക പതിവായിരുന്നു. അന്നു് അതിനിടയായില്ലല്ലോ. അതിനാൽ അവന്നു കലശലായിട്ടു ദാഹമുണ്ടായിരുന്നു. രാമശ്ശാർക്കു കുറച്ചു സുഖമുണ്ടെന്നു കണ്ടപ്പോഴേയ്ക്കും ചന്ദ്രശേഖരന്നു വെള്ളം കുടിക്കാൻ ധൃതിയായി. അവൻ കിണററിൻകരെച്ചെന്നു കുടത്തിൽ നോക്കി. അതിൽ വെള്ളമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതിനാൽ മടങ്ങിപ്പോന്നു. കുറച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ പിന്നെയും പോയി നോക്കി. അപ്പോഴും കുടത്തിൽ വെള്ളമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതിനാൽ ആ പ്രാവശ്യവും ഇച്ഛാഭംഗത്തോടുകൂടി മടങ്ങിപ്പോന്നു. അങ്ങിനെ മൂന്നാലു പ്രാവശ്യമായപ്പോൾ രാമശ്ശാര്, "മകനേ! എനിക്കു് എണീക്കാറായാൽ ഞാൻ വെള്ളം കോരിത്തരാം" എന്നു പറഞ്ഞു. ആ മഹമ്മദീയസ്ത്രീ ഇതെല്ലാം കാണുകയും കേൾക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടു് അവിടെ ഒരു സ്ഥലത്തു് ഒളിച്ചുനിൽക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. വെള്ളം കുടിക്കാൻ വൈകീട്ടു ചന്ദ്രശേഖരന്നുണ്ടായ പാരവശ്യം കണ്ടിട്ടു് ആ സ്ത്രീ "എന്തെങ്കിലും വരുന്നതു വരട്ടെ" എന്നു നിശ്ചയിച്ചു കിണററിൻകരെച്ചെന്നു കുടം നിറച്ചു വെള്ളം കോരിയൊഴിച്ചിട്ടു മാറിനിന്നു ചന്ദ്രശേഖരനെ നോക്കി; "വെള്ളം കുടത്തിൽ നിറച്ചിട്ടുണ്ടു്. വേണമെങ്കിൽ എടുത്തു കുടിക്കാം. എന്റെ കുടം പൊട്ടിച്ചുകളയരുതു്" എന്നു പറഞ്ഞു. അതു കേട്ടു ചന്ദ്രശേഖരൻ ചെന്നു വെള്ളമെടുത്തു കുടിച്ചിട്ടു മതിയായില്ലെന്നുള്ള ഭാവത്തോടുകൂടി മാറിനിന്നു. മഹമ്മദീയസ്ത്രീ പിന്നേയും ചെന്നു വെള്ളം കോരിയൊഴിച്ചു കുടം നിറച്ചിട്ടു, മാറിനിന്നു. ചന്ദ്രശേഖരൻ പിന്നെയും ചെന്നു വെള്ളമെടുത്തു കുടിച്ചിട്ടു മാറിനിന്നു. ആ സ്ത്രീ വീണ്ടും വെള്ളം കോരിയൊഴിടം നിറച്ചു. ചന്ദ്രശേഖരൻ ചെന്നു് ആ വെള്ളവുമെടുത്തു കുറച്ചു കുടിച്ചു. ഇങ്ങനെ രണ്ടുമൂന്നുപ്രാവശ്യമായപ്പോൾ ചന്ദ്രശേഖരന്നു വെള്ളം മതിയാവുകയാൽ അവൻ കുടം പതുക്കെ അവിടെ വെച്ചിട്ടു രാമശ്ശാരുടെ അടുക്കലേക്കു പോന്നു. അ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പ്പോൾ ആ മഹമ്മദീയസ്ത്രീ വീണ്ടും ചെന്നു വെള്ളം കോരി കുടം നിറച്ച് എടുത്തുകൊണ്ട് അവരുടെ വാസസ്ഥലത്തേക്ക പോയി. അപ്പോഴേക്കും രാമശ്ശാർക്ക ക്ഷീണം ഒരുവിധം മാറിയതിനാൽ അയാൾ ചന്ദ്രശേഖരനോടുകൂടി അയാളുടെ വീട്ടിലേയ്ക്കും പോയി.

കൊച്ചുകുഞ്ഞിനെക്കൊന്നതിന്റെ ശേഷം ചന്ദ്രശേഖരനെ കുടിപാർപ്പുള്ള പുരയിടങ്ങളിൽ കെട്ടാൻ ആരും സമ്മതിക്കാതെയായി. അതിനാൽ നേരം വൈകുമ്പോൾ രാമശ്ശാർ അവനേക്കൊണ്ടുപോയി ആൾപാർപ്പില്ലാത്ത പറമ്പുകളിലാണു പിന്നീടു കെട്ടിയിരുന്നതു്. എങ്കിലും ജനങ്ങൾ കൂടക്കൂടെ ചന്ദ്രശേഖരനു പഴക്കുല, കരിമ്പു, ശർക്കര, നാളികേരം മുതലായവ കൊണ്ടുചെന്നു കൊടുത്തിരുന്നു. അങ്ങിനെ ആരെങ്കിലും എന്തെങ്കിലും കൊണ്ടുചെന്നു കൊടുത്താൽ അതിൽനിന്നു് ഒരു ഭാഗമെടുത്തു മാററിവെച്ചിട്ടു ശേഷമേ അവൻ തിന്നാറുള്ളു. സ്വദേശത്തുവെച്ചാണെങ്കിൽ മാററിവെയ്ക്കുന്ന ഭാഗം അവൻതന്നെ എടുത്തുകൊണ്ടുപോയി, അവനു വെള്ളം കോരിക്കൊടുത്ത മഹമ്മദീയസ്ത്രീയുടെ കുടിലിന്റെ വാതിൽക്കൽ വെച്ച് എടുത്തുകൊള്ളുവാൻ ആംഗ്യം കാണിച്ചിട്ടു മടങ്ങിപ്പോരും. ഇതിനു രാമശ്ശാർ കൂടെച്ചെല്ലുകയും മറ്റും വേണ്ട. ഉത്സവങ്ങളിൽ എഴുന്നള്ളിപ്പിനും മററുമായി ദൂരസ്ഥലങ്ങളിൽച്ചെല്ലുമ്പോൾ പഴക്കുല മുതലായവ ആരെങ്കിലും കൊടുത്താൽ ചന്ദ്രശേഖരൻ മഹമ്മദീയസ്ത്രീക്കുള്ള ഭാഗമെടുത്തു രാമശ്ശാരെ ഏല്പിക്കും. രാമശ്ശാർ അതു വിററു കിട്ടുന്ന പണം സ്വദേശത്തു ചെല്ലുമ്പോൾ മഹമ്മദീയസ്ത്രീക്കു കൊടുക്കണം എന്നാണു ചന്ദ്രശേഖരൻ നിശ്ചയിച്ചിരുന്നതു്. രാമശ്ശാർ അങ്ങിനെതന്നെ ചെയ്തിരുന്നു.

ഒരിക്കൽ സ്വദേശത്തു (കൊട്ടാരക്കര) വെച്ചു തന്നെ ഒരാൾ ചന്ദ്രശേഖരനു നാലഞ്ചു പഴക്കുല കൊണ്ടുചെന്നു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൊടുത്തിട്ട് അതിൽനിന്ന് ഒന്നാംതരം ഒരു കുലയെടുത്തു മാററിവെയ്ക്കുകയും ശേഷമുണ്ടായിരുന്നതു തിന്നുകയും ചെയ്തതിന്റെ ശേഷം മാററിവെച്ച കുലയുമെടുത്തുകൊണ്ടു ചന്ദ്രശേഖരൻ മഹമ്മദീയസ്ത്രീയുടെ കുടിലിങ്കലേയ്ക്കു പോയി. അവിടെച്ചെന്നപ്പോൾ ആ സ്ത്രീയും അവരുടെ ഭർത്താവും അവിടെയുണ്ടായിരുന്നില്ല. മഹമ്മദീയൻ എവിടെയോ കൂലിവേലയ്ക്കും സ്ത്രീ വെള്ളം കോരിക്കൊണ്ടുവരാനും പോയിരിക്കുകയായിരുന്നു. അവരുടെ രണ്ടു കുട്ടികൾ മാത്രമേ അവിടെയുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. അഞ്ചും മൂന്നും വീതം മാത്രം വയസ്സു പ്രായമായിരുന്ന ആ കുട്ടികൾ കുടിലിനകത്തു കളിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. ആ സമയം കുടിലിന്റെ മേൽക്കൂട്ടിനു തീ പിടിച്ചു കത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഈ കുട്ടികൾ അതറിഞ്ഞില്ല. അഥവാ അവരറിഞ്ഞാലും വിശേഷമൊന്നുമില്ലല്ലോ. കുടിലിനു തീ പിടിച്ചിരിക്കുന്നതു കണ്ടു ചന്ദ്രശേഖരൻ ക്ഷണത്തിൽ അടുത്തു ചെന്നു പഴക്കുല അവിടെ വെച്ചിട്ടു തുമ്പിക്കൈകൊണ്ടു കുടിലിന്റെ മേൽക്കൂടിന് ഒരു തട്ടു കൊടുത്തു. മേൽക്കൂടു തെറിച്ചു ദൂരെപ്പോയി വീണു. അത് അവിടെക്കിടന്ന് അശേഷം ദഹിച്ചുപോയി. കാട്ടുകമ്പുകൾകൊണ്ടു കെട്ടിയുണ്ടാക്കി ഓല മേഞ്ഞതും തീപ്പുകകൊണ്ടും മററും ഉണങ്ങിയിരുന്നതുമായ ആ മേൽപ്പുരയ്ക്കു തീപ്പിടിച്ചാൽപ്പിന്നെ ദഹിക്കാൻ താമസിക്കുമോ? അതു മുഴുവനും ദഹിച്ചുപോയെങ്കിലും ചന്ദ്രശേഖരനതു തട്ടിക്കളഞ്ഞതുകൊണ്ട് ആ കുട്ടികൾക്കും കുടിലിനകത്തുണ്ടായിരുന്ന സാധനങ്ങൾക്കും തരക്കേടൊന്നും പററിയില്ല. മഹമ്മദീയസ്ത്രീ എന്തോ വറുക്കുന്നതിനായി ഒരു പാത്രത്തിൽ വെളിച്ചെണ്ണ അടുപ്പത്തു വെച്ചിട്ട് അതു ചൂടുപിടിക്കുമ്പോഴേയ്ക്കും മടങ്ങിവരാമെന്നു വിചാരിച്ചാണു പോയതു്. വഴിക്ക് ആരാണ്ടേക്കണ്ടപ്പോൾ ഇതു മറന്ന് അവരുമായിസ്സംസാരിച്ചുകൊണ്ടു സ്വല്പമധികം സമയം താമസിച്ചുപോയതിനാൽ വെളിച്ചെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ണ്ണയ്ക്കു തീ പിടിച്ച് അതു പാളിക്കത്തി മേല്പ്പുരയ്ക്കു പിടിച്ചു. ആ സമയത്താണ ചന്ദ്രശേഖരൻ അവിടെയെത്തിയത്. ചന്ദ്രശേഖരൻ മേല്പ്പുര തട്ടിക്കളഞ്ഞതിന്റെ ശേഷം ആ രണ്ടു കുട്ടികളെയും താങ്ങിയെടുത്ത് ഒരു മരത്തണലിൽക്കൊണ്ടുചെന്നിരുത്തി, പഴക്കുലയെടുത്ത് അവരുടെ മുൻപിൽ വെച്ചുകൊടുത്തിട്ടു ദൂരെ മാറിനിന്നു. പാമ്പിടം പോയതു കൊണ്ടുള്ള വിഷമത എത്രമാത്രമുണ്ടെന്ന് അറിയാറായിട്ടില്ലാതെയിരുന്ന കുട്ടികൾ പഴമെടുത്തു തിന്നു സന്തോഷിച്ചു കളിച്ചുകൊണ്ട് ആ തണലത്തിരുന്നു.

മഹമ്മദീയസ്ത്രീ വെള്ളം കോരിക്കൊണ്ടു പകുതി വഴി വന്നപ്പോൾ അതികലശലായിട്ടുള്ള തീജ്വാലയും പുകയും കണ്ട് "അയ്യോ! എന്റെ കുട്ടികളുടെ കഥ കഴിഞ്ഞു" എന്നു പറഞ്ഞു വെള്ളവും കുടവും ദൂരെയെറിഞ്ഞിട്ടു തല്ലിയലച്ചു നിലവിളിച്ചുകൊണ്ട് ഓടിയെത്തി. കുടിലിന്റെ സമീപത്തായപ്പോൾ കുട്ടികൾ പഴം തിന്നു കളിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതും ചന്ദ്രശേഖരൻ അവരെ കാത്തുകൊണ്ടു ദൂരെ മാറി നില്ക്കുന്നതും ആ സ്ത്രീ കണ്ടു. അപ്പോൾ അവരുടെ മനസ്സിനു വളരെ സ്വസ്ഥമാധാനമായി. കുട്ടികൾ കുടിലിൽ കിടന്നു വെന്തു പോയിയെന്നു തന്നെയായിരുന്നു ആ സ്ത്രീയുടെ വിചാരം. ചന്ദ്രശേഖരൻ പഴക്കുലയും മറ്റുംകൊണ്ടു കൂടെക്കൂടെ ചെല്ലുക പതിവായിരുന്നതിനാൽ പഴക്കുല അവിടെയിരിക്കുന്നതും ചന്ദ്രശേഖരൻ കാത്തുനില്ക്കുന്നതും കണ്ടിട്ടു തന്റെ കുട്ടികളെ രക്ഷിച്ചതു ചന്ദ്രശേഖരൻ തന്നെയെന്നു നിശ്ചയിച്ചു കൊണ്ട് ആ സ്ത്രീ "എന്റെ ചന്ദ്രശേഖരാ! എന്റെ ഓമന കുട്ടികളെ രക്ഷിച്ചതു നീയാണല്ലോ. നിന്നെപ്പടച്ചവൻ രക്ഷിക്കട്ടെ" എന്നു പറഞ്ഞു. ഉടനെ ചന്ദ്രശേഖരൻ അവിടെ നിന്നു പോയി. മഹമ്മദീയസ്ത്രീ തന്റെ കുട്ടികളെയും കൊണ്ട് അഗ്നിദഗ്ദ്ധമായ കുടിലിൽച്ചെന്നു നോക്കിയപ്പോൾ അതിലുണ്ടായിരുന്ന സാധനങ്ങളൊന്നും നഷ്ടപ്പെട്ടു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പോയിട്ടില്ലെന്നറിഞ്ഞു് അല്പംകൂടി സന്തോഷിച്ചു. എങ്കിലും നേരം വൈകുമ്പോൾ കിടക്കാനൊരു പുരയില്ലല്ലോ എന്നു വിചാരിച്ചു വിഷാദവും അവൎക്കുണ്ടാകാതെയിരുന്നില്ല.

കൂലിവേലക്കു പോയിരുന്ന മഹമ്മദീയൻ നേരം വൈകിയപ്പോൾ മടങ്ങിയെത്തി. അപ്പോൾ തന്റെ പാൎപ്പിടം വെന്തുപോയിയെന്നറിഞ്ഞു വളരെ ദുഃഖിക്കുകയും തന്റെ മക്കൾക്കു തരക്കേടൊന്നും പററിയില്ലെന്നറിഞ്ഞു് ഏററവും സന്തോഷിക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നെ ആ മഹമ്മദീയനും ഭാൎയ്യയുംകൂടി തങ്ങളുടെ കുടിൽ യഥാപൂൎവ്വം കെട്ടിയുണ്ടാക്കുന്നതിന് എന്താ കൌശലമെന്നുള്ള ആലോചനയായി. സാരമില്ലാത്തതാണെങ്കിലും കഴുക്കോലും കോലും മുളയും വാരിയുമൊക്കെയില്ലാതെ അതു സാധിക്കുകയില്ലല്ലോ. അഗതികളായ അവൎക്ക് അതത്ര ക്ഷിപ്രസാദ്ധ്യമായ കാൎയ്യമല്ലായിരുന്നു.

അവർ അങ്ങിനെ ആലോചിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ ചന്ദ്രശേഖരൻ കുറെ കമ്പുകളും അഞ്ചെട്ടു മുളയും വരിഞ്ഞുകെട്ടാനാവശ്യമുള്ള ചൂരലും വലിപ്പിച്ചെടുത്തുകൊണ്ടു് അവിടെയെത്തി ആ സാമാനങ്ങളെല്ലാം ആ മഹമ്മദീയന്റെ മുൻപിലിട്ടുകൊടുത്തിട്ടു രാമശ്ശാരുടെ അടുക്കലേയ്ക്കു പോയി. സാമാനങ്ങളൊക്കെ കിട്ടിയപ്പോൾ മഹമ്മദീയനു വളരെ സമാധാനമായി. അയാൾ നല്ല വേലക്കാരനായിരുന്നതുകൊണ്ടു് ആ സാമാനങ്ങളെല്ലാമെടുത്തുപയോഗിച്ചു പിറേറ ദിവസം നേരം വെളുക്കുന്നതിനു മുമ്പു കുടിൽ കെട്ടിയുണ്ടാക്കി. നേരം വെളുത്തതിന്റെ ശേഷം ചില മന്നന്മാരുടെ അടുക്കൽ ചെന്നു ചോദിച്ചിട്ടു കിട്ടിയ ഓലകൊണ്ടു് ഉടനെ മേച്ചിലും കഴിച്ചു. അഞ്ചെട്ടു നാഴിക പുലൎന്നപ്പോൾ ചന്ദ്രശേഖരൻ അവിടെ ചെന്നു നോക്കി. അപ്പോൾ യഥാപൂൎവ്വം കുടിലുണ്ടാക്കി ആ മഹമ്മദീയകുടുംബക്കാരവിടെ പാൎപ്പു തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നതായി കണ്ടു സന്തോഷിച്ചു മടങ്ങിപ്പോയി.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ആ മഹമ്മദീയസ്ത്രീക്ക വിറകിനാവശ്യമുള്ള ഉണങ്ങിയ തടികൾ യഥാകാലം ചന്ദ്രശേഖരൻ മലകളിൽ നിന്നു ശേഖരിച്ചു കൊണ്ടുചെന്നു കൊടുത്തിരുന്നു. ഇതെല്ലാം അവന്് ഒരു ദിവസം ദാഹിച്ചപ്പോൾ ആ സ്ത്രീ കറച്ചു വെള്ളം കോരിക്കൊടുത്തതിൻെറ നന്ദിയാണെന്നുള്ളതു പറയണമെന്നില്ലല്ലൊ. ചന്ദ്രശേഖരനേപ്പോലെ കൃതജ്ഞതയുണ്ടായിട്ടു വേറെ ഒരാന അക്കാലത്തെന്നല്ല, അതിനു മുൻപും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല; അതിൽപ്പിന്നെ ഉണ്ടായിട്ടുമില്ല. എന്നാൽ അവനെ ആരെങ്കിലും ഉപദ്രവിച്ചാൽ എന്തെങ്കിലും അവനതിനു പകരം ചെയ്യാതെയുമിരിക്കയില്ല.

ഒരിക്കൽ കൊട്ടാരക്കര താലൂക്കിൽത്തന്നെ കല്ലിടക്കേശത്തുള്ള ചിററുമലക്ഷേത്രത്തിൽ ഒരെഴുന്നള്ളിപ്പിനായി ചന്ദ്രശേഖരനെ കൊണ്ടുപോയിരുന്നു. കാലത്തുള്ള ശീവേലിയെഴുന്നള്ളിപ്പു കഴിഞ്ഞതിൻെറ ശേഷം രാമയ്യർ ചന്ദ്രശേഖരനെ ക്ഷേത്രസമീപത്തു തന്നെ ഒരു മരത്തിന്മേൽ തളച്ചു തീററിയ്ക്കു വേണ്ടുന്ന തെങ്ങിൻപട്ട മുതലായവ ഇട്ടുകൊടുത്തിട്ടു കുളിക്കാനുമുണ്ണാനും പോയി. ആ സമയം ചില കുട്ടികൾ ചന്ദ്രശേഖരൻെറ ചുററും ചെന്നുകൂടി. ഏററവും ദുർബുദ്ധിയായ ഒരു ബാലൻ ഒരു കല്ലെടുത്തു് ഒന്നെറിഞ്ഞു. അങ്ങോട്ടുമെറിയുന്നതിനായി ചന്ദ്രശേഖരൻ ആ കല്ലു തപ്പിയെടുത്തു. അപ്പോഴേയ്ക്കും ആ ബാലൻ ഓടിക്കളഞ്ഞു. എങ്കിലും ചന്ദ്രശേഖരൻ ആ കുട്ടിയെ നോക്കി മനസ്സിലാക്കിവെച്ചു. കല്ലു കാലിനടിയിലാക്കി സൂക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു ചന്ദ്രശേഖരൻ തീററ തിന്നുകയും തിന്നുകഴിഞ്ഞയുടനെ കല്ലെടുത്തു വായിലാക്കി സൂക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നെ പതിവായി ചന്ദ്രശേഖരൻ വല്ലതും തിന്നുകയൊ വെള്ളം കടിക്കുകയോ ചെയ്യുന്ന സമയങ്ങളിൽ വായിൽനിന്നു കല്ലെടുത്തു താഴെ വെയ്ക്കുകയും അതു കഴിഞ്ഞാൽപ്പിന്നെയും കല്ലെടുത്തു വായിലാക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ പതിവായി കണ്ടിരുന്നുവെങ്കിലും ഇതിൻെറ കാരണവും ഉദ്ദേശ്യവുമെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ന്നാണെന്നു രാമയ്യർക്കും അറിഞ്ഞുകൂടായിരുന്നു. ആ ബാലൻ ചന്ദ്രശേഖരനെ എറിഞ്ഞപ്പോൾ രാമയ്യരടുക്കലുണ്ടായിരുന്നില്ലല്ലോ.

ചന്ദ്രശേഖരനെ ആണ്ടുതോറും ഉത്സവങ്ങൾക്കും മുറജപമുള്ള കാലങ്ങളിൽ നെടുമ്പുരകളുടെ തൂണുകൾ നിവിർത്തു നാട്ടുന്നതിനും ലക്ഷദീപദിവസം ആ തൂണുകളെല്ലാമെടുത്തു മാറ്റുന്നതിനും തിരുവനന്തപുരത്തു കൊണ്ടുപോവുക പതിവായിരുന്നു. അവിടെ കൊണ്ടുചെന്നാലുടനെ തിരുമുൻപിൽ കൊണ്ടുചെല്ലണമെന്നും പ്രത്യേകം കല്പനയുണ്ടായിരുന്നു. ആ പതിവനുസരിച്ചു രാമയ്യർ ചന്ദ്രശേഖരനെ അക്കൊല്ലവും ഉത്സവത്തിനു തിരുവനന്തപുരത്തു കൊണ്ടുപോവുകയും അവിടെ എത്തിയ ദിവസംതന്നെ അവനെ തിരുമുൻപിൽ കൊണ്ടുചെല്ലുകയും ചെയ്തു. രാമവർമ്മമഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലേയ്ക്കു ചന്ദ്രശേഖരനെക്കുറിച്ചു പ്രത്യേകം വാത്സല്യവും അതിനു കാരണവുമുണ്ടായിരുന്നുവല്ലോ. തിരുമുൻപിൽ ചെന്നയുടനെ ചന്ദ്രശേഖരൻ നടനാലും മടക്കി നമസ്കരിച്ചു. ചന്ദ്രശേഖരൻ തിരുമുൻപിൽ ചെല്ലുമ്പോളെല്ലാം അങ്ങിനെ ചെയ്യുക പതിവാണ്! അതു രാമയ്യർ പറഞ്ഞിട്ടും മറ്റുമല്ല. അവൻ സ്വമേധയാ ചെയ്യുന്നതാണ്. ചന്ദ്രശേഖരൻ നമസ്കരിച്ചെണീറ്റപ്പോഴേയ്ക്കും കല്പനപ്രകാരം പതിവുള്ള പഴക്കുലകൾ, നാളികേരം, ശർക്കര മുതലായവയെല്ലാം അവിടെ കൊണ്ടുചെന്നുകഴിഞ്ഞു. അവയെല്ലാമെടുത്തു രാമയ്യർ ചന്ദ്രശേഖരന്റെ മുൻപിൽ വെച്ചുകൊടുത്തു. ചന്ദ്രശേഖരൻ പതിവുപോലെ അതിൽനിന്നു നല്ലതായിട്ട് ഒരു പഴക്കുലയും ഏതാനും നാളികേരവും ശർക്കരയുമെടുത്തു മാറ്റിവെച്ചു. ഇതു കണ്ടിട്ട്, അതിന്റെ കാരണമെന്തെന്നു കല്പിച്ചു ചോദിക്കുകയും രാമയ്യർ മഹമ്മദീയസ്ത്രീയുടെ കാര്യവും മാറ്റിവെച്ച സാമാനങ്ങൾ താൻ വിറ്റു കിട്ടുന്ന പണം ആ സ്ത്രീക്കു കൊണ്ടുചെന്നു കൊടുക്കണമെന്നുള്ള വിവരവും തിരുമനസ്സറിയിക്കുകയും ചെയ്തു. ഉട

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ന്ന തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു "ചന്ദ്രശേഖര! അതു വെച്ചേയ്ക്കുന്ന മെന്നില്ല. അതിന്റെ വില ഇവിടെനിന്നു കൊടുത്തേയ്ക്കാം" എന്നു കല്പിക്കുകയും അപ്പോൾതന്നെ ആ വകയ്ക്കു നാലുറുപ്പിക കല്പിച്ചു രാമയ്യരെ ഏല്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ഉടനെ ചന്ദ്രശേഖരൻ വായിൽനിന്നു കല്ലെടുത്തു താഴെ വെച്ചിട്ടു ആ പഴക്കുലയും മററും മുഴുവനും തിന്നുകയും കല്ലെടുത്തു പിന്നെയും വായിലാക്കുകയും ചെയ്തു. അതു കണ്ടിട്ട് അതിന്റെ കാരണവും ഉദ്ദേശ്യവുമെന്താണെന്നു കല്പിച്ചു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ രാമയ്യർ "എന്തോ അടിയനറിഞ്ഞുകൂട. കാലച്ചനാമായിട്ടു ഇങ്ങിനെ കാണുന്നുണ്ടു" എന്നു തിരുമനസ്സറിയിച്ചു. പതിവുപോലെ ഉത്സവം കഴിയുന്നതുവരെ, ചന്ദ്രശേഖരനേയുംകൊണ്ടു രാമയ്യർ തിരുവനന്തപുരത്തു താമസിക്കുകയും അനന്തരം യാത്രയറിയിച്ചു പതിവുള്ള സമ്മാനവും വാങ്ങിക്കൊണ്ടു ചന്ദ്രശേഖരസമേതം കൊട്ടാരക്കരയ്ക്കുതന്നെ മടങ്ങിപ്പോകയും ചെയ്തു.

പിന്നെക്കുറെച്ചുകാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ (൯ംരണ്ടു കുംഭമാസത്തിൽ) രാമവൎമ്മമഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു നാടുനീങ്ങിപ്പോയി എന്നുള്ള വൎത്തമാനം കേട്ടിട്ടു ചന്ദ്രശേഖരനുണ്ടായ സങ്കടം ഒട്ടും ചില്ലറയല്ലായിരുന്നു. അതു കേട്ടപ്പോൾ മുതൽ അവൻ ഉറക്കെ നിലവിളിച്ചുതുടങ്ങി. മൂന്നഹോരാത്രം മുഴുവൻ കിടക്കുകയും ഉറങ്ങുകയും വെള്ളം കുടിക്കുകയും തീററ തിന്നുകയും ചെയ്യാതെ ചന്ദ്രശേഖരൻ നിലവിളിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെ നിന്നു. അവന്റെ നിലവിളി കേട്ടു ദിഗന്തവാസികളെല്ലാം വളരെപ്പരിഭ്രമിച്ചു. പിന്നെ കാരണമറിഞ്ഞതിന്റെ ശേഷമേ അവൎക്കൊക്കെ സമാധാനമായുള്ളു. "ഏകദേശം ഇങ്ങിനെയുള്ള ഒരു ദുഃഖം ചന്ദ്രശേഖരനു കഞ്ചിക്കുട്ടിപ്പിള്ള സൎവ്വാധികാൎയ്യക്കാർ മരിച്ചുപോയി എന്നു കേട്ടപ്പോൾ മാത്രമേ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളു. മൂന്നു ദിവസം കഴിഞ്ഞതിന്റെ ശേഷം രാമയ്യരുടെ നിർബ്ബന്ധംകൊണ്ടു ചന്ദ്രശേഖ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

രൻ കുറേശ വെള്ളം കുടിക്കുകയും തീററ തിന്നുകയും ചെയ്തു തുടങ്ങി. സാമാന്യംപോലെ വെള്ളം കുടിക്കുകയും തീററ തിന്നുകയും ചെയ്തുതുടങ്ങിയതു് ഒരു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞതിന്റെ ശേഷമാണു്. ആ ഒരു കൊല്ലം മുഴുവനും ചന്ദ്രശേഖരൻ ദിവസംതോറും പതിവായി കാലത്തും വൈകുന്നേരവും തെക്കോട്ടു നോക്കി നിന്നു മൂന്നു പ്രാവശ്യംവീതം ഉറക്കെ നിലവിളിച്ചിരുന്നു. ചന്ദ്രശേഖരനെ ആണ്ടുതോറും അരിപ്പാട്, അമ്പലപ്പുഴ, ആറന്മുള, വൈക്കം മുതലായ മഹാക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ഉത്സവകാലത്തു് എഴുന്നള്ളിപ്പിനു കൊണ്ടുപോവുക പതിവായിരുന്നു. എങ്കിലും ഈ ഒരു കൊല്ലം അവനെ എങ്ങും കൊണ്ടുപോകുവാൻ സാധിച്ചില്ല.

അനന്തരം വളരെക്കാലം കഴിഞ്ഞു സ്വാതി തിരുനാൾ രാമവർമ്മ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെക്കാലത്തു പതിവുപോലെ ചന്ദ്രശേഖരനെ തിരുവനന്തപുരത്തു് ഒരു ഉത്സവത്തിനു കൊണ്ടുപോയിരുന്നപ്പോൾ അവിടെവെച്ചു് ഒരു വിശേഷമുണ്ടായി. ആറാട്ടു കഴിഞ്ഞു. ശംഖുമുഖ(സമുദ്രതീര)ത്തുനിന്നു തിരിച്ചെഴുന്നള്ളിച്ചു കുറച്ചു കിഴക്കോട്ടു വന്നപ്പോൾ തന്നെ പണ്ടു കല്ലുകൊണ്ടു് എറിഞ്ഞയാൾ എഴുന്നള്ളിപ്പു കണ്ടുകൊണ്ടു് ആൾക്കൂട്ടത്തിൽ നിൽക്കുന്നതു ചന്ദ്രശേഖരൻ കണ്ടു. ഉടനെ അവൻ വായിൽ സൂക്ഷിച്ചിരുന്ന കല്ലു തുമ്പിക്കൈയാലെടുത്തു് അയാൾക്കിട്ടു് ഒരേറു കൊടുത്തു. ആ ഏറുകൊണ്ടു കാലിന്റെ ഒരു മുട്ടൊടിഞ്ഞു് ആ മനുഷ്യൻ അവിടെ വീണു. ഉടനെ ചന്ദ്രശേഖരൻ ആ സ്ഥലത്തേക്കു പാഞ്ഞു ചെന്നു. അപ്പോൾ അവിടെയുണ്ടായ ബഹളം കേവലം അവർണ്ണനീയംതന്നെയായിരുന്നു. മേളക്കാരും ദീവട്ടിക്കാരും പട്ടാളക്കാരും അകമ്പടിക്കാരും കാഴ്ചക്കാരുമെല്ലാം പ്രാണഭീതിയോടുകൂടി നാലു പുറത്തേക്കുമോടി. മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലേക്കു മാത്രം ഒരിളക്കവുമുണ്ടായില്ല. അവിടുന്നു് എഴുന്നള്ളി നിന്നിരുന്നിടത്തുതന്നെ നിന്നു. ചന്ദ്രശേഖരൻ ആൾക്കൂട്ടത്തിലേക്കു പാഞ്ഞു ചെന്നതു്

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ആക്കല്ലെടുത്തു വായിലാക്കാനായിട്ടു മാത്രമായിരുന്നു. അല്ലാതെ ആരേയും ഉപദ്രവിക്കണമെന്നുള്ള വിചാരമവനുണ്ടായിരുന്നില്ല. ആരേയും അവൻ ഉപദ്രവിച്ചുമില്ല. എങ്കിലും അവൻെറ അന്തർഗ്ഗതം ജനങ്ങളെങ്ങിനെ അറിയുന്നു? "ഒരാണ്ടിൽ തിരുവനന്തപുരത്തു് ആറാട്ടനാൾ ഒരു വലിയ കൊമ്പനാന പിണങ്ങി സ്വാതിതിരുനാൾ തിരുമനസ്സിലേ നേരെ പാഞ്ഞുചെന്നു. അവിടുന്നു നരസിംഹത്തിൻെറ അവതാരമായിരുന്നതിനാൽ അവിടേക്കു് ഒരു ക്ലേശവുമുണ്ടായില്ല. ആന അടുത്തു ചെന്നപ്പോൾ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു തൃക്കണ്ണു തുറന്നു് ആനയുടെ നേരെ ഒന്നു നോക്കി അപ്പോൾ ആന തിരുമുൻപിൽ ചെന്നു കൊമ്പു കുത്തി" എന്നും മറ്റും ഇപ്പോഴും ജനങ്ങൾ പറഞ്ഞുവരുന്നുണ്ടല്ലോ. ആ പറച്ചിലിൻെറ അടിസ്ഥാനം ഈ സംഭവം മാത്രമാണു്. ഈ ബഹളം താൻ മനഃപൂർവ്വമുണ്ടാക്കിയതല്ലെന്നും ജനങ്ങൾ വെറുതെ ഉണ്ടാക്കിത്തീർത്തതാണെന്നും ഇതുനിമിത്തം തൻെറ പേരിൽ തിരുവുള്ളക്കേടുണ്ടാകരുതെന്നുമുള്ള ഭാവത്തോടുകൂടി ചന്ദ്രശേഖരൻ തിരുമുമ്പിൽ ചെന്നു നമസ്കരിക്കുക മാത്രമേ ഉണ്ടായുള്ളു. കൊമ്പുകുത്തുകയും മറ്റുമുണ്ടായില്ല. ചന്ദ്രശേഖരൻ യഥാസ്ഥാനം ചെന്നുനിന്നു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മേളക്കാരും തീവെട്ടിക്കാരും അകമ്പടിക്കാരും മറ്റും വന്നുകൂടുകയും ആറാട്ടിൻെറ എഴുന്നള്ളിപ്പു ഭംഗിയായിക്കഴിഞ്ഞുകൂടുകയും ചെയ്തു.

ആറാട്ടു കഴിഞ്ഞതിൻെറ പിറേറദിവസം ചന്ദ്രശേഖരനേയും അവൻെറ ഏറുകൊണ്ടു കാലൊടിഞ്ഞ മനുഷ്യനേയും തിരുമുൻപാകെ കൊണ്ടുചെല്ലുവാൻ കല്പനയുണ്ടാവുകയാൽ രാമയ്യർ ചന്ദ്രശേഖരനേയും രാജഭടന്മാർ ഓടിനടന്നു് അന്വേഷിച്ചു കണ്ടുപിടിച്ചു കെട്ടിയെടുത്തു കാലൊടിഞ്ഞ മനുഷ്യനേയും തിരുമുമ്പാകെ കൊണ്ടുചെന്നു. അപ്പോൾ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ആ മനുഷ്യനോടു്, "ചന്ദ്രശേഖരൻ നിന്നെ എറിയാനെന്താണു കാരണം? ഒരു കാരണ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

റ്റും കൂടാതെ ചന്ദ്രശേഖരൻ അങ്ങിനെ ചെയ്കയില്ല" എന്നു കല്പിച്ചു. അപ്പോൾ ആ മനുഷ്യൻ "അടിയൻ അടിയൻെറ ചെറുപ്പത്തിൽ ഒരു കല്ലെടുത്തു ചന്ദ്രശേഖരനെ ഒന്നെറിഞ്ഞു. അതു് അവൻെറ കാലിന്മേൽ കൊണ്ടു. അതിനു പകരമാണു് അവൻ അടിയൻെറ കാലൊടിച്ചതു്. ആ കല്ലുകൊണ്ടു് അവൻ അന്നുതന്നെ അടിയനെ എറിയാൻ ഭാവിച്ചു. അടിയൻ ഓടിക്കളഞ്ഞതുകൊണ്ടു് അപ്പോൾ അതു സാധിച്ചില്ല. അന്നുമുതൽക്കുതന്നെ അവൻ ആ കല്ലു് അവൻെറ വായിലാക്കി സൂക്ഷിച്ചുതുടങ്ങി. എന്നെങ്കിലുമവൻ പ്രതിക്രിയ ചെയ്യുമെന്നുള്ള വിചാരമടിയൻെറ പഴമനസ്സിലുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ അടിയൻ ഒളിച്ചുമാറിയേ വിടകൊണ്ടു നില്ക്കാറുള്ളൂ. ഏകദേശം നാല്പതു കൊല്ലം മുമ്പാണു് അടിയൻ ചന്ദ്രശേഖരനേ എറിഞ്ഞതു്. അടിയനന്നു പത്തോ പന്ത്രണ്ടോ പഴവയസ്സു മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. ഇപ്പോൾ അടിയനേക്കണ്ടാൽ ചന്ദ്രശേഖരൻ അറിയുകില്ലായിരിക്കുമെന്നു വിചാരിച്ചും എഴുന്നള്ളിപ്പു കാണാനുള്ള മോഹംകൊണ്ടുമാണു് അടിയൻ ഇന്നലെ അവിടെ വിടകൊണ്ടു നിന്നിരുന്നതു്. ചന്ദ്രശേഖരൻ ഒരിക്കൽ കണ്ടിട്ടുള്ളവരെ പിന്നെ എത്രകൊല്ലം കഴിഞ്ഞിട്ടു കണ്ടാലുമറിയുമെന്നും അവനെ ഉപദ്രവിച്ചാൽ എന്നെങ്കിലും അവനതിന്നു പകരം ചെയ്യാതെയിരിക്കയില്ലെന്നും ഇന്നലെ ആ ഏറു കൊണ്ടപ്പോൾ അടിയനു മനസ്സിലായി.

തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു്—നീ ഏതു ദിക്കുകാരൻ?

കാലൊടിഞ്ഞവൻ—അടിയൻെറ കുപ്പമാടം കല്ലെടയാണു്. അടിയൻ ഒരഗതിയാണു. കൂലിവേല ചെയ്താണു് അടിയൻ കാലം കഴിച്ചിരുന്നതു്. ഇനി അതിനും നിവൃത്തിയില്ല.

ഇതു കേട്ട തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് അവൻെറ ചികിത്സ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കണ്ണു വേണ്ടിവരുന്ന പണവും പിന്നീട് അവൻെറ ജീവാവ സാനംവരെ പ്രതിമാസം ഇരുപത്തഞ്ചു പണം വീതവും സക്കാരിൽനിന്നു കൊടുത്തുകൊള്ളുവാൻ കല്പിച്ചു ചട്ടംകെട്ടിട്ട് അവനെ അവിടെനിന്ന് എടുത്തുകൊണ്ടു പൊയ്ക്കൊള്ളുവാൻ കല്പിച്ചു.

അവനെക്കൊണ്ടു പൊയ്ക്കഴിഞ്ഞയുടനേ ചന്ദ്രശേഖരൻ അവൻെറ വായിൽ സൂക്ഷിച്ചിരുന്ന കല്ലെടുത്തു തിരുമുമ്പിൽ വെച്ചിട്ടു കാല് മടക്കി നമസ്കരിച്ചു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് ആക്കല്ലു വെള്ളത്തിൽ കഴുകിച്ചു വൃത്തിയാക്കിച്ചു വരുത്തിയതിൻെറശേഷം തൃക്കൈയിലെടുത്തു നോക്കി. ആ കല്ലിനു ക്രമത്തിലധികം ഭാരമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ അതിനകത്ത് എന്തോ ഒരു സാധനമുണ്ടെന്നും ആ കല്ലു പൊട്ടിച്ചുനോക്കിയാൽ കൊള്ളാമെന്നും തിരുമനസ്സിൽത്തോന്നീട്ടു, "ചന്ദ്രശേഖരാ! ഈക്കല്ലൊന്നു പൊട്ടിച്ചു നോക്കുന്നതിനു സമ്മതമുണ്ടോ?" എന്നു കല്പിച്ചു ചോദിച്ചു. സമ്മതം തന്നെയെന്നു ചന്ദ്രശേഖരൻ തലകുലുക്കി. ഉടനെ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് ഒരു കൂടം വരുത്തി, ആ കല്ലു തിരുമുമ്പാകെ വെച്ചു തന്നെ അടിച്ചുടപ്പിച്ചു. അപ്പോൾ അതിനകത്ത് ഏററവും പ്രകാശത്തോടുകൂടിയ ഒരു ദിവ്യരത്നം കാണപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും അവിടെയുണ്ടായിരുന്ന മററാളുകളും അത്യന്തം വിസ്മയിച്ചു തീക്കട്ടപോലെ പ്രകാശമുള്ള ആ രത്നം സന്തോഷസമേതം തൃക്കൈയിലെടുത്തു നോക്കീട്ടു, "ചന്ദ്രശേഖരാ! ഈ രത്നം നാമെടുത്തുകൊള്ളുന്നതിനു നിനക്ക സമ്മതമുണ്ടോ?" എന്നു കല്പിച്ചു ചോദിച്ചു. ചന്ദ്രശേഖരൻ സന്തോഷഭാവത്തോടുകൂടി സമ്മതിച്ചു തല കുലുക്കി. പിന്നെ ചന്ദ്രശേഖരൻ പതിവുള്ള പഴക്കുല മുതലായവയും മഹമ്മദീയസ്ത്രീക്കുള്ള പണവും രാമയ്യാക്ക പതിവുള്ള സമ്മാനവും കല്പിച്ചുകൊടുത്ത് അവരെ അയച്ചു.

കല്ലിനകത്തുനിന്നു കിട്ടിയ ദിവ്യരത്നം തിരുമനസ്സു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൊണ്ടു തങ്കംകൊണ്ടു കെട്ടിച്ച് അവിടന്നു വിശേഷദിവസങ്ങളിൽ ചാർത്താറുള്ള രത്നമാലയുടെ നടുനായകമാക്കിക്കോർത്തുവെച്ചു. ആ മാല സ്വാതിതിരുനാൾ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു വിശേഷദിവസങ്ങളിലെല്ലാം പതിവായി എടുത്തു ചാർത്താറുണ്ടായിരുന്നു. ആ മാല ഇപ്പോഴും വലിയ കൊട്ടാരംവക ഭണ്ഡാരത്തിലിരിക്കുന്നുണ്ടെന്നാണു കേൾവി.

ചന്ദ്രശേഖരൻ ഒരു ദിവസം കാലത്തു പുഴയിൽപ്പോയിക്കുളിച്ചു രാമസ്സ്വാമിയുടെ വാസസ്ഥലത്തേക്കു മടങ്ങിപ്പോയതു് ഒരു വലിയ ചൂണ്ടപ്പനയുടെ ചുവട്ടിൽക്കൂടിയായിരുന്നു. ആപ്പനയിൽനിന്നു പതിവായി കാലത്തു കാലത്തു മൂന്നു പറ കള്ളുവീതം കിട്ടുമായിരുന്നു. അതിനാൽ അതു ചെത്തുന്ന ഈഴവൻ ഒരു പാത്രം പനയുടെ ചുവട്ടിൽ കൊണ്ടു ചെന്നു വെച്ച് ഒരു പ്രാവശ്യം പനയുടെ മുകളിൽക്കയറി പകുതിക്കുള്ളു പാളയിലാക്കിക്കൊണ്ടു താഴെയിറങ്ങി അതു പാത്രത്തിലൊഴിച്ചിട്ടു ശേഷം കൂടിയെടുക്കുന്നതിനു മുകളിൽ കയറിയ സമയത്താണു ചന്ദ്രശേഖരൻ പനയുടെ ചുവട്ടിലെത്തിയതു്. ചന്ദ്രശേഖരനെ താഴെക്കണ്ടിട്ട് ഈഴവൻ മുകളിലിരുന്നുകൊണ്ടു, "ചന്ദ്രശേഖരാ! നിനക്കു കള്ളു വേണമെങ്കിൽ ആപ്പാത്രത്തിലിരിക്കുന്നതു് എടുത്തു കുടിക്കുന്നതിനു വിരോധമില്ല. കുറച്ചുകൂടി വേണമെങ്കിൽ ഞാനിറങ്ങിവന്നാൽ തരികയുംചെയ്യാം. എന്റെ പാത്രം പൊട്ടിച്ചുകളയരുതു്" എന്നു പറഞ്ഞു. അതു കേട്ടു ചന്ദ്രശേഖരൻ ആ പാത്രത്തിലുണ്ടായിരുന്ന കള്ളെടുത്തു കുടിച്ചിട്ടു പാത്രത്തിനു കേടൊന്നും വരുത്താതെ താഴെ വെച്ചിട്ടു രാമസ്സ്വാമിയുടെ അടുക്കലേക്കു പോയി.

ചന്ദ്രശേഖരൻ കള്ളു കുടിച്ചതു് അന്നു് ഇദംപ്രഥമമായിട്ടാണു്. ഇതിനു മുമ്പു് ഒരിക്കലും അവൻ അതിന്റെ സ്വാദു നോക്കുകപോലും ചെയ്തിരുന്നില്ല. അന്നു കുടിച്ചപ്പോൾ ഇതു നല്ലതാണെന്നു തോന്നുകയാൽ അവൻ പിന്നെയും ചിലപ്പോൾ കളി കഴിഞ്ഞു പോകുമ്പോൾ അതിലെ ചെല്ലു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കയും ചെല്ലുമ്പോഴൊക്കെ ആ ഈഴവൻ ചന്ദ്രശേഖരനു കം. റേശ്ശ കള്ളു കൊടുക്കുകയും ചെയ്യിരുന്നു. മറ്റൊരാളുടെ മുതൽ വില കൊടുക്കാതെ വാങ്ങിയനുഭവിക്കുന്നതു ന്യായമല്ലെന്നുള്ള വിചാരമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ ചന്ദ്രശേഖരൻ എല്ലാ ദിവസവും അതിലെ പോവുകയും കള്ളു വാങ്ങി കുടിക്കുകയും ചെയ്യിരുന്നില്ല. ചില ദിവസങ്ങളിൽ വാങ്ങിക്കുടിക്കുന്നതിനു പ്രതിഫലമായി ചന്ദ്രശേഖരൻ ആ ഈഴവനു കള്ളു കുറുക്കിപ്പാനിയാക്കുന്നതിനും മററും ആവശ്യമുള്ള വിറക് മലകളിൽനിന്നു ശേഖരിച്ചു കൊണ്ടുചെന്നു കൊടുക്കുകയും ചെയ്യിരുന്നു.

അങ്ങിനെയിരുന്നപ്പോൾ കൊട്ടാരക്കരെത്തന്നെ ഒരു നായർഗൃഹത്തിൽ ഒരു സദ്യയുണ്ടായി. ആ ദേശത്തു് എവിടെയെങ്കിലും, സദ്യയുണ്ടായാൽ രാമശ്ശാരെ ക്ഷണിക്കുകയും അയാൾ പോകുമ്പോൾ ചന്ദ്രശേഖരനേ കൂടെ കൊണ്ടു പോവുകയും പതിവായിരുന്നു. ആ പ്പതിവുപോലെ ഇവിടേയും ക്ഷണിക്കുകയും രാമശ്ശാർ ചന്ദ്രശേഖരനോടു കൂടിപ്പോവുകയും ചെയ്തിരുന്നു അങ്ങിനെ ചെന്നാൽ രാമശ്ശാരുണ്ണാനിരിക്കുമ്പോൾ സദ്യയുടെ ഉടമസ്ഥൻ ചന്ദ്രശേഖരനും ചോറും പായസവും പഴക്കുലയും മററും കൊടുക്കുക പതിവാണു്. എന്നാൽ ഇവിടെ അങ്ങിനെയുണ്ടായില്ല. പ്രധാനന്മാരുടെ സദ്യയൊക്കെക്കഴിഞ്ഞു് അവരെല്ലാവരും പിരിഞ്ഞുപോവുകയും സർവ്വാണിസ്സദ്യ ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടും ചന്ദ്രശേഖരനു് ആരുമൊന്നും കൊടുത്തില്ല. കൊടുക്കാനുള്ള ഭാവംപോലും അവിടെ കണ്ടുമില്ല. അതിനാൽ രാമശ്ശാർ ചന്ദ്രശേഖരനെ നിർത്തിയിരുന്ന സ്ഥലത്തു ചെന്നു് "ഇനി നമുക്കു പോകാം മകനേ!" എന്നു പറഞ്ഞു യാത്രയായി. പിന്നാലെ ചന്ദ്രശേഖരനും ചെന്നു. പറമ്പിൽനിന്നിറങ്ങി പടിക്കൽച്ചെന്നപ്പോൾ അവിടെ ഏററവും വലിയതായ ഒരാഞ്ഞിലി (ആയിനി) ത്തടി കിടക്കുന്നതു കണ്ടു. അതു് ആ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വീട്ടടമസ്ഥൻ പുരയുടെ ജിര്ണ്ണോദ്ധാരണം വകക്കായി വരു ത്തിയിട്ടിരുന്നതായിരുന്നു. നാലു വലിയ ആനകൾ കൂടിപ്പി ടിച്ചായിരുന്നു ആ തടി അവിടെ കൊണ്ടുവന്നിട്ടത്. ചന്ദ്ര ശേഖരൻ വക്കപ്പുഴതിൽ തുമ്പിക്കൈ കടത്തി ചുററിപ്പിടിച്ച് ആ തടി വലിച്ചുകൊണ്ടുപോയി. സദ്യാന്നിസ്സദ്യയിൽ ഉ ത്സാഹിച്ചുകൊണ്ടുനിന്ന വീട്ടടമസ്ഥൻ തടി ചന്ദ്രശേഖരൻ കൊണ്ടുപോയത് അപ്പോൾ അറിഞ്ഞില്ല. ഈ സദ്യസ്ഥ ലത്തുനിന്നു രാമയ്യാരുടെ വീട്ടിലേക്കു മൂന്നുനാഴിക ദൂരമുണ്ടാ യിരുന്നു. ഈ തടി വലിച്ചുകൊണ്ട് ഒന്നുരണ്ടുനാഴിക പോ യപ്പോഴേക്കു ചന്ദ്രശേഖരൻ വല്ലാതെ ക്ഷീണിച്ചു. സദ്യസ്ഥ ലത്തു ചോറും പായസവും മററും കിട്ടുമല്ലോ എന്നു വിചാ രിച്ചു ചന്ദ്രശേഖരൻ അന്നു കാലത്തു കുറച്ചു വെള്ളം കുടിച്ചു തല്ലാതെ തീററയൊന്നും തിന്നിരുന്നില്ല. തടി സാമാന്യ ത്തിലധികം വലിയതുമായിരുന്നുവല്ലോ. അതെല്ലാംകൊ ണ്ടുമാണു ചന്ദ്രശേഖരൻ ക്രമത്തിലധികം ക്ഷീണിച്ചത്. അ ങ്ങിനെ പ്രയാസപ്പെട്ടു കാച്ചുകൂടിപ്പോയപ്പോൾ അവിടെ വഴിയരികിൽത്തന്നെ ഒരു മദ്യശാലയുണ്ടായിരുന്നു. അതു ചന്ദ്രശേഖരനു കള്ളു കൊടുക്കാറുള്ള ഈഴവൻേറതായിരുന്നു. അതിനാൽ ചന്ദ്രശേഖരൻ തടി വഴിയിലിട്ടിട്ടു മദ്യശാലയു ടെ അടുക്കലേക്കു ചെന്നു. അപ്പോൾ ആ ഈഴവൻ ചന്ദ്ര ശേഖരൻ വല്ലാതെ ക്ഷീണിച്ചിരിക്കുന്നതായിക്കണ്ടിട്ടു നല്ല കള്ളു ധാരാളമായിക്കൊടുത്തു. കള്ളുകുടി കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ചന്ദ്രശേഖരന് ഉത്സാഹമായി. പിന്നെ തടി വലിച്ചുകൊ ണ്ടു ക്ഷണത്തിൽ നടന്നു രാമയ്യാരുടെ വാസസ്ഥലത്തെത്തി. തടി അവിടെ പടിക്കലിട്ടിട്ടു ചന്ദ്രശേഖരൻ അവൻെറ പതി വുസ്ഥലത്തു ചെന്നുനിന്നു. ഉടനെ രാമയ്യാർ അവനു പതി വുള്ള തീററസ്സാമാനങ്ങളെല്ലാം കൊണ്ടുചെന്നു കൊടുക്കുക യും ചെയ്തു.

സദ്യയുടെ തിടുക്കാവും കോലാഹലവുമെല്ലാം കഴിഞ്ഞ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പ്പോഴാണു തറവാട്ടിൽക്കാരണവർ തടി ചന്ദ്രശേഖരൻ കൊണ്ടുപോയി എന്നറിഞ്ഞതു്. അപ്പോൾ ആ മനുഷ്യനു തടി പോയതിനെക്കുറിച്ചുള്ള മനസ്താപവും ചന്ദ്രശേഖരനു് ഒന്നും കൊടുക്കാനിടയാകാത്തതിനെക്കുറിച്ചുള്ള പശ്ചാത്താപവും സാമാന്യത്തിലധികമുണ്ടായി. അപ്പോഴയ്ക്കും നേരം വയ്കിപ്പോയതുകൊണ്ടു പിന്നെ ഒന്നും ചെയ്യാൻ തരമില്ലായിരുന്നു. അതിനാൽ ആ മനുഷ്യൻ വ്യസനിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെ അന്നത്തെ രാത്രി ഒരുവിധം കഴിച്ചുകൂട്ടി. പിറ്റെ ദിവസം കാലത്തെ അഞ്ചുപറ നെല്ലളന്നു് ഒരു പാത്രത്തിലാക്കിക്കെട്ടി ഒരു ഭൃത്യനെ ഏല്പിച്ചിട്ടു "നിയിതു കൊണ്ടുചെന്നു ചന്ദ്രശേഖരന്റെ മുമ്പിൽ വെച്ചിട്ടു്," ഇന്നലെയിവിടെ സദ്യശ്രമം മുതലായ കാര്യാന്തരവ്യഗ്രതാം നിമിത്തം ചന്ദ്രശേഖരനെ വേണ്ടതുപോലെ സൽക്കരിച്ചയയ്ക്കാൻ സാധിക്കാഞ്ഞതിൽ വളരെ മനസ്താപമുണ്ടു്. ആ തെറ്റിന്റെ പ്രായശ്ചിത്തമായി അഞ്ചുപറ നെല്ലു കൊടുത്തയയ്ക്കുന്നു. ഇതു സദയം സ്വീകരിക്കുകയും എന്റെ തെറ്റിനെ ക്ഷമിക്കുകയും എന്റെ തടി ഇന്നുതന്നെ ഇവിടെ എത്തിച്ചുതരികയും ചെയ്യണമെന്നു് അപേക്ഷിക്കുന്നു. തടിയുംകൊണ്ടു ഇവിടെ വരുമ്പോൾ വേണ്ടതുപോലെയെല്ലാം ചെയ്തുകൊള്ളാം എന്നു നടുവിലെ വീട്ടിൽ മാധവൻപിള്ള പറഞ്ഞയച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു പറയണം" എന്നു പറഞ്ഞു. ആ ഭൃത്യൻ അപ്രകാരം ചെയ്തു.

ഉടനെ ചന്ദ്രശേഖരൻ ആ നെല്ലുമെടുത്തുകൊണ്ടുപോയി അവനു കള്ളു കൊടുക്കാറുള്ള ഈഴവനു കൊടുത്തിട്ടു തടിയുംകൊണ്ടു യാത്രയായി. പിന്നാലെ രാമയ്യാരും പോയി. ചന്ദ്രശേഖരൻ തടി നടുവിലെ വീട്ടിലെ പടിക്കൽ മുമ്പു കിടന്നിരുന്ന സ്ഥലത്തുകൊണ്ടു ചെന്നിട്ടു. അപ്പോഴയ്ക്കും ആ വീട്ടിലെ കാരണവർ (മാധവൻപിള്ള) പടിയ്ക്കൽ ചെന്നു് അകത്തേയ്ക്കു വിളിക്കുകയാൽ രാമയ്യാർ ചന്ദ്രശേഖരനേയും കൊണ്ടു പടിക്കകത്തു മുറ്റത്തു ചെന്നു. ഉടനെ മാധ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പ്പൻപിള്ള ചന്ദ്രശേഖരനു പഴക്കുല, പായസം നാളികേരം, കരിമ്പു മുതലായവയും രാമയ്യാർ യഥായോഗ്യം ഭക്ഷണവും മുണ്ടും നേര്യതും കൊടുക്കുകയും മഹമ്മദീസ്സ്രിക്കു കൊടുക്കുന്നതിനു പത്തു പണം രാമയ്യാരേത്തന്നെ ഏല്പിക്കുകയും ചെയ്തു സന്തോഷിപ്പിച്ചു പറഞ്ഞയച്ചു.

രാമയ്യാർ ചന്ദ്രശേഖരനെ തീററിക്കു മിക്ക ദിവസവും കാട്ടിലേക്കു പറഞ്ഞയക്കുകയും അവൻ പോയി തിന്നു വയർ നിറച്ചുകൊണ്ടു നേരം വൈകുമ്പോൾ മടങ്ങി രാമയ്യാരുടെ വീട്ടിലെത്തി അവന്റെ സ്ഥാനത്തു ചെന്നു കിടക്കുകയും പതിവായിരുന്നു. ആ പതിവിൻപ്രകാരം ഒരു ദിവസം കാലത്തു രാമയ്യാർ കാട്ടിലേക്കു പറഞ്ഞയച്ച ചന്ദ്രശേഖരൻ അന്നു രാത്രിയായിട്ടും തിരിച്ചു വരായ്കയാൽ അയാൾ ഏററവും വിഷണ്ണനായിത്തീർന്നു. വിഷാദംകൊണ്ടു് അയാൾ അന്നു് അത്താഴമുണ്ടില്ലെന്നല്ല, രാത്രിയിൽ കിടന്നിട്ടു് അയാൾക്കു് ഉറക്കവും വന്നില്ല. പിറേറ ദിവസം അതിരാവിലെ രാമയ്യാർ കാട്ടിൽച്ചെന്നു ചന്ദ്രശേഖരൻ സഞ്ചരിക്കാറുള്ള സ്ഥലങ്ങളിലെല്ലാം നോക്കി. എങ്ങും ചന്ദ്രശേഖരനെ കണ്ടില്ല. അപ്പോൾ രാമയ്യാർ വിഷാദവിവശചിത്തൻ മാത്രമല്ല, ഭയപരവശനുമായിത്തീർന്നു. രാമയ്യാർ ചന്ദ്രശേഖരനെ സ്വന്തമെന്നപോലെയാണു രക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു നടന്നിരുന്നതെങ്കിലും ആ ആന സക്കാർ വകയായിരുന്നുവല്ലോ. ആ ആനയെക്കാണ്മാനില്ലെന്നറിഞ്ഞാൽ, ഗവർമ്മെണ്ടു രാമയ്യാരെ വെറുതെ വിട്ടേയ്ക്കുമോ? അതുകൊണ്ടാണു രാമയ്യാർ വലിയ പരുങ്ങലിലായിത്തീർന്നു. അയാൾ ഊണുമുറക്കവുമില്ലാതെ പല സ്ഥലങ്ങളിൽ അന്വേഷിച്ചുനടന്നു. ഒരു ഫലവുമുണ്ടായില്ല. അങ്ങനെ പത്തുപതിനഞ്ചുദിവസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ചന്ദ്രശേഖരനെക്കാണ്മാനില്ലെന്നുള്ള വിവരം ഗവമ്മേണ്ടിനു് അറിവു കിട്ടി. ഉടനെ രാമയ്യാരെപ്പിടിച്ചു ചോദ്യം ചെയ്യുന്നതിനു് ഉത്തരവു വരികയാൽ സക്കാരാളുകൾ രാമയ്യാരെ അന്വേഷി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ച്ചുതുടങ്ങി. ആ വിവരമറിഞ്ഞു രാമസ്സാർ എവിടെയോ പോയി ഒളിച്ചു. സർക്കാരാളുകൾ പലവിധത്തിൽ അന്വേഷിണം നടത്തീട്ടും ചന്ദ്രശേഖരനേയും രാമസ്സാരേയും കണ്ടുകിട്ടിയില്ല. ചന്ദ്രശേഖരനും രാമസ്സാരും നാടുവിട്ടു പോയതാണെന്നു് ഒടുക്കം എല്ലാവരും തീച്ചപ്പെടുത്തി. സർക്കാരിൻെറ അന്വേഷണവും ഒരുവിധം ശമിച്ചു.

അങ്ങനെ രണ്ടുമൂന്നു മാസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഒരുദിവസം ചന്ദ്രശേഖരൻ ഒരു വലിയ പിടിയാനയോടുകൂടി കൊട്ടാരക്കരെ വന്നുചേന്നു. ആ പിടിയാന ഒരു കാട്ടാനയായിരുന്നു. മനുഷ്യരെക്കണ്ടപ്പോൾ അതു വിരണ്ടു് ഓടാൻ ഭാവിച്ചു. എങ്കിലും ചന്ദ്രശേഖരൻ അതിനെ വിട്ടയച്ചില്ല. ചന്ദ്രശേഖരൻ ഒരു കാട്ടാനയെ പിടിച്ചുകൊണ്ടുവന്നിരിക്കുന്നു എന്നു കേട്ടുകേട്ടു് അസംഖ്യമാളുകൾ അവിടെക്കൂടി. ആക്കൂട്ടത്തിൽ രാമസ്സാരും അവിടെ വന്നുചേന്നു. ചന്ദ്രശേഖരൻെറ സഹായത്തോടുകൂടി രാമസ്സാർ പതിനഞ്ചു ദിവസംകൊണ്ടു് ആ പിടിയാനയെപ്പഴക്കി സ്വാധീനപ്പെടുത്തി. കൊച്ചുകുഞ്ഞു മരിച്ചതിൻെറ ശേഷം അയാൾക്കു പകരം രാമസ്സാരുടെ സഹായത്തിനു കേശവൻ എന്ന ഒരാളെയാണു നിയമിച്ചിരുന്നതു്. ഈ പിടിയാനയെപ്പഴക്കി സ്വാധീനപ്പെടുത്തിയതിൻെറ ശേഷം രാമസ്സാരുടെ ഹിതാനുസാരം ആ പിടിയാനയുടെ ആനക്കാരനായി കേശവനെ നിയമിച്ചു. ആ പിടിയാനയ്ക്കു കല്പനപ്രകാരം 'ഭവാനി' എന്നു പേരുമിട്ടു. ചന്ദ്രശേഖരനും ഭവാനിയും കാലക്രമേണ പരസ്പരം വലിയ സ്നേഹമായിത്തീന്നു. ഭവാനിയെക്കാണാതെ ചന്ദ്രശേഖരനും ചന്ദ്രശേഖരനെക്കാണാതെ ഭവാനിയും മാത്ര നേരംപോലും നിൽക്കാതെയായി. രണ്ടാനകളും നിൽപും കിടപ്പും തീററിയും കുളിയുമെല്ലാം ഒരുമിച്ചുതന്നെ. എഴുന്നള്ളിപ്പിനും മററും ആ രണ്ടാനകളെയും ഒരുമിച്ചല്ലാതെ എങ്ങും കൊണ്ടുപോയിരുന്നില്ല. കൊണ്ടുപോകുവാൻ സാധിക്കുകയുമില്ലായിരുന്നു. ആ ആനകൾ ഭായ്യാഭത്താക്കന്മാരുടെ നിലയിലാണു വത്തിച്ചിരുന്നതു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഇങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന കാലത്ത് ഒരാണ്ടിൽ അരിപ്പാട്ടുത്സവത്തിൽ എഴുന്നള്ളിപ്പിനു ചന്ദ്രശേഖരനെയും ഭവാനിയെയും കൊണ്ടുപോയിരുന്നു. ഈ ആനകളെ ഏഴാമുത്സവദിവസം കാലത്തേ കൊണ്ടുചെല്ലണമെന്നാണ് ആവശ്യപ്പെട്ടിരുന്നത്. എങ്കിലും ചില അസൌകര്യങ്ങൾ നിമിത്തം ഒമ്പതാമുത്സവദിവസം രാത്രി ഏകദേശം പത്തുമണിയായപ്പോഴാണ് ആനകളേയുംകൊണ്ടു രാമയ്യാരും കേശവനും അവിടെ എത്തിയത് അപ്പോഴയ്ക്കും അവിടെ എഴുന്നള്ളത്ത് ആരംഭിച്ചിരുന്നു. അക്കാലത്ത് അരിപ്പാട്ടു ദേവസ്വത്തിൽ തന്നെ 'വലിയ വേലായുധൻ' എന്നു പേരായിട്ട് ഒരു നല്ല കൊമ്പനാനയുണ്ടായിരുന്നു. അതിനാൽ ആ ആനയുടെ പുറത്തായിരുന്നു അരിപ്പാട്ടുദേവനെ എഴുന്നള്ളിച്ചിരുന്നത്. ഉപദേവന്മാരെയൊക്കെ മറ്റാനകളുടെ പുറത്തും എഴുന്നള്ളിച്ചിരുന്നു. അരിപ്പാട്ടുദേവനെയെഴുന്നള്ളിച്ചു കിഴക്കേ ആനക്കൊട്ടിലിൽ നിൎത്തിക്കഴിയുമ്പോൾ കിഴക്കുനിന്ന് ഒരു ഭഗവതിയെ എഴുന്നള്ളിച്ചുകൊണ്ട് ഒരു പുറപ്പാട് പതിവുണ്ട്. ആപ്പുറപ്പാടും വളരെ കേമവും പ്രധാനവുമായിട്ടുള്ളതാണ്. ആയെഴുന്നള്ളത്ത് ആരംഭിച്ചു കുറച്ചു സമയം കഴിഞ്ഞപ്പോഴാണ് ചന്ദ്രശേഖരനും ഭവാനിയും അവിടെയെത്തിയത് ഉടനെ കാര്യക്കാർ (അക്കാലത്തു തഹശീൽദാരെ കാര്യക്കാരെന്നാണ് പറഞ്ഞിരുന്നത്) ഈ ആനകൾ ചെന്നിരിക്കുന്ന വിവരം അറിഞ്ഞ് അവിടെച്ചെന്ന് ആ ആനകൾക്കും തലയിൽക്കെട്ടു കെട്ടിക്കുകയും ഭഗവതിയുടെ എഴുന്നള്ളത്തു ചന്ദ്രശേഖരന്റെ പുറത്തേക്കു മാററിക്കുകയും ഭവാനിയെ അകമ്പടിയാക്കുകയും ചെയ്തു. അങ്ങിനെ ഭഗവതിയുടെ എഴുന്നള്ളത്തു കുറച്ചുകൂടി പടിഞ്ഞാട്ടു ചെന്നപ്പോൾ ചന്ദ്രശേഖരനും വലിയ വേലായുധനും പരസ്പരം കാണാറായി. ഉടനെ ചന്ദ്രശേഖരൻ ഒരു വലിയ ശബ്ദം പുറപ്പെടുവിച്ചു. അതുകേട്ടു വലിയ വേലായുധനും അതുപോലെ തന്നെ ഒരു ശ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ബ്ദം പുറപ്പെടുവിച്ചു. പിന്നെ വലിയ വേലായുധൻ കിഴക്കോട്ടും ചന്ദ്രശേഖരൻ പടിഞ്ഞാട്ടും അതിവേഗത്തിൽ നടന്നുതുടങ്ങി. അപ്പോൾ ആനകൾ രണ്ടും പിണങ്ങിയെന്നും ഇവർ തമ്മിൽ വലിയ യുദ്ധമുണ്ടാകുമെന്നും അഥവാ ആനകൾ രണ്ടും ഓടിത്തുടങ്ങിയേക്കുമെന്നും മററും വിചാരിച്ച് മരണഭയത്തോടുകൂടി വാദ്യക്കാരും തീപട്ടിക്കാരും കാഴ്ചക്കാരുമെല്ലാം നാലുപുറത്തേക്കുമോടി. ആ സമയം അവിടെയുണ്ടായ ലഹളയും ബഹളവും ഒട്ടും ചില്ലറയല്ലായിരുന്നു. ആ വലിയ ആനകൾ രണ്ടും പിണങ്ങി ആ ആൾക്കൂട്ടത്തിൽ ഓട്ടം തുടങ്ങുകയാണെങ്കിൽ എന്തെല്ലാമനർത്ഥങ്ങളാണ് വന്നുകൂടിയേക്കാവുന്നത്? പലക്കും അംഗഭംഗങ്ങളും ചിലക്ക് മരണംതന്നെയും വന്നേക്കുമല്ലോ. അതിനാൽ ജനങ്ങൾ ഭയപ്പെട്ടോടിയതും ബഹളമുണ്ടായതും മററും ഒട്ടും അത്ഭുതമല്ല. പക്ഷേ, ഇവിടെ ആനകൾ പിണങ്ങുകയും ഓടുകയും യുദ്ധം ചെയ്യുകയുമൊന്നുമുണ്ടായില്ല. ആ ആനകൾ രണ്ടും അടുത്തുകൂടിയപ്പോൾ വലിയ സ്നേഹത്തോടുകൂടി തുമ്പിക്കൈകൾ നീട്ടി പരസ്പരം പിടിച്ച് സന്തോഷസൂചകമായി ചില ശബ്ദങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിച്ചതിൻെറ ശേഷം തിരിച്ചുപോയി പൂർവ്വസ്ഥിതിയിൽ അവരവരുടെ സ്ഥാനത്തു ചെന്നുനിൽക്കുക മാത്രമേ ഉണ്ടായുള്ളു. ആനകൾ പിണങ്ങുകയില്ലെന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ വാദ്യക്കാരും തീപട്ടിക്കാരും മററും തിരിച്ചുവരികയും എഴുന്നള്ളിപ്പു ഭംഗിയായി കഴിഞ്ഞുകൂടുകയും ചെയ്തു.

എഴുന്നള്ളിപ്പു കഴിഞ്ഞു ചന്ദ്രശേഖരനേയും ഭവാനിയേയും വലിയ വേലായുധനേയും കൊണ്ടുപോയി തളച്ചു തിററകൊടുത്തതു് ഒരു സ്ഥലത്തുതന്നെയായിരുന്നു. എങ്കിലും ചന്ദ്രശേഖരനേയും ഭവാനിയേയും ഒരു മരത്തിന്മേലും വലിയ വേലായുധനെ മറെറാരു മരത്തിന്മേലുമാണു തളച്ചതു്. പിറേറദ്ദിവസം കാലത്തു് ആ മൂന്നാനകളേയും കുളിച്ചു ക

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ളിപ്പിച്ച കിഴക്കേ നടയിൽക്കൊണ്ടുവന്നു. ഉടനേ ചന്ദ്രശേഖരൻ നേരേ കിഴക്കോട്ടു നടന്നുതുടങ്ങി. ചന്ദ്രശേഖരന്റെ പിന്നാലെ ഭവാനിയും അവളുടെ പിൻപേ വലിയ വേലായുധനും നടന്നു. ചന്ദ്രശേഖരന്റെ പുറത്തു രാമയ്യരും ഭവാനിയുടെ പുറത്തു കേശവനും വലിയ വേലായുധന്റെ പുറത്ത് ആ ആനയുടെ ആനക്കാരനുമുണ്ടായിരുന്നു. അരിപ്പാട്ട് 'ആനപ്പേരി' വീട്ടുകാർ ആനപ്പാവിൽ പ്രസിദ്ധന്മാരും വിദഗ്ദ്ധന്മാരും പാരമ്പര്യക്കാരുമായിരുന്നു. ആ വീട്ടിലേ ഒരാൾ തന്നെയായിരുന്നു വലിയ വേലായുധന്റെ പുറത്തിരുന്നിരുന്നത്. ചന്ദ്രശേഖരൻ എന്തെങ്കിലും ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടിയല്ലാതെ ഇങ്ങിനെ പോവുകയില്ലെന്നും അവൻ ഒരു സ്ഥലത്തേയ്ക്കു പോകാനായി നിശ്ചയിച്ചു പുറപ്പെട്ടാൽപ്പിന്നെ തടുത്താൽ നില്ക്കുകയില്ലെന്നും കാരണം കൂടാതെ ആരേയും ഉപദ്രവിക്കുകയില്ലെന്നും നല്ല നിശ്ചയമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ രാമയ്യർ ചന്ദ്രശേഖരനേ വിരോധിച്ചില്ല. ചന്ദ്രശേഖരൻ പോയാൽപ്പിന്നെ ഭവാനി നില്ക്കുകയില്ലെന്നുള്ള കാര്യം തീർച്ചയാണല്ലോ. വലിയ വേലായുധന്റെ സ്വഭാവവും ഏകദേശം ചന്ദ്രശേഖരന്റെ സ്വഭാവംപോലെ തന്നെയായിരുന്നതിനാൽ അവന്റെ നിയന്താവ് അവനേയും തടുത്തില്ല. അതിനാൽ ചന്ദ്രശേഖരൻ മുൻപിലും ഭവാനിയും വലിയ വേലായുധനും പിന്നാലെയുമായി നടന്ന് അരിപ്പാട്ടുനിന്നു രണ്ടു, രണ്ടരനാഴിക കിഴക്കുതെക്കു പള്ളിപ്പാട് എന്ന ദേശത്തുള്ള 'നാടാലയ്ക്കൽ' (നാടകശാലയ്ക്കൽ) എന്ന വീട്ടിലെത്തി. അതു കുഞ്ചിക്കുട്ടിപ്പിള്ള സർവ്വാധികാര്യക്കാരുടെ ഭാര്യാഗൃഹമായിരുന്നു. സർവ്വാധികാര്യക്കാരദ്ദേഹം വളരെക്കാലം മുൻപേ മരിച്ചുപോയിരുന്നുവെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യയും മൂന്നു പുത്രന്മാരും അപ്പോഴും ആ ഗൃഹത്തിലുണ്ടായിരുന്നു. പുത്രന്മാരിൽ മൂത്തയാളുടെ പേരു രാമൻ എന്നായിരുന്നു. ആ മനുഷ്യനു വൈദ്യവിഷയത്തിൽ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നല്ലപോലെ നൈപുണ്യവും കൈപ്പുണ്യവുമുണ്ടായിരുന്നു. അതിനാലദ്ദേഹത്തെ എല്ലാവരും 'കൊച്ചുരാമവൈദ്യൻ' എന്നാണു പറഞ്ഞിരുന്നത്. ആ ഗൃഹത്തിന്റെ സമീപത്തു തന്നെ സർവാധികാര്യക്കാരദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു പ്രതിമ പ്രതിഷ്ഠിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ആനകൾ അവിടെച്ചെന്നയുടനെ ചന്ദ്രശേഖരൻ ആ പ്രതിമയുടെ മുൻപിൽച്ചെന്നു മുട്ടുകുത്തി നമസ്കരിച്ചു. അതു കണ്ടു ഭവാനിയും വലിയ വേലായുധനും അപ്രകാരം ചെയ്തു. അതു കഴിഞ്ഞിട്ടു മൂന്നാനകളും ഗൃഹത്തിന്റെ കിഴക്കുവശത്തു മുററത്തു വന്നു നിരന്നു നിന്നു.

തലേദ്ദിവസം രാത്രിയിൽ ആ ഗൃഹത്തിൽ സ്വപ്നമൊരു വിശേഷമുണ്ടായി. അതുകൂടി ഇവിടെ വക്തവ്യമായിരിക്കുന്നു. അതെന്തെന്നാൽ സർവാധികാര്യക്കാരദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യ ഒരു സ്വപ്നം കണ്ടു എന്നുള്ളതാണ്. സർവാധികാര്യക്കാരദ്ദേഹം ആ സ്ത്രീയുടെ അടുക്കൽച്ചെന്ന്, "എന്നെ വന്ദിക്കുന്നതിനായി നാളെക്കാലത്തു മൂന്നാനകൾ ഇവിടെ വരും. ഒന്നു നമ്മുടെ ചന്ദ്രശേഖരൻ തന്നെ. പിന്നെ ഒന്നു ഒരു പിടിയും മറെറാന്നു് അരിപ്പാട്ടു പതിവായിട്ടുള്ള എഴുന്നള്ളത്തിനു നിത്തിയിരിക്കുന്ന വലിയ വേലായുധനുമായിരിക്കും. ഒരു പാത്രത്തിൽ മുപ്പത്താറേകാലിടങ്ങഴിയും വേറെ രണ്ടു പാത്രങ്ങളിൽ ഇരുപത്തിനാലേകാലിടങ്ങഴി വീതവും അരിയിട്ട് അതിനു വേണ്ടുന്ന ശക്കരയും നാളികേരവും നെയ്യും ചേത്തു പായസം വെച്ചു് അതും മൂന്നു പാത്രങ്ങളിൽ പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം പാനകം (ശക്കര) കലക്കി അതും ആനകൾക്കു കൊടുക്കണം. മുപ്പത്താറേകാലിടങ്ങഴിയരികൊണ്ടുള്ള പായസം ചന്ദ്രശേഖരനുള്ളതാണെന്നറിയാമല്ലോ. ഇവ ആനകളെക്കാണാനും മററുമായി വിശേഷാൽ വന്നുകൂടുന്നവക്കു ചതുർവ്വിധവിഭവങ്ങളോടുകൂടി ഭക്ഷണം കൊടുക്കുകയും വേണം" എന്നു പറഞ്ഞു എന്നായിരുന്നു സ്വപ്നം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വെറുതെയിങ്ങിനെയൊരു സ്വപ്നം കാണുകയില്ലെന്നും ഇതു സൎവ്വാധികാൎയ്യക്കാരദ്ദേഹം പറഞ്ഞതു തന്നെയാണെന്നും വിശ്വസിച്ചു് ആ വീട്ടുകാർ ഇപ്രകാരമെല്ലാം തയ്യാറാക്കി വെച്ചു.

സൎവ്വാധികാൎയ്യക്കാരദ്ദേഹത്തിന്റെ മൂന്നാമത്തെ പുത്രൻ ചിലപ്പോൾ അച്ഛന്റെ അധിവാസമുണ്ടായിത്തുള്ളുകയും ആവശ്യമുള്ള കാൎയ്യങ്ങൾ പറയുകയും ചെയ്യാറുണ്ടായിരുന്നു. അന്നു് അവിടെ ആനകൾക്കുള്ള പായസവും വിശേഷാൽ വരുന്നവൎക്കുള്ള സദ്യയുടെ വിഭവങ്ങളുമെല്ലാം കാലമായിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ആ മനുഷ്യൻ കലികൊണ്ടു പോയി കുളിച്ചുവന്നു. അപ്പോഴേയ്ക്കും അവിടെ പതിവുപോലെ വസ്ത്രം, ചന്ദനം, കട്ടിമുണ്ടു്, കവണിമുണ്ടു മുതലായവയെല്ലാം തയ്യാറാക്കി വെച്ചിരുന്നു. കുളിച്ചു തുള്ളിക്കൊണ്ടു വന്ന മനുഷ്യൻ വസ്ത്രവും ചന്ദനവും ധരിച്ചു കട്ടിയും കവണിയുമുടുത്തു് ഒരു കസേരയിൽ കാലിന്മേൽക്കാൽ കയററി മുറുക്കിരുന്നു. അപ്പോൾ ഒരാൾ വിശറിയെടുത്തു പുറകിൽനിന്നു വീശിത്തുടങ്ങി. ഉടനെ ഒരാൾ വെററില നൂറു തേച്ചു കൊടുത്തുതുടങ്ങി. മറെറാരാൾ അടയ്ക്ക നുറുക്കിക്കൊടുത്തുതുടങ്ങി. വേറെ ഒരാൾ പുകയില മുറിച്ചുകൊടുത്തു തുടങ്ങി. തുള്ളിക്കൊണ്ടിരുന്ന മനുഷ്യൻ അതൊക്കെ വാങ്ങി മുറുക്കു മുറുക്കത്തുടങ്ങി. അപ്പോഴേയ്ക്കും അവിടെ ഒരു വലിയ കോളാമ്പി ഒരാൾ കൊണ്ടുചെന്നുവെച്ചു. അധിവാസംകൊണ്ടിരുന്നയാൾ തുടരെ തുപ്പുകയും പിന്നേയും മുറുക്കുകയും മുറുക്കു ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. അപ്പോൾ ആ മനുഷ്യനെക്കണ്ടാൽ സാക്ഷാൽ കുഞ്ചിക്കുട്ടിപ്പിള്ള സൎവ്വാധികാൎയ്യക്കാർ തന്നെയാണെന്നു തോന്നുമായിരുന്നു. അപ്പോഴേയ്ക്കും സ്ഥലം കാൎയ്യക്കാർ (കാൎത്തികപ്പള്ളി തഹശീൽദാർ) മുതലായി അനേകമാളുകൾ അവിടെച്ചെന്നു കൂടി. ആകപ്പാടേ ഇതെല്ലാം കണ്ടു ചന്ദ്രശേഖരൻ കണ്ണീരൊലിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു ഉറക്കെക്കരഞ്ഞുതുട

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ങ്ങി. അതു കണ്ടു ഭവാനിയും വലിയ വേലായുധനും കരഞ്ഞുതുടങ്ങി. അപ്പോൾ ആ തുള്ളിക്കൊണ്ടിരുന്ന മനുഷ്യൻ "എന്റെ കുട്ടികൾ ഒട്ടും വ്യസനിക്കേണ്ട. നിങ്ങളെക്കാണ്മാനാണല്ലോ ഞാൻ വന്നിരിക്കുന്നത്. എന്റെ കുട്ടികൾ അടുത്തു വരുവിൻ" എന്നു പറഞ്ഞു. ഉടനേ ചന്ദ്രശേഖരൻ വിനയത്തോടുകൂടി അടുത്തു ചെന്ന് ആ മനുഷ്യന്റെ മുൻപിൽ മുട്ടുകുത്തി നമസ്കരിച്ചു. പിന്നാലെ ഭവാനിയും വലിയ വേലായുധനും ചെന്ന് അപ്രകാരം ചെയ്തു. ആ മനുഷ്യൻ വാത്സല്യപൂർവ്വം മൂന്നാനകളുടേയും തുമ്പിക്കൈയിൽത്തൊട്ടു തലോടീട്ടു ചന്ദ്രശേഖരനോടു, ചന്ദ്രശേഖരാ! നീയിവിടെ വന്ന സ്ഥിതിക്ക് എന്തെങ്കിലും ഇവിടെ കൊടുക്കാതെ പോകുന്നതു ശരിയല്ല. അതിനാൽ ഇതാ ഇവിടെ" എന്നു പറഞ്ഞു് ഒരു സ്ഥലം ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊടുത്തു. ചന്ദ്രശേഖരൻ ആ സ്ഥലത്തു ചെന്നു കുനിഞ്ഞു കൊമ്പുകൊണ്ടു കുത്തി മണ്ണ് ഇളക്കിമറിച്ചു. അപ്പോൾ മണ്ണോടുകൂടി ഒരു പിച്ചളച്ചെല്ലം ഇളകിവന്നു. ചന്ദ്രശേഖരൻ ആ ചെല്ലമെടുത്തു തുള്ളിക്കൊണ്ടിരുന്ന മനുഷ്യന്റെ കൈയിൽക്കൊടുത്തു. ആ മനുഷ്യൻ ആ ചെല്ലം തുറന്ന് അതിലുണ്ടായിരുന്ന ചെറിയ താളിയോലഗ്രന്ഥമെടുത്തു കൊച്ചുരാമവൈദ്യന്റെ കൈയിൽക്കൊടുത്തിട്ടു, "നിനക്കു പുരുഷപ്രായമാകുന്നതിനു മുൻപു ഞാൻ ഭൂലോകവാസം വെടിഞ്ഞുപോയതിനാൽ ഇതു നിന്റെ കൈയിൽത്തരുന്നതിന് എനിക്കു തരമായില്ല. ഞാൻ നിന്റെ അമ്മയുടെ കൈയിൽ നിനക്കു തരാനായി ഏല്പിച്ചിരുന്ന ഗ്രന്ഥങ്ങളെല്ലാം നിനക്കു കിട്ടീട്ടുണ്ടല്ലോ. അവ നിമിത്തമാണല്ലോ നീയീസ്ഥിതിയിലായതും കാലക്ഷേപം ചെയ്തുപോരുന്നതും. അവകൊണ്ടു പോരാത്തതെല്ലാം ഇതിലുണ്ട്. ഇതിൽ പറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നവയെല്ലാം കഠിനക്രിയകളാണ്. അവയിലൊന്നും സാധാരണമായി ചെയ്തുപോരുരുത്. വേറേ നിവൃത്തിയില്ലാതേയും അത്യാവശ്യമാ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

യും വന്നാൽ നല്ലപോലെ ആലോചിച്ച മാത്രമേ ഇതിലുള്ള തോരോന്നും ചെയ്യാവൂ. ഈ ഗ്രന്ഥം എനിക്ക് എൻെറ ഗുരുനാഥനായ തേവലശ്ശേരിനമ്പിയദ്ദേഹം തന്നതാണ്. ഇതു കൈമോശം വരാതെ നല്ലപോലെ സൂക്ഷിച്ചുകൊള്ളണം" എന്നു പറഞ്ഞിട്ട് ആനകളെ മുറയ്ക്കു നിൎത്തുവാൻ ആരംഭിച്ചു. ചന്ദ്രശേഖരനെ നടക്കം ഭവാനിയെ അവൻെറ ഇടത്തുവശത്തും വലിയ വേലായുധനെ വലത്തുവശത്തും നിൎത്തി. യഥാക്രമം അവയ്ക്കുള്ള പായസവും ധാരാളമായി പാനകവും കൊടുപ്പിക്കുകയും വന്നിരിക്കുന്നവൎക്കൊക്കെ യഥായോഗ്യം ഭംഗിയായി ഭക്ഷണം കൊടുക്കുന്നതിനു ചട്ടം കെട്ടുകയും ചെയ്തതിൻെറ ശേഷം ആ മനുഷ്യൻ കൊച്ചുരാമവൈദ്യനോടു വീണ്ടും "ഈ ചന്ദ്രശേഖരനും വലിയ വേലായുധനും ഒരു മലയിൽത്തന്നെ ജനിച്ച് ഒരുമിച്ചു കളിച്ചുനടന്നു വളൎന്നവരാണ്. വലിയ വേലായുധൻ കുഴിയിൽ വീണു പതിനഞ്ചു ദിവസം കഴിഞ്ഞപ്പോളാണു ചന്ദ്രശേഖരൻ കുഴിയിൽ വീണതു്. വലിയ വേലായുധൻ വീണ കുഴി തിരുവിതാംകൂറിൽത്തന്നെയായിരുന്നു. ചന്ദ്രശേഖരൻ വീണ കുഴി മുക്കാൽ ഭാഗം തിരുവിതാംകൂറിലും കാൽ ഭാഗം കൊച്ചിരാജ്യത്തുമായിരുന്നു. അതിനാൽ ഇവനെ കൊച്ചിസ്സൎക്കാരുകാർ കുഴിയിൽനിന്നു കയററിക്കൊണ്ടുപോയി കൈവശപ്പെടുത്തി. പിന്നെ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ കല്പനപ്രകാരം ഇവനെ അവിടെനിന്ന് ഉപായത്തിൽക്കൊണ്ടുപോന്നതു ഞാനാണ്. ഇവരുടെ ബാല്യകഥകളൊന്നും ഇപ്പോഴും ഇവർ മറന്നിട്ടില്ല. അതിനാലാണ് അവർ കണ്ടപ്പോൾ പരസ്പരം അറിഞ്ഞതും ഇപ്പോഴും സ്നേഹാകുലന്മാരായി വൎത്തിക്കുന്നതും. എനിക്കും ചന്ദ്രശേഖരനും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം നീയും അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതാകയാൽ ഞാനിത്രയും പറഞ്ഞതാണ്. ഇനി ഞാൻ പോകട്ടെ" എന്നു പറഞ്ഞിട്ടു പൂമുഖത്തുപോയിക്കിടന്നു. ആ മനുഷ്യനു ബോധം വിണ്ടു പി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ന്നു മൂന്നേമുക്കാൽ നാഴിക കഴിഞ്ഞിട്ടാണ്. അപ്പോഴേയ്ക്കും അവിടെക്കൂടിയിരുന്നവരെല്ലാം പിരിയുകയും ആനക്കാർ ആനകളേയുംകൊണ്ടു പോവുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

അന്ന് അരിപ്പാട്ട ക്ഷേത്രത്തിൽ ഉത്സവത്തിന്റെ ആറാട്ടായിരുന്നുവല്ലോ. അന്നത്തെ എഴുന്നള്ളിപ്പു തലേദിവസത്തേക്കാൾ ഭംഗിയായിരുന്നു. ചന്ദ്രശേഖരന്റെ പുറത്ത് അരിപ്പാട്ട ദേവനെയെഴുന്നള്ളിച്ചു നടുവിലും ഭവാനിയുടെ പുറത്തു ഭഗവതിയേയെഴുന്നള്ളിച്ച് ഇടത്തുവശത്തും വലിയ വേലായുധന്റെ പുറത്ത് ഉപദേവനെയെഴുന്നള്ളിച്ചു വലത്തുവശത്തും നിർത്തിയായിരുന്നു അന്നത്തെയെഴുന്നള്ളിപ്പ്. ഭവാനിക്കും വലിയ വേലായുധനും പൊക്കം ഒരുപോലെയായിരുന്നു. ചന്ദ്രശേഖരന് ഈ രണ്ടാനകളേക്കാൾ ഒരു മുഴം പൊക്കം അധികവുമായിരുന്നു. അങ്ങിനെയായാലാണല്ലോ എഴുന്നള്ളത്തിന്റെ ഭംഗിക്കു തികച്ചിൽ വരുന്നത്. എന്നാൽ അന്നും ഒരു ന്യൂനതയുണ്ടായിരുന്നു. അതു ചന്ദ്രശേഖരനെ കെട്ടിച്ച തലയിൽക്കെട്ടിനു വലിപ്പം പോരായിരുന്നു എന്നുള്ളതാണ്. വലിയ വേലായുധൻ അക്കാലത്തുണ്ടായിരുന്ന വലിയയാനകളെക്കാളെല്ലാം വലിയതായിരുന്നു. അങ്ങിനെയിരുന്ന ആ ആനയ്ക്കു കെട്ടിയാൽ കണ്ണുമൂടിപ്പോകുമെന്നുള്ളതിനാൽ കെട്ടിക്കാതെ വെറുതെ വെച്ചിരുന്നതായിരുന്നു അരിപ്പാട്ടെ വലിയ സ്വർണ്ണത്തലയിൽക്കെട്ട്. ആ തലയിൽക്കെട്ടായിരുന്നു ചന്ദ്രശേഖരനേക്കെട്ടിച്ചത്. എന്നിട്ടും ചന്ദ്രശേഖരനു പാകമാകുന്നതിന് എട്ടംഗുലം വീതിയും പതിനാറംഗുലം നീളവുംകൂടി വേണ്ടിയിരുന്നു. എന്നാൽ ഈ ന്യൂനത അരിപ്പാട്ട മാത്രമുണ്ടായി എന്നല്ല; അമ്പലപ്പുഴ, ഏറ്റുമാനൂര്, വൈക്കം മുതലായ മഹാക്ഷേത്രങ്ങളിലെ വലിയ തലയിൽക്കെട്ടുകളേതായാലും ചന്ദ്രശേഖരനു കെട്ടിച്ചാൽ ഇങ്ങിനെ തന്നെയാണ് ഇരിക്കാറുള്ളത്.

അരിപ്പാട്ട് ഉത്സവം കഴിഞ്ഞതിന്റെ ശേഷം അരി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പ്പാട്ടു നിന്നു രണ്ടുമൂന്നു നാഴിക തെക്ക 'മുത്തുകളം' എന്നു ദേശത്തു താമസിച്ചിരുന്ന 'മൂലസ്ഥൽപ്പിള്ള' എന്നൊരാൾ ചെന്നു ചന്ദ്രശേഖരനെ കണ്ടു സൽക്കരിക്കുന്നതിനായി അയാളുടെ വീട്ടിൽ കൊണ്ടു ചെന്നാൽക്കൊള്ളാമെന്നു രാമശ്ശാരോടു പറഞ്ഞു. അതനുസരിച്ച രാമശ്ശാരും കേശവനും ചന്ദ്രശേഖരനേയും ഭവാനിയേയുംകൊണ്ടു് അവിടെപ്പോയിരുന്നു. വിരുന്നുസൽക്കാരം ബഹുകേമമായിരുന്നു. ചന്ദ്രശേഖരനും ഭവാനിയ്ക്കും തീററയ്ക്കു തെങ്ങിൻപട്ട കൂടാതെ പഴക്കുല, നാളികേരം, പായസം മുതലായവയും ധാരാളമായി കൊടുത്തു. രാമശ്ശാരുടേയും കേശവന്റെയും ഊണിന്റെ വട്ടവും കേമമായിരുന്നു. മൂലസ്ഥൽപ്പിള്ള ചന്ദ്രശേഖരനെ ക്ഷണിച്ചു് ഇപ്രകാരം സൽക്കരിച്ചതിനു പ്രത്യേകം കാരണമുണ്ടായിരുന്നു. മൂലസ്ഥൽപ്പിള്ള കഞ്ചിക്കുട്ടിപ്പിള്ള സർവ്വാധികാര്യക്കാരദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരാപ്തമിത്രമായിരുന്നു. ചന്ദ്രശേഖരൻ സർവ്വാധികാര്യക്കാരദ്ദേഹത്തിന്റെ വാത്സല്യഭാജനവുമായിരുന്നുവല്ലോ. എന്നു മാത്രമല്ല, സർവ്വാധികാര്യക്കാരദ്ദേഹം ഒടുക്കം ദിക്കുവിട്ടു പോയപ്പോൾ മൂലസ്ഥൽപ്പിള്ളയുടെ വീട്ടിൽക്കയറി അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൈയിലുണ്ടായിരുന്ന സ്വർണ്ണപ്പിടിവാളും മററും പിള്ളയെ ഏല്പിച്ചുകൊടുക്കുകയും "ഞാൻ തിരിച്ചു വന്നുവെങ്കിൽ ഇവയെല്ലാം തിരിയെത്തരണം. വന്നില്ലെങ്കിൽ നിങ്ങൾക്കെടുക്കാം" എന്നു പറയുകയും ചെയ്തിട്ടാണു പോയതു്. സർവ്വാധികാര്യക്കാരദ്ദേഹം തിരിച്ചു വരായ്കകൊണ്ടു് ആ സാധനങ്ങളെല്ലാം ആ പിള്ളയ്ക്കു കിട്ടി. ആ സ്വർണ്ണപ്പിടിവാൾ മൂലസ്ഥൽപ്പിള്ളയുടെ വീട്ടിൽ ഇപ്പോഴും ഇരിക്കുന്നുണ്ടു്. അന്നു് ആപ്പിള്ള ആ സ്വർണ്ണപ്പിടിവാളെടുത്തു ചന്ദ്രശേഖരനെക്കാണിക്കുകയും ഏററവും ദുഃഖത്തോടുകൂടി മുട്ടുകുത്തി നമസ്കരിക്കുകയും ചെയ്തു. മൂന്നു ദിവസം സുഖമായിട്ടു് അവിടെത്താമസിച്ചതിന്റെ ശേഷം നാലാം ദിവസം ചന്ദ്രശേഖരൻ അവിടെനിന്നു യാത്രയായി. അപ്പോഴും പിള്ള

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ചന്ദ്രശേഖരനും ഭവാനിക്കും പഴക്കല മുതലായവ കൊടുക്കുകയും രാമയ്യാക്കും കേശവനും മുണ്ടും നേര്യതും സമ്മാനിക്കുകയും മഹമ്മദീയസ്ത്രീക്കു കൊടുക്കുന്നതിനു മൂന്നുരൂപ രാമയ്യാ ഭേ ഏല്പിക്കുകയും ചെയ്തു സന്തോഷിപ്പിച്ചയച്ചു.

മൂലയ്ക്കൽപ്പിള്ളയുടെ വീട്ടിൽനിന്നു പോയ വഴിക്കു പിന്നെയും ചന്ദ്രശേഖരൻ നാടാലയ്ക്കൽക്കയറി. ഭവാനിയും അനക്കാരന്മാരും കൂടെയുണ്ടായിരുന്നുവെന്നുള്ളതു പറയണമെന്നില്ലല്ലോ. കൊച്ചുരാമവൈദ്യൻ അപ്പോഴും ചന്ദ്രശേഖരനും ഭവാനിയ്ക്കും പഴക്കല മുതലായവയും ആനക്കാർക്ക് ഭക്ഷണവും സമ്മാനങ്ങളും വഴിച്ചെലവിനു വേണ്ടുന്ന പണവും മഹമ്മദീയസ്ത്രീയുടെ കാര്യം രാമയ്യാർ പറഞ്ഞറികയാൽ അവൾക്കു കൊടുക്കുന്നതിനു പ്രത്യേകമഞ്ചുരൂപയും കൊടുത്തു. ചന്ദ്രശേഖരൻ അപ്പോഴും സർവ്വാധികാര്യക്കാരദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രതിമയ്ക്കു മൂന്നു പ്രദക്ഷിണംവെച്ചു മുട്ടുകുത്തി നമസ്കരിച്ചിട്ട് അപ്പോൾത്തന്നെ പുറപ്പെടുകയും നാലുദിവസം കൊണ്ടു ഭവാനി, രാമയ്യാർ, കേശവൻ എന്നിവരോടുകൂടി സസുഖം കൊട്ടാരക്കരെ ചെന്നുചേരുകയും ചെയ്തു.

ചന്ദ്രശേഖരൻ രണ്ടുമൂന്നു മാസത്തേയ്ക്കു സ്വസ്ഥാനം വിട്ട് എവിടെയോ പോയിരുന്നുവെന്നും പിന്നെ ഒരു പിടിയാനയേ (ഭവാനിയേ)യുംകൊണ്ടു മടങ്ങിവന്നുവെന്നും മുൻപു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ. എന്നാൽ ചന്ദ്രശേഖരൻ പോയിരുന്നതു് ഈ പിടിയാനയേക്കൊണ്ടുവരാനായിട്ടല്ലായിരുന്നു. അവൻ പോയതിന്റെ കാരണം വേറെയായിരുന്നു. അതോടുകൂടി ഇതും സാധിച്ചുവെന്നേ ഉള്ളു. ചന്ദ്രശേഖരൻ സ്വസ്ഥാനം വിട്ടു പോയിരുന്നതിന്റെ വാസ്തവകാരണം താഴെപ്പറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു.

മുൻകാലങ്ങളിൽ കൊട്ടാരക്കരെ നിന്നു ചെങ്ങന്നൂർ പോകുന്നതിനു പത്തനാപുരം, ആര്യങ്കാവു മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽക്കൂടി ഒരു മുണ്ടടിപ്പാത മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അതുതന്നെ കാട്ടാന, കടുവാ, കരടി മുതലായ ദുഷ്ടമൃഗങ്ങൾ നിറഞ്ഞ വനാന്തരങ്ങളിൽക്കൂടിയായിരുന്നു. പത്തനാപുരത്തുനിന്നു പുറപ്പെട്ടാൽ മനുഷ്യർക്ക് അരയ സ്ഥാനമായിട്ട പതിനാലു നാഴിക കിഴക്ക 'കഴുതയുരുട്ടി' എന്ന സ്ഥലത്തുള്ള ഒരു ഉട്ടുപുര മാത്രമേ മുൻപുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. മുൻകാലങ്ങളിൽ ചെങ്കോട്ടയ്ക്കു പോകുന്നവർ പത്തനാപുരത്തുനിന്നു പുറപ്പെട്ടാൽ കഴുതയുരുട്ടിൽച്ചെന്ന് ഊണുകഴിച്ച് ഉടനെ പുറപ്പെട്ട വൈകുന്നേരം ആര്യങ്കാവിലെത്തിത്താമസിക്കുകയും പിറേറദ്ദിവസം അവിടെനിന്നു പോയി ചെങ്കോട്ടയിലെത്തുകയുമായിരുന്നു പതിവ്. വഴിയുടെ ഭയങ്കരത്വം നിമിത്തം പത്തും പതിനഞ്ചും പേരൊരുമിച്ചല്ലാതെ അക്കാലത്ത് അതിലെ പോകാറില്ല. എന്നാൽത്തന്നെയും പ്രാണഭീതിയോടുകൂടിയാണ മനുഷ്യർ അതിലെ പോകുന്നത്.

ഒരു കാലത്ത് ആര്യൻകാവിനും കഴുതയുരുട്ടിയ്ക്കും മദ്ധ്യേയുള്ള കൊടുങ്കാട്ടിൽ കൊലകൊമ്പനും ഒററയാനും (കൂട്ടംവിട്ട് ഒററയ്ക്കു നടക്കുന്നവനും) ആയ ഒരു വലിയ കാട്ടാന വന്നുചേൎന്നു. ആ ആന അതിലേ പോകുന്ന വഴിപോക്കരെ പ്പലവിധത്തിൽ ഉപദ്രവിയ്ക്കുകയും കുത്തിക്കൊല്ലുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ഒരിക്കൽ ഏതാനും പരദേശബ്രാഹ്മണർ കൊട്ടാരക്കരെ വരാനായി ചെങ്കോട്ടയിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടു. ആര്യങ്കാവു കഴിഞ്ഞു. സ്വല്പം പടിഞ്ഞാട്ട വന്നപ്പോൾ മേൽപ്പറഞ്ഞ കൊമ്പൻ കാടും പടലുമാകപ്പാടെ തകൎത്തുകൊണ്ടു പാഞ്ഞുവരുന്നതു കണ്ടു്, അവർ പ്രാണഭീതിയോടുകൂടി ഓടിത്തുടങ്ങി. അവരുടെ പിന്നാലെ ആനയുമെത്തി. ആയുർബ്ബലംകൊണ്ടും ഈശ്വരകാരുണ്യത്താലും ആ ബ്രാഹ്മണർ ആ കൊലകൊമ്പൻെറ കൈയിലകപ്പെടാതെ ഓടിയോടി ഒരുവിധത്തിൽ കഴുതയുരുട്ടിയിലുള്ള ഊട്ടുപുരയിൽച്ചെന്നെത്തി. അതിൽപ്പിന്നെയാണ് അവരുടെ ശ്വാസം നേരേ വീണത്. ആ ഊട്ടുപുരയിൽക്കയറിയാൽപ്പി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ന്നു പേടിക്കാനൊന്നുമില്ല. ദുഷ്ടമൃഗങ്ങളെബ്ഭയപ്പെട്ട് ഊട്ടുപുരയുടെ ചുറ്റും വലിയ കിടങ്ങും ആ കിടങ്ങിന്റെ അകവശത്തു തടികൾകൊണ്ട് ഏറ്റവും ബലത്തോടുകൂടിയ അഴിയുമുണ്ടാക്കിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. മനുഷ്യർക്കു കിടങ്ങു കടന്ന് ഊട്ടുപുരയിൽച്ചെല്ലുന്നതിന് ഒരു തടിപ്പാലവുമിട്ടിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ആ ഒറ്റത്തടിപ്പാലത്തിന്മേൽക്കൂടി മനുഷ്യനല്ലാതെ മൃഗങ്ങൾക്കു കടന്നു ചെല്ലാൻ നിവൃത്തിയുമില്ലായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ ഒരു കരടി ആ ഊട്ടുപുരയിൽനിന്ന് ഒരു ബ്രാഹ്മണനെ പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോയി. അതിൽപ്പിന്നെയാണ് അവിടെ കിടങ്ങും അഴിയും മറ്റുമുണ്ടാക്കിയത്.

ബ്രാഹ്മണർ ഊട്ടുപുരയിലെത്തിയപ്പോഴേക്കും കാട്ടാന കിടങ്ങിന്റെ മറുകരയിലെത്തിക്കഴിഞ്ഞു. ആന കോപാന്ധനായി പാലം വലിച്ചു കളഞ്ഞിട്ട് അവിടെ നിന്നുകൊണ്ടു രണ്ടുമൂന്നു പ്രാവശ്യം വലിയ ശബ്ദം പുറപ്പെടുവിച്ചു. കിടങ്ങിനപ്പുറം കടക്കാൻ ആ കൊലയാന വളരെ ശ്രമിച്ചുനോക്കി. എങ്കിലും സാധിച്ചില്ല. ഒടുക്കം ആ കൊലകൊമ്പൻ ഇച്ഛാഭംഗത്തോടുകൂടി മടങ്ങിപ്പോയി. എങ്കിലും ആ ബ്രാഹ്മണർക്കും ഊട്ടുപുരയിലുണ്ടായിരുന്ന മറ്റു വഴിപോക്കർക്കും അവിടെ സ്ഥിരതാമസക്കാരായ ഭരിപ്പുകാരൻ മുതലായവർക്കും ഭയംനിമിത്തം അന്നു രാത്രിയിൽ ഉറക്കം നേരെ വന്നില്ല. എല്ലാവരും അത്താഴം കഴിച്ചു വാതിലുമടച്ചു കിടന്നു. പിറ്റേ ദിവസം നേരം വെളുത്തിട്ടും ആ ബ്രാഹ്മണർക്ക് അവിടെനിന്നു പോകുവാൻ ധൈര്യമുണ്ടായില്ല. അവർ ഉച്ചയ്ക്ക് ഊണു കഴിഞ്ഞിട്ടേ അവിടെനിന്നു പോയുള്ളു.

അന്നു വൈകുന്നേരമായപ്പോഴേക്കും ആ ബ്രാഹ്മണർ കൊട്ടാരക്കരയെത്തി. ഉടനേ കുളിച്ച് അവർ ഗണപതിയുടെ നടയിൽച്ചെന്നുനിന്ന്, "അല്ലയോ ഭഗവാനേ! വിഘ്നേശ്വരാ! ഒരു കൊലയാനയുടെ ഉപദ്രവം നിമിത്തം മനുഷ്യർക്ക് ഇവിടെനിന്നു കിഴക്കോട്ടു പോകുന്നതിനും കിഴക്ക

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ള്ള പക്ഷ്ണം കൂട്ടം വരുന്നതിനും നിവൃത്തിയില്ലാതെയായിരിക്കുന്നു. ഇതിനു ഭഗവാൻതന്നെ ഒരു നിവൃത്തിയുണ്ടാക്കിത്തരണം. ഇവിടെ വിചാരിച്ചാൽ ഇതിന്നു യാതൊരു പ്രയാസവുമില്ല. ചന്ദ്രശേഖരനേ ഇവിടെനിന്നു് അയച്ചാൽ മതി. അവൻ ചെന്നു് ആ ദുഷ്ക്കാലക്കൊമ്പന്റെ കഥ കഴിച്ചു വരും. അതിനാൽ അതിലേയ്ക്കു കൃപയുണ്ടാകണം" എന്നു സങ്കടത്തോടുകൂടി മനസ്സിരുത്തി ഭക്തിപൂർവ്വം പ്രാർത്ഥിച്ചു. അതിനാൽ ആ ഗണപതിഭഗവാൻ തോന്നിച്ചിട്ടു് ആ കാട്ടാനയേ കൊല്ലുന്നായിട്ടാണു ചന്ദ്രശേഖരൻ പോയിരുന്നതു്. അന്നു് അതിന്നായിക്കാട്ടിൽ താമസിച്ചിരുന്നപ്പോൾ ആ പിടിയാനയുമായി പരിചയപ്പെടുകയും പരസ്പരം സ്നേഹിക്കുകയും ചെയ്കയാൽ ചന്ദ്രശേഖരൻ ആ പ്രണയിനിയേക്കൂടെ കൊണ്ടുപോന്നു എന്നേ ഉള്ളൂ.

ചന്ദ്രശേഖരൻ കാട്ടാനയേക്കൊല്ലുന്നായിട്ടു പോയിട്ടു കഴുതയുരുട്ടിയിൽനിന്നു സ്വല്പം കിഴക്കോട്ടു ചെന്നു വഴിയിൽ നിന്നുകൊണ്ടു് അത്യുച്ചത്തിൽ സ്വല്പം ഒന്നു കൂകി. അതു കേട്ടു് ആ കാട്ടാനയും കൂകി. ചന്ദ്രശേഖരൻ പിന്നെയും കൂകി. അപ്പോഴും കാട്ടാന ഏറ്റുകൂകി. ചന്ദ്രശേഖരൻ മൂന്നാമതു കൂകിയപ്പോഴേയ്ക്കും കാട്ടാന അടുത്തെത്തിക്കഴിഞ്ഞു. ഉടനേ അവർ തമ്മിൽ യുദ്ധവുമാരംഭിച്ചു. വഴിയിൽ നിന്നുകൊണ്ടു് അവർ തമ്മിലുണ്ടായ ആ യുദ്ധം ഏറ്റവും ഭയങ്കരമായിരുന്നു. കിഴക്കുനിന്നു പടിഞ്ഞാട്ടും പടിഞ്ഞാറുനിന്നു കിഴക്കോട്ടും പോകുന്നതിന്നായി രണ്ടു ഭാഗത്തും വന്നുകൂടിയ ഏറിയോരു ജനങ്ങൾ ദൂരെ മാറിനിന്നുകൊണ്ടും വലിയ മരങ്ങളിലും മറ്റും കയറിയിരുന്നുകൊണ്ടും ആ യുദ്ധം കണ്ടു ഭയപ്പെടുകയും അത്ഭുതപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ആ യുദ്ധകാലത്തു പേടിച്ചിട്ടു് ആരും ആ വഴിയേ കിഴക്കോട്ടും പടിഞ്ഞാട്ടും പോവുകയുണ്ടായില്ല. ആ ആനകൾ തമ്മിൽ കൊമ്പുകൾ കൂട്ടിയടിച്ചുണ്ടാകുന്ന ശബ്ദം വളരെ ദൂരെക്കേൾക്കാമായി

ന്നു. അങ്ങനെ ഏതാനും ദിവസത്തെ യുദ്ധം കഴിഞ്ഞപ്പോഴേ ക്കും ആക്കാട്ടാന പിൻതിരിഞ്ഞു കാട്ടിലേക്ക് ഓടി. പിന്നാലെ ചന്ദ്രശേഖരനും പോയി. പിന്നത്തെക്കഥയൊന്നും ആക്കും അറിയാൻ പാടില്ലായിരുന്നു.

അനന്തരം അഞ്ചെട്ടുദിവസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഒരു ദിവസം ചന്ദ്രശേഖരൻ കഴുതയുരുട്ടിയിലുള്ള ഊട്ടുപുരയുടെ സമീപത്തു കിടങ്ങിൻെറ മറുകരയിൽ വന്നുനിന്ന് ഉറക്കെ ഒരു ശബ്ദം പുറപ്പെടുവിച്ചു. അതു കേട്ടു ഭയപ്പെട്ട് മേല്പുകാരൻ മുതലായവർ മുമ്പു ബ്രാഹ്മണരെ ഓടിച്ചുകൊണ്ടു വന്ന കാട്ടാനയായിരിക്കുമെന്നു വിചാരിച്ചു കിടങ്ങിൻെറ ഇക്കരെ നിന്നുകൊണ്ടു നോക്കി. അപ്പോൾ ഇതു കാട്ടാനയല്ലെന്നും ചന്ദ്രശേഖരനാണെന്നും അവക്ക് മനസ്സിലായി. ചന്ദ്രശേഖരനേക്കണ്ട അവക്കൊക്കെ നല്ല പരിചയമുണ്ടായിരുന്നു. ചന്ദ്രശേഖരനെ അവിടെ രാമയ്യർ പലപ്പോഴും കൊണ്ടുചെല്ലുകയും ആ സമയങ്ങളിലെല്ലാം ചന്ദ്രശേഖരന് ആ ഊട്ടുപുരയിൽനിന്നു ചോറും മററും കൊടുക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അതോത്താണ് അവൻ അവിടെ ചെന്നു വിളിച്ചതു്. കാട്ടാനയുമായി യുദ്ധം തുടങ്ങിയതിൽപ്പിന്നെ അവൻ ആഹാരമൊന്നും കഴിച്ചിരുന്നില്ല. അതിനാലപ്പോൾ ചന്ദ്രശേഖരനു വിശപ്പും ദാഹവും കലശലായിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അവൻ വല്ലതെ ക്ഷീണിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു ചന്ദ്രശേഖരൻെറ പാരവശ്യം കണ്ടിട്ടു മേല്പുകാരൻ "ചന്ദ്രശേഖരാ! നീ കുറച്ചു ദൂരെ മാറി നിന്നാൽ നിനക്കു വെള്ളവും ചോറും തരാം" എന്നു വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. അതു കേട്ടു ചന്ദ്രശേഖരൻ ദൂരെ മാറി നിന്നു. മേല്പുകാരൻെറ ഭൃത്യന്മാർ ചന്ദ്രശേഖരനു മതിയാകത്തക്കവണ്ണം ചോറും വെള്ളവും പാലത്തിന്മേൽക്കൂടി കിടങ്ങിൻെറ മറുകരയിൽ കൊണ്ടുചെന്നു കൊടുത്തു. ചന്ദ്രശേഖരൻ ചോറും തിന്നു വെള്ളവും കുടിച്ചു വയർ നിറച്ചുകൊണ്ടാണു പിടിയാനയോടുകൂടി കൊട്ടാരക്കരെ ചെന്നു ചേന്നതു്. പി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ന്നെ ആ കാട്ടനയേ ആ ദിക്കിലെങ്ങും കാണാതെയായതി നാൽ വഴിപോക്കർ യഥാപൂർവ്വം ആ വഴിയേ സഞ്ചരിച്ചുതു ടങ്ങുകയും ചെയ്തു.

ചന്ദ്രശേഖരൻ പിടിയാനയോടുകൂടി കൊട്ടാരക്കരെയെ ത്തി ഏതാനും ദിവസം കഴിഞ്ഞപ്പോഴേയ്ക്കും വഴിക്കാരെ ഉ പദ്രവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാട്ടാനയെ ചന്ദ്രശേഖരൻ കുത്തി ക്കൊന്നു ജനോപദ്രവം തീർത്തിരിക്കുന്നു എന്നുള്ള വർത്തമാനം സർവ്വത്ര പ്രസിദ്ധമായി. അനന്തരം അഞ്ചാറുമാസം കഴി ഞ്ഞപ്പോൾ ആര്യങ്കാവനും കഴുതുരുട്ടിക്കം മദ്ധ്യേയുള്ള കൊടുംകാട്ടിൽ ഒരു വലിയ ആനയുടെ അസ്ഥിക്കൂടവും കൊ മ്പുകളും കിടക്കുന്നതായി പത്തനാപുരം തഹശീൽദാർക്ക് അ റിവു കിട്ടി. ഈ വർത്തമാനം അറിഞ്ഞപ്പോൾത്തന്നെ ഈ അസ്ഥിക്കൂടവും കൊമ്പുകളും ചന്ദ്രശേഖരൻ കുത്തിക്കൊന്ന കാട്ടാനയുടേതാണെന്നു താഹശീൽദാർ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. ഈ കൊമ്പുകളെടുത്തു സർക്കാരിലെല്പിക്കേണ്ടതു് അത്യാവശ്യമാക യാൽ അവ കിടക്കുന്ന സ്ഥലത്തേയ്ക്കു പോകണമെന്നും അ ദ്ദേഹം നിശ്ചയിച്ചു. എന്നാൽ അവ കിടക്കുന്നതു് എവിടെ യാണെന്നറിയാതെ പോയാലെങ്ങനെയാണെന്നുള്ള സംശ യവും ദുഷ്ടമൃഗങ്ങൾ നിറഞ്ഞ കൊടുങ്കാട്ടിൽ സഞ്ചരിക്കാനു ള്ള ഭയവും അദ്ദേഹത്തിൻെറ മനസ്സിൽ ഉണ്ടാകാതെയിരു ന്നില്ല. ഇതിനെക്കുറിച്ചു വളരെ നേരം ആലോചിച്ചതിൻെറ ശേഷം ചന്ദ്രശേഖരനെ വരുത്തി അവനോടുകൂടി പൊയ്ക്കള യാമെന്നു് ഒടുക്കം അദ്ദേഹം തീർച്ചപ്പെടുത്തി. "ചന്ദ്രശേഖ രൻ കൂടെയുണ്ടായിരുന്നാൽപ്പിന്നെ ദുഷ്ടമൃഗങ്ങളെക്കുറിച്ചു ഭ യപ്പെടാനില്ല. കാട്ടാനയേ കൊന്നിട്ട സ്ഥലം അവൻ കാ ണിച്ചുതരികയും ചെയ്യും" എന്നായിരുന്നു തഹശീൽദാരുടെ വിശ്വാസം. അതിനാലദ്ദേഹം രാമയ്യർ ചന്ദ്രശേഖരനോടു കൂടി പത്തനാപുരത്തു ചെല്ലുന്നതിനു് എഴുതിയയച്ചു ചട്ടം കെട്ടി. അതനുസരിച്ചു രാമയ്യർ ചന്ദ്രശേഖരനേയുംകൊണ്ടു്

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഒരു ദിവസം നേരം വെളുത്തപ്പോൾ തഹശീൽദാർ താമസി ക്കുന്ന വീട്ടിന്റെ പടിക്കലെത്തി. ഭവാനിയോടുകൂടി കേശവ നും ഒന്നിച്ചുതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നു. തഹശിൽദാരദ്ദേഹം കാ ലത്ത്, ഉണർന്നെണീറ്റു പുറത്തു വന്നപ്പോൾ ആദ്യം കണ്ട തു ചന്ദ്രശേഖരനേയാണ്. "ഇന്നു കാഴ്ച കണ്ടതു ചന്ദ്രശേഖ രനേയാണല്ലോ. ഇതൊരു സുദിനം തന്നെ. ഇനി കാര്യമെ ല്ലാം സഫലമാകും" എന്നു മനസ്സിൽ വിചാരിച്ചുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം ചന്ദ്രശേഖരനും ഭവാനിക്കും ഉടനെ വേണ്ടതുപോ ലെ തീററ കൊടുക്കുന്നതിനു ചട്ടം കെട്ടീട്ടു ദിനകൃത്യങ്ങൾക്കാ യിട്ടു പോയി. അദ്ദേഹം കുളിയും മററും കഴിഞ്ഞു വന്നപ്പോ ഴേയ്ക്കും കഞ്ഞി കാലമായിരുന്നു. (അക്കാലത്തു കാലത്തെ ക ഞ്ഞിയാണ്. കാപ്പിയും ചായയും മററും പതിവില്ലായിരുന്നു.) ഉടനെ തഹശിൽദാരദ്ദേഹം കഞ്ഞി കുടിക്കുകയും രാമ സ്വാമിക്കും കേശവനും കഞ്ഞി കൊടുപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. അപ്പോഴേയ്ക്കും ചന്ദ്രശേഖരനും ഭവാനിയും തീററ തിന്നു ക ഴിഞ്ഞിരുന്നു. ഉടനെ തഹശിൽദാരദ്ദേഹം ചന്ദ്രശേഖര ന്റെ അടുക്കൽ ചെന്ന്; "ചന്ദ്രശേഖര! നീയാ കാട്ടാന യെ കത്തിക്കൊന്നിട്ടു് എവിടെയാണെന്നു കാണിച്ചുതര ണം. അതിനായിട്ടാണു നിന്നെ ഞാനിവിടെ വരുത്തിയി രിക്കുന്നതു്" എന്നു പറഞ്ഞു അതു കേട്ടു ചന്ദ്രശേഖരൻ സമ്മതിച്ചതായി തല കുലുക്കുകയും ഒരു ശബ്ദം പുറപ്പെടുവി ക്കുകയും ചെയ്തു. ഉടനെ തഹശിൽദാർ യാത്രയ്ക്കൊരുങ്ങിപ്പു റപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ ചന്ദ്രശേഖരൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുൻ പിൽച്ചെന്നു നടനാലും മടക്കിയിരുന്നു. ചന്ദ്രശേഖരൻ മട ക്കിയാലും മടക്കിയ മുൻകാലിന്മേലും പിന്നെയൊരു ക യറുഗോവണിപ്പടിയിന്മേലും കൂടി ചവിട്ടിയെങ്കിലേ അവ ന്റെ കഴുത്തിൽക്കയറാൻ സാധിക്കയുള്ളൂ. അവന്റെ തല യുടെ ഉയർച്ച അത്രയ്ക്കുമാത്രമുണ്ടായിരുന്നു. അതിനാൽ ഒ രു കയറുഗോവണി അവന്റെ കച്ചക്കയറിന്മേൽ കെട്ടി സ ദാ തൂക്കിയിട്ടിരിക്കും. തഹശിൽദാരദ്ദേഹം പതിവുപോലെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കാലിന്മേലും കയറുഗോവണിമേലും ചവിട്ടി ചന്ദ്രശേഖര ന്റെ കഴുത്തിൽ കയറിയിരുന്നു. ഉടനെ ചന്ദ്രശേഖരൻ കിഴക്കോട്ടു നടന്നുതുടങ്ങി. ഭവാനിയുടെ പുറത്തു കയറി രാമയ്യരും കേശവനും പിന്നാലേയും പോയി. അവർ ഏക ദേശം പതിനൊന്നു മണിയായപ്പോഴേയ്ക്കും കഴുതയുരുട്ടിയി ലെത്തി. വിചാരിച്ചിരിക്കാത്ത സമയത്തു തഹശീൽദാർ ചെന്നുചേൎന്നുകൊണ്ടു കാൎയ്യമെന്തെന്നറിയാതെ ഭരിപ്പുകാര നും മറ്റും ആദ്യം സ്വല്പമൊന്നു് അന്ധാളിച്ചു. പിന്നെക്കാ ൎയ്യം മനസ്സിലാവുകയാൽ അവൎക്കു സമാധാനമായി. ഉടനെ അവർ ഊണു കാലമാക്കി. തഹശീൽദാരും രാമയ്യരും കേശവനും ഊണു കഴിച്ചു. തെങ്ങിൻപട്ട, ചോറു, പഴക്കു ലകൾ മുതലായവ ചന്ദ്രശേഖരനും ഭവാനിക്കും ധാരാളമാ യിക്കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. ഉടനെ അവർ അവിടെനിന്നും യഥാപൂൎവ്വം യാത്രയായി. പിന്നെത്തെ യാത്ര വലിയ കൊ ടുങ്കാട്ടിൽക്കൂടിയായിരുന്നു. "ഏതെങ്കിലും വരുന്നതൊക്കെ വരട്ടെ" എന്നു വിചാരിച്ചു തഹശീൽദാരും ആനക്കാരും ധൈൎയ്യസമേതം ആനകളുടെ പുറത്തുതന്നെയിരുന്നു. എ ന്നാൽ തഹസീൽദാരുടേയും മറ്റും മേൽ വള്ളികളുടെ അ ഗ്രംപോലും മുട്ടാതെ സൂക്ഷിച്ചാണു ചന്ദ്രശേഖരനും ഭവാനി യും അവരെക്കൊണ്ടുപോയതു്. അങ്ങനെ പോയി 'ഓററ ക്കല്ലു്' എന്നു പറയുന്ന സ്ഥലത്തുനിന്നു് ഏകദേശം ആറു നാഴിക കിഴക്കുവടക്കായിട്ടു' ഒരു സ്ഥലത്തു ചെന്നപ്പോൾ ചന്ദ്രശേഖരൻ അവിടെനിന്നു. അപ്പോൾ അവിടെ മല യിൽനിന്നൊഴുകുന്ന ഒരു തോട്ടിൽ (അരുവിയിൽ) ഒരാനയു ടെ അസ്ഥിക്കൂടവും കൊമ്പുകളും കിടക്കുന്നതു തഹശീൽദാ രും മറ്റും കണ്ടു. ചന്ദ്രശേഖരൻ ആക്കൊമ്പുകൾ ഊരിയെ യെടുത്തു്, ഒന്നു ഭവാനിയുടെ കൈയിൽ കൊടുത്തു. ഒന്നു് അവൻതന്നെ വഹിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടു് അവിടെനിന്നു തിരിയേ യാത്രയായി. ആ കൊമ്പുകളുടെ വലിപ്പം അ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സാമാന്യമായിരുന്നതിനാൽ അവ കണ്ടു തഹശിൽദാരും മ റ്റും വളരെ അത്ഭുതപ്പെട്ടു. ആ കൊമ്പുകൾക്ക വലിയ കൊലയാനകളുടെ കൊമ്പുകളിൽ ഇരട്ടി വലിപ്പമുണ്ടായി രുന്നു.

അവർ ഏകദേശം മൂന്നുമണിയായപ്പോഴെയ്ക്കും തിരി യേ കഴുതയുരുട്ടിയിലെത്തി. തഹശിൽദാരും ആനക്കാരും അവിടെയിറങ്ങിയിരുന്നു കുറച്ചു നേരം വിശ്രമിച്ചു. ചന്ദ്രശേ ഖരനും ഭവാനിയും കുറേശ്ശ വെള്ളം കുടിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ ആനക്കൊമ്പുകൾ കണ്ടപ്പോൾ ഒരിപ്പുകാരൻ മുതലായ വൎക്ക് അവിടെ മുൻപു ചിലപ്പോൾ വരാറുള്ള വലിയ കാട്ടാ നയെക്കുറിച്ച് ഓൎമ്മ വരികയാൽ ആ ആനയെസ്സംബന്ധി ച്ചുള്ള കഥകളെല്ലാം അവർ പറഞ്ഞു തഹശിൽദാരേ കേൾ പ്പിച്ചു. അപ്പോൾത്തന്നെ തഹശിൽദാർ ചന്ദ്രശേഖരന്റെ കഴുത്തിലും രാമയ്യരും കേശവനും ഭവാനിയുടെ പുറത്തും കയറി അവിടെനിന്നും പുറപ്പെട്ടു രാത്രി ഏഴുമണിയായ പ്പോഴേയ്ക്കും പത്തനാപുരത്തു തഹശിൽദാരുടെ വീട്ടിലെത്തി. അപ്പോഴേയ്ക്കും അവിടെ തഹശിൽദാൎക്കും ആനക്കാൎക്കും അ ത്താഴത്തിനും ആനകൾക്ക തീറ്റയ്ക്കും വേണ്ടതെല്ലാം തയ്യാ റായിരുന്നു. ചന്ദ്രശേഖരനും ഭവാനിയും ആ ആനക്കൊമ്പു കൾ തഹശിൽദാരുടെ വീട്ടിന്റെ വരാന്തയിൽ കൊണ്ടു ചെന്നു വെച്ചിട്ടു മാറ്റു നിന്നു. തഹശിൽദാർ അത്താ ഴത്തിനിരുന്ന ഉടനേ ആനക്കാൎക്കും ചോറു കൊടുക്കാൻ പറ ഞ്ഞു. അരിവെപ്പുകാരൻ അവരെ അത്താഴത്തിനു വിളി ച്ചപ്പോൾ രാമയ്യർ ഞങ്ങൾ ഈ ആനകളെക്കൊണ്ടുപോയി തളച്ചു തീററ കൊടുത്തിട്ടു വരാം" എന്നു പറഞ്ഞു. ഉടനെ അയാൾ ചെന്നു ചന്ദ്രശേഖരനെ വിളിച്ചിട്ട് അവൻ പോ യില്ല. ഈ ആനക്കൊമ്പുകളുടെ അടുക്കൽനിന്നു പോകു വാൻ സമ്മതമില്ലാഞ്ഞിട്ടാണ ചന്ദ്രശേഖരൻ ചെല്ലാത്ത തെന്നു രാമയ്യൎക്ക മനസ്സിലായി. അതിനാൽ അയാളും കേ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശവനും കൂടിപ്പോയി തിററപ്പുള്ളതു വലിച്ചു മുററത്തു കൊണ്ടുവന്നു് ഇട്ടുകൊടുത്തിട്ടു് അവരും അത്താഴത്തിനു പോയി. എല്ലാവരും അത്താഴം കഴിച്ചു വന്നപ്പോൾ ആനകൾ രണ്ടും തീററ തിന്നുകൊണ്ടു മുററത്തുതന്നെ നില്ക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അപ്പോൾ തഹശിൽദാർ "ഈ ആനകളെ തളക്കേണ്ടയോ?" എന്നു രാമയ്യാരോടു ചോദിച്ചു. അതിനു മറുപടിയായിട്ടു രാമയ്യാർ "ഒന്നും വേണ്ട: അവർ അവിടെ നില്ക്കുകയോ കിടക്കുകയോ എന്തെങ്കിലും ചെയ്തുകൊള്ളും. ഉപദ്രവമൊന്നും ചെയ്കയില്ല" എന്നു പറഞ്ഞു. "എന്നാലവിടെ നില്ക്കട്ടെ" എന്നു പറഞ്ഞു തഹശിൽദാർ കിടക്കാൻ പോയി. തഹശിൽദാർ പുരയ്ക്കകത്തും ആനക്കാർ വരാന്തയിലും കിടന്നുറങ്ങി. ആനകൾ രണ്ടും തീററ തിന്നു കഴിഞ്ഞിട്ടു മുററത്തും കിടന്നു. ആനക്കൊമ്പുകൾ വരാന്തയിൽ തന്നെ ഇരുന്നിരുന്നതിനാൽ ചന്ദ്രശേഖരൻ ഉറങ്ങിയില്ല. ചന്ദ്രശേഖരൻ ഉറങ്ങാഞ്ഞതിനാൽ ഭവാനിക്കും ഉറക്കം വന്നില്ല. എങ്കിലും തഹശീൽദാരും ആനക്കാരും കിടന്നയുടനെ ഉറങ്ങി. അവർ പകൽ വളരെ നേരം ആനപ്പുറത്തിരുന്നു ബുദ്ധിമുട്ടിയവരായിരുന്നുവല്ലോ.

നേരം വെളുത്തപ്പോൾ രാമയ്യരും കേശവനും ഉണന്നെണീററു യാത്രയ്ക്കു തയ്യാറായി. അപ്പോഴയ്ക്കും തഹശീൽദാരദ്ദേഹം ഉണന്നെണീററു പുറത്തു വന്നു. ചന്ദ്രശേഖരനും ഭവാനിയും അപ്പോഴും മുററത്തുതന്നെ നില്ക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. രാമയ്യാർ തഹശീൽദാരദ്ദേഹത്തെ വന്ദിച്ചിട്ടു ചന്ദ്രശേഖരനോടു്, "മകനേ! ചന്ദ്രശേഖരാ! ഇനി നമുക്കു കൊട്ടാരക്കരയ്ക്കു പോകാം" എന്നു പറഞ്ഞു. ചന്ദ്രശേഖരൻ അതു കേട്ടിട്ടു കട്ടതായിബ്ഭാവിയ്ക്കുകപോലും ചെയ്തില്ല. അതിനാൽ അപ്പോൾപ്പോകാൻ ചന്ദ്രശേഖരനു സമ്മതമില്ലെന്നു രാമയ്യാർക്കു മനസ്സിലായി. സമ്മതമുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിൽ അവൻ തലകുലുക്കുകയും സമ്മതിച്ചതായി ഒരു ശബ്ദം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പുറപ്പെടുവിക്കുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു. അങ്ങനെയാണു പതിവ്. ചന്ദ്രശേഖരന്റെ ഹിതംപോലെയല്ലാതെ രാമയ്യർ ഒന്നും പ്രവൎത്തിക്കാറില്ല. അതിനാൽ അയാൾ വീണ്ടും "എന്നാലിനി എപ്പോൾ പോകാം?" എന്നു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ തഹശീൽദാരദ്ദേഹം "ഈ കൊമ്പുകൾ തിരുവനന്തപുരത്തു കൊണ്ടുപോയി തിരുമുൻപാകെ കാഴ്ച വെച്ചതിന്റെ ശേഷം, അല്ലേ ചന്ദ്രശേഖരാ!" എന്നു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ ചന്ദ്രശേഖരൻ സമ്മതിച്ചതായി തല കുലുക്കുകയും ഒരു ശബ്ദം പുറപ്പെടുവിക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നെ ഒട്ടും അമാന്തിക്കാതെ തഹശീൽദാരും ആനക്കാരും കുളിയും ഊണും കഴിക്കുകയും ചന്ദ്രശേഖരനേയും ഭവാനിയേയും കുളിപ്പിച്ചു വയർ നിറയത്തക്കവണ്ണം തീററ കൊടുക്കുകയും ചെയ്തിട്ട് അവരെല്ലാവരും കൂടി തിരുവനന്തപുരത്തേയ്ക്കു യാത്രയായി. അപ്പോഴും യാത്ര തഹശീൽദാർ ചന്ദ്രശേഖരന്റെ കഴുത്തിലും ആനക്കാർ ഭവാനിയുടെ പുറത്തും കയറിയും ആനക്കൊമ്പുകളിൽ ഒന്നു ചന്ദ്രശേഖരനും ഒന്നു ഭവാനിയും എടുത്തുകൊണ്ടുമായിരുന്നു.

പത്തനാപുരത്തുനിന്നു പുറപ്പെട്ടതിന്റെ മൂന്നാം ദിവസം അവർ തിരുവനന്തപുരത്തെത്തി. തഹശീൽദാർ ഒരു സേവൻ മുഖാന്തരം തിരുമനസ്സറിയിച്ചു അനുവാദം വാങ്ങിക്കൊണ്ട് ആനക്കാരോടും കൊമ്പുകളെടുത്തിരുന്ന ആനകളോടും കൂടി തിരുമുൻപാകെച്ചെന്നു മുഖം കാണിച്ചു. ആനകൾ കൊമ്പുകൾ തിരുമുമ്പിൽ വെച്ചു കാൽ മടക്കി നമസ്കരിച്ചു. തഹശീൽദാർ ആ ആനക്കൊമ്പുകളെസ്സംബന്ധിച്ച് ഉണ്ടായ സംഗതികളെല്ലാം വിവരമായിത്തിരുമനസ്സറിയിച്ചു. സംഗതികളെല്ലാം കേട്ടും ആ ആനക്കൊമ്പുകളുടെ വലിപ്പം കണ്ടും തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു വളരെ സന്തോഷിക്കുകയും അത്ഭുതപ്പെടുകയും തഹശീൽദാൎക്കും ആനക്കാൎക്കും യഥായോഗ്യം സമ്മാനങ്ങൾ കല്പിച്ചുകൊടുക്കുകയും ചെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സ്ഥതിന്റെ ശേഷം കല്പിച്ച പഴക്കലകൾ വരുത്തി തിരുമുമ്പിൽ വെച്ചതന്നെ രണ്ടാനകൾക്കം പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം ധാരാളമായി കൊടുപ്പിച്ചു. ചന്ദ്രശേഖരൻ അവനു കൊടുത്തതിൽനിന്ന് ഒരു പഴക്കലയെടുത്തു മാററിവെച്ചിട്ട ശേഷം തിന്നു. അതു കണ്ടിട്ട തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് "ആ ഒരു പഴക്കല മാററിവെച്ചതെന്താണ്?" എന്നു കല്പിച്ചു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ രാമയ്യാർ ചന്ദ്രശേഖരന് ഇഷ്ടമായിട്ടുള്ള മഹമ്മദീയസ്ത്രീയുടെ കഥയും ഈ പഴക്കല അയാൾ വിററുകിട്ടുന്ന പണം ആ സ്ത്രീക്ക കൊണ്ടുചെന്നു കൊടുക്കാനായിട്ടാണ് അതു മാററിവെച്ചതെന്നും ഇതു പതിവാണെന്നും മററുമുള്ള വിവരവും തിരുമനസ്സറിയിച്ചു. ഇതൊന്നും ആ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല. ഉടനെ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട "ചന്ദ്രശേഖരാ! അതു വെച്ചേയ്ക്കണമെന്നില്ല. ആ സ്ത്രീക്ക കൊടുക്കാനുള്ള പണം ഇവിടെത്തന്നേയ്ക്കാം" എന്നു കല്പിക്കകയും അതിലേയ്ക്ക് ഉടനെ മൂന്നുരൂപ രാമയ്യാരുടെ പക്കൽ കല്പിച്ചുകൊടുക്കകയും ചെയ്തു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് ആനക്കാർക്ക വഴിച്ചെലവിനും ആനകൾക്ക തീററചെലവിന്നും വേണ്ടുന്ന പണവും കല്പിച്ചുകൊടുത്ത് അവരെ യാത്രയാക്കകയും തഹശീൽദാരേ ശമ്പളക്കൂടുതലുള്ള മുളകുമടിശ്ശീല കാര്യക്കാരുദ്യോഗത്തിനു കല്പിച്ചു നിയമിക്കകയും ചെയ്തു.

രാമയ്യാരും കേശവനും ചന്ദ്രശേഖരനേയും ഭവാനിയേയുംകൊണ്ട് അന്നുതന്നെ തിരുവനന്തപുരത്തുനിന്നു പോരുകയും മൂന്നാംദിവസം കൊട്ടാരക്കരയെത്തുകയും ചെയ്തു. അവർ പിന്നേയും യഥാപൂർവ്വം സുഖമായിത്തന്നെ വളരെക്കാലം ജീവിച്ചിരുന്നു. അതിനിടയ്ക്കു ചന്ദ്രശേഖരനു ഭവാനിയിൽനിന്ന് ഒരു പുത്രൻ ജനിച്ചു. അതു കൊല്ലം ൯൮൪-ാമാണ്ടു കുംഭമാസം ൨൩-ാംനു- വെള്ളിയാഴ്ചയും മകയിരം നക്ഷത്രവും പൂർവ്വപക്ഷത്തിൽ നവമിയും കൂടിയ ശുഭസമയത്തിലായിരുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ആ കുട്ടിയാനയുണ്ടായിട്ട് ഒരു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ (൯൯൭-) അനായാസേന രാമയ്യർ ചരമഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. അപ്പോൾ ചന്ദ്രശേഖരനുണ്ടായ ദുഃഖം അപരിമിതം തന്നെയായിരുന്നു. രാമയ്യർ കഴിഞ്ഞതിന്റെ ശേഷം രണ്ടുമൂന്നുപേർ ചന്ദ്രശേഖരന്റെ ആനക്കാരന്മാരായിത്തീൎന്നു. അവരാരും രാമയ്യരെപ്പോലെ ചന്ദ്രശേഖരന്റെ ഹിതാനുവൎത്തികളായിരുന്നില്ല. അതിനാൽ അവരെയെല്ലാം ചന്ദ്രശേഖരൻ ഓരോരിക്കലായി കുത്തിക്കൊന്നു. ഒടുക്കം രാമയ്യരുടെ മകൻ കൃഷ്ണൻ ചന്ദ്രശേഖരന്റെ ആനക്കാരനായിത്തീൎന്നു. അവൻ രാമയ്യരെപ്പോലെത്തന്നെ സ്നേഹപൂൎവ്വം ചന്ദ്രശേഖരന്റെ ഹിതത്തെ അനുവൎത്തിച്ചിരുന്നു. രാമയ്യരോടുണ്ടായിരുന്നതുപോലെയുള്ള സ്നേഹം കൃഷ്ണനോടു ചന്ദ്രശേഖരനുമുണ്ടായിരുന്നു. അതിനാൽ ചന്ദ്രശേഖരന്റെ ജീവാവസാനം വരെ ആ കൃഷ്ണൻതന്നെ ആനക്കാരനായിരുന്നു.

കൊല്ലം ൧൦൨൨-മാണ്ടു സ്വാതി തിരുനാൾ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു നാടുനീങ്ങിയെന്നു കേട്ടപ്പോഴും ചന്ദ്രശേഖരൻ വളരെ ദുഃഖിച്ചു. ആ ദുഃഖവും അവൻ ഒരു കൊല്ലം മുഴുവൻ ആചരിച്ചിരുന്നു. ഇപ്രകാരമെല്ലാം ഗുണവും യോഗ്യതയുമുണ്ടായിരുന്ന ചന്ദ്രശേഖരൻ കൊല്ലം ൧൦൨൭-ാമാണ്ടു കാലധൎമ്മത്തെ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വായിക്കേണ്ട

പുസ്തകങ്ങൾ.

വിമലാദേവി (ആഖ്യായിക)	1	12	0
മലയാംകൊല്ലം (കാവ്യം)	1	0	0
ഐതിഹ്യമാല 1-ാംഭാഗം	1	0	0
ടി 2-ാംഭാഗം	1	0	0
ടി 3-ാംഭാഗം	1	0	0
ടി 4-ാംഭാഗം	1	0	0
കഥയുള്ള കഥകൾ 1-ാംഭാഗം	1	0	0
ടി 2-ാംഭാഗം	1	0	0
ടി 3-ാംഭാഗം	1	0	0
ടി 4-ാംഭാഗം	1	0	0
ഇന്ത്യയിലെ മഹതികൾ	0	12	0
വിനായകമാഹാത്മ്യം കിളിപ്പാട്ട്	0	12	0
ചിരുതേയി (കഥ)	0	6	0
മഹാരാഷ്ട്രനായകൻ	0	8	0
പറങ്ങോടീപരിണയം	0	8	0
അമ്മായി പഞ്ചതന്ത്രം	0	5	0
ഭാര്യാധർമ്മം	0	5	0
ദിവാൻെറ പുത്രി (കഥ)	0	6	0
സത്യവതി (ഖണ്ഡകാവ്യം)	0	8	0
പാകലതിക	0	4	0
വിദ്യാർത്ഥികളുടെ ചുമതലകൾ	0	4	0
കപോതസന്ദേശം	0	4	0
ബാലോപചാരം (ബാലചികിത്സ)	0	4	0

മംഗളോദയം ബുക്കഡിപ്പോ, തൃശ്ശിവപേരൂർ.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi